

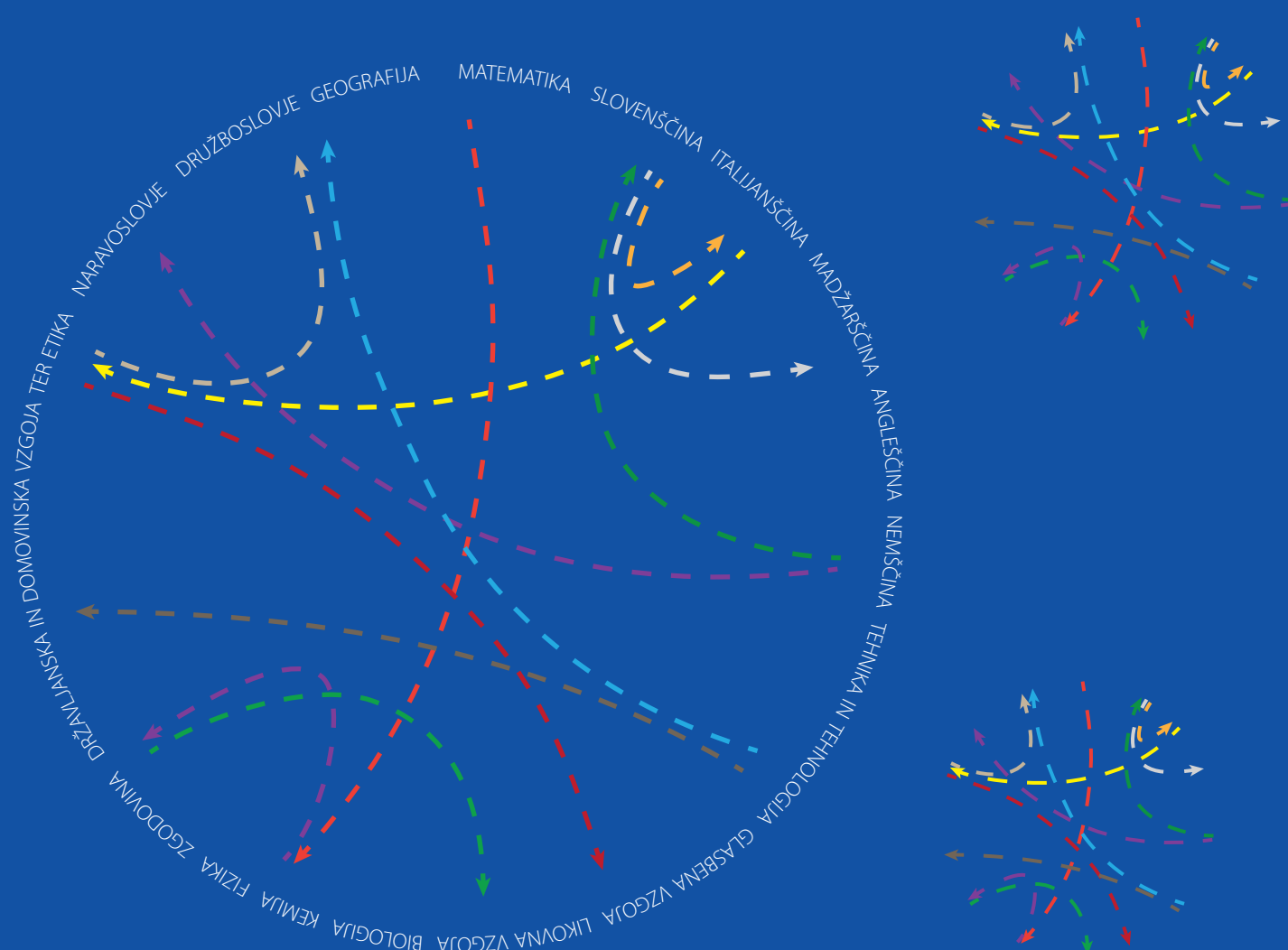

ric

Državni izpitni center

NACIONALNO PREVERJANJE ZNANJA

Letno poročilo o izvedbi v šolskem letu 2016/2017

Letno poročilo o izvedbi nacionalnega preverjanja znanja v šolskem letu 2016/2017 je na podlagi 3. člena *Pravilnika o nacionalnem preverjanju znanja v osnovni šoli* (Uradni list RS, št. 30/13) sprejela Državna komisija za vodenje nacionalnega preverjanja znanja na 2. redni seji dne 15. 11. 2017.

Izdajatelj

Državna komisija za vodenje
nacionalnega preverjanja znanja
dr. Janez Vogrinc

Založnik

Državni izpitni center
dr. Darko Zupanc

Uredniški odbor

mag. Majda Vehovec, urednica
mag. Mojca Novak, tehnična urednica
mag. Gregor Mohorčič, Bojana Morato,
dr. Anton Polšak, dr. Andrejka Slavec Gornik,
dr. Mojca Štraus, dr. Janez Vogrinc

Avtorji prispevkov

Državna komisija

mag. Gregor Mohorčič
dr. Anton Polšak
mag. Majda Vehovec
dr. Janez Vogrinc

Predmetne komisije

angleščina

Mojca Jerala Bedenk, Nevenka Jesenik, mag. Barbara Lesničar, Tjaša Milijaš,
dr. Karmen Pižorn, Marjana Pogačnik Medved, Darinka Šaubah Kovič, mag.
Helena Žnidaršič Seme

biologija

Alije Jagodnik, Simona Slavič Kumer, mag. Bernarda Sopčič, dr. Jelka Strgar,
Danica Volčini

Državni izpitni center

dr. Gašper Cankar
mag. Darja Domajnko
Alije Jagodnik
Saša Masterl
Miran Povše
Marija Prelovšek
Ana Radović
Erika Semen
dr. Andrejka Slavec Gornik
Joži Trkov
Matejka Žagar

domovinska in državljska kultura in etika

dr. Damjan Mandeljč, Saša Masterl

fizika

dr. Jurij Bajc, Jaka Banko, Alije Jagodnik, Maša Tramte, Samo Zanjekovič

geografija

Bojan Hozjan, Andrej Krumpak, Danijel Lilek, Saša Masterl, Jože Račič,
dr. Blaž Repe

glasbena umetnost

Eva Bažika Orban, dr. Ada Holcar Brunauer, Alije Jagodnik, Palmira Klobas
Pečnik, Mira Prel, dr. Branka Rotar Pance, Zlatka Terlevič

italijanščina

dr. Sergio Crasnich, Neva Šečerov

kemija

dr. Saša Aleksij Glažar, Alije Jagodnik, Marjetka Križaj, mag. Mariza Skvarč,
Violeta Stefanovik

likovna umetnost

dr. Matjaž Duh, Saša Masterl

madžarščina

Elizabeta Gaál, Zita Lebar Nedelko, Mária Pisnjak

matematika

Jerneja Bone, Klavdija Cof Mlinšek, dr. Darjo Felda, Alije Jagodnik, Aleš
Kotnik, Nada Nikolič, mag. Sonja Rajh, Boštjan Repovž

Jezikovni pregled

mag. Bernarda Krafogel

nižji izobrazbeni standard

Robert Farič, Nada Grčar, Milena Gvardjančič, Danila Hrovat, dr. Stane Košir,
Anja Kožuh, mag. Darinka Ložar, Saša Masterl, Emilija Mrlak, mag.
Aleksander Vališer

nemščina

dr. Vesna Kondrič Horvat, Brigita Lovenjak, Breda Premzl

Računalniško oblikovanje

Bojan Primožič
Jana Lavtar

slovenščina

Milena Čuden, dr. Ina Ferbežar, Snežana Gustinčič, dr. Milena Kerndl, Ljiljana
Mičović Struger, Vladimir Pirc, dr. Katarina Rigler Šilc, Neža Ritlop

šport

Špela Bergoč, Saša Masterl, Aleš Mrak, dr. Brane Škof, mag. Marica Žakelj

tehnika in tehnologija

Gorazd Fišer, Alije Jagodnik, dr. Slavko Kocijančič, Samo Lipovnik,
Tatjana Vičič

1. izdaja

ISSN: 1581-5315

zgodovina

Vojko Kunaver, Saša Masterl, Marjan Rode, Elisa Tawitian

KAZALO

PREDGOVOR

1 UVOD

1.1 Zakonska podlaga za izvedbo nacionalnega preverjanja znanja v osnovni šoli

2 POROČILA

2.1 Poročilo o delu Državne komisije za vodenje nacionalnega preverjanja znanja v osnovni šoli

2.2 Poročilo o delu predmetnih komisij

2.2.1 Predmetna komisija za slovenščino

2.2.2 Predmetna komisija za italijanščino

2.2.3 Predmetna komisija za madžarščino

2.2.4 Predmetna komisija za angleščino

2.2.5 Predmetna komisija za nemščino

2.2.6 Predmetna komisija za matematiko

2.2.7 Predmetna komisija za biologijo

2.2.8 Predmetna komisija za kemijo

2.2.9 Predmetna komisija za fiziko

2.2.10 Predmetna komisija za tehniko in tehnologijo

2.2.11 Predmetna komisija za geografijo

2.2.12 Predmetna komisija za zgodovino

2.2.13 Predmetna komisija za domovinsko in državljansko kulturo in etiko

2.2.14 Predmetna komisija za glasbeno umetnost

2.2.15 Predmetna komisija za likovno umetnost

2.2.16 Predmetna komisija za šport

2.2.17 Predmetna komisija za nižji izobrazbeni standard

3 PRIPRAVA IN IZVEDBA NACIONALNEGA PREVERJANJA ZNANJA

3.1 Vzorčenje

3.2 Priprava gradiva za nacionalno preverjanje znanja

3.3 Posebnosti pri izvedbi nacionalnega preverjanja znanja

3.4 Nacionalno preverjanje znanja za učence s posebnimi potrebami

3.5 Nacionalno preverjanje znanja za učence v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom

3.6 Nacionalno preverjanje znanja za odrasle

3.7 Dostava in zbiranje gradiva

3.7.1 Dostava tajnega gradiva na šole

3.7.2 Vračanje tajnega gradiva

3.8 Priprava in izvedba vrednotenja preizkusov znanja

3.8.1 Usposabljanje ravnateljev

3.8.2 Izobraževanje pomočnikov glavnega ocenjevalca

3.8.3 Moderacije navodil za vrednotenje

3.8.4 Standardizacija

3.8.5 Vrednotenje preizkusov NPZ

3.8.6 Vpogledi v ovrednotene preizkuse

3.8.7 Poizvedbe

3.9 Analiza kakovosti vrednotenja

4 DOSEŽKI IN REZULTATI NACIONALNEGA PREVERJANJA ZNANJA

4.1 Uvod v analize dosežkov nacionalnega preverjanja znanja

4.1.1 Priprava kvalitativnih opisov znanja na izbranih območjih dosežkov

4.1.2 Smernice za analizo dosežkov nacionalnega preverjanja znanja

4.2 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja v šolskem letu 2016/2017

4.2.1 Predmetna komisija za slovenščino

4.2.1.1 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz slovenščine v 6. razredu

4.2.1.2 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz slovenščine v 9. razredu

4.2.2 Predmetna komisija za italijanščino

4.2.2.1 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz italijanščine v 6. razredu

4.2.2.2 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz italijanščine v 9. razredu

4.2.3 Predmetna komisija za madžarščino

4.2.3.1 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz madžarščine v 6. razredu

4.2.3.2 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz madžarščine v 9. razredu

4.2.4 Predmetna komisija za angleščino

4.2.4.1 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz angleščine v 6. razredu

4.2.4.2 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz angleščine v 9. razredu

4.2.5 Predmetna komisija za nemščino

4.2.5.1 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz nemščine v 6. razredu

4.2.5.2 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz nemščine v 9. razredu

4.2.6 Predmetna komisija za matematiko

4.2.6.1 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz matematike v 6. razredu

4.2.6.2 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz matematike v 9. razredu

4.2.7 Predmetna komisija za biologijo

4.2.7.1 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz biologije v 9. razredu

4.2.8 Predmetna komisija za geografijo

4.2.8.1 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz geografije v 9. razredu

4.2.9 Predmetna komisija za šport

4.2.9.1 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz športa v 9. razredu

4.3 Analiza dosežkov učencev s posebnimi potrebami

4.3.1 Primerjava dosežkov učencev s posebnimi potrebami pri slovenščini in matematiki, ki so NPZ leta 2014 opravljali v 6. in leta 2017 v 9. razredu

4.4 Predmetna komisija za nižji izobrazbeni standard

4.4.1 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja za učence v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom iz slovenščine v 6. razredu

4.4.2 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja za učence v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom iz slovenščine v 9. razredu

4.4.3 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom iz matematike v 6. razredu

4.4.4 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom iz matematike v 9. razredu

4.4.5 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom iz družboslovja v 9. razredu

5 ANALIZE ANKET

5.1 Analiza anketnega vprašalnika o izvedbi nacionalnega preverjanja znanja za ravnatelje osnovnih šol

5.2 Analiza anketnega vprašalnika o e-vrednotenju za učitelje ocenjevalce pri nacionalnem preverjanju znanja

6 UGOTOVITVE IN OCENE DRŽAVNE KOMISIJE ZA VODENJE NACIONALNEGA PREVERJANJA ZNANJA V ŠOLSKEM LETU 2016/2017

7 PRILOGE

7.1 Koledar nacionalnega preverjanja znanja 2016/2017

7.2 Osnovni statistični podatki o NPZ

7.3 Člani organov za izvedbo nacionalnega preverjanja znanja

7.3.1 Člani Državne komisije za vodenje nacionalnega preverjanja znanja

7.3.2 Člani predmetnih komisij za pripravo in izbor nalog za nacionalno preverjanje znanja

KAZALO PREGLEDNIC

- Preglednica 3.3.1: Posebnosti pri izvedbi NPZ v šolskem letu 2016/2017
- Preglednica 3.4.1: Število in delež učencev s posebnimi potrebami od leta 2006–2017, 9. razred
- Preglednica 3.4.2: Število učencev s posebnimi potrebami po motnjah, ovirah oziroma primanjkljajih in vrstah prilagoditev v letu 2017, 9. razred
- Preglednica 3.4.3: Število in delež učencev s posebnimi potrebami od leta 2009–2017, 6. razred
- Preglednica 3.4.4: Število učencev s posebnimi potrebami po motnjah, ovirah oziroma primanjkljajih in vrstah prilagoditev v letu 2017, 6. razred
- Preglednica 3.5.1: Število učencev s prilagoditvami po predmetih glede na vrste prilagoditev pri preverjanju znanja za učence z NIS v 6. razredu
- Preglednica 3.5.2: Število prilagoditev glede na skupine učencev z določeno motnjo oziroma primanjkljajem po predmetih in vrste prilagoditev pri preverjanju znanja za učence z NIS v 6. razredu
- Preglednica 3.5.3: Število učencev s prilagoditvami po predmetih glede na vrste prilagoditev pri preverjanju znanja za učence z NIS v 9. razredu
- Preglednica 3.5.4: Število prilagoditev po predmetih glede na skupine učencev z določeno motnjo oziroma primanjkljajem in vrste prilagoditev pri preverjanju znanja za učence z NIS v 9. razredu
- Preglednica 3.5.5: Poizvedbe v 6. razredu
- Preglednica 3.5.6: Poizvedbe v 9. razredu
- Preglednica 3.6.1: Število odraslih na NPZ 2017 po predmetih preverjanja v 9. razredu
- Preglednica 3.6.2: Število odraslih na NPZ po predmetih preverjanja (pri matematiki in slovenščini v 9. razredu) in po letih
- Preglednica 3.8.3.1: Število udeležencev moderacije in število pregledanih preizkusov, 6. razred
- Preglednica 3.8.3.2: Število udeležencev moderacije in število pregledanih preizkusov, 9. razred
- Preglednica 3.8.5.1: Število učiteljev ocenjevalcev pri posameznem predmetu in povprečno število preizkusov na vrednotenju NPZ 2017 v 6. razredu
- Preglednica 3.8.5.2: Število učiteljev ocenjevalcev pri posameznem predmetu in povprečno število preizkusov na vrednotenju NPZ 2017 v 9. razredu
- Preglednica 3.8.7.1: Poizvedbe v 6. razredu
- Preglednica 3.8.7.2: Delež (%) poizvedb pri slovenščini med leti, 6. razred
- Preglednica 3.8.7.3: Delež (%) poizvedb pri angleščini med leti, 6. razred
- Preglednica 3.8.7.4: Delež (%) poizvedb pri nemščini med leti, 6. razred
- Preglednica 3.8.7.5: Delež (%) poizvedb pri matematiki med leti
- Preglednica 3.8.7.6: Poizvedbe v 9. razredu
- Preglednica 3.8.7.7: Delež (%) poizvedb pri slovenščini med leti, 9. razred
- Preglednica 3.8.7.8: Delež (%) poizvedb pri angleščini med leti, 9. razred
- Preglednica 3.8.7.9: Delež (%) poizvedb pri nemščini med leti, 9. razred
- Preglednica 3.8.7.10: Delež (%) poizvedb pri matematiki med leti, 9. razred
- Preglednica 3.8.7.11: Delež (%) poizvedb pri biologiji med leti, 9. razred
- Preglednica 3.8.7.12: Delež (%) poizvedb pri geografiji, 9. razred
- Preglednica 3.8.7.13: Delež (%) poizvedb pri predmetu šport, 9. razred
- Preglednica 4.1.2.1: Primer primerjave dosežkov po regijah
- Preglednica 4.2.1.1.1: Osnovni statistični podatki
- Preglednica 4.2.1.1.2: Porazdelitev dosežkov pri slovenščini po regijah, 6. razred
- Preglednica 4.2.1.1.3: Specifikacijska tabela, slovenščina, 6. razred
- Preglednica 4.2.1.2.1: Osnovni statistični podatki
- Preglednica 4.2.1.2.2: Porazdelitev dosežkov pri slovenščini po regijah, 9. razred
- Preglednica 4.2.1.2.3: Specifikacijska tabela, slovenščina, I. del, 9. razred
- Preglednica 4.2.1.2.4: Specifikacijska tabela, slovenščina, II. del, 9. razred
- Preglednica 4.2.2.1.1: Sestava preizkusa znanja glede na taksonomske stopnje
- Preglednica 4.2.2.1.2: Osnovni statistični podatki
- Preglednica 4.2.2.1.3: Specifikacijska tabela, italijanščina, 6. razred
- Preglednica 4.2.2.2.1: Sestava preizkusa znanja glede na taksonomske stopnje
- Preglednica 4.2.2.2.2: Osnovni statistični podatki
- Preglednica 4.2.2.2.3: Specifikacijska tabela, italijanščina, 9. razred
- Preglednica 4.2.3.1.1: Osnovni statistični podatki

Preglednica 4.2.3.1.2: Specifikacijska tabela, madžarščina, I. del, 6. razred
 Preglednica 4.2.3.1.3: Specifikacijska tabela, madžarščina, II. del, 6. razred
 Preglednica 4.2.3.2.1: Osnovni statistični podatki
 Preglednica 4.2.3.2.2: Specifikacijska tabela, madžarščina, I. del, 9. razred
 Preglednica 4.2.3.2.3: Specifikacijska tabela, madžarščina, II. del, 9. razred
 Preglednica 4.2.4.1.1: Osnovni statistični podatki
 Preglednica 4.2.4.1.2: Porazdelitev dosežkov pri angleščini po regijah, 6. razred
 Preglednica 4.2.4.1.3: Specifikacijska tabela, angleščina, 6. razred
 Preglednica 4.2.4.2.1: Osnovni statistični podatki
 Preglednica 4.2.4.2.2: Porazdelitev dosežkov pri angleščini po regijah, 9. razred
 Preglednica 4.2.4.2.3: Specifikacijska tabela, angleščina, 9. razred
 Preglednica 4.2.5.1.1: Sestava preizkusa znanja glede na taksonomske stopnje
 Preglednica 4.2.5.1.2: Osnovni statistični podatki
 Preglednica 4.2.5.1.3: Porazdelitev dosežkov pri nemščini po regijah, 6. razred
 Preglednica 4.2.5.1.4: Specifikacijska tabela, nemščina, 6. razred
 Preglednica 4.2.5.2.1: Sestava preizkusa znanja glede na taksonomske stopnje
 Preglednica 4.2.5.2.2: Osnovni statistični podatki
 Preglednica 4.2.5.2.3: Specifikacijska tabela, nemščina, 9. razred
 Preglednica 4.2.6.1.1: Osnovni statistični podatki
 Preglednica 4.2.6.1.2: Porazdelitev dosežkov pri matematiki po regijah, 6. razred
 Preglednica 4.2.6.1.3: Specifikacijska tabela, matematika, 6. razred
 Preglednica 4.2.6.2.1: Osnovni statistični podatki
 Preglednica 4.2.6.2.2: Porazdelitev dosežkov pri matematiki po regijah, 9. razred
 Preglednica 4.2.6.2.3: Specifikacijska tabela, matematika, 9. razred
 Preglednica 4.2.7.1.1: Osnovni statistični podatki
 Preglednica 4.2.7.1.2: Porazdelitev dosežkov pri biologiji po regijah, 9. razred
 Preglednica 4.2.7.1.3: Specifikacijska tabela, biologija, 9. razred
 Preglednica 4.2.8.1.1: Osnovni statistični podatki
 Preglednica 4.2.8.1.2: Porazdelitev dosežkov pri geografiji po regijah, 9. razred
 Preglednica 4.2.8.1.3: Specifikacijska tabela, geografija, 9. razred
 Preglednica 4.2.9.1.1: Osnovni statistični podatki
 Preglednica 4.2.9.1.2: Porazdelitev dosežkov pri športu po regijah, 9. razred
 Preglednica 4.2.9.1.3: Specifikacijska tabela, šport, 9. razred
 Preglednica 4.2.9.1.4: Analiza težavnosti nalog (skupno in glede na taksonomsko stopnjo)
 Preglednica 4.3.1: Število učencev s posebnimi potrebami in učencev brez posebnih potreb, povprečno število doseženih odstotnih točk obeh skupin učencev in delež odstotnih točk učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z ostalimi učenci pri NPZ v letu 2017, 9. razred
 Preglednica 4.3.2: Število učencev s posebnimi potrebami in učencev brez posebnih potreb, povprečno število doseženih odstotnih točk obeh skupin učencev in delež odstotnih točk učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z ostalimi učenci pri NPZ v letu 2017, 6. razred
 Preglednica 4.4.1: Število udeležencev na NPZ pri posameznem predmetu glede na leto preverjanja v 6. razredu
 Preglednica 4.4.2: Število udeležencev na NPZ pri posameznem predmetu glede na leto preverjanja v 9. razredu
 Preglednica 4.4.1.1: Sestava preizkusa znanja glede na taksonomske stopnje
 Preglednica 4.4.1.2: Osnovni statistični podatki
 Preglednica 4.4.1.3: Specifikacijska tabela, slovenščina (NIS), 6. razred
 Preglednica 4.4.2.1: Sestava preizkusa znanja glede na taksonomske stopnje
 Preglednica 4.4.2.2: Osnovni statistični podatki
 Preglednica 4.4.2.3: Specifikacijska tabela, slovenščina (NIS), 9. razred
 Preglednica 4.4.3.1: Sestava preizkusa znanja glede na taksonomske stopnje
 Preglednica 4.4.3.2: Osnovni statistični podatki
 Preglednica 4.4.3.3: Specifikacijska tabela, matematika (NIS), 6. razred
 Preglednica 4.4.4.1: Osnovni statistični podatki
 Preglednica 4.4.4.2: Specifikacijska tabela, matematika (NIS), 9. razred
 Preglednica 4.4.5.1: Osnovni statistični podatki
 Preglednica 4.4.5.2: Specifikacijska tabela, družboslovje (NIS), 9. razred
 Preglednica 4.4.5.3: Uspešnost reševanja nalog po letih in posameznih vsebinskih sklopih glede na indeks težavnosti
 Preglednica 4.4.5.4: Primerjava dosežkov po taksonomskih stopnjah glede na indeks težavnosti med leti 2008/09, 2010/11, 2012/13, 2014/15 in 2016/17
 Preglednica 7.2.1: Osnovni statistični podatki NPZ – 6. razred (po poizvedbah)
 Preglednica 7.2.2: Osnovni statistični podatki NPZ ob koncu tretjega obdobja - redni rok 2017 (pred poizvedbami)

KAZALO SLIK

Slika 3.1.1 Vzorčenje tretjih predmetov po slovenskih šolah

Slika 3.4.1: Delež učencev s posebnimi potrebami glede na skupno število vseh učencev pri NPZ od leta 2006–2017, 9. razred

Slika 3.4.2: Delež učencev s posebnimi potrebami glede na skupno število vseh učencev pri NPZ od leta 2009–2017, 6. razred

Slika 3.5.1: Prilagoditve po predmetih glede na skupine učencev z določeno motnjo oziroma primanjkljajem in vrste prilagoditev pri preverjanju znanja za učence z NIS v 6. razredu

Slika 3.5.2: Prilagoditve po predmetih glede na skupine učencev z določeno motnjo oziroma primanjkljajem in vrste prilagoditev pri preverjanju znanja za učence v NIS v 9. razredu

Slika 3.8.1: Poteka e-vrednotenja

Slika 3.8.7.1: Število poizvedb po nalogah pri slovenščini, 6. razred

Slika 3.8.7.2: Število poizvedb po nalogah pri angleščini, 6. razred

Slika 3.8.7.3: Število poizvedb po nalogah pri nemščini, 6. razred

Slika 3.8.7.4: Število poizvedb po nalogah pri matematiki, 6. razred

Slika 3.8.7.5: Število poizvedb po nalogah pri slovenščini, 9. razred

Slika 3.8.7.6: Število poizvedb po nalogah pri angleščini, 9. razred

Slika 3.8.7.7: Število poizvedb po nalogah pri matematiki, 9. razred

Slika 3.8.7.8: Število poizvedb po nalogah (ostale naloge) pri biologiji, 9. razred

Slika 3.8.7.9: Število poizvedb po nalogah od 1 do 10 pri geografiji, 9. razred

Slika 3.8.7.10: Število poizvedb po nalogah od 12 do 18 pri geografiji, 9. razred

Slika 3.8.7.11: Število poizvedb po nalogah od 20 do 27 pri geografiji, 9. razred

Slika 3.8.7.12: Število poizvedb po nalogah od 1 do 11 pri predmetu šport, 9. razred

Slika 3.8.7.13: Število poizvedb po nalogah od 1 do 21 pri predmetu šport, 9. razred

Slika 3.9.1: Primer ujemanja vrednotenja ocenjevalcev z referenčnim vrednotenjem pri enem od kontrolnih preizkusov

Slika 3.9.2: Primer preglednice vrednotenja kontrolnih preizkusov znanja za učitelja ocenjevalca

Slika 3.9.3: Primer preglednice podatkov o preizkusih učitelja ocenjevalca na poizvedbah

Slika 3.9.4: Primer preglednice podatkov o točkovanju v preizkusih, ki so bili na poizvedbah ovrednoteni z večjim številom točk

Slika 3.9.5: Primer pojasnila vrednotenja posamezne naloge, ki ga pripravi predmetna komisija

Slika 4.1.2.1: Primer primerjave dosežkov med spoloma

Slika 4.2.1.1.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri slovenščini, 6. razred

Slika 4.2.1.1.2: Porazdelitev točk pri slovenščini, 6. razred

Slika 4.2.1.2.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri slovenščini, 9. razred

Slika 4.2.1.2.2: Porazdelitev točk pri slovenščini, 9. razred

Slika 4.2.2.1.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri italijanščini, 6. razred

Slika 4.2.2.1.2: Porazdelitev točk pri italijanščini, 6. razred

Slika 4.2.2.2.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri italijanščini, 9. razred

Slika 4.2.2.2.2: Porazdelitev točk pri italijanščini, 9. razred

Slika 4.2.4.1.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri angleščini, 6. razred

Slika 4.2.4.1.2: Porazdelitev točk pri angleščini, 6. razred

Slika 4.2.4.2.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri angleščini, 9. razred

Slika 4.2.4.2.2: Porazdelitev točk pri angleščini, 9. razred

Slika 4.2.5.1.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri nemščini, 6. razred

Slika 4.2.5.1.2: Porazdelitev točk pri nemščini, 6. razred

Slika 4.2.5.2.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri nemščini, 9. razred

Slika 4.2.5.2.2: Porazdelitev točk pri nemščini, 9. razred

Slika 4.2.6.1.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri matematiki, 6. razred

Slika 4.2.6.1.2: Porazdelitev točk pri matematiki, 6. razred

Slika 4.2.6.2.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri matematiki, 9. razred

Slika 4.2.6.2.2: Porazdelitev točk pri matematiki, 9. razred

Slika 4.2.7.1.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri biologiji, 9. razred
Slika 4.2.7.1.2: Porazdelitev točk pri biologiji, 9. razred
Slika 4.2.8.1.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri geografiji, 9. razred
Slika 4.2.8.1.2: Porazdelitev točk pri geografiji, 9. razred
Slika 4.2.8.1.3: Povprečni dosežek na NPZ 2017 iz geografije po statističnih regijah
Slika 4.2.9.1.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri športu, 9. razred
Slika 4.2.9.1.2: Porazdelitev točk pri športu, 9. razred
Slika 4.3.1: Delež odstotnih točk učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z učenci brez posebnih potreb pri NPZ v letu 2017, 9. razred
Slika 4.3.2: Delež odstotnih točk učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z učenci brez posebnih potreb pri posameznih predmetih NPZ v obdobju od leta 2008–2017, 9. razred
Slika 4.3.3: Dosežki učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z dosežki učencev brez posebnih potreb pri NPZ iz slovenščine v letu 2017, 9. razred
Slika 4.3.4: Dosežki učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z dosežki učencev brez posebnih potreb pri NPZ iz angleščine v letu 2017, 9. razred
Slika 4.3.5: Dosežki učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z dosežki učencev brez posebnih potreb pri NPZ iz matematike v letu 2017, 9. razred
Slika 4.3.6: Dosežki učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z dosežki učencev brez posebnih potreb pri NPZ iz biologije v letu 2017, 9. razred
Slika 4.3.7: Dosežki učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z dosežki učencev brez posebnih potreb pri NPZ iz geografije v letu 2017, 9. razred
Slika 4.3.8: Dosežki učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z dosežki učencev brez posebnih potreb pri NPZ iz športa v letu 2017, 9. razred
Slika 4.3.9: Delež odstotnih točk učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z učenci brez posebnih potreb pri NPZ v letu 2017, 6. razred
Slika 4.3.10: Delež odstotnih točk učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z učenci brez posebnih potreb pri posameznih predmetih NPZ v obdobju od leta 2014–2017, 6. razred
Slika 4.3.11: Dosežki učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z dosežki učencev brez posebnih potreb pri NPZ iz slovenščine v letu 2017, 6. razred
Slika 4.3.12: Dosežki učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z dosežki učencev brez posebnih potreb pri NPZ iz angleščine v letu 2017, 6. razred
Slika 4.3.13: Dosežki učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z dosežki učencev brez posebnih potreb pri NPZ iz nemščine v letu 2017, 6. razred
Slika 4.3.14: Dosežki učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z dosežki učencev brez posebnih potreb pri NPZ iz matematike v letu 2017, 6. razred
Slika 4.3.15: Delež odstotnih točk učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z učenci brez posebnih potreb pri NPZ v letu 2017, 6. in 9. razred
Slika 4.3.16: Opisne statistike za vse učence v odstotnih točkah (neposredno neprimerljive)
Slika 4.3.17: Opisne statistike za učence s posebnimi potrebami v odstotnih točkah (neposredno neprimerljive)
Slika 4.3.18: Opisne statistike za učence s posebnimi potrebami v standardiziranih vrednostih
Slika 4.4.1.1: Primerjava dosežkov učenk in učencev, slovenščina (NIS), 6. razred
Slika 4.4.1.2: Porazdelitev točk pri slovenščini (NIS), 6. razred
Slika 4.4.1.3: Dosežki učencev v letih 2016 in 2017 glede na indeks težavnosti
Slika 4.4.1.4: Dosežki učencev v različnih delih preizkusa glede na indeks težavnosti
Slika 4.4.1.5: Dosežki učencev po taksonomski stopnjah glede na indeks težavnosti pri neumetnostnem besedilu
Slika 4.4.1.6: Dosežki učencev po taksonomski stopnjah glede na indeks težavnosti pri umetnostnem besedilu
Slika 4.4.1.7: Dosežki učencev po standardih znanja glede na indeks težavnosti – neumetnostno besedilo
Slika 4.4.1.8: Dosežki učencev po standardih znanja glede na indeks težavnosti – umetnostno besedilo
Slika 4.4.1.9: Dosežki učencev po tipih nalog glede na indeks težavnosti (neumetnostno besedilo)
Slika 4.4.1.10: Dosežki učencev po tipih nalog glede na indeks težavnosti (umetnostno besedilo)
Slika 4.4.2.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri slovenščini (NIS), 9. razred
Slika 4.4.2.2: Porazdelitev točk pri slovenščini (NIS), 9. razred
Slika 4.4.2.3: Dosežki učencev po vsebini glede na indeks težavnosti
Slika 4.4.2.4: Dosežki učencev po taksonomskih stopnjah glede na indeks težavnosti v neumetnostnem delu preizkusa
Slika 4.4.2.5: Dosežki učencev po taksonomskih stopnjah glede na indeks težavnosti v umetnostnem delu preizkusa
Slika 4.4.2.6: Dosežki učencev po standardih znanja glede na indeks težavnosti v neumetnostnem in

umetnostnem delu preizkusa

Slika 4.4.2.7: Dosežki učencev po tipih nalog glede na indeks težavnosti v neumetnostnem in umetnostnem delu preizkusa

Slika 4.4.3.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev, matematika (NIS), 6. razred

Slika 4.4.3.2: Porazdelitev točk pri matematiki (NIS), 6. razred

Slika 4.4.3.3: Dosežki učencev po vsebinskih področjih glede na indeks težavnosti

Slika 4.4.3.4: Dosežki učencev po taksonomskih stopnjah glede na indeks težavnosti

Slika 4.4.3.5: Dosežki učencev po tipih nalog glede na indeks težavnosti

Slika 4.4.3.6: Dosežki učencev po dodatkih k nalogam glede na indeks težavnosti

Slika 4.4.4.1: Pregled dosežkov po točkah glede na število učencev

Slika 4.4.4.2: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri matematiki (NIS), 9. razred

Slika 4.4.4.3: Porazdelitev točk pri matematiki (NIS), 9. razred

Slika 4.4.4.4: Dosežki učencev na vsebinskih področjih glede na indeks težavnosti

Slika 4.4.4.5: Dosežki učencev po taksonomskih stopnjah glede na indeks težavnosti

Slika 4.4.4.6: Dosežki učencev po tipih nalog glede na indeks težavnosti

Slika 4.4.4.7: Dosežki učencev po vrstah dodatkov pri nalogah glede na indeks težavnosti

Slika 4.4.5.1: Frekvenčna porazdelitev dosežkov učencev pri družboslovju

Slika 4.4.5.2: Primerjava porazdelitev dosežkov učencev in učenk pri družboslovju (NIS), 9. razred

Slika 4.4.5.3: Porazdelitev točk pri družboslovju (NIS), 9. razred

Slika 4.4.5.4: Dosežki učencev na celotnem preizkusu znanja in posameznih vsebinskih delih glede na indeks težavnosti

Slika 4.4.5.5: Dosežki učencev po posameznih vsebinskih sklopih glede na indeks težavnosti celotnega sklopa

Slika 4.4.5.6: Zastopanost minimalnih in temeljnih standardov v % za celoten preizkus in za posamezne vsebinske sklope

Slika 4.4.5.7: Uspešnost reševanja nalog glede na indeks težavnosti in standard znanja po posameznih področjih in za celoten preizkus

Slika 4.4.5.8: Delež zastopanosti različnih tipov nalog glede na vsebine in celoten preizkus

Slika 4.4.5.9: Dosežki učencev po tipih nalog na celotnem preizkusu znanja in po vsebinskih področjih glede na indeks težavnosti

Slika 4.4.5.10: Delež zastopanosti posameznih dodatkov k nalogam po vsebinskih sklopih in v celotnem preizkusu znanja

Slika 4.4.5.11: Indeks težavnosti dosežkov učencev glede na dodatke pri nalogah

Navodila za lažje branje poročila

Ogled dokumentov PDF v načinu branja

Pri branju dokumenta lahko skrijete vse orodne vrstice in podokna za opravila ter tako povečate vidno območje zaslona. Osnovni kontrolniki za branje, na primer krmarjenje po strani in povečava, se prikažejo v delno prosojni orodni vrstici na dnu okna. Način branja odprete tako, da izberete **Pogled > Način branja** ali pa kliknete gumb

Način branja v zgornjem desnem kotu orodne vrstice. Če želite delovno področje preklopiti nazaj v prejšnji pogled, še enkrat izberite **Pogled > Način branja**. Kliknete lahko tudi gumb **Zapri** v plavajoči orodni vrstici.

Premikanje po straneh dokumenta

V dokumentu PDF se lahko na več načinov premikate z ene strani na drugo. Veliko uporabnikov za to uporablja gumb orodne vrstice Krmarjenje po strani, lahko pa uporabite tudi puščične tipke, drsni trak ali katerega od drugih načinov za premikanje naprej in nazaj v dokumentu PDF z več stranmi.

Orodna vrstica Krmarjenje po strani se privzeto odpre. V privzeti orodni vrstici so prikazana pogosto uporabljena orodja: Pokaži naslednjo stran (↓), Pokaži prejšnjo stran (↑) in Številka strani. Orodno vrstico Krmarjenje po strani lahko, tako kot druge orodne vrstice, skrijete in znova odprete v meniju Pogled, možnost Orodne vrstice. Če želite dodati orodja v orodno vrstico Krmarjenje po strani, jo kliknite z desno miškino tipko. Izberite posamezno orodje, možnost Pokaži vsa orodja ali Več orodij, nato pa v pogovornem oknu izberite ali prekličite izbor posameznega orodja.

Premikanje po dokumentu PDF

Naredite nekaj od tega:

- Kliknite gumb Prejšnja stran (↑) ali gumb Naslednja stran (↓) v orodni vrstici.
- Izberite Pogled > Krmarjenje po strani > [mesto].
- Izberite Pogled > Krmarjenje po strani > Stran, v pogovorno okno Pojdi na stran vnesite številko strani in kliknite V redu.
- Pritisnite tipko Stran gor in Stran dol na tipkovnici.

Preskok na določeno stran

Naredite nekaj od tega:

- Pri prikazu ene ali dveh strani vlecite navpični drsni trak, dokler se stran ne pojavi v majhnem pojavnem prikazu.
- Vnesite številko strani, s katero želite zamenjati trenutno prikazano številko v orodni vrstici Krmarjenje po strani, in pritisnite Enter.

Sledenje preteklim ogledom

Sledenje preteklim ogledom vam omogoča, da najdete strani dokumenta PDF, ki ste jih prej gledali. Razlikovati je treba med prejšnjo in naslednjo stranjo ter prejšnjim in naslednjim pogledom. Kadar gre za strani, se pojma prejšnja in naslednja nanašata na sosednji strani, pred trenutno aktivno stranjo in za njo. Kadar gre za poglede, se prejšnji in naslednji nanašata na zgodovino ogledov. Če na primer preskakujete naprej in nazaj v dokumentu, zgodovina ogledov sledi tem korakom in vam ogledane strani pokaže v nasprotnem vrstnem redu.

1. Izberite Pogled > Krmarjenje po strani > Prejšnji pogled.
2. Če želite videti nadaljnji del zgodovine premikov po dokumentu, storite nekaj od tega:
 - Ponovite prvi korak.
 - Izberite Pogled > Krmarjenje po strani > Naslednji pogled.

Opomba: Gumba Prejšnji pogled (↶) in Naslednji pogled (↷) lahko dodate na območje orodne vrstice, in sicer tako, da z desno miškino tipko kliknete orodno vrstico Krmarjenje po strani in izberete gumba v kontekstnem meniju, ali tako, da izberete možnost Pokaži vsa orodja.

Krmarjenje s povezavami

Povezave omogočajo preskok na druga mesta v trenutnem dokumentu, v druge dokumente PDF ali na spletna mesta. Besedilo povezav v dokumentu, razen v kazalih, je rdeče barve.

Legenda gumbov

Pokaži naslednjo stran

Prejšnji pogled

Pokaži prejšnjo stran

Naslednji pogled

Krajšave

NPZ – nacionalno preverjanje znanja

DK NPZ – Državna komisija za vodenje nacionalnega preverjanja znanja v osnovni šoli

PK – predmetna komisija za pripravo nacionalnega preverjanja znanja v osnovni šoli

Ric – Državni izpitni center

ZRSS – Zavod RS za šolstvo

NIS – nižji izobrazbeni standard

IT – indeks težavnosti

ID – indeks diskriminativnosti

PGO – pomočnik glavnega ocenjevalca

PREDGOVOR

Letno poročilo o izvedbi nacionalnega preverjanja znanja v šolskem letu 2016/2017 so pripravili predsednik in člani Državne komisije za vodenje nacionalnega preverjanja znanja, predsedniki in člani predmetnih komisij ter sodelavci Rica.

Izvedba nacionalnega preverjanja znanja je v šolskem letu 2016/17 potekala skladno z zakonodajo. Pri izvedbi ni bilo zapletov.

Tudi v letošnjem šolskem letu so obvezno opravljali preverjanja znanja učenci 6. in 9. razreda. Vrednotenje je potekalo elektronsko. Pri e-vrednotenju so sodelovali učitelji razrednega pouka, ki učijo v drugem triletju, in predmetni učitelji po predmetnih področjih. Tudi letos je e-vrednotenje potekalo brez zapletov; učitelji, ki so sodelovali pri e-vrednotenju, so prejeli podrobno informacijo o kakovosti svojega vrednotenja, za opravljeno vrednotenje pa so prejeli plačilo.

Letno poročilo bo tudi letos izdano v elektronski obliki in tako dostopno širši javnosti. Če bralca zanima in želi o posameznem področju izvedeti več, če si želi ogledati tudi naloge in druge podatke, o katerih govori analiza posameznih predmetnih področij, lahko uporabi spletno povezavo.

Uvodnemu poglavju, v katerem je predstavljena zakonska podlaga za izvedbo nacionalnega preverjanja znanja, sledijo podrobna poročila o delu Državne komisije in vseh predmetnih komisij.

Poročila o delu predmetnih komisij vsebujejo podatke o številu in tematiki sej, gradivu, ki so ga komisije pripravile in obravnavale, o sodelovanju z učitelji in izobraževanju članov predmetne komisije. V aprilu l. 2017 je bilo organizirano izobraževanje za pomočnike glavnega ocenjevalca.

Tretje poglavje vsebuje podatke o vzorčenju, tehnični pripravi gradiva in izvedbi preverjanja znanja na šolah. Posebna pozornost je namenjena učencem s posebnimi potrebami, predvsem pregledu postopkov in vrednotenju rezultatov.

Učenci, ki obiskujejo prilagojeni program z nižjim izobrazbenim standardom, so tudi letos nacionalno preverjanje znanja opravljali prostovoljno, tako ob koncu drugega kot tudi ob koncu tretjega obdobja.

V tretjem poglavju so opisani tudi postopki dostave in zbiranja gradiva po šolah, moderacija, priprava in izvedba vrednotenja preizkusov znanja ter število in vrsta poizvedb po končanem vrednotenju. Učenec lahko dostopa do (svojega) ovrednotenega preizkusa znanja s kateregakoli računalnika z dostopom do svetovnega spleta. Tako je omogočen vpogled tudi staršem. Tudi v šolskem letu 2016/17 je izobraževanje za e-vrednotenje potekalo na šolah, izvedli so ga pomočniki za e-vrednotenje glede na potrebe posamezne šole. Četrto poglavje vsebuje statistične analize dosežkov in interpretacije dosežkov nacionalnega preverjanja znanja pri posameznih predmetih. Podrobne analize, ki so jih pripravile predmetne komisije, so poglobljene in strokovne in bodo zagotovo v veliko pomoč tako učiteljem na šolah, ki poučujejo posamezne predmete, kot tudi članom predmetnih komisij kot smernice za bodoče delo. Predstavljeni so osnovni statistični podatki o preizkusih nacionalnega preverjanja znanja ter analize in ugotovitve predmetnih komisij o dosežkih na preizkusu. Predstavljeni so grafični prikazi dosežkov nacionalnega preverjanja znanja, opravljena je natančna primerjava porazdelitev dosežkov učenek in učencev po spolu, po šolah in po regijah. Analizam dosežkov po postavkah v specifikacijski tabeli so dodane tudi specifikacijske tabele. Na koncu analize so v sklepnih ugotovitvah zbrane bistvene informacije in poudarki. Prek spletne povezave lahko bralci dostopajo tudi do drugega gradiva, vezanega na posamezna poglavja.

Septembra leta 2016 je ministrica dr. Maja Makovec Brenčič določila štiri predmete, iz katerih so devetošolci preverjali svoje znanje, in šole, na katerih se preverja izbrani predmet. Učenci 9. razreda so preverjali znanje iz angleščine, biologije, geografije in športa. Posamezni predmeti so bili enakomerno porazdeljeni po regijah. Zunanje preverjanje znanja ostaja formativno, usmerjeno v vlogo prepoznavanja učnih potreb posameznih učencev in poglobljene povratne informacije o doseženem znanju učencev, kar učiteljem omogoča prilagajanje metod in oblik dela. V analizah dosežkov so tudi priporočila in smernice za delo učiteljev v razredu v smeri trajnega znanja in izboljšanja kakovosti pouka. Tudi letos junija je Ric na šole posredoval zbirnik podatkov o dosežkih NPZ za posamezno šolo v Excelu, kar je omogočilo šoli neposredno uporabo teh podatkov.

Šole so prejele tudi podrobne podatke o posamezni nalogi z vidika taksonomskih stopenj, kar je še pred začetkom novega šolskega leta omogočilo pripravo podrobne analize in strategij dela za novo šolsko leto.

Prav tako pa so v letošnjem letu šole za vsakega učenca prejele tudi povratno informacijo o uspehu učenca pri reševanju preizkusa glede na dosežke na šoli in v državi. Za vse učence so bili dosežki na vpogled učencem in njihovim staršem prek spleta. E-vrednotenje omogoča tudi analizo vrednotenja učiteljev, letos so bili s kakovostjo njihovega vrednotenja seznanjeni tudi ravnatelji. V letno poročilo šole so ravnatelji vključili tudi analizo vrednotenja učiteljev na šoli.

Iskreno se zahvaljujem vsem članom uredniškega odbora, avtorjem prispevkov in tehnični urednici za sodelovanje pri oblikovanju letošnjega poročila.

mag. Majda Vehovec, urednica

1 UVOD

1.1 Zakonska podlaga za izvedbo nacionalnega preverjanja znanja v osnovni šoli

Nacionalno preverjanje znanja v osnovni šoli je izvedeno na podlagi navedenih zakona ter podzakonskih in drugih aktov:

- *Zakona o osnovni šoli* (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12-ZUJF, 63/13 in 46/16 – ZOFVI-K),
- *Pravilnika o nacionalnem preverjanju znanja v osnovni šoli* (Uradni list RS, št. 30/13),
- *Pravilnika o šolskem koledarju za osnovne šole* (Uradni list RS, št. 50/12 in 56/12) – *Podrobnejša navodila o šolskem koledarju za šolsko leto 2016/2017 – 2. del* (Podrobnejša navodila o datumih izvedbe nacionalnega preverjanja znanja v osnovni šoli ter izdaje obvestil o dosežkih učencev pri nacionalnem preverjanju znanja za učence 6. razreda in 9. razreda osnovne šole),
- *Pravilnika o dokumentaciji v osnovni šoli* (Uradni list RS, št. 61/12 in 51/13),
- *Izhodišč nacionalnega preverjanja znanja v osnovni šoli*, objavljenih na spletni strani Državnega izpitnega centra,
- *Navodil za izvedbo nacionalnega preverjanja znanja v osnovni šoli za šolsko leto 2016/2017*, objavljenih na spletni strani <http://www.ric.si>.

Na podlagi *Podrobnejših navodil o šolskem koledarju za šolsko leto 2016/2017 – 2. del* je Državni izpitni center pripravil *Koledar nacionalnega preverjanja znanja za šolsko leto 2016/2017*.

2 POROČILA

2.1 Poročilo o delu Državne komisije za vodenje nacionalnega preverjanja znanja v osnovni šoli

Državna komisija za vodenje nacionalnega preverjanja znanja v osnovni šoli (v nadaljevanju DK) je v šolskem letu 2016/17 izvedla deset rednih sej. Vse šolsko leto so v DK delovali: predsednik, dr. Janez Vogrinc, in člani oz. članice DK: dr. Mojca Štraus, namestnica predsednika, dr. Anton Polšak, mag. Gregor Mohorčič, dr. Andrejka Slavec Gornik, mag. Majda Vehovec in Bojana Morato, do februarja 2017 je kot članica delovala tudi gospa Marija Mojca Maleš, kasneje pa jo je nadomestila dr. Stanka Lunder Verlič.

Na vseh sejah so bili člani DK s strani predstavnikov ZRSŠ in Rica redno seznanjeni z informacijami o poteku priprav na izvedbo nacionalnega preverjanja znanja v 6. in 9. razredu osnovne šole.

Na septembrski seji so člani DK analizirali podatke, pridobljene z vprašalnikom, ki so ga izpolnjevali ravnatelji in učitelji, ki so vrednotili nacionalne preizkuse znanja v šolskem letu 2015/16. Stališča ravnateljev do NPZ odražajo v glavnem pozitivno mnenje. Člani DK so obravnavali letno poročilo o NPZ za leto 2015/16.

Na drugi seji v šolskem letu 2016/17 so člani DK obravnavali *Letno poročilo o NPZ za šolsko leto 2015/2016 in Navodila za izvedbo NPZ v osnovni šoli za šolsko leto 2016/2017*, ki so jih tudi sprejeli. Člani DK so bili seznanjeni z načrtom izobraževanja učiteljev s strani predmetnih komisij in o enostavnejšem dostopu ravnateljev do informacij o kakovosti vrednotenja učiteljev posameznih šol.

Na novembrski seji je DK razpravljala o načrtovanih spremembah *Zakona o osnovni šoli*, zlasti o statusu dosedanjih tretjih predmetov na NPZ v 9. razredu v prihodnje in kako bo v smislu pravnih podlag oz. zapisanih določil NPZ umeščen v sistem kakovosti na področju osnovnega šolstva. Na ZRSŠ je bila posredovana prošnja, da se na dnevni red regijskih srečanj predstojnikov območnih enot z ravnatelji uvrsti točka o NPZ v izvedbi predstavnikov Rica predvsem zaradi osvežitve informacij, možnosti postavljanja vprašanj s strani slušateljev ter informiranja novih ravnateljev. Na seji je bil opravljen žreb kompletov preizkusov znanja, obravnavali pa smo tudi *Letno poročilo o NPZ za šolsko leto 2015/2016*, ki je bilo na decembrski seji tudi potrjeno. Opravljeni so bili žrebi kompletov preizkusov znanja. Začela se je razprava o pripravi rokovnika za prenovo izhodišč NPZ in razdelitev delovnih nalog.

Na januarski seji so bili člani DK obveščeni o sestanku strokovnjakov Rica za posebne potrebe in strokovnih delavcev Rica, ki je bil sklican zaradi proučitve vloge pomočnika bralca pri izvedbi NPZ, predstavljene so bile nekatere analize dosežkov učencev s posebnimi potrebami za obdobje zadnjih petih let pri predmetu slovenščina, kjer so bili deležni te oblike pomoči.

Na februarski seji so bili člani DK seznanjeni o sestanku na resornem ministrstvu, ki je bil sklican na temo novega modela NPZ. Glavna novost novega modela naj bi bila ponovna vpeljava NPZ v 3. razredu, ko naj bi se preverjala učni jezik in matematika. V 9. razredu pa je načrtovana tudi pretvorba dosežka v oceno. Letno poročilo o NPZ za preteklo šolsko leto je bilo ta mesec obravnavano na seji Komisije za OŠ in seji Komisije za otroke s posebnimi potrebami ter nato še na seji SSSI. Člani SSSI so ga ocenili kot pregleden in dobro pripravljen dokument. Opravljena sta bila žreb kompletov preizkusov znanja in obravnava anketnih vprašalnikov za ravnatelje.

Na marčevski seji je DK sprejela odločitev o predlogu seznama predmetov za določitev tretjega predmeta na NPZ, ki ga bodo opravljali učenci 9. razreda v prihodnjem šolskem letu, in pričela razpravo o *Izhodiščih NPZ v OŠ ter Napotkih za pripravo preizkusov znanja v OŠ*, ki jo je nadaljevala na aprilski seji. Tokratni razpravi so se pridružili tudi strokovni delavci Rica. Razpravljalo se je predvsem o deležu nalog, ki naj bi spadale v posamezne taksonomske ravni, o meji za doseganje pozitivne ocene, o deležu minimalnih učnih standardov v preizkusih ter o možnosti poenotenja izhodišč za sestavo NPZ pri različnih predmetih. Na seji smo določili dežurne predstavnike DK v času opravljanja NPZ.

Na majski seji so bili člani DK seznanjeni s potekom letošnjega NPZ, z napakami, ki so se pojavile v preizkusih, in s predlaganimi rešitvami predmetnih komisij. Nadaljevali smo razpravo o *Izhodiščih NPZ v OŠ* ter *Napotkih za pripravo preizkusov znanja v OŠ*. Člani DK so opravili pogovor o strukturi letnega poročila o NPZ za šolsko leto 2017/18.

V mesecu juniju smo bili člani DK s strani predstavnikov resornega ministrstva seznanjeni s spremembami *Pravilnika o NPZ*, s strani Rica pa o dosežkih učencev na letošnjem NPZ. DK je sprejela vsebino informativne knjižice *Informacije za učence in starše za šolsko leto 2017/2018*. Imenovan je bil uredniški odbor letnega poročila o NPZ za šolsko leto 2016/2017.

Delo DK je v šolskem letu 2016/17 potekalo nemoteno, vse tekoče obveznosti, ki so potrebne za kakovostno izvajanje NPZ, so bile pravočasno opravljene, za kar gre največja zasluga predsednikom in članom predmetnih komisij ter strokovno korektni pomoči zaposlenih na Ricu.

2.2 Poročilo o delu predmetnih komisij

Osnovna naloga predmetnih komisij (PK), opredeljena v *Pravilniku o nacionalnem preverjanju znanja v osnovni šoli*, je priprava in izbor nalog za nacionalno preverjanje znanja, poleg te pa člani PK pripravljajo še vrsto drugih gradiv (npr. gradivo za spletne strani Rica, gradivo za sklice študijskih skupin, predstavitev za izobraževanje učiteljev o NPZ, prispevke za letno poročilo, strukture za banko nalog), sodelujejo na izobraževanjih učiteljev in pomočnikov glavnih ocenjevalcev, udeležujejo pa se tudi različnih usposabljanj na temo preverjanja in ocenjevanja znanja.

Število članov v komisiji je od komisije do komisije različno, odvisno je od števila preverjanj pri nekem predmetu. Tako PK za slovenščino, italijanščino, madžarščino, angleščino, nemščino in matematiko pripravljajo gradivo za NPZ v 6. razredu in NPZ v 9. razredu; PK za geografijo, zgodovino in glasbeno umetnost poleg gradiva za NPZ v 9. razredu tudi preizkuse znanja z nacionalnimi vsebinami; PK za fiziko, kemijo, biologijo, tehniko in tehnologijo, domovinsko in državljansko kulturo in etiko, likovno umetnost in šport pripravljajo gradivo za NPZ samo v 9. razredu; PK za nižji izobrazbeni standard pa pripravlja gradivo za šest predmetov NPZ v 9. razredu in tri predmete v 6. razredu. Predmetno komisijo sestavljajo predsednik in najmanj trije člani, od katerih sta vsaj dva učitelja in en svetovalec Zavoda RS za šolstvo. Predsednik sklicuje in vodi seje PK, odgovoren je za usklajeno delovanje komisije, strokovnost pripravljenega gradiva, pravočasno oddajo gradiva za nacionalno preverjanje znanja in varovanje tajnosti.

Predmetna komisija, katere predmet se v tekočem šolskem letu preverja na NPZ, izmed svojih članov predlaga glavnega ocenjevalca, ki ga ob soglasju predsednika PK za eno leto imenuje direktor Rica. Glavni ocenjevalec je praviloma predmetni učitelj v osnovni šoli, k njegovim poglavitnim nalogam pa sodijo: (1) skupaj z višjim svetovalcem Rica in predmetno komisijo organizira in izvede izobraževanje pomočnikov glavnega ocenjevalca; (2) vodi moderacijo in poskrbi za vnos dopolnil v navodila za vrednotenje; (3) vodi postopek standardizacije (v sodelovanju s predmetno komisijo izbere, ovrednoti in potrdi preizkuse znanja za vajo, standardizacijo in kontrolo); (4) spremlja in nadzira ter analizira kakovost vrednotenja; (5) sodeluje v postopku poizvedb.

2.2.1 Predmetna komisija za slovenščino

Število sej in obravnavana tematika

V šolskem letu 2016/17 je imela PK za slovenščino 26 sej s temi vsebinami:

- dogovor o razporeditvi in poteku dela PK,
- priprava delovnega načrta za tekoče šolsko leto,
- izbor besedil,
- pregled in priprava nalog za 6. in 9. razred,
- priprava preizkusov znanja, navodil za vrednotenje in specifikacijskih tabel za 6. in 9. razred,
- sodelovanje na izobraževanju za učitelje (z delavnicami o vrednotenju nalog po smislu),
- izobraževanje s področja statistike,
- izbira in usposabljanje pomočnikov glavnega ocenjevalca za e-vrednotenje,
- moderacija navodil za vrednotenje in izbira preizkusov za vajo, standardizacijo in kontrolo pri e-vrednotenju (9. razred),
- moderacija navodil za vrednotenje in izbira preizkusov za vajo, standardizacijo in kontrolo pri e-vrednotenju (6. razred),
- priprava opisov dosežkov za 6. in 9. razred,
- analiza kontrolnega vrednotenja 2016 in priprava povratne informacije za učitelje,
- priprava prispevka za letno poročilo,
- priprava Informacij o preizkusu znanja iz slovenščine za 6. in 9. razred za leto 2018,
- pregled rezultatov in interpretacije.

Gradiva, ki jih je pripravila PK:

- gradivo za NPZ iz slovenščine za 6. razred,
- gradivo za NPZ iz slovenščine za 9. razred,
- gradivo za izobraževanje učiteljev,
- opisi dosežkov učencev 6. razreda pri NPZ iz slovenščine,
- opisi dosežkov učencev 9. razreda pri NPZ iz slovenščine,
- povratna informacija učiteljem o vrednotenju NPZ 2017 iz slovenščine v 6. in 9. razredu,
- prispevek za letno poročilo,
- *Informacije o preizkusu znanja iz slovenščine za 6. razred za leto 2017,*
- *Informacije o preizkusu znanja iz slovenščine za 9. razred za leto 2017.*

Sodelovanje z učitelji:

- na izobraževalnem seminarju za razredne učitelje (5. in 12. aprila 2017),
- na moderaciji navodil za vrednotenje, ki sta jo vodili Milena Čuden (9. razred – 10. maja 2017) in Snežana Gustinčič (6. razred – 15. maja 2017).

2.2.2 Predmetna komisija za italijanščino

Število sej in obravnavana tematika

V šolskem letu 2016/17 je PK za italijanščino imela 11 sej s temi vsebinami:

- dogovor o razporeditvi in poteku dela predmetne komisije (italijanščina kot prvi jezik) in podkomisije (italijanščina kot drugi jezik na narodno mešanem območju Slovenske Istre),
- interno usposabljanje za pripravo nalog,
- opredelitev in usklajevanje nalog po rokovniku,
- izvedba nalog glede na rokovnik (priprava preizkusov znanja, korekture, moderacija, letno poročilo),
- e-vrednotenje.

Gradiva, ki jih je pripravila PK:

- gradivo za NPZ iz italijanščine v 6. razredu,
- gradivo za NPZ iz italijanščine v 9. razredu,
- informacija o preizkusu znanja iz italijanščine v 6. razredu,
- informacija o preizkusu znanja iz italijanščine v 9. razredu,
- opisi dosežkov učencev 6. razreda na NPZ iz italijanščine,
- opisi dosežkov učencev 9. razreda na NPZ iz italijanščine,
- zgledi nalog po sodobnih pristopih (interno izobraževanje),
- prispevek za letno poročilo 2017.

Sodelovanje z učitelji:

- na študijskih srečanjih (pedagoški svetovalec za šole z italijanskim učnim jezikom),
- na usposabljanjih, moderaciji in med izvedbo e-vrednotenja.

Izobraževanje članov PK:

Člani komisije so se izobraževali v okviru:

- rednih sej PK za italijanščino (usposabljanje je vodil predsednik komisije dr. Sergio Crasnich),
- e-vrednotenja za 9. razred: OŠ P. P. Vergerio Koper – Capodistria, 11. maj 2017,
- e-vrednotenja za 6. razred: OŠ P. P. Vergerio Koper – Capodistria, 18. maj 2017,
- nadaljnega izobraževanja in usposabljanja za šolsko leto 2016/17 v Sloveniji in Italiji (program sodelovanja med vladama Republike Slovenije in Republike Italije: oktober 2016 ter maj in julij 2017).

2.2.3 Predmetna komisija za madžarščino

Število sej in obravnavana tematika na sejah

V šolskem letu 2016/17 je imela PK za madžarščino 23 sej s temi vsebinami:

- evalvacija dela v šolskem letu 2015/16,
- priprava delovnega načrta za tekoče šolsko leto,
- izbor besedil za posamezne preizkuse znanja,
- priprava nalog, oblikovanje navodil za vrednotenje ter specifikacijskih tabel za preizkuse znanja za 6. in 9. razred,
- moderacija navodil za vrednotenje v 6. in 9. razredu,
- e-vrednotenje preizkusov,
- reševanje poizvedb, analiza ovrednotenih preizkusov znanja.

Gradiva, ki jih je pripravila PK:

- gradivo za NPZ iz madžarščine v 6. razredu,
- gradivo za NPZ iz madžarščine v 9. razredu,
- informacija o preizkusu znanja iz madžarščine v 6. razredu,
- informacija o preizkusu znanja iz madžarščine v 9. razredu,
- prispevek za letno poročilo 2016.

Sodelovanje z učitelji:

Z učitelji smo sodelovali v okviru študijske skupine in v drugih oblikah (na e-vrednotenju in prek osebnih stikov).

2.2.4 Predmetna komisija za angleščino

Število sej in obravnavana tematika

V šolskem letu 2016/17 je imela PK za angleščino 30 sej s temi vsebinami:

- priprava delovnega načrta za šolsko leto 2016/17,
- kontinuirano spremljanje in urejevanje banke nalog,
- pregled in priprava testnih nalog za 6. in za 9. razred,
- priprava slušnih besedil, posnetkov, navodil za vrednotenje in specifikacijskih tabel za preizkuse znanja ob koncu 6. in 9. razreda,
- sodelovanje pri izvedbi e-vrednotenja za 6. in 9. razred,
- moderacija navodil za vrednotenje in izbira preizkusov za vajo, standardizacijo in kontrolo pri e-vrednotenju za 6. in 9. razred,
- analiza kontrolnega vrednotenja 2017 in priprava povratne informacije za učitelje,
- podroben pregled rezultatov dosežkov učencev v 6. in 9. razredu,
- priprava opisov dosežkov za 6. in 9. razred,
- priprava prispevka za letno poročilo,
- pregled in potrditev strukture preizkusa znanja iz angleščine.

Gradiva, ki jih je pripravila PK:

- gradivo za NPZ iz angleščine v 6. razredu,
- gradivo za NPZ iz angleščine v 9. razredu,
- informacija o preizkusu znanja iz angleščine v 6. razredu,
- informacija o preizkusu znanja iz angleščine v 9. razredu,
- opisi dosežkov učencev 6. razreda na NPZ iz angleščine,
- opisi dosežkov učencev 9. razreda na NPZ iz angleščine, prispevek za letno poročilo 2016/17,
- povratna informacija učiteljem o vrednotenju NPZ 2017 iz angleščine v 6. in 9. razredu.

Sodelovanje z učitelji:

- izobraževanje učiteljev na osnovnih šolah članic na temo *Disleksija pri pouku tujega jezika*,
- izobraževanje prek študijskih skupin (informacija o NPZ, interpretacija dosežkov na NPZ),
- izmenjava informacij in svetovanje med e-vrednotenjem.

Izobraževanje članov PK:

Predsednica PK za angleščino, Karmen Pižorn, se je tudi v šolskem letu 2016/17 izobraževala in hkrati predajala znanje s področja jezikovnega preverjanja znanja na Univerzi v Lancastru, na oddelku za jezikoslovje in angleški jezik, kjer deluje že več let kot gostujoča predavateljica. Tudi tokrat je bila uspešna s prijavo za pridobitev finančne dotacije Erasmus+ STA za mobilnost osebja z namenom poučevanja v okviru Univerze v Ljubljani. Tako je bila teden dni v juniju l. 2017 strokovno in znanstveno vpeta v enega najvidnejših in znanstveno najuspešnejših jezikoslovnih oddelkov v Evropi. V okviru Erasmus+ mobilnosti je spremljala številne prezentacije magistrskih in doktorskih študentov s področja jezikovnega testiranja in usvajanja jezikov, njen prispevek pa je bila predstavitev jezikovne tesnobe pri slovenskih sestošolcih kot dejavnika, ki pomembno vpliva na usvajanje jezikov, še posebej pri preverjanju in ocenjevanju jezikovnega znanja. Prav tako je nudila konzultacije doktorskim študentom s področja usvajanja in testiranja tujejezikovnega znanja in zmožnosti ter aktivno sodelovala pri oblikovanju znanstvenih besedil s področja disleksije pri angleščini kot tujem jeziku in preverjanju bralne zmožnosti.

2.2.5 Predmetna komisija za nemščino

Število sej in obravnavana tematika

V šolskem letu 2016/2017 je imela PK za nemščino 29 sej s temi vsebinami:

- priprava delovnega načrta za tekoče šolsko leto,
- pregled in priprava nalog za 6. in 9. razred,
- priprava slušnih posnetkov, navodil za vrednotenje in specifikacijskih tabel za preizkuse znanja v 6. in 9. razredu,
- izbira in usposabljanje pomočnikov glavnega ocenjevalca za e-vrednotenje,
- moderacija navodil za vrednotenje in izbira preizkusov za vajo, standardizacijo in kontrolo pri e-vrednotenju (6. in 9. razred),
- priprava opisov dosežkov za 6. in 9. razred,
- priprava prispevka za letno poročilo,
- pregled in potrditev strukture preizkusa znanja iz nemščine za 6. in 9. razred,
- analiza kontrolnega vrednotenja 2017 in priprava povratne informacije za učitelje.

Gradiva, ki jih je pripravila PK:

- gradivo za nacionalno preverjanje znanja iz nemščine za 6. razred,
- gradivo za nacionalno preverjanje znanja iz nemščine za 9. razred,
- informacije o preizkusu znanja iz nemščine za 6. razred,
- informacije o preizkusu znanja iz nemščine za 9. razred,
- opisi dosežkov učencev 6. razreda na nacionalnem preverjanju znanja iz nemščine,
- opisi dosežkov učencev 9. razreda na nacionalnem preverjanju znanja iz nemščine,
- povratna informacija učiteljem o vrednotenju NPZ 2017 iz nemščine v 6. in 9. razredu,
- prispevek za letno poročilo 2016/17.

Sodelovanje z učiteljicami in učitelji:

- na moderaciji navodil za vrednotenje (maj 2017) in
- med izvedbo e-vrednotenja (maj 2017).

Izobraževanje članic PK:

Članice so se izobraževale v okviru svojih šol oziroma institucij.

2.2.6 Predmetna komisija za matematiko

Število sej in obravnavana tematika

V šolskem letu 2016/17 je imela PK za matematiko 33 sej s temi vsebinami:

- pregled prispevkov v letnem poročilu 2015/16,
- dogovor o razporeditvi in poteku dela predmetne komisije v skladu s prejetim rokovnikom dela za PK,
- izbor glavnega ocenjevalca,
- pregled gradiva za NPZ iz obstoječe baze oddanih preizkusov znanja,
- priprava nalog za NPZ z navodili za vrednotenje in specifikacijskimi tabelami za 6. in 9. razred,
- pregled popravkov pregledovalca preizkusov znanja in lektorskih popravkov ter vnos sprememb v preizkuse znanja za 6. in 9. razred,
- udeležba na KUPM 2016,
- izbira in usposabljanje pomočnikov glavnega ocenjevalca za e-vrednotenje,
- moderacija navodil za vrednotenje za 6. in 9. razred,
- izbor preizkusov za vajo, standardizacijo in kontrolo vrednotenja za 6. in 9. razred,
- strokovno vodenje skupine učiteljev, ki vrednotijo 6. in 9. razred,
- nadzor in zagotavljanje kakovosti vrednotenja 6. in 9. razreda,
- analiza napak pri vrednotenju in poizvedb v 6. in 9. razredu,
- pregled dosežkov učencev na NPZ v 6. in 9. razredu,
- oblikovanje opisov dosežkov NPZ učencev v 6. in 9. razredu,
- priprava dodatne razlage k povratni informaciji za ocenjevalce 6. in 9. razreda,
- priprava prispevkov za letno poročilo 2016/17,
- potrditev strukture preizkusa za 6. in 9. razred za šolsko leto 2017/18,
- informacija o vsebinah in ciljih predmeta v 6. in 9. razredu, ki se ne bodo preverjali z nacionalnim preverjanjem v šolskem letu 2017/18.

Komisija je delala v dveh podskupinah (za 6. in 9. razred).

Gradiva, ki jih je pripravila PK:

- gradivo za NPZ v 6. in 9. razredu,
- gradivo za usposabljanje pomočnikov glavnega ocenjevalca,
- opisi dosežkov učencev 6. in 9. razreda na NPZ in pripadajoče specifikacijske tabele,
- dodatna razlaga k povratni informaciji za ocenjevalce 6. in 9. razreda,
- prispevki za letno poročilo 2016/17 (poročilo o delu PK za matematiko in analiza dosežkov NPZ iz matematike v 6. in 9. razredu).

Sodelovanje z učitelji:

- na izobraževanju pomočnikov glavnega ocenjevalca in moderaciji (april in maj 2017),
- prispevek na konferenci KUPM 2016 z naslovom *Geometrija v nacionalnih preverjanjih znanja*.

2.2.7 Predmetna komisija za biologijo

Število sej in obravnavana tematika

V šolskem letu 2016/17 je imela PK za biologijo 22 sej s temi vsebinami:

- pregled prispevkov v letnem poročilu 2015/16,
- dogovor o razporeditvi in poteku dela predmetne komisije v skladu s prejetim rokovnikom dela za PK,
- izbor glavnega ocenjevalca,
- pregled gradiva za NPZ iz obstoječe baze oddanih preizkusov znanja,
- priprava nalog za NPZ z navodili za vrednotenje in specifikacijskimi tabelami,
- pregled popravkov pregledovalca preizkusov znanja in lektorskih popravkov ter vnos sprememb,
- izbira in usposabljanje pomočnikov glavnega ocenjevalca za e-vrednotenje,
- moderacija navodil za vrednotenje,
- izbor preizkusov za vajo, standardizacijo in kontrolo vrednotenja,
- strokovno vodenje skupine učiteljev, ki vrednotijo,
- nadzor in zagotavljanje kakovosti vrednotenja,
- analiza napak pri vrednotenju in poizvedb,
- pregled dosežkov učencev na NPZ,
- oblikovanje opisov dosežkov NPZ učencev,
- priprava dodatne razlage k povratni informaciji ocenjevalcem,
- priprava prispevkov za letno poročilo 2016/17,
- potrditev strukture preizkusa za šolsko leto 2017/18.

Gradiva, ki jih je pripravila PK:

- gradivo za NPZ,
- gradivo za usposabljanje pomočnikov glavnega ocenjevalca,
- opisi dosežkov učencev in pripadajoče specifikacijske tabele,
- dodatna razlaga k povratni informaciji za ocenjevalce,
- prispevki za letno poročilo 2016/17 (poročilo o delu PK in analiza dosežkov NPZ).

2.2.8 Predmetna komisija za kemijo

Število sej in obravnavana tematika

V šolskem letu 2016/17 je imela PK za kemijo 13 sej s temi vsebinami:

- pregled prispevkov v letnem poročilu 2015/16,
- dogovor o razporeditvi in poteku dela predmetne komisije v skladu s prejetim rokovnikom dela za PK,
- pregled gradiva za NPZ iz obstoječe baze oddanih preizkusov znanja,
- priprava nalog za NPZ z navodili za vrednotenje in specifikacijskimi tabelami,
- priprava prispevkov za letno poročilo 2016/17,
- potrditev strukture preizkusa za šolsko leto 2017/18.

Gradiva, ki jih je pripravila PK:

- gradivo za NPZ,
- prispevki za letno poročilo 2016/17 (poročilo o delu PK).

2.2.9 Predmetna komisija za fiziko

Število sej in obravnavana tematika

V šolskem letu 2016/17 je imela PK za fiziko 11 sej s temi vsebinami:

- pregled prispevkov v letnem poročilu 2015/16,
- dogovor o razporeditvi in poteku dela predmetne komisije v skladu s prejetim rokovnikom dela za PK,
- pregled gradiva za NPZ iz obstoječe baze oddanih preizkusov in vnos sprememb,
- priprava nalog za NPZ z navodili za vrednotenje in specifikacijskimi tabelami,
- priprava prispevkov za letno poročilo 2016/17,
- potrditev strukture preizkusa za šolsko leto 2017/18.

Gradiva, ki jih je pripravila PK:

- gradivo za NPZ,
- prispevki za letno poročilo 2016/17 (Poročilo o delu PK).

2.2.10 Predmetna komisija za tehniko in tehnologijo

Število sej in obravnavana tematika

V šolskem letu 2016/17 je imela PK za tehniko in tehnologijo 15 sej s temi vsebinami:

- pregled prispevkov v letnem poročilu 2015/16,
- dogovor o razporeditvi in poteku dela predmetne komisije v skladu s prejetim rokovnikom dela za PK,
- pregled gradiva za NPZ iz obstoječe baze oddanih preizkusov znanja,
- priprava nalog za NPZ z navodili za vrednotenje in specifikacijskimi tabelami,
- priprava prispevkov za letno poročilo 2016/17,
- potrditev strukture preizkusa za šolsko leto 2017/18.

Gradiva, ki jih je pripravila PK:

- gradivo za NPZ,
- prispevki za letno poročilo 2016/17 (poročilo o delu PK).

2.2.11 Predmetna komisija za geografijo

Število sej in obravnavana tematika

V šolskem letu 2016/17 je imela PK za geografijo 17 sej s temi vsebinami:

- dogovor o načrtu dela predmetne komisije v skladu z rokovnikom dela za PK,
- izbor glavnega ocenjevalca,
- priprava gradiva za izobraževanje učiteljev v okviru študijskih srečanj v izvedbi Zavoda RS za šolstvo,
- pregled nalog, objavljenih na spletni strani eRic za učitelje,
- pregled nalog za NPZ z navodili za vrednotenje in parametri specifikacijske tabele,
- pregled pripomb zunanjih pregledovalcev preizkusov znanja,
- sprejetje dogovora o načinu citiranja virov v gradivu za NPZ,
- priprava na izvedbo preverjanja znanja,
- izbor pomočnikov glavnega ocenjevalca,
- priprava na izobraževanje pomočnikov glavnega ocenjevalca,
- izvedba izobraževanja za pomočnike glavnega ocenjevalca,
- priprava na moderacijo navodil za vrednotenje,
- moderacija navodil za vrednotenje,
- standardizacija,
- pregled dosežkov učencev na NPZ,

- priprava opisov dosežkov NPZ,
- priprava pojasnil referenčnega vrednotenja kontrolnih preizkusov,
- potrditev strukture preizkusov znanja za šolsko leto 2017/18,
- spremljanje in razprava o uvajanju novosti pri NPZ,
- priprava prispevkov za letno poročilo 2016/2017.

Gradiva, ki jih je pripravila PK:

- gradivo za NPZ,
- opisi dosežkov učencev na NPZ,
- pojasnila referenčnega vrednotenja kontrolnih preizkusov,
- prispevek za letno poročilo 2016/17.

2.2.12 Predmetna komisija za zgodovino

Število sej in obravnavana tematika

V šolskem letu 2016/17 je imela PK za zgodovino 22 sej s temi vsebinami:

- dogovor o načrtu dela predmetne komisije v skladu z rokovnikom dela za PK,
- pregled anketnih vprašalnikov za učitelje po NPZ 2016,
- analiza dosežkov učencev na NPZ 2016,
- priprava gradiva za izobraževanje učiteljev v okviru študijskih srečanj v izvedbi Zavoda RS za šolstvo,
- pregled in popravki nalog, objavljenih na eRicu za učitelje,
- pregled nalog za NPZ z navodili za vrednotenje in parametri specifikacijske tabele,
- priprava novih nalog za NPZ z navodili za vrednotenje in parametri specifikacijske tabele,
- priprava novih nalog za NPZ z navodili za vrednotenje in parametri specifikacijske tabele za šole z italijanskim učnim jezikom in dvojezične osnovne šole,
- spremljanje uvajanja novosti na NPZ,
- pregled strukture preizkusa za šolsko leto 2017/18,
- priprava prispevka za letno poročilo 2016/17.

Gradiva, ki jih je pripravila PK:

- gradivo za NPZ,
- gradivo za NPZ v šolah z italijanskim učnim jezikom in v dvojezičnih osnovnih šolah,
- gradivo za izobraževanje učiteljev v okviru študijskih srečanj, ki jih izvaja Zavod RS za šolstvo,
- prispevek za letno poročilo 2016/17.

2.2.13 Predmetna komisija za domovinsko in državljansko kulturo in etiko

Število sej in obravnavana tematika

V šolskem letu 2016/2017 je imela PK za domovinsko in državljansko kultura in etiko 16 sej s temi vsebinami:

- dogovor o načrtu dela predmetne komisije v skladu z Rokovnikom dela za PK,
- priprava novih nalog za NPZ z navodili za vrednotenje in parametri specifikacijske tabele,
- pregled nalog, objavljenih na spletni strani eRic za učitelje,
- priprava popravkov v nalogah, objavljenih na spletni strani eRic za učitelje,
- priprava seznama vsebin za banko nalog,
- preoblikovanje nalog v že oddanem preizkusu znanja,
- spremljanje in razprava o uvajanju novosti pri NPZ,
- priprava prispevka za letno poročilo 2016/17.

Gradiva, ki jih je pripravila PK:

- gradivo za NPZ,
- prispevek za letno poročilo 2016/17.

2.2.14 Predmetna komisija za glasbeno umetnost

Število sej in obravnavana tematika

V šolskem letu 2016/17 je imela PK za glasbeno umetnost 9 sej s temi vsebinami:

- pregled prispevkov v letnem poročilu 2015/16,
- dogovor o razporeditvi in poteku dela predmetne komisije v skladu s prejetim Rokovnikom dela za PK,
- pregled gradiva za NPZ iz obstoječe baze oddanih preizkusov znanja,
- priprava nalog za NPZ z navodili za vrednotenje in specifikacijskimi tabelami,
- priprava prispevkov za letno poročilo 2016/17,
- potrditev strukture preizkusa za šolsko leto 2017/18.

Gradiva, ki jih je pripravila PK:

- gradivo za NPZ,
- prispevki za letno poročilo 2016/17 (poročilo o delu PK).

2.2.15 Predmetna komisija za likovno umetnost

Število sej in obravnavana tematika

V šolskem letu 2016/17 je imela PK za likovno umetnost 9 sej s temi vsebinami:

- dogovor o delu predmetne komisije,
- pregled anketnega vprašalnika za učitelje likovne umetnosti po NPZ 2016,
- analiza dosežkov učencev na NPZ 2016,
- dogovor o vsebinah izobraževanja učiteljev v okviru študijskih srečanj, ki jih izvaja Zavod za šolstvo,
- priprava gradiva za izobraževanje likovnih pedagogov v organizaciji Rica,
- izvedba izobraževanja likovnih pedagogov v organizaciji Rica,
- priprava novih nalog za NPZ z navodili za vrednotenje in parametri specifikacijske tabele,
- pregled strukture preizkusa za šolsko leto 2017/18,
- priprava prispevka za letno poročilo 2016/17.

Gradiva, ki jih je pripravila PK:

- gradivo za NPZ,
- gradivo za izobraževanje likovnih pedagogov,
- prispevek za letno poročilo 2016/17.

2.2.16 Predmetna komisija za šport

Število sej in obravnavana tematika

V šolskem letu 2016/17 je imela PK za šport 26 sej s temi vsebinami:

- dogovor o načrtu dela predmetne komisije v skladu z Rokovnikom dela za PK,
- izbor glavnega ocenjevalca,
- priprava gradiva za izobraževanje učiteljev v organizaciji Zavoda RS za šolstvo,
- izvedba izobraževanja učiteljev v organizaciji Zavoda RS za šolstvo,
- priprava nalog za seznanitveni način programa za e-vrednotenje,
- pregled nalog za NPZ z navodili za vrednotenje in parametri specifikacijske tabele,
- pregled pripomb zunanjih pregledovalcev preizkusov znanja,
- priprava na izvedbo preverjanja znanja,
- izbor pomočnikov glavnega ocenjevalca,
- priprava na izobraževanje pomočnikov glavnega ocenjevalca,
- izvedba izobraževanja za pomočnike glavnega ocenjevalca,

- priprava na moderacijo navodil za vrednotenje,
- moderacija navodil za vrednotenje,
- standardizacija,
- pregled dosežkov učencev na NPZ,
- priprava opisov dosežkov učencev na NPZ,
- priprava pojasnil referenčnega vrednotenja kontrolnih preizkusov,
- potrditev strukture preizkusov znanja za šolsko leto 2017/18,
- spremljanje in razprava o uvajanju novosti pri NPZ,
- priprava prispevkov za letno poročilo 2016/17.

Gradiva, ki jih je pripravila PK:

- gradivo za NPZ,
- gradivo za izobraževanje učiteljev v organizaciji Zavoda RS za šolstvo,
- gradivo za seznanitveni način programa za e-vrednotenje,
- opisi dosežkov učencev na NPZ,
- pojasnila referenčnega vrednotenja kontrolnih preizkusov,
- prispevek za letno poročilo 2016/17.

2.2.17 Predmetna komisija za nižji izobrazbeni standard

Število sej in obravnavana tematika

V šolskem letu 2016/17 je imela PK za nižji izobrazbeni standard 30 sej s temi vsebinami:

- dogovor o načrtu dela predmetne komisije,
- izbor glavnega ocenjevalca za 9. razred in 6. razred,
- pregled nalog za NPZ v 6. razredu z navodili za vrednotenje in parametri specifikacijske tabele,
- pregled nalog za NPZ v 9. razredu z navodili za vrednotenje in parametri specifikacijske tabele,
- priprava novih nalog za NPZ v 6. razredu z navodili za vrednotenje in parametri specifikacijske tabele,
- priprava novih nalog za NPZ v 9. razredu z navodili za vrednotenje in parametri specifikacijske tabele,
- pregled pripomb zunanjih pregledovalcev preizkusov znanja za NPZ v 6. razredu,
- pregled pripomb zunanjih pregledovalcev preizkusov znanja za NPZ v 9. razredu,
- priprava na izvedbo preverjanja znanja,
- moderacija in vrednotenje preizkusov NPZ v 6. razredu,
- moderacija in vrednotenje preizkusov NPZ v 9. razredu,
- izvedba poizvedb za 6. razred s strani glavnega ocenjevalca,
- izvedba poizvedb za 9. razred s strani glavnega ocenjevalca,
- pregled dosežkov učencev na NPZ v 6. razredu,
- pregled dosežkov učencev na NPZ v 9. razredu,
- sestava opisov dosežkov učencev na NPZ v 6. razredu in specifikacijske tabele,
- sestava opisov dosežkov učencev na NPZ v 9. razredu in specifikacijske tabele,
- potrditev strukture preizkusov znanja za šolsko leto 2017/18,
- priprava prispevkov za letno poročilo 2016/17.

Gradiva, ki jih je pripravila PK:

- gradivo za NPZ v 6. razredu,
- gradivo za 9. razredu,
- opisi dosežkov učencev na NPZ v 6. razredu in pripadajoče specifikacijske tabele,
- opisi dosežkov učencev na NPZ v 9. razredu in pripadajoče specifikacijske tabele,
- prispevki za letno poročilo 2016/17.

3 PRIPRAVA IN IZVEDBA NACIONALNEGA PREVERJANJA ZNANJA

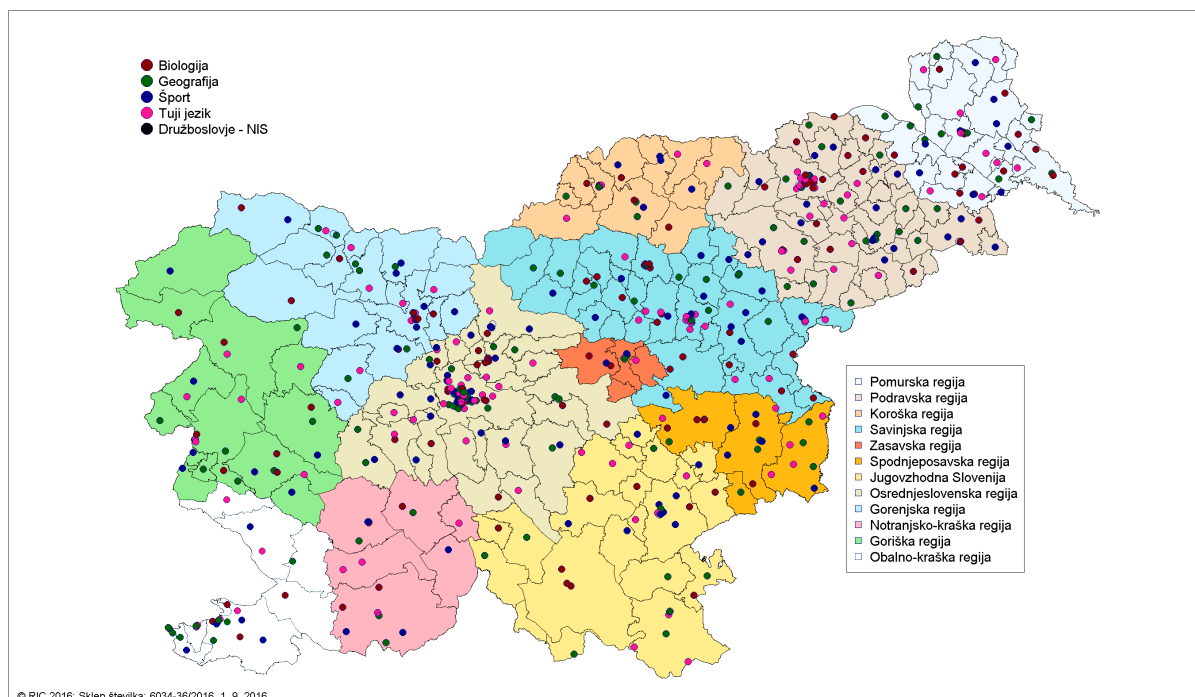
3.1 Vzorčenje

V skladu s 66. členom *Zakona o osnovni šoli* in 4. členom *Pravilnika o nacionalnem preverjanju znanja v osnovni šoli* minister, pristojen za šolstvo, vsako leto določi tretji predmet, tako da septembra med obveznimi predmeti 8. in 9. razreda, po predhodni pridobitvi mnenja Strokovnega Sveta RS za splošno izobraževanje, izbere največ štiri predmete, pri katerih se bo v tekočem šolskem letu izvedlo nacionalno preverjanje znanja pri tretjem predmetu. Obenem minister določi, iz katerega tretjega predmeta se bo preverjalo znanje z NPZ na posamezni osnovni šoli.

Ric je za šolsko leto 2016/17 pripravil predlog seznama osnovnih šol z določenimi tretjimi predmeti za NPZ in ga posredoval ministru, pristojnemu za šolstvo. Čeprav vsi učenci ne pišejo istega tretjega predmeta, še vedno želimo pridobiti kar največ informacij o znanju slovenskih učencev. Nabor šol, na katerih se izvaja NPZ iz posameznega tretjega predmeta, se tako določi z vzorčenjem, s katerim želimo zagotoviti kar največjo reprezentativnost dobljenih rezultatov za vse slovenske šole. Postopek določanja tretjega predmeta posamezni šoli je potekal po načelih naključnega razvrščanja šol v skupine, ki naj bi izvajale določeni tretji predmet. Ta postopek imenujemo tudi vzorčenje šol za posamezni predmet. Vzorčenje šol je potekalo po statističnih regijah Slovenije, tako da so vsi štirje tretji predmeti v posamezni regiji zastopani enakovredno. Upoštevano je bilo tudi načelo o enakomerni zastopanosti posameznega tretjega predmeta med različno velikimi šolami. Velikost šole je lahko po izkušnjah drugih raziskav posredno povezana z dosežki na preverjanjih znanja. Ljudske univerze so bile združene v posebno skupino, tako da so bili tretji predmeti tudi v tej skupini zastopani enakovredno.

Na sliki 3.1.1 je predstavljeno, kako so bili posamezni tretji predmeti razporejeni po slovenskih osnovnih šolah.

Slika 3.1.1: Vzorčenje tretjih predmetov po slovenskih šolah

3.2 Priprava gradiva za nacionalno preverjanje znanja

V rokih, določenih s koledarjem za šolsko leto 2016/2017, in v skladu z *Navodili za izvedbo nacionalnega preverjanja znanja v osnovni šoli v šolskem letu 2016/2017* smo pripravili gradivo za NPZ.

V začetku septembra leta 2016 smo na spletni strani objavili knjižico *Devetletna osnovna šola, informacija za učence in starše*, prevoda le-te v italijanski (*Scuola elementare, informazioni per gli alunni e per i genitori*) in madžarski jezik (*Tájékoztató a tanulónak és szülőinek*) ter strukture preizkusov za predmete, ki so se izvajali pri NPZ; oktobra *Navodila za izvedbo nacionalnega preverjanja znanja v osnovni šoli v šolskem letu 2016/2017* in *Koledar nacionalnega preverjanja znanja 2016/2017*; decembra *Letno poročilo o izvedbi nacionalnega preverjanja znanja v šolskem letu 2015/2016*; po izvedbi so bili objavljeni preizkusi znanja in moderirana navodila za vrednotenje; junija so bili objavljeni *Opisi dosežkov učencev 9. razreda pri NPZ 2016* in *Opisi dosežkov učencev 6. razreda pri NPZ 2016*.

Za leto 2017 so bili 1. septembra 2016 s sklepom ministra o izboru največ štirih predmetov za določitev tretjega predmeta, iz katerega so učenci v 9. razredu opravljali NPZ, poleg tujega jezika (angleščina in nemščina), določeni še biologija, geografija in šport. Priprava gradiva se je začela v septembru. Za NPZ v 6. in 9. razredu v prilagojenem izobraževalnem programu z NIS pa se je januarja začelo pripravljati gradivo za slovenščino, matematiko in družboslovje (za 9. razred). Naloge in vprašanja, ki so jih pripravile predmetne komisije, so bile oblikovane v končni preizkus znanja, pripravljen za tisk. V procesu oblikovanja je bila zaradi vnosa lektorskih popravkov in slikovnega gradiva potrebna vrsta pregledov, da se odpravijo morebitne napake. Postopek poteka s sodelovanjem višjega svetovalca za zunanje preverjanje znanja in člana ustrezne PK, ki je odgovoren za strokovno neoporečnost.

V januarju smo začeli s prevajanjem preizkusov znanja iz matematike (6. in 9. razred) in navodil k nalogam pri tujih jezikih (6. razred) v italijanščino in madžarščino ter geografije (9. razred) v italijanščino in biologije (9. razred) ter matematike (6. razred NIS) v madžarščino.

Za NPZ v **9. razredu** smo natisnili preizkuse znanja: za slovenščino (16.743 izvodov), italijanščino (42), madžarščino (20), matematiko (16.800), angleščino (4.351), nemščino (119), biologijo (4.153), geografijo (4.121), šport (4.068), prevoda matematike (42) in geografije (42) v italijanščino ter prevoda matematike (82) in biologije (82) v madžarščino.

Učenci s posebnimi potrebami, ki so potrebovali prilagoditev preizkusov, so dobili povečave preizkusov s formata A4 na A3 za slovenščino (72 izvodov), matematiko (78), angleščino (14), biologijo (13), geografijo (20) in šport (24) ter prevode matematike (1) in biologije (1) v madžarščino; povečave velikosti črk preizkusov z 11 na 18 v pisavi Arial (format A4) za slovenščino (370), matematiko (358), angleščino (100), biologijo (59), geografijo (100) in šport (95); preizkus na zgoščenki v obliki zapisa pdf za slovenščino (1); en učenec pa je pri geografiji dobil prilogo tudi v črno-beli tehniki. Za 2 učence smo pripravili preizkuse znanja na USB-ključu v obliki zapisa doc (program Word): pri slovenščini, angleščini in matematiki (matematični izrazi zapisani v obliki LaTeX).

Za prilagojeni izobraževalni program z NIS smo natisnili: slovenščino (85 izvodov), matematiko (86) in družboslovje (87). Tiskali smo tudi povečave preizkusov s formata A4 na A3 za slovenščino (1), matematiko (2) in družboslovje (1).

Za NPZ v **6. razredu** smo natisnili preizkuse: za slovenščino (17.698 izvodov), italijanščino (56), madžarščino (17), matematiko (17.802), angleščino (17.407) in nemščino (415). Pripravili smo tudi prevod matematike (56) in navodil k nalogam iz angleščine (56) v italijanščino ter prevod matematike (73) ter navodil k nalogam iz angleščine (34) in nemščine (39) v madžarščino.

Učenci s posebnimi potrebami, ki so potrebovali prilagoditev preizkusov, so dobili povečave preizkusov s formata A4 na A3 za slovenščino (59 izvodov), italijanščino (1) angleščino (62), matematiko (60) in prevode matematike (1) v italijanščino, matematike (1) v madžarščino ter angleščine (1) in nemščine (1), kjer so navodila k nalogam prevedena v madžarščino; povečave velikosti črk preizkusov z 11 na 18 v pisavi Arial (format A4) za slovenščino (451), angleščino (425), nemščino (15) in matematiko (446) ter preizkus na zgoščenki v obliki zapisa pdf za slovenščino (3), angleščino (1), nemščino (1) in matematiko (2). Za enega učenca smo pripravili preizkuse znanja na USB-ključu v obliki zapisa doc (program Word): pri slovenščini, angleščini ter matematiki (matematični izrazi zapisani v obliki LaTeX). Za enega učenca pa smo pripravili preizkuse znanja v brajici: pri slovenščini, angleščini ter matematiki.

Za prilagojeni izobraževalni program z NIS smo natisnili: slovenščino (68 izvodov), madžarščino (1) in matematiko (70). Pripravljene so bile povečave preizkusov s formata A4 na A3 za slovenščino (7) in matematiko (7).

3.3 Posebnosti pri izvedbi nacionalnega preverjanja znanja

Preglednica 3.3.1 prikazuje posebnosti, do katerih je prišlo v različnih fazah priprave preizkusov znanja za NPZ v šolskem letu 2016/17, po predmetih, kako so te vplivale na vrednotenje, in način, kako so bile rešene.

Preglednica 3.3.1: Posebnosti pri izvedbi NPZ v šolskem letu 2016/2017

Predmet	Matematika – NIS, 6. razred
Čas pisanja	4. 5. 2017
Naloga	8. b
Vrsta napake	Naloga je postala neustrezna ob povečavi gradiva s formata A4 na A3.
Opis napake	Pri povečavi gradiva s formata A4 na A3 se je slika daljice, katere dolžino bi morali izmeriti učenci, povečala. Ker učenci v 6. razredu ne poznajo decimalnih števil, dolžine povečane daljice niso znali izmeriti oziroma zapisati.
Rešitev	Učenca, ki sta reševala preizkus znanja povečan s formata A4 na A3, sta pri nalogi 8. b prejela točko ne glede na odgovor, saj naloga zaradi povečave ni bila rešljiva. Vrednotenje je potekalo v skladu z rešitvijo opisane napake, saj vse preizkuse ovrednoti predmetna komisija.
Predmet	Družboslovje – NIS, 9. razred
Čas pisanja	10. 5. 2017
Naloga	1 (I. del) in 5 (II. del)
Vrsta napake	V preizkusu ni bilo barvne priloge.
Opis napake	V preizkusu znanja ni bilo priložene barvne priloge, zato učenec ni mogel rešiti 1. naloge v I. delu in 5. naloge v II. delu preizkusa.
Rešitev	Učenec je pri nalogah, ki jih ni mogel rešiti, prejel enak delež točk, kot jih je dosegel pri nalogah, ki jih je reševal brez barvne priloge. Preizkus znanja je predmetna komisija ovrednotila skladno z opisano rešitvijo napake.

3.4 Nacionalno preverjanje znanja za učence s posebnimi potrebami

Do prilagojenega načina opravljanja NPZ so, ne glede na vrsto izobraževalnega programa, upravičeni učenci, ki so slepi, slabovidni ali imajo okvaro vidne funkcije, so gluhi ali naglušni, imajo govorno-jezikovne motnje, avtistično motnjo, so gibalno ovirani, dolgotrajno bolni, imajo primanjkljaje na posameznih področjih učenja ali čustvene in vedenjske motnje ter **imajo odločbo o usmeritvi**.

Pravico do prilagojenega izvajanja NPZ imajo tudi učenci **brez odločbe o usmeritvi**, ki iz utemeljenih razlogov potrebujejo prilagojeni način izvajanja NPZ. To so:

- učenci, ki zaradi posledic poškodbe, nesreče ali bolezni, ki se jim je zgodila neposredno pred opravljanjem NPZ, potrebujejo prilagoditve, kot jih imajo slepi ali slabovidni oziroma učenci z okvaro vidne funkcije, gluhi ali naglušni, gibalno ovirani in dolgotrajno bolni kandidati, ter
- učenci z barvno slepoto.

Učenci brez odločbe o usmeritvi uveljavljajo pravico do prilagojenega načina izvajanja NPZ na podlagi dokazil pristojnih institucij oziroma mnenja zdravnika specialista za posamezno področje. Učenci dokazila predložijo šoli, ki odloči o upravičenosti prilagojenega načina opravljanja NPZ.

Učenci s posebnimi potrebami opravljajo NPZ v skladu z *Navodili za prilagojeno izvajanje nacionalnega preverjanja znanja*, ki so sestavni del *Navodil za izvedbo nacionalnega preverjanja znanja v osnovni šoli*. Prijava učencev s posebnimi potrebami k NPZ poteka prek šole in v sodelovanju s starši. Šola za vsakega učenca in za vsak predmet posebej predlaga prilagojeni način preverjanja znanja na posebnem elektronskem obrazcu (*Uveljavljanje pravic učenca/-ke s posebnimi potrebami pri opravljanju nacionalnega preverjanja znanja*, ločeno za 6. in 9. razred). V ta namen je Ric pripravil program *PrijaveKPP* in preglednico z naborom možnih prilagoditev izvajanja NPZ, ki vključuje:

- prilagoditev načina preverjanja,
- prilagoditev preizkusa znanja,
- uporabo posebnih pripomočkov in
- prilagojeni način vrednotenja.

Prilagojeni način preverjanja obsega podaljšan čas pisanja za 25, 50 ali 100 odstotkov, prekinitev pisanja po potrebi (tudi prekinitev zvočnega zapisa na zgoščenki), opravljanje NPZ s pomočnikom (bralcem, jezikovnim pomočnikom, tolmačem, pisarjem, spodbujevalcem, pomočnikom za slepe in slabovidne ter za učence z okvaro vidne funkcije), poseben (lahko tudi akustično prilagojen) prostor za opravljanje NPZ in prilagoditev opreme v prostoru.

Prilagojeni preizkus znanja je lahko pripravljen na te načine:

- gradivo, prepisano v brajico,
- prilagoditev preizkusa znanja in prilog v črno-belo tehniko,
- povečava preizkusa znanja s formata A4 na A3,
- povečava velikosti črk preizkusa znanja z 11 ali 12 na 18, pisava Arial (format A4),
- preizkus znanja na zgoščenki v obliki zapisa pdf (program Acrobat za odpiranje),
- preizkus znanja na USB-ključu v obliki zapisa .doc (program Word),
- zvočni zapis nalog oziroma besedila na USB-ključu pri matematiki,
- preizkus znanja iz matematike na USB-ključu v obliki zapisa doc, matematični izrazi zapisani v obliki Latex (program Word).

Učenec lahko pri NPZ uporablja različne **posebne pripomočke**: računalnik (za branje in/ali pisanje), računalnik z brajevo vrstico in sintetizatorjem zvoka, brajev pisalni stroj, prilagojen pisalni pribor, označevalce besedila, prilagojen pribor za geometrijo, folije za pozitivno risanje, folije koordinatnega sistema, dodatne liste, žepno (zvočno) računalno, povečevalno steklo, elektronska povečala, slušalke, elektroakustične aparature, *Slovar slovenskega knjižnega jezika*, dvojezični slovar pri nalogah bralnega razumevanja pri tujih jezikih, kartončke z opozorili, list z matematičnimi obrazci brez navedbe, za kaj se uporabljajo, ipd.

Prilagojeni način vrednotenja vključuje prilagoditve navodil za vrednotenje in motnji prilagojen način vrednotenja (upoštevanje skromnejšega besednega zaklada in toleranca pri vrednotenju slogovne ustreznosti, nevrednotenje oziroma prilagojeno vrednotenje glasoslovnih in naglasoslovnih nalog, prilagojeno vrednotenje zaradi izpuščanja, dodajanja in zamenjave črk, toleranca manj čitljive pisave idr.).

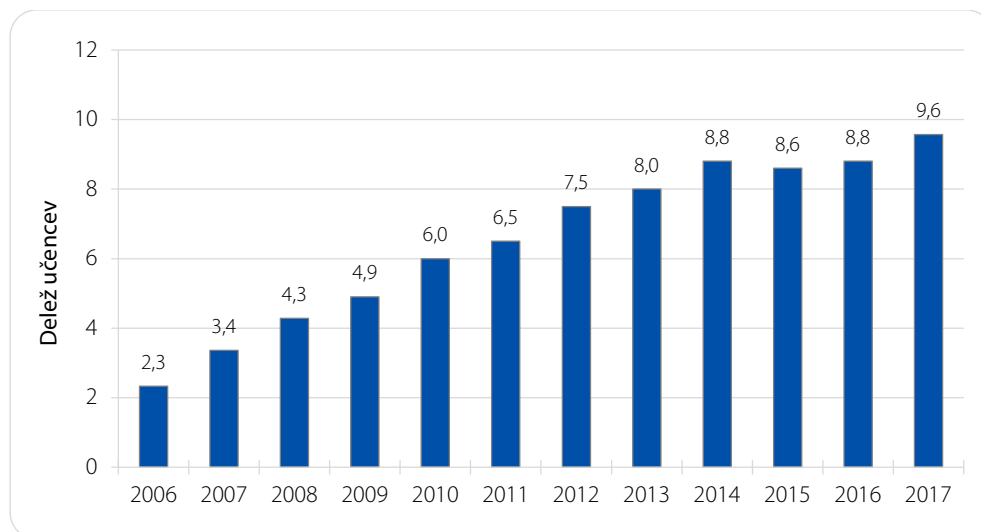
Navedene prilagoditve predstavljajo najširši možni nabor, od motnje, ovire oziroma primanjkljaja pa je odvisno, katere od naštetih prilagoditev seodobrijo posameznemu učencu s posebnimi potrebami.

Število in delež učencev s posebnimi potrebami (glede na vse učence, brez odraslih), ki so opravljali NPZ v 9. razredu, se je iz leta v leto povečevalo vse do leta 2014; nato je bil delež leta 2015 nekoliko nižji, po tem letu pa se je začel znova zviševati in je bil leta 2016 za dve desetinki višji kot leto poprej, od lanskega leta pa je narasel za kar 0,8 %. Letos je bilo kar 134 učencev s posebnimi potrebami več kot lani.

Preglednica 3.4.1: Število in delež učencev s posebnimi potrebami od leta 2006–2017, 9. razred

Leto izvajanja NPZ	Število učencev s posebnimi potrebami	Delež učencev s posebnimi potrebami (v %)
2006	494	2,3
2007	669	3,4
2008	808	4,3
2009	918	4,9
2010	1.093	6,0
2011	1.190	6,5
2012	1.349	7,5
2013	1.422	8,0
2014	1.523	8,8
2015	1.529	8,6
2016	1.503	8,8
2017	1.637	9,6

Slika 3.4.1: Delež učencev s posebnimi potrebami glede na skupno število vseh učencev pri NPZ od leta 2006–2017, 9. razred

Prilagojenega izvajanja NPZ v 9. razredu se je udeležilo 1.637 učencev s posebnimi potrebami iz 416 osnovnih šol.

Kakor je razvidno iz preglednice 3.4.1 in s slike 3.4.1, je delež učencev s posebnimi potrebami narasel z 2,3 % leta 2006 na 9,6 % leta 2017.

Najpogostejše prilagoditve, ki so jih bili deležni učenci, so prikazane po motnjah v preglednici 3.4.2.

Preglednica 3.4.2: Število učencev s posebnimi potrebami po motnjah, ovirah oziroma primanjkljajih in vrstah prilagoditev v letu 2017, 9. razred¹

	BSL	ČVM	DOB	GIO	GJM	GLU	NGL	AM	PPPU	SLE	SLV	OVF	Skupaj
Prilagojeni način izvajanja	0	61	374	61	255	15	21	18	1.170	3	8	1	1.631
Prilagojeni preizkus znanja	1	0	103	19	69	0	0	8	342	3	7	1	442
Uporaba posebnih pripomočkov	0	25	248	44	182	9	6	14	925	3	8	1	1.184
Prilagojeni način vrednotenja	1	0	184	34	134	11	15	11	561	3	8	1	803
Skupaj	1	62	378	63	266	15	23	19	1.217	3	8	1	1.637

Legenda:

BSL: barvna slepota; ČVM: čustvene in vedenjske motnje; DOB: dolgotrajna bolezen; GIO: gibalna oviranost; GJM: govorno-jezikovne motnje; GLU: gluhoča; AM: avtistična motnja; NGL: naglušnost; PPPU: primanjkljaji na posameznih področjih učenja; SLE: slepota; SLV: slabovidnost; OVF: okvara vidne funkcije

Pregled števila učencev s posebnimi potrebami, posameznimi motnjami, ovirami oziroma primanjkljaji ter prilagoditvami, kaže, da je bilo od 1.637 učencev s posebnimi potrebami največ tistih s primanjkljaji na posameznih področjih učenja, sledijo dolgotrajno bolni in učenci z govorno-jezikovnimi motnjami. Te skupine učencev imajo tudi največje število prilagoditev načina izvajanja NPZ. V primerjavi z letom 2016 se je absolutno najbolj povečalo število učencev s primanjkljaji na posameznih področjih učenja in učencev z govorno-jezikovno motnjo.

Največ učencev je imelo prilagojeni način izvajanja NPZ. Sledili so jim učenci, ki so zahtevali uporabo posebnih pripomočkov, tem pa učenci, ki so imeli prilagojeni način vrednotenja. Najmanj učencev je imelo prilagojeni preizkus znanja.

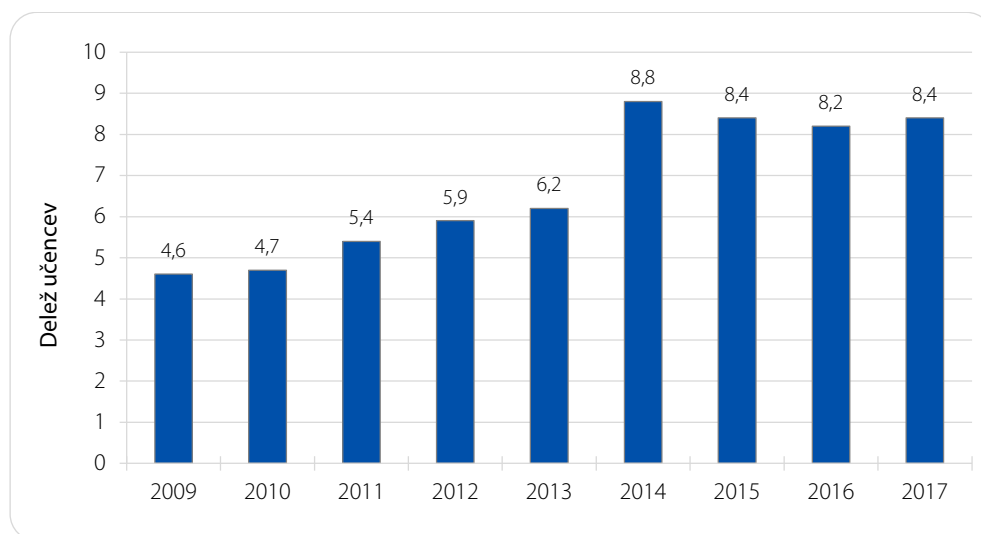
Pregled vseh prilagoditev po predmetih za učence s posebnimi potrebami, ki so opravljali NPZ v 9. razredu, kaže, da je bilo teh največ pri obeh obveznih predmetih preverjanja, pri matematiki 11.850 in slovenščini 10.186. Najmanj prilagoditev je bilo pri italijanščini in madžarščini, saj ta dva predmeta opravlja majhno število učencev. Pri prilagoditvah tretjih predmetov je bilo največ zahtev pri angleščini (2.618; pri nemščini 90) in najmanj pri biologiji (2.269). Pri geografiji je bilo 2.512 prilagoditev in pri športu 2.356.

Preglednica 3.4.3: Število in delež učencev s posebnimi potrebami od leta 2009–2017, 6. razred

Leto izvajanja NPZ	Število učencev s posebnimi potrebami	Delež učencev s posebnimi potrebami (v %)
2009	682	4,6
2010	708	4,7
2011	793	5,4
2012	942	5,9
2013	953	6,2
2014	1.547	8,8
2015	1.445	8,4
2016	1.462	8,2
2017	1.527	8,4

¹ Posamezni učenci s posebnimi potrebami so lahko v preglednici prikazani večkrat, kar je odvisno od števila motenj oziroma primanjkljajev, ki jih imajo. V skrajno desnem stolpcu *Skupaj* pa je prikazano dejansko število učencev (vsak učenec je upoštevan le enkrat).

Slika 3.4.2: Delež učencev s posebnimi potrebami glede na skupno število vseh učencev pri NPZ od leta 2009–2017, 6. razred

NPZ v 6. razredu se na celotni populaciji šestošolcev izvaja deveto leto, vendar so ga v šolskem letu 2016/17 učenci četrtri pisali obvezno. Iz preglednice 3.4.3 je razvidno, da je število učencev s posebnimi potrebami, ki so zahtevali prilagoditve pri opravljanju NPZ, v šolskem letu 2016/17 absolutno in relativno nekoliko naraslo v primerjavi s preteklim šolskim letom. Tako je v 6. razredu NPZ iz slovenščine, italijanščine, madžarščine, tujega jezika (angleščina, nemščina) in matematike na prilagojeni način opravljalo 1.527 učencev oz. 8,4 % na 413 šolah. To je za 0,2 % ali za 65 učencev več kakor leto prej. Medtem ko smo bili po letu 2014 priča relativnemu trendu upadanja števila učencev s posebnimi potrebami v 6. razredu, lahko v letu 2017 znova opazimo povečanje.

Najpogostejše prilagoditve, ki so jih bili deležni učenci v 6. razredu leta 2017, so prikazane po motnjah v preglednici 3.4.4.

Preglednica 3.4.4: Število učencev s posebnimi potrebami po motnjah, ovirah oziroma primanjkljajih in vrstah prilagoditev v letu 2017, 6. razred²

	BSL	ČVM	DOB	GIO	GJM	GLU	NGL	AM	PPPU	SLE	SLV	OVF	Skupaj
Prilagojeni način izvajanja	0	76	354	56	252	14	31	33	1.026	2	11	2	1.520
Prilagojeni preizkus znanja	0	0	110	25	90	0	0	10	380	2	11	2	517
Uporaba posebnih pripomočkov	0	38	250	39	200	10	13	25	853	2	11	2	1.157
Prilagojeni način vrednotenja	0	0	192	34	170	13	19	20	607	2	11	2	889
Skupaj	0	76	358	56	268	14	32	35	1.086	2	11	2	1.527

Legenda:

BSL: barvna slepota; ČVM: čustvene in vedenjske motnje; DOB: dolgotrajna bolezen; GIO: gibalna oviranost; GJM: govorno-jezikovne motnje; GLU: gluhoata; AM: avtistična motnja; NGL: naglušnost; PPPU: primanjkljaji na posameznih področjih učenja; SLE: slepota; SLV: slabovidnost; OVF: okvara vidne funkcije

Pregled števila učencev s posebnimi potrebami, posameznimi motnjami, ovirami oziroma primanjkljaji ter prilagoditvami, kaže, da je bilo največ učencev s primanjkljaji na posameznih področjih učenja, sledijo dolgotrajno bolni in učenci z govorno-jezikovnimi motnjami. Te skupine učencev imajo tudi največje število prilagoditev pri načinu izvajanja NPZ. V primerjavi z letom 2016 je naraslo predvsem število učencev z motnjami avtističnega spektra (za več kot 100 %), pa tudi število učencev s čustveno-vedenjskimi motnjami (za več kot 50 %). Nekoliko se je zmanjšalo število učencev s primanjkljaji na posameznih področjih učenja.

² Posamezni učenci s posebnimi potrebami so lahko v preglednici prikazani večkrat, kar je odvisno od števila motenj oziroma primanjkljajev, ki jih imajo. V skrajno desnem stolpcu *Skupaj* pa je prikazano dejansko število učencev (vsak učenec je upoštevan le enkrat).

Največ učencev je imelo prilagojeni način izvajanja NPZ. Sledijo jim učenci, ki so zahtevali uporabo posebnih pripomočkov, tem pa učenci, ki so imeli prilagojeni način vrednotenja. Najmanj učencev je imelo prilagojeni preizkus znanja.

Po letu 2009 je pri izvedbi NPZ za učence s posebnimi potrebami prišlo do treh bistvenih sprememb. Prva je ta, da je program *PrijaveKPP* omogočil natančnejšo opredelitev motenj, ovir oziroma primanjkljajev učencev in s tem omejil izbiro možnih prilagoditev pri izvedbi NPZ. Druga pa je ta, da so bile iz nabora možnih oblik prilagojenega načina vrednotenja izločene vse tiste prilagoditve, ki so bile povezane z doseganjem standardov znanja. V šolskem letu 2015/16 so bile prilagoditve pri izvedbi NPZ v največji možni meri usklajene s tistimi, ki jih imajo kandidati pri opravljanju mature in so bile posodobljene ter zapisane v novi *Pravilnik o načinu izvajanja mature za kandidate s posebnimi potrebami*. Posledica tega je zmanjševanje števila učencev s posebnimi potrebami, ki pri NPZ zahtevajo prilagojeni način vrednotenja. Medtem ko je leta 2009 prilagojeni način vrednotenja zahtevalo kar 80 % vseh učencev s posebnimi potrebami, ki so opravljali NPZ v 6. razredu, je leta 2014 ta delež znašal samo 56,9 %, leta 2015 60,7 %, leta 2016 43,0 %, leta 2017 pa se je ta delež znova povzpел na 59,0 %; v 9. razredu je prilagojeni način vrednotenja leta 2009 zahtevalo 72,5 % učencev s posebnimi potrebami, leta 2014 49,3 %, leta 2015 49,7 %, leta 2016 47,1 % in letos 49,1 %. V primerjavi z letom 2014 se je leta 2015 močno zmanjšal delež učencev, ki so imeli pri opravljanju NPZ pomočnika bralca, saj je bila ta možnost ponovno dodana naknadno, in so morale šole to zahtevo posebej pojasniti. Tako je imelo pomočnika bralca v 6. razredu 10,4 % odstotka vseh učencev s posebnimi potrebami (leta 2014: 48,7 %), v 9. razredu pa 9,0 % (leta 2014: 38,9 %). V šolskem letu 2015/16 pa je ta delež ponovno precej narasel, kljub temu da so morale šole za vsakega učenca utemeljiti sodelovanje pomočnika bralca. V 6. razredu ga je imelo 24,7 %, v 9. razredu 15,2 %. V tem šolskem letu se je delež učencev s pomočnikom bralcem v 6. razredu ponovno znižal in dosegel 21,6 %, v 9. razredu pa malenkost zvišal (15,8 %).

3.5 Nacionalno preverjanje znanja za učence v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom

Priprava gradiva

Predmetna komisija za nižji izobrazbeni standard strukture preizkusov znanja za šolsko leto 2016/17 ni spremenila glede na pretekla preverjanja. Objavila jih je na spletnih straneh Rica.

Predmetna komisija pripravlja gradivo za preverjanje znanja v 6. in 9. razredu. Njeni člani pripravljajo gradivo v dveh ločenih skupinah.

Komisija je pripravila večje število kompletov za preverjanje znanja v 9. razredu, in sicer po en komplet slovenščine, matematike in družboslovja, ter tri komplete matematike in dva slovenščine za preverjanje znanja v 6. razredu. V šolskem letu 2016/17 je PK pripravila tudi en komplet gradiva za preverjanje znanja iz madžarščine v 6. razredu na dvojezični osnovni šoli s prilagojenim izobraževalnim programom z NIS. Po ustaljenem postopku so pripravljene preizkuse znanja pregledali zunanji pregledovalci gradiva. Ugotovljene strokovne napake je PK odpravila ter popravljene in podpisane preizkuse znanja s specifikacijskimi tabelami oddala v končno oblikovanje in nato žreb.

V **6. razredu** je prilagoditve potrebovalo 18 učencev pri slovenščini in 19 pri matematiki iz 9 osnovni šol s prilagojenim izobraževalnim programom z nižjim izobrazbenim standardom. Nekateri učenci so za enakovredno izkazovanje znanja na preverjanju potrebovali prilagojeno gradivo in/ali dodatne pripomočke, drugi zgolj prilagojeni način izvajanja oziroma prilagojeno vrednotenje ali pa kombinacije različnih prilagoditev.

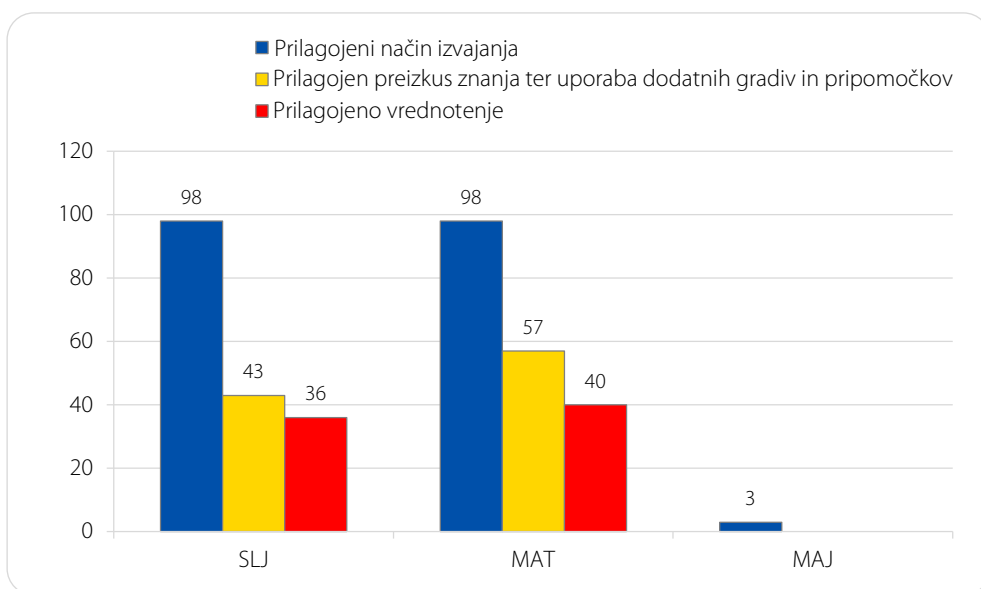
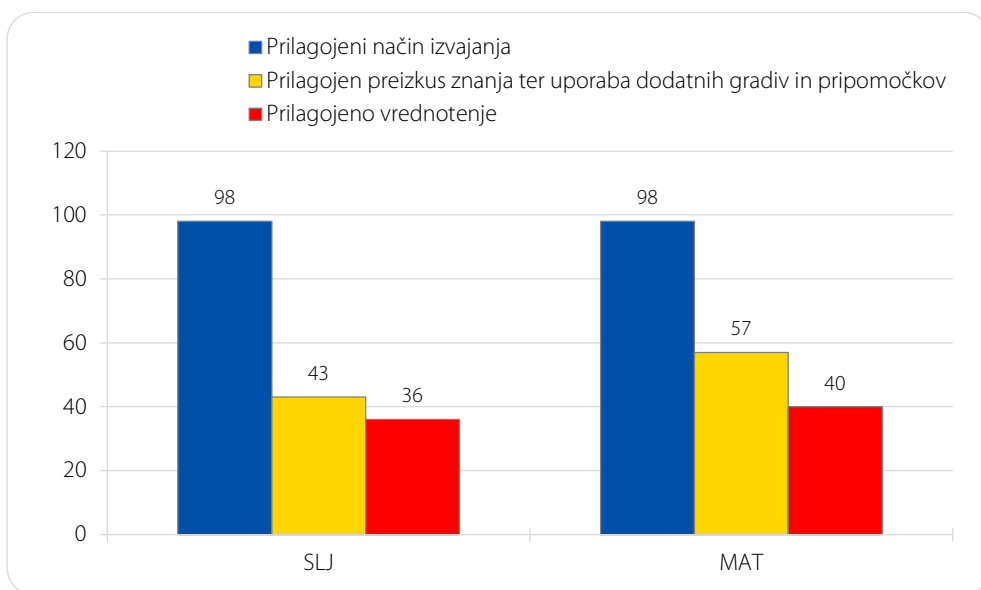
Preglednica 3.5.1: Število učencev s prilagoditvami po predmetih glede na vrste prilagoditev pri preverjanju znanja za učence z NIS v 6. razredu

	SLO	MAJ	MAT
Prilagojeni način izvajanja	14	1	15
Prilagojen preizkus znanja ter uporaba dodatnih gradiv in pripomočkov	14	0	18
Prilagojeno vrednotenje	11	0	11

Preglednica 3.5.2: Število prilagoditev glede na skupine učencev z določeno motnjo oziroma primanjkljajem po predmetih in vrste prilagoditev pri preverjanju znanja za učence z NIS v 6. razredu

	SLO	MAJ	MAT
Prilagojeni način izvajanja	98	3	98
Prilagojen preizkus znanja ter uporaba dodatnih gradiv in pripomočkov	43	0	57
Prilagojeno vrednotenje	36	0	40
Skupaj	177	3	195

Slika 3.5.1: Prilagoditve po predmetih glede na skupine učencev z določeno motnjo oziroma primanjkljajem in vrste prilagoditev pri preverjanju znanja za učence z NIS v 6. razredu

Število prilagoditev pri NPZ v 6. razredu se je v primerjavi z šolskim letom 2015/16 povečalo tako pri matematiki kot tudi slovenščini. Občutno povečanje beležimo pri prilagoditvah preizkusa oziroma uporabi dodatnih gradiv in pripomočkov pri matematiki. Učenec, ki je za preverjanje materinščine izbral madžarščino, je imel prilagojeni način izvajanja preverjanja (podaljšani čas pisanja, prekinitve po potrebi in opravljanje preverjanja v posebnem prostoru).

Izžrebano gradivo za **9. razred** smo na Ricu dodatno prilagodili za 31 učencev pri slovenščini, 32 pri matematiki in 33 pri družboslovju. Učenci prihajajo iz 15 oziroma 16 osnovnih šol s prilagojenim izobraževalnim programom z NIS.

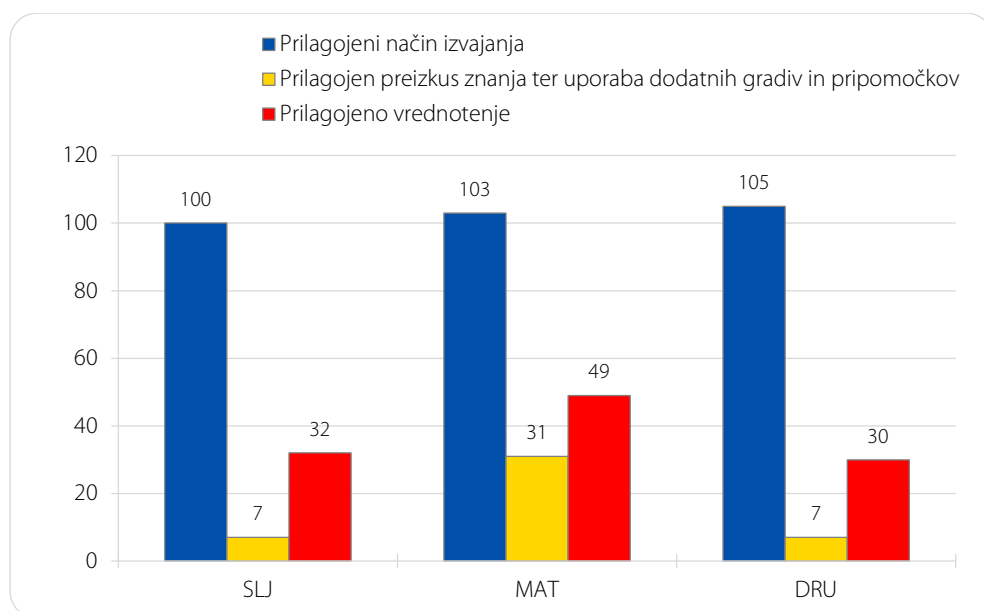
Preglednica 3.5.3: Število učencev s prilagoditvami po predmetih glede na vrste prilagoditev pri preverjanju znanja za učence z NIS v 9. razredu

	SLO	MAT	DRU
Prilagojeni način izvajanja	31	32	33
Prilagojen preizkus znanja ter uporaba dodatnih gradiv in pripomočkov	3	22	3
Prilagojeno vrednotenje	14	19	15

Preglednica 3.5.4: Število prilagoditev po predmetih glede na skupine učencev z določeno motnjo oziroma primanjkljajem in vrste prilagoditev pri preverjanju znanja za učence z NIS v 9. razredu

	SLO	MAT	DRU
Prilagojeni način izvajanja	100	103	105
Prilagojen preizkus znanja ter uporaba dodatnih gradiv in pripomočkov	7	31	7
Prilagojeno vrednotenje	32	49	30
Skupaj	139	183	142

Slika 3.5.2: Prilagoditve po predmetih glede na skupine učencev z določeno motnjo oziroma primanjkljajem in vrste prilagoditev pri preverjanju znanja za učence v NIS v 9. razredu

V 9. razredu se je v primerjavi s preteklim šolskim letom število prilagoditev gradiva in uporabe dodatnih pripomočkov, načina izvajanja preverjanja ali prilagojenega vrednotenja povečalo pri vseh preverjanih predmetih. Največje povečanje je pri prilagojenem vrednotenju.

Nacionalno preverjanje znanja 2016/17

V šolskem letu 2016/17 se je v 6. razredu na preverjanje slovenščine prijavilo 74 učencev (43,5 % vpisanih v program), na preverjanje iz madžarščine 1 učenec in na preverjanje matematike 75 učencev iz 23 šol. Preverjanje iz slovenščine je opravljalo 68 učencev, 1 iz madžarščine in 71 iz matematike.

Na preverjanje znanja v 9. razredu se je prijavilo 86 učencev (58,2 % vpisanih) iz 27 šol. Preverjanje iz slovenščine je opravljalo 82 učencev, 80 iz matematike in 83 iz družboslovja.

Delež učencev, ki so se prostovoljno odločili za preverjanje znanja, se je v 6. in 9. razredu povečal v primerjavi s preteklim šolskim letom.

Vrednotenje preizkusov znanja

Preizkusi znanja učencev **6. in 9. razreda** v prilagojenem izobraževanem programu z NIS se vrednotijo elektronsko. Pod vodstvom glavnega ocenjevalca za vrednotenje preizkusov 6. razreda in glavnega ocenjevalca za 9. razred člani predmetne komisije opravijo moderacijo ter tako dopolnijo navodila za vrednotenje za posamezni predmet. Na moderaciji ne sodelujejo zunanji sodelavci Rica (npr. pomočniki glavnega ocenjevalca). Ker vrednotenje poteka skupinsko, PK ne opravi standardizacije. Med vrednotenjem člani komisije ne vrednotijo preizkusov za vajo, standardizacijo in kontrolo. Morebitne nejasnosti glede pravilnosti odgovorov razrešijo med skupinskim vrednotenjem.

Vpogledi v ovrednotene preizkuse znanja in poizvedbe

Preglednica 3.5.5: Poizvedbe v 6. razredu

Predmet	Število učencev na NPZ	Poizvedbe		Spremembe po poizvedbah		
		Število	Delež	Število	Delež	
SLOVENŠČINA – NIS	68	0	0,0 %	večje število točk	0	0,0 %
				enako število točk	0	0,0 %
				manjše število točk	0	0,0 %
MADŽARŠČINA (NIS)	1	0	0,0 %	večje število točk	0	0,0 %
				enako število točk	0	0,0 %
				manjše število točk	0	0,0 %
MATEMATIKA – NIS	71	0	0,00 %	večje število točk	0	0,0 %
				enako število točk	0	0,0 %
				manjše število točk	0	0,0 %

V preizkusih znanja za **6. razred** učenci, starši in učitelji ob poteku vpogledov na šoli ali v elektronski obliki niso odkrili morebitnih napak vrednotenja. Poizvedb za 6. razred tako pri slovenščini, madžarščini in matematiki ni bilo.

Preglednica 3.5.6: Poizvedbe v 9. razredu

Predmet	Število učencev na NPZ	Poizvedbe		Spremembe po poizvedbah		
		Število	Delež	Število	Delež	
SLOVENŠČINA – NIS	82	0	0,00 %	večje število točk	0	0,0 %
				enako število točk	0	0,0 %
				manjše število točk	0	0,0 %
MATEMATIKA –NIS	80	3	3,75 %	večje število točk	3	100,0 %
				enako število točk	0	0,0 %
				manjše število točk	0	0,0 %
DRUŽBOSLOVJE – NIS	83	7	8,43 %	večje število točk	4	57,14 %
				enako število točk	3	42,86 %
				manjše število točk	0	0,0 %

V preizkusih znanja za **9. razred** so v postopku vpogledov učenci, starši in učitelji ugotovili, da je prišlo v 10 preizkusih do napak pri vrednotenju. Po poizvedbah se je v štirih preizkusih družboslovja število točk povečalo, v treh preizkusih družboslovja in treh preizkusih matematike pa je število točk ostalo enako.

3.6 Nacionalno preverjanje znanja za odrasle

Odrasli, vključeni v osnovnošolsko izobraževanje, opravljajo NPZ v 6. in 9. razredu prostovoljno. Nacionalno preverjanje znanja opravljajo v organizaciji, v katero so vključeni. Če niso redno vpisani, opravljajo NPZ v katerikoli osnovni šoli oziroma organizaciji za izobraževanje odraslih, ki izvaja program osnovnošolskega izobraževanja za odrasle.

Preglednica 3.6.1 prikazuje predmete preverjanja in število odraslih, ki so se v šolskem letu 2016/17 prijavili na NPZ v 9. razredu, in število odraslih, ki so preverjanje tudi opravili. Za nacionalno preverjanje znanja v 6. razredu ni bilo prijav.

Preglednica 3.6.1: Število odraslih na NPZ 2017 po predmetih preverjanja v 9. razredu

Predmet	Število odraslih, prijavljenih na preverjanje	Število odraslih, udeleženih na preverjanju
Slovenščina	5	2
Matematika	5	3
Biologija	5	3

Preglednica 3.6.2: Število odraslih na NPZ po predmetih preverjanja (pri matematiki in slovenščini v 9. razredu) in po letih

	NPZ 2006	NPZ 2007	NPZ 2008	NPZ 2009	NPZ 2010	NPZ 2011	NPZ 2012	NPZ 2013	NPZ 2014	NPZ 2015	NPZ 2016	NPZ 2017
Slovenščina	349	234	161	171	174	178	155	118	12	10	3	2
Matematika	342	288	153	171	190	181	149	118	12	10	4	3

Iz preglednice 3.6.2 lahko razberemo, da število odraslih, ki opravljajo NPZ, še naprej upada. Razlog za upad števila je zakonodajna sprememba. S šolskim letom 2013/14 je nacionalno preverjanje znanja za odrasle postalo prostovoljno, v letih pred tem pa je bilo v 9. razredu obvezno.

3.7 Dostava in zbiranje gradiva

3.7.1 Dostava tajnega gradiva na šole

1. Dostavo pošiljk s tajnim gradivom je opravila Pošta Slovenije, s katero je Ric podpisal pogodbo za prenos tajnega gradiva na osnovne šole.
2. Dostava gradiva na šole je potekala v skladu s koledarjem NPZ, med 8. in 12. uro. Rok za dostavo je bil najpozneje tri dni pred preverjanjem.
3. Pošiljko je na šoli prevzel ravnatelj ali njegov pooblaščenec za prevzem in izročanje gradiva (v nadaljevanju pooblaščenec).
4. Poštni uslužbenec je ob izročitvi gradiva od ravnatelja ali od pooblaščenca zahteval osebni dokument, s katerim je ta izkazal svojo istovetnost. Od pooblaščenca je zahteval še pooblastilo za prevzem in izročanje gradiva za NPZ, ki ga je podpisal ravnatelj.
5. Ravnatelj ali njegov pooblaščenec je prejem gradiva potrdil s podpisom.
6. Gradivo je bilo pakirano v vreči, zaprti z zapiralko z nazivnico. Na njej sta bila navedena naslov šole in ime ravnatelja, ki je bil odgovoren za prevzem gradiva.
7. V štirih urah so šole preverile, ali so prejele vse gradivo po priloženem seznamu.
8. Pravilnost prejetega gradiva po seznamu so šole potrdile prek spletnih strani Rica.
9. Ric je morebitne nepravilnosti odpravil v enem dnevu.
10. Če je poštni uslužbenec ob dostavi gradiva ugotovil, da je ravnatelj ali njegov pooblaščenec nedosegljiv, pošiljke na šoli ni izročil. Vrnil jo je na pošto, da so jo shranili v trezorju do nadaljnjih navodil z Rica.

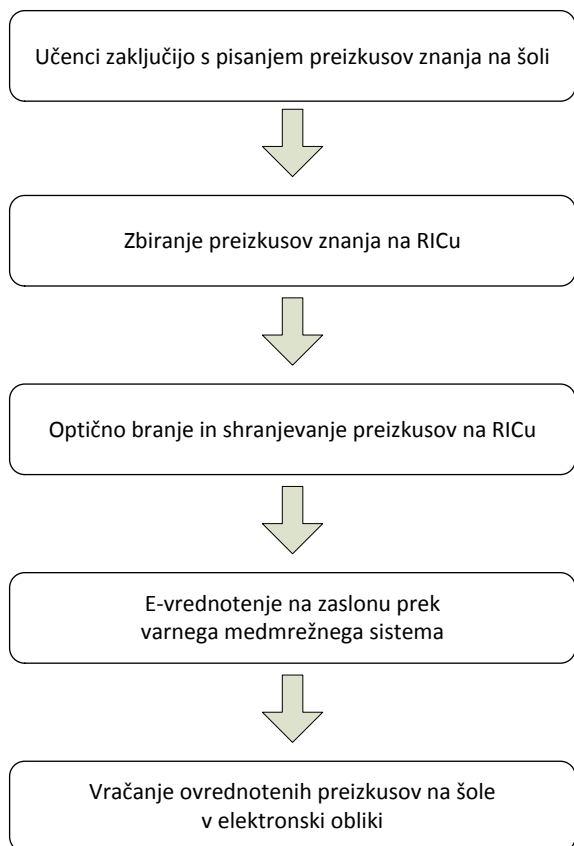
3.7.2 Vračanje tajnega gradiva

1. Prenos s tajnim gradivom s šol na Ric je prav tako opravila Pošta Slovenije.
2. Pobiranje gradiva po šolah je potekalo v skladu s koledarjem NPZ, med 12. in 14. uro.
3. Vsak dan je po končanem NPZ ravnatelj ali njegov pooblaščenec zbral varnostne vrečke z gradivom, ki so mu jih izročili nadzorni učitelji.
4. Istega dne je ravnatelj ali njegov pooblaščenec skupaj z gradivom poslal na Ric fotokopije pripadajočih zapisnikov o poteku NPZ.
5. Na šoli so gradivo zapakirali v vreče in zaprli z zapiralko z nazivnico z ustreznim naslovom. Potrebno število vreč, zapiralk in nazivnic z ustreznim naslovom so šole dobile s prejetim gradivom.
6. Ob izročitvi gradiva je ravnatelj ali njegov pooblaščenec podpisal obrazec o prejemu pošiljke v dvojniku in en izvod obdržal.
7. Gradivo je na šolah prevzel poštni delavec in ga naslednji dan dostavil na Ric.

3.8 Priprava in izvedba vrednotenja preizkusov znanja

Vrednotenje preizkusov učencev 6. in 9. razreda je potekalo elektronsko (v nadaljevanju e-vrednotenje), in sicer že peto leto zapored preizkusov 9. razreda in četrto leto zapored preizkusov 6. razreda. Postopki e-vrednotenja so ostali nespremenjeni glede na preteklo šolsko leto.

Slika 3.8.1: Poteka e-vrednotenja

Na vsaki šoli je v začetku šolskega leta imenovan pomočnik za e-vrednotenje, ki nudi podporo učiteljem ocenjevalcem med vrednotenjem. Večina pomočnikov za e-vrednotenje se je usposabljala že v preteklih šolskih letih, novo imenovani pa so se za tehnično podporo med e-vrednotenjem usposobili na izobraževanju, ki ga je izvedel Ric. Pomočnik za e-vrednotenje na šoli poskrbi tudi za ustrezno računalniško opremo, povezavo računalnikov v medmrežje in za izobraževanje učiteljev ocenjevalcev.

3.8.1 Usposabljanje ravnateljev

Posebnega usposabljanja ravnateljev v zvezi s področjem izvedbe in uporabe podatkov NPZ ni bilo, pač pa se na vprašanja ravnateljev, povezana s to temo, odzivajo predstojnice na ZRSŠ. Gre zlasti za uporabo podatkov NPZ na ravni šole in ne toliko za izvedbeno raven preverjanja. Ugotavljamo namreč, da so razpoložljivi podatki in informacije, ki jih daje preverjanje v 6. in 9. razredu premalo izkoriščeni za možno izboljšanje kakovosti poučevanja na šolah.

3.8.2 Izobraževanje pomočnikov glavnega ocenjevalca

Vrednotenje preizkusov znanja v 6. in 9. razredu poteka v elektronsko. Učitelji ocenjevalci vrednotijo digitalizirane preizkuse znanja prek računalnika s pomočjo računalniškega programa za e-vrednotenje. Pri tem jim strokovno pomoč nudijo pomočniki glavnega ocenjevalca (v nadaljevanju PGO), ki jih imenuje Ric³.

Večina PGO je pri e-vrednotenju že sodelovala v preteklih šolskih letih, nove pa je Ric v sodelovanju s PK izbral z javnim razpisom. Pri izboru so imeli prednost učitelji ali drugi strokovnjaki s predmetnega področja, ki so imeli izkušnje z vrednotenjem zunanjega preverjanja znanja in strokovno znanje s področja uporabe računalniško-komunikacijske tehnologije. V izbor so se uvrstili tisti, ki so uspešno ovrednotili vzorčni preizkus znanja in pri tem izkazali visoko stopnjo ujemanja z vrednotenjem predmetne komisije. Število izbranih PGO je sorazmerno s številom učencev, ki opravljajo preverjanje iz posameznega predmeta, oziroma s številom učiteljev, ki vrednotijo preizkuse znanja posameznega predmeta.

Naloge PGO so te:

- udeležba na usposabljanju za uporabo računalniškega programa za e-vrednotenje;
- sodelovanje pri moderaciji navodil za vrednotenje in izboru preizkusov za vajo, standardizacijo in kontrolo vrednotenja;
- strokovno vodenje skupine učiteljev, ki elektronsko vrednotijo preizkuse NPZ;
- vrednotenje preizkusov znanja;
- nadzor in zagotavljanje kakovosti vrednotenja;
- priprava poročila o poteku e-vrednotenja;
- odločanje v postopku poizvedb;
- sodelovanje pri analizi dosežkov in vrednotenja NPZ.

Izobraževanja za nove PGO so v šolskem 2016/17 potekala v aprilu v prostorih Rica. V sklopu izobraževanj so PGO preizkusili uporabo računalniškega programa za e-vrednotenje in se seznanili s potekom priprave na moderacijo, vodenjem skupine ocenjevalcev in reševanjem poizvedb v programu *RM Assessor*. PGO, ki so te naloge že opravljali v preteklih letih, pa so svoje znanje osvežili v sklopu moderacij, ki so na Ricu potekale v mesecu maju. Izobraževanja so izvedle višje svetovalke Rica.

3.8.3 Moderacije navodil za vrednotenje

Osnovni namen moderacije je dopolniti navodila za vrednotenje in vanje vključiti vse strokovno sprejemljive odgovore učencev, ki se pojavijo v vzorcu rešenih preizkusov znanja.

Moderacije za 6. in za 9. razred pri večini predmetov potekajo na Ricu v mesecu maju, poleg članov predmetnih komisij se jih udeležijo tudi pomočniki glavnih ocenjevalcev. Izjema so predmeti: madžarščina, italijanščina, matematika (NIS), slovenščina (NIS), madžarščina (NIS), družboslovje (NIS) in naravoslovja (NIS), pri katerih moderacije izvedejo člani predmetnih komisij v sodelovanju s posameznimi učitelji in/ali svetovalci ZRSŠ in potekajo sočasno z e-vrednotenjem preizkusov znanja.

Pred moderacijo vsak PGO v programu *RM Assessor* pregleda najmanj 10 naključno izbranih rešenih preizkusov in izpiše morebitne dodatne sprejemljive odgovore. Pomočniki pripravijo tudi ožji izbor preizkusov, ki se jim zdijo primerni za vajo, standardizacijo ali kontrolo. Izbrane preizkuse ovrednotijo, jih opremijo s komentarji in posredujejo glavnemu ocenjevalcu. Sledi moderacija, kjer glavni ocenjevalec v dogovoru s pomočniki in z ostalimi člani PK v navodila za vrednotenje vnese dodatne strokovno še sprejemljive odgovore. Moderirana navodila poleg rešitev nalog in točkovnika vsebujejo tudi splošna in dodatna navodila za vrednotenje nalog. Moderirana različica navodil je podlaga za vrednotenje preizkusov znanja. Moderirana navodila za vrednotenje so v roku, ki je določen s koledarjem NPZ, objavljena na eRicu, eRicu za učitelje in v programu za e-vrednotenje.

³ Pri predmetih madžarščina, italijanščina ter matematika (NIS), slovenščina (NIS) in naravoslovje (NIS) Ric ne imenuje pomočnikov glavnega ocenjevalca. Pri omenjenih predmetih NPZ opravlja manj kot 100 učencev. Postopke vrednotenja opravi predmetna komisija z glavnim ocenjevalcem in/ali posameznimi učitelji ocenjevalci.

Preglednica 3.8.3.1: Število⁴ udeležencev moderacije in število pregledanih preizkusov, 6. razred

Predmet	Število udeležencev moderacije	Število pregledanih preizkusov
Slovenščina	54	najmanj 540
Matematika	54	najmanj 540
Angleščina	48	najmanj 480
Nemščina	11	najmanj 110

Preglednica 3.8.3.2: Število⁵ udeležencev moderacije in število pregledanih preizkusov, 9. razred

Predmet	Število udeležencev moderacije	Število pregledanih preizkusov
Slovenščina	48	najmanj 480
Matematika	55	najmanj 550
Angleščina	20	najmanj 200
Nemščina	7	najmanj 70
Biologija	24	najmanj 350
Geografija	26	najmanj 500
Šport	26	najmanj 500

3.8.4 Standardizacija

Po končani moderaciji glavni ocenjevalec skupaj z ostalimi člani PK pregleda ožji izbor preizkusov, ki so jih PGO v sklopu priprave na moderacijo predlagali kot primerne za vajo, standardizacijo in kontrolo ocenjevalcev. Izmed predlaganih preizkusov izbere en preizkus za vajo, dva za standardizacijo in tri ali več preizkusov za kontrolo ter jih ovrednoti v skladu z moderiranimi navodili za vrednotenje. Vrednotenje glavnega ocenjevalca se imenuje referenčno vrednotenje in služi za primerjavo z vrednotenjem učiteljev ocenjevalcev med e-vrednotenjem.

Namen vaje je, da se učitelji ocenjevalci seznanijo z moderiranimi navodili za vrednotenje. Po vrednotenju preizkusa za vajo si učitelj ocenjevalec lahko ogleda referenčno vrednotenje in ga primerja s svojim vrednotenjem. Nato ovrednoti standardizacijska preizkusa. Namen standardizacije je, da vsi učitelji pred pričetkom vrednotenja dosežejo določen standard vrednotenja. PGO pregledajo vrednotenje standardizacijskih preizkusov učiteljev ocenjevalcev v svoji skupini in ugotovijo, kako uspešno je posamezen učitelj ocenjevalec uskladił svoje kriterije vrednotenja s kriteriji, zapisanimi v moderiranih navodilih za vrednotenje. V primeru večjega odstopanja PGO opozori učitelja ocenjevalca o napakah pri vrednotenju in mu da napotke za nadaljnje vrednotenje. Med e-vrednotenjem učitelji ovrednotijo tudi kontrolne preizkuse, ki služijo za analize in pripravo povratnih informacij o kakovosti vrednotenja.

Predmetne komisije za **slovenščino**, **angleščino** in **nemščino** so za vajo in standardizacijo tako v 6. kot v 9. razredu izbrale skoraj v celoti rešene preizkuse s čitljivo pisavo, vsebovali pa so pravilne, nepravilne in še sprejemljive odgovore. Bili so razmeroma nezahtevni za vrednotenje. Za kontrolo kakovosti vrednotenja pa so komisije izbrale preizkuse, ki bi pokazali, v kolikšni meri se ocenjevalci držijo navodil za vrednotenje, npr. ali upoštevajo tudi krovna in dodatna navodila ter še sprejemljive odgovore.

Pri **matematici** (za 6. in 9. razred) so člani PK iz preizkusov, ki so jih predlagali PGO, izbrali enega za vajo, dva za standardizacijo in tri za kontrolo. Pri izboru preizkusov so upoštevali, da so bili odgovori čitljivo napisani in preizkusi skoraj v celoti rešeni. Vsebovali naj bi pravilne in nepravilne odgovore ali naloge brez odgovora. Preizkus za vajo naj bi bil brez vsebinskih dilem. Preizkus, primeren za standardizacijo in kontrolo, pa naj bi poleg pravilnih in nepravilnih odgovorov vseboval še kakšen sprejemljiv odgovor, pri katerem mora ocenjevalec upoštevati dodatna navodila v navodilih za vrednotenje.

Pri **biologiji** je bil preizkus razdeljen na dva dela, in sicer na naloge izbirnega tipa in ostale naloge. Pri nalogah izbirnega tipa preizkusov za vajo, standardizacijo in kontrolo ni. Pri ostalih nalogah je bil način izbire preizkusov za vajo, standardizacijo in kontrolo enak kot pri matematiki.

⁴ Število vseh udeležencev (pomočniki glavnega ocenjevalca in člani predmetnih komisij, ki niso pomočniki).

⁵ Število vseh udeležencev (pomočniki glavnega ocenjevalca in člani predmetnih komisij, ki niso pomočniki).

Predmetna komisija za **geografijo** je med izbranimi preizkusi ožjega izbora s strani PGO referenčno ovrednotila šest preizkusov. Za kontrolo je izbrala tri različne preizkuse z večjim številom doseženih točk. Z izborom je komisija želela preveriti upoštevanje pravih rešitev ter vseh splošnih in dodatnih navodil za vrednotenje. Preizkuse z manjšim številom doseženih točk in s tem samo delno pravih rešitvami je komisija izbrala za usklajevanje vrednotenja ocenjevalcev in njihovim t. i. referenčnim vrednotenjem v postopku standardizacije in vaje.

Pri predmetu **šport** so učitelji ocenjevalci preizkus znanja prvič vrednotili elektronsko. Komisija je izbrala šest različnih preizkusov. Izbrani kontrolni preizkusi so imeli nekoliko višje število doseženih točk in s tem večje število pravih rešitev. Z izborom preizkusa za vajo in standardizacijo je PK želela opozoriti ocenjevalce na vse možne pravilne rešitve pri posameznih vprašanjih in tudi posebna ter splošna dodatna navodila za vrednotenje nalog. Kljub temu so številni ocenjevalci potrebovali pomoč pri obrazložitvi vrednotenja tako preizkusov za vajo kot standardizacijo, saj vrednotenje pisnih izdelkov ni običajna praksa učiteljev pri predmetu šport.

Tako v 6. kot tudi v 9. razredu predmetne komisije za **madžarščino, italijanščino in nižji izobrazbeni standard** niso izbrale preizkusov znanja za vajo, standardizacijo in kontrolo učiteljev. Vrednotenje opravijo člani komisij ali v sodelovanju z manjšim številom učiteljev. Zaradi skupinskega vrednotenja postopek vaje in standardizacije učiteljev ocenjevalcev ni potrebna, prav tako ni smiselna kontrola vrednotenja.

Po enakem postopku je potekalo tudi vrednotenje vsebinsko prilagojenih preizkusov iz **geografije za šole z italijanskim učnim jezikom**.

3.8.5 Vrednotenje preizkusov NPZ

Vrednotenje preizkusov učencev 6. in 9. razreda je potekalo elektronsko. Pri e-vrednotenju preizkusov šestošolcev in devetošolcev so sodelovali učitelji, ki izpolnjujejo pogoje za poučevanje preverjenih predmetov. Preizkuse šestošolcev so vrednotili tudi učitelji razrednega pouka, preizkuse devetošolcev pa predmetni učitelji. Po prijavi smo učitelje razporedili tako, da je vsak vrednotil bodisi preizkuse 6. razreda bodisi preizkuse 9. razreda, nikoli pa obojih. O razporeditvi učiteljev po predmetih in razredih smo obvestili šole. Vrednotenja so bili opravičeni PGO, lahko pa tudi pomočniki za e-vrednotenje, katere so imenovali ravnatelji.

Večina učiteljev je v programu za e-vrednotenje vrednotila običajne preizkuse, manjša skupina učiteljev iz celjske regije pa je vrednotila preizkuse učencev s posebnimi potrebami, in sicer s povečavo črk na velikost 18 na formatu A4. Preizkuse, ki jih ni bilo mogoče digitalizirati (povečave na formatu A3) so tudi letos vrednotili učitelji z dveh izbranih ljubljanskih šol in učitelji iz zavodov za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami. Pri vrednotenju preizkusov učencev z NIS učitelji niso sodelovali; preizkuse so na Ricu ovrednotili člani PK.

Vrednotenje je potekalo med 12. in 30. majem 2017. Pri vsakem predmetu so imeli učitelji za vrednotenje na voljo več dni (pri matematiki in slovenščini v 6. in 9. razredu ter pri tujem jeziku v 6. razredu pet delovnih dni, pri tretjih predmetih v 9. razredu pa štiri delovne dni). Vsak ocenjevalec je najprej ovrednotil en preizkus za vajo in dva za standardizacijo, med vrednotenjem pa še tri kontrolne preizkuse. O začetku vrednotenja in predvidenem številu preizkusov za vrednotenje so bili ocenjevalci obveščeni po elektronski pošti in prek programa za e-vrednotenje.

Med vrednotenjem je bila ocenjevalcem na voljo brezplačna telefonska številka na Ricu, kamor so vsak delovni dan med 8. in 18. uro lahko poklicali v primeru tehničnih težav, ki jih kljub pomoči pomočnika za e-vrednotenje na šoli niso znali rešiti. Na vsebinska vprašanja o vrednotenju posameznih nalog so prek sistema sporočili v programu za e-vrednotenje učiteljem odgovarjali pomočniki glavnega ocenjevalca.

Podatke o udeležbi učiteljev pri vrednotenju in številu preizkusov pri posameznih predmetih prikazujeta preglednici 3.8.5.1 in 3.8.5.2. V podatkih v preglednici so upoštevani vsi prijavljeni učitelji do dne pričetka vrednotenja posameznega predmeta.

Pri številu preizkusov na učitelja je pri vsakem predmetu navedeno povprečno število preizkusov, ki jih je vsak učitelj ovrednotil, pri čemer so izvzeti preizkusi za vajo in standardizacijo ter kontrolni preizkusi. Število preizkusov je bilo za učitelje, ki so vrednotili prilagojene preizkuse učencev s posebnimi potrebami, nekoliko nižje.

Preglednica 3.8.5.1: Število učiteljev ocenjevalcev pri posameznem predmetu in povprečno število preizkusov na vrednotenju NPZ 2017 v 6. razredu

Predmet	Št. ocenjevalcev	Povprečno št. preizkusov/ocenjevalca
Slovenščina	1.174	15
Italijanščina	3	16
Madžarščina	3	6
Angleščina	839	20
Nemščina	70	6
Matematika	1.051	16

Preglednica 3.8.5.2: Število učiteljev ocenjevalcev pri posameznem predmetu in povprečno število preizkusov na vrednotenju NPZ 2017 v 9. razredu

Predmet	Št. ocenjevalcev	Povprečno št. preizkusov/ocenjevalca
Slovenščina	863	19
Italijanščina	2	19
Madžarščina	3	7
Angleščina	230	18
Nemščina	23	5
Matematika	850	19
Biologija	460	17
Geografija	376	11
Šport	647	6

3.8.6 Vpogledi v ovrednotene preizkuse

Učenec in njegovi starši imajo pravico do vpogleda v učenčeve ovrednotene preizkuse NPZ v prisotnosti učitelja na šoli in v roku, določenem s *Podrobnejšimi navodili o šolskem koledarju* in s *Koledarjem NPZ*.

Učenec lahko dostopa do svojih preizkusov znanja s kateregakoli računalnika s povezavo v medmrežje. Šola vpogled organizira v računalniški učilnici, tako da ima vsak učenec svoj računalnik, na katerem na spletni strani s svojo šifro in številko EMŠO dostopa do ovrednotenih preizkusov znanja v obliki zapisa pdf. Poleg ovrednotenih preizkusov in izpisa dosežkov učenca so na tej spletni strani dostopna tudi moderirana navodila za vrednotenje.

Učitelji, ki ob vpogledu v ovrednotene preizkuse skupaj z učencem ugotovijo morebitne napake pri točkovanju posameznih nalog, podatke o teh učencih in preizkusih (ime in priimek oz. šifra učenca, predmet, naloga in opis napake) posredujejo ravnatelju. Ravnatelj podatke za poizvedbe vnese v spletni uporabniški program *Poizvedbe NPZ* na eRicu. Preizkuse učencev, ki uveljavljajo pravico do poizvedbe, ponovno v e-obliki pregleda glavni ocenjevalec oziroma njegov pomočnik.

3.8.7 Poizvedbe

Preizkuse učencev, ki uveljavljajo pravico do poizvedbe, ponovno v elektronski obliki pregleda glavni ocenjevalec oziroma njegov pomočnik in preveri, ali so naloge v preizkusu ovrednotene v skladu z moderiranimi navodili za vrednotenje. Če ugotovi, da je poizvedba upravičena, skladno z moderiranimi navodili za vrednotenje nalogo (ali več nalog) ponovno ovrednoti. Število doseženih točk se po poizvedbah lahko zviša, zniža ali ostane enako. Ric v rokih, določenih s koledarjem NPZ, šolam posreduje spremembe dosežkov učencev po poizvedbah.

V preglednicah 3.8.7.1 in 3.8.7.2 je prikazano število učencev, ki so se udeležili NPZ iz posameznega predmeta, število in delež učencev, ki so uveljavljali pravico do poizvedb za posamezni predmet, ter število in delež sprememb po poizvedbah v 6. in 9. razredu.

Preglednica 3.8.7.1: Poizvedbe v 6. razredu

Predmet	Število učencev na NPZ	Poizvedbe		Spremembe po poizvedbah	
		Število	Delež (%)	Število	Delež (%)
SLOVENŠČINA	17.261	1.598	9,26	večje število točk	855
				enako število točk	728
				manjše število točk	15
ITALIJANŠČINA	50	0	0,00	večje število točk	0
				enako število točk	0
				manjše število točk	0
MADŽARŠČINA	17	0	0,00	večje število točk	0
				enako število točk	0
				manjše število točk	0
ANGLEŠČINA	17.022	1008	5,92	večje število točk	649
				enako število točk	351
				manjše število točk	8
NEMŠČINA	444	18	4,05	večje število točk	16
				enako število točk	2
				manjše število točk	0
MATEMATIKA	17.567	1.206	6,87	večje število točk	897
				enako število točk	305
				manjše število točk	22

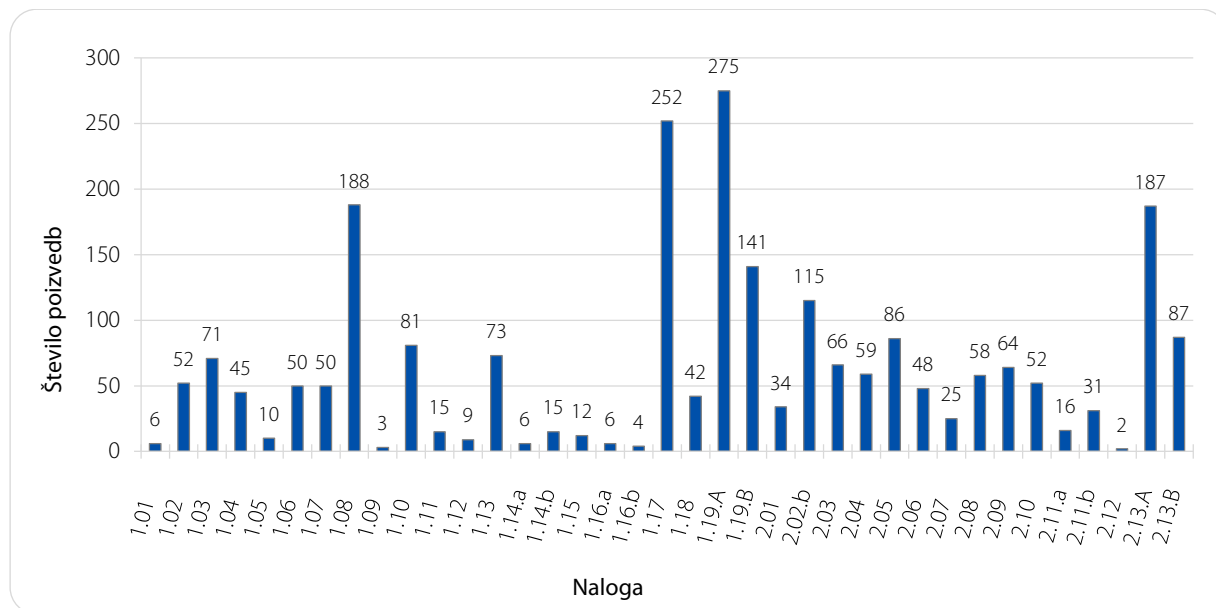
Pri **slovenščini** je letos 9,26 % učencev uveljavljalo pravico do poizvedbe (za eno ali več nalog znotraj preizkusa), a le pri 5,04 % je bila poizvedba upravičena in se je število točk po poizvedbah spremenilo. Kot prikazuje spodnja preglednica, je delež poizvedb v primerjavi s preteklimi leti narasel, vendar pa je letos delež upravičenih poizvedb nižji kot prejšnja leta.

Preglednica 3.8.7.2: Delež (%) poizvedb pri slovenščini med leti, 6. razred

SLOVENŠČINA	NPZ 2014	NPZ 2015	NPZ 2016	NPZ 2017
VSE	7,9	7,91	7,73	9,26
UPRAVIČENE	6,14	5,1	5,29	5,04

Poizvedbe so se v različnem številu pojavile pri vseh nalogah tako v 1. (neumetnostno besedilo) kot tudi v 2. delu (umetnostno besedilo) preizkusa. Večje število poizvedb so imele, po pričakovanjih, naloge odprtega tipa, kjer imajo ocenjevalci težave s presojanjem ustreznosti »odgovorov po smislu«, in obe tvorni nalogi, pri katerih je vrednotenje kljub razdelanim kriterijem še vedno do določene mere subjektivno. Poizvedbe pri nalogah polodprtega ali zaprtega tipa pa gre po vsej verjetnosti pripisati dejstvu, da ocenjevalci niso pozorno prebrali dodatnih navodil za vrednotenje.

Slika 3.8.7.1: Število poizvedb po nalogah pri slovenščini, 6. razred

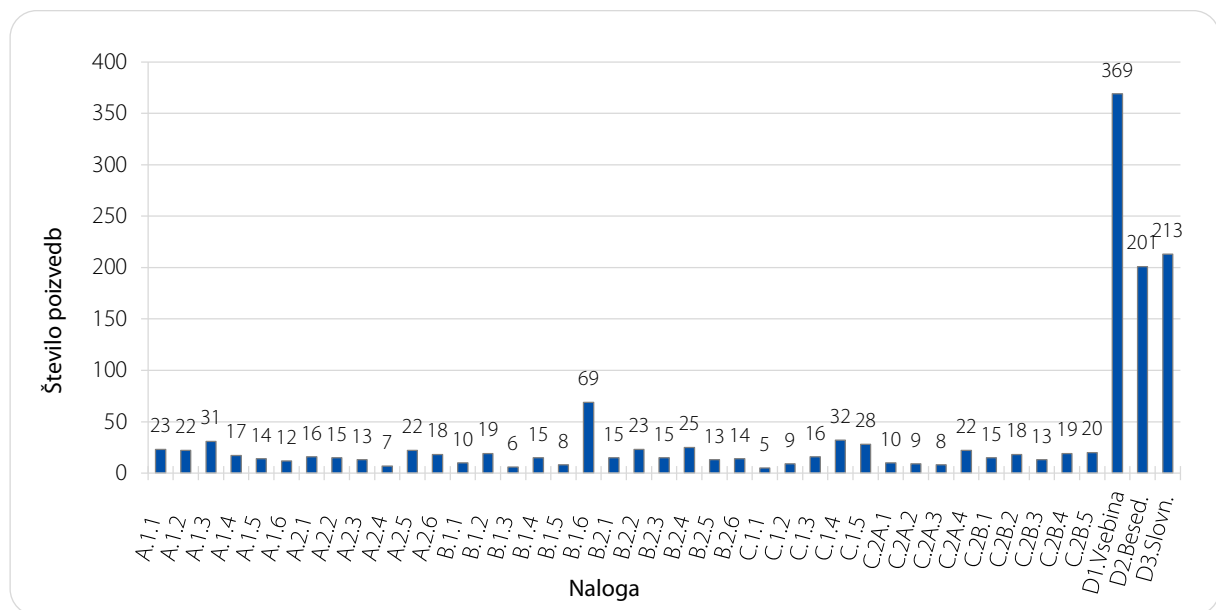
Pri **angleščini** je delež upravičenih poizvedb iz leta v leto malce višji, narašča tudi delež vseh poizvedb.

Preglednica 3.8.7.3: Delež (%) poizvedb pri angleščini med leti, 6. razred

ANGLEŠČINA	NPZ 2014	NPZ 2015	NPZ 2016	NPZ 2017
VSE	4,36	5,28	5,43	5,92
UPRAVIČENE	2,86	3,34	3,58	3,86

Poizvedbe so se pojavile pri vseh postavkah v preizkusu. Tudi v letošnjem letu je bilo največ poizvedb pri nalogi pisnega sporočanja (predvsem pri kriteriju vsebina), a jih več kot polovica pri tej nalogi ni bila upravičena. Poizvedbe na račun pisnega sporočanja so pričakovane, saj je vrednotenje tega tipa naloge kljub uporabi analitične lestvice vedno nekoliko subjektivno. Pri postavki B.1.6, ki ima glede na tip naloge (gre za kratke zaprte odgovore) precej poizvedb, pa predvidevamo, da ocenjevalci niso dosledno upoštevali dodatnih navodil.

Slika 3.8.7.2: Število poizvedb po nalogah pri angleščini, 6. razred

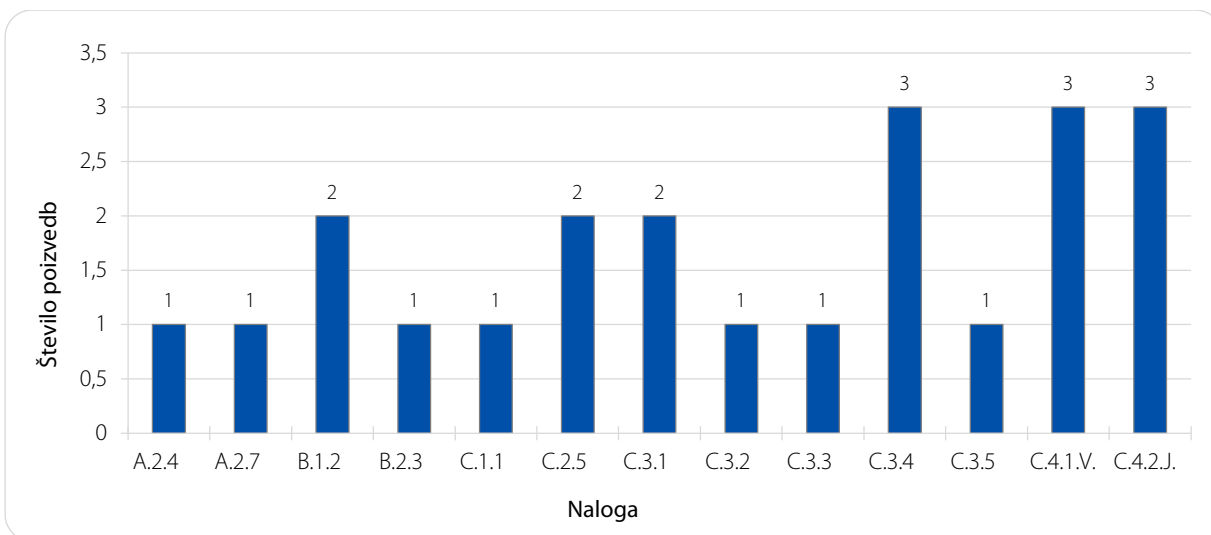
Pri **nemščini** je delež poizvedb v primerjavi s preteklimi leti najnižji doslej.

Preglednica 3.8.7.4: Delež (%) poizvedb pri nemščini med leti, 6. razred

NEMŠČINA	NPZ 2014	NPZ 2015	NPZ 2016	NPZ 2017
VSE	7,26	11,56	5,59	4,05
UPRAVIČENE	4,23	8	5,13	3,6

Poizvedbe so se pri nemščini pojavile samo pri nekaterih postavkah v preizkusu in še pri teh v zelo nizkem številu.

Slika 3.8.7.3: Število poizvedb po nalogah pri nemščini, 6. razred

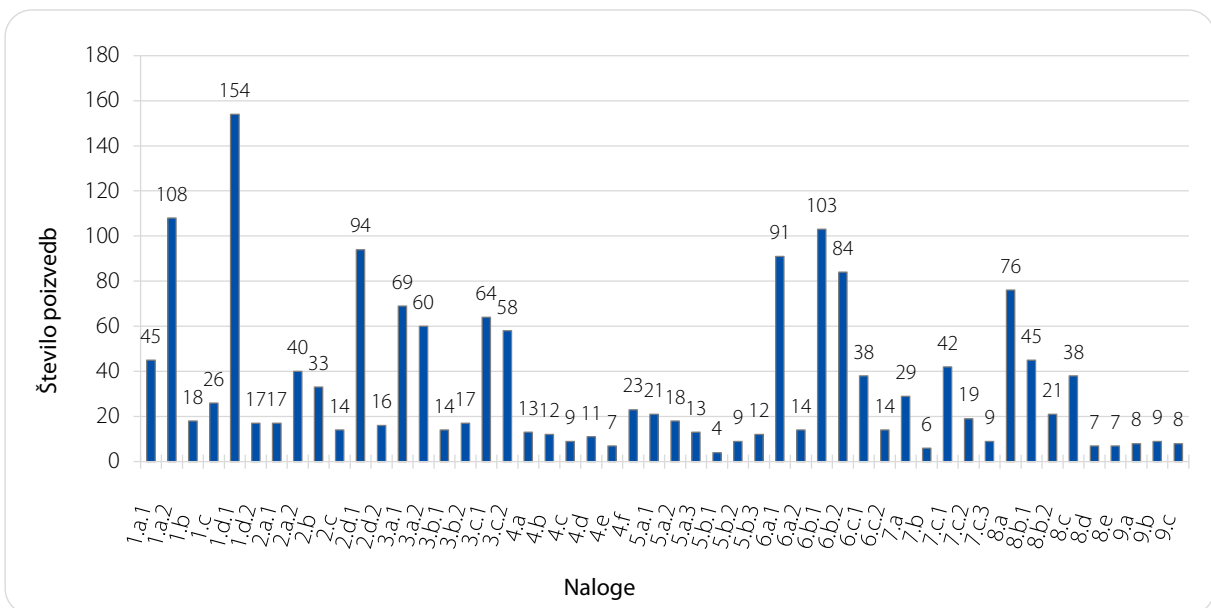

Pri **matematiki** je bilo število poizvedb v primerjavi s prejšnjim letom nižje. Upravičenih poizvedb, pri katerih se število točk v preizkusu poveča, je bilo 74 %. Delež neupravičenih poizvedb, pri katerih se število točk ni spremenilo, je 25 %.

Preglednica 3.8.7.5: Delež (%) poizvedb pri matematiki med leti

	NPZ 2014	NPZ 2015	NPZ 2016	NPZ /2017
MAT	7,82	6,63	8,58	6,87

Slika 3.8.7.4: Število poizvedb po nalogah pri matematiki, 6. razred

Preglednica 3.8.7.6: Poizvedbe v 9. razredu

Predmet	Število učencev na NPZ	Poizvedbe		Spremembe po poizvedbah	
		Število	Delež (%)	Število	Delež (%)
SLOVENŠČINA	16.545	2.389	14,44	večje število točk	1.638
				enako število točk	737
				manjše število točk	14
ITALIJANŠČINA	38	1	2,36	večje število točk	1
				enako število točk	0
				manjše število točk	0
MADŽARŠČINA	20	1	5,00	večje število točk	0
				enako število točk	1
				manjše število točk	0
ANGLEŠČINA	4.229	265	6,27	večje število točk	169
				enako število točk	93
				manjše število točk	3
NEMŠČINA	128	4	3,13	večje število točk	4
				enako število točk	0
				manjše število točk	0
MATEMATIKA	16.601	1.003	6,04	večje število točk	750
				enako število točk	241
				manjše število točk	12
BIOLOGIJA	4.104	318	7,75	večje število točk	213
				enako število točk	104
				manjše število točk	1
GEOGRAFIJA	4.078	673	16,50	večje število točk	377
				enako število točk	295
				manjše število točk	4
ŠPORT	4.011	241	6,01	večje število točk	188
				enako število točk	52
				manjše število točk	1

Pri **slovenščini** je delež vseh poizvedb narasel, pri tem se je v primerjavi z lanskim letom delež neupravičenih poizvedb rahlo znižal, zvišal pa se je delež upravičenih poizvedb.

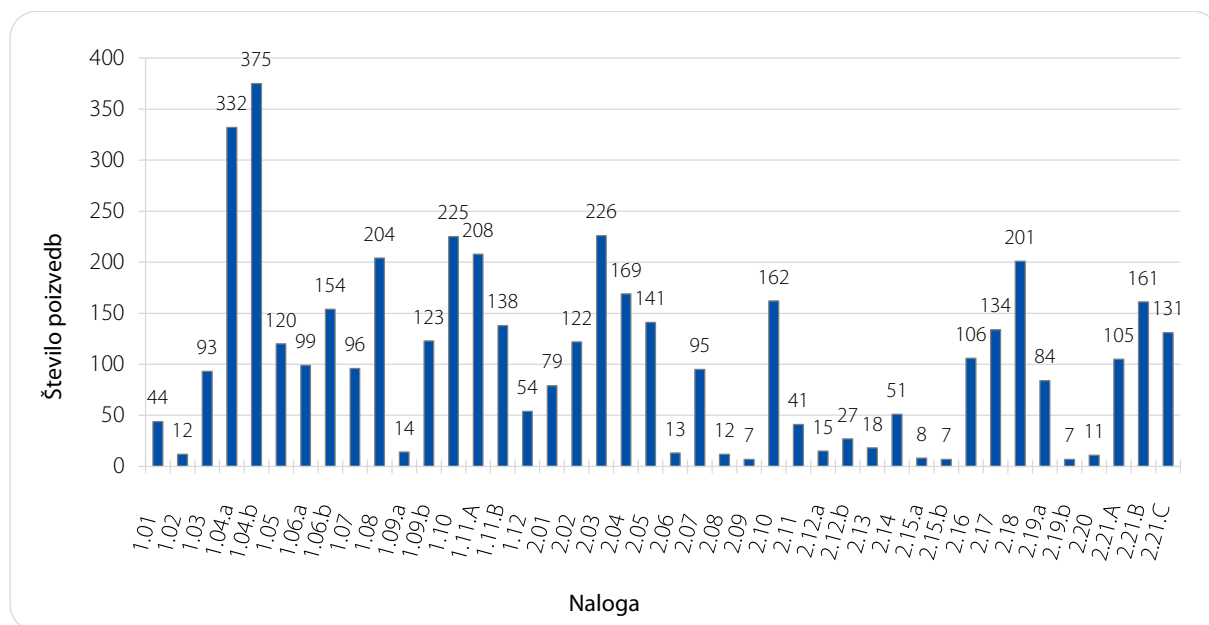
Delež poizvedb pri slovenščini vztrajno narašča, vendar še ni dosegel stopnje pred uvedbo e-vrednotenja (l. 2012 je bil delež poizvedb namreč 16,8 %, od tega jih je bilo 14,24 % upravičenih).

Preglednica 3.8.7.7: Delež (%) poizvedb pri slovenščini med leti, 9. razred

SLOVENŠČINA	NPZ 2013	NPZ 2014	NPZ 2015	NPZ 2016	NPZ 2017
VSE	10,07	9,99	11,81	12,49	14,44
UPRAVIČENE	8,02	7,49	7,73	7,78	9,98

Po številu poizvedb večinoma izstopajo polodprte naloge, pri katerih so ocenjevalci sami presojali ustreznost odgovora (v navodilih za vrednotenje je bilo podanih nekaj primerov), pri tem pa so morali dobro poznati izhodiščni besedili. Ostali vzroki za poizvedbe so najverjetneje neupoštevanje dodatnih navodil pri vrednotenju nekaterih nalog in subjektivnost pri vrednotenju tvorbnih nalog.

Slika 3.8.7.5: Število poizvedb po nalogah pri slovenščini, 9. razred

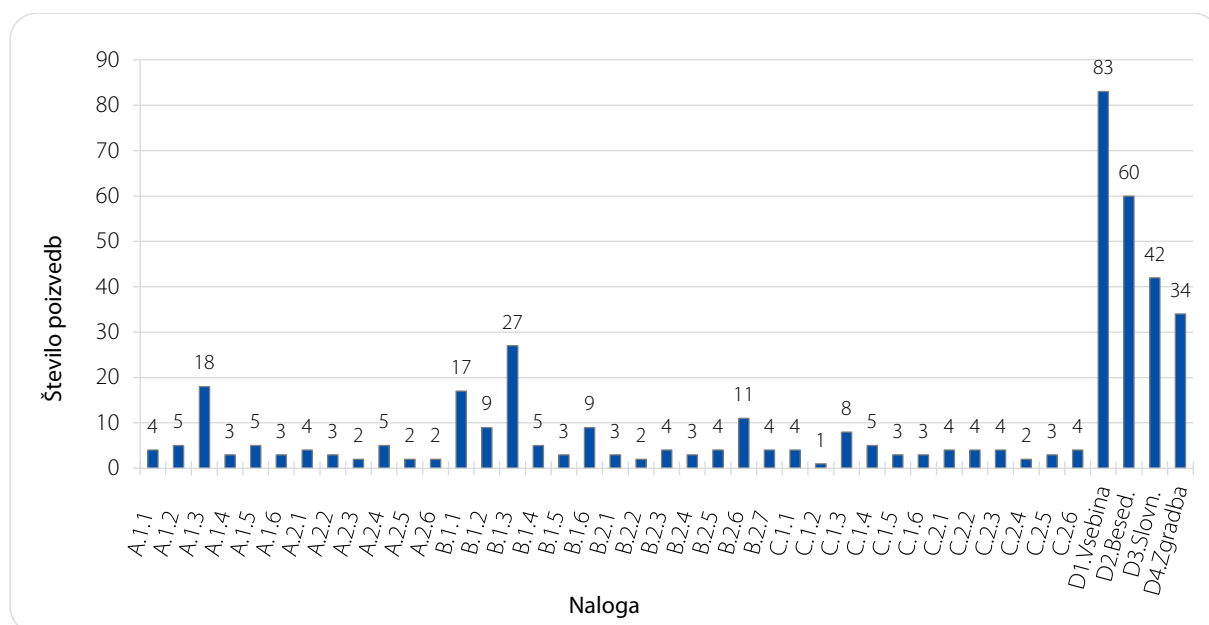
Delež poizvedb pri **angleščini** je višji kot pretekla leta, naraščajo tako neupravičene kot upravičene poizvedbe.

Preglednica 3.8.7.8: Delež (%) poizvedb pri angleščini med leti, 9. razred

ANGLEŠČINA	NPZ 2013	NPZ 2014	NPZ 2015	NPZ 2016	NPZ 2017
VSE	4,4	3,3	3,6	5,15	6,27
UPRAVIČENE	2,96	2,43	2,34	3,52	4,07

Analiza poizvedb po nalogah kaže, da je bilo največ zahtev za ponovni pregled vrednotenja pri pisnem sporočanju, kar je v skladu s pričakovanji, saj gre za nalogo, pri vrednotenju katere je določena mera subjektivnosti vedno prisotna.

Slika 3.8.7.6: Število poizvedb po nalogah pri angleščini, 9. razred

Delež poizvedb pri **nemščini** je v primerjavi z lanskim letom narasel, a ostaja nizek. Od 128 učencev so le 4 učenci uveljavljali pravico do poizvedbe (razen ene poizvedbe pri nalogi zaprtega tipa so se vse druge nanašale na nalogo pisnega sporočanja), pri vseh je bila poizvedba upravičena.

Preglednica 3.8.7.9: Delež (%) poizvedb pri nemščini med leti, 9. razred

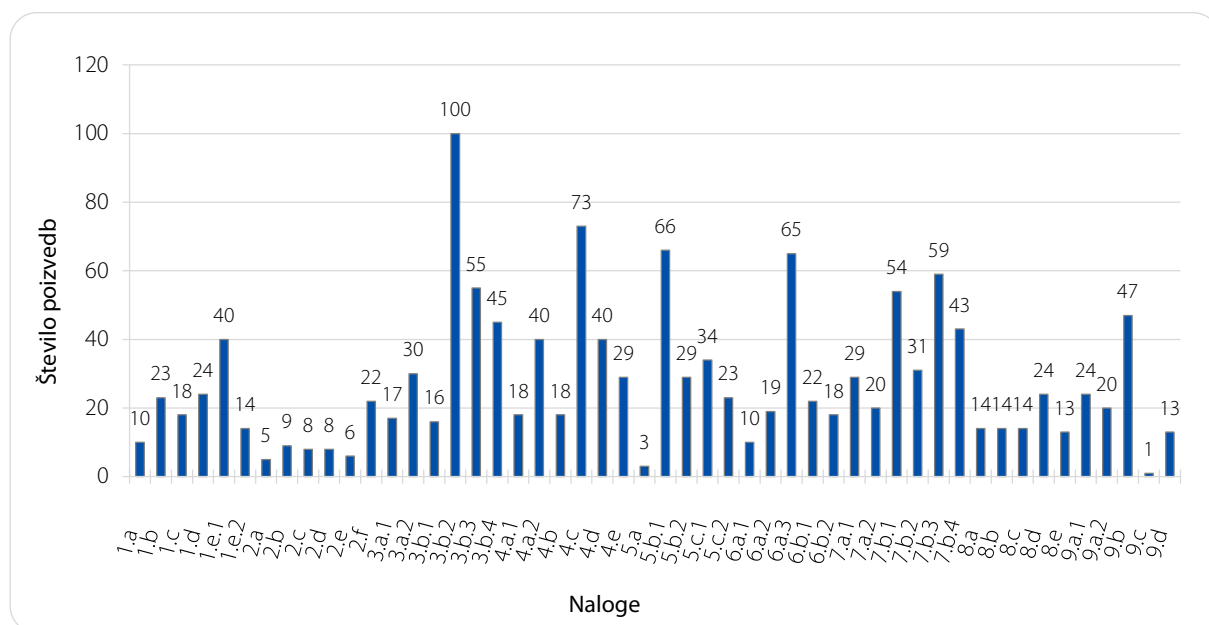
NEMŠČINA	NPZ 2013	NPZ 2014	NPZ 2015	NPZ 2016	NPZ 2017
VSE	6,2	2,6	2,82	2,17	3,13
UPRAVIČENE	5,79	1,28	2,26	1,09	3,13

Pri **matematiki** je delež poizvedb glede na lansko leto malenkost nižji. Upravičenih poizvedb, pri katerih se število točk v preizkusu poveča, je bilo 75 %, kar je za 8 % več kot lansko leto. Zmanjšal pa se je delež neupravičenih poizvedb, pri katerih se število točk ni spremenilo, in sicer z lanskih 31,5 % na 24 %.

Preglednica 3.8.7.10: Delež (%) poizvedb pri matematiki med leti, 9. razred

	NPZ 2013	NPZ 2014	NPZ 2015	NPZ 2016	NPZ /2017
MAT	5,7	5,95	7,35	6,42	6,04

Slika 3.8.7.7: Število poizvedb po nalogah pri matematiki, 9. razred

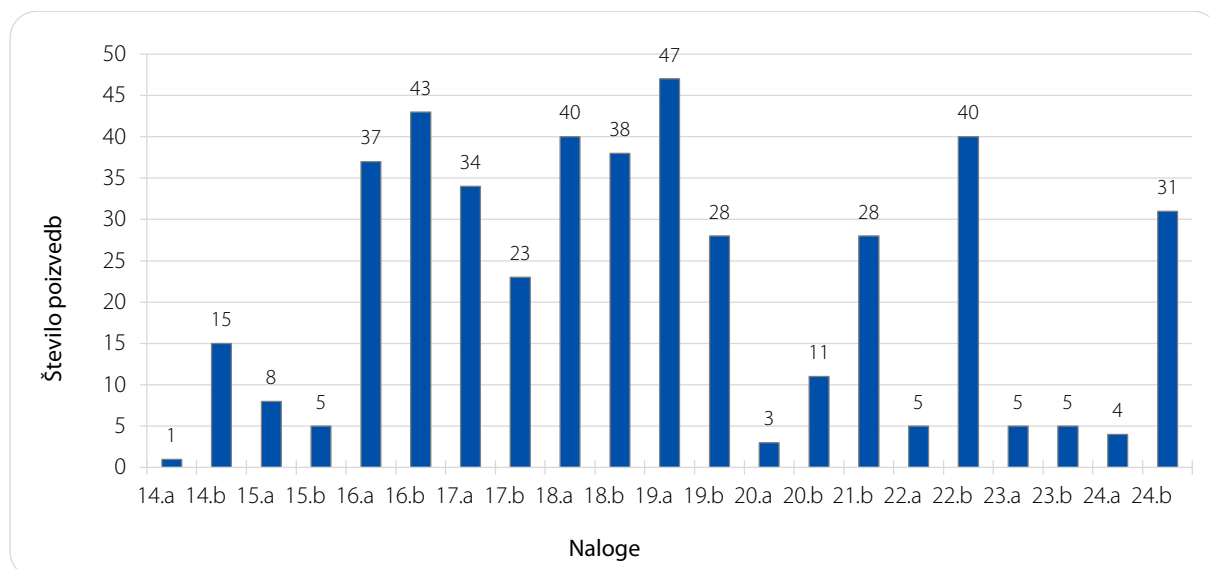

Pri **biologiji** je preizkus razdeljen na dva dela, na naloge izbirnega tipa in na ostale naloge. Pri nalogah izbirnega tipa nismo pričakovali veliko poizvedb, saj je ocenjevalec moral samo prepisati črko učenčevega odgovora. Do napake je lahko prišlo, če je ocenjevalec vpisal napačno črko ali črke ni vpisal. Pri teh nalogah je bilo 14 poizvedb (3 %), vendar nobena ni bila upravičena. 12 poizvedb je bilo neupravičenih in 2, pri katerih se je število točk po poizvedbi zmanjšalo. Pri ostalih nalogah je bil delež poizvedb nekoliko višji kot prejšnje leto, vendar je bil delež upravičenih poizvedb za 2 odstotka nižji.

Preglednica 3.8.7.11: Delež (%) poizvedb pri biologiji med leti, 9. razred

	NPZ 2006	NPZ 2009	NPZ 2011	NPZ 2014	NPZ 2017
BIO	4,7	10,4	12,5	6,8	7,75

Slika 3.8.7.8: Število poizvedb po nalogah (ostale naloge) pri biologiji, 9. razred

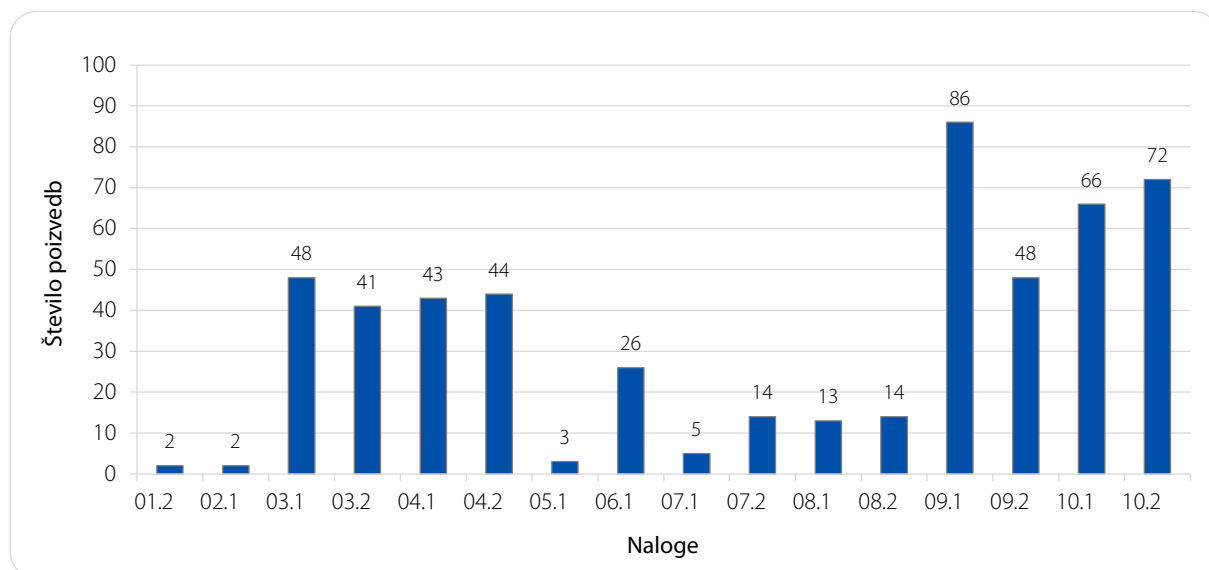
Pri **geografiji** je pravico do ponovnega vrednotenja v postopku poizvedbe uveljavljalo 673 učencev, kar predstavlja 16,50 % vseh učencev, ki so opravljali NPZ iz tega predmeta. Deleža poizvedb kljub uvedbi e-vrednotenja, ki omogoča spremljanje kakovosti dela ocenjevalcev med vrednotenjem in takojšnje odpravljanje morebitnih napak, pri geografiji ne upada. Na NPZ 2017 je bil delež poizvedb največji glede na vsa leta preverjanja tega predmeta.

Preglednica 3.8.7.12: Delež (%) poizvedb pri geografiji, 9. razred

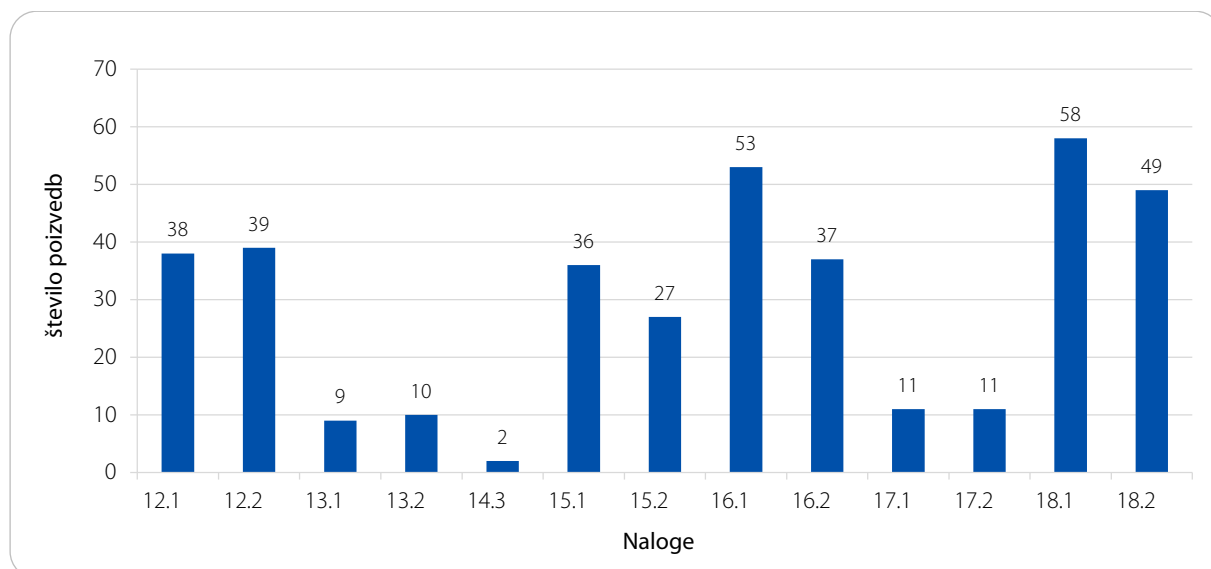
	NPZ 2008	NPZ 2011	NPZ 2013	NPZ 2017
GEO	11,7	14,2	11,45	16,50

V preizkusu znanja je samo nekaj nalog, pri katerih ni bilo poizvedb. Večje število poizvedb je pri nalogah, ki preverjajo znanje višjih taksonomskih stopenj in pri katerih mora učenec odgovor zapisati v več povedih oziroma kot samostojen daljši odgovor.

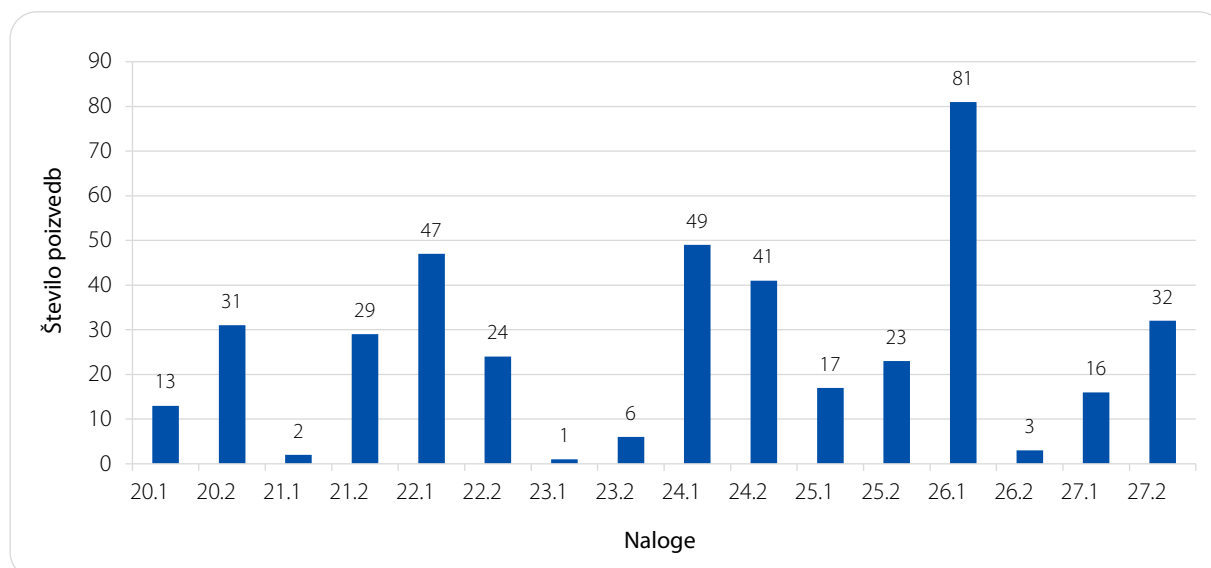
Slika 3.8.7.9: Število poizvedb po nalogah od 1 do 10 pri geografiji, 9. razred

Slika 3.8.7.10: Število poizvedb po nalogah od 12 do 18 pri geografiji, 9. razred

Slika 3.8.7.11: Število poizvedb po nalogah od 20 do 27 pri geografiji, 9. razred

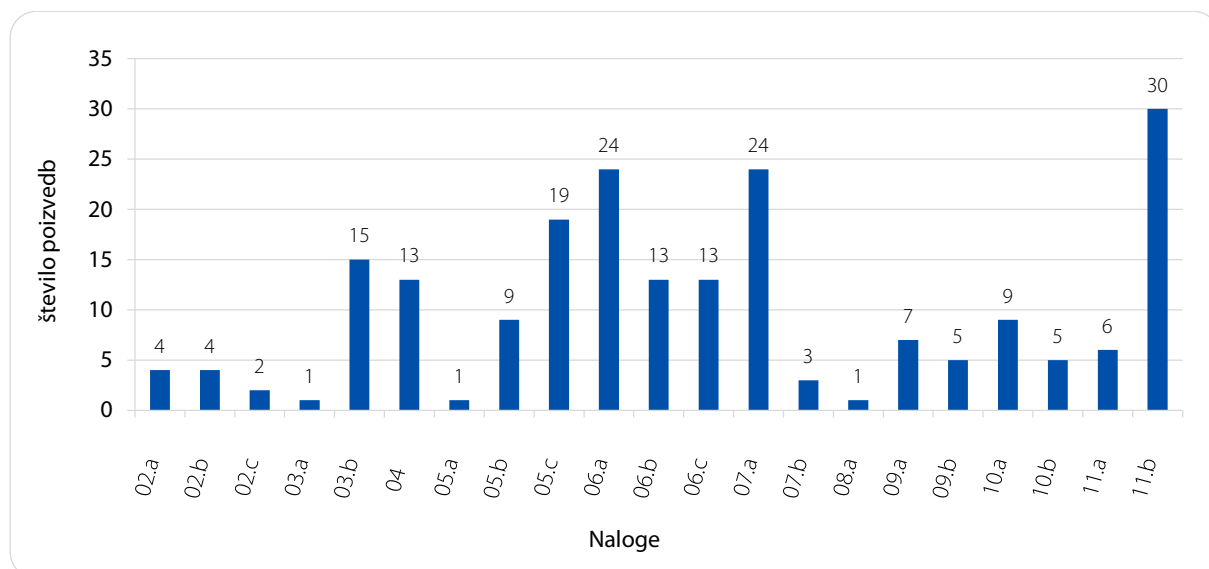
Preizkuse znanja pri predmetu **šport** smo v šolskem letu 2016/17 prvič vrednotili elektronsko. Delež poizvedb na NPZ 2017 zato morda ni primerljiv z deležem poizvedb na NPZ 2010.

Preglednica 3.8.7.13: Delež (%) poizvedb pri predmetu šport, 9. razred

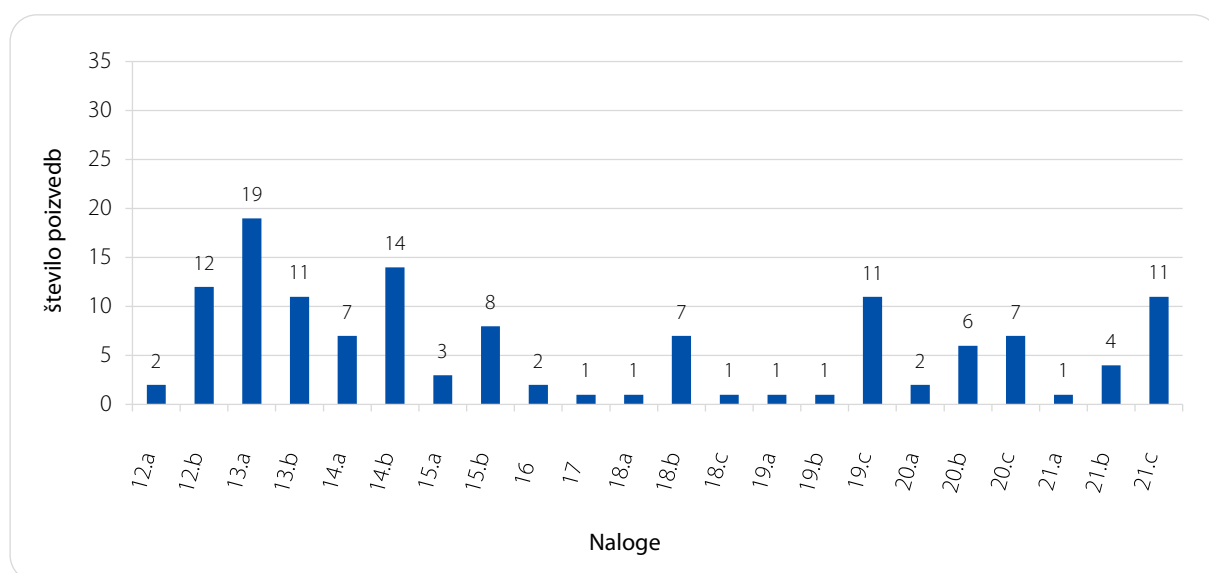
	NPZ 2009	NPZ 2017
ŠPO	9,2	6,03

Poizvedbe so pri skoraj pri vseh nalogah, vendar je pri večini nalog število poizvedb majhno. Število poizvedb je nekoliko višje le pri nalogah 7. a in 11. b, kjer so učenci morali podati nekoliko daljšo razlago oziroma utemeljen odgovor. Večje število poizvedb je tudi pri nalogi 6. a, kjer so učenci morali natančno poimenovati vaje, ki jih izvajajo učenci na sliki. V navodilih za vrednotenje je zapisano večje število.

Slika 3.8.7.12: Število poizvedb po nalogah od 1 do 11 pri predmetu šport, 9. razred

Slika 3.8.7.13: Število poizvedb po nalogah od 1 do 21 pri predmetu šport, 9. razred

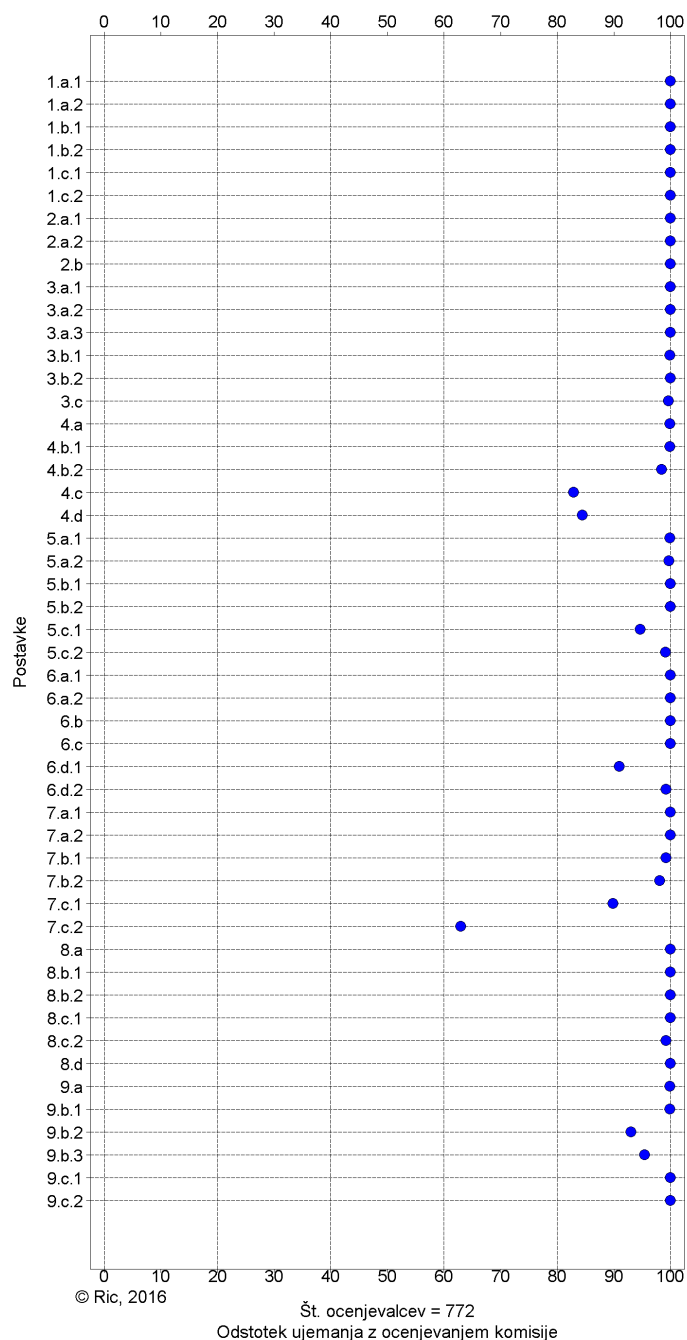

3.9 Analiza kakovosti vrednotenja

E-vrednotenje preizkusov nam omogoča pripravo različnih analiz vrednotenja, ki nudijo povratno informacijo o kakovosti vrednotenja tako državnim in predmetnim komisijam, Ricu, ravnateljem kot tudi posameznemu ocenjevalcu, s ciljem poenotiti kriterije in zagotoviti večjo kakovost vrednotenja.

Vsako leto pripravimo analize poizvedb (gl. poglavje 3.8.7), ki so zagotovo eden od pokazateljev kakovosti vrednotenja. Poleg tega primerjamo vrednotenje vseh ocenjevalcev določenega predmeta in referenčno vrednotenje predmetne komisije pri kontrolnih preizkusih, s čimer dobimo vpogled v kakovost vrednotenja vseh ocenjevalcev.

Slika 3.9.1: Primer ujemanja vrednotenja ocenjevalcev z referenčnim vrednotenjem pri enem od kontrolnih preizkusov

S kakovostjo vrednotenja pa želimo seznaniti tudi vsakega ocenjevalca, zato pripravimo tudi posamične povratne informacije.

Vsak ocenjevalec prek spletnega mesta s šifro za vstop v računalniški program za e-vrednotenje dostopa do povratne informacije o kakovosti svojega vrednotenja.

V informaciji je predstavljeno vrednotenje kontrolnih preizkusov. Ocenjevalec iz preglednice razbere referenčno vrednotenje pri posameznih nalogah in ga primerja s svojim vrednotenjem. Naloge, kjer se referenčno vrednotenje in vrednotenje ocenjevalca ne ujemata, so obarvane s temno barvo. Ocenjevalec si lahko na spletnem mestu ogleda tudi vse tri ovrednotene kontrolne preizkuse znanja z odgovori učencev in razmisli o odstopanjih pri vrednotenju. Pri tem so mu v pomoč tudi objavljena *Navodila za vrednotenje preizkusov znanja* ter pojasnila in dodatne razlage vrednotenja kontrolnih preizkusov, ki so jih napisale predmetne komisije. V pojasnilih komisije navedejo razloge za vrednotenje in točkovanje posameznih nalog, pri katerih so ocenjevalci največkrat odstopali od referenčnega vrednotenja. Pri tem je potrebno poudariti, da je odstopanje oziroma ujemanje z referenčnim vrednotenjem močno povezano z naravo predmeta samega in strukturo preizkusa znanja ter izborom tipov nalog v preizkusih. Pričakovano večja odstopanja so pri nalogah odprtega in polodprtega tipa.

Slika 3.9.2: Primer preglednice vrednotenja kontrolnih preizkusov znanja za učitelja ocenjevalca

Kontrolni preizkus 1		
Naloga	RV	Vi
01.1	1	1
02.a.1	1	1
02.a.2	1	1
02.b	1	1
03.a	1	1
03.b	0	0
04.a	1	1
04.b	1	1
05.a	1	1
05.b	0	1
06.a	1	1
06.b	1	1
07.1	0	1
08.a	1	1
08.b	1	1
08.c	1	1
09.a	0	0
09.b	1	1
10.1	1	1
11.a	1	1
11.b	1	1
12.a	1	0
12.b	1	1
13.a	0	0
13.b	1	1
14.a	0	0
14.b	0	0
15.a	1	1
15.b	1	1
15.c	1	1
16.a	1	1
16.b	1	1
17.1	1	1
18.a	1	1
18.b	0	1
19.a	1	1
19.b	1	1
20.a	1	1
20.b	1	1
20.c	0	1
21.a	1	1
21.b	1	1
22.a	0	0
22.b	1	1
23.a	0	0
23.b	1	1
24.a	1	1
24.b	1	1
25.a	1	1
25.b	0	0

Ocenjevalec prejme tudi podatke o številu preizkusov, ki jih je ovrednotil (brez preizkusov za vajo, standardizacijo in kontrolo), in podatke o teh preizkusih na poizvedbah. Podatki so nato razčlenjeni še glede na to, ali je bilo skupno število točk v preizkusih po poizvedbah višje, nižje ali pa je ostalo enako. Za preizkuse, ki so bili ponovno ovrednoteni na poizvedbah, pa je navedeno končno število točk pred poizvedbami, po poizvedbah in razlika v številu točk.

Slika 3.9.3: Primer preglednice podatkov o preizkusih učitelja ocenjevalca na poizvedbah

/	Vi	Povprečje
Št. preizkusov	12	15.1
Št. poizvedb	1	1.54
Višje	1	1.16
Enako	0	0.37
Nižje	0	0

Slika 3.9.4: Primer preglednice podatkov o točkovanju v preizkusih, ki so bili na poizvedbah ovrednoteni z večjim številom točk

Pred poizvedbo	Po poizvedbi	Razlika
18	20	2

Slika 3.9.5: Primer pojasnila vrednotenja posamezne naloge, ki ga pripravi predmetna komisija

Naloga:

12. Pozorno preberi besedilo spodaj in poišči oddajnike in sprejemnike zvoka.

Policist dvigne roko in močno zapiska na piščalko. Pešca, ki je nepravilno prečkal cesto, zaboli v ušesih in se hipoma ustavi. Golob sedi na strehi in opazuje promet. Na semaforju se prižge rdeča luč. Voznik avtomobila močno zavira, da se sliši cviljenje gum. Po prednostni cesti pripelje reševalno vozilo z vključenimi zvočnimi sireni. Kolesar sestopi s kolesa. Dijaka hodita po pločniku in z mikrofonom merita jakost zvoka.

Iz besedila zgoraj izpiši 3 oddajnike in 2 sprejemnika zvoka.

Oddajniki zvoka: Zvočne sirene, močno zaviranje, piščalka

Sprejemnika zvoka: ušesa, mikrofonom

(2 točki)

Navodila za vrednotenje:

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
12.1	1	Oddajniki zvoka, tri od: piščalka gume sirene avtomobil reševalno vozilo promet	Odgovorov kot so »policist« in podobno ne štejemo za pravilne. Opisov dogodkov kot so »cviljenje gum« ali »močno zaviranje« ne štejemo za pravilne. Če je med odgovori vsaj en nepravilen odgovor, učenec točke ne dobi.

Komentar:

Odstopanje ni veliko, toda 11 % ocenjevalcev je vrednotilo odgovor učenca pri postavki 12.1 kot pravilen. Ker so oddajniki zvoka izključno predmeti, katerih nihanje ima lahko za posledico oddajanje zvoka (cviljenje gum ipd.) in ker naloga od učenca izrecno zahteva izpis oddajnikov zvoka, so se na moderaciji učitelji poenotili, da je kakršenkoli drugačen zapis vrednoten kot napačen. Ker je to nedvoumno zapisano tudi v navodilih za moderacijo, je najverjetnejši razlog za odstopanje nepozornost ocenjevalcev pri vrednotenju.

4 DOSEŽKI IN REZULTATI NACIONALNEGA PREVERJANJA ZNANJA

4.1 Uvod v analize dosežkov nacionalnega preverjanja znanja

V tem poglavju so poročila predmetnih komisij o analizah dosežkov pri letošnjem NPZ v šestem in devetem razredu. Predmetne komisije so opisale izhodišča za sestavo preizkusov znanja, osnovne statistične podatke o dosežkih na preizkusu in analize ter ugotovitve o dosežkih po posameznih nalogah oziroma po smiselni skupini nalog.

Osnovni statistični podatki o preizkusih NPZ so predstavljeni v preglednicah v poročilu vsake komisije. Preglednice prikazujejo število učencev, ki so se udeležili NPZ v rednem roku, najmanjše in največje število odstotnih točk, ki so jih učenci dosegli na preizkusu znanja, povprečje doseženih odstotnih točk, standardni odklon in zanesljivost preizkusa znanja. Indeks zanesljivosti (Cronbachov alfa) kaže natančnost merjenja s preizkusom znanja. Čim višji je koeficient zanesljivosti, tem večja je verjetnost, da bi pri ponovnem preverjanju znanja učencev z istim preizkusom dobili enake ali podobne dosežke, pod pogojem, da se njihovo znanje v vmesnem času ne bi spremenilo.

Iz preglednic so razvidni dosežki na preizkusih znanja. Prikazani so: število nalog (postavk), možno število točk, povprečje doseženih točk in težavnost preizkusa znanja. Indeks težavnosti oziroma povprečje doseženih odstotnih točk pove, kako zahteven je preizkus znanja. Višji indeks težavnosti pomeni manj zahteven preizkus.

Preglednicam z osnovnimi statističnimi podatki sledijo analize in ugotovitve predmetnih komisij o dosežkih na preizkusu. V njihove analize so vključeni tudi kvalitativni opisi znanj, ki so jih PK pripravile v juniju 2017 za dosežke učencev šestega in devetega razreda. Te informacije so šolam dostopne na spletnih straneh eRic, vključili pa smo jih tudi v analize dosežkov v tem letnem poročilu. Priprava kvalitativnih opisov znanja je podrobneje razložena v naslednjem razdelku.

4.1.1 Priprava kvalitativnih opisov znanja na izbranih območjih dosežkov

Pomemben cilj NPZ je učencem, njihovim staršem, učiteljem in šolam ponuditi dodatno informacijo o doseženem znanju učencev. Del te informacije so učenci prejeli v obliki doseženih točk in odstotkov ob vpogledu v svoje preizkuse NPZ. Dodatno so prejeli tudi informacijo za učence in starše, ki omogoča primerjavo dosežka učenca s povprečnim dosežkom na šoli in v Sloveniji. Člani PK in sodelavci Rica pa smo pripravili še kvalitativne opise izbranih območij na lestvici dosežkov na nacionalnem preverjanju znanja. Pri pripravi opisov smo se zgledovali po mednarodnih raziskavah znanja, kot so PISA, TIMSS in PIRLS.

Grafične predstavitve dosežkov na NPZ smo izdelali tako, da smo dosežke vseh učencev, ki so sodelovali na NPZ iz danega predmeta, razvrstili od najnižjega do najvišjega, nato pa smo z višino stolpca prikazali število učencev z danim dosežkom. Na slikah v letnem poročilu so tako predstavljeni letošnji dosežki učencev devetega razreda pri slovenščini, matematiki, tujem jeziku, biologiji, geografiji in športu ter dosežki učencev šestega razreda pri slovenščini, matematiki in tujem jeziku. Dosežki so predstavljeni v odstotnih točkah, s piko pa je na sliki označen povprečni slovenski dosežek.

Na vsaki grafični predstavitvi dosežkov učencev so s posebno barvo označena štiri območja: zeleno, rumeno, rdeče in modro območje.

Zeleno območje označuje učence, katerih skupni dosežki določajo mejo spodnje četrtine dosežkov (glede na preostale dosežke). V tem območju je 10 odstotkov učencev; njihovi dosežki so višji od spodnjih 20 odstotkov in nižji od 70 odstotkov preostalih dosežkov. (V statističnem žargonu pravimo, da so to dosežki med 20. in 30. kvantilom.)

Rumeno območje označuje učence, katerih skupni dosežki določajo mejo med polovicama dosežkov. V tem območju je 10 odstotkov učencev; njihovi dosežki so višji od spodnjih 45 odstotkov in hkrati nižji od 45 odstotkov preostalih dosežkov. (V statističnem žargonu pravimo, da so to dosežki med 45. in 55. kvantilom.)

Rdeče območje označuje učence, katerih skupni dosežki določajo mejo zgornje četrtine dosežkov. V tem območju je 10 odstotkov učencev; njihovi dosežki so višji od spodnjih 70 odstotkov in nižji od 20 odstotkov preostalih dosežkov. (V statističnem žargonu pravimo, da so to dosežki med 70. in 80. kvantilom.)

Modro območje označuje učence, katerih skupni dosežki so v zgornji desetini dosežkov. V tem območju je 10 odstotkov učencev z najvišjimi dosežki; njihovi dosežki so višji od 90 odstotkov dosežkov. (V statističnem žargonu pravimo, da so to dosežki nad 90. kvantilom.)

Za vsako od navedenih območij smo določili naloge, ki so jih učenci reševali uspešno, – uspešnost reševanja pomeni, da je dano nalogo pravilno rešilo vsaj 65 odstotkov učencev z dosežki v danem območju (tako določajo uspešnost tudi v mednarodnih raziskavah znanja). To v splošnem pomeni, da so učenci z višjimi dosežki uspešno reševali tudi naloge iz nižjih območij (znanje namreč razumemo kot naraščajoče), – učenci z dosežki v rumenem območju so zato v splošnem uspešno reševali tako naloge iz rumenega območja kot tudi naloge iz zelenega območja; učenci z dosežki v rdečem območju so poleg nalog iz rdečega območja v splošnem uspešno reševali tudi naloge iz zelenega in rumenega območja; učenci z dosežki v modrem območju pa so v splošnem uspešno reševali tako naloge iz modrega območja kot tudi tiste, ki so uvrščene v preostala območja. Za dosežke zunaj izbranega območja pa lahko v splošnem sklepamo sledeče: če ima učenec dosežek pod prvim (to je zelenim) območjem, lahko rečemo, da z nižjo verjetnostjo (to je manj kot 65-odstotno) izkazuje znanje, uvrščeno v prvo območje; če ima dosežek med dvema območjema, lahko rečemo, da z visoko verjetnostjo (to je več kot 65-odstotno) izkazuje znanje, ki je uvrščeno v spodnje območje, in z nižjo verjetnostjo (to je manj kot 65-odstotno) izkazuje znanje, uvrščeno v zgornje območje.

Predmetne komisije za NPZ so po pregledu tako razvrščenih nalog pripravile opis oziroma sintezo vsebin, ki so skupne nalogam iz posameznega območja. Kvalitativni (oziroma vsebinski) opisi območij predstavljajo vsebino tistega znanja, ki ga (s 65-odstotno verjetnostjo) izkazujejo učenci z dosežki v izbranem območju. Del nalog v preizkusu niti učenci z najvišjimi dosežki niso uspešno reševali v vsaj 65 % primerov. Tudi za te naloge je pripravljen opis vsebin, ki predstavljajo najzahtevnejše znanje.

Opisi izbranih območij na lestvicah dosežkov letošnjega NPZ so enaki za vse šole. Pri uporabi teh podatkov (še zlasti podatkov o povprečnih dosežkih na šolah) pa je treba opozoriti, da niso namenjeni neposrednim primerjavam med šolami. Na povprečne dosežke namreč vpliva veliko raznovrstnih dejavnikov, zato ni primerno, da se o uspešnosti šolskega dela sklepa le na podlagi povprečnega dosežka na NPZ. Prav tako je pomembno vedeti, da izbira območij na lestvici dosežkov nikakor ni povezana s šolskimi ocenami, temveč temelji le na porazdelitvi dosežkov na preizkusih NPZ. Pri uporabi opisov vsebin znanja po območjih je treba upoštevati tudi, da temeljijo na manjšem številu nalog iz letošnjih preizkusov in da bi že navidezno manjše spremembe v nalogi morda vplivale na uvrstitev naloge v drugo skupino. Opisi so tako pripravljeni kot splošno vodilo pri ugotavljanju vsebine znanja učencev.

4.1.2 Smernice za analizo dosežkov nacionalnega preverjanja znanja

Rezultati NPZ omogočajo vrsto analiz, ki so zanimive za učenca, učitelja, ravnatelje, upravljavce sistema in vso zainteresirano javnost. Celotno nacionalno preverjanje znanja je namenjeno ugotavljanju znanja in informacijam, ki omogočajo izboljšave in večjo učinkovitost v šolstvu. Zaradi velikega števila možnih analiz in korakov pri analizi podatkov pa se lahko pojavijo tudi vprašanja o načinih pravilne interpretacije dobljenih rezultatov, zato so v nadaljevanju navedene smernice za boljšo interpretacijo.

Vsaka interpretacija rezultatov mora upoštevati podrobnosti priprave konkretnih preizkusov znanja v vsakem roku, vzorčenja šol za tretji predmet NPZ, izvedbe NPZ na šolah ter vnosa podatkov v končno bazo na Ricu. Pri interpretaciji statistik in rezultatov statističnih analiz je treba poleg tega upoštevati še omejitve posameznih statističnih metod in veljavnost predpostavk, na katerih temeljijo v posameznem primeru.

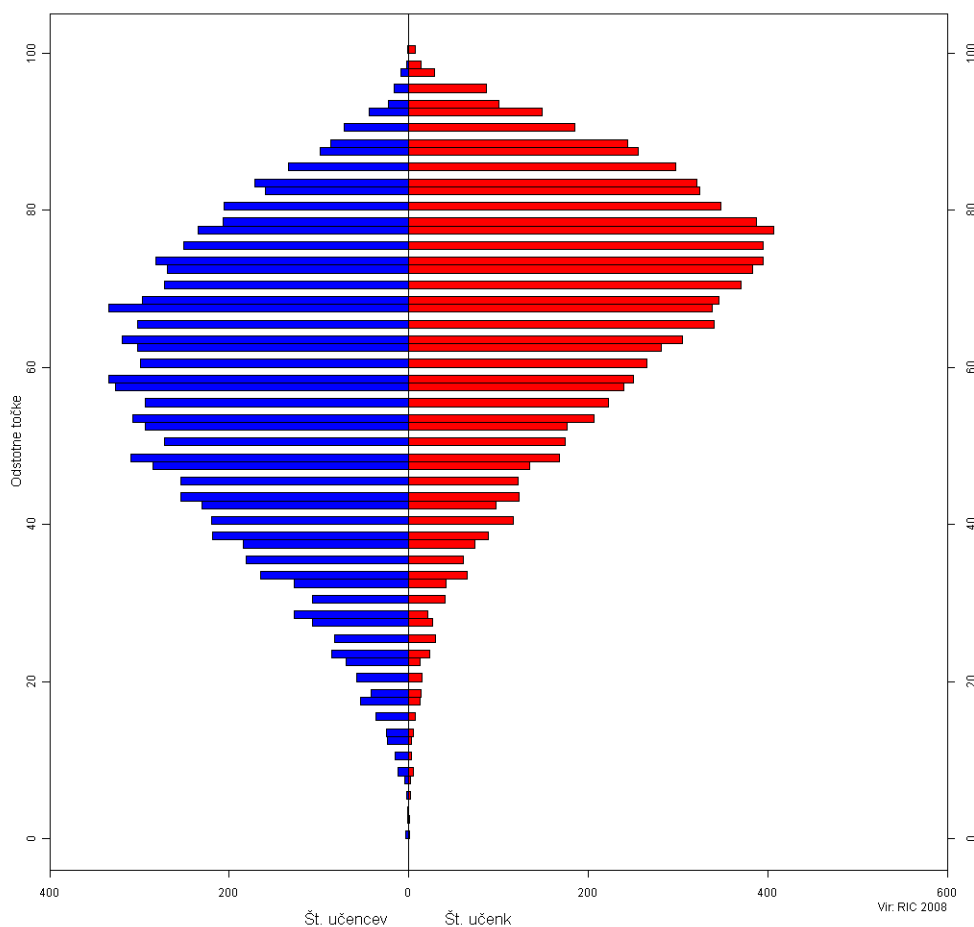
Pri primerjanju rezultatov med leti se moramo zavedati, da v trenutnem konceptu priprave preizkusov NPZ dosežki med posameznimi leti niso umerjeni na isto mersko lestvico in jih ne moremo preprosto primerjati, zaradi česar je ugotavljanje trendov v znanju učencev zelo oteženo.

Podobno velja tudi za primerjave med predmeti. Ker so strukture preizkusov in značilnosti posameznih predmetov specifične, dosežkov pri enem predmetu ne moremo primerjati z dosežki pri drugem, čeprav povsod govorimo o (navidez primerljivih) odstotnih točkah.

V nadaljevanju so predstavljeni primeri slik in tabel, ki so uporabljeni v poročilih o analizah dosežkov NPZ pri posameznih predmetih. Pri teh predstavitev dosežkov spodaj navajamo nekaj splošnih pojasnil in opozoril na omejitve pri interpretacijah. Za vse predstavitve v poročilih predmetnih komisij velja, da so pri izračunih statistik in pripravi slikovnih predstavitev zaradi jasnosti interpretacije rezultatov v izračune vključeni le dosežki učencev, ki obiskujejo redni program osnovne šole in ki so nacionalno preverjanje znanja opravljali v rednem roku. Analiza dosežkov učencev v prilagojenem programu osnovne šole z nižjim izobrazbenim standardom je predstavljena v samostojnem razdelku.

Primerjava dosežkov med spoloma

Slika 4.1.2.1: Primer primerjave dosežkov med spoloma

Slika primerjave dosežkov med spoloma predstavlja ločeni porazdelitvi dosežkov učencev in učenk pri posameznem predmetu NPZ po odstotnih točkah. Porazdelitvi sta postavljeni ena ob drugi tako, da sega lestvica dosežkov od najnižjih spodaj (0 odstotnih točk) do najvišjih na vrhu (100 odstotnih točk) slike. Zaradi optimalnega prikaza je slika prilagojena številu učencev in učenk, zato sredinska os med obema porazdelitvama ni vedno na sredini slike. Do praznih prostorov med stolpci porazdelitve lahko pride zaradi preračunavanja 'surovih' točk, v katerih se vrednoti preizkus, v odstotne točke (npr. na prikazani sliki se surove točke v obsegu 0–60 preračunajo v odstotne točke v obsegu 0–100).

Primerjava dosežkov po regijah

Preglednica 4.1.2.1 prikazuje dosežke učencev po statističnih regijah Slovenije. Ker so slovenske statistične regije zelo različne po številu prebivalcev, je tudi število učencev v posamezni regiji (in s tem na NPZ) zelo različno. V preglednici je zato poleg aritmetične sredine in standardnega odklona dosežkov vsake regije tudi število učencev, na katerih temelji podatek posamezne regije. Pri interpretaciji moramo biti posebno pozorni pri tretjih predmetih, saj je vzorčenje tretjih predmetov znotraj regije sicer naključno, vendar se vzorčijo šole in ne neposredno učenci, kar pri majhnih regijah lahko vpliva na izkazani dosežek regije. Če je v regiji zelo malo šol in še te razdelimo med tri ali štiri tretje predmete, ki se opravljajo v določenem roku NPZ, potem lahko na posamezni predmet v regiji pride zelo malo šol. Če so šole znotraj regije precej različne v svojih dosežkih, moramo pri primerjavah dosežkov regij pri istem predmetu v različnih rokih NPZ upoštevati tudi, da je lahko prišlo v določeni regiji pri posameznem predmetu do naključnega izbora šol, katerih skupni dosežek je lahko večji ali manjši od dejanskega dosežka regije pri tem predmetu in je težko podati oceno, ali je opažena razlika med različnimi roki NPZ oziroma odstopanje od državnega povprečja posledica vzorčenja ali dejanskih razlik v znanju učencev. V preglednici je navedeno tudi število šol. Omogoča nam sklepanje o reprezentativnosti tako vzorčenih podatkov.

Preglednica 4.1.2.1: Primer primerjave dosežkov po regijah

Regija	Povprečni dosežek	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
gorenjska regija	62,93	17,74	1.879	34
goriška regija	62,93	17,09	1.143	28
jugovzhodna Slovenija	62,91	18,51	1.523	36
koroška regija	60,50	17,22	763	17
notranjsko-kraška regija	60,53	17,28	470	16
obalno-kraška regija	59,26	18,24	739	21
osrednjeslovenska regija	64,66	17,65	4.682	97
podravska regija	59,10	18,47	2.713	78
pomurska regija	58,08	19,07	1.129	38
savinjska regija	60,65	18,13	2.527	58
spodnjeposavska regija	61,65	17,06	666	22
zasavska regija	61,03	16,81	419	7

4.2 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja v šolskem letu 2016/2017

4.2.1 Predmetna komisija za slovenščino

4.2.1.1 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz slovenščine v 6. razredu

SLIKE

Slika 4.2.1.1.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri slovenščini, 6. razred

Slika 4.2.1.1.2: Porazdelitev točk pri slovenščini, 6. razred

PREGLEDNICE

Preglednica 4.2.1.1.1: Osnovni statistični podatki

Preglednica 4.2.1.1.2: Porazdelitev dosežkov pri slovenščini po regijah, 6. razred

Preglednica 4.2.1.1.3: Specifikacijska tabela, slovenščina, 6. razred

4.2.1.2 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz slovenščine v 9. razredu

SLIKE

Slika 4.2.1.2.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri slovenščini, 9. razred

Slika 4.2.1.2.2: Porazdelitev točk pri slovenščini, 9. razred

PREGLEDNICE

Preglednica 4.2.1.2.1: Osnovni statistični podatki

Preglednica 4.2.1.2.2: Porazdelitev dosežkov pri slovenščini po regijah, 9. razred

Preglednica 4.2.1.2.3: Specifikacijska tabela, slovenščina, I. del, 9. razred

Preglednica 4.2.1.2.4: Specifikacijska tabela, slovenščina, II. del, 9. razred

4.2.1.1 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz slovenščine v 6. razredu

Izhodišča in zasnova preizkusa znanja

Izhodišča in zasnova preizkusa znanja so opisani v dokumentu *Informacije o preizkusu znanja*.

Analiza dosežkov

Osnovni statistični podatki

NPZ iz slovenščine je v 6. razredu potekal 4. maja 2017. Osnovne statistične podatke prikazuje spodnja preglednica:

Preglednica 4.2.1.1.1: Osnovni statistični podatki

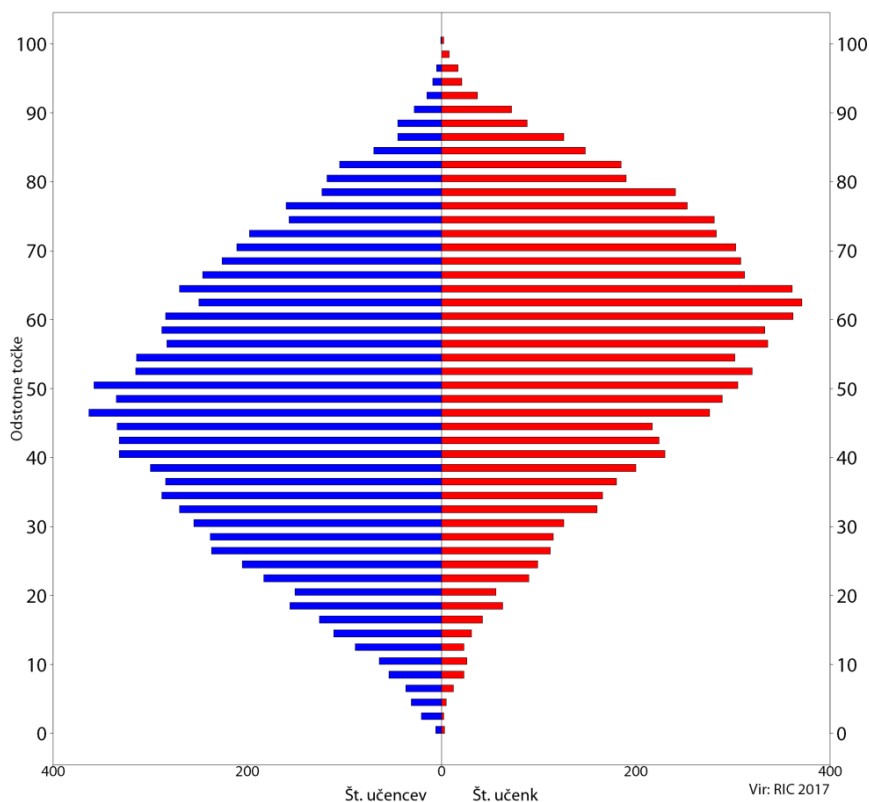
Število učencev	17.261
Število postavk v preizkusu	38
Možne točke	50
Povprečno število točk	25,80
Povprečno število točk v odstotkih	51,61
Standardni odklon v odstotnih točkah	19,35
Indeks težavnosti	0,52
Indeks zanesljivosti	0,88

Skupni dosežek na preizkusu je bil letos z 51,61 odstotne točke za 3 odstotne točke nižji kot v letu 2016. Eden od morebitnih razlogov bi lahko bilo večje število postavk (7 več kot lani). Vendar pa rezultati med leti zaradi specifičnosti preizkusa iz slovenščine (vsako leto zasnovan na drugih izhodiščnih besedilih, različno število nalog, standardi znanja iz učnega načrta se merijo z različnimi tipi nalog, merijo se različni standardi znanja) niso povsem primerljivi, nakazujejo pa določene trende (velja tudi za 9. razred).

Preizkus ima visoko stopnjo zanesljivosti, ki je enaka kot zadnja leta. To pomeni, da so preizkusi iz leta v leto razmeroma stabilni in konsistentno merijo zmožnosti učencev.

Dosežki po spolu in regijah

Slika 4.2.1.1.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri slovenščini, 6. razred

Slika kaže pravilno Gaussovo krivuljo pri učencih (z vrhom med 40 in 50 odstotnimi točkami), pri učenkah pa je ta pomaknjena nekoliko v desno (z vrhom med 60 in 65 odstotnimi točkami). Primerjava s prejšnjimi leti tudi letos kaže večjo uspešnost deklet v primerjavi s fanti. Tudi letos je najvišjih dosežkov pri učencih nekoliko manj kakor pri učenkah, za najnižje dosežke pa velja ravno nasprotno.

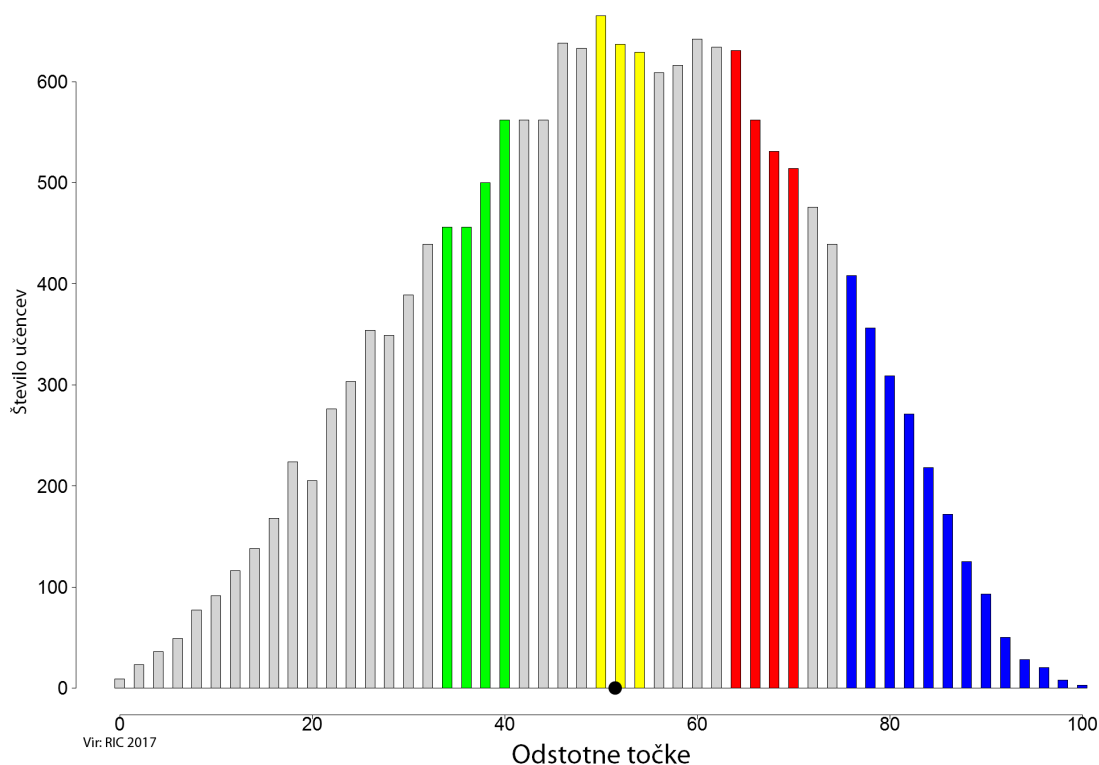
Preglednica 4.2.1.1.2: Porazdelitev dosežkov pri slovenščini po regijah, 6. razred

Regija	Povprečni dosežek	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
gorenjska regija	52,9	19,47	1.868	35
goriška regija	50,63	18,75	974	28
jugovzhodna Slovenija	50,75	20,56	1.215	36
koroška regija	48,46	19,49	564	21
notranjsko-kraška regija	54,30	19,43	461	17
obalno-kraška regija	50,30	19,16	793	22
osrednjeslovenska regija	53,74	19,25	4.732	105
podravska regija	51,64	18,39	2.567	86
pomurska regija	48,55	18,92	906	39
savinjska regija	50,1	19,37	2.311	60
spodnjeposavska regija	49,4	19,92	553	22
zasavska regija	46,56	20,3	317	8

Preglednica kaže nekoliko večje razlike v dosežku med regijami v primerjavi z lanskimi (7,7 odstotne točke, lani 4,1), a gre za zelo majhne razlike. Primerjava med leti od 2014, ko so preizkusi na NPZ obvezni tudi za 6. razred, kaže te trende: nad slovenskim povprečjem sta vsa leta gorenjska in osrednjeslovenska regija, letos se jima pridružuje notranjsko-kraška, najbolj izrazito pod povprečjem pa so koroška, pomurska in zasavska regija. V omenjenih regijah bi zato kazalo dodatno usmerjati učitelje.

Opisi dosežkov učencev na NPZ v 6. razredu

Slika 4.2.1.1.2: Porazdelitev točk pri slovenščini, 6. razred

Preizkus iz slovenščine na NPZ je bil dvodelen, v razmerju, kot ga določa tudi učni načrt (UN): 60 % nalog v preizkusu je bilo namenjenih preverjanju standardov znanja iz jezika, 40 % pa iz književnosti. Dosežki na NPZ nakazujejo trende glede znanja in zmožnosti učencev in učenek (v nadaljevanju v moški obliki) pri slovenščini ob zaključku drugega triletja.

Izhodiščna besedila in naloge v preizkusu

V I. (jezikovnem) delu preizkusa so učenci prebrali izhodiščno besedilo (IB) *Varnost na spletu* iz rubrike Vesela šola (PIL, l. 68, januar 2016, št. 5, str. 42–48). IB je bilo prirejeno za potrebe NPZ, sestavlja ga šest kratkih (razmeroma samostojnih) besedil, ki so oštevilčena in imajo naslove. Besedilo ima tudi sliko. Naloge iz jezika so v skladu s standardi znanja v UN (str. 80) preverjale zmožnost kritičnega sprejemanja enogovornega neumetnostnega besedila, tj. tihega branja in razumevanja besedila, primernega starosti učencev.

V II. (književnem) delu preizkusa so učenci prebrali eno IB, in sicer otroško pesem Neže Maurer *Velik sončen dan* (Velik sončen dan, MK 2013, str. 87). Naloge ob besedilu so preverjale recepcijsko zmožnost, tj. zmožnost samostojnega tihega branja neznanega književnega besedila in samostojnega pisanja o oz. ob njem (UN, standardi znanja, str. 84). V nalogah so morali učenci svoje ugotovitve o IB pojasnjevati, utemeljevati in vrednotiti; ena naloga je preverjala literarnovedno znanje.

IB v obeh delih sta glede na tematiko relevantni za šestošolce.

V nadaljevanju so preizkus in posamezne naloge v njem razvrščene glede na t. i. barvna območja: od zelenega (naloge je uspešno rešila večina učencev) do modrega (naloge je uspešno rešila le zgornja desetina učencev) in območja nad modrim (naloge v 65 % primerov ne rešijo niti najboljši učenci). Bolj konkretno: zeleno območje označuje tiste učence, katerih skupni dosežki določajo mejo spodnje četrtine dosežkov, rumeno pa tiste, katerih skupni dosežki določajo mejo med polovicama dosežkov. Rdečemu in modremu območju pripadajo najuspešnejši učenci oz. tisti, katerih skupni dosežki določajo mejo zgornje četrtine dosežkov (rdeče) in zgornjih 10 % (modro). Posamezna območja kažejo, katere standarde znanja po UN učenci na splošno dosegajo in katerih ne in bi jim bilo zato pri pouku slovenščine treba posvetiti več pozornosti, tako v prvih dveh kot v zadnjem triletju; ob razmisleku o standardih znanja je treba upoštevati tudi taksonomsko raven posamezne naloge.

ZELENO OBMOČJE

V I. delu preizkusa (jezikovni del) so v zelenem območju štiri naloge:

- **1. naloga** je preverjala **namen besedila**. Učenci so morali ta namen le prepoznati, naloga je bila namreč izbirnega tipa in so jo dobro reševali tudi učenci z nižjimi dosežki;
- **6. naloga** je preverjala **razumevanje bistvenih podatkov** (navesti je bilo treba eno od morebitnih posledic prekomerne uporabe spleta). Visok dosežek gre morda pripisati tudi dejstvu, da se da nalogo rešiti tudi brez IB;
- **9. naloga** je preverjala zmožnost **razumevanja besedne zveze** iz IB. Učenci so pomen/razlago besedne zveze izbirali med štirimi ponujenimi možnostmi, kar jim ni predstavljalo posebnih težav;
- **14. b-naloga** je preverjala **zmožnost razvrščanja besed v besedne vrste** skladno z opredelitvijo v UN. Naloga je bila izbirnega tipa, učenci so morali ugotoviti, katerima besednima vrstama pripadata dani besedi, oz. so morali prepoznati zaimek.

V II. delu preizkusa (književni del) so v zelenem območju tri naloge:

- **2. a-naloga** je preverjala, ali učenci **ločijo ljudsko književno besedilo od umetnega**. Naloga izbirnega tipa (učenci so izbirali med dvema možnostma) ni predstavljala težav niti učencem z nižjimi dosežki;
- **3. naloga** je preverjala **razumevanje teme oz., o čem govori IB**, točneje, o čem govori prva kitica. Odgovor so morali učenci samostojno ubesediti; kljub temu so nalogo uspešno reševali;
- **4. naloga** je preverjala **razumevanje bistvenih podatkov v IB**. Učenci so morali podatek o tem, kaj si želi književna oseba, poiskati v IB in odgovor samostojno ubesediti. S tem niso imeli večjih težav.

Navedene naloge preverjajo nižje taksonomske ravni, tj. razumevanje in poznavanje, po UN pa minimalne standarde. Kar štiri naloge (od sedmih) v zelenem območju so bile naloge izbirnega tipa. To navaja na sklep, da učenci načeloma nimajo težav s prepoznavanjem pravih odgovorov. Uspešno so reševali tudi nekatere polodprte naloge, kjer so morali odgovor samostojno ubesediti; manj težav so imeli verjetno tudi zato, ker se v omenjenih nalogah jezikovna pravilnost ni vrednotila.

RUMENO OBMOČJE

V I., jezikovnem delu preizkusa v to območje spadajo štiri naloge (tri v celoti in ena delno):

- v **3. nalogi** so morali učenci **določiti bistveni podatek** iz IB; s pomočjo podatka iz besedila so morali po smislu pojasniti naslov besedila št. 1;
- **12. naloga** je preverjala **metajezikovno zmožnost**: učenci so razvrščali samostalnike iz dane povedi glede na spol – s tem učenci s povprečnimi dosežki niso imeli težav.
- **15. naloga** je preverjala **skladenjsko zmožnost**, spraševala je po podčrtanih delih povedi in zahtevala zapis ustreznih vprašalnic. Naloga je torej preverjala uporabno znanje;
- **19. A-naloga** je del tvorben naloge. Preverjala je **prepoznavanje pomena nebesednih sporočil**, od učencev pa je zahtevala, da podatke v grafih/diagramih predstavijo v zaokroženem besedilu. Naloga obsega tudi višje taksonomske ravni, zato je razveseljujoče, da tovrstna jezikovna zmožnost ne predstavlja težav učencem s povprečnim dosežkom. Uspeh gre morda pripisati tudi dejstvu, da učenci grafe berejo in ubesedujejo tudi pri drugih predmetih (npr. pri matematiki).

V II., književnem delu preizkusa v rumeno območje spadajo štiri naloge (tri v celoti in ena delno):

- v **1. nalogi** so morali učenci **prepoznati pesem**: navesti so morali dva konkretna podatka iz IB, s katerima so to tudi utemeljili;
- **2. b-naloga** je preverjala **zmožnost ločevanja ljudske pesmi od umetne**, učenci so morali utemeljiti svoj izbor (zakaj je pesem umetna). Za uspešno reševanje te naloge so morali poznati in razumeti tudi oba strokovna izraza.
- **8. in 9. naloga** sta preverjali **razumevanje bistvenih podatkov** v IB. Taksonomsko zahtevnejša je 8. naloga, saj so morali učenci svoj odgovor tudi utemeljiti s konkretnim podatkom iz IB; pri 9. nalogi so iskali vzrok za počutje (utrujenost) književne osebe. Učenci so morali oba odgovora samostojno ubesediti, jezikovna pravilnost se ni vrednotila.

Naloge rumenega področja so preverjale predvsem nižje taksonomske ravni (razumevanje in uporabo), dve pa sta bili taksonomsko zahtevnejši (v I. delu 19. A-, v II. delu pa 8. naloga). Po UN vse naloge rumenega območja pokrivajo minimalne standarde, težave pri njihovem doseganju so imeli le učenci z nižjimi dosežki.

RDEČE OBMOČJE

V I., jezikovnem delu preizkusa je v rdečem območju šest nalog, in sicer štiri v celoti in dve delno:

- v **4. in 5. nalogi** so morali učenci **določiti** poglavitne **podatke**. V 4. nalogi so morali odgovor samostojno ubesediti, mogoče pa ga je bilo tudi prepisati iz IB; jezikovna pravilnost se tu ni vrednotila. V 5. nalogi so morali ugotoviti, pod katero številko oz. pod katerim naslovom v IB je mogoče najti dani podatek (odgovor je zahteval izpis številke posameznega besedila);
- **10. naloga** je preverjala **skladenjsko zmožnost**. V (treh) zapisanih povedih so morali učenci prepoznati **skladenjske napake** ter jih **odpraviti**. Gre za nalogo, ki je preverjala znanje in uporabo znanja, učenci pa so morali poznati tudi jezikoslovni izraz poved;
- **13. naloga** je prav tako preverjala **skladenjsko zmožnost**: učenci so morali **dopolniti nepopolne povedi s pomensko in oblikovno pravilnimi besedami**, pri čemer so izkazali uporabno znanje in poznavanje jezikoslovnega pojma število;
- **16. b-naloga** je naloga, ki je preverjala **metajezikovno zmožnost**, in sicer so morali učenci v nalogi **besedam določiti pomenske in oblikoslovne lastnosti** – pri tem so uporabljali jezikoslovne izraze (glagol in čas);
- **19. B-naloga** je preverjala **zmožnost pisanja jezikovno pravilnih besedil** (pravopisno in slovnično pravilnih ter slogovno ustreznih). Ugotovimo lahko, da imajo učenci z jezikovno pravilnostjo v zaokroženih besedilih še vedno precej težav, a v tem konkretnem primeru manj, kot se je to kazalo prejšnja leta in kot to velja za književni del preizkusa (gl. v nadaljevanju).

V II., književnem delu je v rdečem območju samo ena naloga, in sicer:

- **12. naloga**, ki je preverjala, **ali so učenci ob razvijanju recepcijske/bralne zmožnosti usvojili tudi določeno literarnovedno znanje** (ali poznajo še najmanj enega slovenskega pesnika). Učenci so morali v nalogi izbirnega tipa prepoznati ustreznega avtorja.

V rdeče območje spadajo naloge, ki preverjajo nižje taksonomske ravni (razumevanje, znanje in uporabo). Dosežki opozarjajo, da imajo učenci težave z razumevanjem IB in iskanjem ustreznih podatkov iz njega, čeprav gre po UN za minimalne standarde. Zelo šibko znanje pa kažejo učenci tudi pri jezikovni zmožnosti, predvsem skladenjski (13. naloga), kar se doslej ni kazalo, – če izvzamemo težave, ki jih imajo učenci pri tvorjenju jezikovno pravih besedil (kratkih odgovorov in daljših besedil), na katere že dalj časa opozarjamo.

MODRO OBMOČJE

V I. delu preizkusa v modro območje spada šest nalog v celoti in ena delno:

- pri **2. nalogi** so morali učenci izhodiščno **besedilo uvrstiti med zasebna in javna besedila ter utemeljiti svojo odločitev**; če učenci še znajo opredeliti javno in zasebno besedilo (napisati ustrezno definicijo), pa se je pokazalo, da imajo precej težav prav z utemeljevanjem s konkretnimi podatki iz besedila;
- **7. in 8. naloga** sta preverjali **zmožnost selektivnega branja (določanje poglobitvenih podatkov iz besedila)**; pri 8. nalogi se je poleg vsebinske (primerjava uporabe spleta na računalniku in na pametnem telefonu) vrednotila tudi jezikovna pravilnost in tudi to je eden od razlogov, da so nalogo uspešno rešili le najuspešnejši učenci;
- **11. naloga** je preverjala **poimenovalno in metajezikovno zmožnost**, in sicer je od učencev zahtevala **razvrščanje besed iz iste besedne družine**; učenci so pri tem morali **razumeti jezikoslovne pojme** (besedna družina, pridevnik, samostalnik). Jezikoslovni pojmi so za šestošolce verjetno (še) precej abstraktni, zato tovrstne naloge zmorejo rešiti le najboljši učenci;
- **14. a-naloga** je preverjala **poznavanje nanašalnice osebnega zaimka** (iz sobesedila/večstavčne povedi). Čeprav gre za nalogo nižjih taksonomskih ravni, so jo uspešno rešili le učenci z najvišjimi dosežki;
- **17. in 18. naloga** sta merili **skladenjsko zmožnost**. V 17. so morali učenci **poved z vzročnim veznikom strniti v enostavno poved** z besedo *zaradi*. Poleg pretvorbe se je pri tej nalogi vrednotila tudi jezikovna pravilnost. Pri 18. nalogi so se morali učenci spraševati po danih delih povedi. Tu se jezikovna pravilnost ni vrednotila, a učenci so morali razumeti določen del IB in se po njem smiselno vprašati. Šlo je torej tako za razumevanje podatkov iz IB kot za praktično obvladovanje slovnice, s čimer so imeli učenci velike težave.

V II. delu je v modro območje spadalo pet nalog:

- **5. in 10. naloga** sta od učencev zahtevali odgovore na vprašanja o **bistvenih podatkih v prebranem besedilu** (v 5. utemeljevanje želje književne osebe, v 10. primerjava starosti učencev s starostjo književne osebe in utemeljevanje). Nalogi so uspešno rešili le učenci z višjimi dosežki, verjetno zaradi kompleksnosti vprašanj, poleg tega 10. naloga preverja recepcijsko zmožnost na višjih taksonomskih ravneh;
- v **6. nalogi** so morali učenci odgovoriti na vprašanja o **dogajalnem prostoru**. Dosežki kažejo, da so z natančnim podatkom iz IB, kot je zahtevala naloga, odgovorili le učenci z najvišjimi dosežki;
- **11. a- in b-naloga** sta merili **poznavanje, razumevanje in uporabo literarnovednega izraza** (učenci so morali iz verzov izpisati poosebitev in jo utemeljiti);
- **13. A- in B-naloga** pripadata tvorbnemu besedilu: učenci so morali **odgovarjati na vprašanja o bistvenih podatkih v prebranih besedilih** – vsebinsko so primerjali dve pesemski besedili in svoje trditve utemeljili. Gre za nalogi višjih taksonomskih ravni (analiza, sinteza). Tako z vsebino kot z jezikovno pravilnostjo je imela večina učencev velike težave. Tvorbna naloga je tako v celoti pripadla modremu območju, kar se doslej – vsaj kar zadeva vsebinski del – večinoma ni kazalo. Dosežki potrjujejo ugotovitve preteklih let, da primerjavo dveh besedil zmorejo le šestošolci z višjimi dosežki.

Naloge modrega območja je uspešno rešila le zgornja desetina najboljših učencev. V jezikovnem delu so imeli učenci težave pri nalogah, ki so merile poimenovalno zmožnost, zmožnost selektivnega branja, metajezikovno zmožnost, skladenjsko zmožnost. Problem je, kot opozarjamo že nekaj zadnjih let, predvsem samostojno ubesedovanje odgovorov z utemeljevanjem/sklepanjem, še posebej, če se hkrati vrednoti tudi jezikovna pravilnost, letos predvsem ob umetnostnem besedilu. Pri umetnostnem besedilu so se pokazali tudi primanjkljaji v doseganju cilja razvijanja recepcijske zmožnosti – razumevanje pesemskega besedila in pisanje o in ob njem ter primerjava pesemskih besedil.

V območje nad modrim spadata dve nalogi letošnjega preizkusa, iz vsakega dela po ena.

V I., jezikovnem delu je to:

- **16. a-naloga**, ki je preverjala **metajezikovno zmožnost**: učenci so morali v povedi poiskati določeno **besedno vrsto** (izpisati glagola). Pri tem so morali poznati jezikoslovna izraza poved in glagol.

V II., književnem delu je to:

- **7. naloga**, ki je preverjala **poimenovalno zmožnost**, in sicer so morali učenci **razložiti besedno zvezo iz prebranega IB**. Šlo je za nalogo na višjih taksonomskih ravneh, saj so morali pesem najprej razumeti (in jo analizirati), da so lahko ustrezno sintetizirali preneseni pomen besedne zveze.

Umestitev naloge iz I. dela v območje nad modrim je nekoliko presenetila (gre za nalogo nižje taksonomske ravni, tj. znanje). Res pa že dalj časa opozarjamo, da imajo šestošolci težave z metajezikovnim znanjem. Naloga II. dela pa je naloga, ki vključuje višje taksonomske ravni; tovrstne naloge tudi sicer rešujejo le najuspešnejši učenci, zato rezultati ne presenečajo.

Sklepne ugotovitve

Iz zgornjih opisov dosežkov po območjih lahko sklenemo tole: književni del so uspešneje reševali učenci z višjimi dosežki, več kot polovica točkovanih enot v njem je namreč pripadla rdečemu in modremu območju ter območju nad modrim. Tudi jezikovni del se je v letošnjem preizkusu pokazal kot zahteven (okoli 40 % točkovanih enot je pripadlo modremu območju in območju nad modrim). Opisi dosežkov kažejo, da številni učenci po prvih šestih letih šolanja ne dosegajo nekaterih minimalnih standardov znanja, težave pa se kažejo predvsem v utemeljevanju s konkretnimi podatki iz izhodiščnega besedila. Letos so bile sicer težave s samostojnim tvorjenjem jezikovno pravilnega zaokroženega besedila ob neumetnostnem besedilu nekoliko manjše kot druga leta. So se pa izrazite težave pokazale pri tvorjenju zaokroženega besedila ob umetnostnem besedilu: pokazalo se je, da je primerjava dveh pesemskih besedil in utemeljevanje lastnih trditev za učence zelo zahtevna. Predlagamo, da učitelji učence bolj usmerjajo v poglobljeno (ne le površinsko) branje in samostojen razmislek o besedilu ter da pri pouku večkrat primerjajo besedila (ne glede na vrsto). Prav tako je želja, da se učenci ne bi učili določenih vsebin le na ravni definicij (npr. kaj je javno besedilo, kaj je poosebitev, itd.), temveč da bi svoje znanje znali tudi utemeljiti s konkretnimi podatki iz besedila (torej ne »na pamet«). Jezikovno zmožnost pa morda kaže pridobivati in poglobljati tudi z iskanjem in popravljanjem (tipičnih) napak, ki so jih pri tvorbi besedil naredili učenci sami (torej z lektoriranjem in s t. i. samokorekcijo).

Specifikacijska tabela preizkusa znanja

Preglednica 4.2.1.1.3: Specifikacijska tabela, slovenščina, 6. razred

I. del (JEZIK: *Varnost na spletu, prirejeno po PIL, Vesela šola, letnik 68, januar 2016, št. 5, str. 42–48.*)

*Opomba: V 11. nalogi se preverjata poimenovalna in metajezikovna zmožnost. Zato so točke zapisane samo pri poimenovalni zmožnosti, ne pa tudi pri metajezikovni.

Naloga	Točke	ZMOŽNOST, STANDARD ZNANJA	Taksonomska stopnja	VSEBINE	Območje	IT	ID
		RAZVIJANJE ZMOŽNOSTI KRITIČNEGA SPREJEMANJA ENOGOVORNIH NEUMETNOSTNIH BESEDIL					
		Učenec ima skladno s cilji iz tega učnega načrta razvito zmožnost kritičnega sprejemanja enogovornih neumetnostnih besedil. Pokaže jo tako, da: – tekoče in primerno hitro tiho bere in razume svoji starosti ustrezna besedila, predvidena v tem učnem načrtu (4., 5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 80);		Vrste besedil za sprejemanje: – aktualno, zanimivo publicistično besedilo katere koli vrste (UN, 5., 6. r., str. 31)			
1.	1	– določi sporočevalčev namen (4., 5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 80);	– razumevanje		zeleno		0,20
2.	1	– dano besedilo uvrsti med zasebna ali javna besedila, utemelji svojo določitev (6. r.) (UN, standardi znanja, str. 84);	– znanje – razumevanje	Jezikoslovni izrazi: – javno, zasebno besedilo (UN, 6. r., str. 33)	modro	0,35	0,36
3.	1	– določi poglobitve podatke (4., 5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 80);	– razumevanje – analiza – sinteza		rumeno	0,71	0,33
4.	1	– določi poglobitve podatke (4., 5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 80);	– razumevanje		rdeče	0,56	0,51
5.	1	– določi poglobitve podatke (4., 5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 80); – določi podteme (4., 5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 80);	– razumevanje		rdeče	0,58	0,46
6.	1	– določi poglobitve podatke (4., 5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 80);	– razumevanje		zeleno	0,80	0,37
7.	1	– določi poglobitve podatke (4., 5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 80);	– razumevanje		modro	0,47	0,36
8.	2	– določi poglobitve podatke (4., 5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 80).	– razumevanje – analiza – sinteza	Jezikoslovni izrazi: – poved (UN, 1. VIO, str. 13)	modro	0,36	0,43
		RAZVIJANJE JEZIKOVNE IN SLOGOVNE ZMOŽNOSTI TER ZMOŽNOSTI NEBESEDNEGA SPORAZUMEVANJA (ZA IZBOLJŠANJE SPORAZUMEVALNE ZMOŽNOSTI)					
		Učenec ima skladno s cilji tega učnega načrta razvito jezikovno in slogovno zmožnost ter zmožnost nebesednega sporazumevanja.					

Naloga	Točke	ZMOŽNOST, STANDARD ZNANJA	Taksonomska stopnja	VSEBINE	Območje	IT	ID
9.	1	Poimenovalno zmožnost pokaže tako, da: – razloži besede/besedne zveze iz prebranega besedila (4., 5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 81);	– razumevanje		zeleno	0,78	0,23
*11.	1	– k danim besedam doda besede iz iste besedne družine (5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 81).	– znanje	Jezikoslovni izrazi: – besedna družina (UN, 2. VIO, str. 32)	modro	0,38	0,42
10.	2	Skladenjsko zmožnost pokaže tako, da: – v besedilih prepozna skladenjske napake in jih odpravi (4., 5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 82);	– znanje – uporaba	Jezikoslovni izrazi: – poved (UN, 1. VIO, str. 13)	rdeče	0,55	0,40
13.	2	– dopolni nepopolne povedi s pomensko in oblikovno pravilnimi besedami (5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 81);	– uporaba	Jezikoslovni izrazi: – število (UN, 2. VIO, str. 32)	rdeče	0,60	0,49
14. a	1	– v zvezah povedi odpravi ponovitve (4., 5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 82);	– razumevanje – uporaba		modro	0,40	0,44
15.	1	– sprašuje po danih delih povedi (5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 81);	– razumevanje – uporaba		rumeno	0,63	0,45
17.	2	– poved z vzročnim veznikom strne v enostavno poved (5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 82);	– znanje – razumevanje – uporaba	Jezikoslovni izrazi: – poved (UN, 1. VIO, str. 13)	modro	0,44	0,37
18.	2	– sprašuje po danih delih povedi (5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 81).	– razumevanje – uporaba		modro	0,37	0,44
19. A	3	Zmožnost nebesednega sporazumevanja. Pokaže jo tako, da: – prepozna pomen nebesednih sporočil (4., 5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 83).	– razumevanje – uporaba – analiza – sinteza		rumeno	0,64	0,51
RAZVIJANJE METAJEZIKOVNE ZMOŽNOSTI							
Učenec ima skladno s cilji iz tega učnega načrta razvito metajezikovno zmožnost. Pokaže jo tako, da:							
*11.		– besede razvrsti v besedne vrste skladno z opredelitvijo v tem učnem načrtu (5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 84);	– znanje	Jezikoslovni izrazi: – samostalnik (UN, 2. VIO, str. 32) – pridevnik (UN, 2. VIO, str. 32)	modro	0,38	0,42
12.	1	– besede razvrsti v besedne vrste skladno z opredelitvijo v tem učnem načrtu (5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 84);	– znanje – razumevanje	Jezikoslovni izrazi: – samostalnik (UN, 2. VIO, str. 32)	rumeno	0,71	0,44

Naloga	Točke	ZMOŽNOST, STANDARD ZNANJA	Taksonomska stopnja	VSEBINE	Območje	IT	ID
		– besedam določi pomenske in oblikovne lastnosti – pri tem uporablja jezikoslovne izraze, navedene v tem učnem načrtu (5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 84);		– moški, ženski, srednji spol (UN, 2. VIO, str. 32)			
14. b	1	– besede razvrsti v besedne vrste skladno z opredelitvijo v tem učnem načrtu (5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 84);	– znanje	Jezikoslovni izrazi: – pridevnik (UN, 2. VIO, str. 32) – števniki (UN, 2. VIO, str. 32) – zaimki (UN, 2. VIO, str. 32) – prislovi (UN, 2. VIO, str. 32)	zeleno	0,77	0,34
16. a	1	– besede razvrsti v besedne vrste skladno z opredelitvijo v tem učnem načrtu (5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 84);	– znanje	Jezikoslovni izrazi: – poved (UN, 1. VIO, str. 13) – glagol (UN, 6. r., str. 32)	nad modrim	0,26	0,30
16. b	1	– besedam določi pomenske in oblikovne lastnosti – pri tem uporablja jezikoslovne izraze, navedene v tem učnem načrtu (5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 84).	– znanje – uporaba	Jezikoslovni izrazi: – glagol (UN, 6. r., str. 32) – čas (UN, 6. r., str. 32)	rdeče	0,53	0,31
RAZVIJANJE ZMOŽNOSTI TVORJENJA ENOGOVORNIH NEUMETNOSTNIH BESEDIL							
Učenec ima skladno s cilji iz tega učnega načrta razvito zmožnost tvorjenja enogovornih neumetnostnih besedil. Pokaže jo tako, da:							
		– tvori (piše) besedilne vrste, predpisane z učnim načrtom; pri tem tvori smiselna, razumljiva, ustrezna, učinkovita in pravilna besedila (4., 5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 80).	– razumevanje – uporaba – analiza – sinteza				
RAZVIJANJE JEZIKOVNE IN SLOGOVNE ZMOŽNOSTI TER ZMOŽNOSTI NEBESEDNEGA SPORAZUMEVANJA (ZA IZBOLJŠANJE SPORAZUMEVALNE ZMOŽNOSTI)							
19. B	2	Učenec ima skladno s cilji iz tega učnega načrta razvito zmožnost tvorjenja enogovornih neumetnostnih besedil. Pokaže jo tako, da:			rdeče	0,51	0,54
		– tvori (piše) besedilne vrste, predpisane s tem učnim načrtom; pri tem tvori smiselna, razumljiva, ustrezna, učinkovita in pravilna besedila (7., 8., 9. r.) (UN, standardi znanja, str. 88).					
SKUPAJ 30							

* Naloga 11 vključuje dvojce standardov znanja.

II. del (KNJIŽEVNOST/POEZIJA: Neža Maurer, *Velik sončen dan*, Mladinska knjiga 2013, str. 87.)

Naloga	Točke	ZMOŽNOST, STANDARD ZNANJA	Taksonomska stopnja	VSEBINE	Območje	IT	ID
		RAZVIJANJE RECEPCIJSKE ZMOŽNOSTI Z BRANJEM UMETNOSTNIH BESEDIL IN PISANJEM O NJIH					
		Učenec ima skladno s cilji iz tega učnega načrta razvito recepcijsko zmožnost sprejemanja književnih besedil ter tvorjenja besedil o književnih besedilih in ob književnih besedilih (»strokovno« pisanje). Svoje trditve oz. ugotovitve o književnih besedilih skladno s cilji v tem učnem načrtu ponazori, utemelji in vrednoti.					
1.	1	Razvito zmožnost pokaže tako, da: (UN, standardi znanja, str. 84) – prepozna pesem , tako da navede nekaj značilnosti, po katerih jo je prepoznal (4., 5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 85).	– znanje – razumevanje		rumeno	0,66	0,45
2. a	1	Razvito zmožnost pokaže tako, da: (UN, standardi znanja, str. 84)	– znanje	Učenci poznajo, razumejo, pravilno uporabljajo (ter znajo opisati) te strokovne	zeleno	0,94	0,32
2. b	1	– loči ljudsko književno besedilo od umetnega (4., 5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 85).	– razumevanje	izraze: – ljudsko književno besedilo, – umetno književno besedilo (4. r.) (UN, vsebine, str. 43).	rumeno	0,73	0,34
3.	1	Razvito zmožnost pokaže tako, da: (UN, standardi znanja, str. 84) – odgovori na vprašanja o bistvenih podatkih v prebranem besedilu (4., 5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 84).	– razumevanje		zeleno	0,77	0,38
4.	1	Razvito zmožnost pokaže tako, da: (UN, standardi znanja, str. 84) – odgovori na vprašanja o bistvenih podatkih v prebranem besedilu (4., 5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 84).	– razumevanje		zeleno	0,83	0,39
5.	1	Razvito zmožnost pokaže tako, da: (UN, standardi znanja, str. 84) – odgovori na vprašanja o bistvenih podatkih v prebranem besedilu (4., 5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 84).	– razumevanje		modro	0,31	0,39
6.	1	Razvito zmožnost pokaže tako, da: (UN, standardi znanja, str. 84) – odgovori na vprašanja o bistvenih podatkih v prebranem besedilu (kje se je kaj dogajalo) (4., 5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 85).	– razumevanje		modro	0,44	0,32
7.	1	Poimenovalno zmožnost pokaže tako, da: – razloži besedne zveze iz prebranega besedila (4., 5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 81).	– razumevanje – analiza – sinteza		nad modrim	0,08	0,16
8.	1	Razvito zmožnost pokaže tako, da: (UN, standardi znanja, str. 84) – odgovori na vprašanja o bistvenih podatkih v prebranem besedilu (4., 5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 84).	– razumevanje – analiza – sinteza		rumeno	0,63	0,42

Naloga	Točke	ZMOŽNOST, STANDARD ZNANJA	Taksonomska stopnja	VSEBINE	Območje	IT	ID
9.	1	Razvito zmožnost pokaže tako, da: (UN, standardi znanja, str. 84) – odgovori na vprašanja o bistvenih podatkih v prebranem besedilu (4., 5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 84); – zakaj se je kaj zgodilo in katere posledice je imelo ravnanje književnih oseb (4., 5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 85).	– razumevanje	–	rumeno	0,73	0,36
10.	1	Razvito zmožnost pokaže tako, da: (UN, standardi znanja, str. 84) – odgovori na vprašanja o bistvenih podatkih v prebranem besedilu (4., 5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 84).	– razumevanje – uporaba – analiza – sinteza		modro	0,34	0,36
11. a	1	Učenec kot pomoč pri razvijanju recepcijske/bralne zmožnosti usvoji tudi določeno literarnovedno znanje. Pokaže ga tako, da pozna, razume in uporablja literarnovedne izraze, navedene v tem učnem načrtu, ter pozna književna besedila obravnavanih obveznih avtorjev (4., 5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 87)	– znanje	Učenci poznajo, razumejo, pravilno uporabljajo (<i>ter znajo opisati</i>) te strokovne izraze:	modro	0,36	0,42
11. b	1		– razumevanje – uporaba	– poosebitev/poosebljanje (6. r.) (UN, vsebine, str. 43).	modro	0,29	0,47
12.	1	Učenec kot pomoč pri razvijanju recepcijske/bralne zmožnosti usvoji tudi določeno literarnovedno znanje. Pokaže ga tako, da pozna, razume in uporablja literarnovedne izraze, navedene v tem učnem načrtu, ter pozna književna besedila obravnavanih obveznih avtorjev (4., 5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 87)	– znanje	Učenci spoznavajo dela in avtorje mladinske književnosti: – Astrid Lindgren, – Leopold Suhodolčan, – Boris A. Novak, – Hans Christian Andersen (4., 5., 6. r.) (UN, str. 43, 44).	rdeče	0,61	0,34
RAZVIJANJE RECEPCIJSKE ZMOŽNOSTI S TVORJENJEM OB UMETNOSTNIH BESEDILIH (PISANJE)							
13.	A (vsebina) 4	Razvito zmožnost pokaže tako, da: (UN, standardi znanja, str. 84) – odgovori na vprašanja o bistvenih podatkih v prebranem besedilu (4., 5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 84).	– razumevanje – analiza – sinteza		modro	0,33	0,57
	B (jez. prav.) 2				modro	0,18	0,50
SKUPAJ 20							

Analiza dosežkov po postavkah v specifikacijski tabeli

Razporeditev ciljev/standardov znanja in opis nalog sta prikazana v specifikacijski tabeli (gl. zgoraj). Za vsako posamezno nalogo je razvidno, kaj preverja, na katero taksonomsko stopnjo spada in kako uspešno so jo učenci rešili. V nadaljevanju prikazujemo samo tiste zmožnosti, pri katerih smo zaznali določene skupne značilnosti in posebnosti.

I. del preizkusa znanja (naloge iz jezika)

Naloge iz jezika v I. delu preizkusa preverjajo zmožnost kritičnega sprejemanja enogovornih neumetnostnih besedil in selektivnega branja, jezikovno, slogovno, metajezikovno zmožnost, zmožnost nebesednega sporazumevanja in zmožnost tvorjenja enogovornih neumetnostnih besedil v povezavi z izhodiščnim besedilom. Naloge so bile sestavljene glede na določila učnega načrta (*Uresničevanje ciljev predmeta*, str. 102), pri tem se je del nalog nanašal na izhodiščno besedilo kot celoto, del pa na posamezne sestavine oz. jezikovna sredstva in njihovo vlogo v posameznem delu besedila.

Izhodiščno besedilo letošnjega preizkusa za 6. razred govori o **spletni varnosti** (gl. specifikacijsko tabelo zgoraj) in je bilo že izvirno namenjeno mladim bralcem.

Zmožnost kritičnega sprejemanja enogovornih neumetnostnih besedil je v preizkusu preverjalo 8 nalog (od 1 do 8). Vse so preverjale nižje taksonomske ravni (razumevanje), 3. in 8. tudi analizo in sintezo. Glede na indekse težavnosti (IT) so bile za učence razmeroma lahke le naloge 1, 3 in 6 (IT med 0,71 in 0,88), ostalih 5 pa je bilo očitno precej težjih (IT med 0,35 in 0,58). Učenci so imeli težave pri samostojnem tvorjenju odgovorov, še posebej pri utemeljevanju (**2. naloga**) in pri nalogi, kjer se je vrednotila tudi jezikovna pravilnost (**8. naloga**). V zvezi z 2. nalogo kaže opozoriti na to, da so bila letos navodila za vrednotenje zastavljena nekoliko drugače, in sicer so zahtevala konkretne utemeljitve na podlagi izhodiščnega besedila (v primeru 2. naloge utemeljitev javnega), in so na pamet naučeni odgovori (npr. besedilo je namenjeno javnosti) veljali za pomanjkljive in posledično nepravilne (gl. tudi v književnem delu). Naloga je torej taksonomsko zahtevala uporabo znanja.

Vse omenjene naloge so zelo dobro ločile med uspešnimi in manj uspešnimi učenci (indeks diskriminativnosti oz. ID je med 0,33 in 0,51), nekoliko slabše je ločila le 1. naloga (ID = 0,20), ki pa je bila v tem delu preizkusa med vsemi najlažja.

Jezikovno in slogovno zmožnost ter zmožnost nebesednega sporazumevanja in metajezikovno zmožnost so preverjale vse ostale naloge, razen 19. B. Večinoma so preverjale znanje, razumevanje in uporabo, le naloga 19. A je kot edina, ki je preverjala zmožnost nebesednega sporazumevanja, vključevala tudi analizo in sintezo. Za učence so bile manj zahtevne naloge 9, 12, 14. b in 15 (IT med 0,63 in 0,78), nekoliko več težav so imeli z nalogama s področja oblikoslovja (s popravljanjem napak v **10. nalogi**, IT = 0,55, in s sklanjanjem besednih zvez v **13. nalogi**, IT = 0,60) ter z nalogami, ki so preverjale metajezikovno zmožnost. **11. naloga** je preverjala tako jezikovno kot metajezikovno zmožnost in je bila z IT 0,38 za učence težka. Težave so bile tudi z nalogami, ki so preverjale skladenjsko zmožnost: poleg že omenjenih 10. in 13. naloge je bila to naloga **14. a**, ki je preverjala razumevanje nanašalnic (IT = 0,40) in je številni učenci sploh niso rešili (15 % vseh učencev). Za šestošolce je očitno zahtevna tudi nominalizacija (**17. naloga** z IT 0,44) in spraševanje po delih povedi (**18. naloga**, IT = 0,37). Nižji dosežki šestošolcev pri doseganju standardov znanja na področju metajezikovne zmožnosti so stalnica, a ne presenečajo: gre za abstraktna znanja, ki jih šestošolci šele pridobivajo in še niso dovolj utrjena. Bolj zbuja skrb slabo razvita skladenjska zmožnost, ki je neposredno povezana tudi z zmožnostjo razumevanja besedil (14. a- in 18. naloga).

Zmožnost tvorjenja enogovornih neumetnostnih besedil je preverjala ena naloga z 2 točkovanima enotama (**19. naloga**); naloga je hkrati preverjala tudi razumevanje nebesednih sporočil (gl. tudi zgoraj): učenci so morali v besedno sporočilo pretvoriti podatke iz dveh diagramov. Naloga z IT 0,64 v A-delu (interpretacija številčnih podatkov) za učence očitno ni bila zelo zahtevna. Na eni strani morda zato, ker so dobili zelo natančna navodila, o katerih podatkih naj pišejo, na drugi pa tudi zaradi dejstva, da tovrstna jezikovna opravila izvajajo tudi pri drugih predmetih (medpredmetno povezovanje). Nekoliko več težav je bilo, pričakovano, pri jezikovni pravilnosti (19. B, IT = 0,51). Dosežki znova kažejo, da imajo učenci s tvorjenjem jezikovno pravih besedil težave, zato bi jih kazalo pri pouku slovenščine že na razredni stopnji čim bolj spodbujati k samostojnemu (in vodenemu) pisanju najrazličnejših vrst besedil (gl. tudi v nadaljevanju). Poudarimo pa naj, da gre za nalogo, pri kateri ni mogoče postaviti povsem natančnih meril za vrednotenje, tako da le-to do neke mere ostaja subjektivno.

Jezikovni del letošnjega preizkusa za 6. razred je bil z 19. nalogami letos daljši kot doslej. Občutljivost nalog pa je na splošno visoka, kar pomeni, da dobro kažejo razlike med učenci z višjim in nižjim dosežkom (ID posameznih nalog se giblje med 0,20 in 0,54).

II. del preizkusa znanja (naloge iz književnosti)

Naloge iz književnosti v II. delu preizkusa znanja so preverjale recepcijsko zmožnost z branjem umetnostnih besedil in s pisanjem o njih. Del nalog v preizkusu se je nanašal na izhodiščno besedilo kot celoto, del pa na posamezne sestavine v njem. Če so naloge vključevale tudi poznavanje strokovnih izrazov, so ti v specifikacijski tabeli posebej navedeni.

Izhodiščno besedilo je bila tokrat **pesem Neže Maurer** (gl. specifikacijsko tabelo zgoraj).

Recepcijsko zmožnost z branjem umetnostnih besedil je v preizkusu za 6. razred I. 2017 preverjalo 11 od 13 nalog, 1 naloga je preverjala literarnovedno znanje. Velika večina nalog je zahtevala samostojen zapis odgovora, le pri 1 so učenci odgovore izbirali med ponujenimi, pri 2 pa so morali izbrati med dvema možnostma tudi utemeljiti. Večina nalog spada na nižje taksonomske ravni, 4 tudi na višje (analiza, sinteza). V tem delu preizkusa so bile naloge ali zelo lahke (z IT med 0,73 in 0,94) ali zelo težke (IT med 0,08 in 0,44), srednje težkih je bilo zelo malo, ena med njimi je npr. 12. naloga, ki je preverjala literarnovedno znanje (IT = 0,61).

Dejstvo, da imajo učenci težave s samostojnim ubesedovanjem odgovorov, ne preseneča. A ker je bilo tovrstnih nalog tokrat več kot v dosedanjih preizkusih (pa tudi samih nalog je bilo več), so nekatere naloge učenci množično opuščali (7. naloge npr. ni reševalo 22 % vseh učencev, naloge 11. a 27 %, naloge 11. b skoraj 35 %, nalogo 13 je opustilo okoli 14 % vseh učencev), in to kljub dejstvu, da je bilo tokratno izhodiščno besedilo zelo kratko.

Učenci so iz besedila uspešno razbrali temeljne podatke (naloge od 1 do 4 ter 8. in 9. naloga), težave pa so imeli z nalogami, ki so zahtevale nekaj več razmisleka in navedbo konkretnih primerov (torej tudi analizo in sintezo). **7. naloga** je tako zahtevala prepoznavanje prijetnega razpoloženja v pesmi in je bila z IT 0,08 v preizkusu daleč najtežja (tudi v primerjavi z nalogami prejšnjih preizkusov). To je hkrati tudi edina naloga, ki je razmeroma slabo ločevala med uspešnimi in neuspešnimi učenci (ID = 0,16, sicer pa je bil ID v tem delu preizkusa med 0,32 in 0,57) in so jo učenci tudi množično opuščali (gl. zgoraj). Višje taksonomske ravni je preverjala tudi **10. naloga**. Učenci so očitno imeli težave z utemeljevanjem (IT naloge je 0,34), ki naj bi izhajalo iz njihove lastne izkušnje.

Manj preseneča, da učenci v besedilu slabo prepoznavajo stilistična sredstva (poosebitev) in jih slabo utemeljujejo. **11. naloga** s točkovanima enotama 11. a (IT = 0,36) in 11. b (IT = 0,29) spada med take naloge. S tovrstno interpretacijo šestošolci preprosto še nimajo dovolj izkušenj, zato so jo verjetno tudi največkrat opustili (gl. zgoraj).

Recepcijsko zmožnost s tvorjenjem ob umetnostnih besedilih je preverjala **13. naloga** z 2 točkovanima enotama. Učenci so primerjali pesem iz izhodiščnega besedila in pesem *Hočemo* iste avtorice, in sicer so primerjali želje, izražene v obeh pesmih, in njihovo uresničevanje. Naloga je bila vsebinsko precej zahtevna, in to kljub dejstvu, da so navodila natančno usmerjala učence, IT vsebine je bil namreč le 0,33. Kot še bolj zahtevna se je z IT 0,18 izkazala jezikovna pravilnost (v tvorbi nalogi 1. dela 0,51). To navaja na sklep, da je za šestošolce pisanje besedila o oz. ob književnem besedilu zelo zahtevno opravilo, primerjava dveh besedil pa je morda prezahtevna. Ker je naloga zadnja v celotnem preizkusu, je zanj verjetno nekaterim učencem zmanjkalo časa – skoraj 14 % vseh učencev je to nalogo namreč opustilo. Naloga sicer odlično loči učence z nižjim in višjim dosežkom (ID za vsebino je 0,57 in za jezikovno pravilnost 0,50), je pa dejansko bolj primerna za tudi sicer boljše oz. uspešnejše učence. Ne glede na zapisano pa lahko potrdimo ugotovitve preteklih let, da imajo namreč učenci težave tvoriti jezikovno pravilna zaokrožena besedila ne glede na vrsto.

Ta del preizkusa se je na splošno pokazal kot nekoliko težji v primerjavi z jezikovnim delom. Je pa tudi v tem delu občutljivost nalog visoka, izjema je, kot že rečeno, 7. naloga z ID 0,16, zato interpretacija dosežkov pri tej nalogi zahteva previdnost.

Varnost na spletu

VESELA ŠOLA

1 Splet ni le za preganjanje dolgčasa

Splet je bil prvotno namenjen raziskovanju in znanosti. Tudi danes ga uporabljamo v najrazličnejše izobraževalne namene. Najpogostejša oblika uporabe spleta je iskanje informacij in podatkov z uporabo spletnih brskalnikov. To so računalniški programi za prikazovanje spletnih strani in spletnih dokumentov. Omogočajo nam iskanje informacij, slik in video posnetkov po vseh spletnih podatkovnih bazah. Brez spletnega brskalnika bi bilo brskanje po spletu nemogoče.

Pri iskanju informacij in podatkov moramo biti pozorni. Pametno je, da informacije, ki jih dobimo na spletu, preverimo še kje drugje, npr. v knjigah, pri odraslih. O vsem, kar najdemo na spletu, ni potrebno dvomiti. Zaupamo lahko informacijam, ki jih najdemo npr. na uradnih straneh oz. na straneh raziskovalnih ustanov. Na spletu delujejo številne spletne učilnice, na njem dobimo interaktivno gradivo za pouk in učenje, lahko opravimo tudi tečaj tujega jezika ali pa šolanje na daljavo.

2 Pretiravanje tudi na spletu ni zdravo

Ker je splet ogromen prostor znanja in zabave, nas lahko hitro posrka vase. To pomeni, da na spletu preživimo preveč časa. To se najpogosteje zgodi, če se na spletu zabavamo in krajšamo čas z igranjem iger ali s klepetanjem s prijatelji. Če pri tem nismo zmerni, lahko izgubimo občutek za čas, zanimanje za šolo in druženje s prijatelji. Niso redki primeri, ko postanejo uporabniki spleta od njega odvisni, zato bodimo pri njegovi uporabi za zabavo zmerni.

3 Še kdaj »padeš not«?

Strokovnjaki so ugotovili, da se naši možgani ob spletnem brskanju in zaslonskem branju spreminjajo. Namesto poglobljenega branja se ob nešteto dražljajih, ki nam jih ponuja bogata spletna galaksija, vse bolj površno in težje osredotočamo na eno stvar. Privlačne vsebine in nove informacije prebiramo raztreseno in površno. Zato je bolje v roke vzeti knjigo, ob kateri »padeš not« in zlahka pozabiš na dogajanje okoli sebe.

4 Zmagovalna kombinacija

Pri varnem brskanju po spletu nam pomaga zaščiten računalnik. Del varnosti lahko zaupamo računalniškim programom, pomembno pa je, da imamo na računalniku nameščene protivirusne programe. Virusi lahko na računalniku naredijo veliko škode, najnevarnejša pa je kraja gesel. Priporočljivo je, da imamo za vsako stvar drugo geslo in da naredimo svoj sistem gesel.

5 Aaa, moja fotko vidi cel planet!

Nad svojimi objavami na spletu izgubimo nadzor v trenutku, ko kliknemo gumb »Objavi.« Ni važno, ali gre za zapis na Facebooku, objavo fotke na Instagramu ali ponesrečen hec na forumu. Ko objava zajadra na splet, postane »last« vseh uporabnikov spleta, ki jo lahko tudi shranijo. Znanih je veliko primerov, ko so uporabniki spleta drugim uporabnikom »kradli« profilne fotografije in jih uporabljali za svoje. Zato na spletu veljajo enaka pravila kot v resničnem življenju – če česa ne bi naredili v resničnem življenju, tega ne naredimo na spletu.

6 Kaj pa mobilni internet?

Dostopanje do spleta preko pametnih telefonov se v ničemer ne razlikuje od dostopanja do spleta preko računalnika. Veljajo enaka pravila, opozorila in pasti. Obstaja pa ena bistvena razlika – mobilne naprave nam omogočajo dostop do spleta kadar koli in kjer koli. Tako si lahko krajšamo čas na avtobusu, v čakalnici in med prosto uro.

(Prirejeno po: PIL, letnik 68, januar 2016, št. 5, str. 42–48, Vesela šola.)

II. DEL

Neža Maurer

VELIK SONČEN DAN

Ves dolgi, zlati dan je Maja
sonce lovila v zrcalo,
zvečer pa je sonce zašlo.
Ves dolgi, topli dan je Maja
pekla peščene potice na bregu,
zvečer pa je legla megla nad vodo.
Ves dolgi, lepi dan se je Maja
igrala s Tašo, Žežo in Tončkom,
zvečer so komaj ušli pred temo.
Ko spat je legala trudna
in mama ji je odejo ravnala,
je Maja prosila lepo:

»Mama, ko boš jutri nov dan kupovala,
kupi večjega.
Današnji mi je bil premajhen,
tako kot rožasta obleka,
ki smo jo potlej Taši dali,
in beli čevlji,
ki smo jih medvedu čez ramo privezali.«

Še enkrat se je Maja v polsnu obrnila:
»Ne pozabi in kupi velik, velik sončen dan!
Jaz sem velika in sem odrasla majhnim dnevom.«
Potem pa je trdno zaspala,
saj je ves dolgi, zlati, topli dan
s Tašo, Žežo in Tončkom ob vodi se igrala.

(Neža Maurer, Velik sončen dan, Mladinska knjiga 2013, str. 87.)

I. DEL

Naloge iz I. dela se navezujejo na besedilo *Varnost na spletu*.

Pozorno preberi izhodiščno besedilo in reši naloge.

1. Kaj je namen besedila? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Opisati računalnik in pametni telefon.
- B Predstaviti dobre in slabe strani uporabe spleta.
- C Poučiti, kako na spletu objaviti fotografije.
- Č Pojasniti uporabo mobilnega interneta.

(1 točka)

2. Ali je besedilo javno ali zasebno? Obkroži.

javno

zasebno

Utemelji izbiro.

(1 točka)

3. Kaj pomeni naslov 1. dela *Splet ni le za preganjanje dolgčasa*?

Pojasni s podatkom iz besedila.

(1 točka)

4. Kateri podatki s spleta so zanesljivi?

(1 točka)

5. V katerem delu besedila so navedeni spodnji podatki?
Na vsako črtico napiši številko ustreznega dela.

Dostop do spleta na prostem. _____

Doživeto branje knjige. _____

Zasebno življenje postane javno. _____

Zaščita računalnika pred vsiljivci. _____

(1 točka)

6. Kaj je lahko posledica pretirane uporabe spleta?

(1 točka)

7. Kako lahko zagotovimo varnost na spletu?
Napiši oba podatka.

(1 točka)

8. Kakšna je podobnost in razlika med uporabo spleta na računalniku in na pametnem telefonu? Odgovor napiši v eni ali dveh povedih.

(2 točki)

9. Da nas lahko splet hitro posrka vase, pomeni, da:

- A s spletom izgubljam čas.
- B nas splet sprejme.
- C ob spletu pozabimo na čas.
- Č nam splet vzame energijo.

(1 točka)

10. Ali so v podčrtanih delih povedi napake?

Če napak ni, napiši znak ✓, če so, jih popravi in podčrtani del napiši pravilno.

Niti najboljšem prijatelju ne zaupamo gesla.

Na spletu ne objavlaj svojo telefonsko številko.

Dobro si je postaviti jasne meje za igranje iger.

(2 točki)

11. Preberi poved.

Brez spletnega brskalnika bi bilo brskanje po spletu nemogoče.

Na ustrezno mesto napiši pridevnik in samostalnik, ki sodita v isto besedno družino.

Pridevnik: _____

Samostalnik: _____

(1 točka)

12. Preberi poved.

Splet je bil prvotno namenjen raziskovanju in znanosti.

Na ustrezno mesto v preglednici napiši samostalnike iz povedi glede na spol.

Moški spol	Ženski spol	Srednji spol

(1 točka)

13. Besede v oklepajih postavi v ustrezno obliko. Ne spreminjaj števila.

Če odpremo (okužena datoteka) _____, bo virus okužil vse naše datoteke.

Nevarnostim se lahko izognemo z namestitvijo (ustrezna programska oprema) _____.

Tako bomo (nevarni virusi) _____ onemogočili vstop v naš računalnik.

(2 točki)

14. a) Na kateri besedi se nanašata podčrtani besedi v preglednici?
Napiši ju na ustrezno mesto.

	Beseda, na katero se nanaša podčrtana beseda
Nekateri uporabniki spleta imajo resne težave, če želijo skrajšati čas, ki <u>ga</u> preživijo na spletu.	
Informacije, ki <u>jih</u> dobimo na spletu, preverimo še kje drugje.	

(1 točka)

14. b) Kaj sta podčrtani besedi?
Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Zaimka.
- B Števnika.
- C Prislova.
- Č Pridevnika.

(1 točka)

15. Preberi poved. Vprašaj se po podčrtanih besedah.
Vprašalnici napiši na črti.

Privlačne vsebine in nove informacije prebiramo raztreseno in površno.

(1 točka)

16. Preberi povedi.

Pri varnem brskanju po spletu nam pomaga zaščiten računalnik. Del varnosti lahko zaupamo računalniškimi programom.

16. a) Iz povedi izpiši glagola.

(1 točka)

16. b) Kaj je skupno obema glagoloma?
Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

A Oseba.

B Število.

C Čas.

(1 točka)

17. Preberi poved.

Prijatelj zanemarija učenje, ker igra igrice na računalniku.

Vzrok izrazi z besedo *zaradi*.

Napiši novo poved.

(2 točki)

18. Postavi vprašanja, ki bosta ustrezali danima odgovoroma.
Pomagaj si s podatki v 4. delu (*Zmagovalna kombinacija*).

_____ ?

Zaščiten računalnik.

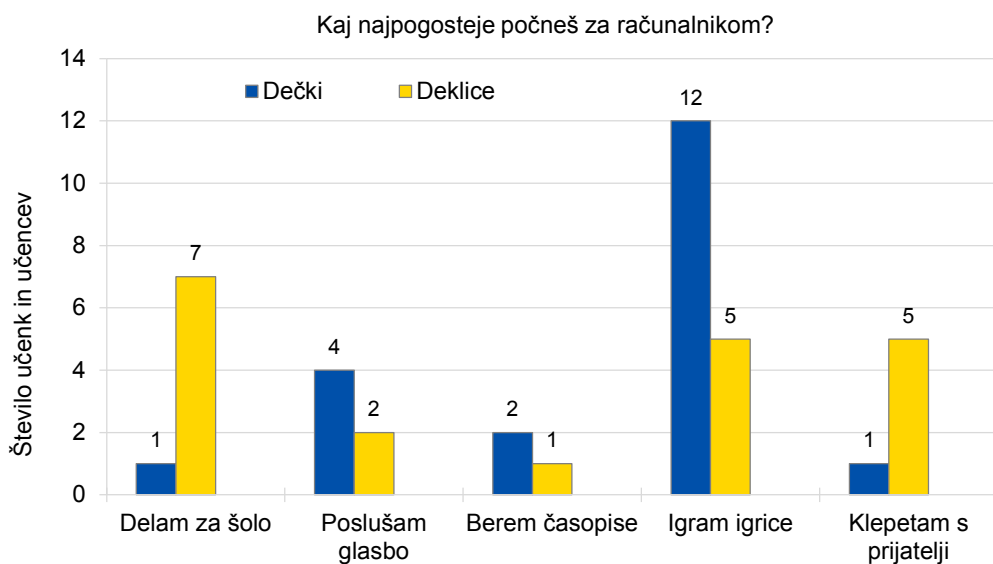
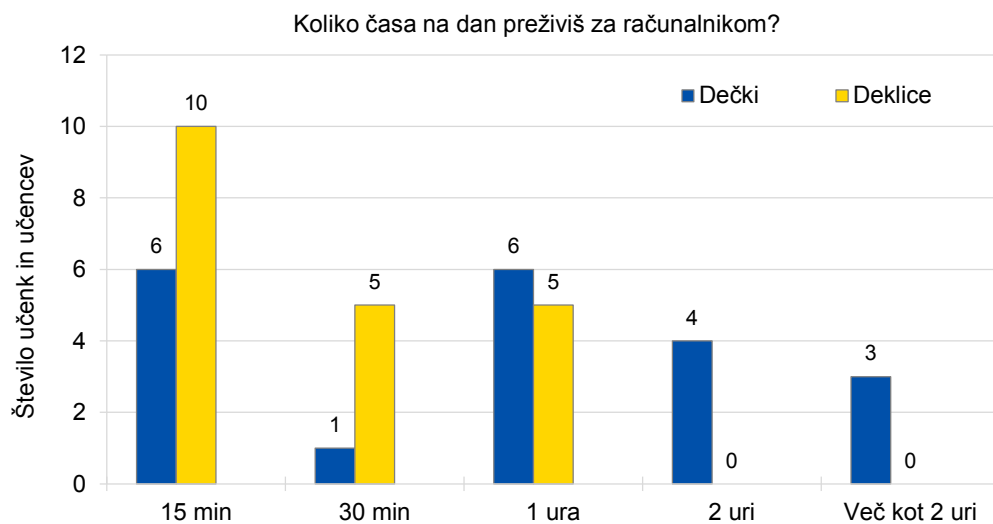
_____ ?

Računalniškim programom.

(2 točki)

19. Na eni od osnovnih šol so med učenci in učenkami 6. razreda opravili raziskavo o uporabi računalnika.

Oglej si grafa in reši nalogo.

Podatke v grafih predstavi v zaokroženem besedilu.

V besedilu napiši:

- kaj prikazujeta grafa;
- kdo več časa na dan preživi za računalnikom;
- kaj najpogosteje za računalnikom počnejo dečki in kaj deklice;
- koliko dečkov najpogosteje dela za šolo.

A		3
B		2

II. DEL

Naloge iz II. dela se navezujejo na besedilo Neže Maurer *Velik sončen dan*.
Pozorno preberi izhodiščno besedilo in reši naloge.

1. Izhodiščno besedilo *Velik sončen dan* je pesem. Trditev utemelji z dvema podatkom.

(1 točka)

2. a) Ali je pesem ljudska ali umetna? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

A Ljudska.

B Umetna.

(1 točka)

2. b) Utemelji izbiro.

(1 točka)

3. O čem govori prva kitica?

(1 točka)

4. Kaj si Maja želi?

(1 točka)

5. S čim Maja utemelji svojo željo? Odgovor napiši v povedi.

(2 točki)

6. Kje se dogaja pesem? Navedi dva kraja.

(1 točka)

7. Kateri besedni zvezi v zadnji kitici kažeta na prijetno razpoloženje? Izpiši ju.

(1 točka)

8. S čim iz prve kitice lahko utemeljiš, da je Majino otroštvo brezskrbno?

(1 točka)

9. Zakaj je Maja trdno zaspala?

(1 točka)

10. Ali je Maja stara toliko kot ti? Obkroži.

DA

NE

Svoj odgovor utemelji s pomočjo druge kitice.

(1 točka)

11. Preberi del pesmi.

*Ves dolgi, topli dan je Maja
pekla peščene potice na bregu,
zvečer pa je legla megla nad vodo.*

11. a) Iz danih verzov izpiši poosebitev.

(1 točka)

11. b) Zakaj je izpisani del poosebitev? Utemelji.

(1 točka)

12. Neža Maurer je znana slovenska pesnica. V šoli ste brali pesmi drugih avtorjev. Kateri od naštetih avtorjev je prav tako napisal veliko pesmi? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

A Leopold Suhodolčan

B Hans Christian Andersen

C Boris A. Novak

Č Astrid Lindgren

(1 točka)

13. Preberi pesem.

HOČEMO

Ogromna je, razkošna,
tako slastno vabljliva ...
Mi pa smo majhni,
a tako željni, iznajdljivi:
prihulimo se,
skrivaj priplazimo,
se zaganjamo, skačemo,
prosimo, jočemo,
rastemo –
samo da torto dobimo!

(Neža Maurer, Velik sončen dan, Založba Mladinska knjiga 2013, str. 86.)

Primerjaj pesmi *Velik sončen dan* in *Hočemo*. Napiši:

- ali so želje Maje in otrok enake,
- kako uresničljive so in
- kako bi jih radi Maja in otroci uresničili.

Vsako svojo trditev utemelji.

Napiši zaokroženo besedilo do šest povedi.

A

3

B

2

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Skupno število točk: 50

4.2.1.2 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz slovenščine v 9. razredu

Izhodišča in zasnova preizkusa znanja

Izhodišča in zasnova preizkusa znanja so opisani v dokumentu *Informacije o preizkusu znanja*.

Analiza dosežkov

Osnovni statistični podatki

NPZ iz slovenščine je v 9. razredu potekal 6. maja 2017. Osnovne statistične podatke prikazuje spodnja preglednica:

Preglednica 4.2.1.2.1: Osnovni statistični podatki

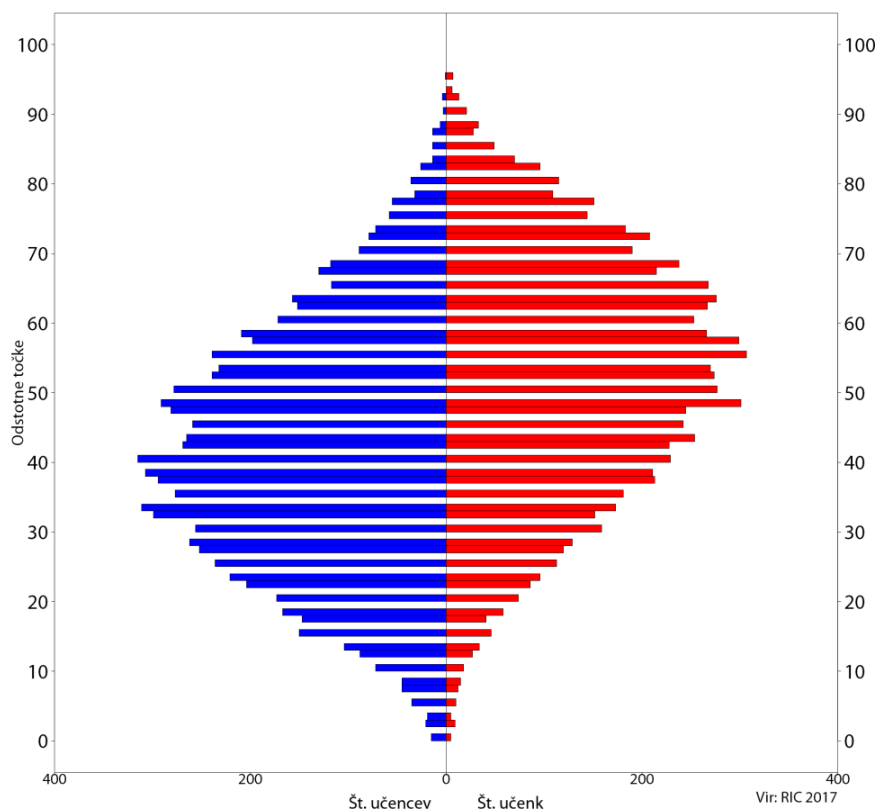
Število učencev	16.543
Število postavk v preizkusu	42
Možne točke	60
Povprečno št. točk	27,83
Povprečno št. točk v odstotkih	46,38
Standardni odklon v odstotnih točkah	18,28
Indeks težavnosti	0,46
Indeks zanesljivosti	0,88

Skupni dosežek na preizkusu je bil letos s povprečno 46,38 odstotne točke za približno 7 odstotnih točk nižji kot v letu 2016 in kar za 12 odstotnih točk nižji kot leta 2015. O primerljivosti rezultatov med leti zaradi specifičnosti preizkusa iz slovenščine gl. pri 6. razredu.

Preizkusi izkazujejo visoko stopnjo zanesljivosti (letos 0,88, podobno tudi prejšnja leta), kar pomeni, da so stabilni in konsistentno merijo zmožnosti učencev.

Dosežki po spolu in regijah

Slika 4.2.1.2.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri slovenščini, 9. razred

Obe krivulji sta pravilni Gaussovi krivulji. Desna krivulja, ki prikazuje uspešnost učenek, je pomaknjena malenkost v desno. Vrh krivulje je pri učencih okoli 40 in je tako v zadnjih letih najnižji, pri učenkah je vrh krivulje med 50 in 65 odstotnimi točkami (za nekaj odstotnih točk nižje kot lani). Tudi letos dosežki potrjujejo, da so dekleta na preizkusih iz znanja slovenščine uspešnejša od fantov (velja tudi za šestošolce). Kot zadnja leta je tudi letos najvišjih dosežkov pri učencih precej manj kakor pri učenkah, za najnižje dosežke pa velja ravno nasprotno (velja tudi za šestošolce).

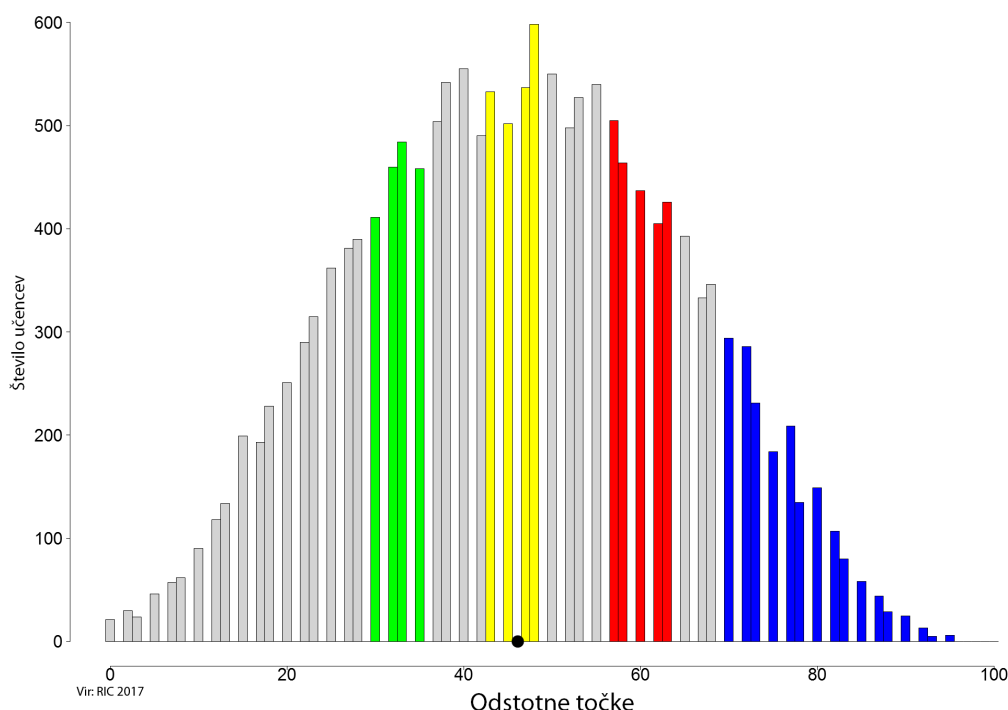
Preglednica 4.2.1.2.2: Porazdelitev dosežkov pri slovenščini po regijah, 9. razred

Regija	Povprečni dosežek	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
gorenjska regija	48,78	18,18	1.764	35
goriška regija	46	17,62	924	28
jugovzhodna Slovenija	46	18,44	1.157	36
koroška regija	42,01	18,59	572	20
notranjsko-kraška regija	46,82	17,82	402	17
obalno-kraška regija	44,83	17,76	739	22
osrednjeslovenska regija	48,7	18,4	4.498	105
podravska regija	44,53	17,98	2.529	82
pomurska regija	41,25	17,36	853	38
savinjska regija	46,4	18,19	2.218	60
spodnjeposavska regija	45,91	18,49	600	22
zasavska regija	42,32	17,68	287	8

Zgornja preglednica kaže majhne razlike med regijami (za 7,53 odstotne točke, lani nekoliko manj), kar je podobno kot v 6. razredu (gl. zgoraj). Primerjava med leti od 2014 do 2017 kaže približno enako odstopanje od povprečja: nad povprečjem sta gorenjska regija in osrednjeslovenska regija, najnižje pod povprečjem so obalno-kraška, koroška, pomurska in zasavska regija (slednja je bila lani v povprečju). Podobni trendi se kažejo tudi v 6. razredu (gl. zgoraj).

Opisi dosežkov učencev na nacionalnem preverjanju znanja v 9. razredu

Slika 4.2.1.2.2: Porazdelitev točk pri slovenščini, 9. razred

Preizkus iz slovenščine je bil kot doslej dvodelen, v razmerju, kot ga določa učni načrt (UN): 40 % nalog v preizkusu je bilo namenjenih preverjanju standardov znanja iz književnosti, 60 % pa iz jezika. Dosežki letošnjega preizkusa glede znanja in zmožnosti učencev in učenek (v nadaljevanju v moški obliki) pri slovenščini ob zaključku osnovnega izobraževanja nakazujejo trende, ki jih opažamo že vrsto let.

Izhodiščna besedila in naloge v preizkusu

Izhodiščno besedilo (IB) v književnem delu preizkusa (I. del) je bil odlomek iz mladinskega romana Slavka Pregla *Srebro iz modre špilje*, V. *Ko vražički v Zarjinih očeh zaigrajo biljard* (MK 2003, str. 38–40). Naloge ob besedilu so preverjale recepcijsko zmožnost, tj. zmožnost samostojnega tihega branja neznanega književnega besedila in samostojnega pisanja o oz. ob njem (UN, standardi znanja, str. 93). Več nalog kot običajno je preverjalo zmožnost razumevanja besedil (iz neposrednih in posrednih besedilnih signalov) oz. samostojnega predstavljanja ugotovitev o književnem besedilu (npr. o književnih osebah, književni perspektivi), svoje ugotovitve so morali učenci ponazoriti, utemeljiti in vrednotiti. Dve nalogi sta preverjali literarnovedno znanje.

II., jezikovni del preizkusa je sestavljalo eno IB, in sicer publicistično besedilo Andraža Videta Čeligoja *Veslanje stoje – SUP, kaj je to?* (vir: <http://www.polet.si/dan-mladosti/veslanje-stoje-sup-kaj-je>). Besedilo je bilo prirejeno za potrebe NPZ, imelo je tudi sliko. Naloge iz jezika so v skladu s standardi znanja v UN (str. 88) preverjale zmožnost kritičnega sprejemanja enogovornega neumetnostnega besedila, tj. tihega branja in razumevanja besedila, primerne starosti učencev.

IB v obeh delih sta aktualni in zanimivi za mlade bralce.

V nadaljevanju besedila so preizkus in posamezne naloge v njem razvrščene glede na t. i. barvna območja: od zelenega, ki jih je uspešno rešila večina učencev, do modrega, ki jih je uspešno rešila le zgornja desetina učencev, in območja nad modrim, ki jih v 65 % primerov ne rešijo niti najboljši učenci. Bolj konkretno: zeleno območje označuje tiste učence, katerih skupni dosežki določajo mejo spodnje četrtine dosežkov, rumeno pa tiste, katerih skupni dosežki določajo mejo med polovicama dosežkov. Rdečemu in modremu območju pripadajo najuspešnejši učenci oz. tisti, katerih skupni dosežki določajo mejo zgornje četrtine dosežkov (rdeče) in zgornjih 10 % (modro). Posamezna območja kažejo, katere standarde znanja po UN učenci na splošno dosegajo in katerih ne in bi jim bilo zato pri pouku slovenščine treba posvetiti več pozornosti.

ZELENO OBMOČJE

V I. delu preizkusa (književni del) sta v zelenem območju dve nalogi, in sicer:

- **2. naloga** je preverjala **razumevanje teme** neznanega književnega besedila. V nalogi izbirnega tipa so morali učenci prepoznati in izbrati pravilno rešitev;
- **3. naloga** je preverjala **razumevanje bistvenih prvin** IB. Učenci so morali v izhodiščnem besedilu prepoznati in zapisati **književni čas** in **književni prostor**.

V II., jezikovnem delu preizkusa v zeleno območje spadajo štiri naloge:

- **1. naloga** je preverjala **okoliščine nastanka besedila** v neznanem umetnostnem besedilu. Učenci so morali na podlagi teme IB sklepati, zakaj je bilo to objavljeno v določenem mesecu. Kljub dejstvu, da podatka ni mogoče razbrati neposredno iz besedila, so to nalogo brez težav rešili tudi slabši učenci;
- **4., 6. in 7. naloga** so preverjale **razumevanje bistvenih podatkov** o prednostih in nekaterih značilnostih v IB opisanega športa. S tem tudi slabši učenci niso imeli težav, saj je bilo na vsa vprašanja mogoče odgovoriti z enostavnim izpisom iz besedila, poleg tega se jezikovna pravilnost odgovorov ni vrednotila.

Taksonomsko vse naloge, ki jih je uspešno rešila večina učencev (dobro so jih torej reševali tudi slabši učenci), preverjajo znanje na ravni poznavanja in razumevanja (nižje taksonomske ravni); po UN gre za minimalne standarde.

RUMENO OBMOČJE

V rumeno območje spada pet nalog iz II., jezikovnega dela preizkusa (štiri v celoti in ena delno), in sicer:

- v **8. nalogi** so morali učenci **določiti bistvene podatke** iz IB, in sicer so v nalogi alternativnega tipa prepoznavali značilnosti dveh vrst supov;
- v **10. nalogi** so morali učenci s svojimi besedami **razložiti besedno zvezo** iz IB (poimenovalna zmožnost);
- v **14. nalogi** so morali učenci **dopolniti povedi** oz. v kratkem besedilu besedi in besedno zvezo postaviti v **pravilno obliko**. Učenci s sklanjanjem samostalniških besednih zvez niso imeli večjih težav;
- **nalogi 12. a** in **13** sta preverjali **metajezikovno zmožnost**, in sicer so morali učenci v prvi iz povedi izpisati glagol, v 13. pa so morali izpisanim besedam **določiti izvirne lastnosti** (samostalnikom so morali poiskati in zapisati ustrezne nedoločnike iz iste besedne družine).

Naloge rumenega področja taksonomsko preverjajo nižje ravni (znanje, razumevanje in uporabo) ter pokrivajo minimalne standarde UN; pri doseganju teh konkretnih standardov so imeli težave le učenci z nižjimi dosežki.

RDEČE OBMOČJE

V I., književnem delu sta v rdečem območju dve nalogi, obe delno, in sicer:

- **4. a-naloga**, pri kateri so morali učenci prepoznati **glavni književni osebi** in svoj odgovor utemeljiti;
- **9. b-naloga** je preverjala **poimenovalno zmožnost**: učenci so morali **razložiti besedno zvezo** iz IB.

V II., jezikovnem delu preizkusa so v rdečem območju tri naloge v celoti (vse tri naloge z dvema točkovanima enotama), tri naloge pa delno (z eno točkovano enoto), in sicer:

- **2. in 5. naloga**, kjer so morali učenci **določiti bistvena podatka** o v IB opisanem športu (2. naloga) oz. pokazati **zmožnost selektivnega branja** – v IB so morali **poiskati podatke** o veslanju stoje nekoč in danes; 2. naloga je bila izbirnega tipa in je zahtevala prepoznavanje podatkov, 5. pa je zahtevala (samostojen) pravičen zapis odgovora; vrednotila se je torej tudi **jezikovna pravilnost**, ki tudi učencem z višjimi dosežki pogosto povzroča težave;
- v **16. nalogi** so morali učenci vprašalno poved spremeniti v vzklično, torej **izreči isto govorno dejanje na drugačen način**, pri čemer so morali upoštevati jezikovno pravilnost. Naloga je deloma preverjala tudi metajezikovno znanje (poznavanje nekaterih jezikoslovnih izrazov);
- **15. b-** in **19. a-naloga** sta preverjali **metajezikovno znanje**; v prvi so morali učenci iz povedi izpisati povedek, v drugi pa so se morali vprašati po podčrtanem delu zložene povedi – naloga je torej merila uporabno znanje;
- **21. A-naloga** je del tvorbe naloge. Preverjala je, ali učenci znajo v svojih besedilih **uporabljati ustrezno jezikovno zvrst**.

V rdeče območje spadajo naloge, ki so preverjale nižje taksonomske ravni (razumevanje, uporabo in znanje). Kljub temu so imeli učenci (še posebej tisti z nizkimi dosežki) velike težave – predvsem gre namreč za naloge, ki zahtevajo samostojen zapis odgovorov. Dosežki opozarjajo predvsem na velik primanjkljaj devetošolcev pri jezikovni pravilnosti. Primanjkljaji pa se kažejo – in tudi na to PK za slovenščino opozarja že več let – tudi pri metajezikovni zmožnosti. Skrb zbujajo dejstva, da imajo učenci težave pri nalogah, ki po UN preverjajo minimalne standarde.

V modro območje spada dovršen del nalog I. dela preizkusa, in sicer štiri naloge v celoti in pet delno (od tega en del tvorbe naloge):

- **1. naloga** je od učencev zahtevala **poznavanje, razumevanje in uporabo literarnovednih izrazov**. Učenci so morali zapisati, v katero književno zvrst/vrsto uvrščamo IB;
- **4. b-naloga** je zahtevala od učencev **ločevanje glavnih in stranskih književnih oseb**; svoj odgovor so morali utemeljiti, kar je tistim z nižjimi dosežki povzročalo težave;
- **5. naloga** je preverjala zmožnosti doživljanja, razumevanja in vrednotenja književne osebe: učenci so morali **poiskati motiv za ravnanje ene izmed književnih oseb** (vzrok spreminjanja Andrejevega razpoloženja). Dosežki kažejo, da imajo učenci z nižjimi dosežki velike težave pri razumevanju vzročno-posledičnih razmerij v IB ter prepoznavanju besedilnih in medbesedilnih signalov;
- **6. a- in 6. b-naloga** sta preverjali **ravnanje književnih oseb (govor, motive za ravnanje, psihološko perspektivo)**, zahtevali sta natančno branje dveh izsekov besedila, primerjavo in sklepanje na podlagi prebranega;
- **7. naloga** je od učencev zahtevala **iskanje bistvenih prvin besedila** (natančno branje – iskanje in razlago šaljivega vprašanja);
- pri **10. nalogi** so morali učenci **prepoznati in razumeti književno perspektivo** – najti humorne prvine v besedilu. 7. in 10. naloga kažeta, da je za učence prepoznavanje in predvsem utemeljevanje humorist. prvin zelo zahtevno;
- **9. a-naloga** je preverjala literarnovedno znanje, in sicer **prepoznavanje pesniškega sredstva v besedilu** (poosebitev). Dosežki opozarjajo na težave učencev pri razumevanju prenesenega pomena besed, morda pa tudi premalo oz. sploh ne poznajo in ne znajo uporabljati strokovnih terminov; a to ni značilnost le tokratnega preizkusa, ampak na to opozarjamo že nekaj let;
- **11. A-naloga** je del tvorbe naloge, kjer se je vrednotila vsebina: **zmožnost doživljanja, razumevanja in vrednotenja književne osebe** (spreminjanje odnosa do druge osebe in utemeljevanje s prvinami iz IB). Učenci so morali v zaokroženem besedilu pokazati tudi višje taksonomske ravni znanja (vse do vrednotenja), kar večini učencem, predvsem pa tistim z nizkimi dosežki, iz leta v leto povzroča velike težave.

V II. delu preizkusa spada v modro območje pet nalog v celoti in ena delno:

- **3. in 9. naloga** sta zahtevali **iskanje bistvenih podatkov v besedilu**. Dosežki opozarjajo, da utemeljevanja s podatki iz IB (3. naloga) in sklepanja na podlagi besedila (npr. o avtorju, kot je zahtevala 9. naloga) učenci z nizkimi dosežki ne zmorejo;
- **17. naloga** je preverjala **spraševanje po danih delih povedi**: učenci so morali razumeti podatke v IB in oblikovati ustrezno vprašalno poved k danemu odgovoru. Poleg vsebinske ustreznosti so morali paziti tudi na jezikovno pravilnost, in prav ta se je (kot smo ugotavljali tudi zgoraj) izkazala za problematično;
- pri **18. nalogi** so morali učenci v izbranem odstavku **prepoznati nanašalnice** osebnih in kazalnih zaimkov (razvijanje **poimenovalne zmožnosti**). Znova se je pokazalo, da ustrezne reference v IB prepoznajo zgolj uspešni učenci (še posebej v primerih, ko ne gre za iz sobesedila izločene povedi, ampak je treba referenco iskati v samem besedilu);
- **20. naloga** je preverjala **metajezikovno zmožnost: prepoznavanje pomenskih razmerij v zvezi dveh povedi** (vezalno in stopnjevalno razmerje) z uporabo abstraktnega znanja in logičnega mišljenja (česar glede na dosežke ne zmore velik delež devetošolcev);
- **nalogi 21. B in 21. C** sta kot dela tvorbe naloge zahtevali **pisanje besedilne vrste, predpisane z učnim načrtom** (tokrat je šlo za subjektivno predstavitev supanja sošolcem). Učenci so morali samostojno ubesediti svoj odgovor v zaokroženem besedilu (prepričevalni govor) ob upoštevanju jezikovne pravilnosti: tako pri vsebini kot pri jezikovni pravilnosti so bili uspešni zgolj učenci z najvišjimi dosežki.

Naloge, ki segajo v modro območje, so pokazale predvsem številne primanjkljaje v doseganju cilja razvijanja recepcijske zmožnosti (ta se kaže v interpretaciji umetnostnega, tokrat pripovednega besedila in v pisanju o njem). Naloge modrega območja je uspešno (in v visokem odstotku) rešila le zgornja desetina učencev z najvišjim dosežkom, kar zbuja skrb, saj večina nalog modrega območja pokriva minimalne standarde znanja, določene z UN (npr. prepoznavanje književne zvrsti). Velik problem je, kot opozarjamo že nekaj zadnjih let, na eni strani zgolj površinsko razumevanje IB, pogosto zgolj na ravni posameznih povedi, ne pa besedila kot celote (s tem pa tudi npr. načina govora glavne književne osebe v povezavi s sporočilnostjo oz. namenom takega govora itd.). Prav tako učenci ne zmorejo poglobljenega razumevanja književnega besedila. Na drugi strani pa jim velike težave predstavlja tudi samostojno ubesedovanje/upovedovanje odgovorov, še posebej, če se preverja tudi njihova jezikovna pravilnost (velja tako za besedila tvorjena ob umetnostnem kot ob neumetnostnem besedilu).

V območje nad modrim v letošnjem preizkusu spada sedem nalog.

V I., književnem delu so to:

- **8. naloga**, ki je preverjala **bistvene prvine književnega besedila**, in sicer so učenci morali upoštevati neposredne in posredne besedilne signale v književnem besedilu; pri tem so razmišljali o književni osebi in njenem načinu doživljanja;
- **11. B-naloga** se kot del tvorbe naloge nanaša na **jezikovno pravilnost**. Gre za nalogo, ki je povezana z vsebinskim delom (jezikovna pravilnost se je vrednotila le, če je bil učenec uspešen pri vsebinskem delu);
- **12. naloga**, ki je preverjala **literarnovedno znanje** (podatek iz zgodovine slovenskega knjižnega jezika). Naloga je sicer zahtevala utemeljitev, a je taksonomsko nezahtevna (raven poznavanja). Skrb zbujajoče je, da so bili pri tej nalogi tudi najboljši učenci manj uspešni.

V II., jezikovnem delu preizkusa so naloge v območju nad modrim te:

- **11. naloga** je preverjala **poimenovalno zmožnost** (iskanje podpomenke in nadpomenke, protipomenke ter besedi iste besedne družine);
- pri **15. a-nalogi** so morali učenci **označiti del povedi, ki odgovarja na vprašanje** (koga ali kaj). Skrb zbujajo, da so imeli z nalogo, ki zahteva le smiselno/praktično uporabo jezikovnega znanja (nižja taksonomska raven), težave tudi najboljši učenci;
- **nalogi 12. b** in **19. b** sta preverjali **metajezikovno zmožnost**: prepoznavanje glagolskega vida (12. b) oz. poimenovanje osebkovega odvisnika (19. b).

Ugotavljamo, da učenci premalo poglobljeno in premalo kritično berejo besedila, še posebej umetnostna (berejo jih le »površinsko«), in imajo na splošno velike težave z nalogami, ki zahtevajo nekoliko bolj elaborirane odgovore. Kar je nenavadno, pa je dejstvo, da so imeli tudi najboljši učenci težave z nekaterimi nalogami, ki taksonomsko niso na višjih ravneh in preverjajo minimalne standarde (npr. nalogi 11 in 15. a).

Sklep

Opisi dosežkov po območjih na letošnjem NPZ iz slovenščine omogočajo te sklepe: književni del so uspešno reševali samo učenci z najvišjimi dosežki, večina točkovanih enot v njem je namreč pripadla modremu območju (podobno lani) in območju nad modrim. Izbira IB se ne zdi problematična, saj tematika zadeva mlade bralce, prav tako so glavne književne osebe mladi ljudje. Dejstvo je, da so letos naloge v književnem delu nekoliko bolj segale na višje taksonomske ravni, zahtevale so več sklepanja, vrednotenja in utemeljevanja s konkretnimi primeri iz IB (a so večinoma preverjale minimalne standarde). Želja je, da bi se učenci pri pouku slovenščine posvečali bolj poglobljenemu in manj površinskemu branju, poleg razumevanja (umetnostnih in neumetnostnih) besedil tudi njihovemu analiziranju in sklepanju iz njih. V jezikovnem delu preizkusa se letos naloge precej enakomerno razporejajo po barvnih območjih. Ponovno (oz. še vedno) pa ugotavljamo, da le najuspešnejši učenci zmorejo svoje odgovore ustrezno utemeljevati na podlagi IB in sklepati iz njega ter samostojno pisati (kratke ali daljše) odgovore; le najuspešnejši so uspešni tudi pri nalogah, ki preverjajo metajezikovno zmožnost. To bi kazalo poučevati bolj na ravni besedila kot na ravni posamezne povedi.

Tudi letošnji opisi dosežkov kažejo, da številni učenci po 9-letnem šolanju in več kot 1700 urah pouka slovenščine ne dosegajo niti minimalnih standardov znanja. Še posebej izrazito se težave kažejo pri samostojnem tvorjenju jezikovno pravilnih zaokroženih besedil (in to ob besedilu katerekoli zvrsti oz. vrste). Prav jezikovna pravilnost vsako leto znova pripade modremu območju (letos tudi nad modrim), čeprav po UN sodi med minimalne standarde.

Specifikacijska tabela preizkusa znanja

Preglednica 4.2.1.2.3: Specifikacijska tabela, slovenščina, I. del, 9. razred

I. DEL (KNJIŽEVNOST/PROZA: Slavko Pregl: *Srebro iz modre špilje*/V. Ko vražički v Zarjinih očeh zaigrajo biljard)

Naloga	Točke	ZMOŽNOST, STANDARD ZNANJA	Taksonomska stopnja	VSEBINE	Območje	IT	ID
		RAZVIJANJE RECEPCIJSKE ZMOŽNOSTI Z BRANJEM UMETNOSTNIH BESEDIL IN PISANJEM O NJIH					
		Učenec ima skladno s cilji iz tega učnega načrta razvito recepcijsko zmožnost. Pokaže jo tako, da interpretativno in tiho bere književna besedila ter samostojno govori/piše o književnem besedilu/predstavi. Svoje trditve oziroma ugotovitve o književnih besedilih skladno s cilji v tem učnem načrtu ponazori, utemelji in vrednoti. Razvito zmožnost pokaže tako, da: (UN, standardi znanja, str. 84)		Književna besedila: PROZA – sodobna književnost			
1.	1	Razvito recepcijsko zmožnost pokaže tako, da: – najde bistvene prvine književnega besedila (upošteva neposredne in posredne besedilne signale) (7., 8., 9. razred) (UN, standardi znanja, str. 93). Učenec kot pomoč pri razvijanju recepcijske/bralne zmožnosti usvoji tudi določeno literarnovedno znanje. Pokaže ga tako, da pozna, razume in uporablja literarnovedne izraze, navedene v tem učnem načrtu (7., 8., 9. razred) (UN, standardi znanja, str. 95).	– znanje – razumevanje	Pridobivanje literarnovednega znanja: – pripovedništvo (UN, str. 43)	modro	0,44	0,40
2.	1	Razumevanje dogajanja, motivov, teme, sporočila in snovnega izhodišča književnega besedila pokaže tako, da: – izrazi temo književnega besedila (9. razred) (UN, standardi znanja, str. 94).	– razumevanje		zeleno	0,85	0,19
3.	1	Razvito recepcijsko zmožnost pokaže tako, da: – najde bistvene prvine književnega besedila (upošteva neposredne in posredne besedilne signale) (7., 8., 9. razred) (UN, standardi znanja, str. 93).	– razumevanje	Pridobivanje literarnovednega znanja: – dogajalni oziroma književni prostor – dogajalni oziroma književni čas (UN, str. 43)	zeleno	0,76	0,32
4. a	1	Zmožnost doživljanja, razumevanja in vrednotenja književne osebe pokaže tako, da:	– razumevanje	Pridobivanje literarnovednega znanja:	rdeče	0,61	0,29
4. b	1	– loči glavno in stranske književne osebe v obravnavanem književnem besedilu (7., 8., 9. r.) (UN, standardi znanja, str. 93).	– uporaba	– književna oseba (glavna, stranska) (UN, str. 43)	modro	0,47	0,28
5.	1	Svojo zmožnost doživljanja, razumevanja in vrednotenja književne osebe pokaže tako, da: – poišče nekaj motivov za ravnanje književnih oseb (4., 5., 6. razred) (UN, str. 85).	– razumevanje		modro	0,48	0,39

Naloga	Točke	ZMOŽNOST, STANDARD ZNANJA	Taksonomska stopnja	VSEBINE	Območje	IT	ID
6. a	1	Zmožnost doživljanja, razumevanja in vrednotenja književne osebe	– razumevanje		modro	0,26	0,41
6. b	2	pokaže tako, da: – loči glavno in stranske književne osebe v obravnavanem književnem besedilu (7., 8., 9. razred) (UN, standardi znanja, str. 93); – opiše izbrano osebo, našteje značilnosti njenega govora, značaja, ravnanja in do nje vzpostavi kritično distanco (7., 8., 9. razred) (UN, standardi znanja, str. 93); – poudari njen socialni položaj, psihološke lastnosti, motive za ravnanje in perspektivo (7., 8., 9. razred) (UN, standardi znanja, str. 93).			modro	0,36	0,34
7.	2	Razvito zmožnost dokaže tako, da: – najde bistvene prvine književnega besedila (upošteva neposredne in posredne besedilne signale) (7., 8., 9. razred) (UN, standardi znanja, str. 93); – izrazi svoje doživljanje, razumevanje in vrednotenje posameznih prvin besedila, predstave ter izpostavi njihovo vlogo (7., 8., 9. razred) (UN, standardi znanja, str. 93).	– razumevanje		modro	0,45	0,33
8.	3	Razvito recepcijsko zmožnost pokaže tako, da: – najde bistvene prvine književnega besedila (upošteva neposredne in posredne besedilne signale) (7., 8., 9. razred) (UN, standardi znanja, str. 93).	– razumevanje – analiza – sinteza		nad modrim	0,25	0,43
9. a	1	Razvito recepcijsko zmožnost pokaže tako, da:	– znanje	Pridobivanje literarnovednega znanja:	modro	0,44	0,36
9. b	1	– najde bistvene prvine književnega besedila (upošteva neposredne in posredne besedilne signale) (7., 8., 9. razred) (UN, standardi znanja, str. 93); – učenec kot pomoč pri razvijanju recepcijske/bralne zmožnosti usvoji tudi določeno literarnovedno znanje. Pokaže ga tako, da pozna, razume in uporablja literarnovedne izraze, navedene v tem učnem načrtu (7., 8., 9. r.) (UN, standardi znanja, str. 96). Poimenovalno zmožnost pokaže tako, da: – razloži besedne zveze iz prebranega besedila (4., 5., 6. r.) (UN, standardi znanja, str. 81).	– razumevanje – analiza – sinteza	– poosebitev/poosebljenje (UN, 6. r. str. 23)	rdeče	0,52	0,41
10.	2	Prepozna in razume književno perspektivo, kar pokaže tako, da: – izrazi značilnosti komične književne perspektive oziroma najde humorne prvine v besedilu ter presodi njihov učinek v besedilu (7., 8., 9. razred).	– razumevanje – analiza – sinteza		modro	0,48	0,46

Naloga	Točke	ZMOŽNOST, STANDARD ZNANJA	Taksonomska stopnja	VSEBINE	Območje	IT	ID
12.	1	Učenec kot pomoč pri razvijanju recepcijske/bralne zmožnosti usvoji tudi določeno literarnovedno znanje. Pokaže ga tako, da pozna, razume in uporablja literarnovedne izraze, navedene v tem učnem načrtu, ter pozna književna besedila obravnavanih obveznih avtorjev (7., 8., 9. razred) (UN, standardi znanja, str. 95); (7., 8., 9. r.) (UN, standardi znanja, str. 96).	– znanje	Pridobivanje literarnovednega znanja: Učenci navedejo poglobitve značilnosti literarnih obdobj in smeri ter izbrane predstavnike in njihova dela. – protestantizem (UN, str. 68)	nad modrim	0,29	0,30
RAZVIJANJE RECEPCIJSKE ZMOŽNOSTI S TVORJENJEM OB UMETNOSTNIH BESEDILIH (PISANJE)							
11.	A: 3 B: 2	Zmožnost doživljanja, razumevanja in vrednotenja književne osebe pokaže tako, da: – našteje značilnosti njenega značaja, poudari motive za ravnanje (7., 8., 9. r.) (UN, standardi znanja, str. 93).	– razumevanje – uporaba – analiza – sinteza – vrednotenje		modro modro	0,34 0,18	0,56 0,49
SKUPAJ 24							

Preglednica 4.2.1.2.4: Specifikacijska tabela, slovenščina, II. del, 9. razred

II. DEL (JEZIK: Andraž Vide Čeligoj, *Veslanje stoje – SUP, kaj je to?* Besedilo je prirejeno po spletni stani <http://www.polet.si/dan-mladosti/veslanje-stoje-sup-kaj-je>)

Naloga	Točke	ZMOŽNOST, STANDARD ZNANJA	Taksonomska stopnja	VSEBINE	Območje	IT	ID
RAZVIJANJE ZMOŽNOSTI KRITIČNEGA SPREJEMANJA ENOGOVORNIH NEUMETNOSTNIH BESEDIL Učenec ima skladno s cilji iz tega učnega načrta razvito zmožnost kritičnega sprejemanja enogovornih neumetnostnih besedil. Pokaže jo tako, da: – tekoče in primerno hitro tiho bere in razume svoji starosti ustrezna besedila, predvidena v tem učnem načrtu (7., 8., 9. razred) (UN, standardi znanja, str. 88);							
1.	1	– določi okoliščine nastanka besedila (7., 8., 9. r.) (UN, standardi znanja, str. 88);	– razumevanje		zeleno	0,75	0,25
2.	2	– določi bistvene podatke (7., 8., 9. r.) (UN, standardi znanja, str. 88);	– razumevanje		rdeče	0,61	0,23
3.	2	– določi bistvene podatke (7., 8., 9. r.) (UN, standardi znanja, str. 88);	– razumevanje		modro	0,44	0,33
4.	1	– določi bistvene podatke (7., 8., 9. r.) (UN, standardi znanja, str. 88)	– razumevanje		zeleno	0,76	0,35
5.	2	– določi bistvene podatke (7., 8., 9. r.) (UN, standardi znanja, str. 88);	– razumevanje		rdeče	0,54	0,41
6.	1	– določi bistvene podatke (7., 8., 9. r.) (UN, standardi znanja, str. 88);	– razumevanje		zeleno	0,82	0,30
7.	1	– določi bistvene podatke (7., 8., 9. r.) (UN, standardi znanja, str. 88);	– razumevanje		zeleno	0,80	0,26
8.	1	– določi bistvene podatke (7., 8., 9. r.) (UN, standardi znanja, str. 88)	– razumevanje		rumeno	0,63	0,29
9.	1	– določi okoliščine nastanka besedila (sporočevalčevo čustveno razmerje do predstavljene predmetnosti) (7., 8., 9. r.) (UN, standardi znanja, str. 88);	– razumevanje		modro	0,42	0,24
		– določi bistvene podatke (7., 8., 9. r.) (UN, standardi znanja, str. 88).	– analiza				
RAZVIJANJE JEZIKOVNE IN SLOGOVNE ZMOŽNOSTI TER ZMOŽNOSTI NEBESEDNEGA SPORAZUMEVANJA (ZA IZBOLJŠANJE SPORAZUMEVALNE ZMOŽNOSTI) Učenec ima skladno s cilji tega učnega načrta razvito jezikovno in slogovno zmožnost ter zmožnost nebesednega sporazumevanja. Poimenovalno zmožnost pokaže tako, da:							
10.	1	– razloži besedne zveze iz prebranega besedila (7., 8., 9. r.) (UN, standardi znanja, str. 89);	– razumevanje – uporaba		rumeno	0,63	0,34
11.	2	– k danim besedam doda njihove protipomenke, sopomenke, podpomenke in nadpomenke ter besede iz iste besedne družine	– razumevanje	Jezikoslovni izrazi: – besedna družina (UN, 2. VIO, str. 32) – podpomenka, nadpomenka, protipomenka	nad modrim	0,31	0,51

Naloga	Točke	ZMOŽNOST, STANDARD ZNANJA	Taksonomska stopnja	VSEBINE	Območje	IT	ID
		(7., 8., 9. razred) (UN, standardi znanja, str. 89).		(UN, 2. VIO, str. 32)			
		Skladenjsko zmožnost pokaže tako, da:					
14	2	– dopolni povedi s pomensko in oblikovno pravilnimi besedami (7., 8., 9. razred) (UN, standardi znanja, str. 90);	– znanje – uporaba		rumeno	0,75	0,46
15. a	1	– sprašuje po danih delih povedi (7., 8., 9. r.) (UN, standardi znanja, str. 89);	– razumevanje – uporaba		nad modrim	0,27	0,36
17	2	– sprašuje po danih delih povedi (7., 8., 9. r.) (UN, standardi znanja, str. 89);	– razumevanje – uporaba		modro	0,36	0,45
18	2	– v zvezah povedi odpravi ponovitve (4., 5. 6.) (UN, standardi znanja, str. 82);	– razumevanje – uporaba		modro	0,37	0,48
20	1	– v zvezi dveh povedi prepozna pomensko razmerje (8., 9. r.) (UN, standardi znanja, str. 90).	– znanje – razumevanje – analiza		modro	0,45	0,31
		Slogovno zmožnost pokaže tako, da:					
16	2	– izreka isto govorno dejanje na različne načine (7., 8., 9. r.) (UN, standardi znanja, str. 91);	– znanje – razumevanje – uporaba	Jezikoslovni izrazi: – poved: pripovedna, vprašalna, vzklična (UN, 2. VIO, str. 32) – velelnik (UN, 3. VIO, str. 55)	rdeče	0,46	0,46
21	A: 1	– v svojih besedilih uporablja ustrezno jezikovno zvrst (7., 8., 9. r.) (UN, standardi znanja, str. 91).	– uporaba		rdeče	0,58	0,35
RAZVIJANJE METAJEZIKOVNE ZMOŽNOSTI							
Učenec ima skladno s cilji iz tega učnega načrta razvito metajezično zmožnost. Pokaže jo tako, da:							
12. a	1	– pozna, razume, opiše in pravilno uporablja jezikoslovne izraze, določene s tem učnim načrtom (7., 8., 9. r.) (UN, standardi znanja, str. 92);	– znanje	Jezikoslovni izrazi: – glagol (UN, 6. r., str. 32)	rumeno	0,71	0,43
12. b	1	– besedam določi pomenske, oblikovne, slogovne, izvirne lastnosti, pri tem uporablja jezikoslovne izraze iz učnega načrta (8., 9. r.) (UN, standardi znanja, str. 92);	– znanje – razumevanje – analiza	Jezikoslovni izrazi: – časovna oblika: sedanjik, preteklik, prihodnjik (UN, 6. r., str. 32) – glagolski vid, nedovršnik, dovršnik (UN, 8. r., str. 55)	nad modrim	0,24	0,35
13	1	– besedam določi pomenske, oblikovne, slogovne, izvirne lastnosti, pri tem uporablja jezikoslovne izraze iz učnega načrta	– znanje	Jezikoslovni izrazi: – besedna družina (UN, 2. VIO, str. 32)	rumeno	0,64	0,41

Naloga	Točke	ZMOŽNOST, STANDARD ZNANJA	Taksonomska stopnja	VSEBINE	Območje	IT	ID
		(7., 8., 9. r.) (UN, standardi znanja, str. 92);	– uporaba	– samostalnik (UN, 2. VIO, str. 32) – glagol, nedoločnik (UN, 2. VIO, str. 32)			
15. b	1	– opiše stavčnočlensko sestavo stavka, poimenuje stavčne člene in navede vprašalnice zanje (7., 8., 9. r.) (UN, standardi znanja, str. 92);	– znanje – razumevanje	Jezikoslovni izrazi: – stavčni člen: povedek (UN, 3. VIO, str. 55)	rdeče	0,52	0,46
19. a	1	– opiše stavčno sestavo podredno zloženih povedi – določi glavni stavek, poimenuje vrsto odvisnika in navede vprašalnico zanj (8., 9. r.) (UN, standardi znanja, str. 92);	– znanje – uporaba	Jezikoslovni izrazi: – odvisnik (UN, 3. VIO, str. 55)	rdeče	0,57	0,45
19. b	1	– opiše stavčno sestavo podredno zloženih povedi – določi glavni stavek, poimenuje vrsto odvisnika in navede vprašalnico zanj (8., 9. r.) (UN, standardi znanja, str. 92).	– znanje	Jezikoslovni izrazi: – odvisnik (osebkov) (UN, 3. VIO, str. 55)	nad modrim	0,13	0,28
RAZVIJANJE ZMOŽNOSTI TVORJENJA ENOGOVORNIH NEUMETNOSTNIH BESEDIL							
Učenec ima skladno s cilji iz tega učnega načrta razvito zmožnost tvorjenja enogovornih neumetnostnih besedil. Pokaže jo tako, da:							
21	B: 2 C: 2	– tvori (piše) besedilne vrste, predpisane s tem učnim načrtom; pri tem tvori smiselna, razumljiva, ustrezna, učinkovita in pravilna besedila (7., 8., 9. r.) (UN, standardi znanja, str. 88).	– znanje – razumevanje – uporaba – analiza – sinteza		modro modro	0,39 0,29	0,47 0,50
SKUPAJ 36							

Analiza dosežkov po postavkah v specifikacijski tabeli

Razporeditev ciljev oz. standardov znanja in opis nalog sta prikazana v specifikacijski tabeli (gl. zgoraj). Tako je za vsako posamezno nalogo razvidno, kaj preverja, na katero taksonomsko stopnjo spada in kako uspešno so jo učenci rešili. V tem delu izpostavljamo predvsem naloge, ki so preverjale tiste zmožnosti učencev, ki so se glede na dosežke pokazale kot pomanjkljive.

I. del preizkusa znanja (naloge iz književnosti)

V I., književnem delu preizkusa za 9. razred so naloge kot doslej preverjale recepcijsko zmožnost z branjem umetnostnih besedil in s pisanjem o njih. Del nalog v preizkusu se je nanašal na izhodiščno besedilo kot celoto, del pa na posamezne sestavine v njem. Če so naloge vključevale tudi poznavanje strokovnih izrazov, so ti v specifikacijski tabeli posebej navedeni (gl. zgoraj).

Izhodiščno besedilo letošnjega preizkusa za 9. razred je bilo/bil *odlomek iz mladinskega romana Slavka Pregla* (gl. specifikacijsko tabelo).

Recepcijsko zmožnost z branjem umetnostnih besedil je preverjalo 11 nalog od 12 (s 16 točkovanimi enotami). Le ena (2.) naloga je bila izbirnega tipa (in je bila kot taka za učence najlažja v celém preizkusu, njen indeks težavnosti oz. IT je bil 0,85), vse druge so zahtevale (samostojen) zapis odgovora – tako je bilo tudi lani. Naloge so večinoma preverjale taksonomsko nižje razumevanje, a so bile med njimi 3, ki so bile v kombinaciji z analizo taksonomsko zahtevnejše (6., 8., 10. naloga), 2 (tudi) literarnovedno znanje, 4 pa zmožnosti na vseh taksonomskih stopnjah.

Ta del preizkusa je bil za učence precej zahteven. Na to kažejo precej nizki indeksi težavnosti posameznih nalog (med 0,34 in 0,61), če izvajamo zgoraj omenjeni 2. in 3. nalogo (z IT 0,76). Dosežki kažejo, da imajo učenci težave npr. z uvrščanjem besedil v književno zvrst oz. vrsto (**1. naloga**). Ta naloga je imela IT 0,44. Naloge ni rešilo skoraj 18 % vseh učencev, kar nekoliko čudi, saj gre za prvo nalogo v preizkusu (prej bi pričakovali, da bodo opuščali naloge, umeščene na konec preizkusa). Prav tako so se za zahtevne izkazale naloge, ki so preverjale razumevanje bistvenih prvin (npr. prepoznavanje stranskih književnih oseb in utemeljitev, zakaj gre za stranske osebi v **4. b-nalogi**, prepoznavanje motivov za ravnanje književnih oseb v 5. nalogi, prepoznavanje besedilnih signalov v **7. nalogi**), njihov IT je okoli 0,45. Za še zahtevnejše so se pokazale naloge, pri katerih so morali učenci razbrati npr. ton besedila (**6. naloga**, IT = 0,33, za nalogo oz. za postavko 6. a 0,26, za 6. b pa 0,36), spremembo odnosa med glavnima književnima osebama (**8. naloga**, IT = 0,25) in humornost v besedilu (**10. naloga**, IT = 0,48). Domnevamo, da je nižji dosežek tudi posledica dejstva, da so morali učenci odgovore samostojno zapisati, poleg tega vse omenjene naloge sodijo na višje taksonomske ravni (razumevanje in analiza). Težave so – kot velja za vsa leta doslej – z razumevanjem metaforičnega izražanja (8. in **9. a-naloga**, IT zadnje je 0,44), močno pomanjkljivo pa je tudi literarno znanje: učenci ne vedo, kdaj smo na Slovenskem dobili slovenski (knjižni) jezik oz. ne znajo pojasniti, kaj se je s slovenščino dogajalo v času protestantizma (**12. naloga**, IT = 0,29).

Primerjava s preizkusi iz preteklih let, v katerih se je standarde znanja iz književnosti preverjalo ob mladinskih proznih besedilih, kaže, da so tokrat učenci imeli mnogo več težav. Razlogov je verjetno več: tako bogat metaforični jezik izbranega odlomka kot tudi naloge: te so zahtevale več razmisleka (oz. »branje med vrsticami«) – in so tako merile tudi višje taksonomske ravni – ter samostojno ubesedovanje odgovorov. Prav tako letos navodila za vrednotenje niso dopuščala na pamet naučenih odgovorov (npr. pri utemeljitvi glavnih in stranskih književnih oseb v 4. nalogi), ampak konkretno pojasnilo s podatki iz besedila.

Recepcijsko zmožnost s tvorjenjem ob umetnostnih besedilih je preverjala **11. naloga** z 2 točkovanima enotama (vsebina in jezikovna pravilnost). Naloga je od učencev zahtevala opis spreminjanja odnosa med glavnima književnima osebama. Učenci so imeli težave tako z vsebino (IT = 0,34) kot tudi – in še posebej – z jezikovno pravilnostjo (IT = 0,18). Gre za nalogo, ki jo je opustila kar petina učencev. Dejstvo torej ostaja, da imajo devetošolci velike težave s samostojnim tvorjenjem (jezikovno pravičnih) zaokroženih besedil ne glede na vrsto (in se jim morda tudi zato izogibajo).

II. del preizkusa znanja (naloge iz jezika)

Naloge iz jezika v II. delu preizkusa so kot vsa leta doslej preverjale zmožnost kritičnega sprejemanja enogovornih neumetnostnih besedil, jezikovno in slogovno zmožnost ter zmožnost nebesednega sporazumevanja, metajezikovno zmožnost in zmožnost tvorjenja enogovornih neumetnostnih besedil v povezavi z izhodiščnim besedilom. Naloge so bile sestavljene glede na določila učnega načrta (*Uresničevanje ciljev predmeta*, str. 102), pri tem se je del nalog nanašal na izhodiščno besedilo kot celoto, del pa na posamezne sestavine oz. jezikovna sredstva in njihovo vlogo v besedilu. 4 naloge so bile izbirnega tipa, vse ostale so zahtevale samostojen zapis odgovora.

Izhodiščno besedilo letošnjega preizkusa za 9. razred je bilo s področja športa, predstavljalo je **supanje** (gl. specifikacijsko tabelo zgoraj).

Zmožnost kritičnega sprejemanja enogovornih neumetnostnih besedil je v preizkusu za 9. razred letos preverjalo 9 nalog (od 1 do 9). Vse so preverjale zmožnost na nižjih taksonomskih stopnjah (razumevanje), a so bile različno težke (njihov IT je bil med 0,13 in 0,82; za podrobnosti gl. IT posameznih nalog v nadaljevanju). Dosežki so pokazali, da učenci nimajo večjih težav z razumevanjem podatkov v besedilu, če podatek lahko razberejo neposredno in ga lahko kar prepišejo (naloge 1, 2, 4, 5, 6, 7 in 8). Več težav pa je bilo pri nalogi, pri kateri je bilo treba odgovor utemeljiti in se je vrednotila tudi jezikovna pravilnost (**3. naloga** z IT 0,44), in pri nalogi, ki je zahtevala »branje med vrsticami« (**9. naloga** z IT 0,42).

Jezikovno in slogovno zmožnost ter zmožnost nebesednega sporazumevanja je preverjalo 9 nalog (7 v celoti in 2 delno), in sicer 10., 11., 14., 15. a, 16., 17., 18., 20. in 21. a-naloga). Kar zadeva poimenovalno zmožnost, učenci nimajo toliko težav s samostojnim razlaganjem besednih zvez (10. naloga z IT 0,63), kot jih imajo z iskanjem protipomenk, protipomenk, besed iz iste besedne družine itd. v besedilu (**11. naloga** z IT 0,31). Po drugi strani pa samostalnikom z razmeroma malo težav pripišejo glagole iz iste besedne družine, kot je npr. zahtevala 13. naloga (IT = 0,64). Bolj zbujajo skrb, da se učenci ne znajo vprašati po določenem delu besedila (**15. a-naloga** z IT 0,27 in **17. naloga** z IT 0,36) in ne razumejo nanašalnic (**18. naloga**, IT = 0,37); gre za jezikovna opravila, ki neposredno zadevajo razumevanje besedila. 18. naloge ni reševalo skoraj 19 % vseh učencev.

Metajezikovno zmožnost so preverjale naloge 12 (a in b), 13 in 15. b ter 19 (a in b). Tu naj posebej izpostavimo nalogi **12. b**, kjer so morali učenci pojasniti glagolski vid (IT naloge je 0,24), in **19. b**, kjer so morali (samostojno) poimenovati vrsto odvisnika. Prav ta naloga je bila z IT 0,13 za učence na celotnem preizkusu najtežja. Ker gre za naloge, ki preverjajo (zgolj) teoretično znanje oz. vedenje o jeziku, nizki dosežki ne presenečajo, niti ne preseneča opuščanje nalog: 19. a-nalogo je opustila dobra petina učencev, 19. b-nalogo pa kar tretjina.

Zmožnost tvorjenja enogovornih neumetnostnih besedil je v preizkusu preverjala 1 naloga s 3 točkovanimi enotami (**21. naloga**). Učenci so morali napisati čustveno obarvano besedilo, s katerim naj bi navdušili sošolce za supanje. Tu se je neposredno merila slogovna zmožnost (prepričevalni govor). Za učence je bilo tovrstno jezikovno opravilo težko: IT naloge je bil skupaj 0,39, gledano po posameznih delih, pa 0,58 za slog, 0,39 za vsebino (iz besedila je bilo mogoče prepisati vse zahtevane podatke) in 0,29 za jezikovno pravilnost. IT za jezikovno pravilnost je bil v primerjavi s književnim delom nekoliko višji. Toda podobno, kot velja za književni del, je tudi to tvorbeno nalogo petina učencev opustila. Nizek dosežek pri jezikovni pravilnosti niti ne preseneča, vsekakor pa nas lahko skrbi: ugotovitve o nezmožnosti učencev tvoriti jezikovno pravilna zaokrožena besedila različnih vrst se na NPZ iz slovenščine ponavljajo iz leta v leto, učitelji v zvezi s tem dobivajo različne usmeritve, a se dosežek kljub temu ne zvišuje.

Občutljivost nalog je na splošno precej visoka (ID posameznih nalog se podobno kot lani giblje med 0,23 in 0,51).

Letošnji preizkus za 9. razred je bil v primerjavi s prejšnjimi leti za učence težji; to kažejo tako skupni povprečni dosežek kot nizki IT posameznih nalog, bolj »naklonjen« je bil torej tudi sicer uspešnim učencem. Na tak sklep pa nas navaja tudi dejstvo, da so na letošnjem preizkusu učenke in učenci naloge opuščali bistveno več, kot je to veljalo doslej.

Sklepne ugotovitve

Na obeh letošnjih preizkusih so učenci dosegli za nekaj odstotnih točk nižji rezultat kot lani (v 9. razredu za kar 7). Morebitna razloga sta večje število nalog, predvsem pa prevlada nalog, ki so zahtevale samostojno tvorjenje odgovorov in so bile tudi sicer kognitivno zahtevnejše oz. so sodile na višje taksonomske ravni (v književnih delih obeh preizkusov). Morda je bil prav to tudi razlog, da so učenci letos naloge opuščali mnogo bolj, kot to velja za pretekla leta.

Še enkrat naj poudarimo, da dosežkov pri slovenščini med leti ni mogoče zanesljivo primerjati: v preizkusih se preverjajo različni standardi znanja iz učnega načrta, isti standardi se preverjajo z različnimi tipi nalog, število nalog je različno, poleg tega temeljijo na različnih izhodiščnih besedilih (čeprav so ta primerljivo dolga in v osnovi vedno primerna za mlade bralce). Kljub temu pa predmetna komisija za slovenščino ugotavlja tole: učenci imajo kljub priporočilom učiteljem, naj pri pouku več pozornosti posvečajo samostojnemu tvorjenju jezikovno pravih besedil, pa naj gre za (krajše) odgovore na odprta vprašanja ali tvorjenje (daljših) zaokroženih besedil, s tem še vedno velike težave. Prav tako učenci slabo rešujejo naloge, v katerih je treba najti podatke, ki iz besedila niso razvidni na prvi pogled, ampak šele ob natančnejši analizi (zahtevajo »branje med vrsticami«). In ker zahtevajo nekaj več truda, se jih zelo pogosto sploh ne lotijo reševati.

Učiteljem svetujemo, naj pripravljajo naloge, ki bodo učence spodbujale k razmisleku ob branju in vsebinskemu analiziranju besedil, ne le direktnih vprašanj (kdo, kaj, kje, zakaj ipd.), na katera je mogoče odgovoriti tako rekoč brez globljega razumevanja besedila. Učence naj spodbujajo k temu, da se bodo nalog kljub večji (taksonomski) zahtevnosti lotili, ne pa da – po liniji najmanjšega odpora – opustijo njihovo reševanje. Prav tako učitelje spodbujamo, naj pri učencih (npr. ob preverjanju literarnovednega znanja in vedenja o jeziku) ne dopuščajo učenja na pamet, ampak utemeljevanje odgovorov s konkretnimi podatki iz besedil (uporaba znanja). Učenci naj bi v procesu izobraževanja pridobili čim več izkušenj z učinkovitim in jezikovno pravilnim pisnim sporazumevanjem, kar za učitelje res pomeni več dela s popravilanjem in pripravo ustrezne povratne informacije ob tvorjenih besedilih, a je tudi učinkovito in predvsem (praktično) uporabno.

PRILOGA

I. DEL

Slavko Pregl

SREBRO IZ MODRE ŠPILJE

V. Ko vražički v Zarjinih očeh zaigrajo biljard

Dež je proti jutru ponehal. Veter se je obrnil in dajal vtis, da se vrača na odprto morje, od koder je prišel. Sonce je opazovalo ohlajeno ozračje. Rastlinje po otoku se je pretegovalo in pokalo od odžeganega zelenega zdravja.

Andrej se je že navsezgodaj kot čisto slučajno šel malo motat v luku.

Srednje natančen pogled v fantovo srce bi kar hitro odkril srednje solidno zmedo. V tej zmedi bi se gnetli spomini na zadnje dni šole, užaljenost in, hm, malce hrepenenja. Ampak v zvezi s tem hrepenenjem se je ... hja, se je nenadoma v načeloma tesne prostore naslikala Zarja. Andrej jo je z negotovo močjo mislil vreči ven. Ko se mu je že zazdelo, da mu je uspelo, je vsakič od nekod prišla nazaj. Navzven se je to kazalo v hitrih menjavah fantove dobre volje in jeze na ves svet.

Andrej se je zleknil v mivko ob vodi. Opazoval je, kdaj se bo na barki, ki je priplula včeraj in se imela v zavetrju nadvse dobro, pojavilo kakšno življenje. Takrat je od Fortunove hiše dol k obali prišla Ana s polnim predpasnikom umazanih krožnikov. Pričela jih je molče drgniti s peskom. Ko je končala, si jih je hotela zložiti nazaj v naročje.

»Bom jaz,« je zaklical Andrej in se spustil k vodi.

»O,« se je z brezizraznim obrazom razveselila Ana, »a boš res?«

»Ja,« je mrmral Andrej.

Pri hiši sta posodo razpostavila po mizi. Namesto brisanja s krpo se je oprava lotil sončni sušilni stroj z neba. V posebno košaro sta naložila novo porcijo in se vrnila k vodi. V tistem se je na krovu opazovane barke pojavila Zarja. Glodala je velik kos lubenice in peške pljuvala v vodo. Okrog njih se je takoj razvil spodoben ribji direndaj.

»Oho,« je rekla s polnimi usti, »oho.«

»Kaj pa je že spet?« je vprašal Andrej. Od nekod se je kar takoj odločno začela plaziti vanj nekakšna jeza.

»Nič,« se je hahljala Zarja, »zdaj vidim, zakaj nimaš časa zame. Tebi so bolj vseh starejše. Pa malo več je mora biti skupaj.«

Andrej je molče pomagal Ani odnesti košaro pomitega nazaj in se vrnil. Zarja je medtem skočila na kopno. Sedla je na razžrt železni stebriček. Kdove kdaj so nanj prvič privezali kdove kakšen čoln. Zdaj je bila nanj privezana jadrnica.

»Radostna vest,« je rekla, »tu ostanemo kakšnih deset dni.«

»Kakšna čast,« je odgovoril Andrej. »Ali naj zdaj zberem v pozdrav kakšno godbo na pihala in sedem postavnih mladcev?«

»Bi šlo,« je rekla Zarja. »Samo, nikar se ne trudi preveč z godbo. Lahko bi ti zmanjkalo moči za ostalo.«

Če kdaj v očeh kakšnih punc vražički igrajo badminton, potem so v Zarjinih igrali biljard. Tako so imeli možnost igrati z več žogicami hkrati.

Andrej je začutil, da bodo pogovori s tem ženskim bitjem naporni. Gledal jo je malo v oči in malo v noge. Včasih tudi vmes. Od nekod se mu je prikradel stavek:

»A greva plavat?«

Zarja je tlesnila v smeh.

»Kaj pa rečeš punc, kadar si v mestu? Meni si v dveh dneh dvakrat predlagal, da bi šla plavat. A imaš domišljijo v zmrzovalniku?«

»Jasno,« je rekel Andrej. »Ves sem v zmrzovalniku. Bojim se, da bi ob tebi zagorel, saj razumeš, ne?«

»No,« se je zasmejala Zarja, »to je pa že bolje, se že razvijaš.«

Potem je mimogrede lahkotno vprašala:
»Pa se kaj bojiš, da bi zagorel?«
Andrej jo je pogledal v oči. Vražički so nenadoma odložili svoje biljardne palice.
Zastrigli so z ušesi in se postavili v pozor. Pravzaprav so se kradoma porazgubili.
»Torej,« je rekel Andrej, »torej jaz ...«
V tistem je iz notranjosti jadrnice priletel gromek moški glas:
»Priznam, da tako romantičnih stavkov že sto let nisem slišal. Res pa je, da jih še pol ure ne bi poslušal. Jaz spim, slišita?!«
Andrej se je stresel. Zarja je prešerno zaklicala: »V redu, Brane, v redu. Je že konec.«
Vrgla je obglodano lubenico v vodo. Napotila se je proti koncu pomola in pomahala Andreju, naj ji sledi.

(Odlomek.)

(Slavko Pregl, Srebro iz modre špilje, Mladinska knjiga 2003, str. 38–40.)

II. DEL

VESLANJE STOJE – SUP, KAJ JE TO?

2. 7. 2015

Piše: Andraž Vide Čeligoj

1. Ljudje so že od nekdaj stali na kakšni deski, ki je plula na vodi, in veslali. O tem, kdaj je postala to tudi oblika rekreacije, pa kroži več mitov. Nekoč naj bi bil to ritual* na Havajih, ki pa se v pisnih virih ni ohranil. O veslanju na deski niso pisali niti veliki angleški raziskovalec in morjeplovec James Cook, ne škotski pisatelj in esejist Robert Louis Stevenson in tudi ne ameriški novinar in pisatelj Jack London, ki so se zadrževali v teh krajih. Res pa je Cook v svojem dnevniku zapisal, da je na Tahitiju videl kanuista, ki je ujel val. In ni bil edini, mnogi raziskovalci so videli polinezijske ribiče ali brodnike, ki so stali v svojih kanujih in veslali čez čeri in grebene, da bi s sulico ujeli ribo.

2. Supanje – SUP je krajšava za angleški *Stand Up Paddling*, po naše bi temu lahko rekli »veslanje stoje« – se je vsekakor začelo na Havajih. Prevod iz havajskega poimenovanja *Ku Hoe He'e Nalu* je: stati, veslati, deskati, val. Kar je precej natančen opis športa – stojimo, veslamo, plujemo z desko na mirni ali divji reki, jezeru ali morju.

3. Ta šport je v Sloveniji in v tujini iz dneva v dan bolj priljubljen med vodnimi oblikami rekreacije, nad supanjem se navdušujejo mladi in stari. Za supanje ne potrebujete predznanja in posebnih priprav, le nekaj prave opreme, seveda pa morate znati plavati. Takoj ko boste stopili na SUP-desko in poprijeli za veslo, vam bo jasno, zakaj je danes to vse bolj priljubljena športna aktivnost. Je enostaven, sproščujoč in zabaven ali pa, za tiste, željne adrenalina, ekstremen šport po valovih in brzicah. Zaradi supanja bodo vaše počitnice dobile povsem drugačno razsežnost. Vendar to še zdaleč ni le popestritev klasične ponudbe v turističnih krajih, ampak tudi prvovrstna telovadba za telo pa tudi način za spoznavanje okolice in zabavno druženje hkrati. Si lahko predstavljate, da priveslate do šole ali službe? Ja, tokrat je to mogoče tudi pri nas.

4. Supanje vsestransko okrepi naše telo. Da pravilno zaveslamo z veslom v vodo, moramo obrniti tudi kolk in ramo, kar spominja na gibanje pri udarcu pri golfu, tenisu ali bejzbolu. Pri tej aktivnosti na vodi je dejavno skoraj vse telo, od prstov na nogi za ravnotežje do glave, ki spremlja dogajanje in nadzoruje naše premike. Glavno nalogo pri supanju ima hrbtne mišice, ki omogoča pokončno držo in stabilizira zgornji del telesa. Trebušne mišice je aktivna pri zavesljaju, podpira obračanje trupa pri premikanju vesel in sodeluje s hrbtne mišice pri uravnoteženju stoječega položaja na deski. Pri veslanju se krepijo mišice na tilniku, triceps (troglava mišica) in biceps (dvoglava mišica) na rokah. Ker moramo ves čas držati ravnotežje, se sočasno krepijo še mišice zadnjice (gluteus), kvadriceps (štiriglava stegenska mišica) in zadnje stegenske mišice ter meča. Nič čudnega, da tudi nekateri nogometni in smučarski trenerji uvajajo supanje kot sestavni del kondicijske priprave, ki odločilno vpliva na uspeh športnikov. S to aktivnostjo se izboljšajo motorične sposobnosti posameznika, njegova moč, vzdržljivost, koordinacija, gibljivost in seveda razvoj ravnotežja.

5. Poznamo trde in napihljive supe. Trdi se po navadi uporabljajo za tekmovanja in supanje na valovih oziroma si jih lastijo tisti, ki živijo čisto ob vodi, ker so zaradi svoje dolžine in dejstva, da so narejeni iz enega samega dela kompozitnih** materialov, manj primerni za transport do zaželenega dela reke, jezera ali morja. V zadnjem času so zaradi bliskovitega tehnološkega razvoja postali zelo priljubljeni napihljivi supi. Pa brez skrbi, pod vami se ne bodo zvijali kot napihljiva blazina. Zaradi posebnega materiala in postopka izdelave so izredno togi in hkrati lahki, tako da transport do prve luže, po kateri bomo veslali, ni težaven. Lahko jih pospravimo v torbo, pa tudi za prevoz v avtu ali na barki so bolj enostavni. Njihovi prednosti sta tudi večja odpornost proti udarcem in daljša vzdržljivost. Seveda si desko izberemo po svojih željah in glede na namen uporabe.

(Prirejeno po: <http://www.polet.si/dan-mladosti/veslanje-stoje-sup-kaj-je>. Pridobljeno: november 2015.)

SLOVAR

* ritual – obred

** kompoziten – sestavljen

I. DEL

Naloge iz I. dela se navezujejo na odlomek besedila Slavka Pregla *Srebro iz modre špilje*.

Pozorno preberi izhodiščno besedilo in reši naloge.

1. V katero književno vrsto/zvrst uvrščamo besedilo?

(1 točka)

2. O čem predvsem govori besedilo? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A O Andrejevi pomoči Ani pri pomivanju krožnikov.
B O Zarjinem posmehovanju Andrejevi domišljiji.
C O odnosu med Andrejem in Zarjo.
Č O Branetovi prekinitvi Andrejeve izpovedi.

(1 točka)

3. Kdaj in kje se dogaja zgodba?

Čas dogajanja: _____

Kraj dogajanja: _____

(1 točka)

4. Kateri sta glavni in kateri stranski književni osebi v odlomku? Svoj odgovor utemelji glede na izhodiščno besedilo.

4. a) Glavni književni osebi: _____

Utemeljitev: _____

(1 točka)

4. b) Stranski književni osebi: _____

Utemeljitev: _____

(1 točka)

5. Še enkrat preberi 3. odstavek.
Zakaj se Andrejevo razpoloženje hitro spreminja?

(1 točka)

6. Preberi Zarjino in Branetovo izjavo.

»Nič,« se je hahljala Zarja, »zdaj vidim, zakaj nimaš časa zame. Tebi so bolj všeč starejše. Pa malo več je mora biti skupaj.«

»Priznam, da tako romantičnih stavkov že sto let nisem slišal. Res pa je, da jih še pol ure ne bi poslušal. Jaz spim, slišita?!«

6. a) Primerjaj njuni izjavi. Kakšen ton sta oba izbrala?

(1 točka)

6. b) Kaj sta želela s svojima izjavama doseči?

(2 točki)

7. S katerim šaljivim vprašanjem Zarja pospremi Andrejevo povabilo na plavanje? Izpiši ga in ga pojasni.

Izpis: _____

Pojasnilo: _____

(2 točki)

8. Preberi.

Če kdaj v očeh kakšnih punc vražički igrajo badminton, potem so v Zarjinih igrali biljard. Tako so imeli možnost igrati z več žogicami hkrati.

Andrej jo je pogledal v oči. Vražički so nenadoma odložili svoje biljardne palice. Zastrigli so z ušesi in se postavili v pozor. Pravzaprav so se kradoma porazgubili.

Kaj iz »igre vražičkov« v Zarjinih očeh izvemo o njej? Kako se s to igro kaže sprememba njenega odnosa do Andreja? Odgovor zapiši v eni ali dveh povedih.

(3 točke)

9. Preberi.

Dež je proti jutru ponehal. Veter se je obrnil in dajal vtis, da se vrača na odprto morje, od koder je prišel. Sonce je opazovalo ohlajeno ozračje. Rastlinje po otoku se je pretegovalo in pokalo od odžeganega zelenega zdravja.

9. a) Katero pesniško sredstvo prevladuje v odstavku?

(1 točka)

9. b) Kaj pomeni podčrtana besedna zveza? Pojasni s svojimi besedami.

(1 točka)

10. Kako/S čim avtor doseže humornost v besedilu? Navedi tudi primer iz izhodiščnega besedila.

(2 točki)

11. Predstavi Andrejevo spreminjanje odnosa do Zarje. Vsako spremembo (navedi tri) pojasni s podatki iz odlomka.
Napiši zaokroženo besedilo v največ šestih povedih.

A	B
3	2

12. Preberi trditev.

V protestantizmu smo Slovenci dobili slovenski jezik.

Ali je ta trditev pravilna?

DA NE

Utemeljitev:

(1 točka)

II. DEL

Naloge iz II. dela se navezujejo na besedilo *Veslanje stoje – SUP, kaj je to?*
Pozorno preberi izhodiščno besedilo in reši naloge.

1. Kaj je najverjetnejši vzrok, da je bilo besedilo objavljeno v mesecu juliju?

(1 točka)

2. Katere podatke o supanju izveš iz izhodiščnega besedila? Obkroži črke pred pravilnimi odgovori.

- A Komu supanje odsvetujejo.
- B Kaj pomeni beseda supanje.
- C Kdo vse je v preteklosti pisal o supanju.
- Č Kateri deli telesa so aktivni pri supanju.
- D Kdaj se je začelo supanje.
- E Katere vrste supov poznamo.
- F Katera so pravila tega športa.

(2 točki)

3. Ali poznamo izvor supanja? Obkroži odgovor in ga utemelji s podatki iz 1. in 2. odstavka. Odgovor napiši v eni ali dveh povedih.

DA NE DA in NE

Utemeljitev: _____

(2 točki)

4. Avtor navaja različne prednosti tega športa. Naštej tri.

(1 točka)

5. Čemu so ljudje veslali stoje nekoč in čemu tako veslajo danes? Odgovor napiši v eni ali dveh povedih.

(2 točki)

6. Katero veščino moramo obvladati, preden se odločimo za supanje?

(1 točka)

7. Zakaj trenerji nekaterih športov vključujejo supanje v kondicijske priprave?

(1 točka)

8. V zadnjem odstavku izhodiščnega besedila avtor primerja dve vrsti supov. S križcem označi, za katero vrsto supov velja posamezna trditev.

	Trdi supi	Napihljivi supi
Imajo daljšo življenjsko dobo.		
Lažje jih je prenašati.		
So prilagojeni za supanje po nemirnih vodah.		
So primernejši za tekmovanja.		

(1 točka)

9. Kaj v izhodiščnem besedilu izvemo o njegovem avtorju? Obkroži črki pred pravilnima odgovoroma.

- A Navdušen je nad supanjem.
- B Je učitelj supanja.
- C Prodaja SUP-deske.
- Č Spozna se na SUP-deske.
- D Prvič je supal na Havajih.

(1 točka)

10. Kaj v 2. povedi izhodiščnega besedila pomeni podčrtana besedna zveza? Zapiši jo z drugimi besedami.

(1 točka)

11. Preberi povedi.

Supanje je tudi v Sloveniji iz dneva v dan bolj priljubljeno, nad njim se navdušujejo mladi in stari. Za ta šport ne potrebujete predznanja in posebnih priprav, le nekaj prave opreme, seveda pa morate znati plavati.

Iz povedi izpiši:

a) podpomenko in nadpomenko: _____

b) protipomenki: _____

c) besedi, ki sodita v isto besedno družino: _____

(2 točki)

12. Preberi poved.

O tem, kdaj je nastala ta oblika rekreacije, pa kroži več mitov.

12. a) Izpiši glagola.

(1 točka)

12. b) Ali se glagola med seboj ločita samo po času? Pojasni.

(1 točka)

13. Vsakemu samostalniku dopiši glagol v nedoločniku, ki sodi v isto besedno družino.

Samostalnik	Glagol v nedoločniku
deska	
plavanje	
telovadba	

(1 točka)

14. Besede v oklepajih postavi v ustrezne oblike.

Poznamo dvojce različnih vrst (*deska*) _____ za supanje. Za
_____ (*človek*), ki supajo zaradi adrenalina, so zelo pomembni valovi.
Mnogi športniki se na (*kondicijske priprave*) _____
_____ ukvarjajo s supanjem.

(2 točki)

15. Preberi poved.

Zaradi supanja bodo vaše počitnice dobile povsem drugačno razsežnost.

15. a) Obkroži del povedi, po katerem se vprašaš koga ali kaj.

(1 točka)

15. b) Iz povedi izpiši povedek.

(1 točka)

16. Vprašalno poved spremeni v vzklično. Uporabi velelnik.

Si lahko predstavljate, da priveslate do šole ali službe?

(2 točki)

17. Napiši vprašalno poved, ki bo ustrezala danemu odgovoru. Pomagaj si s 3. odstavkom.

Vprašanje	Odgovor
	Nad supanjem.
	Za supanje.
	Zaradi supanja.

(2 točki)

18. V zadnji povedi 3. odstavka so podčrtane nekatere besede. Na kaj se glede na besedilo tega odstavka nanašajo?

tokrat _____

to _____

pri nas _____

(2 točki)

19. Preberi poved.

Jasno vam bo, zakaj je danes to vse bolj priljubljena športna aktivnost.

19. a) Vprašaj se po podčrtanem delu povedi.

(1 točka)

19. b) Poimenuj vrsto odvisnika.

(1 točka)

20. Preberi povedi.

Trebušna mišica je aktivna pri zavesljaju in pri tem sodeluje s hrbtno mišico. _____

Za supanje ne potrebujete samo predznanja in posebnih priprav, ampak morate znati tudi plavati. _____

Določi vrsto razmerja med stavki. Na črtici zapiši ustrezni številki. Dve razmerji sta odveč.

1 ločno razmerje

2 protivno razmerje

3 stopnjevalno razmerje

4 vezalno razmerje

(1 točka)

4.2.2 Predmetna komisija za italijanščino

4.2.2.1 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz italijanščine v 6. razredu

SLIKE

Slika 4.2.2.1.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri italijanščini, 6. razred

Slika 4.2.2.1.2: Porazdelitev točk pri italijanščini, 6. razred

PREGLEDNICE

Preglednica 4.2.2.1.1: Sestava preizkusa znanja glede na taksonomske stopnje

Preglednica 4.2.2.1.2: Osnovni statistični podatki

Preglednica 4.2.2.1.3: Specifikacijska tabela, italijanščina, 6. razred

4.2.2.2 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz italijanščine v 9. razredu

SLIKE

Slika 4.2.2.2.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri italijanščini, 9. razred

Slika 4.2.2.2.2 : Porazdelitev točk pri italijanščini, 9. razred

PREGLEDNICE

Preglednica 4.2.2.2.1: Sestava preizkusa znanja glede na taksonomske stopnje

Preglednica 4.2.2.2.2: Osnovni statistični podatki

Preglednica 4.2.2.2.3: Specifikacijska tabela, italijanščina, 9. razred

4.2.2.1 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz italijanščine v 6. razredu

Izhodišča in zasnova preizkusa znanja

Izhodišča in zasnova preizkusa znanja so opisani v dokumentu *Informacije o preizkusu znanja*.

Preizkus znanja na NPZ iz italijanščine kot materinščine (v nadaljevanju preizkus znanja) preverja doseganje ciljev in standardov znanja iz *Učnega načrta za italijanščino za osnovne šole z italijanskim učnim jezikom* (2011) na narodno mešanem območju Slovenske Istre.

Preizkus je sestavljen iz enega daljšega besedila (odlomek iz biografije skladatelja Franca Josepha Haydna). Naslov besedila je *Franz Joseph Haydn: un compositore dalle brillanti idee*. Tri naloge (od 1. do 3.) preizkusa preverjajo zmožnost samostojnega tihega branja, razumevanja vsebine in vrednotenja besedila. Druge naloge (od 4. do 9.) preverjajo jezikovno in metajezikovno zmožnost. Zadnja, 10. naloga je tvorba naloge.

Preizkus iz italijanščine uvaja različne tipe nalog, kot so odgovori na vprašanja, izbirni tip naloge, naloge dopolnjevanja, povezovanja, urejanja in pretvarjanja ali substitucijske naloge.

Preizkus znanja vključuje naloge na različnih zahtevnostnih ravneh: vsebuje preprostejše naloge, ki zahtevajo poznavanje in razumevanje bistvenih podatkov besedil, ter kompleksnejše in bolj strukturirane naloge, ki vključujejo zahtevnejše miselne procese (npr. samostojno tvorjenje pisnega besedila).

Sestava preizkusa znanja glede na taksonomske stopnje pa je naslednja:

Preglednica 4.2.2.1.1: Sestava preizkusa znanja glede na taksonomske stopnje

Taksonomska stopnja	Delež v preizkusu
I. znanje in poznavanje	30 %
II. razumevanje	35 %
III. uporaba/sinteza znanja	35 %

Analiza dosežkov

Osnovni statistični podatki

Nacionalni preizkus iz italijanščine v 6. razredu je v šolskem letu 2016/17 opravljalo 50 učencev 6. razreda osnovnih šol z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju Slovenske Istre. Učenci so od možnih 40 točk dosegli povprečno 20,50 točke oz. 51,25 %.

Preglednica 4.2.2.1.2: Osnovni statistični podatki

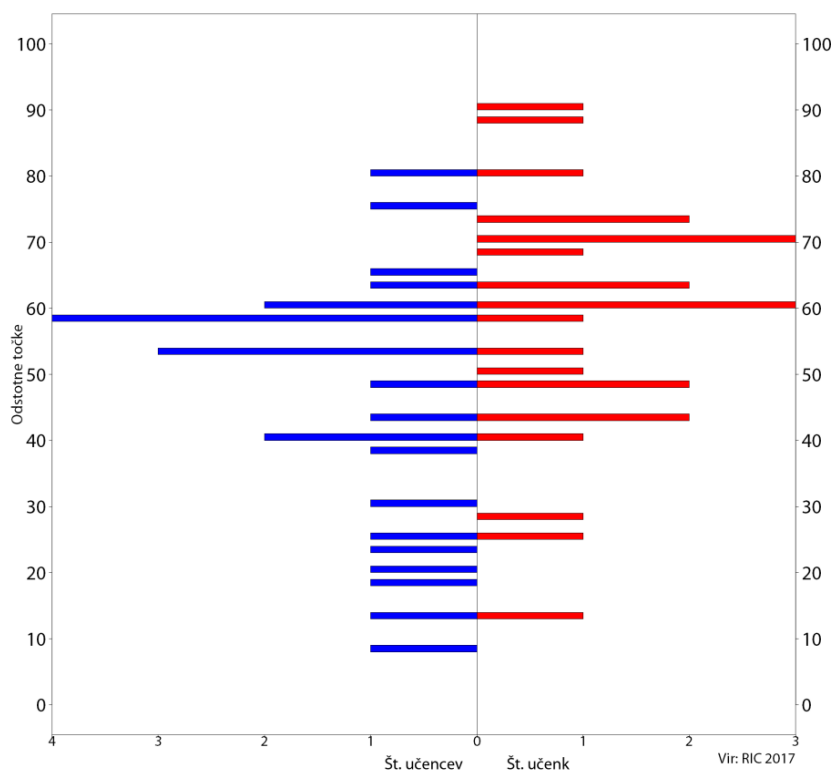
Število učencev	50
Število postavk	13
Možne točke	40
Povprečno število točk	20,50
Povprečno število odstotnih točk	51,25
Standardni odklon v odstotnih točkah	19,95
Indeks težavnosti	0,51
Indeks zanesljivosti	0,87

Letošnji povprečni dosežek pri preizkusu je rahlo nižji od dosežkov pri NPZ prejšnjih let. Nekoliko se razlikuje razvrstitev dosežkov znotraj posameznih področij sporazumevalne zmožnosti (bralno razumevanje, (meta)jezikovna zmožnost, sporočanje). Minimalno število doseženih odstotnih točk je 8, maksimalno pa 90.

Dosežki po spolu in regijah

NPZ iz italijanščine ob koncu drugega vzgojno-izobraževalnega obdobja je opravljalo 25 učencev in 25 učenk. Preizkus se izvede samo v eni (obalno-kraški) regiji, opravlja pa ga omejeno število učencev (letos 50). Posledično podatki ne omogočajo posploševanja in analize po regijah. Kar zadeva spol, je dosežek učenk rahlo višji od dosežka učencev (za učence: minimalno število doseženih odstotnih točk 8 %, maksimalno 80 %; za učenke: minimalno število doseženih odstotnih točk okoli 15 %, maksimalno 90 %).

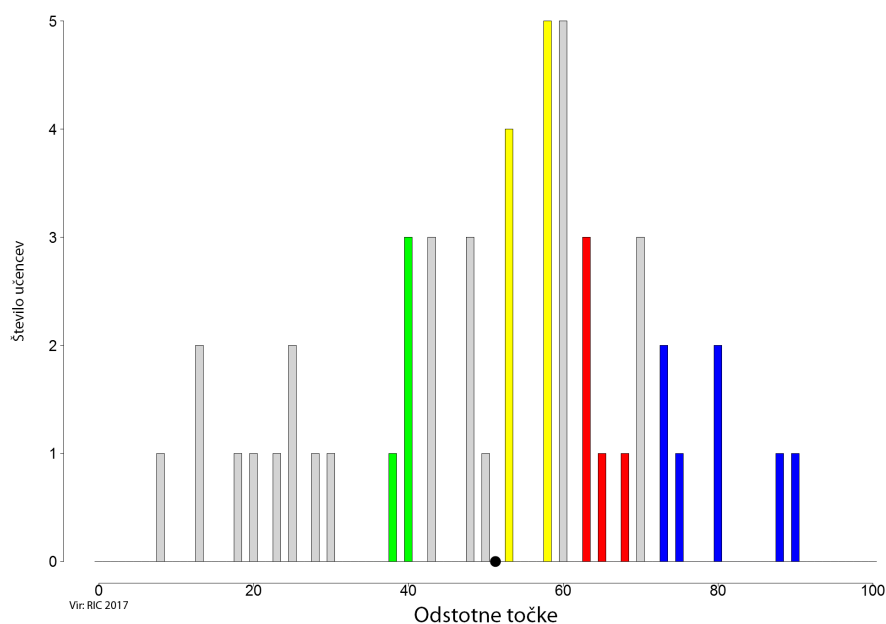
Slika 4.2.2.1.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri italijanščini, 6. razred

Opisi dosežkov učencev na nacionalnem preverjanju znanja v 6. razredu

V nadaljevanju posredujemo opise, ki kažejo, katere standarde znanja učenci na splošno dosegajo in katerih ne.

Slika 4.2.2.1.2.: Porazdelitev točk pri italijanščini, 6. razred

Specifikacijska tabela preizkusa znanja

Preglednica 4.2.2.1.3: Specifikacijska tabela, italijanščina, 6. razred

Št. naloge	Taksonomska stopnja	Področje preverjanja	Tip naloge	IT	ID
1	I.	Bralno razumevanje	odgovori na vprašanja	0,82	0,54
2	II.	Bralno razumevanje	odgovori na vprašanja	0,45	0,64
3	III.	Bralno razumevanje	odgovori na vprašanja	0,28	0,54
4	I.	Poznavanje jezika	kratek odgovor	0,81	0,53
5	II.	Poznavanje jezika	izbirni tip	0,70	0,33
6	III.	Poznavanje jezika	izbirni tip	0,76	0,61
7	I.	Metajezikovna zmožnost	dopolnjevanje	0,16	0,48
8	II.	Metajezikovna zmožnost	dopolnjevanje	0,43	0,66
9	III.	Metajezikovna zmožnost	dopolnjevanje	0,56	0,63
10		Kratek pisni sestavek	tvorbna naloga		
	a III.	- upoštevanje navodil		0,71	0,50
	b I.	- besedišče		0,43	0,64
	c II.	- jezikovna pravilnost		0,28	0,62
	d III.	- zgradba besedila - pravopis oz. čitljivost zapisa			

Analiza dosežkov po postavkah v specifikacijski tabeli

Naloge **prve taksonomske stopnje** preverjajo minimalne standarde po učnem načrtu, zmožnost iskanja bistvenih podatkov (1. naloga), poznavanje besedišča (4. naloga), poznavanje slovničnih struktur (7. naloga).

Naloge **druge taksonomske stopnje** preverjajo temeljne standarde znanja iz učnega načrta, razumevanje in povezovanje podatkov v besedilih (2. naloga), pomena besed (5. naloga) in različne jezikovne naloge (uporaba različnih oblik italijanskega glagola pri 8. nalogi).

Na **tretji taksonomski stopnji** učenci dokazujejo zmožnosti razumevanja, povezovanja, sklepanja in utemeljevanja (3. naloga), zmožnost razlikovanja med prenesenimi in strokovnimi pomeni besed (6. naloga), zmožnost pretvorbe iz odvisnega do premega govora (9. naloga).

Iz preglednice 4.2.2.1.3 je razvidno, da je velika večina učencev uspešno reševala naloge, ki preverjajo bralno razumevanje, predvsem pri postavkah, ki zahtevajo iskanje določenih specifičnih podatkov (1. naloga). Učenci so bili uspešni tudi pri poznavanju besedila (4. naloga), določanju pravega pomena besed (5. naloga) ter razlikovanju med prenesenimi in strokovnimi pomeni besed (6. naloga).

Približno polovica učencev je uspešno reševala naloge razumevanja in povezovanja podatkov v besedilih (2. naloga) ter kompleksne naloge, kot sta uporaba različnih oblik italijanskega glagola (8. naloga) in pretvorba iz odvisnega v premi govor (9. naloga).

Manjše število učencev je uspešno reševalo najbolj kompleksne naloge razumevanja, povezovanja, sklepanja in utemeljevanja svojega mnenja (3. naloga) ter poznavanja in poimenovanja različnih slovničnih struktur italijanskega glagolskega sistema (7. naloga).

Za razliko od prejšnjih let so bili pri NPZ 2017 za 6. razred indeksi diskriminativnosti pri vseh nalogah sorazmerno visoki.

Pri tvorbnih, 10. nalogi so učenci večinoma dokazali poznavanje besedilne vrste in upoštevali navodila naloge (tretja taksonomska stopnja). Pri približno polovici učencev je bila ustrezna tudi raba besedišča (druga taksonomska stopnja). Približno tretjina učencev je pri pisnem sestavku zadostila načelu pravilnosti in ustrezne zgradbe besedila ter rabe ustreznega pravopisa in čitljive pisave (druga taksonomska stopnja). Tudi tvorba naloga ima ustrezen indeks diskriminativnosti, kar pomeni, da so dosežki pri pisnem sporočanju skladni s splošnim rezultatom na nacionalnem preizkusu.

Sklepne ugotovitve

Učiteljem priporočamo pri pouku izvajanje nalog v različnih avtentičnih sobesedilih, v katerih bi učenci naučene jezikovne strukture intenzivno in ustrezno uporabili. Priporočamo tudi načrtno razvijanje bralnih strategij, zlasti kar zadeva druge in tretje taksonomske stopnje.

Hkrati predlagamo, da se učence spodbuja k samostojnem tvorjenju pisnih/ustnih besedil, in sicer s:

- samostojnim tvorjenjem daljših odgovorov ali krajših besedil,
- sprotnim spremljanjem učenčevega napredka s sodobnimi strategijami učenja, kot je npr. vrstniško učenje (izmenjava izdelkov, vrstniško vrednotenje) in (samo)vrednotenjem učnih rezultatov.

Učitelji bodo deležni ustreznega izobraževanja v okviru nadaljnjega izobraževanja, ki jih organizirajo izobraževalne institucije.

FRANZ JOSEPH HAYDN: un compositore dalle brillanti idee

Franz Joseph Haydn (1732-1809) scrisse molte delle sue opere lavorando come direttore musicale per i principi Esterházy⁶. Per Haydn questa era la situazione ideale: aveva sempre a disposizione i cantanti e un'intera orchestra, e poteva permettersi di fare tutti gli esperimenti che voleva. Fu per questo che Haydn divenne davvero un grande compositore.

Come direttore musicale, le responsabilità di Haydn erano enormi. Haydn, però, riusciva a mettere tutto a posto, meritandosi la gratitudine dei suoi musicisti. Furono proprio loro a dargli il soprannome di "Papà Haydn".

Tutti i musicisti al servizio degli Esterházy dovevano passare lunghe estati nel castello del principe a Esterháza⁷ e restarvi finché quest'ultimo non decidesse di tornarsene ad Eisenstadt⁸, dove trascorreva il resto dell'anno. I musicisti, che sentivano la mancanza delle loro famiglie, **fecero appello a** Haydn. E questi ebbe una brillante idea: compose una nuova sinfonia per il principe, che divenne celebre col nome di *Sinfonia degli addii*. Per i primi tre movimenti Haydn scrisse una sinfonia come tutte le altre. Ma all'ultimo **movimento**, una alla volta, tutte le parti degli orchestrali si interruppero. A quel punto, uno alla volta, ogni **orchestrante** soffiò sulla candela del leggio, si infilò lo strumento sottobraccio, e lasciò il **palcoscenico**. Alla fine rimasero solo **il primo violino** e Haydn. Per fortuna il principe Esterházy, seduto in **platea**, capì il messaggio e il giorno dopo ordinò di tornare immediatamente ad Eisenstadt.

GIRA IL FOGLIO.

⁶ Famiglia nobile, di origine ungherese, molto importante ai tempi dell'Imperatore d'Austria.

⁷ Località nel territorio dell'Imperatore d'Austria, dalla quale gli Esterházy provenivano.

⁸ Città nel territorio dell'Imperatore d'Austria, nella quale gli Esterházy vivevano quando non erano in vacanza.

Haydn si recò due volte in Inghilterra. Fu proprio nella capitale inglese che divenne una vera celebrità. A Londra Haydn compose alcune delle sue opere più belle, comprese le sue ultime dodici sinfonie. La numero 94 è conosciuta come *La sorpresa*. Capitava che il pubblico di allora decidesse di andare ai concerti dopo aver mangiato e bevuto un po' troppo, quindi molti si addormentavano in platea, magari russando forte. A Haydn la cosa infastidiva parecchio, così scrisse una sinfonia in cui il secondo movimento cominciava davvero *pianissimo*... ma poi all'improvviso partiva un **botto** fortissimo di tutta l'orchestra (**timpani** compresi), che faceva **balzare** sulla seggiola gli spettatori! Funziona ancora oggi.

(adattato da Steven Isserlis, *Perché Ciaikovskij si nascose sotto il divano e molte altre storie*. Curci Young, Milano, 2013)

Dopo aver letto il testo *“Franz Joseph Haydn: un compositore dalle brillanti idee”* risolvi gli esercizi che ti vengono proposti.

1. Rispondi alle seguenti domande con una frase completa.

a) Per quale famiglia Haydn lavorò e scrisse molte opere?

b) Come venne soprannominato Haydn dai suoi musicisti?

c) Come viene chiamata la sinfonia che Haydn compose perché infastidito dal comportamento poco educato del pubblico?

d) Come viene chiamata la sinfonia che Haydn compose per aiutare i musicisti degli Esterházy, che sentivano la mancanza delle loro famiglie?

(4 punti)

2. Riesamina le informazioni presenti nel testo e rispondi alle seguenti domande con una frase completa.

a) Tra quali due secoli è vissuto Franz Joseph Haydn?

b) Indica i nomi di due mesi in cui sicuramente i musicisti al servizio degli Esterházy erano costretti a stare lontano dalle loro famiglie.

c) Quanti sono i movimenti di cui è composta la *Sinfonia degli addii*?

d) In che cosa consiste la sorpresa inserita da Haydn nel secondo movimento della sinfonia numero 94?

(4 punti)

3. Rifletti sulle informazioni che hai letto e rispondi in modo completo.

- a) Secondo te, qual era il messaggio che Haydn intendeva comunicare con la brillante idea inserita nella prima sinfonia citata dal testo?

- b) Secondo te, qual era il messaggio che Haydn intendeva comunicare con la brillante idea inserita nella seconda sinfonia citata dal testo?

- c) Come hai potuto leggere, Haydn inserì nelle sue sinfonie delle trovate brillanti e anche divertenti. In base a ciò, come descriveresti la sua personalità?

Secondo me Haydn era una persona _____

perché _____

(6 punti)

4. Completa le seguenti definizioni, che si riferiscono a due parole presenti nel testo.

palcoscenico:

parte del teatro in cui si sistemano _____

platea:

parte del teatro in cui si sistemano _____

(2 punti)

5. Sottolinea il significato corretto delle seguenti parole.

fecero appello a:

chiesero aiuto a, protestarono con, punirono, scrissero una lettera a

il primo violino:

lo strumento più antico, il violinista più importante, il direttore, il principe

balzare:

svegliare, spaventare, stupire, saltare

(3 punti)

6. Individua e sottolinea il significato che ciascuna delle seguenti parole assume nel testo.

movimento:

attività fisica; parte di una composizione; spostamento di un corpo

orchestrale:

membro di un'orchestra; scritto per un'orchestra; tipico dell'orchestra

botto:

suono fragoroso; fuoco d'artificio; stretta forte

timpani:

parti delle orecchie; tamburi dell'orchestra; parti della facciata del teatro

(4 punti)

7. Leggi il testo, che trovi riprodotto qui sotto. Individua i verbi al modo indicativo in esso presenti e analizzali. Poi trasformali al presente.

Per Haydn lavorare dai principi Esterházy era la situazione ideale: aveva sempre a disposizione i cantanti e un'intera orchestra, e poteva permettersi di fare tutti gli esperimenti che voleva. Fu in questo periodo che Joseph divenne davvero un grande compositore.

Forma verbale	Verbo	Tempo	Trasformazione

(3 punti)

8. Leggi il testo, che trovi qui sotto. Individua i verbi in esso presenti, trascrivili nella tabella e trasformali al modo infinito. Poi riscrivili al modo imperativo rivolgendoti a tutti i musicisti.

All'ultimo movimento, uno alla volta, ogni orchestrale soffiò sulla candela del leggio, si infilò lo strumento sottobraccio, e lasciò il palcoscenico.

Forma verbale nel testo	Verbo al modo infinito	Trasformazione

(3 punti)

9. Leggi le seguenti frasi e trasformane le parti sottolineate immaginando che siano pronunciate, rispettivamente, dai musicisti, da Haydn e dal principe Esterházy.

- a) I musicisti sentivano la mancanza delle loro famiglie.

Musicisti: “ _____
_____ ”.

- b) Haydn ebbe un'idea e compose una nuova sinfonia.

Haydn: “ _____
_____ ”.

- c) Il principe capì il messaggio e ordinò loro di lasciare il castello.

Principe: “ _____
_____ ”.

(3 punti)

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

a	b	c	d
2	2	2	2

132 | LETNO POROČILO O IZVEDBI NACIONALNEGA PREVERJANJA ZNANJA V ŠOLSKEM LETU 2016/2017

4.2.2.2 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz italijanščine v 9. razredu

Izhodišča in zasnova preizkusa znanja

Izhodišča in zasnova preizkusa znanja so opisani v dokumentu *Informacije o preizkusu znanja*.

Preizkus znanja na NPZ iz italijanščine v 9. razredu preverja doseganje ciljev in standardov znanja iz veljavnega učnega načrta za italijanščino (*Učni načrt za italijanščino*, 2011). V prvem delu uvaja biografsko besedilo z naslovom *Una lettera dal Canada*, v drugem delu pa poročevalno besedilo o šolskem izletu (brez naslova, ker je naslov besedila predmet ene naloge).

Z nalogami, ki izhajajo iz navedenih besedil, preverjamo:

- zmožnost razumevanja in vrednotenja prebranih besedil,
- poimenovalno, upovedovalno, skladiščno, pravopisno, slogovno zmožnost,
- metajezikovno zmožnost,
- zmožnost pisnega sporočanja dane besedilne vrste.

Naloge zahtevajo:

- pomensko razčlenbo,
- okoliščinsko in pragmatično razčlenbo,
- besedno-slovnično razčlenbo.

Pri pisanju dane besedilne vrste (tvorbna naloga) pa vrednotimo vrsto podzmožnosti, kot so: sporočilnost, vezljivost, jezikovna ustreznost in pravopisna zmožnost.

Preizkuse znanja praviloma sestavljajo naloge objektivnega tipa (izbirni tip, naloge kratkih odgovorov, naloge dopolnjevanja, urejanja, povezovanja in popravljanja oz. substitucijske naloge) in samostojno tvorjenje besedila.

Preizkus znanja vključuje naloge na različnih zahtevnostnih ravneh: to so preprostejše naloge, ki zahtevajo poznavanje ter razumevanje vsebine in sporočila besedila, in kompleksnejše, bolj strukturirane naloge, ki vključujejo zahtevnejše miselne procese (npr. razlaga konceptov, razumevanje posredno izraženih stališč, sklepanje iz sobesedila, samostojno tvorjenje daljših pisnih besedil).

Sestava preizkusa znanja glede na taksonomske stopnje pa je sledeča:

Preglednica 4.2.2.2.1: Sestava preizkusa znanja glede na taksonomske stopnje

Taksonomska stopnja	Delež v preizkusu
I. znanje in poznavanje	30 %
II. razumevanje	35 %
III. uporaba/sinteza znanja	35 %

Analiza dosežkov

Osnovni statistični podatki

Nacionalni preizkus iz italijanščine v 9. razredu je v šolskem letu 2016/17 opravljalo 38 učencev 9. razreda štirih osnovnih šol z italijanskim učnim jezikom. Učenci so od možnih 60 točk dosegli povprečno 29,79 točke, kar je 49,65 %.

V letu 2017 so dosežki učencev nižji glede na rezultate prejšnjih let.

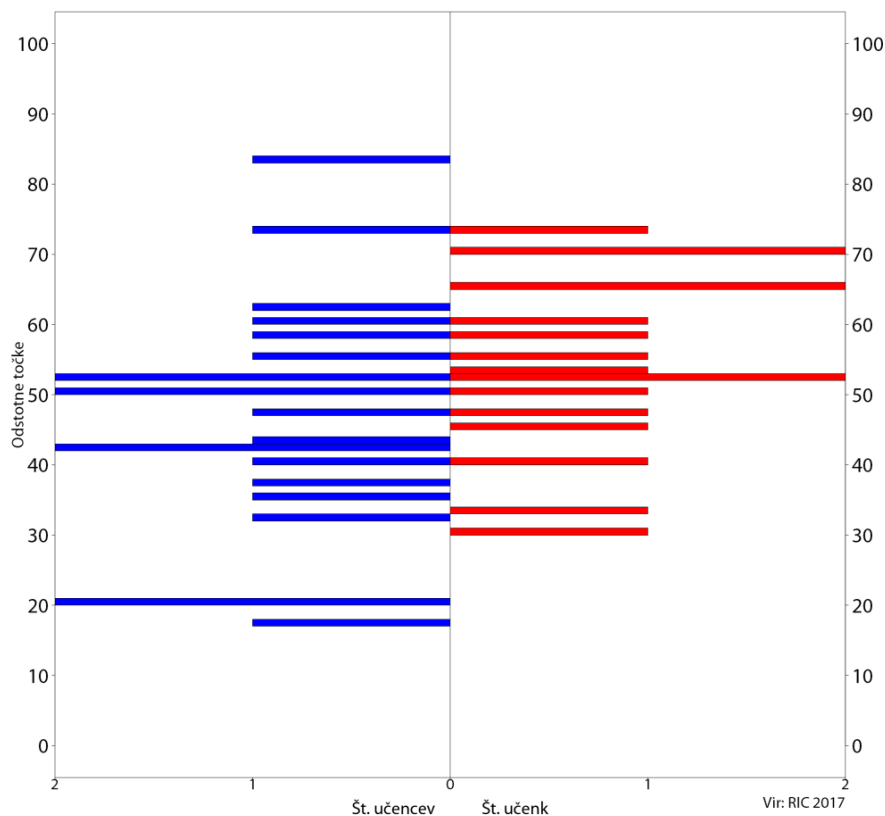
Preglednica 4.2.2.2: Osnovni statistični podatki

Število učencev	38
Število postavk	28
Možne točke	60
Povprečno štev. točk	29,79
Povprečno štev. odstotnih točk	49,65
Standardni odklon v odstotnih točkah	15,38
Indeks težavnosti	0,50
Indeks zanesljivosti	0,83

Dosežki po spolu in regijah

NPZ iz italijanščine v 9. razredu je opravljalo 21 učencev in 17 učenek. Preizkus se izvede samo v eni (obalno-kraški) regiji, opravlja pa ga omejeno število učencev (letos 38). Posledično podatki ne omogočajo posploševanja in analize po regijah. Kar zadeva spol, so dosežki učenk manj razpršeni od dosežkov učencev (za učence: minimalno število doseženih odstotnih točk 17, maksimalno 83; za učenke: minimalno število doseženih odstotnih točk 30, maksimalno 73). Dosežek učenk je rahlo višji od dosežka učencev od spodnjega do zgornjega dela distribucije, toda maksimalno število odstotnih točk (83) je dosegel en učenec.

Slika 4.2.2.2.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri italijanščini, 9. razred

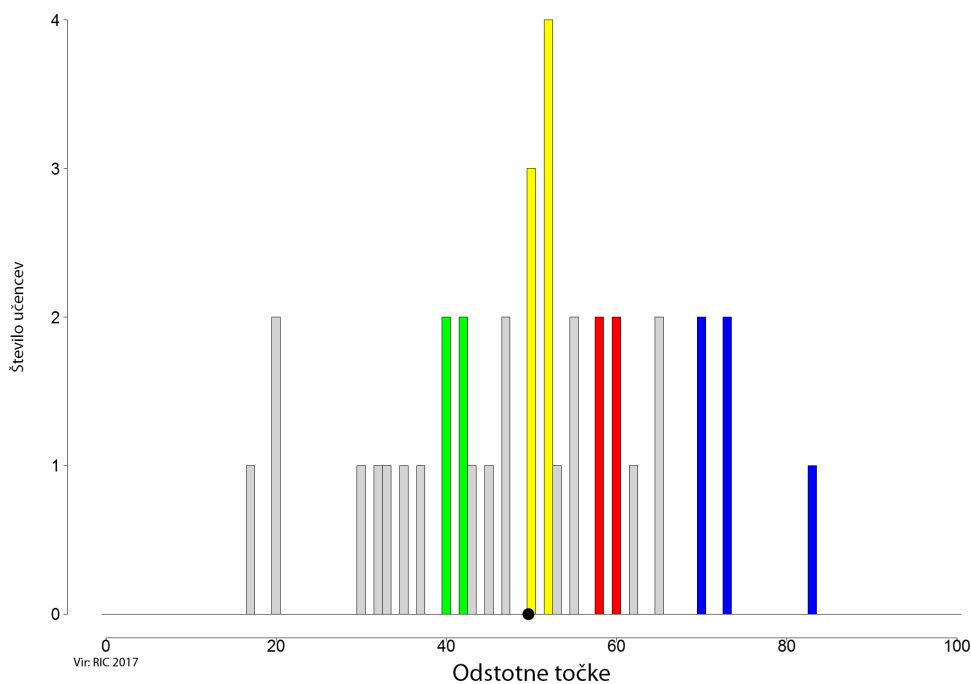

Opisi dosežkov učencev na nacionalnem preverjanju znanja v 9. razredu

V nadaljevanju posredujemo opise, ki kažejo, katere standarde znanja učenci na splošno dosegajo in katerih ne.

Naloge kljub različnim izhodiščnim besedilom iz leta v leto kažejo doseganje podobnih ciljev in standardov znanja. Se pa zaradi majhnega števila kandidatov nekoliko razlikuje razvrstitev dosežkov znotraj posameznih področjih sporazumevalne zmožnosti (npr. bralno razumevanje, (meta)jezikovna zmožnost). Minimalno število doseženih odstotnih točk je 17, maksimalno pa 83.

Slika 4.2.2.2.2 : Porazdelitev točk pri italijanščini, 9. razred

Specifikacijska tabela preizkusa znanja

Preglednica 4.2.2.2.3: Specifikacijska tabela, italijanščina, 9. razred

Naloga	Taksonomska stopnja	Področje preverjanja	Tip naloge	IT	ID
1	II.	Bralno razumevanje	izbirni tip	0,71	0,42
2	III.	Bralno razumevanje	izbirni tip	0,78	0,47
3	I.	Bralno razumevanje	odgovor na vprašanje	0,34	0,25
4	I.	Bralno razumevanje	odgovor na vprašanje	0,70	0,47
5	I.	Bralno razumevanje	odgovor na vprašanje	0,42	0,22
6	I.	Bralno razumevanje	odgovor na vprašanje	0,61	0,47
7	II.	Bralno razumevanje	odgovor na vprašanje:	0,57	0,56
8	II.	Poznavanje jezika: pomenoslovje	izbirni tip	0,80	0,38
9	III.	Poznavanje jezika: pomenoslovje	odgovor na vprašanje	0,36	0,46
10	II.	Uporaba jezika	odgovor na vprašanje	0,34	0,36
11	I.	Bralno razumevanje	izbirni tip	0,66	0,16
12	II.	Bralno razumevanje	izbirni tip	0,55	0,36
13	I.	Bralno razumevanje	izbirni tip	0,42	0,29
14	II.	Bralno razumevanje	odgovor na vprašanje	0,44	0,37
15	III.	Bralno razumevanje	odprti tip naloge tvorba	0,37	0,58
16	I.	Bralno razumevanje	izbirni tip	0,79	0,11
17	III.	Bralno razumevanje	odprti tip naloge	0,45	0,52
18	III.	Bralno razumevanje	dopolnjevanje	0,63	0,35
19	II.	Poznavanje jezika: pomenoslovje	izbirni tip	0,65	0,44
20	I.	Poznavanje jezika: pomenoslovje	dopolnjevanje	0,32	0,35
21	III.	Metajezikovna zmožnost	dopolnjevanje	0,45	0,35
22	III.	Uporaba jezika	dopolnjevanje	0,08	0,26
23		Krajši pisni sestavek	dopolnjevanje		
	a III.	– upoštevanje navodil		0,71	0,41
	b II.	– vsebinska ustreznost		0,58	0,35
	c III.	– izražanje lastnih stališč		0,38	0,41
	d III.	– jezikovna pravilnost		0,16	0,30
	e III.	– besedišče		0,34	0,24
	f I.	– pravopis in oblika		0,28	0,33

Analiza dosežkov po postavkah v specifikacijski tabeli

K **prvi taksonomski stopnji** spadajo naloge, ki preverjajo minimalne standarde znanja iz učnega načrta, npr. zmožnost razumevanja bistvenih podatkov (3., 4., 5., 6., 11., 13. in 16. naloga). Naloge prve taksonomske stopnje je povprečno več kot polovica učencev pravilno rešila.

Na tej stopnji prevladujejo naloge, ki preverjajo bralno razumevanje. V letošnjem letu so bile te naloge odprtega tipa (odgovor na vprašanja). Indeks zanesljivosti kaže, da so te naloge uspešno rešili tudi učenci s povprečnim ali podpovprečnim uspehom pri preverjanju znanja (npr. 11. in 16. naloga).

Naloge **druge taksonomske stopnje** preverjajo temeljne standarde znanja iz učnega načrta. Z njimi preverjamo bistvene podatke v besedilih (1., 12. in 14. naloga) ter poznavanje in pravilno uporabo pomena (8. in 19. naloga) in slovničnih struktur (10. naloga).

Učenci so v povprečju dobro reševali naloge, ki preverjajo zmožnost razumevanja prebranega besedila (1., 12. in 14. naloga). Dokazali so, da dobro obvladajo in uporabijo besedišče (8. in 19. naloga) ter jezikovne strukture (premi in odvisni govor, 10. naloga). Pri tvorbi nalogi (23. b-naloga) so učenci predstavili dokaj ustrezno vsebino, vendar z jezikovnimi napakami (23. e-naloga) in nekako pomanjkljivo upoštevanje pravopisa in oblike (23. f-naloga). Indeks zanesljivosti kaže, da so te naloge uspešneje rešili učenci s povprečnim ali nadpovprečnim uspehom.

Naloge **tretje taksonomske stopnje** preverjajo temeljne in višje standarde iz učnega načrta: npr. razumevanje posredno izraženih stališč v besedilu, zmožnost razlage prenesenih pomenov, zmožnost utemeljevanja lastnih stališč oz. posploševanja, sklepanja s pogledom na celotno besedilo (npr. 2., 15., 17., 18. in 23. c-naloga) ter poznavanja in uporabe jezika in besedišča (9., 22. in 23. e-naloga) in metajezikovno zmožnost (21., 23. a- in 23. d-naloga). Učenci, ki se umeščajo v zgornjem delu distribucije dosežkov, v povprečju tvorijo besedilo skladno z načeli sporočilnosti, jezikovne pravilnosti, z ustrezno notranjo in zunanjo zgradbo ter izražajo in utemeljujejo lastna stališča. Naloge iz te taksonomske stopnje imajo dokaj ustrezen indeks diskriminativnosti. Indeks težavnosti je pri nekaterih nalogah precej nizek (npr. 22. in 23. d-naloga), saj jih ustrezno rešijo le učenci, ki so dosegli višje število točk.

Sklepne ugotovitve

V letošnjem preizkusu znanja je večina učencev uspešno rešila naloge, ki preverjajo razumevanje podatkov in podrobnosti ter neposredno izraženih stališč. Učenci so v povprečju prepoznali posamezne pojme, jih povezali med seboj, uspešni so bili pri iskanju primerov v besedilu.

Učenci so bili uspešni tudi pri nalogah, ki preverjajo razumevanje prenesenih pomenov, posredno izraženih stališč, sklepanje, povzemanje ali sintezo podatkov ter zmožnost interpretacije.

Že vrsto let ugotavljamo, da so dosežki nižji pri nalogah, ki preverjajo upovedovalno zmožnost učencev. Iz podatkov, ki jih je PK za italijanščino pridobila pri vrednotenju znanja, priporočamo učiteljem, da pri pouku italijanščine kot materinščine dajejo večji poudarek na:

- samostojnem branju in razvijanju bralnih strategij (globlje razumevanje sprejetega besedila),
- samostojnemu tvorjenju daljših odgovorov ali besedil,
- temeljitejšem vrednotenju učenčevih izdelkov tudi z uvajanjem elementov samovrednotenja/samopreverjanja učnih rezultatov.

PRILOGA

ALLEGATO ALLA PROVA

Prima parte

Una lettera dal Canada

Mi è arrivata una lettera da Claudio.

Ci ha impiegato esattamente due mesi e dieci giorni per **approdare** sul mio tavolo, ma tutto sommato ce l'ha fatta ed è questo che conta.

E non c'è neanche da stupirsi tanto. Se il treno ha bisogno di trentatré ore prima di raggiungere Roma da Milano, posso dire che in proporzione la mia lettera dal Canada si è comportata molto bene. Claudio è il ragazzo che ho conosciuto nel campo d'internamento⁹ in Svizzera e che ho giurato di amare per tutta la vita.

Quando ci siamo incontrati io non sapevo però che a guerra finita Claudio e la sua famiglia non sarebbero tornati in Italia e avrebbero invece deciso di raggiungere i loro parenti in Canada. Non lo sapeva neanche Claudio.

Insomma, è stata una sorpresa per tutti.

E così siamo stati divisi. Ma ormai ci eravamo scoperti esattamente fatti l'uno per l'altra e non c'è rimasto che prometterci di aspettare per potere un giorno tornare insieme.

Nessuno ci può fare niente, a noi è capitato così. Io ci credo alla teoria che in qualche parte del mondo esiste una persona fatta apposta su misura per te. Solo che non sempre vengono bene i tempi. Qualcuno per esempio la può incontrare quando però, per grande sbaglio, si è già sposato e allora nascono un mucchio di guai (senza questa specialissima circostanza non potrebbero esistere però la maggior parte dei romanzi).

Quanto a noi, è successo troppo presto. Tutto qui. Quando ho incontrato Claudio, di anni io ne avevo solo quattordici e lui sedici. Ma nessuno ne ha colpa, se non forse qualcuno da qualche parte lassù che magari non è troppo forte con i numeri.

Ma non è poi così tanto negativo. A non avere l'ansia di cercarsi il ragazzo si **conquista** un bel po' di tempo libero, anzi, non «un bel po'», ma un tempo sterminato perché sei sgombrato anche nei pensieri. Io posso leggere, passeggiare da sola andando dove mi gira in quel momento, canticchiare e sentire le confidenze delle "altre", le amiche, senza sorprendermi a **sbuffare** dentro: "Ma questa parla sempre di sé! Dei fatti miei non c'è una volta che mi chieda!".

Infatti non c'è niente da chiedere. I "fatti miei" sono noti a tutti e una volta per tutte. *Fin dall'inizio* per me c'era Claudio e tale è rimasto. Fine della storia. E questa volta persino più breve di Tacito¹⁰. Ho letto la lettera con avidità. Claudio mi racconta del suo arrivo a Montreal¹¹... Ma come, ancora l'arrivo? Già, dimenticavo che l'ha scritta più di due mesi fa.

La lettera di Claudio era molto lunga e piena di particolari, ma non allegra. L'ho **divorata** tutta d'un fiato, anche se debbo confessare una cosa.

Sì, è vero, la leggevo così di corsa perché volevo sapere più cose possibili sulla sua vita e su di lui, ma sotto sotto la verità era che volevo vedere se almeno al fondo c'era qualcuna di quelle frasi... Va bene, sì, intendo dire quelle frasi tipo «ti amo» e «ti penso ogni sera», ormai lo si è capito. Perché Claudio è un tipo un po' strano. Credo che il suo amore consista più che altro nel raccontare e discutere di tutto con me. Anche in Svizzera succedeva così quando stavamo insieme. Certo, il vero amore deve essere questo e perciò mi dovrebbe bastare. Il resto si sente solo nelle canzoni, ma il fatto è che io come ho detto canticchio spesso...

⁹ Luogo in cui venivano relegati gli ebrei che, durante la Seconda guerra mondiale, erano considerati persone pericolose.

¹⁰ Storico romano, famoso per la brevità e concisione del suo modo di scrivere.

¹¹ Una delle città più importanti del Canada.

Comunque nel finale della lettera qualcosa c'era. Una frase a proposito di noi due. «Quello che ci lega lo conosci, ce lo siamo detti e giurati una volta per sempre, e poi ti penso ogni giorno». Fine. E siamo di nuovo al mio "modello" Tacito.

(Adattato da: Lia Levi, *Da quando sono tornata*, Milano, Mondadori, 1998)

Seconda parte

La nostra destinazione è il monte Conero e il nostro punto di partenza è Piazza Stamira ad Ancona: di qui parte un pullman per Camerano. Scendiamo dal pullman, pieni di entusiasmo, al bivio di Fonte dell'Olio. Il tragitto percorso fin qui è molto piacevole, in dolce salita sulle pendici del Conero, ricoperte da lecci e pini. La passeggiata vera e propria inizia al bivio citato e all'imbocco di una strada asfaltata che sale lungo una collina per tre chilometri suscitando in noi una sensazione di smarrimento. Poco frequentata, serpeggia sulle pendici meridionali e orientali del «Cumelio» (il nome, secondo alcuni, deriva dal greco komaros, corbezzolo, che vi abbonda ancora), inoltrandosi tra coltivazioni e aree boschive. Lasciandoci alla sinistra, non senza qualche esitazione e incomprensione tra i membri del nostro gruppo, la strada per la vetta, percorriamo un breve viale di lecci e, passato un portale barocco di notevole bellezza, eccoci alla Badia di San Pietro, posta a 476 metri. Verso occidente si prosegue lungo la carrareccia-sentiero che dapprima sale moderatamente per poi ridiscendere sull'altro versante verso l'accogliente borgata di Camerano. Ci sentiamo immersi nella tipica macchia mediterranea, tra lecci e querce nane. Qua e là cespugli di biancospini, ginestre e ginepri, misti a caprifoglio, eriche e rose canine che ci inebriano con il loro profumo. Attraverso il sentiero facile e pittoresco, raggiungiamo in breve la vetta del Conero (572 metri) nei cui pressi si trova un giacimento del Paleolitico inferiore, dove sorprendentemente è venuta alla luce la più antica testimonianza della presenza umana nelle Marche: una amigdala, utensile preistorico in pietra, che mi ricorda la forma di una mandorla e che risale a circa 100.000 anni fa.

(Da *L'apprendista lettore 1B Il Capitello*, Torino, 1998, pag. 499)

Prima parte

Leggi attentamente il testo *Una lettera dal Canada* e risolvi gli esercizi che ti vengono proposti.

1. Quando si sono conosciuti la narratrice e Claudio?

- A Prima della guerra.
- B Durante la guerra.
- C A guerra finita.
- D Non si sa quando.

(1 punto)

2. Indica se le seguenti affermazioni sono vere (V) o false (F).

a) La narratrice e Claudio sapevano che si sarebbero separati.	V	F
b) La narratrice e Claudio si sono giurati eterno amore.	V	F
c) I sentimenti della narratrice sono incerti a causa della distanza.	V	F
d) La narratrice è molto sorpresa del ritardo della lettera di Claudio.	V	F

(2 punti)

3. Quale specialissima circostanza dà origine, secondo l'autrice, alla maggior parte dei romanzi?

Rispondi in modo completo e corretto.

(2 punti)

4. Che cosa può fare la narratrice, dato che non ha l'ansia di cercarsi un ragazzo?

A _____

B _____

C _____

D _____

(2 punti)

5. Perché l'autrice non è sorpresa quando le amiche non le chiedono niente di lei?

Rispondi in modo completo e corretto.

(2 punti)

6. Che cosa cerca soprattutto l'autrice nella lettera?

A _____

B _____

(2 punti)

7. In che modo l'autrice crede che Claudio manifesti il suo amore?

Rispondi in modo completo e corretto.

(2 punti)

8. Cerchia il significato corretto, che le parole in neretto assumono nel testo.

Approdare

- A Attraccare
- B Sbarcare
- C Arrivare
- D Riuscire

Conquistare

- A Occupare
- B Guadagnare
- C Sedurre
- D Vincere

Sbuffare

- A Soffiare
- B Ansimare
- C Arrabbiarsi
- D Fumare

Divorare

- A Sbranare
- B Leggere
- C Consumare
- D Ingoiare

(4 punti)

9. Scrivi il significato delle seguenti espressioni figurate, che trovi sottolineate nel testo.

a) non è troppo forte con i numeri: _____

b) un tempo sterminato: _____

(2 punti)

10. Trasforma il seguente discorso diretto in discorso indiretto.

“Quello che ci lega lo conosci, ce lo siamo detti e giurati una volta per sempre, poi io ti penso ogni giorno.”

Claudio scriveva che _____

(3 punti)

Seconda parte

Leggi attentamente il secondo testo e risolvi gli esercizi che ti vengono proposti.

11. Che cosa si descrive nel brano?

(1 punto)

12. Quali tipi di strade percorre il gruppo?

A _____

B _____

C _____

(3 punti)

13. Qual è la pianta che avrebbe dato il nome al monte visitato dal gruppo?

(1 punto)

14. Quali tipi di paesaggio naturale incontra il gruppo?

A _____

B _____

C _____

(3 punti)

15. Quali opere dell'uomo incontra il gruppo lungo la via per arrivare in cima?

A _____

B _____

(2 punti)

16. Dove si trova un giacimento del Paleolitico inferiore?

(1 punto)

17. Abbina a ogni sensazione dei membri del gruppo i vari momenti del tragitto in cui esse si manifestano.

entusiasmo: quando _____

smarrimento: quando _____

esitazione: quando _____

inebriamento: quando _____

(4 punti)

18. Assegna al testo un titolo adeguato e scrivilo nella riga sottostante.

(1 punto)

19. Individua e scrivi le forme primitive dei seguenti derivati.

Asfaltata _____

Sensazione _____

Serpeggia _____

Portale _____

(4 punti)

20. Individua l'intruso in ognuno dei gruppi di parole.

Platano, pioppo, castano, pino, quercia

Sentiero, viottolo, autostrada, mulattiera, stradina

Cima, vetta, versante, picco, sommità

Pittoresco, delizioso, incantevole, inespressivo, suggestivo

(4 punti)

21. Inserisci sulla riga il predicato più appropriato, diverso dal verbo essere.

Qua e là _____ cespugli di biancospini, ginestre e ginepri, misti a caprifoglio, eriche e rose canine che ci inebriano con il loro profumo.

(1 punto)

22. Trasforma l'espressione evidenziata in neretto nella proposizione temporale che più si avvicina al senso del periodo.

Lasciandoci alla sinistra la strada per la vetta, percorriamo un breve viale di lecci.

_____ ,

percorriamo un breve viale di lecci.

(1 punto)

23. Prendendo spunto dal secondo testo letto, descrivi un'escursione che hai fatto o potresti fare dalla località in cui abiti a una località tipica nelle vicinanze. Nel testo presenta l'itinerario, le caratteristiche naturali, edifici o altri segni della presenza dell'uomo, le impressioni e sensazioni suscitate dal paesaggio.

a	b	c	d	e	f
2	2	2	2	2	2

[illegible]

Punteggio totale: 60

4.2.3 Predmetna komisija za madžarščino

4.2.3.1 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz madžarščine v 6. razredu

PREGLEDNICE

Preglednica 4.2.3.1.1: Osnovni statistični podatki

Preglednica 4.2.3.1.2: Specifikacijska tabela, madžarščina, I. del, 6. razred

Preglednica 4.2.3.1.3: Specifikacijska tabela, madžarščina, II. del, 6. razred

4.2.3.2 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz madžarščine v 9. razredu

PREGLEDNICE

Preglednica 4.2.3.2.1: Osnovni statistični podatki

Preglednica 4.2.3.2.2: Specifikacijska tabela, madžarščina, I. del, 9. razred

Preglednica 4.2.3.2.3: Specifikacijska tabela, madžarščina, II. del, 9. razred

4.2.3.1 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz madžarščine v 6. razredu

Izhodišča in zasnova preizkusa znanja

Strokovno podlago za pripravo NPZ iz madžarščine predstavlja posodobljeni *Učni načrt za madžarščino kot materinščino*, ki je bil potrjen leta 2008 na 114. seji Strokovnega sveta za splošno izobraževanje, z njegovimi vsebinskimi in redakcijskimi popravki pa se je Strokovni svet seznanil na 140. seji 17. 2. 2011.

Izhodišča in zasnova preizkusa znanja so opisani v dokumentu *Informacije o preizkusu znanja*.

Analiza dosežkov

Osnovni statistični podatki

NPZ iz madžarščine je v šolskem letu 2016/17 opravljalo 17 učencev 6. razreda dvojezičnih osnovnih šol, ki so od možnih 40 točk dosegli povprečno 30,65 točke, kar je 76,62 %. Rezultat je za kar 12 % višji od lanskega in je najboljši na NPZ iz madžarščine v 6. razredu v zadnjih desetih letih.

Preglednica 4.2.3.1.1: Osnovni statistični podatki

Število učencev	17
Število postavk	27
Možne točke	40
Povprečno število točk	30,65
Povprečno število odstotnih točk	76,62
Standardni odklon v odstotnih točkah	14,71
Indeks težavnosti	0,77
Indeks zanesljivosti	0,84

Dosežki po spolu in regijah

NPZ iz madžarščine v 6. razredu je opravljalo malo učencev v eni regiji, zato podatki ne omogočajo analize po spolu in regijah.

Specifikacijska tabela preizkusa znanja

Preglednica 4.2.3.1.2: Specifikacijska tabela, madžarščina, I. del, 6. razred

Št. naloge	Taksonomska stopnja	Opis naloge	IT	ID
1.01	I.	Naloga dopolnjevanja. Preverja okoliščinsko/pragmatično razčlenbo (dopolnitev podatkov o avtorju in viru besedila). Manj zahtevna naloga. Ovrednotena je z dvema točkama.	0,88	0,34
1.02.a	I.	Naloga kratkega odgovora. Preverja bralno razumevanje oz. pomensko razčlenbo (izpis imena fundacije). Manj zahtevna naloga. Ovrednotena je z eno točko.	0,29	0,26
1.02.b	I.	Naloga kratkega odgovora. Preverja bralno razumevanje oz. pomensko razčlenbo (izpis imena in vzdevka vodje fundacije). Manj zahtevna naloga. Ovrednotena je z eno točko.	0,88	0,65
1.03	II. in III.	Naloga izbirnega tipa. Preverja samostojno razumevanje in razčlenjevanje besedila (pravilnost trditev). Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je s tremi točkami.	0,94	0,58
1.04	II.	Naloga izbirnega tipa. Preverja razumevanje pomena besed (razumevanje pomena časovnega prislova). Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z eno točko.	0,82	0,55
1.05	III.	Naloga odprtega tipa. Preverja samostojno razumevanje in razčlenjevanje besedila (ubeseditiv cilja delovanja klovnov zdravnikov). Zahtevna naloga. Ovrednotena je z eno točko.	1,00	
1.06	I. in II.	Naloga kratkega odgovora. Preverja razumevanje pomena besed (izpis sopomenk danih besed). Manj do srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z dvema točkama.	0,76	0,63
1.07	II.	Naloga dopolnjevanja. Preverja besedno-slovnično razčlenbo in pravopis (tvorba zloženih besed in njihova uporaba v povedih). Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z dvema točkama.	0,68	0,76
1.08	I.	Naloga kratkega odgovora. Preverja besedno-slovnično razčlenbo (pravilno deljenje besed). Manj zahtevna naloga. Ovrednotena je z eno točko.	0,76	-0,13
1.09.a	I.	Naloga razvrščanja. Preverja besedno-slovnično razčlenbo (postavljanje besed v abecedni red). Manj zahtevna naloga. Ovrednotena je z eno točko.	0,53	0,70
1.09.b	I.	Naloga kratkega odgovora. Preverja besedno-slovnično razčlenbo (poznavanje besednih vrst). Manj zahtevna naloga. Ovrednotena je z eno točko.	0,71	0,71
1.10	II.	Naloga dopolnjevanja. Preverja besedno-slovnično razčlenbo in pravopis (pravilna raba dolgih samoglasnikov in soglasnikov ter črk j in ly). Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z dvema točkama.	0,79	0,46
1.11	I. in II.	Naloga dopolnjevanja. Preverja besedno-slovnično razčlenbo in pravopis (dopolnitev povedi s pravilnimi skloni samostalnikov). Manj do srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je s tremi točkami.	0,63	0,61
1.12.a	II.	Naloga odprtega tipa. Preverja besedno-slovnično razčlenbo in pravopis (tvorba vprašalne povedi s pomočjo podčrtane besede). Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z eno točko.	0,71	0,37
1.12.b	III.	Naloga odprtega tipa. Preverja besedno-slovnično razčlenbo in pravopis (pretvorba trdilne povedi v nikalno). Zahtevna naloga. Ovrednotena je z eno točko.	0,71	0,56
1.13	III.	Naloga odprtega tipa. Preverja besedno-slovnično razčlenbo in pravopis (pretvorba velelne povedi v pripovedno). Zahtevna naloga. Ovrednotena je z eno točko.	0,18	-0,07

Analiza dosežkov po postavkah v specifikacijski tabeli

I. del preizkusa znanja

Izhodiščno besedilo je bilo neumetnostno besedilo z naslovom *Jókedvet visznek a betegek életébe a bohócdokik* s spletne strani <http://magyartermekonline.hu> avtorice Nóre Streit, ki govori o klovnihi zdravnikih. Besedilo je bilo prirejeno za potrebe NPZ in je bilo opremljeno s fotografijo, na katero se ni navezovala nobena naloga.

V I. delu preizkusa je bilo 13 nalog, povezanih z izhodiščnim besedilom, skupno število točk je 24.

Zmožnost sprejemanja/razumevanja in razčlenjevanja neznanega neumetnostnega besedila smo preverjali z nalogami, ki zahtevajo okoliščinsko/pragmatično, pomensko ter metajezikovno in besedno/slovnično razčlenbo.

Okoliščinsko/pragmatično razčlenbo (dopolnjevanje podatkov o avtorju in viru besedila) je za 2 točki zahtevala 1. naloga (IT = 0,88).

Pomensko razčlenbo (zmožnost razumevanja besedila kot celote oziroma posameznih delov besedila in zmožnost razumevanja pomena posameznih besed) so zahtevale 2.–6. naloga, za skupno 9 točk. Najbolje reševana je **5. naloga**, ki so jo, kljub temu da je naloga odprtega tipa in višje taksonomske ravni, pravilno rešili vsi učenci. Po uspešnosti reševanja ji sledi 3. naloga (IT = 0,94), ki je preverjala ugotavljanje pravilnosti trditev. Učenci so dobro rešili tudi 4. nalogo (IT = 0,82), ki je preverjala poznavanje pomena časovnega prislova. 6. naloga (IT = 0,76) je zahtevala izpis sopomenk danih besed, pri 2. nalogi (IT = 0,59) pa so morali učenci izpisati lastno ime fundacije in ime ter vzdevek njenega vodje.

Metajezikovno in besedno/slovnično razčlenbo so zahtevale naloge od 7–13, za skupno 13 točk. Z njimi smo preverjali obvladovanje temeljnih jezikovnih pojmov, pravopis in funkcionalno rabo jezika. Naloge so bile srednje zahtevne. Najbolje je bila rešena **10. naloga** (IT = 0,79), ki je preverjala pravilno rabo dolgih samoglasnikov in soglasnikov ter črk *j* in *ly*. Dobro so bile rešene tudi 8., 12. in 7. naloga (IT: 0,76; 0,71 in 0,68). 8. naloga je zahtevala deljenje besede, pri 12. nalogi so se morali učenci v celi povedi vprašati po podčrtani besedi in pretvoriti trdilno poved v nikalno, 7. naloga pa je preverjala tvorbo zloženih besed in njihovo uporabo v povedi. Nekoliko slabše rešeni sta 11. in 9. naloga (z IT 0,63 in 0,62), od katerih je prva zahtevala dopolnjevanje povedi s pravilnimi skloni samostalnikov, druga pa poznavanje besednih vrst in postavljanje besed v pravilni abecedni red. Najslabše rešena je **13. naloga** (z IT 0,18), kjer so morali učenci pretvoriti velelno poved v pripovedno.

Preglednica 4.2.3.1.3: Specifikacijska tabela, madžarščina, II. del, 6. razred

Št. naloge	Taksonomska stopnja	Opis naloge	IT	ID
2.01	III.	Naloga odprtega tipa. Preverja razumevanje besedila (opredelitev teme prvega besedila). Zahtevna naloga. Ovrednotena je z eno točko.	0,47	0,40
2.02	I.	Naloga kratkega odgovora. Preverja razumevanje besedila (izpis značilnosti glavne junakinje). Manj zahtevna naloga. Ovrednotena je z eno točko.	1,00	
2.03	II. in III.	Naloga polodprtega tipa. Preverja razumevanje in razčlenjevanje besedila (zaključevanje povedi z imenovanjem vzroka bivanja otrok v bolnišnici). Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z dvema točkama.	1,00	
2.04	I. in II.	Naloga dopolnjevanja. Preverja razumevanje in razčlenjevanje besedila (dopolnitev povedi z ustreznimi besedami). Manj do srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z dvema točkama.	0,91	-0,15
2.05	III.	Naloga odprtega tipa. Preverja samostojno razumevanje in razčlenjevanje besedila (povzemanje v besedilu omenjene legende). Zahtevna naloga. Ovrednotena je z eno točko.	0,65	0,15
2.06	I. in II.	Naloga izbirnega tipa. Preverja razumevanje in razčlenjevanje besedila (pravilnost trditev). Manj do srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z dvema točkama.	0,97	-0,27
2.07	III.	Naloga izbirnega tipa. Preverja samostojno razumevanje in razčlenjevanje besedila (sklepanje na pomen redko rabljene onomatopoejske besede). Zahtevnejša naloga. Ovrednotena je z eno točko.	0,76	0,73
2.08A	III.	Naloga preverja zmožnost tvorjenja krajšega besedila. Tvorba kratke zgodbe po danih navodilih. Kriteriji: vsebina, slog, zgradba in pravopis. Ovrednotena je s šestimi točkami.	0,68	0,60
2.08B	III.		0,71	0,35
2.08C	III.		1,00	
2.08D	II.		0,71	0,27

II. del preizkusa znanja

Naloge se navezujejo na dva odlomka iz romana *A két hajú lány* avtorja Petra Dóke. Besedilo je bilo prirejeno za potrebe NPZ (izpuščene povedi) in je bilo opremljeno z ilustracijo iz knjige, na katero se ni navezovala nobena naloga.

V tem delu preizkusa je 8 nalog, povezanih z izhodiščnim besedilom, skupno število točk je 16.

Z nalogami smo preverjali zmožnost samostojnega branja in razumevanja neznanega umetnostnega besedila in zmožnost tvorbe krajšega besedila, povezanega z izhodiščnim besedilom.

Samostojno razumevanje in razčlenjevanje izhodiščnega umetnostnega besedila so preverjale naloge od 1–7, za skupno 10 točk. 2. in **3. naloga** so pravilno rešili vsi učenci, česar v primeru slednje nismo predvidevali, ker ni na najnižji taksonomski ravni. 2. naloga je zahtevala izpis značilnosti glavne junakinje, 3. naloga pa dokončanje povedi z navajanjem vzroka bivanja književnih oseb v bolnici. Zelo dobro rešeni sta tudi 6. in 4. naloga (z IT 0,97 in 0,91), pri prvi so morali učenci ugotoviti pravilnost trditev, pri slednji pa dopolniti povedi z ustreznimi besedami. Malo manj uspešno so rešili 7. nalogo (IT = 0,76), ki je preverjala razumevanje pomena redko rabljene onomatopoetske besede. Pri 5. nalogi (IT = 0,65) so morali učenci s svojimi besedami opisati v besedilu omenjeno legendo. Najslabše rešena je **1. naloga** (IT = 0,47), kjer so morali v eni povedi strniti, o čem pripoveduje prvi odlomek.

Tvorbna je bila **8. naloga**, pri kateri so morali učenci nadaljevati zgodbo v 5–7 povedih, skladno z danimi navodili. Naloga je bila ovrednotena s 6 točkami: vsebina (2 točki), slog (2 točki), zgradba (1 točka) in pravopis (1 točka). Učenci so bili najuspešnejši pri kriteriju zgradba (IT = 1,00), nekoliko manj pa pri slogu in pravopisu (IT: 0,71 in 0,71). Zanimivo je, da so bili – za razliko od preteklih let – najmanj uspešni pri vsebini (IT = 0,68), ker niso v celoti upoštevali navodil.

Sklepne ugotovitve

Visoko povprečje lahko delno pripišemo boljšim zmožnostim populacije, delno pa temu, da sta bili izhodiščni besedili tako glede teme, kakor tudi besedišča otrokom blizu. Pri tako majhnemu številu učencev so lahko med rezultati posameznih let tudi večje razlike.

Ugotovitve analize rezultatov preverjanja znanja bomo učiteljem predstavili na srečanju študijskih skupin.

Elektronsko vrednotenje smo izvedle članice PK z nekaj učiteljicami in je potekalo brez težav.

PRILOGA

MELLÉKLET AZ I. RÉSZHEZ

Jókedvet visznek a betegek életébe a bohócdokik

(1.) Tizenhat éve tartja különleges vizitjeit¹² Dr. Lala és bohócdoktor csapata: az általuk alkalmazott nevetésterápia már közel 180.000 beteg vagy sérült gyermek és felnőtt napjait tette szebbé, sok esetben hozzájárulva gyógyulásukhoz is.

(2.) „Én örülök annak, ha háromszáz–négy száz gyereket meg tudok nevetetni egy szabadtéri előadáson vagy egy művelődési ház színpadán, de jobban örülök neki, ha egy gyereket meg tudok nevetetni a betegágyánál” – vallja Balogh László, azaz Dr. Lala, a Magyar Bohócok a Betegekért Alapítvány vezetője. Az alapítvány 2000-ben jött létre, és „doktorai” bohócnak öltözve igyekeznek vidámságot csempészni a beteg gyermekek életébe.

(3.) A bohócdoktorok a Heim Pál Gyermekkórházban kezdték látogatni a kis betegeket, ma már azonban más intézményekben is jelen vannak. Az alapítványnál dolgozó bohócdoktorok eddig majdnem 180.000 betegnél tettek látogatást. Emellett árvaházakba, gyermekotthonokba, idősek otthonába is elmennek, és örömmel színesítik meg az ott élők napjait.

(4.) A gyerekek néha csodálkozva fogadják a furcsa „doktorokat”, a végén azonban felvidulva, a röhögéstől az ágyon elterülve fogják a hasukat. Ez nem meglepő, hiszen a bohócok a legjobb „orvosi” szaktudásukkal gyógyítanak: szórják a jobbnál jobb poénokat, a szomorkás kórterem pedig a falra felkerülő színes lufiknak, a finom cukorkáknak és a különböző ajándékoknak köszönhetően percek alatt a jókedv fellegvárává változik.

(5.) Kik valójában a bohócdoktorok? Táncosok, színészek, pantomimművészek, akiket külön felkészítenek erre a feladatra. Az alapítvány havonta szervez számukra tréningeket, ahol bővítik előadói tudásukat, és tapasztalatot is cserélnek. Ezenkívül fejlesztik improvizációs¹³ készségüket, beszédtechnikájukat, és természetesen zsonglörködni is tanulnak. Mivel kis betegekkel dolgoznak, orvosi ismeretekkel is rendelkezniük kell, és tudniuk kell bánni a gyermekekkel.

(6.) A bohócdokik a nevetéssel gyógyítanak, amely nemcsak a gyerekeknek tesz jót, de a szülőknek is.

Szerző: Streit Nóra

(A <http://magyartermekonline.hu> nyomán.)

¹² vizit = kórházban az orvosok által a betegek látogatása

¹³ improvizáció = valaminek az előadása előzetes felkészülés nélkül

MELLÉKLET A II. RÉSZHEZ

Dóka Péter: A kék hajú lány (részletek)

A tizenhárom éves Olivér kórházba került. A gyerekosztályon barátokra talál, és sokkal jobban érzi magát, mint odahaza.

1. részlet

Megpillant az ebédlő ajtajában egy nagyon furcsa lányt. Kerek székben ül, fekete ruhát visel, az arca ki van sminkelve, a haja pedig kék. Talán tizenkét éves lehet. [...] A kék hajú lány Olivér mellé gurul a kerek székével.

- Ne haragudj, de... – mondja Olivér, ám Mira dühösen belé fojtja a szót.
- Hagyjál békén! – ripakodik rá, és fenyegetően felemeli a kezét. Hosszú, feketére lakkozott körmei vannak.
- ...rágurultál a lábamra – fejezi be Olivér a mondatot.
- Ja, bocs – mondja Mira, és hátrébb gurul. Aztán szürcsölve enni kezdi a levest. Olivér csak turkál a tésztában, ide-oda tologatja a tányérját, és néha a kék hajú lányra pillant.
- Na, mit bámulsz, na? – kérdezi Mira.
- Nem tudom – feleli Olivér.
- Akkor erőltess meg az agyad, és találd ki – mondja Mira, és eszik tovább.

2. részlet

Mira vállat von, aztán fekete filctollat vesz elő. Dolgozni kezd egy rajzon, ami az ölében heverő rajztáblán van.

- Daganatot találtak a térdemben – mondja rajzolás közben. – Nemsokára megműtenek.

– Én pedig leestem egy fáról – feleli Olivér. [...]

- Tudod, mit szoktam csinálni, ha nem bírok aludni?

Olivér nem tudja.

- Megmutatom, ha akarod. Menjünk a folyosó végére, a lépcsőhöz.

Amikor odaérnek, a lány a fiúra néz.

- Le kell jutnunk a földszintre, de még mindig rossz a lift. [...]

Olivér a hátán viszi le a lányt, két emeleten át. A karjában tartva persze egyszerűbb volna, de a begipszelt kezével nem tud fogni. [...] Mikor leértek a földszintre, a fiúnak vissza kell mennie a kerek székért is.

- Elég erős vagy – mondja Mira elismerően. [...] – Most pedig toljál ki a kertbe! [...]

Mira hirtelen lefékez, és egy kőlapra mutat a földön.

- Ez itt doktor Nosferat sírja. [...] A legenda szerint, ha valaki teliholdkor megérinti a sírt, és megfogadja, hogy segít három emberen, akkor kérheti valaki gyógyulását. Olivér gyanakodva nézi Mirát a holdfényben.

- Ezért vagyunk itt? És kinek a gyógyulását fogod kérni?

- Én senkiét. Te fogsz kérni.

- Én?

- Azt fogod kérni, hogy gyógyuljak meg.

- Miért kérném? Alig ismerlek.

- Sok oka lehet. Mondjuk, azért, mert rendes vagy. Vagy egy csókért cserébe. [...]

I. RÉSZ

Az I. rész feladatai a *Jókedvet visznek a betegek életébe a bohócdokik* című szöveghez kapcsolódnak. Figyelmesen olvasd el a szöveget, majd oldd meg a feladatokat!

1. Pótold a hiányzó adatokat!

A szöveget _____ írta, és a/az
_____ honlapon jelent meg.

(2 pont)

2. a) Írd a vonalra annak az alapítványnak a teljes nevét, amelyről a szöveg szól!

(1 pont)

2. b) Írd a vonalakra az alapítvány vezetőjének a teljes nevét és a becenevét!

Teljes neve: _____

Beceneve: _____

(1 pont)

3. Igazak (I) vagy hamisak (H) az állítások? Karikázd be az I-t vagy a H-t!

Az alapítvány alig tizenöt éve működik. I H

A bohócdoktorok minden évben közel 180.000 beteget látogatnak meg. I H

A bohócdoktorok valójában nem orvosok. I H

(3 pont)

4. Milyen gyakran szerveznek tréninget a bohócdoktoroknak? Karikázd be a megfelelő válasz betűjelét!

- A mindennap
- B minden héten egyszer
- C minden hónapban egyszer
- D minden fél évben egyszer

(1 pont)

5. Mi a bohócdoktorok munkájának a célja? Válaszodat mondatban fogalmazd meg!

(1 pont)

6. Írd ki a megadott bekezdésekből az alábbi szavak rokon értelmű megfelelőjét (szót vagy szó szerkezetet)!

megszépítette (1. bekezdés): _____

vicc (4. bekezdés): _____

(2 pont)

7. Alkosd meg a megadott szavakból a mondatokba illő összetett szavakat, és írd be őket a megfelelő helyre! Ha kell, toldalékolj is őket! Két szó felesleges.

mérő, test, orvos, beteg, láz, gyermek

Reggel rosszul éreztem magam, ezért anyukám elvitt

a/az _____.

Amikor sorra kerültem, a nővér _____ megmérte

a testhőmérsékletemet.

(2 pont)

8. Válaszd el minden lehetséges helyen!

rendelkezniük _____

(1 pont)

9. a) Számozással (1-től 5-ig) állítsd betűrendbe az alábbi szavakat!

_____ tart

_____ szór

_____ tanul

_____ tapasztal

_____ szervez

(1 pont)

9. b) Milyen szófajúak az a) feladat szavai? Írd a vonalra!

(1 pont)

10. Pótold a hiányzó rövid vagy hosszú magánhangzókat és mássalhangzókat, illetve a *j* vagy *ly* betűt!

Dr. Lala talán a leghíre____ebb bohócdoktor, aki már több éve járja a kórházakat,
hogy moso____t csaljón a beteg gyerekek arcára.

Ki ő valójában, s honnét jö____ az ötlet, hogy ezt a nehéz, de gyönyör____
feladatot végezze?

(2 pont)

11. Egészítsd ki a mondatokat a zárójelben megadott szavak megfelelően toldalékolt alakjával!

A bohócdoktorok nemcsak a _____, hanem a vidéki
(Budapest)

_____ is látogatják a beteg gyermekeket.
(kórházak)

Az önkéntes bohócdoktorok mindig tartalmas és szórakoztató

_____ kedveskednek a kis betegeknek.
(műsor)

(3 pont)

12. a) Kérdezz egész mondattal az aláhúzott részre!

A gyerekek csodálkozva fogadják a furcsa doktorokat.

(1 pont)

12. b) Alakítsd át tagadó mondattá az alábbi mondatot!

A gyerekek csodálkozva fogadják a furcsa doktorokat.

(1 pont)

13. Alakítsd át az alábbi felszólító mondatot kijelentő mondattá!

Te is támogasd a bohócdoktorok működését!

(1 pont)

II. RÉSZ

Figyelmesen olvasd el *A kék hajú lány* című mű két részletét, majd oldd meg a feladatokat!

1. Fogalmazd meg egy mondatban, miről szól az első részlet!

(1 pont)

2. Milyennek ismerted meg Mirát az első részletben? Írd a vonalakra a szöveg alapján a megfelelőt!

Haja: _____

Arca: _____

Körme: _____

(1 pont)

3. Miért van a két gyerek kórházban? Folytasd a mondatokat!

Mira azért van kórházban, mert _____

_____ .

Olivér azért került kórházba, mert _____

_____ .

(2 pont)

4. Pótolod a hiányzó szavakat a második részlet alapján!

Mivel a kórházban nem működött a _____, Olivér a hátán vitte le Mirát a földszintre. Miután lehozta a _____ is, kimentek a _____ Nosferat _____.

(2 pont)

5. Fogalmazd meg, a hiedelem szerint mit kell tennie annak, aki valakinek a gyógyulását szeretné kérni!

(1 pont)

6. Igazak (I) vagy hamisak (H) az alábbi állítások? Karikázd be a megfelelő betűt!

Mira a második részletben jóval kedvesebb Olivérhez, mint az elsőben. I H

Mira úgy gondolja, hogy Olivér jó fiú. I H

(2 pont)

7. Karikázd be az első részletben olvasható *ripakodik* szó jelentésének betűjelét!

- A veszekszik valakivel
- B megüt valakit
- C dühösen néz valakire
- D haragosan kiált valakire

(1 pont)

8. Olivér a kórházban segít három beteg fiúnak, és így Mira kívánsága teljesül. Találd ki ezt a történetet, és meséld el 5–7 mondatban!

a	b	c	d
2	2	1	1

4.2.3.2 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz madžarščine v 9. razredu

Izhodišča in zasnova preizkusa

Strokovno podlago za pripravo NPZ iz madžarščine predstavlja posodobljeni *Učni načrt za madžarščino kot materinščino*, ki je bil potrjen leta 2008 na 114. seji Strokovnega sveta za splošno izobraževanje, z njegovimi vsebinskimi in redakcijskimi popravki pa se je Strokovni svet seznanil na 140. seji 17. 2. 2011. Izhodišča in zasnova preizkusa znanja so opisani v dokumentu *Informacija o preizkusu znanja*.

Analiza dosežkov

Osnovni statistični podatki

NPZ iz madžarščine v 9. razredu je v šolskem letu 2016/17 opravljalo 20 učencev 9. razreda dvojezičnih osnovnih šol. Učenci so od možnih 60 točk dosegli povprečno 38,95 točke, kar je 64,92 %. Rezultat je primerljiv z rezultati preteklih let.

Preglednica 4.2.3.2.1: Osnovni statistični podatki

Število učencev	20
Število postavk	40
Možne točke	60
Povprečno štev. točk	38,95
Povprečno štev. odstotnih točk	64,92
Standardni odklon v odstotnih točkah	21,44
Indeks težavnosti	0,65
Indeks zanesljivosti	0,94

Dosežki po spolu in regijah

Nacionalno preverjanje znanja iz madžarščine v 9. razredu je opravljalo malo učencev v eni regiji, zato podatki ne omogočajo analize po spolu in regijah.

Specifikacijska tabela preizkusa znanja

Preglednica 4.2.3.2.2: Specifikacijska tabela, madžarščina, I. del, 9. razred

Št. naloge	Taksonomska stopnja	Opis naloge	IT	ID
1.01	III.	Naloga izbirnega tipa. Preverja bralno razumevanje oz. okoliščinsko-pragmatično razčlenbo (ugotovitev namena besedila). Zahtevna naloga. Ovrednotena je z eno točko.	0,40	0,55
1.02	III.	Naloga izbirnega tipa. Preverja bralno razumevanje oz. pomensko razčlenbo (ugotovitev letnice objave izhodiščnega besedila). Zahtevna naloga. Ovrednotena je z eno točko.	0,85	0,38
1.03	I.	Naloga dopolnjevanja. Preverja bralno razumevanje oz. pomensko razčlenbo (ugotovitev dejstev). Manj zahtevna naloga. Ovrednotena je z dvema točkama.	0,90	0,28
1.04	I.	Naloga kratkega odgovora. Preverja samostojno razumevanje in razčlenjevanje besedila (ugotovitev dejstev). Manj zahtevna naloga. Ovrednotena je z dvema točkama.	0,80	0,65
1.05	I. in II.	Naloga alternativnega tipa. Preverja samostojno razumevanje in razčlenjevanje besedila (pravilnost trditev). Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je s tremi točkami.	0,70	0,60
1.06	II.	Naloga odprtega tipa. Preverja samostojno razumevanje in razčlenjevanje besedila (izpis podatka in utemeljitev). Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z eno točko.	0,35	0,45
1.07	III.	Naloga odprtega tipa. Preverja bralno razumevanje oz. pomensko razčlenbo (oblikovanje lastnega stališča in argumentiranje). Zahtevna naloga. Ovrednotena je z dvema točkama.	0,78	0,28
1.08	I.	Naloga izbirnega tipa. Preverja bralno razumevanje oz. pomensko razčlenbo (izbiranje pomena tujk). Manj zahtevna naloga. Ovrednotena je z dvema točkama.	0,88	0,66

1.09	II.	Naloga kratkega odgovora. Preverja bralno razumevanje oz. pomensko razčlenbo (izpis sopomenke besedne zveze). Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z eno točko.	0,55	0,68
1.10	I. in II.	Naloga izbirnega tipa. Preverja besedno-slovnično razčlenbo (ugotovitev značilnosti besednih parov). Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z dvema točkama.	0,73	0,70
1.11	I.	Naloga dopolnjevanja. Preverja besedno-slovnično razčlenbo (izbira ustrezne glagolske predpone, skladno s sobesedilom povedi). Manj zahtevna naloga. Ovrednotena je z dvema točkama.	0,93	0,62
1.12	I.	Naloga kratkega odgovora. Preverja besedno-slovnično razčlenbo (zapis glavnega števnik z besedo). Manj zahtevna naloga. Ovrednotena je z eno točko.	0,10	0,15
1.13.a	II.	Naloga odprtega tipa. Preverja besedno-slovnično razčlenbo (pravopis in pomenoslovje). Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z eno točko.	0,65	0,58
1.13.b	II.	Naloga prepoznavanja in dopolnjevanja. Preverja besedno-slovnično razčlenbo (pravopis in poznavanje glagolskega naklona). Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z eno točko.	0,70	0,72
1.14	II.	Naloga dopolnjevanja. Preverja besedno-slovnično razčlenbo (uporaba ustrezne sklonске končnice in pravopis). Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je s tremi točkami.	0,62	0,79
1.15	I.	Naloga kratkega odgovora. Preverja besedno-slovnično razčlenbo (poznavanje stavčnih členov). Manj zahtevna naloga. Ovrednotena je s tremi točkami.	0,97	0,04
1.16.a	I.	Naloga izbirnega tipa. Preverja besedno-slovnično razčlenbo (prepoznavanje vrste zložene povedi). Manj zahtevna naloga. Ovrednotena je z eno točko.	0,60	0,04
1.16.b	II.	Naloga odprtega tipa. Preverja besedno-slovnično razčlenbo (razširitev glavnega stavka z vzročnim odvisnikom). Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z eno točko.	0,50	0,53
1.17A	III.	Naloga preverja zmožnost tvorjenja krajšega neumetnostnega besedila (izmišljen dogodek). Kriteriji: vsebina, slog, zgradba in pravopis. Ovrednotena je s šestimi točkami.	0,65	0,46
1.17B	III.		0,65	0,58
1.17C	III.		0,60	0,44
1.17D	II.		0,65	0,67

Analiza dosežkov po postavkah v specifikacijski tabeli

I. del preizkusa znanja

Izhodiščno besedilo I. dela preizkusa znanja je bila predstavitev kariere petih zmagovalcev različnih televizijskih oddaj, ki iščejo talente, z naslovom *Mire vitték a tehetségkutatók győztesei?*. Besedilo je bilo prirejeno po viru s spletne strani www.origo.hu in je bilo opremljeno s fotografijami, na katere se ni navezovala nobena naloga.

V tem delu preizkusa je bilo 17 nalog, povezanih z izhodiščnim besedilom, skupno število točk je 36.

Zmožnost sprejemanja/razumevanja in razčlenjevanja neznanega neumetnostnega besedila smo preverjali z nalogami, ki zahtevajo okoliščinsko/pragmatično, pomensko, metajezikovno in besedno/slovnično razčlenbo ter tvorjenje besedila.

Okoliščinsko/pragmatično razčlenbo je zahtevala 1. naloga (z IT 0,40), pri kateri so morali učenci ugotoviti namen besedila. Naloga je bila slabše rešena.

Pomensko razčlenbo (razumevanje besedila oziroma delov besedila ter zmožnost razumevanja pomena posameznih besed oz. besednih zvez) so zahtevale naloge od 2–9, skupno število točk je 14.

Učenci so najboljše rešili 3. in 8. nalogo (IT: 0,90 in 0,88). Pri 3. nalogi so morali v izhodiščnem besedilu poiskati podatke o tem, katerega tekmovanja/katerih tekmovanj so se pevci udeležili, in ustrezno izpolniti tabelo, pri 8. nalogi pa so morali ugotoviti pomen tujk. Sledi jima 2. naloga (z IT 0,85), ki je od učencev zahtevala, da na podlagi podatkov o tekmovanju ugotovijo, kdaj je bilo izhodiščno besedilo objavljeno. Pri 4. nalogi (IT = 0,80) so morali učenci ugotoviti, na katerega pevca oz. pevko se nanašajo posamezne trditve. 7. naloga (IT = 0,78) je zahtevala izbiro najuspešnejšega pevca oz. najuspešnejše pevke in utemeljitev z dvema argumentoma. Učenci so dobro reševali tudi 5. nalogo (IT = 0,70), pri kateri so ugotavljali pravilnost trditev. Najslabše je bila rešena 6. naloga (IT = 0,35), ki je zahtevala imenovanje pevca oz. pevke, ki se ukvarja tudi z dobrotelnostjo, in utemeljitev izbire. Visoki odstotki teh nalog dokazujejo, da učenci s pomensko razčlenbo niso imeli večjih težav.

Metajezikovno in besedno/slovnično razčlenbo so zahtevale naloge od 10–16. S temi nalogami smo preverjali obvladovanje temeljnih jezikoslovnih pojmov in funkcionalno rabo jezika. Skupno je bilo mogoče doseči 15 točk.

Najbolje rešena naloga je bila **15. naloga** (IT = 0,97), pri kateri so morali učenci iz dane povedi izpisati določene stavčne člene. Sledita ji 11. in 10. naloga (IT: 0,93 in 0,73). Pri prvi so morali učenci danemu glagolu izbrati ustrezni glagolski predponi (skladno s sobesedilom povedi), pri drugi pa ugotoviti skupne značilnosti navedenih besednih parov. Srednje dobro so bile rešene 13., 14. in **16. naloga** (IT: 0,68, IT 0,62, in 0,55). Prva postavka 13. naloge je zahtevala tvorbo povedi z ustrezno rabo dveh podobnih besed (razlika v dolžini soglasnika), druga postavka pa dopolnitev povedi s pravilno glagolsko obliko (razlika v dolžini soglasnika). Pri 14. nalogi so morali učenci samostalnikom dodati ustrezno sklonsko končnico, skladno s sobesedilom povedi. Prva postavka 16. naloge je zahtevala izbiro vrste zložene povedi, druga pa nadaljevanje glavnega stavka z vzročnim odvisnikom. Najslabše rešena je bila **12. naloga** (IT = 0,10), pri kateri so morali glavni števniki zapisati z besedo.

Tvorbna naloga je bila **17.** (IT = 0,62). Zahtevala je tvorbo krajšega neumetnostnega besedila (opis izmišljenega dogodka z uporabo podatkov izhodiščnega besedila). Vrednotili smo vsebino (2 točki), slog (2 točki), zgradbo (1 točka) in pravopis (1 točka). Naloga je bila v celoti srednje dobro rešena (z IT 0,64). Največ težav je učencem povzročala zgradba (IT = 0,60).

Preglednica 4.2.3.2.3: Specifikacijska tabela, madžarščina, II. del, 9. razred

Št. naloge	Taksonomska stopnja	Opis naloge	IT	ID
2.01	I. in II.	Naloga izbirnega tipa. Preverja prepoznavanje literarne zvrsti oz. književne vrste. Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z dvema točkama.	0,48	0,52
2.02	III.	Naloga odprtega tipa. Preverja samostojno razumevanje besedila (utemeljevanje). Zahtevna naloga. Ovrednotena je z eno točko.	0,80	0,41
2.03	II.	Naloga dopolnjevanja. Preverja samostojno razumevanje in razčlenjevanje besedila (dopolnjevanje ustreznih besed v kratki obnovi besedila). Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z dvema točkama.	0,70	0,73
2.04.a	II.	Naloga odprtega tipa. Preverja samostojno razumevanje in razčlenjevanje besedila (samostojno oblikovanje odgovora na zastavljeno vprašanje). Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z eno točko.	0,50	0,47
2.04.b	III.	Naloga odprtega tipa. Preverja samostojno razumevanje in razčlenjevanje besedila (samostojno oblikovanje odgovora na zastavljeno vprašanje). Zahtevna naloga. Ovrednotena je z eno točko.	0,45	0,45
2.05	III.	Naloga odprtega tipa. Preverja samostojno razumevanje in razčlenjevanje besedila (upovedovanje s književno osebo povezane odločitve). Zahtevna naloga. Ovrednotena je z eno točko.	0,60	0,58
2.06	III.	Naloga odprtega tipa. Preverja samostojno razumevanje in razčlenjevanje besedila (upovedovanje vzroka ravnanja književne osebe). Zahtevna naloga. Ovrednotena je z eno točko.	0,30	0,06
2.07	III.	Naloga odprtega tipa. Preverja samostojno razumevanje (utemeljevanje s pomočjo izhodiščnega besedila). Zahtevna naloga. Ovrednotena je z eno točko.	0,45	0,48
2.08	II. in III.	Naloga izbirnega tipa. Preverja samostojno razumevanje in razčlenjevanje besedila (prepoznavanje razlage pomena besed). Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z dvema točkama.	0,75	0,75
2.09	II.	Naloga prepoznavanja in kratkega odgovora. Preverja samostojno razumevanje in razčlenjevanje besedila. Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z dvema točkama.	0,58	0,57
2.10	III.	Naloga prepoznavanja in odprtega tipa. Preverja samostojno razumevanje in razčlenjevanje besedila (prepoznavanje vsiljivca med besedami in argumentiranje). Zahtevna naloga. Ovrednotena je z eno točko.	0,35	0,31
2.11	I.	Naloga izbirnega tipa. Preverja literarnovedno znanje (prepoznavanje sodobnika avtorja izhodiščnega besedila). Manj zahtevna naloga. Ovrednotena je z eno točko.	0,65	0,26
2.12	I.	Naloga izbirnega tipa. Preverja literarnovedno znanje (prepoznavanje vsiljivca med romani v povezavi z naštetimi avtorji). Manj zahtevna naloga. Ovrednotena je z eno točko.	0,65	0,50
2.13	II.	Naloga prepoznavanja in kratkega odgovora. Preverja literarnovedno znanje (izbira naslova ustreznega romana na podlagi naštetih književnih oseb). Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z eno točko.	0,60	0,44
2.14A	III.	Naloga preverja zmožnost tvorjenja krajšega neumetnostnega besedila (zasebno pismo v vlogi glavnega junaka). Kriteriji: vsebina, slog, zgradba in pravopis. Ovrednotena je s šestimi točkami.	0,60	0,72
2.14B	III.		0,60	0,74
2.14C	III.		0,55	0,75
2.14D	II.		0,30	0,49

II. del preizkusa znanja

Naloge se navezujejo na odlomka iz romana z naslovom *Hogyan lettem médiasztár?* avtorja Petra Dóke. Besedilo je bilo prirejeno za namen NPZ (izpuščeni določeni deli besedila).

V tem delu preizkusa je 14 nalog, povezanih z izhodiščnim besedilom, skupno število točk je 24. Z nalogami smo preverjali zmožnost samostojnega branja in razumevanja neznane umetnostnega besedila, književna znanja in zmožnost tvorjenja krajšega besedila (zasebno pismo v imenu glavnega junaka).

Zmožnost razumevanja besedila so preverjale naloge od 3–10, pri katerih je bilo mogoče doseči skupno 12 točk. Najbolje so učenci rešili **8. nalogo** (IT = 0,75), pri kateri so morali poiskati pravilno razlago navedenih besed. Sledi ji 3. naloga (z IT 0,70), ki je zahtevala dopolnitev manjkajočih besed besedila tako, da je le-to ustrezalo kratki obnovi prvega odlomka izhodiščnega besedila. Učenci so srednje dobro reševali 5. in 9. nalogo (IT: 0,60 in 0,58). Pri 5. nalogi so morali iz besedila razbrati z glavnim junakom povezano odločitev in jo upovediti v eni povedi. 9. naloga je zahtevala izpis dveh sopomenk. Najslabše je bila rešena **6. naloga** (z IT 0,30), pri kateri so morali učenci iz drugega odlomka razbrati, kaj so soigralci zamerili glavnemu junaku. Slabše so reševali tudi 10., 7. in 4. nalogo (IT: 0,35, 0,45 in 0,48). Pri 10. nalogi so morali prepoznati besedo, ki ne sodi k ostalim, in svojo odločitev utemeljiti, pri 7. nalogi so morali utemeljiti značajsko lastnost glavnega junaka, 4. naloga pa je zahtevala samostojno oblikovanje odgovorov na zastavljena vprašanja.

Literarnovedno znanje so za 6 točk preverjale naloge 1, 2 in od 11–13. Učenci so zelo dobro rešili **2. nalogo** (IT = 0,80), pri kateri so morali utemeljiti trditev, da je besedilo napisano v obliki dnevnika. Srednje dobro so učenci reševali 11., 12. in 13. nalogo (IT: 0,65, 0,65 in 0,60). 11. naloga je preverjala prepoznavanje sodobnika avtorja izhodiščnega besedila, pri 12. nalogi so morali učenci prepoznati vsiljivca med romani, katerega avtor ni bil naveden v prejšnji nalogi, pri 13. nalogi pa so morali prepoznati glavne osebe dveh, pri pouku obravnavanih romanov. Najslabše je bila rešena 1. naloga (IT = 0,48), kjer so morali učenci prepoznati pravilne trditve o izhodiščnem besedilu.

Tvorbna naloga je bila **14.**, pri kateri so morali učenci v imenu glavnega junaka napisati zasebno pismo, v katerem le-ta svojemu očetu opisuje svoj igralski uspeh. Vrednotili smo vsebino (2 točki), slog (1 točka), zgradbo (2 točki) in pravopis (1 točka). Naloga je bila srednje dobro rešena (IT = 0,53). Največ točk so učenci zbrali pri vsebini in slogu (IT 0,60 pri obeh), nekoliko manj pri zgradbi (IT = 0,55), najslabše pa so se odrezali pri pravopisu (IT = 0,30).

Vzroka za slabši uspeh pri drugem delu preizkusa sta lahko, da učenci pri reševanju nalog I. dela preveč časa porabijo za iskanje podatkov v besedilu (pri prvem branju ne berejo pozorno in se večkrat morajo vračati), zato jim za II. del preizkusa zmanjka časa, in da imajo skromnejši besedni zaklad, kar se odraža pri reševanju nalog odprtega tipa, ki jih je več v tem delu preizkusa.

Sklepne ugotovitve

Predmetna komisija je z rezultati nacionalnega preverjanja znanja zadovoljna. Analiza rezultatov je pokazala, da imajo učenci dobro razvito zmožnost bralnega razumevanja, v primerjavi z lanskimi pa so bili manj uspešni pri reševanju nalog odprtega tipa v II. delu preizkusa. Pri tvorbnih nalogah so imeli največ težav s pravopisom in z zgradbo, s slednjo še posebej v II. delu preizkusa, kjer so morali tvoriti besedilo s strogimi kriteriji zgradbe.

Iz analize rezultatov lahko sklepamo, da bo potrebno pri pouku tudi v bodoče več pozornosti posvečati bogatenju besednega zaklada, razvijanju zmožnosti utemeljevanja, oblikovanja lastnih stališč in izražanja lastnega mnenja ter pravopisu.

E-vrednotenje smo izvedle članice PK z drugimi učiteljicami. S potekom smo bili v celoti zadovoljni. Delo je potekalo nemoteno in smo imeli le eno poizvedbo, ki pa je bila neutemeljena, zato je število doseženih točk ostalo enako. Rezultate preverjanja znanja in ugotovitve bomo učiteljem predstavili na srečanju študijske skupine.

PRILOGA

MELLÉKLET AZ I. RÉSZHEZ

Mire vitték a tehetségkutatók győztesei?

A kereskedelmi csatornák tehetségkutatói évről évre ontják magukból az új énekeseket, az eddigi öt *X-Faktor*, hat *Megasztár*, egy *The Voice* és egy *Rising Star* után tizenhárom győztes került ki a versenyekből. Megnéztük, ki mire vitte az elmúlt időszakban: mely énekesek maradtak rivaldafényben, kinek mekkora a rajongótábora a hivatalos Facebook-oldalán, és kik azok, akik inkább botrányos viselkedésükkel hívták fel magukra a figyelmet.

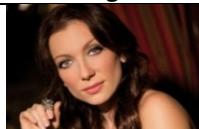
Molnár Ferenc Caramel

Magatartás: 5
Szorgalom: 5
Népszerűség: 5

Tíz éve jelent meg első önálló albuma, amely egy hét alatt aranylemez, mára pedig már kétszeres platinalemez lett. Azóta számos sikeres korongot dobott piacra, az egyik legismertebb videoklipjét Londonban forgatta. A 2012-es Eurovíziós Dalverseny magyar előválogatójának, *A Dal*-nak a döntőjében a legjobb négy között végzett. A *The Voice* tehetségkutató versenyben zsűritagként szerepelt, 2015-ben pedig *Az ének iskolája*-ba ül be a tanári karba, hogy osztályozza az énekeseket. A tehetségkutatók győztesei közül ő a legnépszerűbb a közösségi portálon, több mint 350 000 követője van.

Rúza Magdi

Magatartás: 5
Szorgalom: 5
Népszerűség: 5

A *Megasztár* harmadik évadjában Rúza Magdi lett a legjobb, akinek közel 275 000 követője van hivatalos oldalán, és számos rajongói oldalt is létrehozta a nevével. Több stúdiólemezt dobott piacra, az első *Ördögi angyal* címmel. Önálló estje van a Pesti Színházban, 2013-tól pedig *A Dal* zsűritagja. Több jótékonysági fellépésen van túl, nemrégiben jelent meg a róla elnevezett mobiltelefonos applikáció, ahol hírek, koncertidőpontok, fotók és zenék közt böngészhetnek a rajongók.

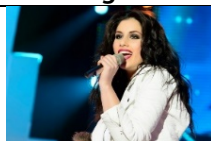
Király Viktor

Magatartás: 5
Szorgalom: 4
Népszerűség: 3

2008-ban jelentkezett a negyedik *Megasztár*-ba, és az addig rekordszámú, körülbelül tízezer jelentkező közül került ki győztesen. Egy évvel később jelent meg első albuma, amelyet ugyanabban az évben egy másik követett. Fellépett a Kapcsolat koncerten a Simply Red előtt, duettet énekelt nővérével és ikertestvérével is. 2012-ben testvéreivel részt vettek *A Dal*-on, ahol az Untried című dalukkal a legjobb négy közé jutottak. A hivatalos oldalán több mint 76 ezer követője van.

Radics Gigi

Magatartás: 5
Szorgalom: 5
Népszerűség: 5

Először a *Megasztár* 5-ben tűnt fel, ahol a legjobb huszonnégyből esett ki, majd két évre rá a 2012-es széria győztese lett. Azóta nemcsak hazai, de külföldi sikerei is voltak: Michael Jackson egykori producere, Quincy Jones is felfigyelt rá, aki a világ öt legjobb hangja közé sorolta. 2013-ban bekerült *A Dal*-ba, végül nem jutott ki Malmőbe, és egy évvel később ismét hiába próbálkozott. A *Megasztár* óta fellépett már Ukrajnában és Szlovákiában is. Elég méretes rajongótábora van, 250 ezernél is többen figyelik posztjait.

Tóth Andi

Magatartás: 4
Szorgalom: 5
Népszerűség: 3

Az *X-Faktor* 2014-ben induló ötödik szériájában tűnt fel, ahol párbaj nélkül a fináléba jutott, és végül meg is nyerte azt, s ezzel a tehetségkutató magyarországi történetének legfiatalabb győztese lett. Mivel a tehetségkutató csupán néhány hónapja ért véget, az énekesnő eddig csak egy saját dallal büszkélkedhet, amit a versenyben elő is adott. Több mint 62 500 követője van az oldalán, ahol fellépései mellett magánéletéről is szívesen posztol.

A www.origo.hu nyomán.

MELLÉKLET A II. RÉSZHEZ

Dóka Péter: Hogyan lettem médiasztár? (részletek)

július 13., vasárnap

Csikk reggel értem jött a légkondicionált Mercijével, és nem sokkal fél kilenc után megérkeztünk az agárdi strandra. Már felállt az egész stáb, csak rám vártak, meg arra, hogy kisüssön a nap. Egy asszisztensnő rögtön beküldött az öltözőbe, azt mondta, ha majd rajtam lesz a fürdőgatyá, akkor mindent elmagyaráz. De aztán sem magyarázott el semmit, csak annyit mondott, a fürdőgatyám nem elég jó. A kezembe nyomott egy másikat – egy kanárisárgát zöld csikkokkal –, és visszaküldött az öltözőbe.

Aztán odavezetett három bronzbarna, nagyon jóképű és izmos fickóhoz, akiknek a válláig értem, és sorra kezelt kellett fognom mindegyikkel. Elég kellemetlen volt, és most utólag igazat adtam a girhesnek: tényleg nyápic vagyok, úgyszólván nincs is izomzatom, kizárólag csontból és bőrből állok. Odasúgtam Csikknek, hogy szerintem nem vagyok elég jó alkatú ehhez a szerephez, esetleg pár nap múlva, ha már gyúrtam egy kicsit. Csikk vigyorogva végigmért:

– Dehogynem, Salikám! Pont jó vagy!

Aztán a rendező – egy hórihorgas, vékony hangú ember – elmesélte, miről fog szólni a reklám. Egy csenevész kamaszt fogok játszani, aki egy csomó izmos férfi mellett áll a strandon. Ez eddig nem tűnt nagy kihívásnak. Mindegyikünk a markában fog tartani egy-egy mobiltelefont, de csak nálam lesz pont az a telefon, amelyet reklámozni szeretnének.[...]

Meg kell mondanom, tetszett az ötlet, és a forgatás is egész simán ment. Amikor idétlen arcokat kellett vágnom, mindenki nevetett, még az operatőr is, az izmos férfiak pedig irigykedve néztek rám.[...]

Hét felé indultunk haza, mert a stáb egy kis partival ünnepelte meg, hogy elkészültek a felvételek. Csikk egész úton bömböltette a zenét, nem is szóltunk egymáshoz. Pedig lett volna mit kérdezni, nagyon fúrta valami az oldalam. Amikor befordultunk a Hegedűs Gyula utcába, nem bírtam tovább, Csikkhez fordultam, és túlüvöltöttem a zenét:

– Nem azért választott engem, mert csúnyább vagyok, mint Lorenzo?

Csikk elmosolyodott, és lejjebb vette a hangerőt.

– Lorenzo egy nagyon kedves fiú, helyes kis pofikával. A világon rengeteg ilyen helyes srác rohangál. Téged viszont nem lehet összetéveszteni senkivel. Aki egyszer látja az arcodat, az nem felejt el.

– Ennyire csúnya vagyok?

Odaértünk a házunk elé. Csikk ünnepélyesen felém fordult.

– Ideje bejelentenem valamit. Holnap felhívom az anyukádat, és megbeszélem vele, hogy ezentúl én leszek a menedzsered. Te leszel az első számú sztárom, a favorit. Szívarral úgy döntöttünk, igazi médiasztárt faragunk belőled. Azt hiszem, ez válasz a kérdésedre.

július 23., szerda

Tegnap este kínos dolog történt: leadta a tévé a reklámot, amiben szerepelek, és velem együtt az összes gyerekszereplő látta¹⁴. Meg is sértődtek rám, és természetesen elvárták, hogy egyenként kérjek tőlük bocsánatot. Egyedül Lorenzóval nem sikerült kibékülnöm, ő még a mai forgatáson sem akart szóba állni velem. Végül elkaptam a büfében. Azt mondtam neki, csak azért sikerült reklámszerepet kapnom, mert Csikk az ügynököm, és ő nagyon rámenős. Lorenzo vállat vont.

[...] ott akart hagyni, de én utána szólaltam:

– Túl jóképű lettél volna ehhez a szerephez.

– Túl jóképű?

– Ennek a reklámnak az a lényege, hogy a jóképű fickók között van egy ilyen béna srác is, mint én. Ha te szerepelsz, akkor nem lett volna olyan nagy a kontraszt!

¹⁴ A főhős egy gyermekfilm forgatásán is részt vesz.

I. RÉSZ

Az I. rész feladatai a *Mire vitték a tehetségkutatók győztesei?* című szöveghez kapcsolódnak.

Figyelmesen olvasd el a mellékelt szöveget, majd oldd meg a feladatokat!

1. Mi a szöveg szándéka? Karikázd be a legmegfelelőbb válasz betűjelét!

- A Megvizsgálja, mit ért el a tehetségkutatók néhány győztese.
- B Bemutatja a tehetségkutatók öt legnépszerűbb győztesét.
- C Felhívja a figyelmet a Facebook jelentőségére a fiatal tehetségek népszerűsítésében.
- D Bemutatja a tehetségkutató versenyek fontosságát.

(1 pont)

2. A szöveg egy évvel azután jelent meg, hogy elkezdődött az *X-Faktor* ötödik szériája. Melyik évben jelent meg tehát a szöveg? Karikázd be a megfelelő válasz betűjelét!

- A 2012
- B 2013
- C 2014
- D 2015

(1 pont)

3. Jelöld X-szel az egyes énekeseknél, melyik versenyen vettek részt! Egy-egy énekeshez több X-et is beírhatsz.

	A Dal	Megasztár	X-Faktor
Rúza Magdi			
Király Viktor			
Radics Gigi			
Tóth Andi			

(2 pont)

4. Kikre vonatkoznak az alábbi állítások? Írd a megfelelő neveket a vonalakra!

Családjában nem ő az egyetlen énekes: _____

Hangját a világ legjobb hangjai közé is sorolják: _____

Több tehetségkutatóban is szerepelt zsűritagként: _____

Több rajongói oldala is van a világhálón: _____

(2 pont)

5. Igazak (I) vagy hamisak (H) az alábbi állítások? Karikázd be az I vagy a H betűt!

Radics Gigi nem vett részt az *Eurovíziós Dalverseny* magyar előválogatóján. I H

Király Viktor korábban nyert tehetségkutatót, mint Rózsa Magdi. I H

Tóth Andi a rajongókkal is megosztja magánéletének részleteit. I H

(3 pont)

6. Ki az, aki nemcsak énekesként nyújt kimagasló teljesítményt, hanem segítőkészségével is kiemelkedik? Írd a nevét a rövidebb vonalra, és indokold meg a választásodat!

Név: _____

Indoklás: _____

(1 pont)

7. Fejtsd ki, szerinted ki ért el legnagyobb sikert, és legalább két érvel indokold meg a válaszodat!

(2 pont)

8. Írd az idegen szavak előtti vonalra a megfelelő jelentés betűjelét!

_____ poszt (Radics Gigi-rész)

_____ applikáció (Rúzs Magdi-rész)

A tetszést kifejező kattintás

B okoskészülékre letölthető program

C e-mailhez csatolt dokumentum

D közösségi oldalon szöveg vagy kép saját megjelentetése

(2 pont)

9. Írd ki a szöveg első bekezdéséből az alábbi szó szerkezetnek megfelelő szót!

a figyelem középpontja: _____

(1 pont)

10. Mi igaz a bal oldalon levő szópárokra? Mindegyik elé írd oda a megfelelő betűjelet!

_____ legjobb és legismertebb

_____ Ukrajna és London

_____ szerepel és fellép

_____ hivatalos és botrányos

A Mindkét szó főnévből képzett melléknév.

B A két szó rokon értelmű.

C Mindkét szó mély hangrendű.

D Mindkét szó felsőfokú melléknév.

(2 pont)

11. Pótold a mondatokban a megfelelő igekötőket! A felsorolt igekötők közül válasszál!

át, be, fel, ki, le, meg, vissza, el

A tehetségkutatók hírei mindig gyorsan _____ kerülnek az internetre.

Az egyes énekesek dalait a rajongói oldalukról is _____ lehet tölteni.

(2 pont)

12. Írd le betűkkel az alábbi számnevet!

350 000 _____

(1 pont)

13. a) Írj egy-egy rövid mondatot az alábbi szópár mindkét tagjával!

szál – száll

(1 pont)

13. b) Pótold a mondatokban a megadott szópár megfelelő tagját!

mond – mondd

_____ meg, melyik dal tetszik neked! A zsűri a végén egy nevet _____.

(1 pont)

14. Pótold a mondatokban a zárójelbe írt szavak megfelelően todalékolt alakját! Ügyelj a helyesírásra!

A legkorábbi műsorokban feltűnt énekesek voltak a legesélyesebbek arra, hogy belopják magukat a közönség _____. A későbbi műsorokban szereplő
(szív)

_____ egyre jobban kellett bizonyítaniuk. A kereskedelmi tévék nem
(versenyző)

mérték fel, milyen _____ lesznek a tehetségkutatók a sztárok életére.
(hatás)

(3 pont)

15. Írd ki az alábbi mondatból a kért mondatrészeket a vonalakra!

Tóth Andi 2014-ben párbaj nélkül jutott be a fináléba.

Alany: _____

Időhatározó: _____

Helyhatározó: _____

(3 pont)

16. a) Karikázd be az alábbi mondat fajtáját jelölő betűjelet!

2008-ban jelentkezett a negyedik Megasztár-ba, és az addig rekordszámú, körülbelül tízezer jelentkező közül került ki győztesen.

- A alárendelő összetett mondat
- B mellérendelő összetett mondat
- C bővített egyszerű mondat
- D többszörösen összetett mondat

(1 pont)

16. b) Válaszd ki és húzd alá az alábbi főmondatban a két lehetséges állítmány egyikét, és folytasd a mondatot okhatározói mellékmondat!

Azért szeretem/nem szeretem a tehetségkutató versenyeket, _____

(1 pont)

II. RÉSZ

A II. rész feladatai a *Hogyan lettem médiasztár?* című szöveghez kapcsolódnak. Figyelmesen olvasd el a szöveget, majd oldd meg a feladatokat!

1. Mely állítások igazak a szövegre? Karikázd be a betűjelüket!

- A A szöveg epikai műből való.
- B A szövegben uralkodik a leírás.
- C Az elbeszélő egyes szám harmadik személyben meséli el a cselekményt.
- D A szöveg formája szerint próza.

(2 pont)

2. A mű napló formájában íródott. Fogalmazd meg, miből derül ez ki!

(1 pont)

3. Pótold a hiányzó szavakat a szöveg első részletének megfelelően!

A főszereplő az első nap nagy részét a/az _____ tölti,
ahol egy _____ forgatnak. Ebben ő és néhány
_____ szerepel. Eleinte azt gondolta, hogy ő nem
felel meg a feladatnak, mert nem elég _____.

(2 pont)

4. Fogalmazd meg:

4. a) milyen kérdés foglalkoztatta a fiút a hazafelé vezető úton!

(1 pont)

4. b) miért esett az ügynök választása rá, és nem a másik fiúra!

(1 pont)

5. Fogalmazd meg egy mondatban, milyen fontos döntés születik a fiúval kapcsolatosan az 1. részlet napjának végén!

(1 pont)

6. Fejtsd ki röviden a 2. részlet alapján, miért haragudhattak a főszereplőre színésztársai!

(1 pont)

7. Indokold meg a 2. részlet alapján, hogy a főszereplő jóindulatú és nem nagyképű!

(1 pont)

8. Írd a szavak elé (a szöveg segítségével) jelentésük betűjelét!

_____ stáb	A a kamerát kezelő szakember
_____ rendező	B egy-egy film elkészítésére szervezett forgatócsoport
_____ menedzser	C díszleteket tervező művész
_____ asszisztens	D segítő, közreműködő személy
	E színészek, sportolók fellépéseit szervező üzletember
	F színpadi művek, filmek rendezésével foglalkozó személy

(2 pont)

9. Írd ki az 1. részlet második feléből az alábbi szavak egy-egy rokon értelmű megfelelőjét!

arc _____

fiú _____

(2 pont)

10. Húzd alá a felsoroltak közül azt a szót, amely nem illik a sorba! Indokold meg a választásodat!

girhes csenevész vézna duci vékony

Indoklás: _____

(1 pont)

11. Dóka Péter 1974-ben született. Melyik magyar író volt a kortársa? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

- A Jókai Mór
- B Móricz Zsigmond
- C Kertész Imre
- D Mikszáth Kálmán

(1 pont)

12. Húzd alá azt a regénycímet, amelynek szerzője nem szerepel az előző feladat felsorolásában!

A Pál utcai fiúk

Az arany ember

Légy jó mindhalálig

Sorstalanság

Szent Péter esernyője

(1 pont)

13. Írd a vonalakra a 12. feladatban felsorolt művek közül azt a kettőt, amelyben a megadott szereplők szerepelnek!

_____ Bélyi Veronika, Wibra György, Gregorics Pál

_____ Nyilas Misi, Török János, Pósalaky úr

(1 pont)

14. Július 28-án a főszereplő levelet írt távol élő apjának, amelyben beszámolt neki arról is, hogy a strandon az emberek felismerték a kanárisárgás fürdőnadrágról, és még autogramot is kértek tőle. Fogalmazd meg nevében a levelet 6–8 mondatban! Ügyelj a levél szerkezeti követelményeire!

A	B	C	D
2	1	2	1

Összpontszám: 60

4.2.4 Predmetna komisija za angleščino

4.2.4.1 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz angleščine v 6. razredu

SLIKE

Slika 4.2.4.1.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri angleščini, 6. razred

Slika 4.2.4.1.2: Porazdelitev točk pri angleščini, 6. razred

PREGLEDNICE

Preglednica 4.2.4.1.1: Osnovni statistični podatki

Preglednica 4.2.4.1.2: Porazdelitev dosežkov pri angleščini po regijah, 6. razred

Preglednica 4.2.4.1.3: Specifikacijska tabela, angleščina, 6. razred

4.2.4.2 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz angleščine v 9. razredu

SLIKE

Slika 4.2.4.2.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri angleščini, 9. razred

Slika 4.2.4.2.2: Porazdelitev točk pri angleščini, 9. razred

PREGLEDNICE

Preglednica 4.2.4.2.1: Osnovni statistični podatki

Preglednica 4.2.4.2.2: Porazdelitev dosežkov pri angleščini po regijah, 9. razred

Preglednica 4.2.4.2.3: Specifikacijska tabela, angleščina, 9. razred

4.2.4.1 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz angleščine v 6. razredu

Izhodišča in zasnova preizkusa znanja

NPZ iz angleščine v 6. razredu se naslanja na cilje in standarde znanja, ki so zapisani v *Učnem načrtu za angleščino*, to je raven A1 po Skupnem evropskem jezikovnem okviru, ki je prilagojena mlajšim učencem. Preizkus preverja tudi nekatere opisnike nad ravno A1, da bi tako lahko identificirali tudi tiste učence, ki (so) si znanje angleščine pridobivajo zunaj učilnice. Ravno takšni učenci so lahko namreč popolnoma nemotivirani, če jim pri pouku ne nudimo dovolj zahtevnih nalog.

Poleg učnega načrta PK za angleščino pri sestavi preizkusov znanja upošteva tudi najnovejša spoznanja s področja preverjanja in ocenjevanja tujejezikovnega znanja in zmožnosti pri učencih ob koncu drugega izobraževalnega obdobja. V svetu je vse več držav, ki uvajajo nacionalna preverjanja znanja iz tujih jezikov, hkrati se povečuje število testnih centrov, ki ponujajo e-teste za mlajše učence (npr. *Cambridge Young Learners tests*, *PTE Young learners* itn.), saj omogočajo veliko bolj kakovostno vizualno podporo in vnos slušnih besedil brez motečih dejavnikov. Že več let se tudi PK za angleščino zaveda, da bi bilo v tej smeri potrebno narediti določene korake, v kolikor bo slovenski šolski sistem želel ostati enakovredno kakovosten drugim šolskim sistemom.

Že več let PK TJA opozarja, da preverjajo sodobni in kakovostni tujejezikovni preizkusi znanja iz tujih jezikov vse štiri jezikovne zmožnosti, to je poslušanje, govorjenje, branje in pisanje. Tega PK za angleščino nikakor ne uspe izpolniti, saj se je morala tudi v šolskem letu 2016/17 zaradi zakonskih okvirov odpovedati preverjanju govorne zmožnosti, kar zmanjšuje veljavnost obstoječega preizkusa. **Pri interpretaciji rezultatov posameznega učenca, razreda in/ali celotne preverjane populacije učencev 6. razreda osnovne šole je zato izrednega pomena, da dosežene točke jasno in nedvoumno predstavimo glede na posamezno jezikovno spretnost, in tako še posebej izpostavimo dejstvo, da končni rezultat, dosežen na tem preizkusu znanja, ne vsebuje informacije o dosežkih govorne zmožnosti učencev.** Iz raziskav je namreč znano, da so učenci različno uspešni glede na posamezno jezikovno zmožnost, zato morajo učitelji angleščine učencem in staršem pojasniti, da nacionalni preizkus preverja le tri od štirih jezikovnih zmožnosti, in v tem smislu tudi nuditi povratne informacije. Zato je ob interpretaciji rezultatov pomembna še učiteljeva ocena govornega sporočanja učenca v angleščini, ki jo je potrebno upoštevati pri interpretaciji rezultatov na vseh ravneh, od posameznega učenca, prek razreda, šole in celotne države.

Preizkus je obsegal naloge:

- izbirnega tipa z enim pravilnim odgovorom,
- dopolnjevanja z naborom,
- dopolnjevanja brez nabora (s slikovno iztočnico, danimi začetnimi črkami in številom črk),
- kratkih odgovorov,
- povezovanja slik in besed,
- odprtega tipa (pisanje kratkega vodenega besedila).

Izhodišča in zasnova preizkusa znanja so podrobno opisana v dokumentu *Informacije o preizkusu znanja*.

Analiza dosežkov

Osnovni statistični podatki

Preglednica 4.2.4.1.1: Osnovni statistični podatki

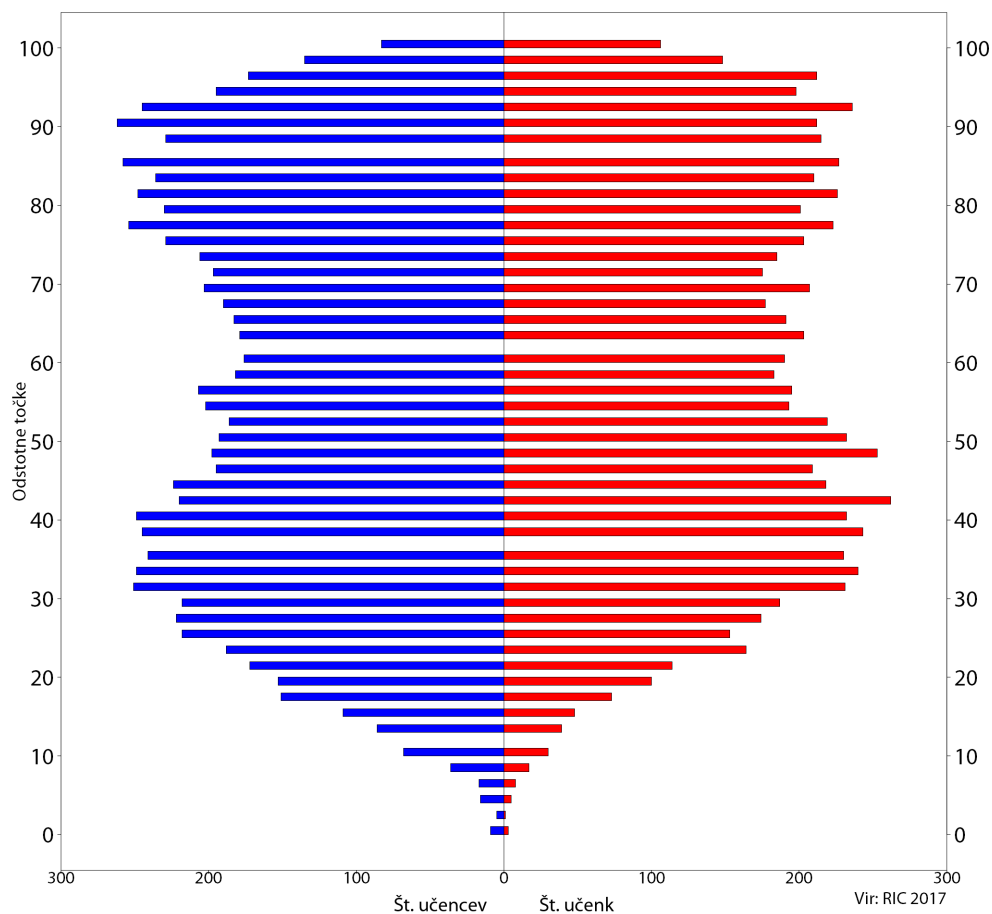
Število učencev	17.022
Število postavk	41
Možne točke	48
Povprečno število točk	27,53
Povprečno število odstotnih točk	57,35
Standardni odklon v odstotnih točkah	24,62
Indeks težavnosti	0,57
Indeks zanesljivosti	0,94

Število kandidatov je bilo letos večje za 165 kandidatov od tistega v lanskem šolskem letu, število postavk in možne točke ostajajo enake kot že zadnjih nekaj let. Povprečno število odstotnih točk (57,35) je višje od povprečnega rezultata v šolskem letu 2015/16 (49,55). Naloge, ki preverjajo rabo besedišča, smo v letošnjem letu preoblikovali tako, da smo dodali nalogo za preverjanje besedišča na ravni prepoznavanja oziroma nalogo delno nadomestili.

Tudi v tem šolskem letu ima preizkus visok indeks zanesljivosti (0,94), kar nakazuje, da so vse naloge preverjale isti konstrukt, to je tujejezikovno sporazumevalno zmožnost, in lahko tako s precejšnjo verjetnostjo ugotovimo, da je preizkus glede notranje konsistentnosti veljaven. Je pa seveda potrebno poudariti, da nepreverjanje govorne zmožnosti znižuje vsebinsko veljavnost.

Dosežki po spolu in regijah

Slika 4.2.4.1.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri angleščini, 6. razred

Že od vsega začetka NPZ opazamo, da večjih razlik pri dosežkih iz angleščine med fanti in dekleti ne opazamo. PK TJA izbira teme, ki so splošne in zanimive tako za fante kot za dekleta.

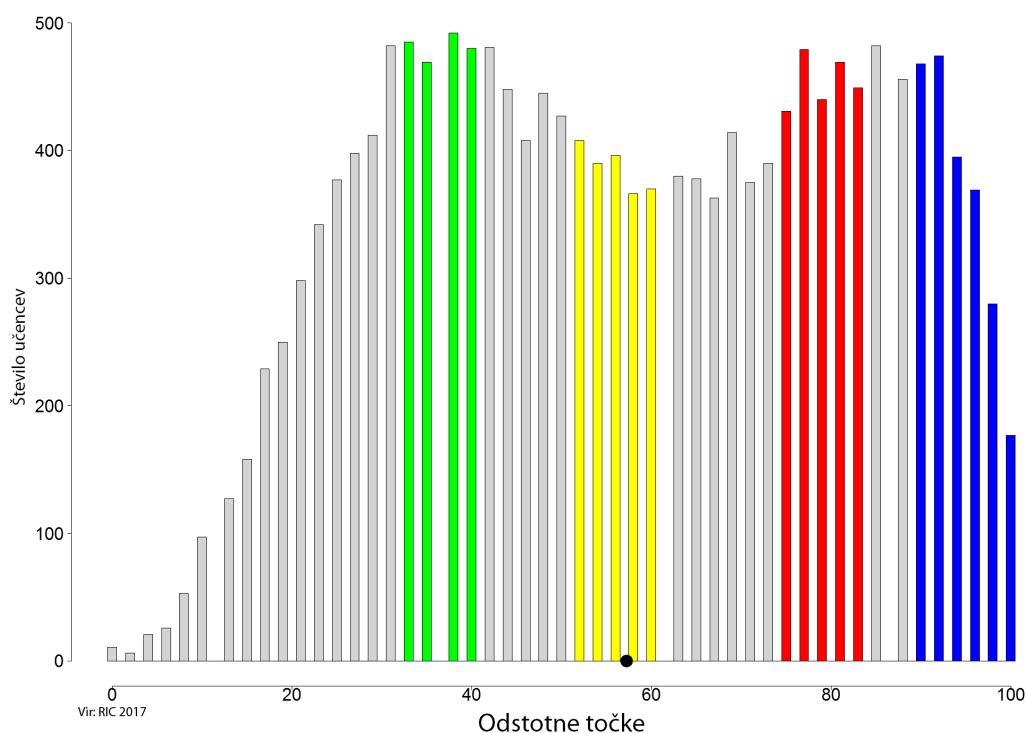
Preglednica 4.2.4.1.2: Porazdelitev dosežkov pri angleščini po regijah, 6. razred

Regija	Povprečni dosežek	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
gorenjska regija	57,27	24,01	1.911	35
goriška regija	55,16	24,17	984	28
jugovzhodna Slovenija	54,21	25,70	1.215	36
koroška regija	54,35	25,89	566	19
notranjsko-kraška regija	54,27	24,70	464	17
obalno-kraška regija	59,40	23,61	856	26
osrednjeslovenska regija	60,19	24,13	4.790	105
podravska regija	58,63	24,71	2.523	84
pomurska regija	58,52	24,75	515	20
savinjska regija	54,20	24,74	2.325	60
spodnjeposavska regija	52,62	24,49	555	22
zasavska regija	57,59	25,06	318	8

Glede razporeditev dosežkov po regijah opazimo podobne trende kot lansko leto, zato bi veljalo analizirati vzroke, zakaj prihaja do večjih odstopanj, tako v pozitivno kot tudi negativno smer. Osrednjeslovenska regija je visoko nad slovenskim povprečjem, medtem ko se precej regij nahaja ob povprečju (zasavska, gorenjska, pomurska, podravska regija) in precej pod povprečjem (spodnjeposavska, koroška, savinjska, notranjsko-kraška in goriška regija).

Opisi dosežkov učencev na nacionalnem preverjanju znanja v 6. razredu

Slika 4.2.4.1.2: Porazdelitev točk pri angleščini, 6. razred

ZELENO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri angleščini določajo mejo *spodnje četrtine dosežkov*, so v povprečju uspešno rešili te naloge/postavke:

A) SLUŠNO RAZUMEVANJE

2. naloga: LARRY THE LIZARD

Naloga je govorila o kuščarju Larryju, ki je v trgovini s hišnimi ljubljenci čakal na nekoga, ki ga bo vzel k sebi domov. Učencem sta bili v pomoč sliki kuščarja (*Larry the Lizard*) in avtomata z žvečilkami (*gumball machine*), da ne bi imeli težav z razumevanjem. Naloga je bila izbirnega tipa. Učenci so pri vsaki testni postavki prebrali del povedi, za njen zaključek pa so morali izbrati pravilno rešitev, ki je začetek povedi smiselno zaključila. Na voljo so imeli tri izbire, torej je bila možnost ugibanja 33,3 %.

V to območje spada 2. testna postavka (*Before two girls pass his aquarium, Larry __*), katere odgovor je bil možnost *C changes colour*.

Učenci, ki so uspešno rešili to postavko, so morali razumeti večji del sobesedila. Že v prvem odstavku je omenjeno, da kameleon spreminja barve (*His skin is green or brown and it changes colour so people can't see him.*). Celoten drugi odstavek govori o Larryjevem trudu spremeniti svoje barve, da bi bil podoben žvečilkam v avtomatu poleg njegove kletke (*Larry closes his eyes and repeats, I'm a gumball. ...*). Tretji odstavek govori o tem, da je Larry spremenil barve, preden sta v trgovino vstopili deklici. Zaradi ponovitve ključnih besed je večina učencev to postavko uspešno rešila.

B) BRALNO RAZUMEVANJE

1. naloga: RECIPE FOR A HAPPY DAY

Naloga bralnega razumevanja je pripovedovala o deklici Marjorie in njeni izkušnji s škratkom, ki ji je dal recept za dober dan. Naloga je zahtevala kratke odgovore na dana vprašanja, vezana na besedilo. Besedilo je bilo razdeljeno na tri dele, tako da so učenci lažje poiskali določene informacije.

V to območje spadata 2. in 5. testna postavka.

Pri 2. postavki so učenci na vprašanje *What colour are the elf's clothes?* morali odgovoriti *Green*. Odgovor na to vprašanje so dobili v sobesedilu *He wears a little green suit and a funny little pointed cap*. Z barvami se učenci seznanijo že na začetku učenja angleščine, zato ta postavka ni predstavljala večjih težav.

5. postavka sprašuje po času, ki ga deklica potrebuje, da pride do trgovine (*How much time does Marjorie need to get to the shop?*). Odgovor *Fifteen minutes* jim ni predstavljal težav, saj je večina učencev povezala besedo *time* v vprašanju z besedo *minute* v besedilu. Učenci so verjetno tudi pomensko povezali vprašalnico *How much* s številko *fifteen* v besedilu.

C) BESEDIŠČE

1. naloga: PIGEONS

Ta naloga je preverjala rabo besedišča v sobesedilu. Besedilo govori o golobih in preverja rabo besedišča v sobesedilu. Učenci so morali dopolniti vrzeli z danimi besedami v naboru. Tri besede so bile odveč in so imele vlogo distraktorjev.

V to območje spadata 1. in 4. testna postavka.

Učenci so morali dopolniti poved *You can find these birds in city (1) ____*. z besedo *parks* iz nabora. Predvidevamo, da večina učencev pozna besedi *park* in *city*. Prva ima enak prevod in pomen v slovenščini, kar je morda vplivalo na uspešnost reševanja.

Za pravilno rešeno 4. postavko so morali učenci razumeti del besedila (*When most birds __ water, they..*) ter besedi *birds* in *water* povezati z glagolom *drink*, ki spada med pogosto rabljene angleške besede, zato je verjetno večina učencev to postavko tudi uspešno rešila, ne glede na to, da je imel glagol *drink* tudi distraktor *eat*.

2. naloga A: SNOWY PICNIC

Naloga je temeljila na sliki otrok, ki imajo piknik na snegu v družbi snežaka. Na sliki so bile označene štiri stvari, učenci pa so v preglednico vpisali ustrezno črko besede. To je bila naloga dopolnjevanja z danim naborom besed s tremi distraktorji. Glede na učni načrt je ta naloga preverjala zmožnost povezovanja slik z besedami izven sobesedila. Naloga temelji na prepoznavanju besed, kar je najlažja oblika preverjanja besedišča.

V to območje spadata 2. in 3. postavka.

Večina učencev je prepoznala besedi *carrot* in *cap* v okvirčku ter ju povezala s sliko, saj gre za pogosto rabljeno besedišče (hrana, oblačila).

RUMENO OBMOČJE

V to območje spadajo učenci, katerih skupni dosežki pri angleščini določajo mejo *med polovicama dosežkov* (50 kvantil) in so poleg nalog iz zelenega območja v povprečju uspešno rešili še te naloge in testne postavke:

A) SLUŠNO RAZUMEVANJE

1. naloga: **HAPPY HAWAII**

Pri tej nalogi so učenci poslušali pogovor med Tino in Jimom o Havajih ter zapisovali besede v vrzeli iz danega nabora. Gre torej za nalogo dopolnjevanja z danim naborom s petimi distraktorji. Da bi zmanjšali oziroma izničili vpliv pravilnega zapisa besed na dosežke učencev, so bile besede, ki so jih morali zapisati v vrzeli, zapisane v okvirčku nad nalogo. Vnosno bralno besedilo je bilo torej sestavljeno iz preprostih pogostih besed, kar podpira dobro prakso preverjanja in ocenjevanja tujejezikovne slušne zmožnosti.

V rumeno območje se je uvrstila 5. postavka, ki je preverjala učenčevo spretnost pozornega poslušanja. Učenci, ki so v vrzel zapisali besedo *lava* (*surfing*), so pravilno povezali besedi *lava* in *surfing*, kar ni običajna besedna zveza. Ob tem jih je verjetno zapeljal tudi distraktor *wave*, saj je to tudi prvi podatek, ki so ga slišali (*Hawaii is the home of surfing - the waves are good all year*). Prav tako so morali biti pozorni na zahtevo testne postavke, da zapišejo neobičajen šport.

2. naloga: **LARRY THE LIZARD**

V to območje spadajo 1., 5. in 6. testna postavka.

Pri 1. postavki so bili uspešni tisti učenci, ki so izbrali pravilni odgovor B *be as colourful as gumballs*. Iz slišane besedila so morali razbrati, da kuščar Larry hoče postati raznobarven kot žvečilni gumiji v avtomatu poleg njegovega terarija, da bi bil opažen. Vlogo distraktorja sta imeli besedi *kid* in *gumball*, ki sta se pojavili v sobesedilu. Učenci, ki so to postavko pravilno rešili, so ustrezno povezali posamezne besede za barve z nadpomenko *colourful*.

5. testno postavko v tej nalogi so uspešno rešili učenci, ki so obkrožili odgovor A *the green lizard*. Ti so iz daljšega dela besedila pravilno ugotovili, da se je Larryjeva obarvanost spremenila nazaj v zeleno (... *change back into the colours of the green leaves*) in da se je oče strinjal s hčerko, da kuščarja kupita. Kot distraktor so v besedilu slišali tudi besedo *leaves*, ki je lahko učence zavedla, če besedila niso poslušali dovolj natančno.

Učenci, ki so razumeli sporočilo celotne zgodbe in s tem znali izluščiti glavno misel, so za pravilni odgovor v postavki 6 izbrali odgovor C *Be yourself*. Ostala povzetka se nanašata le na del besedila in ne na sporočilo zgodbe.

B) BRALNO RAZUMEVANJE

2. naloga: **ROBOTS**

Naloga temelji na štirih krajših besedilih, ki opisujejo različne robote, in preglednici s trditvami, ki so se nanašale na opise robotov. Gre za nalogo dopolnjevanja z eno možno izbiro. S to nalogo smo preverjali spretnost iskanja podrobnih podatkov v besedilu.

Pri tej nalogi so se v rumeno območje uvrstile 1., 2., 4. in 6. testna postavka.

Za uspešno rešeno 1. postavko so učenci povezali del besedila (*It also sends pictures...*), ki se nanaša na Marsbota, s trditvijo v preglednici (*takes photos*). Pri ostalih treh opisih robotov fotografiranje ni bilo omenjeno, kar je verjetno olajšalo reševanje.

Pri 2. postavki so morali učenci povezati ...*looks after the children...* z delom besedila, ki govori o robotu Asimu. *Asimo is the family robot that makes sure the kids feel safe when the parents are away for a few hours*. Opis robota Aiba je imel vlogo distraktorja pri tej postavki.

Učenci, ki so pravilno rešili 4. postavko, so pravilno povezali ... *can play a sport...* z delom besedila o robotu Aibu: *The children spend time with their pet robot playing football in the playroom*. Učenci, ki niso razumeli, da se beseda *football* pri Marsbotu ne nanaša na šport, ampak na športno igrišče (*football field*), so to postavko napačno rešili.

Pri 6. postavki pa so učenci morali ugotoviti, da trditev ... *is the youngest of them all...* velja za robota Waitbota, ki je star 5 let. Ostali roboti (Aibo, 17 let; Marsbot, 12 let in Asimo, 10 let) so namreč starejši od njega. Učenci so morali pri vseh krajših besedilih preveriti podatek o starosti robota.

C) RABA BESEDIŠČA

2. naloga B: **SNOWY PICNIC**

Pri tej nalogi se je v rumeno območje uvrstila 2. postavka.

Učenci so v poved *Fill a Thermos with soup or h__ cocoa to warm you up* morali zapisati pridevnik *hot*. Postavko so uspešno rešili tisti učenci, ki so iz slike razbrali, da se iz skodelic kadi, in v sobesedilu povezali besedno zvezo *warm you up* s pridevnikom *hot*. Sam zapis besede ni težek.

A) SLUŠNO RAZUMEVANJE

1. naloga: **HAPPY HAWAII**

V rdeče območje so se uvrstile 1., 2., 3. in 4. testna postavka.

Pri 1. testni postavki so morali učenci razumeti naslednje vnosno slušno besedilo:

Tina: Oh, I'd love to go there just now. I bet it's not raining there.

*Jim: You're right. It isn't. It's **always warm** there. Can you imagine they don't even have the word for weather, because the weather **is the same all year round**.*

Še posebej so si pri razumevanju lahko pomagali z odebeljenim besedilom zgoraj. Besedo *same* pa so lahko tudi slišali. Kljub temu je bila ta testna postavka za večino učencev težka.

V rdeče območje se je uvrstila tudi 2. testna postavka, kjer so učenci morali zapisati, kakšno je vreme v gorah na Havajih. Vnosno besedilo, ki so ga slišali učenci, jim je jasno nakazovalo, da je megleno (*foggy*):

*Tina: Lucky them. They don't need umbrellas, because there's no rain, they don't need snow boots because there is no snow and I guess **they don't even know what fog is?***

*Jim: Oh, **but they do**. They call it 'V-O-G' – vog not fog. It is the same as fog but it's from gases that come from the volcanoes. **It's the kind of weather they have in the mountains.***

Učenci so morali natančno poslušati daljši del besedila in razbrati, da je tudi na Havajih megla, ki pa ni takšna kot v naši krajih.

Tudi 3. testna postavka sodi v to območje. Učenci so morali ugotoviti, koliko različnih pomenov ima beseda **ALOHA**. Kot pravilen odgovor smo upoštevali dve rešitvi *three in different*. Kljub temu je bila tudi ta testna postavka za večino učencev težje rešljiva.

4. testna postavka je zahtevala od učencev, da ugotovijo, kakšno darilo dobijo turisti na Havajih. Vnosno besedilo je bilo sledeče:

*Tina: Cute, isn't it. I remember from a film that when you come to the island they say aloha and **they give you a necklace made of flowers or shells around your neck as a welcome gift**. And I know that boys wear famous Hawaiian shirts. ...*

Učenci so morali natančno poslušati, in če so bili pozorni in razumeli besede v odebeljenem tisku v vnosnem besedilu, so testno postavko lahko uspešno rešili.

2. naloga: **LARRY THE LIZARD**

V to območje sta se uvrstili 3. in 4. testna postavka.

V rdeče območje se je uvrstila 3. testna postavka, pri kateri so učenci prebrali *The boy's mother doesn't ...* in jo pravilno dopolniti. Vnosno besedilo se je glasilo:

A boy and his mother enter the store. Larry makes his nose red and his tail blue. The boy sees him. "Look, Mom, what a strange lizard!"

*"**Don't even think about it,**" says mom. "**We're here to get your sister a guinea pig – and that's all.**"*

Če so izbrali rešitev c, torej *want to buy Larry*, so pravilno dopolnili začetno poved.

Postavka 4 je preverjala, ali so učenci razumeli, da gospod Snorkley misli, da je kuščar Larry bolan, torej da je nekaj narobe z njim. Vnosno besedilo, ki je bilo ključno za razumevanje, se je glasilo:

*"Well, we do have one," says Mr. Snorkley, "**but I'm afraid he's sick. He's turning all kinds of strange colours! I've never seen a chameleon turn red, blue and yellow before.**"*

Vse tri rešitve so bile napisane tako, da so bile možne, in jih zato učenci niso mogli pravilno rešiti brez natančnega poslušanja ter razumevanja besedila.

B) BRALNO RAZUMEVANJE

1. naloga: A RECIPE FOR A HAPPY DAY

V rdeče območje so se uvrstile 1., 3., 4. in 6. postavka.

Za pravilno rešitev 1. postavke so morali učenci razumeti vprašanje *How does Marjorie feel when mum sends her to the shop?* in iz besedila razbrati pravilen odgovor *angry*. Pri tem so lahko spregledali, da sprašujemo po občutju in ne po tem, kaj Marjorie naredi, ko jo mama pošlje v trgovino, kar je bilo prav tako zapisano v besedilu: *Marjorie shuts the door as she goes out with the basket. She is so angry that she doesn't notice the beautiful sunshine or the pretty birds singing.*

Pravilno rešena 3. postavka, *In/from Wonderland*, je zahtevala razumevanje vprašalnice in pozorno branje dela besedila, v katerem se škrat predstavi in pove, od kod je: *Hello, I'm Merry Chuckle from Wonderland*. Pri tem je učence lahko zavedlo, da se deklica s škratom sreča na cesti (*On her way Marjorie sees a little elf sitting upon a stone at the side of the road.*), morda pa je bila ta postavka težka tudi zaradi neuspešne povezave med besedo *elf* v vprašanju in *Merry Chuckle* v besedilu.

4. postavka sprašuje po osebi: *Who makes good days into bad days?* Pravilni odgovor so učenci razbrali pri pozornem branju daljše povedi *If you get out of bed backwards, the ugly witch turns your good days into bad days.*

Za pravilno rešeno 6. postavko so morali učenci ob pozornem branju razbrati, kaj se zgodi s škratom in kaj z deklico, ter razumeti malce zahtevnejši besedi oz. besedni zvezi *disappears and returns home*. Pri tem odgovoru smo ugotovili, da učenci v 6. razredu še vedno zamenjujejo zaimka *he* in *she* in so zaradi tega napačno rešili postavko.

2. naloga: ROBOTS

V rdeče območje sta se uvrstili postavki 3 in 5.

Pri 3. postavki so morali učenci pozorno prebrati del besedila *Customers simply use a touch screen on the robot and Waitbot brings the food and drinks they want*. Pri tem sta jih lahko zmedli lastnosti robotov Aibo in Asimo: *Aibo does what he is asked to do in Asimo – It can carry glasses on a plate without breaking them but cannot cook or serve food*. Učenci, ki niso razumeli povezave besede *meals* v trditvi z besedami *food and drinks*, te postavke niso uspešno rešili. Dodatno je bilo pri tej postavki oteženo uspešno reševanje zaradi podatka *carry glasses but cannot cook or serve food*, ki se nanaša na opis Asima.

Pri 5. postavki se pravilna rešitev glasi *Marsbot*. Učenci so morali za uspešno rešitev te postavke prebrati vsa štiri krajša besedila in ugotoviti, kateri od robotov dela zunaj. Ob tem jih je lahko zavedlo nepozorno branje, na primer da Aibo igra z otroki nogomet, vendar v sobi (*The children spend time with their pet robot playing football in the playroom*) in ne zunaj.

C) RABA BESEDIŠČA

1. naloga: PIGEONS

V rdeče območje so se uvrstile 2., 3. in 5. postavka.

Da bi uspešno rešili testno postavko 2, so morali učenci uporabiti samostalnik *place* in razumeti besedilo ... *carry messages from one (2) _____ to another*. Predpostavljamo, da jim je besedna zveza *one place to another* delala težave, ne pa razumevanje pomena besede *place*.

Testna postavka 3 je zahtevala razumevanje pridevnika *famous*. V naboru je bil dan samo en sam pridevnik, ki ga učenci niso prepoznali kot pridevnik in ga zato verjetno niso povezali s samostalnikom *pigeons*.

Pri 5. testni postavki je morda učence zmedel frazni glagol *feed on* in nepoznavanje besede *liquid*, čeprav bi si lahko pomagali z dano besedo *white* iz besedila in *milk* iz nabora besed.

2. naloga A: SNOWY PICNIC

V rdeče območje sta se uvrstili 1. in 4. postavka.

Tisti učenci, ki so uspešno rešili ti testni postavki, poznajo poimenovanji za samostalnika odeja in krožnik (*blanket* in *plate*) ter iz nabora izločili distraktorja *pillow* in *spoon*.

2. naloga B: SNOWY PICNIC

V rdeče območje sta se uvrstili 3. in 5. postavka.

Predvidevamo, da so učenci pri 3. postavki imeli težave s povezovanjem besed *biscuits*, *tasty* in *food*, ki so jo morali vpisati v vrzel. Za uspešno rešitev 5. postavke so morali učenci prebrati daljši del besedila, zapisati daljšo besedo in biti natančni pri zapisu.

A) SLUŠNO RAZUMEVANJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri angleščini določajo *zgornjo desetino dosežkov*, so poleg nalog iz zelenega, rumenega in rdečega območja v povprečju uspešno rešili še te naloge/postavke:

1. naloga: *HAPPY HAWAII*

V modro območje spada postavka 6.

To postavko so uspešno rešili učenci, ki so pri poslušanju daljšega dela besedila razumeli, da je morskih psov veliko (*Forty types of sharks swim near the islands...*), da jih je zato lahko uloviti (*...it's not difficult to catch them.*) in da jih imajo velikokrat na jedilniku (*Don't be surprised if you see sharks on the menu.*), zato te živali ne vidimo redko. Pri 6. postavki je bilo namreč treba vpisati žival, ki jo vidijo, samo če imajo srečo (*Only if you are lucky, you can see ____*). Za morske pse ni treba imeti sreče, ker jih je veliko. Deček namreč razloži, da kitov ni veliko (*...there are not so many...*) in da moraš biti potrpežljiv, če jih hočeš videti (*...you need to wait for a long time to spot these big sea animals*). Samo če so učenci poslušali ta del besedila res pozorno do konca, so postavko dopolnili s pravilno rešitvijo *whale* in ne z napačno *shark*.

C) BESEDIŠČE

2. naloga B: *SNOWY PICNIC*

V modro območje spadata 1. in 4. testna postavka.

Predvideni rešitvi za postavki 1 in 4 sta *gloves* in *basket*. Da bi učenci lažje rešili testno postavko 1, sta bili pred zahtevano besedo naštetii še dve zimski oblačili (*hat, scarf*) in beseda *a pair of*, vendar je bila očitna ta pomoč premalo. Pri testni postavki 4 predvidevamo, da morda učenci niso razumeli besede *dish*, zato besede *basket* niso prepoznali. Učenci, ki niso upoštevali navodila, da je za uspešno reševanje potrebno uporabiti informacije s slike, so bili verjetno manj uspešni. Dodatna težava je najverjetneje zahtevan pravilen zapis besed.

D) PISNO SPOROČANJE

MY DREAM LAND

Pri pisni nalogi so morali učenci za natečaj, razpisan v angleški reviji, napisati spis o svoji sanjski deželi. Za prvo iztočnico so morali deželo predstaviti (kje se nahaja, kakšna je, kdo tam živi, katere jezike govorijo). V drugi iztočnici so morali sanjsko deželo primerjati s Slovenijo. Za razvito tretjo iztočnico so morali navesti, kako poteka običajen dan v tej sanjski deželi. V modro območje so se presenetljivo uvrstili vsi kriteriji (vsebina, besedišče in pravopis ter slovnica). Izbrane teme so del učnega načrta in zato preseneča tako nizek rezultat pri kriteriju vsebina.

Sklep

V letošnjem preizkusu so se testne postavke uvrstile v vsa štiri območja, kar je v skladu s teorijo učenja in testiranja.

Preseneča dejstvo, da učenci niso bili uspešnejši pri reševanju obeh slušnih nalog, saj se slušna zmožnost razvija najprej. Ugotavljamo, da imajo težave z reševanjem, če se testne postavke nanašajo na poslušanje malo daljšega dela besedila, kjer morajo zelo natančno poslušati (poslušanje za prepoznavanje podrobnosti) oziroma ločevati med več podrobnostmi, kar kaže na to, da niso sposobni daljše koncentracije.

Tudi v letošnjem preizkusu ugotavljamo napredek pri reševanju naloge kratkih odgovorov, saj sta se dve postavki uvrstili v zeleno območje. Celotno besedilo je bilo razdeljeno na tri dele, kar je verjetno olajšalo iskanje ustreznega odgovora na zastavljeno vprašanje. Učenci so uspešni pri odgovarjanju na preprosta, jasna in konkretna vprašanja (*What colour, How much time*). Še vedno pa velja, da branje malo daljšega besedila povzroča učencem težave, še posebej takrat, ko morajo sklepati iz sobesedila, natančno brati in iskati podrobnosti.

Pri preverjanju besedišča smo ponovno uvedli nalogo prepoznavanja besed brez sobesedila s slikovno iztočnico. Čeprav smo pričakovali, da bodo učenci to nalogo rešili uspešno, to ne drži, saj sta se dve testni postavki uvrstili v rdeče območje. Rezultati, ki so jih učenci dosegli pri testnih postavkah, ki so preverjale znanje in rabo besedišča v sobesedilu, kažejo, da imajo še vedno težave s prepoznavanjem in priklicem posameznih besed, hkrati pa tudi z zapisom. Iz tega lahko sklepamo, da veliko učencev še ni napredovalo z besedne na besedilno raven.

Pri pisni zmožnosti so se vsi trije kriteriji (vsebina, besedišče in pravopis ter slovnica) uvrstili v modro območje. Skrbi pa dejstvo, da je izbrana tema (opis dežele in njenega vsakdanjika) del učnega načrta, zato preseneča tako nizek rezultat, še posebej pri kriteriju vsebine.

Dosežki letošnjega NPZ kažejo na izboljšavo pri porazdelitvi rezultatov med vsa štiri območja, zato je tudi letošnji rezultat višji od lanskega. Na podlagi dosežkov ponovno ugotavljamo, da je populacija šestošolcev bimodalno porazdeljena, kar pomeni, da imamo skupino učencev, ki še zdaleč ne dosegajo zastavljenih ciljev, in na drugi strani tiste, ki presegajo standarde učnega načrta. Zaradi ponavljajočega se trenda uvrstitve pisnega sporočanja v modro območje pri vseh treh kriterijih ugotavljamo, da se cilji učnega načrta v povprečju ne uresničujejo. Zato je pomembno, da se proces razvijanja pisne zmožnosti začne dovolj zgodaj in poteka procesno in sistematično.

Specifikacijska tabela preizkusa znanja

Preglednica 4.2.4.1.3: Specifikacijska tabela, angleščina, 6. razred

Del	Naloga	Jezikovna zmožnost	Naslov	Tip naloge	Vrsta besedila	Tema	Standard – učenec:	Postavka	Število točk	Območje	IT	ID
A	1	Slušno razumevanje	HAPPY HAWAII	dopolnjevanje z naborom	intervjuji, pogovori	država, kraj, prebivalci, potovanja, promet	– razume podatke in podrobnosti v besedilu; – izlušči glavne poudarke besedila;	1	1	rdeče	0,38	0,61
								2	1	rdeče	0,58	0,51
								3	1	rdeče	0,50	0,55
								4	1	rdeče	0,56	0,66
								5	1	rumeno	0,65	0,49
								6	1	modro	0,34	0,59
A	2	Slušno razumevanje	LARRY THE LIZARD	izbirni tip z enim pravilnim odgovorom	umetnostna besedila: pripovedi, zgodbe, fotozgodbe, pravljice, legende, basni, šale, anekdote	družina, dom, hišni ljubljenci, prijatelji, vzorniki, težave, odnosi	– izlušči glavno misel in glavne poudarke besedila; – razume podatke in podrobnosti v besedilu;	1	1	rumeno	0,77	0,49
								2	1	zeleno	0,82	0,26
								3	1	rdeče	0,59	0,36
								4	1	rdeče	0,59	0,56
								5	1	rumeno	0,78	0,39
								6	1	rumeno	0,65	0,55
B	1	Bralno razumevanje	RECIPE FOR A HAPPY DAY	kratki zaprti odgovori	umetnostna besedila: pripovedi, zgodbe, fotozgodbe, pravljice, legende, basni, šale, anekdote	domišljijski svet	– izlušči glavno misel in glavne poudarke besedila; – razume podatke in podrobnosti v besedilu; – razume nekatera osnovna notranja razmerja v besedilu (npr. med osebami, dogodki itd.); – prepozna nekatere okoliščine v besedilu (npr. osnovni sporočilni namen); – razume pomen besed in besednih zvez iz sobesedila;	1	1	rdeče	0,56	0,70
								2	1	zeleno	0,76	0,36
								3	1	rdeče	0,61	0,45
								4	1	rdeče	0,49	0,64
								5	1	zeleno	0,80	0,46
								6	1	rdeče	0,54	0,60
B	2	Bralno razumevanje	ROBOTS	povezovanje, urejanje in razvrščanje	članki, sestavki, prispevki, poročila, zapiski, povzetki	znanost, tehnologija in mediji	– izlušči glavno misel in glavne poudarke besedila; – razume podatke in podrobnosti v besedilu; – razume nekatera osnovna notranja razmerja v besedilu (npr. med osebami, dogodki itd.); – prepozna nekatere okoliščine v besedilu (npr. osnovni sporočilni namen); – razume pomen besed in besednih zvez iz sobesedila.	1	1	rumeno	0,75	0,51
								2	1	rumeno	0,70	0,47
								3	1	rdeče	0,52	0,53
								4	1	rumeno	0,72	0,45
								5	1	rdeče	0,52	0,49
								6	1	rumeno	0,66	0,55

Del	Naloga	Jezikovna zmožnost	Naslov	Tip naloge	Vrsta besedila	Tema	Standard – učenec:	Postavka	Število točk	Območje	IT	ID
C	1	Besedišče	PIGEONS	dopolnjevanje z naborom	članki, sestavki, prispevki, poročila, zapiski, povzetki	narava (živali, rastline, letni časi, vreme, ekologija)	– razume pomen besed in besednih zvez iz sobesedila; – uporablja besedišče z ustreznih tematskih področij; – ustrezno zapisuje znane besede;	1	1	zeleno	0,79	0,42
								2	1	rdeče	0,54	0,56
								3	1	rdeče	0,61	0,62
								4	1	zeleno	0,83	0,45
								5	1	rdeče	0,52	0,41
C	2A	Besedišče	SNOWY PICNIC	povezovanje, urejanje in razvrščanje		vsakdanje življenje (hrana, pijača, oblačila, nakupovanje, rutine)	– razume pomen besed in besednih zvez iz sobesedila; – uporablja besedišče z ustreznih tematskih področij; – ustrezno zapisuje znane besede;	1	1	rdeče	0,56	0,47
								2	1	zeleno	0,90	0,36
								3	1	zeleno	0,97	0,16
	2B							4	1	rdeče	0,58	0,53
								1	1	modro	0,30	0,52
								2	1	rumeno	0,67	0,57
								3	1	rdeče	0,52	0,62
								4	1	modro	0,35	0,62
										0,49	0,59	
								5	1	rdeče		
D	Pisno sporočanje		MY DREAM LAND	krajši pisni sestavek	članki, sestavki, prispevki, poročila, zapiski, povzetki	Domišljjski svet Država, kraj, prebivalci, potovanja, promet	– piše besedilo z vodeno nalogo (izhodišče: besedilo, slike, ključne besede, podatki, tabele); – piše enostavčne in večstavčne povedi; – piše o konkretnih temah; – uporablja končna ločila in veliko začetnico; – uporablja preproste slovnične strukture; – uporablja preprosta in pogosta vezniška sredstva ter druga osnovna sredstva medpovednega povezovanja; – uporablja besedišče z ustreznih tematskih področij; – ustrezno zapisuje znane besede.	Vsebina	4	modro	0,43	0,71
								Besed. in pravopis	3	modro	0,41	0,74
								Slovnica	3	modro	0,37	0,77

Analiza dosežkov po postavkah v specifikacijski tabeli

Tudi v šolskem letu 2016/17 je preizkus znanja iz angleščine za 6. razred preverjal tri jezikovne zmožnosti: slušno razumevanje, bralno razumevanje in pisno sporočanje ter tujezikovno znanje, to je rabo besedišča v sobesedilu in zunaj njega.

Rezultati kažejo, da so učenci dosegli najvišje rezultate pri preverjanju bralne zmožnosti (indeks težavnosti/IT = 0,64), le malo slabše pa pri rabi besedišča (IT = 0, 63) in slušni zmožnosti (IT = 0, 60). V predhodnem šolskem letu so učenci podobno dosegli najboljše rezultate pri bralni in slušni zmožnosti, so pa bili rezultati pri preverjanju besedišča precej nižji. K boljšim rezultatom pri rabi besedišča je letos nedvomno pripomogla uvedba naloge, ki je preverjala besedišče zunaj sobesedila, na ravni prepoznavanja, tako da so učenci povezali sliko z besedo. Kot najtežje se je tako kot v prejšnjih šolskih letih pokazalo pisno sporočanje (IT = 0, 40).

Rezultat je v skladu s pričakovanji, saj učenci na zgodnji stopnji najprej razvijejo zmožnost poslušanja (tako se učijo tudi prvega jezika), sledi govorna zmožnost, ki je sicer nismo preverjali, in branje, pisanje pa je na zadnjem mestu. Pri angleščini kot tujem jeziku ne gre toliko za vzporedno opismenjevanje, saj se branje običajno razvije precej prej kot pisanje, predvsem zaradi angleščine kot globokega jezika, kjer je ujemanje med glasovi in črkami v primerjavi s slovenščino precej nepredvidljivo in je zato tvorjenje pisnih besedil izredno kompleksen proces. Rezultat pri pisni zmožnosti je podpovprečen, kar kaže na to, da je potrebno to zmožnost postopoma in procesno razvijati že od 4. razreda naprej v obliki čim bolj avtentičnih nalog in z ustrezno povratno informacijo.

Pri vseh jezikovnih zmožnostih (poslušanju, branju in pisanju) kot tudi pri rabi jezika znašajo indeksi diskriminativnosti nalog od 0,58 do 0,80, kar je izredno pozitiven rezultat in pomeni, da so naloge dobro ločevale med bolj in manj zmožnimi učenci, da so torej učenci dejansko lahko pokazali svoje znanje angleščine.

Pri slušnem razumevanju so učenci dosegli višje rezultate pri **2. nalogi** (IT = 0,70), ki je bila naloga izbirnega tipa z enim pravilnim odgovorom, kot pri **1. nalogi** (IT = 0, 50), kjer je šlo za nalogo vstavljanja z naborom. K takšnemu rezultatu je verjetno pripomoglo dejstvo, da je pri 1. nalogi šlo za tip naloge, ki se v učbenikih ne pojavlja pogosto. Najbolje rešena postavka je bila 2. postavka 2. naloge (IT = 0, 82). Učenci, ki so uspešno rešili to postavko, so morali razumeti večji del preprostega sobesedila. Zaradi ponovitve ključnih besed je večina učencev to postavko uspešno rešila.

Najnižje rezultate pa so učenci dosegli pri 6. postavki 1. naloge (IT = 0, 34). To postavko so uspešno rešili učenci, ki so pri poslušanju daljšega, bolj kompleksnega dela besedila pravilno razbrali zahtevano informacijo.

Pri bralnem razumevanju so učenci dosegli približno enake rezultate pri obeh nalogah (**1.** (IT = 0, 63) in **2. naloga** (IT = 0, 65)). Najbolje rešena postavka je bila 2. postavka 1. naloge (IT = 0, 76), ki je spraševala po barvah. Z barvami se učenci seznanijo že na začetku učenja angleščine, zato ta postavka ni predstavljala večjih težav. Še najbolj zahtevna postavka bralnega razumevanja je bila 4. postavka 1. naloge (IT = 0, 49), kjer so učenci morali razumeti zahtevnejši besedi oz. besedni zvezi. Pri tem odgovoru smo ugotovili, da učenci v 6. razredu še vedno zamenjujejo zaimka *he* in *she* in so zaradi tega napačno rešili postavko.

Pri **naloga rabe besedišča** je bilo učencem najlažje povezovanje slik in besed zunaj sobesedila (IT = 0, 75), sledi vstavljanje z naborom (IT = 0, 66), najtežje pa je bilo vstavljanje brez nabora, kjer so morali besede tudi pravilno zapisati (IT = 0, 47). Najlažja postavka je bila 3. postavka prvega dela 2. naloge (IT = 0, 97). Večina učencev je prepoznala besedo *cap* v okvirčku in jo povezala s sliko, saj gre za pogosto rabljeno besedišče (oblačila). Kot najtežja pa se je izkazala 1. postavka B-dela 2. naloge (IT = 0, 30). Predvidena rešitev za postavko 1 je bila *gloves*. Da bi učenci lažje rešili to testno postavko, sta bili pred zahtevano besedo naštet še dve zimski oblačili, vendar je bila očitno ta pomoč premalo. Učencem je veliko težavo predstavljal tudi pravilen zapis besede.

Pri **pisnem sporočanju**, tako kot lani, kriterij vsebine ostaja nizek. Izbrana tema je bila tudi tokrat del učnega načrta za angleščino za osnovno šolo, zato preseneča tako nizek rezultat učencev. Pisna zmožnost je namreč tvorba zmožnost in je brez procesnega poučevanja ter nato utrjevanja (več sestavkov prek šolskega leta), ki ji sledi ustrezna povratna informacija, nikakor ne moremo razviti.

Kot najtežja testna postavka se je pri pisnem sporočanju tudi v tem šolskem letu uvrstil kriterij slovnice (IT = 0,36), čeprav imata tudi kriterija *vsebine* (IT = 0,42), in *besedišča/pravopisa* (IT = 0,41) nizek rezultat. Indeksi težavnosti so primerljivi z indeksi težavnosti zadnjih nekaj let, vendar so letos še za malenkost nižji.

Sklepne ugotovitve

Preizkus iz angleščine za šestošolce ima glede na statistične rezultate vse lastnosti zanesljivega instrumenta (visoki indeksi zanesljivosti, visoki indeksi diskriminativnosti, visoko ujemanje referenčnega ocenjevanja pri odgovorih objektivnega tipa itd.). Prav tako lahko ugotovimo, da je tudi veljaven, saj glede na teorijo usvajanja (tujih) jezikov in strukturo konstrukta sporazumevalne zmožnosti, preverja obe receptivni zmožnosti, rabo besedišča, rabo slovnice pri pisnih izdelkih in pisno zmožnost. **Kot že vrsto let moramo tudi v tem šolskem letu posebej**

poudariti, da govorne zmožnosti preizkus ne zajema, zato moramo biti pri interpretaciji učenčeve jezikovne zmožnosti v angleščini še posebej pozorni. Učenci so lahko namreč govorno zelo uspešni, manj pa bralno in pisno, zato pri postavljanju tujejezikovnega profila učenca, govorne zmožnosti nikakor ne smemo izpustiti. Da bi govorna zmožnost ne bila zapostavljena, je zato pomembno, da jo učitelji čim bolj razvijajo pri pouku in jo temu ustrezno tudi preverjajo in ocenjujejo.

V šolskem letu 2016/17 je preizkus preverjal tri jezikovne zmožnosti: slušno razumevanje, bralno razumevanje in pisno sporočanje s podobnimi vrstami nalog kot v predhodnih letih, le pri rabi besedišča smo zopet uvedli nalogo, ki preverja prepoznavanje besedišča zunaj sobesedila, torej na ravni povezovanja slik in besed, saj smo v preteklosti ugotavljali, da vsi učenci ne usvojijo aktivne rabe preprostega besedišča v sobesedilu.

Letošnji rezultati pri bralni in slušni zmožnosti so precej podobni lanskim, to sta zmožnosti, ki jih uvrščamo med receptivne ali sprejemniške zmožnosti, zato je tudi povsem logično, da pri njih učenci dosegajo dobre rezultate. Je pa na šolah potrebno narediti zelo natančno analizo pri tistih učencih, ki bistveno odstopajo od povprečja, in sicer tako navzdol kot tudi navzgor. Pri preverjanju **bralne zmožnosti** je potrebno preveriti učenčovo zmožnost dekodiranja. Ob tem je potrebno preveriti tudi, ali ima učenec bralno-napisovalne težave tudi v slovenščini, potem se takšne težave običajno pojavljajo tudi v tujem jeziku. Še posebej je potrebno biti pozoren, da imajo učenci z disleksijo potrebno strokovno oporo tudi (oziroma še posebej) pri angleščini, saj gre za globoki jezik, ki zato povzroča več tegob tistim učencem, ki se morajo spopadati s to prirojeno motnjo. Učiteljem so na voljo prosto-dostopna gradiva in izobraževanja, enega takšnih lahko najdejo na <http://dystefl2.uni.lodz.pl/>

Na drugi strani so učenci, ki presegajo standarde znanja pri bralni zmožnosti, in tudi zanje je potrebno poskrbeti, na primer z bolj zahtevnimi avtentičnimi gradivi, posebnimi bralnimi gradivi za jezikovno nadarjene učence itn. Vsekakor pa sta okolje z lastno razredno knjižnico, ko so učencem knjige že od prvega razreda na dosegu rok, ne samo v slovenščini, ampak v različnih jezikih, in učitelj, ki učencem nenehno bere in spodbuja branje vsakega učenca posebej, tista dejavnika, ki jima dajejo raziskovalci na področju branja največji pomen. Brez ekstenzivnega branja, torej branja za zabavo, se tudi intenzivno branje ne bo izboljšalo. To zadnje pa je tisto, ki ga merimo z nacionalnimi preizkusi, saj je preverjanje ekstenzivnega branja na nacionalni ravni na tej stopnji zaenkrat še nedosegljiva naloga. A moramo se zavedati, da tudi z intenzivnim branjem, z bralnimi vajami in branjem zgolj (kratkih) neavtentičnih besedil iz učbenika ne bomo razvili samostojnih in učinkovitih bralcev.

Slušna zmožnost je izredno pomembna zmožnost, saj je podlaga tudi drugim jezikovnim zmožnostim, kot je na primer dekodiranje. Zato je izredno pomembno, da so učenci izpostavljeni čim večjemu slušnemu vnosu, tako od učitelja kot tudi od drugih virov (avdio- in videoposnetki, gosti iz tujih držav itn). Še posebej naj učitelji že od prvega razreda naprej poskušajo redno izvajati tudi naloge razvijanja fonološkega zavedanja, saj so le-te posebej podporne za učence z disleksijo, ki imajo težave razpoznavanja določenih glasov oziroma razlikovanja med glasovi, hkrati pa so koristne za prav vse učence. Nacionalni preizkus je pokazal, da se učenci težko znajdejo z nalogami, ki niso del učbenikov. Predlagamo, da so učenci izpostavljeni čim več različnim vrstam nalog, saj se bodo le tako razvili v samostojne in neodvisne uporabnike jezikov. Pri razvijanju slušnega razumevanja je nujno razvijati tudi strategije, ki jih uspešen poslušalec tujega jezika mora odlično razviti, če želimo, da ga ne bo malo težje besedilo že takoj na začetku zaustavilo. Na primer, zelo pomembna strategija je, kako razumeti slušno besedilo, v katerem so besede, ki jih ne poznamo. Kako še vedno razumeti bistvo in se ne že takoj na začetku predati in »izključiti možgane«, je zelo pomembna strategija, saj bomo v vseh jezikih vedno naleteli na besede, ki jih ne bomo popolnoma razumeli.

Kljub temu da je k boljšim rezultatom pri rabi besedišča letos nedvomno pripomogla uvedba naloge, ki je preverjala besedišče zunaj sobesedila, na ravni prepoznavanja, pa to ne pomeni, da so učenci, ki so dosegli glavno točko pri tej nalogi, pri drugih nalogah pa so bili neuspešni, tudi učinkoviti uporabniki jezika. Zelo nenavadno bi bilo, če bi se zadovoljili, da določeni učenci razvijejo zgolj pasivno rabo jezika. Zato je pri teh učencih treba delati na razvijanju aktivne rabe jezika v zadnjem triletnem letu, saj je drugače možno, da ne bodo nikoli postali uporabniki angleščine, kar pa nikakor ni cilj, ki želimo doseči.

Pri pisnem sporočanju opazujemo že vrsto let, da so razlike med učenci zelo velike. Nekateri krepko presegajo zastavljene cilje učnega načrta, drugi pa ne zanje oziroma ne želijo napisati niti ene povedi. Ker je bila tudi tokrat izbrana tema del učnega načrta za angleščino za osnovno šolo, nas preseneča tako nizek rezultat učencev. Že vrsto let zato zapišemo v končno poročilo, da gre za tvorbeno zmožnost in je brez procesnega poučevanja in nato utrjevanja (več kratkih sestavkov prek šolskega leta), ki ji sledi ustrezna povratna informacija, nikakor ne moremo razviti.

A) SLUŠNO RAZUMEVANJE

1. naloga

Poslušaj pogovor Tine in Jima o Havajih. Dopolni spodnje besedilo z besedami iz okvirčka. Pet besed je odveč. Oglej si primer 0, ki je že rešen.

HAPPY HAWAII

different	foggy	five	Hawaii	lava	necklaces
rainy	same	sharks	three	wave	whales

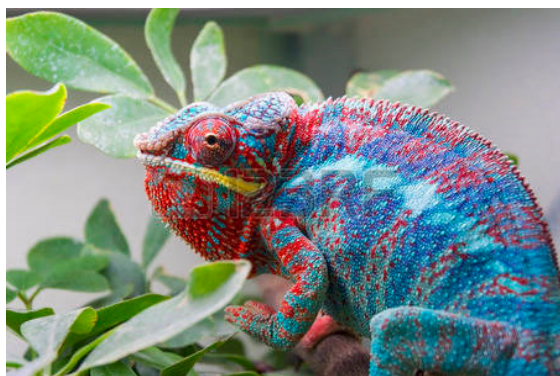
0. State: Hawaii
1. Weather: _____ in all seasons
2. Weather in the mountains: _____
3. The word **ALOHA** has _____ meanings
4. **Presents** for tourists: _____
5. A very **unusual** Hawaiian **sport**: _____ surfing
6. **Only if you are lucky, you can see**: _____ in the sea _____

(6 točk)

2. naloga

Poslušaj besedilo o kuščarju z imenom Larry in obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

LARRY THE LIZARD

LARRY THE LIZARD

GUMBALL
MACHINE

0. Larry the lizard lives in a _____ shop.

- A toy
- ☒ B pet
- C sweet

1. Larry wants to _____

- A have a gumball.
- B be as colourful as gumballs.
- C give a kid a gumball.

2. Before two girls pass his aquarium, Larry _____

- A falls asleep.
- B turns into a kitten.
- C changes colour.

3. The boy's mother doesn't _____

- A want to buy any pets.
- B notice Larry.
- C want to buy Larry.

4. Mr. Snorkley thinks that _____

- A there is something wrong with Larry.
- B nobody will buy Larry.
- C Larry is a perfect pet for the girl.

5. In the end, the girl's dad buys _____

- A the green lizard.
- B leaves for the lizard.
- C another lizard.

6. The message of the story is: _____

- A Listen to your friends.
- B Do what your parents say.
- C Be yourself.

(6 točk)

Vir slike 1: http://cdn.inquisitr.com/wp-content/uploads/2016/05/shutterstock_65152786sa.jpg
Vir slike 2: <http://us.123rf.com/450wm/belizar/belizar1407/belizar140700057/...>
Pridobljeno: 2. 11. 2016.)

B) BRALNO RAZUMEVANJE

1. naloga

Preberi besedilo o deklici Marjorie in NA KRATKO odgovori na vprašanja glede na besedilo. Glej primer 0, ki je že rešen.

RECIPE FOR A HAPPY DAY

Every morning Marjorie's Mamma has problems with her daughter who doesn't want to get up when her mum calls her. One day she asks Marjorie to go shopping for milk and eggs. Marjorie shuts the door as she goes out with the basket. She is so angry that she doesn't notice the beautiful sunshine or the pretty birds singing.

0. **What** does mum need from the shop?

Milk and eggs.

1. **How** does Marjorie feel when mum sends her to the shop?

On her way Marjorie sees a little elf sitting upon a stone at the side of the road. He wears a little green suit and a funny little pointed cap.

"Hello, I'm Merry Chuckle from Wonderland! You must be Marjorie. What's the matter?"

"I just hate to go to the store! It's too far!" She drops her basket on the ground and sits down beside the elf.

"Isn't it funny?" laughs Merry Chuckle. "There are hundreds of children just like you! But I can help you!"

2. **What colour** are the elf's clothes?

3. **Where** does the elf live?

“Really?”

“First of all, when you wake up, you must say to yourself, ‘Oh what a lovely, happy day this is going to be!’ and always remember to put your toes on the floor first. If you get out of bed backwards, the ugly witch turns your good days into bad days”.

“Oh dear, I always get out of bed backwards!” Marjorie says. “Today is a bad day. It’s a fifteen-minute walk to the shop and the road is muddy!”

“But the longer the road the more happiness you can find along the way!” Merry Chuckle replies. “Just look up at the blue sky and sing with the birds. As you run along, you’ll find the road too short and you’ll be back before you notice it. Just try it and see.”

4. **Who** makes good days into bad days?

5. **How much time** does Marjorie need to get to the shop?

Marjorie looks up the road with a smile. When she turns around, the little elf disappears and returns home. Marjorie picks up her basket and skips down the road singing and before she has time to think about how far it is, she is back home.

From now on she knows her days are going to be great.

6. **What** happens to the elf at the end of the story?

(6 točk)

(Prirejeno po: <http://www.shortkidstories.com/story/recipe-happy-day/>. Pridobljeno: 2. 5. 2016.)

2. naloga

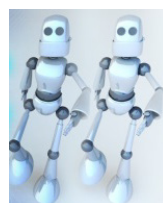
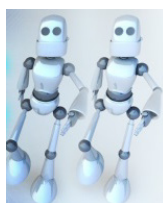
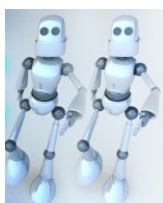
Preberi opise robotov in trditve v razpredelnici. S kljukico označi, za katerega robota trditve držijo. Posamezna trditev velja le za ENEGA robota. Oglej si primer 0, ki je že rešen.

ROBOTS

A 100 years ago robots were just a dream but now they are reality. Aibo, Asimo, Marsbot and Waitbot are four busy robots.

Aibo is a robot dog and is 17 years old. In Japan 220,000 families have got Aibo as a toy. People are very pleased with it because it is a very intelligent friend. It is so clever that it recognizes the owner's face and voice and does what he is asked to do. Aibo understands a hundred words. The children spend time with their pet robot playing football in the playroom.

Waitbot is a five-year-old robot that works in a restaurant in China. Customers simply use a touch screen on the robot and Waitbot brings the food and drinks they want. Waitbot is clever and understands about 40 everyday sentences. It even says hello to the customers as they enter the restaurant. There are sensors on the floor. These sensors tell the robot where it is going.

Marsbot is a very special robot that helps astronomers with their work. It is 12 years old and it works on Mars which is more than 50 million km from Earth. It works even if the temperatures are extremely low. At the moment Marsbot is exploring a 70-metre deep hole, the size of two football fields. It also sends pictures to Earth so the scientists can study them.

Asimo is ten years old. It looks like a human being and can walk. It can even go up and down the stairs. It can carry glasses on a plate without breaking them but cannot cook or serve food. Asimo's job is to iron the clothes and set the table. The children like Asimo because it reads them stories before they go to bed. Asimo is the family robot that makes sure the kids feel safe when the parents are away for a few hours.

(Prirejeno po: *Discovery Box 111.*)

(Vir slik: <http://www.cbc.ca/kidscbc2/the-feed/robots-rule-this-restaurant>. Pridobljeno: 22. 4. 2016.)

	This robot	AIBO	ASIMO	MARSBOT	WAITBOT
0.	... is a pet robot.	✓			
1.	... takes photos.				
2.	... looks after the children.				
3.	... carries meals to tables.				
4.	... can play a sport.				
5.	... works outdoors only.				
6.	... is the youngest of them all.				

(6 točk)

(Vir slike: https://en.wikipedia.org/wiki/Robot_Hall_of_Fame#/media/File:ASIMO_4.28.11.jpg.
Pridobljeno: 22. 4. 2016.)

C) BESEDIŠČE

1. naloga

Dopolni besedilo o golobih z besedami iz okvirčkov. Na črte v besedilu vpiši črko (A–I) izbrane besede. Tri besede so odveč. Glej primer 0, ki je že rešen.

PIGEONS

A bread

B drink

C eat

D famous

E letter

F milk

G ~~often~~

H parks

I place

We all admire beautiful birds. But there are also birds we see so (0) G that we don't notice them anymore, for example pigeons. You can find these birds in city (1) _____. They like sitting on the high statues and roofs.

They have a long history. Ancient Greeks used them to carry messages from one (2) _____ to another. Today, these birds are in every big city, but the world's most (3) _____ pigeons are Italian – from Venice.

When most birds (4) _____ water, they raise their beak each time they take a sip. But pigeons don't have to do that. They can pump up the water in the same way as horses do. Baby pigeons feed on (5) _____, a white liquid that both parents produce in their throats.

Are pigeons ordinary? No, they are not!

(Prirejeno po: *Cricket*, vol 34, № 3, november 2006.)

(5 točk)

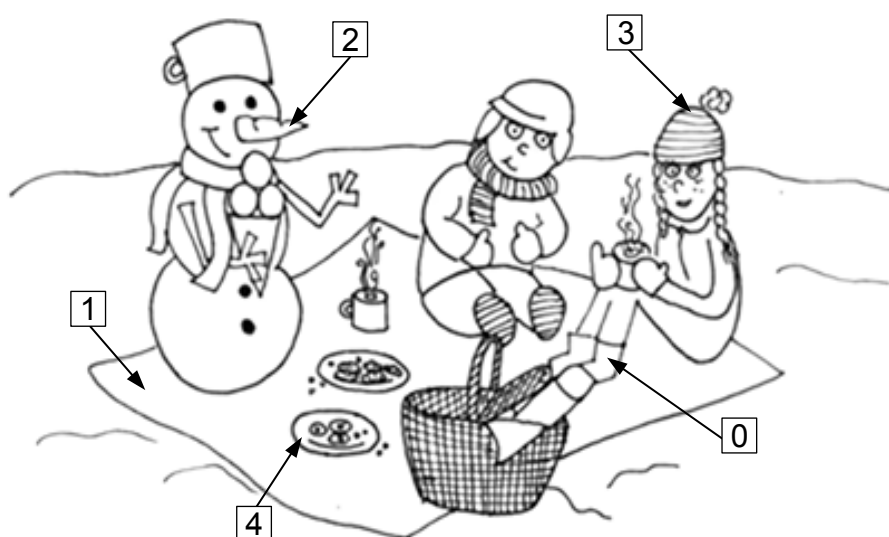
(Vir slike: <http://www.diamonddove.info/bird14%20Rock%20Dove.htm>. Pridobljeno: 22. 4. 2016.)

2. naloga

Naloga A

Oglej si sliko in preberi besede v okvirčku. V razpredelnico vpiši črke izbranih besed (A–H), ki so označene na sliki s števkami (1–4). Tri besede so odveč. Oglej si primer 0, ki je že rešen.

SNOWY PICNIC

A blanket

B ~~boots~~

C cap

D carrot

E pillow

F plate

G spoon

H tomato

0.
B

1.	2.	3.	4.

(4 točke)

Naloga B

Ponovno si oglej sliko. Dopolni besedilo, ki opisuje sliko, z besedami, ki se začenjajo na dano črko. Manjkajoče besede niso označene s številkami na sliki. Vsaka črtica predstavlja ENO ČRKO. Oglej si primer 0, ki je že rešen.

White and snowy outside? It's the perfect time for a picnic! Now's your chance for a winter-wonderful picnic in the snow.

Make invitations for your (0) f r i e n d s and neighbours.

Put on your hat, scarf and a pair of warm (1) g _ _ _ _ s. Cold weather won't bother you a bit.

Fill a Thermos with soup or (2) h _ _ cocoa to warm you up. Make your favourite biscuits or any other tasty (3) f _ _ _ you like. Grab some dishes, put them all in a (4) b _ _ _ _ _, and you're ready to go.

Pick a pretty place. Perhaps a picnic table in your backyard or a nearby park?

Enjoy. Sit down, take a look around, and pass the plates. Warm up with some snow games. Make a cheerful (5) s _ _ _ _ _ to join your party!

Don't forget to put a pot on his head and a scarf around his neck. How about making some snow ice-cream? Try it. What a happy ending for your snow picnic!

(Prirejeno po: *Ranger Rick*, februar 2011.)

(5 točk)

D) PISNO SPOROČANJE

Angleška revija je razpisala natečaj za najboljši spis o sanjski deželi, ki je lahko kjerkoli in kjer je vse mogoče. Tudi ti sodeluješ na natečaju. V spisu:

- predstavi deželo (kje se nahaja, kakšna je, kdo tam živi, katere jezike govorijo),
- primerjaj sanjsko deželo s Slovenijo,
- opiši, kako poteka običajen dan v tej sanjski deželi.

Napiši vsaj 10 povedi.

MY DREAM LAND

[illegible]

Vsebina:	4 točke
Besedišče in pravopis:	3 točke
Slovnica:	3 točke

Skupno število točk: 48

4.2.4.2 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz angleščine v 9. razredu

Izhodišča in zasnova preizkusa znanja

Pri sestavi preizkusa znanja iz angleščine upošteva PK TJA učni načrt za angleščino, Skupni evropski jezikovni okvir in sodobna dognanja s področja raziskav učenja, poučevanja in ocenjevanja tujejezikovnega znanja mladostnikov. Komunikacijski pristop poučevanja tujih jezikov zahteva ustrezen pristop tudi pri ocenjevanju znanja, zato je preverjanje posameznih jezikovnih zmožnosti oziroma sporazumevalne zmožnosti kot celote mogoče zastaviti tako, da so testne naloge čim bolj avtentične, zanimive za učence, hkrati pa oblikovane tako, da jih je mogoče izvesti na številni populaciji na isti dan ob istem času.

Kot že kar nekaj let se je tudi v letošnjem šolskem letu zaradi zakonskih okvirov PK za angleščino morala odpovedati preverjanju govorne zmožnosti, kar zmanjšuje veljavnost obstoječega preizkusa v 9. razredu. **Pri interpretaciji rezultatov posameznega učenca, razreda in/ali celotne preverjane populacije učencev 9. razreda osnovne šole je zato izredno pomembno, da dosežene točke jasno in nedvoumno predstavimo glede na posamezno jezikovno zmožnost in tako še posebej izpostavimo dejstvo, da končni rezultat, dosežen pri preizkusu znanja, ne vsebuje informacije o dosežkih govorne zmožnosti učencev.** Priporočamo, da se o tem seznani tako učenci kot njihovi starši. Sporazumevalno zmožnost namreč ne moremo preveriti v celoti, če ne preverimo tudi govorne spretnosti.

Analiza dosežkov

Osnovni statistični podatki

Preglednica 4.2.4.2.1: Osnovni statistični podatki

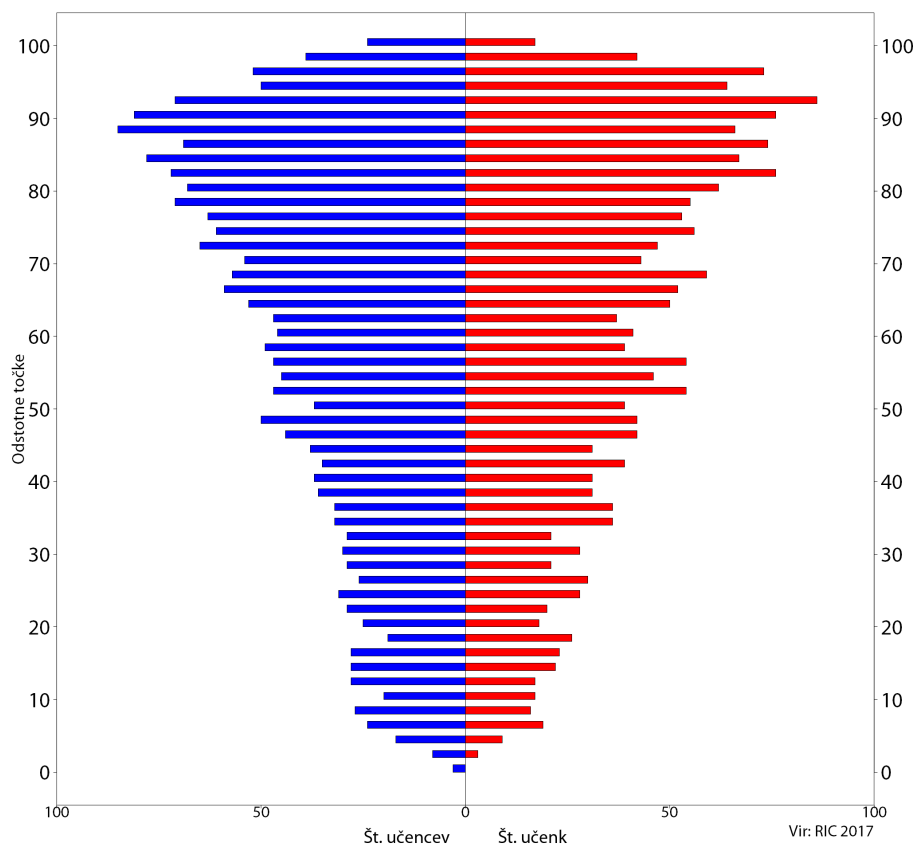
Število postavk	4.229
Število postavk	41
Možne točke	50
Povprečno štev. točk	30,83
Povprečno štev. odstotnih točk	61,67
Standardni odklon v odstotnih točkah	25,88
Indeks težavnosti	0,62
Indeks zanesljivosti	0,95

Število kandidatov, ki so opravljali preizkus, je nekoliko višje kakor lansko šolsko leto (4.229), pri čemer je bilo prijavljenih 4.429 kandidatov, kar pomeni, da 200 prijavljenih preizkusa ni opravljalo. Število postavk in možne točke so ostale enake. Povprečno število odstotnih točk znaša 61,67 in je malenkost višje od povprečnega rezultata v šolskem letu 2015/16 (61,58). Tudi standardni odklon (25,88) je letos malenkost večji kot leto poprej (25,50), zato lahko zaključimo, da so razlike pri dosežkih in s tem tudi v znanju angleščine tudi letos dokaj razpršene.

Indeks zanesljivosti (0,95) je identičen indeksu zanesljivosti v preteklem šolskem letu, kar ponovno nakazuje, da so vse naloge preverjale isti konstrukt, to je tujejezikovno zmožnost, kar je bil tudi cilj preizkusa. Tudi v tem šolskem letu grafična predstavitev razporeditve po doseženih točkah kaže, da preizkus ni bil dovolj občutljiv za merjenje jezikovnih zmožnosti dane populacije, saj je krivulja pomaknjena v desno in ni zaznati razpršenosti vrednosti okrog aritmetične sredine. Preizkus bo zato potrebno v prihodnje ustrezno otežiti, saj bo le tako lahko učinkovito ločeval med učenci in tako dejansko pokazal na močna in šibka področja posameznikov.

Dosežki po spolu in regijah

Slika 4.2.4.2.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri angleščini, 9. razred

Tako kot od vsega začetka NPZ iz angleščine kaže tudi letošnja analiza dosežkov glede na spol, da med dekleti in fanti ni velikih razlik. To je izredno spodbuden rezultat, saj je preizkus očitno zastavljen tako, da imata oba spola enake možnosti pokazati tujejezikovno znanje in zmožnosti.

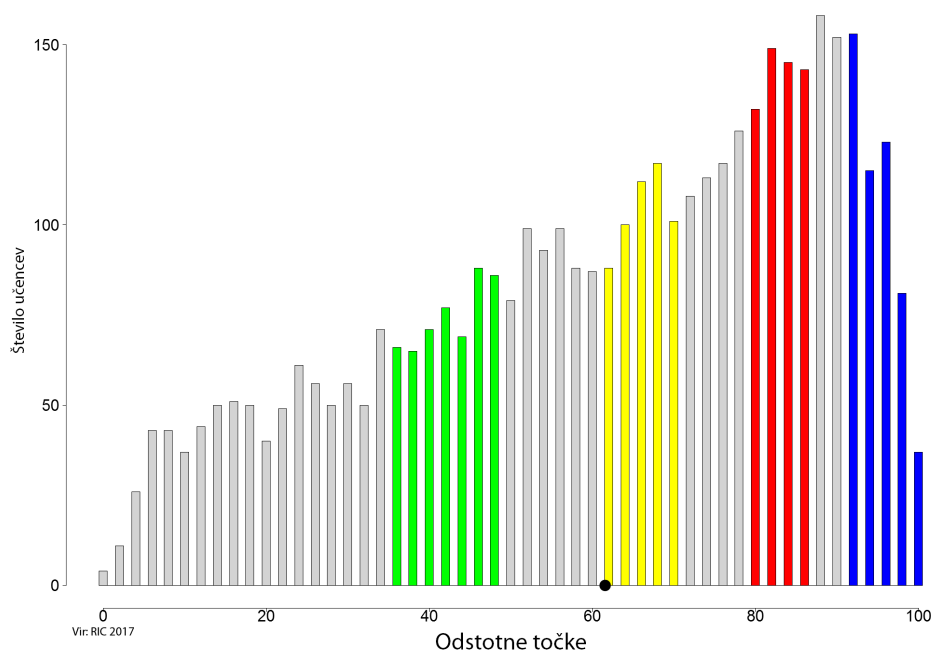
Preglednica 4.2.4.2.2: Porazdelitev dosežkov pri angleščini po regijah, 9. razred

Regija	Povprečni dosežek	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
gorenjska regija	61,34	25,86	486	10
goriška regija	61,00	25,52	211	6
jugovzhodna Slovenija	54,45	26,58	305	9
koroška regija	52,33	26,54	147	5
notranjsko-kraška regija	55,35	24,54	95	4
obalno-kraška regija	64,50	23,62	188	5
osrednjeslovenska regija	65,83	24,79	1310	29
podravska regija	63,94	24,80	576	19
pomurska regija	58,28	27,21	135	5
savinjska regija	60,01	26,56	553	15
spodnjeposavska regija	53,15	27,27	168	6
zasavska regija	61,45	29,16	55	2

Dosežki na NPZ pri angleščini v 9. razredu so razporejeni tako, da se kar nekaj regij nahaja ob skupnem povprečju. Vežji odmik v negativno smer je opaziti samo pri koroški in spodnjeposavski regiji ter jugovzhodni Sloveniji.

Opisi dosežkov učencev na nacionalnem preverjanju znanja v 9. razredu

Slika 4.2.4.2.2: Porazdelitev točk pri angleščini, 9. razred

ZELENO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri angleščini določajo mejo *spodnje četrtine dosežkov*, so v povprečju uspešno rešili te postavke: A.2.3, A.2.5, B.1.1, C.2.6.

A) SLUŠNO RAZUMEVANJE

2. naloga: *PREHISTORIC CROCK*

Opis naloge: Pri 2. nalogi slušnega razumevanja so učenci poslušali zgodbo profesorja Phillipa Taqueta o prazgodovinskih krokodilih. Med poslušanjem so morali pri vsaki izmed šestih testnih postavk obkrožiti črko pred pravilnim odgovorom. Vsaka postavka je imela štiri izbire. Predvidevamo, da je bila tema za učence zanimiva, da je bila blizu njihovim zanimanjem in da jih je pri poslušanju motivirala. Vnosno bralno besedilo je bilo relativno preprosto in posamezne izbire so bile večinoma kratke, da ne bi učence obremenjevale z branjem.

V zeleno območje sta se uvrstili dve postavki, 3. in 5., ki učencem nista predstavljali večjih težav, saj so uspešno povezali glagol *protect* s sopomenko *keep safe*, medtem ko jih besedna zveza *out of the sand* ni zavedla. Beseda *plaster* je bila v besedilu omenjena dvakrat, kar je olajšalo reševanje.

Pri 5. testni postavki so učenci morali razbrati, da je prazgodovinski krokodil živel v rekah. Za uspešno reševanje te postavke so morali razumeti besedo *freshwater* in jo povezati z rekami.

B) BRALNO RAZUMEVANJE

1. naloga: *WELCOME TO JAPAN*

Opis naloge: Naloga opisuje življenje in navade ljudi na Japonskem. Uspešno so jo rešili tisti učenci, ki so znali izluščiti glavno misel besedila, razumeli nekatere podatke in prepoznali nekatere okoliščine v besedilu. Naloga je zahtevala kratke odgovore z največ pet besedami na dana vprašanja, vezana na besedilo. Pravilni so bili tudi odgovori, ki so bili zapisani s pravopisnimi in slovničnimi napakami, ki niso vplivale na razumevanje, oziroma so bili dolgi do pet besed in vsebinsko ustrezni.

V zeleno območje spada 1. testna postavka, ki je preverjala specifično informacijo iz besedila z vprašalnico *what* (*What can the Japanese spend money on in the temple?*), ki je ena od prvih vprašalnic, s katerimi se učenci spoznajo pri učenju angleščine, zato je večina to postavko tudi uspešno rešila. Za uspešno reševanje te postavke so morali učenci pozorno prebrati vprašanje in razumeti besedno zvezo *spend money on* ter iz besedila razbrati, da Japonci porabijo denar za *lucky charms*.

C) RABA JEZIKA

2. naloga: TAYLOR SWIFT

Opis naloge: Besedilo pripoveduje o ameriški glasbenici Taylor Swift. Učenci so morali v besedilu dopolniti vrzeli z že zapisano prvo črko. Besede so morale biti zapisane pravilno. V pomoč jim je bilo število črtic (črk) v iskani besedi.

V zeleno območje spada 6. testna postavka. Za uspešno reševanje te postavke so učenci imeli na voljo kar dve besedi z dobro znanimi kolokacijami in asociacijami na pravilni odgovor *money: donate (money) in earn (money)*, zato jim odgovor ni predstavljal večjih težav.

RUMENO OBMOČJE

V to območje spadajo učenci, katerih skupni dosežki pri angleščini določajo mejo *med polovicama dosežkov* (50 kvantil) in so poleg nalog iz zelenega območja v povprečju uspešno rešili še te naloge in testne postavke:

A) SLUŠNO RAZUMEVANJE

1. naloga: DID SHE SEE IT OR DID SHE NOT?

Opis naloge: Pri 1. nalogi slušnega razumevanja so učenci poslušali pogovor novinarja z gospo Kershaw o nenavadnem srečanju, ki ga je doživela. Pred poslušanjem so učenci prebrali kratek povzetek slušnega besedila, v katerem so manjkale ključne besede. V vrzeli so med poslušanjem vstavili ustrezne besede iz danega nabora, kjer je bilo šest besed odveč.

Glavni cilj naloge je bil poslušanje daljšega besedila in razumevanje ključnih informacij vnosnega besedila. Vnosno bralno besedilo je bilo preprosto, tako da lahko predpostavimo, da je bil vpliv bralnega razumevanja na slušno razumevanje relativno nizek. Zato lahko z veliko verjetnostjo trdimo, da je bila 1. naloga veljavna, da je torej preverjala slušno razumevanje vnosnega besedila v angleščini.

V rumeno območje so se pri 1. nalogi slušnega razumevanja uvrstile testne postavke: 1, 3, 5 in 6. Pri 1. testni postavki so morali učenci izbrati besedo *curious*. To jim je uspelo, če so še prav posebej razumeli te dele vnosnega besedila: *It came flying over the fields, just over there, and landed behind those trees. I started wondering what was going on. So I went to have a look.* Vnosna beseda *curious* je imela v naboru besed distraktor *frightened* in le tisti učenci, ki so prepoznali, da gre za radovednost in ne za prestrašenost, so to testno postavko pravilno rešili. Prav tako so morali natančno poslušati in biti zmožni uporabiti ton govorne, ki nikakor ni zvenela prestrašeno.

V rumeno območje se je uvrstila tudi 3. testna postavka, ki je preverjala, kakšen je bil neznani leteči predmet. Če so učenci razumeli besedilo: ... *What colour ... Purple. No, no, red, not purple, and then sometimes pink. Yes, red and pink. Going woom-ah. ...*, so lahko pravilno izbrali dano besedo *colourful*. Kot distraktor je bila v naboru besed *colourless*, ki so jo izbrali tisti učenci, ki niso razumeli, da je bil neznani leteči predmet večbarven in nikakor ne brezbarven.

5. testna postavka je preverjala razumevanje, koga je želel srečati robot, ki se je pripeljal iz neznanega letečega predmeta. Ustrezna beseda iz nabora je bila *chief*, katero je vstavil tisti učenec, ki je razumel ta del besedila: ... *It said: 'Woman, take me to your leader.' again. I mean who's my leader? And I said 'I don't know who you're referring to. "My leader." I haven't got one.'* ... Če je učenec vstavil besedo *woman*, ki je kot samostalniško sicer bila možna in tudi skladenjsko povsem pravilna, ni pokazal razumevanja pomena tega dela besedila. Ključna pri ugotavljanju pravilne rešitve je bila beseda *leader*, ki naj bi jo učenci v 9. razredu aktivno znali uporabljati.

Tudi zadnja, 6. testna postavka se je uvrstila v ta nabor, in sicer so jo uspeli rešiti tisti učenci, ki so razumeli, da je gospa Kershaw na mestu, kjer je pristal neznani leteči predmet, naslednji dan odkrila novo rastlino. Če so učenci nenatančno poslušali, so lahko zapisali distraktor *hole* namesto pravilne rešitve *plant*, saj so najprej slišali besedo *hole* ... *Well, I went back the next day. One would expect to find a hole in the ground, just where the frying pan had landed. But there was a lovely tree. There was only one funny thing about it. Its branches were pink. ...*

2. naloga: PREHISTORIC CROCK

Pri tej nalogi sta se v rumeno območje uvrstili dve testni postavki, in sicer 1. in 2. Prva testna postavka je preverjala učenčevo slušno razumevanje, zakaj je profesor Taquet potoval v Afriko leta 1965. Da bi to testno postavko pravilno rešili, so morali razumeti del vnosnega besedila: ... *the Museum sent me to Niger in Africa to determine the age of fossils that'd been found by engineers who were looking for uranium* ... Še posebej so morali natančno poslušati v zvezi z uranovo rudo, da bi lahko izločili distraktor pod črko A (*to look for an important metal*), ki je sicer vseboval besedo *metal*, vendar v drugačnem pomenu.

2. testna postavka je preverjala, ali so učenci razumeli, kakšna je bila preučevana pokrajina pred milijoni let. V vnosnem besedilu niso slišali enakih besed, kot so bile dane v posameznih izbirah, temveč so morali pokazati zmožnost iskanja sopomenk in sklepanja iz sobesedila: ... *At that time, this was an area of eternal summer, covered in vegetation and with a large river running through it where the huge fish, turtles, dinosaurs and crocodiles lived.* ...

B) BRALNO RAZUMEVANJE

1. naloga: WELCOME TO JAPAN

V rumeno območje spadajo testne postavke 2, 3, 5 in 6.

2. testna postavka je od učencev zahtevala razumevanje sobesedila in odgovor na vprašanje *Why is April chosen to celebrate cherry trees? ... because of the beautiful blossoms.*

Testna postavka 3 (*How do towels stay dry while Japanese are taking a bath?*) je od učencev zahtevala razumevanje vzroka in posledice. Učenci so morali razbrati odgovor iz povedi ... *They keep their towel on their head so it doesn't get wet.*

Da bi uspešno napisali odgovor pri testni postavki 5 (*What is the short form of costume and role play?*) in testni postavki 6 (*How do you operate the washlets?*), so morali učenci razumeti malo daljše, bolj kompleksno besedilo in iz njega izluščiti podatek ... *cosplay* oz. *with buttons*.

2. naloga: GOLD MEDAL MIND

Opis naloge: Naloga vsebuje odstavke o športu in opisuje napore, ki jih morajo športniki vložiti v svoj uspeh. Učenci so morali besedilo odstavkov povezati z njihovimi povzetki. Dva povzetka sta bila odveč. Uspešno so jih rešili tisti učenci, ki so izluščili glavno misel v besedilu, prepoznali nekatere podrobnosti in razbrali pomen nekaterih besed in besednih zvez iz sobesedila.

V rumeno območje spadajo postavke 2, 3, 5 in 7. Pri vseh je bilo treba ugotoviti, kateri povzetki najboljše opisujejo besedila v omenjenih testnih postavkah.

Pri 2. testni postavki so morali učenci povezati povzetek *Concentrating on one thing at a time* z odstavkom oz. besedilom ... *when we try and do multiple things ... but at the level of the Olympics you have to be completely focused on your performance* ...

Pri 3. testni postavki so morali povezati povzetek *Stress can be a good thing* z informacijami v besedilu ... *under pressure ... "fight or flight" mechanism ... sporting excellence ... great news* ...

Pri 5. testni postavki so morali povzetek *Negative emotions prevent success* povezati z odstavkom, ki vsebuje besedilo ... *everything crumbles ... you have no skill ... you're choking* ...

Pri 7. testni postavki so morali povzetek *Fuel for your body* povezati z odstavkom oz. informacijami v besedilu ... *all athletes pay a lot of attention to what they eat ... food really counts ... good-quality ingredients* ...

C) RABA JEZIKA

1. naloga: BROWN BEARS

Opis naloge: Naloga je kratko besedilo o medvedih. Učenci so morali dopolniti vrzeli z manjkajočimi ustreznimi besednimi vrstami (pridevnik, glagol, zaimek, člen, predlog). Za pravilno rešitev so morali razumeti širše besedilo in sklepati iz sobesedila. Odgovor je moral biti zapisan pravopisno pravilno.

V rumeno območje spadajo testne postavke 1, 2, 3, 4 in 5.

1. testna postavka je preverjala znanje stopnjevanja pridevnikov. Učenci so morali iz sobesedila prepoznati, da gre za največjo skupino medvedov. Pridevnik *large* v oklepaju so tako morali postaviti v presežnik *largest*. V pomoč jim je bil že vpisan določni člen.

2. testna postavka je preverjala uporabo trpnika. Učenci so morali iz sobesedila prepoznati, da se *they* nanaša na medvede, ki so zaščiteni, in glagol *protect* v oklepaju postaviti v trpni način *are protected*. Postavko je uspešno rešilo veliko število učencev, čeprav gre za uporabo slovnične strukture, ki se v slovenščini uporablja redko, pri tujem jeziku pa se učenci z njo seznanijo relativno pozno. Učenci so morali glagol pravilno postaviti v množinsko obliko in sedanji čas.

3. testna postavka je preverjala poznavanje besedne zveze *keep an eye* ali *keep one's eye on sb / sth*. Poleg nedoločnega člena *an* sta bili pravilni tudi rešitvi *your* ali *our*.

Pri 4. testni postavki so morali učenci izraziti povezanost med deloma *there are people* in *there is food*. Kot pravilne smo upoštevali odgovore: *where, wherever, anywhere, if, when* in *whenever*.

5. testna postavka je preverjala poznavanje besedne zveze *to be scared of sb / sth*. Učenci so morali vstaviti *of*, pravilna rešitev pa je bila tudi *around*.

2. naloga: TAYLOR SWIFT

V rumeno območje spada 5. testna postavka, ki je preverjala poznavanje besede *listen* in njen pravilen zapis. Beseda *listen* je sicer preprosta, vendar jo je bilo potrebno uporabiti v precej kompleksno sestavljeni povedi in sobesedilu, kar je otežilo zahtevnost testne postavke.

D) PISNO SPOROČANJE

SHOPPING HABITS

Opis naloge: Pri nalogi pisnega sporočanja so morali učenci s pomočjo iztočnic napisati kratko razmišljanje o nakupovanju. Predstavili so nakupovalne navade mladih, navedli prednosti in slabosti nakupovanja v večjih nakupovalnih centrih, opisali stvar, ki so jo po nepotrebnem kupili, ter pojasnili, kaj so s to stvarjo naredili.

V rumeno območje spadata kriterija vsebina in zgradba besedila. Večina učencev je sledila navodilom in v svoje razmišljanje ustrezno vključila podatke, ki so jih zahtevale iztočnice. Učenci so tudi pokazali, da znajo besedilo smiselno strukturirati in povezati. Hkrati je bilo besedilo koherentno in razumljivo (kljub slovničnim oziroma pravopisnim napakam).

RDEČE OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri angleščini določajo mejo *zgornje četrtine dosežkov*, so poleg nalog iz zelenega in rumenega območja uspešno rešili še te naloge in postavke:

A) SLUŠNO RAZUMEVANJE

1. naloga: DID SHE SEE IT OR DID SHE NOT?

V rdeče območje se je pri 1. nalogi slušnega razumevanja uvrstila 2. testna postavka, ki je preverjala, kdaj je gospa Kershaw srečala neznani leteči predmet. Predvsem so učenci morali razlikovati med zgodnjim in poznim večerom. Naslednji del vnosnega besedila je bil ključen za pravilno razumevanje: ... *It was about seven o'clock in the evening. So it was just getting dark. ... But there was enough light to see ...? ... Oh yes. So I went over to where it had landed to have a look. ...*

Zakaj se je postavka uvrstila v rdeče območje, je težko popolnoma pravilno domnevati. Razlogi so morda v hitrosti govora, ki je učenci, ki so izpostavljeni zgolj učbeniškim slušnim besedilom, niso vajeni in zato težko ujamejo posamezne podrobnosti v besedilu oziroma ključne informacije. Morda niso razvili zmožnosti sklepanja iz sobesedila pri slušni spretnosti. Lahko pa so bili samo nenatančni in premalo pozorni pri poslušanju in vstavljanju besed.

2. naloga: PREHISTORIC CROCK

Pri slušnem razumevanju se je v rdeče območje uvrstila 4. testna postavka. Učenci so morali ugotoviti, s kom je profesor Taquet proučeval krokodilovo lobanjo. Pravilen odgovor je bila izbira B, to je ... *another scientist*. Vnosno slušno besedilo je obsegalo ... *We took the 150kg skull out of the sand. It was very fragile so I had to put it in plaster to protect it. I prepared the plaster with some drinking water from the camp. Then the bones were sent by plane to Paris. When I got back, I began a long and delicate job in the museum laboratory. A colleague who specialised in crocodiles helped me. ...* Za razumevanje tega dela besedila je moral učenec slediti govoru o lobanji in šele po nekaj povedih je bila dana ključna informacija o tem, kdo je poleg profesorja Taqueta še sodeloval pri raziskovanju lobanje.

B) BRALNO RAZUMEVANJE

2. naloga: GOLD MEDAL MIND

Sem spadajo testne postavke 1, 4 in 6.

Povzetek za testno postavko 1 je *Motivation keeps you going*. Učenci, ki so to postavko uspešno rešili, so morali v besedilu razumeti *The difference between being a winner or not is in wanting to train really hard, to perform a task really well*.

Pravilno rešena postavka 4, *The power of imagination*, je zahtevala razumevanje besedila *Sit back and picture yourself running the 400m. ... see the track..., ... feel....* Ti izrazi implicirajo pomen besede *imagination* – predstave o poti do cilja in uspeha.

Testna postavka 6 govori o pomembnosti zgodnjega odkrivanja in zdravljenja poškodb športnikov. Učenci so morali v besedilu prepoznati in razumeti besede ... *injury free ..., recognize that you are hurt. Hesitating to get medical advice might turn a relatively minor problem into a major one*. Pravilen povzetek pri tej postavki je *The importance of early treatment*.

C) RABA JEZIKA

1. naloga: BROWN BEARS

V rdeče območje spada testna postavka 6. V povedi *When this _____ (happen), ...* so učenci morali glagol *happen* postaviti v ustrezen slovnični čas in ga pravopisno pravilno zapisati. Predvidevamo, da so bili učenci manj uspešni pri reševanju te postavke, ker gre za kompleksnejšo slovnično strukturo (časovni odvisnik).

2. naloga: TAYLOR SWIFT

V rdeče območje so se uvrstile testne postavke 1, 2 in 4.

V 1. postavki so učenci v vrzel morali vpisati rešitev *sign* ali *show*. Za pravilno rešeno postavko so morali v sobesedilu razumeti pomen besed *publishing contract* in jo pravilno zapisati.

V 2. postavki so morali zapisati besedo *called*. To postavko so uspešno rešili učenci, ki so iz sobesedila razbrali, da je pevka izdala glasbeni album, ki se je imenoval Taylor Swift.

V 4. postavki je bila rešitev glagol *sell* (prodati). Učenci so morali razumeti povezavo med velikim uspehom, omenjenim na začetku povedi, in milijoni prodanih albumov.

Predvidevamo, da pri reševanju teh postavk niso bili uspešni zaradi kompleksnosti sobesedila oziroma zaradi težavnosti zapisa.

D) PISNO SPOROČANJE

SHOPPING HABITS

V rdeče območje spadata kriterija besedišče in slovnica, kar lahko kaže na primanjkljaj na področju usvojenega besedišča oziroma neustrezno znanje pravilnega zapisa posameznih besed. Prav tako se kaže primanjkljaj na področju slovnice, čeprav je naloga zahtevala preproste slovnične strukture, kot je raba navadnega sedanjika in preteklika pri 1. in 3. iztočnici. Pri 2. iztočnici je bilo pričakovano pokazati poznavanje rabe stopnjevanja pridevnika, čemur so se učenci izognili z opisovanjem prednosti in slabosti večjega nakupovalnega centra, namesto s primerjanjem.

MODRO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri angleščini določajo *zgornjo desetino dosežkov*, so poleg nalog iz zelenega, rumenega in rdečega območja v povprečju uspešno rešili še te naloge/postavke:

A) SLUŠNO RAZUMEVANJE

1. naloga: DID SHE SEE IT OR DID SHE NOT?

V modro območje spada 4. testna postavka. Učenci so morali pri poslušanju zaznati, da se je bitje iz veselja spustilo iz vesoljskega plovila po kolesih, in to povezati z glagolom *drive*. Večina je preslišala, na kakšen način je bitje prišlo do ženske, in vstavila glagol *walk*.

2. naloga: PREHISTORIC CROCK

V modro območje spada 6. testna postavka. V tem delu je besedilo zahtevno, saj navrže kup podatkov. Testna postavka sprašuje po hrani, ki jo je najraje jedel predstavljeni superkrokodil. Potrebno je zelo natančno poslušanje daljše povedi in povezovanje podatkov: ... *I brought back more than 40 tonnes of fossils from Tenere. Among these was a plant-eating dinosaur, the animal that was a favourite meal of the prehistoric crocodile.*

B) BRALNO RAZUMEVANJE

1. naloga: WELCOME TO JAPAN

V modro območje spada testna postavka 4. Učenci so morali iz povedi *The trains come to the station every six minutes and are rarely late.* izluščiti odgovor na vprašanje, kolikokrat japonski vlaki zamujajo. Ugotavljamo, da so imeli učenci najverjetneje težave s prepoznavanjem besede *rarely* v vnosnem besedilu in besede *delayed* v vprašanju, zato je bila postavka nerešljiva za večino učencev. Predvidevamo, da jih je zavedla prehitra povezava med vprašalnico *How often* in delom besedila *every six minutes*.

C) RABA JEZIKA

2. naloga: TAYLOR SWIFT

V modro območje spada postavka 3, ki zahteva besedo *unusual*. Glede na poved samo, je bilo besedo, ki je manjkala, težje prepoznati. Predvidevamo, da so nalogo dobro reševali tisti učenci, ki so dobri bralci.

Sklep

Porazdelitev dosežkov kaže, da sta bili slušni nalogi dobro strukturirani, saj so dosežki porazdeljeni v vsa štiri območja, polovica postavk pa je v rumenem. Povprečno in nadpovprečno uspešni učenci so slušni nalogi uspešno reševali, kar pa ne velja za učence, katerih dosežki so pod povprečjem. K uspešnemu reševanju slušnih nalog je verjetno določenim učencem pripomogla tudi izpostavljenost angleščini zunaj šolskega prostora.

Testne postavke bralnega razumevanja so sicer razpršene med vsa štiri območja, prevladuje pa rumeno. Ugotavljamo, da imajo povprečno in nadpovprečno uspešni učenci ustrezno razvite bralne strategije in širok nabor besedišča, zato jih zahtevnejše besedilo ne odvrne od branja in zmorejo prepoznati pomen neznanih besed iz sobesedila.

Rabo jezika smo preverjali v sobesedilu, kar je v skladu s teorijo komunikacijskega pristopa tujejezikovnega poučevanja. Povprečno uspešni učenci so pokazali ustrezno raven znanja pri nalogi, ki je preverjala rabo slovničnih struktur. Nekoliko slabše so reševali nalogo rabe besedišča, pri kateri so bili uspešni učenci z višjimi dosežki. Pri pouku jezika je treba razvijati tudi besedišče v sobesedilu s pomočjo osmišljenih in avtentičnih nalog, ne pa izolirano.

Pri tvorbi nalogi pisnega sporočanja ugotavljamo, da so učenci dokaj uspešni pri kriteriju vsebina in zgradba, kar kaže, da so zmožni napisati besedilo po iztočnicah na temo, ki jim je blizu (nakupovanje), in oblikovati koherentno besedilo v povedih. Učenci imajo težave pri pravilnem zapisu posameznih besed in rabi slovničnih struktur. Pri pouku jezika je treba pisno sporočanje razvijati postopoma in sistematično.

Vse naloge so bile tudi v tem nacionalnem preizkusu načrtno notranje diferencirane in praviloma zajemajo postavke, ki padejo v različna območja. Učiteljem in učencem naj rezultati nalog in posameznih testnih postavk služijo za analizo lastnega znanja in zmožnosti, ki so jih dosegli. Samo vnaprej pripravljeni strukturirani intervjuji z učenci bi nam lahko pokazali, zakaj so nekateri izbrali pravilno rešitev, drugi pa ne. Naknadna sekundarna analiza bo tudi pokazala, kakšna je bila vloga posameznih distraktorjev pri posamezni testni postavki.

Poslušanje in branje angleških besedil doma in v šoli lahko bistveno izboljša stopnjo in dolžino koncentracije, poučevanje strategij slušnega in bralnega razumevanja pa opolnomoči učence za to, da bodo brez velikih težav povzemali, poiskali glavne misli in jih besedilo, ki vsebuje nekaj zanje novih, nepoznanih besed, ne bo odvrnilo od nadaljnjega poslušanja oziroma branja. Končni cilj tujejezikovnega pouka je avtomatizacija jezika, ki se razvije le v učnem okolju, ki nudi dovolj možnosti za eksperimentiranje z jezikom in kjer so učenci vključeni v avtentične naloge, saj se prek teh povezujejo z zunanjim svetom.

Specifikacijska tabela preizkusa znanja

Preglednica 4.2.4.2.3: Specifikacijska tabela, angleščina, 9. razred

Del	Naloga	Jezikovna zmožnost	Naslov	Tip naloge	Vrsta besedila	Tema	Standard – učenec:	Postavka	Število točk	Območje	IT	ID
A	1	Slušno razumevanje	<i>Did she see it or did she not?</i>	dopolnjevanje z naborom	intervjuji, pogovori	znanost, tehnologija in mediji; domišljijijski svet	– izlušči glavno misel in glavne poudarke besedila; – razume podatke in podrobnosti v besedilu; – ugotovi razpoloženje, stališča in namen govorcev; – razume pomen posameznih neznanih besed v besedilu;	1	1	rumeno	0,68	0,65
								2	1	rdeče	0,63	0,31
								3	1	rumeno	0,77	0,57
								4	1	modro	0,35	0,44
								5	1	rumeno	0,64	0,55
								6	1	rumeno	0,61	0,56
A	2	Slušno razumevanje	<i>A prehistoric croc</i>	izbirni tip z enim pravilnim odgovorom	članki, sestavki, prispevki, poročila, zapiski, povzetki	zgodovina; znanost, tehnologija in mediji	– razume podatke in podrobnosti v besedilu;	1	1	rumeno	0,71	0,45
								2	1	rumeno	0,72	0,37
								3	1	zeleno	0,81	0,48
								4	1	rdeče	0,57	0,42
								5	1	zeleno	0,86	0,28
								6	1	modro	0,45	0,34
B	1	Bralno razumevanje	<i>Welcome to Japan!</i>	kratki zaprti odgovori	članek	država, kraj, prebivalci, potovanja, promet	– izlušči glavno misel in glavne poudarke besedila; – razume podatke in podrobnosti v besedilu; – prepozna nekatere okoliščine v besedilu (npr. dogajalni kraj, čas, osebe itn.); – razume pomen besed in besednih zvez iz sobesedila;	1	1	zeleno	0,81	0,49
								2	1	rumeno	0,68	0,44
								3	1	rumeno	0,65	0,53
								4	1	modro	0,36	0,58
								5	1	rumeno	0,69	0,60
								6	1	rumeno	0,64	0,62
B	2	Bralno razumevanje	<i>Gold medal mind</i>	povezovanje, urejanje in razvrščanje	članki, sestavki, prispevki, poročila, zapiski, povzetki	prosti čas (umetnost, zabava, branje, glasba, film, šport, interesne dejavnosti, počitnice)	– izlušči glavno misel in glavne poudarke besedila; – razume podatke in podrobnosti v besedilu; – razume pomen besed in besednih zvez iz sobesedila;	1	1	rdeče	0,57	0,51
								2	1	rumeno	0,62	0,58
								3	1	rumeno	0,70	0,58
								4	1	rdeče	0,61	0,51
								5	1	rumeno	0,64	0,59
								6	1	rdeče	0,48	0,53
								7	1	rumeno	0,71	0,59
C	1	Raba jezika – strukture	<i>European brown bears</i>	dopolnjevanje brez nabora	članki, sestavki, prispevki, poročila, zapiski, povzetki	narava (živali, rastline, letni časi, vreme, ekologija)	– uporablja raznovrstne, tudi bolj zapletene slovnične strukture; – uporablja raznovrstna vezniška	1	1	rumeno	0,70	0,43
								2	1	rumeno	0,61	0,63
								3	1	rumeno	0,60	0,62

Del	Naloga	Jezikovna zmožnost	Naslov	Tip naloge	Vrsta besedila	Tema	Standard – učenec:	Postavka	Število točk	Območje	IT	ID
C	2	Raba jezika – besedišče	Taylor Swift	dopolnjevanje brez nabora	članki, sestavki, prispevki, poročila, zapiski, povzetki	prosti čas (umetnost, zabava, branje, glasba, film, šport, interesne dejavnosti, počitnice)	sredstva (npr. označevanje sosledja, vzročnosti, pogojnosti itn.);	4	1	rumeno	0,68	0,64
								5	1	rumeno	0,73	0,62
								6	1	rdeče	0,55	0,65
							– razume pomen besed in besednih zvez iz sobesedila; – uporablja besedišče z ustreznih tematskih področij; – ustrezno zapisuje znane besede;	1	1	rdeče	0,44	0,59
								2	1	rdeče	0,54	0,53
								3	1	modro	0,38	0,47
								4	1	rdeče	0,47	0,57
								5	1	rumeno	0,73	0,62
								6	1	zeleno	0,82	0,60
							– piše besedilo z vodeno nalogo (izhodišče: besedilo, slike, ključne besede, podatki, tabele) in obvlada določene strategije pisanja (npr. zapisovanje, izpisovanje itn.); – piše o konkretnih temah; – piše o delno abstraktnih temah; – piše enostavne in večstavne povedi; – piše besedila, prilagojena naslovniku, sporočilnemu namenu, besedilni vrsti ter stopnji formalnosti (npr. zasebno pismo, elektronsko sporočilo, blogi, članki itd.); – ureja svoje pisanje; – uporablja končna in druga ločila; – uporablja raznovrstne, tudi bolj zapletene slovnične strukture; – uporablja raznovrstna vezniška sredstva (npr. označevanje sosledja, vzročnosti, pogojnosti itn.); – uporablja besedišče z ustreznih tematskih področij; – ustrezno zapisuje znane besede.	Vsebina	4	rumeno	0,60	0,73
								Besedišče	4	rdeče	0,56	0,79
								Slovnica	3	rdeče	0,54	0,80
								Zgradba besedila	2	rumeno	0,67	0,71
D		Pisno sporočanje	Shopping habits	krajši pisni sestavek	članki, sestavki, prispevki, poročila, zapiski, povzetki	vsakdanje življenje (hrana, pijača, oblačila, nakupovanje, rutine)						

Analiza dosežkov po postavkah v specifikacijski tabeli

Analiza po jezikovnih zmožnostih (slušno razumevanje, bralno razumevanje in pisno sporočanje) in rabi jezika, ki jih je preverjal nacionalni preizkus za 9. razred, kaže nekoliko drugačno sliko od lanske (2015/16), ko so učenci dosegli najvišje rezultate pri preverjanju slušne zmožnosti (IT = 0,79), sledilo je bralno razumevanje (IT = 0,62), nato pisno sporočanje (IT = 0,57) ter nazadnje raba jezika z najnižjim IT (0,51). V letošnjem šolskem letu 2016/17 so indeksi težavnosti pri vseh zmožnostih zelo izenačeni: slušna zmožnost 0,65, bralno razumevanje 0,63, raba jezika 0,60 in pisno sporočanje 0,59. Čeprav so razlike majhne, je razporeditev ustrezna, saj sta na prvih mestih oziroma z višjimi rezultati obe receptivni jezikovni zmožnosti (poslušanje in branje), ki jima sledita obe produktivni jezikovni zmožnosti, raba jezika, ki preverja jezikovno pravilnost in uporabo besedišča v sobesedilu ter nazadnje še pisno sporočanje kot tvorba naloga, ki je hkrati tudi najtežja naloga v preizkusu. Tudi letos kažejo rezultati, da tako preverjanje rabe jezika v sobesedilu kot tudi pisanje učencem predstavljajo večje težave kot pa naloge, ki preverjajo receptivni zmožnosti poslušanja in branja. Takšni rezultati so seveda pričakovani in v skladu s teorijo učenja (tujih) jezikov. Pisanje je namreč najvišja oblika znanja jezika, ki zahteva poznavanje slovnice, besedišča, pravopisa in nenazadnje tudi fonemičnega zavedanja.

Analiza razpona indeksov diskriminativnosti testnih postavk kaže, da se ta giblje med 0,63 in 0,84 (v povprečju 0,76), kar je precej več od lanskega povprečja, ki je znašal med 0,16 in 0,82 (v povprečju 0,55). To je več kot ustrezno ter potrjuje dejstvo, da posamezne testne postavke dobro ločujejo med tujejezikovnim znanjem in zmožnostmi učencev.

Obe nalogi slušnega razumevanja imata v primerjavi z lanskim povprečjem (0,78), nekoliko nižji povprečen IT (0,65). Pri **1. nalogi** znaša 0,61, pri 2. pa 0,69. Med najzahtevnejše testne postavke pri nalogah slušnega razumevanja sodi 4. testna postavka 1. naloge (0,35). Pri tej testni postavki so morali učenci še posebej natančno poslušati in sklepati iz sobesedila. Kot testna postavka z najvišjim IT (0,86) in zato najlažja se je izkazala 5. testna postavka pri 2. nalogi slušnega razumevanja, pri kateri so učenci morali prepoznati kraj bivanja živali.

Povprečni IT obeh nalog bralnega razumevanja znaša 0,63, pri čemer je IT **1. naloge** 0,64, **2.** pa 0,62. Kot je bilo že omenjeno, so razlike med nalogami, ki preverjajo posamezne zmožnosti, zelo majhne, učenci izkazujejo dobro znanje pri vseh nalogah NPZ iz angleščine. Kaj se dogaja z branjem v angleščini med osnovnošolci, za zdaj nimamo zanesljivih empiričnih podatkov, vendar lahko sklepamo iz drugih študij po svetu, da so elektronski mediji vsaj delno spremenili tudi bralne navade današnjih najstnikov, ki se trudijo brati članke, iz vsebin, ki jih zanimajo, v angleščini. Najslabše so učenci rešili 4. testno postavko pri 1. nalogi (IT = 0,36), ki je bila sicer naloga kratkih odgovorov. Učenci so morali iz določene povedi izluščiti odgovor na vprašalnico *How often*. Predvidevamo, da jih je zavedla prehitra povezava med vprašalnico *How often* in delom besedila *every six minutes*. Najvišji IT (0,81) pa ima 1. testna postavka pri 1. nalogi, torej nalogi kratkih odgovorov. Ta testna postavka je preverjala specifično informacijo iz besedila z vprašalnico *what*, ki je ena od prvih vprašalnic, s katerimi se učenci spoznajo pri učenju angleščine, zato je večina to postavko tudi uspešno rešila.

Pri preverjanju **rabe jezika**, kjer so učenci morali pokazati znanje besedišča in slovničnih pravil v sobesedilu, je znašal povprečni IT 1. naloge 0,65, 2. naloge pa 0,56. Najnižji IT je imela 3. testna postavka pri 2. nalogi, ki je preverjala poznavanje besede *unusual*, ki je učencem delala hude težave, saj je bilo potrebno razmisliti o sobesedilu in poiskati besedo brez prevelikih namigov. Predvidevamo, da so nalogo dobro reševali tisti učenci, ki so dobri bralci. Kar 82 % učencev pa glede na rezultate 6. testne postavke 2. naloge prepozna in pravilno zapiše besedo *money*, kar je bilo pričakovati.

Naloga pisnega sporočanja je zahtevala razmišljanje o nakupovalnih navadah mladih. Najvišji IT zasledimo pri kriteriju zgradbe (0,67), sledi vsebina (0,60), nato besedišče (IT = 0,56) in nazadnje slovnica z najnižjim IT (0,54). Zakaj je ravno IT pri kriteriju zgradbe najvišji, je težko ugotoviti. Edino s sekundarno analizo bi bilo mogoče identificirati možne vzroke, da je ravno zgradba bila ocenjena tako visoko. Hkrati je važno tudi dejstvo, da učenci v 9. razredu še ne zmorejo tvoriti izrazito vezljivih besedil, saj je njihova jezikovna raven še relativno nizka (A2 do B1) in so morda zahteve učiteljev nekoliko nižje. Na drugi strani pa je možno, da je 67 % učencev usvojilo pravila vezljivosti na ravni besedil A2/B1. Pomemben pa je tudi podatek, da je kontrolno ocenjevanje pokazalo, da so ocenjevalci pri vseh treh preizkusih zelo odstopali od ocen komisije.

Sklepne ugotovitve

Letošnji preizkus je, tako kot že vrsto let, zanesljiv in veljaven. Indeks zanesljivosti je tudi to leto izredno visok, kar pomeni, da vse testne postavke merijo določen del konstrukta sporazumevalne zmožnosti. Hkrati zelo uspešno ločuje med tistimi učenci, ki imajo več znanja in tistimi, ki izkazujejo šibko znanje angleščine ob zaključku osnovne šole glede na veljaven učni načrt, saj so indeksi diskriminativnosti ustrezno visoki pri skorajda vseh testnih postavkah. Prav tako lahko zagotovimo, da je preizkus veljaven, saj so vse testne naloge v preizkusu del konstrukta sporazumevalne zmožnosti, zagotovljena je torej konstruktna in vsebinska veljavnost. Edina pomanjkljivost je, da ne preverjamo govorne zmožnosti, kar je pri interpretaciji rezultatov nujno upoštevati. **PK za angleščino predlaga**

učiteljem, da za vsakega učenca že v prvem triletju oblikujejo jezikovni profil, ki ga z leti dopolnjujejo in ga ob zaključku šolanja lahko učenec odnese s seboj v srednjo šolo. Jezikovni profil, ki ima lahko obliko jezikovnega listovnika, mape, zbirnika v papirni ali digitalni obliki, je lahko pomemben prispevek k bolj objektivnemu preverjanju jezikovnega znanja, saj lahko vanj vključimo tudi govorno zmožnost in tako tudi druge deležnike, kot so starši, srednješolski učitelji in drugi, opozorimo, da je poleg zmožnosti, ki jih preverja NPZ iz angleščine, potrebno upoštevati tudi, kako se učenec odziva v okviru govorne zmožnosti.

Preverjanje slušnega razumevanja kaže, da imajo učenci največ težav pri tistih testnih postavkah, kjer so morali še posebej natančno poslušati in sklepati iz sobesedila, in kjer je bilo za uspešen odgovor potrebno poslušati daljše besedilo, torej biti zbran dalj časa. Zato že vrsto let priporočamo, da učenci poslušajo slušna besedila tudi zunaj pouka, za domačo nalogo, da je slušno razumevanje res del vsake učne ure in da se postopoma in strukturirano razvijajo slušne strategije. Tako kot smo zapisali v sklepnih ugotovitvah pri bralnem razumevanju za 6. razred velja tudi za slušno razumevanje v 9. razredu. Brez ekstenzivnega poslušanja je nemogoče uspešno razvijati in razviti intenzivno poslušanje, zato je treba o teh značilnostih usvajanja jezikov poučiti tudi starše in druge pomembne deležnike v učnem procesu. Hkrati pa ponuditi učencem dovolj zanimivega gradiva, da bodo imeli možnost in motivacijo za ekstenzivno poslušanje.

Pri rezultatih nalog bralnega razumevanja ugotavljamo, da imajo učenci največ težav z natančnim branjem. Zato velja del pouka posvetiti tudi strategijam, kako beremo natančno, torej različnim podspretnostim bralnega razumevanja: preletavanje, iskanje specifičnih informacij, kjer smo običajno hitri, sklepanje, natančno branje, kjer moramo biti počasni, itn. Ob bralnih nalogah se je zato potrebno pogovoriti o odgovorih, zakaj so pravilni, zakaj so napačni, kaj določeno vprašanje zahteva, na kaj se nanaša, itn. Iz raziskav vemo, da je povratna informacija uspešna takrat, ko je učenec vanj aktivno vpet, ob tem pa sledi še ustna diskusija.

Pri preverjanju rabe jezika, kjer so učenci morali pokazati znanje besedišča in slovničnih pravil v sobesedilu, so pokazali zadovoljivo znanje. Vendar so med njimi velike razlike, zato je potrebno v prihodnosti že konec 6. razreda identificirati tiste učence, ki imajo še posebne velike težave pri angleščini, in jim z branjem in poslušanjem približati besedišče in slovnico. Učenci so sicer različni, nekateri so bolj uspešni pri sintetičnih razlagah, drugi pa lažje razumejo analitično podprte razlage. Vsekakor vaje, ki so vedno zyunaj sobesedila, ki nimajo avtentične opore, so oddaljene od zanimanja učencev, ne doprinašajo k razvijanju splošne sporazumevalne zmožnosti. Učenci, ki so večji del izpostavljeni takšnim nalogam, imajo izredne težave, čutijo tudi tesnobo v situacijah, kjer se morajo nepripravljeni odzivati.

Nalogo pisnega sporočanja so učenci relativno uspešno rešili, je pa potreben razmislek, zakaj je bil ravno kriterij zgradbe najboljše dosežen. Vsekakor je pohvalno, da je verjetno tudi povratni učinek NPZ iz angleščine usmeril učitelje v načrtno razvijanje pisanja in znotraj tega zgradbe, čeprav ne smemo zanemariti tudi drugih dejavnikov. Pomembno je, da je vse manj tistih učencev, ki puščajo prazno in ne napišejo prav ničesar. Pred desetletjem je bilo takšnih učencev kar nekaj, kar pa se z leti pohvalno zmanjšuje. Tudi tukaj je, kot smo omenili v sklepnih ugotovitvah, za 6. razred potrebno nuditi ustrezno oporo učencem z bralno-napisovalnimi težavami, vendar čim prej, že v prvem triletju.

A) SLUŠNO RAZUMEVANJE

1. naloga

Poslušaj pogovor novinarja z gospo Kershaw o nenavadnem srečanju, ki ga je doživela. Besede v okvirčkih vpiši v praznine glede na poslušano besedilo. Šest besed je odveč. Oglej si primer 0, ki je že rešen.

DID SHE SEE IT OR DID SHE NOT?

chief

colourful

colourless

curious

drove

early

frightened

hole

late

plant

~~UFO~~

walked

woman

Mrs Kershaw is talking to a reporter about seeing a (0) UFO. After it landed, she became (1) _____ about what was going on. It was (2) _____ in the evening. The UFO was (3) _____ and was making noises. An alien (4) _____ out of the UFO. It was interested in meeting the (5) _____, but it couldn't, so it flew away. The next day Mrs Kershaw noticed a new (6) _____ as a sign that a UFO had been there.

(6 točk)

2. naloga

Poslušaj zgodbo profesorja Phillipa Taqueta in za vsako vprašanje obkroži črko pred pravilnim odgovorom. Oglej si primer 0, ki je že rešen.

A PREHISTORIC CROC

0. Phillip Taquet is interested in animals that

- ☒ A used to live in the past.
- ☐ B died recently.
- ☐ C are endangered.
- ☐ D live in Africa.

1. Phillip Taquet travelled to Africa in 1965

- ☐ A to look for an important metal.
- ☐ B to search for an old settlement.
- ☐ C to study the remains of extinct organisms.
- ☐ D to learn about natural life of a desert.

2. A hundred million years ago the area Professor Taquet studied used to be

- ☐ A rainy and cold.
- ☐ B wet and green.
- ☐ C dry and sandy.
- ☐ D frozen and icy.

3. To keep the crocodile's skull safe, the professor used

- ☐ A sand.
- ☐ B mud.
- ☐ C plaster.
- ☐ D water.

4. The professor examined the crocodile's skull with

- A the help of engineers.
- B another scientist.
- C experts in Niger.
- D no help from others.

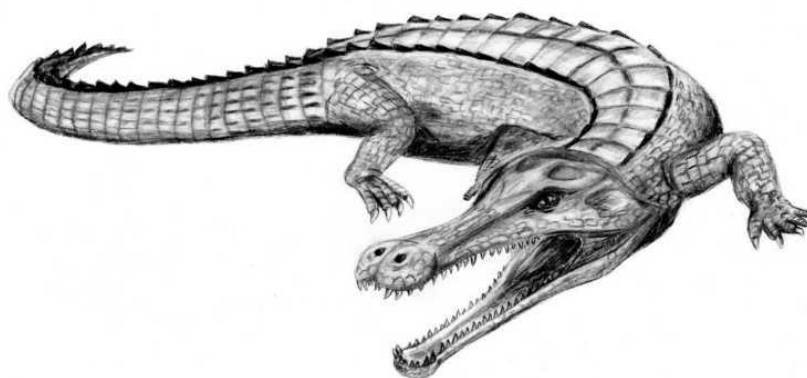
5. The prehistoric crocodile used to live

- A in rivers.
- B in deserts.
- C in oceans.
- D underground.

6. The prehistoric crocodile preferred to eat

- A dinosaurs.
- B turtles.
- C plants.
- D fish.

(6 točk)

(Vir slike: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Sarcosuchus_BW.jpg. Pridobljeno: 16. 4. 2013.)

B) BRALNO RAZUMEVANJE

1. naloga

Preberi besedilo o Japonski in z NAJVEČ PETIMI besedami odgovori na vprašanja o besedilu. Glej primer 0, ki je že rešen.

WELCOME TO JAPAN!

Japan is a traditional but also futuristic country. It's the land of surprises. The area is covered with forests and mountains, so only 20 per cent of the land in Japan is habitable. So there's not enough space for people to settle in. There are around 35 million people living in Tokyo, Japan's capital city, alone. You can imagine that Tokyo streets are very crowded.

Japanese people are very attached to their traditions. They often go to the temple to cleanse themselves with incense, to pray or to buy lucky charms. Many of them aren't religious but they still practise Buddhist or Shinto rituals. Shintoism is an ancient Japanese spiritual belief system.

Japanese women like to put on their most beautiful *kimonos* for traditional festivals. In April there's a festival called *Hanami* to cherish the flowering of cherry trees. People picnic under cherry trees to enjoy the beautiful blossoms. But before every festival they go to public baths. Public baths are like swimming pools, except that everyone is naked and the water temperature is 45°C! Before getting in, people wash with soap and rinse well to keep the water in the baths clean. They keep their towel on their head so it doesn't get wet.

But nowadays Japanese people live life in the fast lane. They use gadgets that we don't know about in Europe and they sometimes dress in an unusual way. The Japanese were the first to make robots in the shape of humans. They are still leaders in the field. The Japanese can use their mobile phones on the underground to send emails, read books or *mangas*, watch TV or surf the net. They have the latest phones and tablets. They drive to work in super-fast trains called *shinkansen* or *bullet train*. The trains come to the station every six minutes and are rarely late. They are known for their comfort and punctuality.

Have you heard of cosplay? This is when people dress up as characters from films, manga – a popular comic or video games. It comes from the words *costume* and role *play*. The teenagers dress up and are delighted when passers-by photograph them.

The newest Japanese must-have are the washlets – the toilets of the future. This is a combination of the words *wash* and *toilet*. Washlets have buttons that turn on water jets to clean you, air to dry you...as well as music to cover up any embarrassing noises.

Japan, traditional or futuristic, really takes your breath away.

(Prirejeno po: *Discovery Box*, maj 2011.)

(Viri slik: <https://en.wikipedia.org/wiki/Japan>
<https://en.wikipedia.org/wiki/Kimono>. Pridobljeno: 11. 11. 2016.)

0. **How much** of Japan is unsuitable to live in?

80%.

1. **What** can the Japanese spend money on in the temple?

2. **Why** is April chosen to celebrate cherry trees?

Because of _____

3. **How** do towels stay dry while the Japanese are taking a bath?

The Japanese _____

4. **How often** are the super-fast trains delayed?

5. **What** is the short form of costume and role play?

6. **How** do you operate the *washlets*?

(6 točk)

2. naloga

Preberi odstavke o športu in jih poveži s povzetki, ki najbolje izrazijo njihovo vsebino. V okvirček ob vsakem odstavku vpiši črko ustreznega povzetka. Dva povzetka sta odveč. Glej primer 0, ki je že rešen.

GOLD MEDAL MIND

0. ☐ H Imagine yourself on the starting block of the Olympic 100m final. You stare down the track imagining yourself first across the finish line, mentally rehearsing each move that will take you there. Your heart is beating fast and hard. That's good; your body is ready. Focusing intently on your breathing, you feel no fear. You've worked your whole life for this moment. It's your one shot at the Gold. The whole world disappears; there is just you and the track. On your marks, get set ... Go!
1. ☐ Pushing your body to the limit every day is not easy. But that's precisely the kind of sacrifice that gold medal athletes have to make if they want to train and compete in the Olympic games. It's not enough simply to want to win, because pretty much everyone wants that. The difference between being a winner or not is in wanting to train really hard, to perform a task really well. Winners set themselves goals which act like a road map that they follow.
2. ☐ Archery is a tricky Olympic sport. Imagine trying to hit a target the size of a postage stamp from more than 200 feet away, with the wind blowing. Now imagine trying to do it while someone in the crowd keeps sneezing, as you're about to release the arrow. When we try and do multiple things at once, we operate a little less well at each of them. In most of our lives distraction doesn't get us into trouble, but at the level of the Olympics you have to be completely focused on your performance if you want to win.
3. ☐ If you are under pressure, you feel threatened. This activates your "fight or flight" mechanism and this increases our heart rate, heightens our awareness, and generally puts us on high alert. In terms of sporting excellence, that's great news – we need to be on high alert in order to perform at our best.
4. ☐ Sit back and picture yourself running the 400m. See the track around you, feel the way your legs ache as you push off the ground, turning them over as you step up the pace for the finish line. Feel your lungs start to burn in the home straight. Try to think about every detail of that race from start to finish. Believe it or not, you just got better at running.
5. ☐ We've all been there. That moment when your entire game – everything you've practised and mastered – just crumbles before you. You have no skill, no coordination, and no idea how to get it back. You're choking! Usually this occurs at a big moment too, when everyone's watching and you need to be at your best. That's because the greater the pressure, the more anxiety and unusual thoughts about failure you're likely to feel.

6. ☐ Athletes need to be injury free to properly train and push themselves to their potential. It is important to recognize that you are hurt. Hesitating to get medical advice might turn a relatively minor problem into a major one. If you ignore it, your sports career might end too soon.
7. ☐ How do you concentrate on your meals when all you think about is winning gold? However, all athletes pay a lot of attention to what they eat. When it comes to peak performance, food really counts. If you put good-quality ingredients in, you'll have better results.

(Prirejeno po: *Odyssey*, julij/avgust 2012.)

A	The importance of early treatment
B	Stress can be a good thing
C	The power of imagination
D	Concentrating on one thing at a time
E	Injuries can't stop champions
F	Focusing on multiple tasks will help you win
G	Fuel for your body
H	Being in Olympics is just the beginning
I	Negative emotions prevent success
J	Motivation keeps you going

(7 točk)

C) RABA JEZIKA

1. naloga

Dopolni besedilo o medvedih z manjkajočimi besedami ali postavi besedo v oklepaju v ustrezno obliko. V vsako praznino vpiši le ENO besedo, pri glagolih pa lahko uporabiš tudi DVE. Glej primer 0, ki je že rešen.

EUROPEAN BROWN BEARS

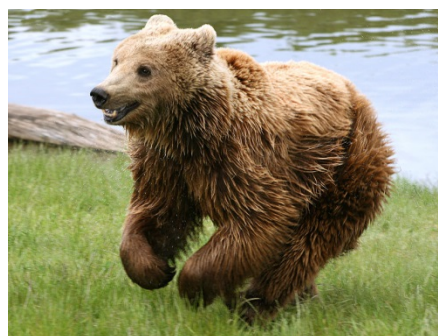
In the past, these large mammals lived across Europe. But they (0) were hunted (hunt) by humans and, in Western Europe they are threatened with extinction. There are many thousands of bears in the forests of Eastern Europe but the (1) _____ (large) population of European bears today is in Russia.

As bears are rare forest animals in Western Europe, they are raised in captivity and then brought to the mountains of Spain, France and Italy to live free. In these places

they (2) _____ (protect) and hunting is forbidden.

It's not easy to keep bears safe. They move around a lot over a wide area. So it's hard to keep (3) _____ eye on them. Humans have always had a difficult relationship with these big creatures. Bears seem very scary and they are strong. They generally stay away from people but they may attack farm animals and damage crops.

Sometimes bears learn that (4) _____ there are people, there is food. They stop being scared (5) _____ humans and perhaps even attack. Bears also suffer when parts of their forests are cut down. When this (6) _____ (happen), they get stuck in one small area, unable to find a mate or certain seasonal food.

(Prirejeno po: *Discovery Box*, dec. 2011/jan. 2012.)

(6 točk)

(Vir slike: [https://en.wikipedia.org/wiki/File:Brown_bear_\(Ursus_arctos_arctos\)_running.jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/File:Brown_bear_(Ursus_arctos_arctos)_running.jpg). Pridobljeno: 11. 11. 2016.)

2. naloga

Preberi besedilo o ameriški glasbenici in ga dopolni. Prva črka iskane besede je že dana. Glej primer 0, ki je že rešen.

TAYLOR SWIFT

Taylor Alison Swift is an American singer, songwriter and actress.

She began her music (0) c a r e e r as a country artist. As a child,

Swift loved to write and perform songs. She was proud to

(1) s _____ a publishing contract with Sony Music Company at age 13. In 2006, she had her first album, (2) c _____ *Taylor Swift*.

When Taylor was 25, she tried something new. Taylor wanted to

make something special and innovative. As a result she recorded

her first-ever all-pop album with an (3) u _____, but simple title 1989.

Her gamble paid off. The album was a huge success because she managed to

(4) s _____ 1,287 million copies in the first week. It has been the best sales week for an album since 2002.

Last autumn, Taylor made headlines in music magazines for pulling her music from Spotify, a popular online music service that allows users to (5) i _____ to music for free.

In October 2014, New York City's tourism organization announced Taylor Swift as its new "global welcome ambassador". Swift plans to donate some of the (6) m _____ that she earned from concerts to New York City's public school system.

For conquering the music industry with creativity, and for her charitable efforts, Taylor Swift was a nominee for Time For Kids' 2014 Person of the Year.

(Prirejeno po: www.timeforkids.com/news/taylor-swift/195381. Pridobljeno 9. 9. 2016.)

(6 točk)

(Vir slike: https://sl.wikipedia.org/wiki/Taylor_Swift. Pridobljeno: 11. 11. 2016.)

D) PISNO SPOROČANJE

15. marec je svetovni dan potrošnikov. Napiši kratko razmišljanje o nakupovanju, s katerim boš sodeloval v raziskavi, ki jo je razpisala organizacija *Global Consumer Shopping Habits*.

- Opiši, kakšne so nakupovalne navade mladih. (Kdaj? S kom? Kam? Kaj? Žepnina? ...)
- Pojasni prednosti in slabosti večjih nakupovalnih centrov.
- Opiši stvar, ki si jo po nepotrebnem kupil, in povej, kaj si naredil z njo.

Besedilo naj bo dolgo od 120 do 150 besed. Ovrednoteni bodo vsebina, besedišče, slovnica in zgradba besedila.

Ta prostor lahko uporabiš za
osnutek,
ki se ne vrednoti.

[illegible]

Vsebina:	4 točke
Besedišče:	4 točke
Slovnica:	3 točke
Zgradba besedila:	2 točki

Skupno število točk: 50

4.2.5 Predmetna komisija za nemščino

4.2.5.1 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz nemščine v 6. razredu

SLIKE

Slika 4.2.5.1.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri nemščini, 6. razred

Slika 4.2.5.1.2: Porazdelitev točk pri nemščini, 6. razred

PREGLEDNICE

Preglednica 4.2.5.1.1: Sestava preizkusa znanja glede na taksonomske stopnje

Preglednica 4.2.5.1.2: Osnovni statistični podatki

Preglednica 4.2.5.1.3: Porazdelitev dosežkov pri nemščini po regijah, 6. razred

Preglednica 4.2.5.1.4: Specifikacijska tabela, nemščina, 6. razred

4.2.5.2 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz nemščine v 9. razredu

SLIKE

Slika 4.2.5.1.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri nemščini, 6. razred

Slika 4.2.5.1.2: Porazdelitev točk pri nemščini, 6. razred

PREGLEDNICE

Preglednica 4.2.5.2.1: Sestava preizkusa znanja glede na taksonomske stopnje

Preglednica 4.2.5.2.2: Osnovni statistični podatki

Preglednica 4.2.5.2.3: Specifikacijska tabela, nemščina, 9. razred

4.2.5.1 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz nemščine v 6. razredu

Izhodišča in zasnova preizkusa znanja

Izhodišča in zasnova preizkusa znanja so opisani v dokumentu *Informacija o preizkusu znanja*.

Opis, obseg in vsebina preizkusa

Čas reševanja preizkusa je bil 60 minut oziroma več, glede na prilagoditve za učence s posebnimi potrebami. Preizkus je vključeval slušno razumevanje (2 nalogi s 14 postavkami), bralno razumevanje (2 nalogi s 14 postavkami) ter poznavanje in rabo jezika (4 naloge z 19 postavkami). Skupno število točk vseh treh delov je bilo 52, število postavk pa 47.

Tipi nalog

Preizkus je vseboval naloge:

- alternativne izbire,
- izbirnega tipa z enim ali več pravnimi odgovori,
- dopolnjevanja z naborom/brez nabora,
- povezovanja in
- vodeni sestavek

Preglednica 4.2.5.1.1: Sestava preizkusa znanja glede na taksonomske stopnje

Taksonomska stopnja	Deli preizkusa
I. znanje in poznavanje	30 %
II. razumevanje in uporaba	35 %
III. samostojno reševanje novih problemov, samostojna interpretacija, vrednotenje	35 %

Naloge so bile sestavljene v skladu z navedenimi deleži taksonomskih stopenj.

Analiza dosežkov

Osnovni statistični podatki

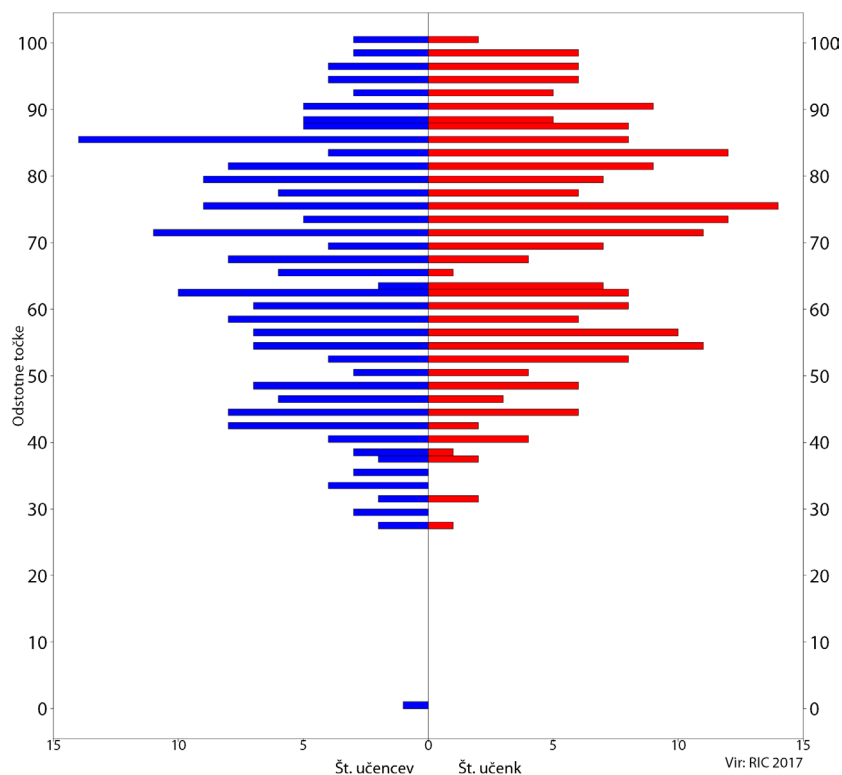
Preglednica 4.2.5.1.2: Osnovni statistični podatki

Število učencev	444
Število postavk	47
Možne točke	52
Povprečno število točk	35,26
Povprečno število odstotnih točk	67,80
Standardni odklon v odstotnih točkah	18,16
Indeks težavnosti	0,68
Indeks zanesljivosti	0,90

Indeks težavnosti kaže, da so bile naloge pripravljene v skladu z zastavljenimi cilji PK za nemščino ter s cilji in standardi učnega načrta. Maksimalno število točk (52) je doseglo 5 učencev, en učenec je dosegel 0 točk, naslednje število minimalnih točk je bilo 14, dosegli so jih 3 učenci.

Dosežki po spolu in regijah

Slika 4.2.5.1.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri nemščini, 6. razred

Dosežki NPZ po spolu nam kažejo, da so učenke za spoznanje uspešnejše od učencev.

444 učenk in učencev je preizkuse pisalo na 33 šolah v treh regijah.

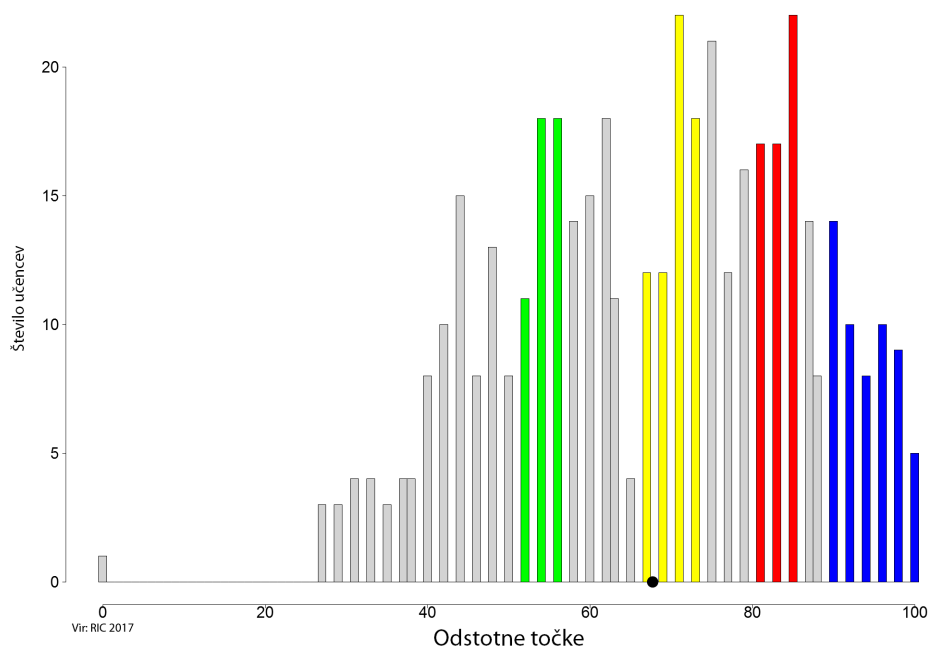
Preglednica 4.2.5.1.3: Porazdelitev dosežkov pri nemščini po regijah, 6. razred

Regija	Povprečni dosežek	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
1. koroška	66,86 %	14,92	17	2
2. podravska	71,88 %	16,97	24	4
3. pomurska	67,60 %	18,36	403	27

Najbolj številčno zastopana je bila pomurska regija s 403 učenci, sledi podravska s 24 učenci in koroška regija s 17 učenci. Uspešnejši so bili učenci podravske regije, ki so bili nad državnim povprečjem, ostali dve regiji pa sta bili tik pod državnim povprečjem.

Opisi dosežkov učencev na nacionalnem preverjanju znanja v 6. razredu

Slika 4.2.5.1.2: Porazdelitev točk pri nemščini, 6. razred

ZELENO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri nemščini določajo mejo *spodnje četrtine dosežkov*, so uspešno rešili te naloge:

A) SLUŠNO RAZUMEVANJE

Učenci poslušajo kratka besedila, sestavljena iz znanih informacij, in s pisnimi dejavnostmi pokažejo razumevanje posameznih podrobnosti ter bistva.

2. naloga

Učenci so uspešno rešili 1., 2., 5. in 6. postavko naloge izbirnega tipa z enim pravilnim odgovorom, kjer so iz slišane razbrali določene podatke. Razumeli so besedne zveze in pogosto besedišče s področja hrane, pijače in naročanja hrane, pri 6. postavki pa so morali razumeti, kako in koliko sta plačala. Na taksonomski ravni je to srednje zahtevna naloga.

B) BRALNO RAZUMEVANJE

Učenci berejo in razumejo na določeno temo vezano besedilo, ki komajda presega njihov besedni zaklad.

1. naloga

Učenci so uspešno rešili 4., 6. in 8. postavko naloge izbirnega tipa z enim ali več pravilnimi odgovori. S selektivnim branjem so morali poiskati informacijo v besedilu.

2. naloga

Učenci so uspešno rešili 2. postavko naloge dopolnjevanja brez nabora. Na prebrano besedilo so se odzvali z vstavljanjem pravilne rešitve.

C) POZNAVANJE IN RABA JEZIKA

Učenci poznajo in uporabljajo besedišče ter določene jezikovne strukture v sobesedilu.

1. naloga

Učenci so uspešno rešili 1., 3., 4., 5., 6. in 7. postavko naloge razvrščanja, s katero se je preverjalo poznavanje temeljnega besedišča na temo učilnica in učni pripomočki. Na taksonomski ravni gre za manj zahtevno nalogo.

3. naloga

Učenci so uspešno rešili 1. in 2. postavko naloge dopolnjevanja z naborom. S taksonomsko srednje zahtevno nalogo se je preverjala ustrezna raba slovničnih struktur. Pravilno so vstavljali časovna predloga *im* in *um*.

RUMENO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri nemščini določajo mejo *med polovicama dosežkov*, so poleg nalog iz zelenega območja uspešno rešili še te naloge:

A) SLUŠNO RAZUMEVANJE

Učenci poslušajo kratka besedila, sestavljena iz znanih informacij, in s pisnimi dejavnostmi pokažejo razumevanje posameznih podrobnosti ter bistva.

1. naloga

Učenci so uspešno rešili 3. postavko. V nalogi alternativne izbire, kjer so se odločali, ali je izjava pravilna ali napačna, so morali najti določen specifičen podatek.

2. naloga

Učenci so uspešno rešili 4. postavko naloge izbirnega tipa z enim pravilnim odgovorom, kjer so iz slišane razbrali določene podatke s področja hrane oz. naročanja hrane. Na taksonomski ravni je to srednje zahtevna naloga.

B) BRALNO RAZUMEVANJE

Učenci berejo in razumejo na določeno temo vezano besedilo, ki komajda presega njihov besedni zaklad.

1. naloga

Učenci so uspešno rešili 2., 3., 5. in 7. postavko naloge izbirnega tipa z enim ali več pravilnimi odgovori. S selektivnim branjem so morali poiskati podatek v besedilu.

2. naloga

Učenci so uspešno rešili 1., 4., 5. in 6. postavko naloge dopolnjevanja brez nabora. Na prebrano besedilo so se odzvali z vstavljanjem pravilne rešitve.

C) POZNAVANJE IN RABA JEZIKA

Učenci poznajo in uporabljajo besedišče ter določene jezikovne strukture v sobesedilu.

3. naloga

Učenci so uspešno rešili 3. postavko naloge dopolnjevanja z naborom. S taksonomsko srednje zahtevno nalogo se je preverjala ustrezna raba slovničnih struktur. Pravilno so vstavili časovni predlog *am*.

4. naloga

Učenci tvorijo krajše vodeno pisno besedilo na podlagi iztočnic. Uspešni so bili pri kriteriju vsebina. Naloga preverja zmožnost tvorjenja krajšega besedila s pomočjo dane slikovne iztočnice.

RDEČE OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri nemščini določajo *zgornjo četrtino dosežkov*, so poleg nalog iz zelenega in rumenega območja uspešno rešili še te naloge:

A) SLUŠNO RAZUMEVANJE

Učenci poslušajo kratka besedila, sestavljena iz znanih informacij, in s pisnimi dejavnostmi pokažejo razumevanje posameznih podrobnosti ter bistva.

1. naloga

Učenci so uspešno rešili 1., 2., 5., 6. in 7. postavko. V nalogi alternativne izbire, kjer so se odločali, ali je izjava pravilna ali napačna, so morali najti določene specifične podatke. Na taksonomski stopnji je to srednje zahtevna naloga.

2. naloga

Učenci so uspešno rešili 3. in 7. postavko naloge izbirnega tipa z enim pravilnim odgovorom, kjer so iz slišane razbrali določene podatke s področja hrane oz. naročanja hrane ter načina plačila. Na taksonomski ravni je to srednje zahtevna naloga.

C) POZNAVANJE IN RABA JEZIKA

Učenci poznajo in uporabljajo besedišče ter določene jezikovne strukture v sobesedilu.

2. naloga

Učenci so uspešno rešili 1., 3., 4. in 5. postavko naloge dopolnjevanja z naborom. Iz nabora besed v okvirčku so morali ustrezno razvrstiti in pravilno prepisati besede. Pokazali so dobro razumevanje besedila in uporabo temeljnega besedišča na temo oblačila, prav tako pa so bili natančni pri prepisu besede.

3. naloga

Učenci so uspešno rešili 5. postavko naloge dopolnjevanja z naborom. S taksonomsko srednje zahtevno nalogo se je preverjala ustrezna raba slovničnih struktur. Učenci so pravilno vstavljali časovni predlog *am*.

MODRO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri nemščini določajo *zgornjo desetino dosežkov*, so poleg nalog iz zelenega, rumenega in rdečega območja uspešno rešili še te naloge:

A) SLUŠNO RAZUMEVANJE

Učenci poslušajo kratka besedila, sestavljena iz znanih informacij, in s pisnimi dejavnostmi pokažejo razumevanje posameznih podrobnosti ter bistva.

1. naloga

Učenci so uspešno rešili 4. postavko. V nalogi alternativne izbire, kjer so se odločali, ali je izjava pravilna ali napačna, so morali najti določen specifičen podatek. Na taksonomski stopnji je to srednje zahtevna naloga.

B) BRALNO RAZUMEVANJE

Učenci berejo in razumejo na določeno temo vezano besedilo, ki komajda presega njihov besedni zaklad.

1. naloga

Učenci so uspešno rešili 1. postavko naloge izbirnega tipa z enim ali več pravilnimi odgovori. S selektivnim branjem so morali poiskati podatek v besedilu. Razumeli so, da trditev velja samo za Noela, ki ima edini samo eno domačo žival.

2. naloga

Učenci so uspešno rešili 3. postavko naloge dopolnjevanja brez nabora. Na prebrano besedilo so se odzvali z vstavljanjem pravilne rešitve. Razumeli so, da babica in dedek živita v Avstriji.

C) POZNAVANJE IN RABA JEZIKA

Učenci poznajo in uporabljajo besedišče ter določene jezikovne strukture v sobesedilu.

1. naloga

Učenci so uspešno rešili 2. postavko naloge razvrščanja, s katero se je preverjalo poznavanje temeljnega besedišča na temo učilnica in učni pripomočki. Najuspešnejši učenci so razumeli besedo *Schulbank*.

2. naloga

Učenci so uspešno rešili 2. postavko naloge dopolnjevanja z naborom. Iz nabora besed v okvirčku so morali ustrezno razvrstiti in pravilno prepisati besede. Pokazali so zelo dobro razumevanje besedila in uporabo temeljnega besedišča na temo oblačila. Razumeli so besedo *Ohrringe* in jo pravilno prepisali na ustrezno mesto.

3. naloga

Učenci so uspešno rešili 4. postavko naloge dopolnjevanja z naborom. S taksonomsko srednje zahtevno nalogo se je preverjala ustrezna raba slovničnih struktur. Učenci so pravilno vstavili časovni predlog *im*.

4. naloga

Učenci tvorijo krajše vodeno pisno besedilo na podlagi iztočnic. Uspešni so bili pri kriteriju jezikovna pravilnost. Gre za nalogo, ki preverja zmožnost tvorjenja krajšega besedila s pomočjo dane slikovne iztočnice.

Sklep

Razporeditev dosežkov kaže, da so učenci zelo uspešni pri bralnem razumevanju in dobro poznajo temeljno besedišče. Težave imajo pri sledenju zahtevnejšega pogovora, pri samostojnem zapisu besed in pri tvorjenju krajšega besedila.

Večina postavk v preizkusu (šestnajst) spada v zeleno območje, dvanajst postavk v rumeno, v rdečem območju je prav tako dvanajst postavk (naloge slušnega razumevanja, bralnega razumevanja in poznavanja ter rabe jezika), v modrem območju pa je sedem postavk, ki se posamično pojavljajo pri vseh treh sklopih nalog.

Najpomembnejši cilj pouka nemščine na ravni zgodnjega učenja je razvijanje sporočilne sposobnosti, kar upoštevamo tudi pri sestavi preizkusa znanja. Glede na cilj preverjanja ima skoraj vsaka naloga postavke, ki padejo vsaj v dve oz. več območij. Tretja naloga poznavanja in rabe jezika spada celo v vsa štiri območja. Druga in tretja naloga poznavanja in rabe jezika spadata na višjo taksonomsko raven, zato sta tudi bolj selektivni. Rezultati so torej pričakovani.

Specifikacijska tabela preizkusa znanja

Preglednica 4.2.5.1.4: Specifikacijska tabela, nemščina, 6. razred

Del	Naloga	Jezikovna zmožnost	Naslov	Tip naloge	Vrsta besedila	Tema	Standard – učenec:	Postavka	Število točk	Območje	IT	ID
A	1	Slušno razumevanje	<i>Bastian möchte Fußball spielen</i>	Alternativna izbira	pogovor	dom in družina, vsakdanja opravila	– razume preproste izjave v znanem sobesedilu; – je sposoben slediti pogovoru, ki se nanaša na preproste situacije ali osebne izkušnje;	1	1	rdeče	0,67	0,23
								2	1	rdeče	0,71	0,26
								3	1	rumeno	0,72	0,31
								4	1	modro	0,50	0,23
								5	1	rdeče	0,56	0,41
								6	1	rdeče	0,64	0,26
								7	1	rdeče	0,63	0,36
A	2	Slušno razumevanje	<i>An der Wurstbude</i>	izbirni tip z enim pravilnim odgovorom	pogovor	hrana in pijača	– razume temeljno sporočilo besedila s področja hrane, pijače, naročanja hrane in načina plačila; – iz besedila razbere določene specifične podatke; – je sposoben slediti pogovoru, ki se nanaša na preproste situacije ali osebne izkušnje;	1	1	zeleno	0,97	0,25
								2	1	zeleno	0,96	0,18
								3	1	rdeče	0,52	0,38
								4	1	rumeno	0,64	0,22
								5	1	zeleno	0,91	0,33
								6	1	zeleno	0,99	0,18
								7	1	rdeče	0,53	0,45
B	1	Bralno razumevanje	<i>Schüler aus Zürich erzählen</i>	izbirni tip z enim ali več pravilnimi odgovori	pripoved	jaz, dom in družina, prosti čas	– bere znane in tudi nekatere neznane besede; – zelo dobro razume pomen besed in besednih zvez v preprostem besedilu s pogosto rabljenim in predvidljivim besediščem; – najde in razume določene podatke v besedilu; – se na prebrano odziva z izbiro pravilne rešitve;	1	1	modro	0,30	0,50
								2	1	rumeno	0,58	0,61
								3	1	rumeno	0,58	0,61
								4	1	zeleno	0,87	0,47
								5	1	rumeno	0,70	0,55
								6	1	zeleno	0,60	0,19
								7	1	rumeno	0,66	0,14
								8	1	zeleno	0,86	0,34
B	2	Bralno razumevanje	<i>Verrückt nach Pferden und Pfannkuchen</i>	dopolnjevanje brez nabora	pripoved	jaz, družina, prosti čas	– bere znane in tudi nekatere neznane besede; – zelo dobro razume pomen besed in besednih zvez v preprostem besedilu s pogosto rabljenim in predvidljivim besediščem; – najde in razume določene podatke v besedilu; – se na prebrano besedilo odziva z vstavljanjem pravilne rešitve.	1	1	rumeno	0,80	0,52
								2	1	zeleno	0,87	0,47
								3	1	modro	0,30	0,55
								4	1	rumeno	0,66	0,66
								5	1	rumeno	0,59	0,63
								6	1	rumeno	0,66	0,64

Del	Naloga	Jezikovna zmožnost	Naslov	Tip naloge	Vrsta besedila	Tema	Standard – učenec:	Postavka	Število točk	Območje	IT	ID
C	1	Poznavanje in raba jezika	<i>Im Klassenzimmer</i>	povezovanje, urejanje in razvrščanje	brez besedila – slike, posamezne besede	šola, učilnica, učni pripomočki	– razume pomen besed in besednih zvez; – prepozna in razume temeljno besedišče in ga pravilno razvrsti;	1	1	zeleno	0,98	0,21
								2	1	modro	0,43	0,38
								3	1	zeleno	0,98	0,14
								4	1	zeleno	0,98	0,14
								5	1	zeleno	0,99	0,16
								6	1	zeleno	0,91	0,32
								7	1	zeleno	0,89	0,25
C	2	Poznavanje in raba jezika	<i>Gleich und doch anders</i>	dopolnjevanje z naborom	sestavek	oblačila	– razume pomen besed in besednih zvez v preprostem besedilu s pogosto rabljenim in predvidljivim besediščem; – se na prebrano besedilo odziva z izbiro pravilne rešitve;	1	1	rdeče	0,59	0,43
								2	1	modro	0,41	0,49
								3	1	rdeče	0,54	0,51
								4	1	rdeče	0,47	0,48
								5	1	rdeče	0,39	0,45
C	3	Poznavanje in raba jezika	<i>brez naslova</i>	dopolnjevanje z naborom	brez besedila – posamezni stavki	brez teme – različne teme	– prepozna in razume temeljno besedišče ter se odzove z izbiro prave rešitve; – zna pravilno rabiti slovnične strukture;	1	1	zeleno	0,75	0,26
								2	1	zeleno	0,79	0,35
								3	1	rumeno	0,66	0,37
								4	1	modro	0,48	0,38
								5	1	rdeče	0,65	0,40
C	4	Poznavanje in raba jezika	<i>Weihnachten bei Familie Schmidt</i>	krajši pisni sestavek	sestavek	dom, družina, prazniki	– tvori kratko besedilo s pomočjo besednih iztočnic in slikovne iztočnice; – uporabi usvojeno besedišče v pisnem sestavku.	1	4	rumeno	0,72	0,69
								2	3	modro	0,50	0,70

Analiza dosežkov po postavkah v specifikacijski tabeli

Izhodišče prvega dela (SLUŠNO RAZUMEVANJE) sta bili dve besedili, ki sta govorili o domačih opravilih in naročanju hrane ter pijače. Pri nalogi **A1** (IT = 0,63) so s pomočjo slišanih informacij z nalogami alternativne izbire bolj ali manj uspešno reševali naloge. IT se giblje med 0,72 in 0,50.

Naloga **A2** (IT = 0,79) je bila naloga izbirnega tipa z enim pravilnim odgovorom. IT se giblje med 0,99 in 0,52.

Pri podrobnem poslušanju in parafraziranih izjavah so se pojavljale manjše težave.

Drugi del (BRALNO RAZUMEVANJE) je bil sestavljen iz dveh nalog. Pri nalogi **B1** (IT = 0,64) je bilo pomembno razumevanje daljšega besedila, vezanega na določeno temo. Gre za nalogo izbirnega tipa z enim ali več pravilnimi odgovori. IT se pri teh postavkah giblje med 0,87 in 0,30. Učenci so imeli težave pri podrobnih podatkih, ki so jih morali izluščiti iz besedila.

Naloga **B2** (IT = 0,65) je bila naloga dopolnjevanja brez nabora. V kompleksnejšem besedilu, vezanem na določeno temo, so morali poiskati zahtevane podatke. Učencem je naloga povzročala nekaj težav pri razumevanju besed. IT se, tako kot v pri prejšnji nalogi, giblje med 0,87 in 0,30.

Tretji del (POZNAVANJE IN RABA JEZIKA) je zajemal 4 naloge. Naloga **C1** (IT = 0,88) je bila naloga povezovanja. IT se giblje med 0,99 in 0,43. Rezultati kažejo, da učenci zelo dobro prepoznajo besedišče, vezano na šolsko okolje. Težave so se pojavile le v prepoznavanju besede *Schulbank*.

Naloga **C2** (IT = 0,48) je bila naloga dopolnjevanja z naborom. IT se giblje med 0,59 in 0,39. Upoštevale so se samo popolnoma pravilno zapisane rešitve. Pri nalogi **C3**, nalogi dopolnjevanja z naborom (IT = 0,67), so imeli učenci težavo z vstavljanjem ustreznega časovnega predloga. IT se giblje med 0,79 in 0,48.

4. naloga je bila tvorba naloge (IT = 0,63). Učenci so uspešni pri kriteriju vsebina (IT = 0,72), težave imajo pri postavki jezikovna pravilnost (IT = 0,50).

Sklepne ugotovitve

Analiza dosežkov na NPZ iz nemščine v 6. razredu je pokazala, da so bili učenci pri reševanju nalog zelo uspešni, saj so dosegli povprečni rezultat 67,80 %, kar je le za 0,78 % slabše od lani. To dokazuje, da je pouk nemščine na tej stopnji dobro zastavljen, učenci pa imajo solidno znanje. Najmanj težav jim dela slušno razumevanje, največ težav pa so imeli pri poznavanju besedišča na temo oblačila ter pri bralnem razumevanju. Manj natančni so tudi pri prepisovanju besed iz nabora. Učiteljice, učitelji naj pri delu z učenci v drugem izobraževalnem obdobju namenijo več časa branju avtentičnih oziroma poenostavljenih besedil. Prav tako naj učenci rešujejo zahtevnejše naloge v poznavanju in rabi jezika na različne teme. Članice komisije in sestavljavke nalog ugotavljamo, da pri nacionalnem preizkusu znanja iz nemščine v 6. razredu ni bilo posebnosti. Upoštevale smo priporočila s seminarjev, priporočila Rica ter dragocene nasvete učiteljev iz prakse.

A) SLUŠNO RAZUMEVANJE

1. naloga

Hör zu. Sind die folgenden Aussagen richtig (R) oder falsch (F)? Markiere den entsprechenden Buchstaben R oder F wie im Beispiel.

(Prisluhni besedilu. So naslednje trditve pravilne (R) ali napačne (F)? Označi ustrezno črko R ali F kot v primeru.)

Bastian möchte Fußball spielen

		R	F
0.	Bastian und Florian lernen heute.		X

		R	F
1.	Bastians Zimmer ist sauber.		
2.	Bastian möchte sein Zimmer heute nicht aufräumen.		
3.	Bastians Mutter hat noch andere Hausarbeiten für ihn.		
4.	Bastian kann sich nach der Arbeit mit Florian treffen.		
5.	Bastians Schwester Anna füttert die Katze.		
6.	Anna hilft ihrem Bruder heute.		
7.	Morgen macht Anna die Hausarbeiten.		

(7 točk)

2. naloga

Hör zu. Umkreise die richtige Lösung wie im Beispiel.

(Prisluhni besedilu. Obkroži pravilno rešitev kot v primeru.)

An der Wurstbude

0. Leo und Sabine kommen

- ☒ A zur Wurstbude.
- ☐ B ins Restaurant.
- ☐ C zur Eisdiele.

1. Leo nimmt

- ☐ A eine Pizza.
- ☐ B einen Hamburger.
- ☐ C ein Butterbrot.

2. Sabine möchte

- ☐ A Pizza.
- ☐ B einen Hotdog.
- ☐ C Pfannkuchen.

3. An der Wurstbude gibt es auch

- ☐ A Wienerschnitzel.
- ☐ B Süßigkeiten.
- ☐ C Salat.

4. Sabine nimmt

- A Würstchen.
- B eine Wurstsemmel.
- C ein Käsebrot.

5. Sabine nimmt dazu noch

- A Cola.
- B einen Saft.
- C Wasser.

6. Leo und Sabine bezahlen

- A 5 €.
- B 8,30 €.
- C 10,50 €.

7. Die Verkäuferin bittet die Kinder um

- A Taschengeld.
- B einen 10 Euro-Schein.
- C Kleingeld.

(7 točk)

B) BRALNO RAZUMEVANJE

1. naloga

Lies aufmerksam die Texte.

(Pozorno preberi besedila.)

Schüler aus Zürich erzählen

Denise

Ich besuche die 4. Klasse. Ich habe zwei Katzen. Ich bin ein Einzelkind. Mein Hobby ist Karate. Ich koche gern. In meinem Zimmer habe ich einen Teppich, auf meinem Schreibtisch steht ein großer Computer und über meinem Bett hängen viele Fotos.

Noel

Ich bin 11 Jahre alt. Ich mag Fußball, Tiere und spiele gerne Playmobil. Ich habe einen Hund, mit dem ich sehr gerne spiele. Von allen Tieren mag ich am liebsten Tiger und Löwen, aber auch Pferde. Ich spiele viel mit meiner Schwester.

Matilda

Ich gehe in die 3. Klasse. Meine Hobbys sind Klavier spielen, Reiten und Skifahren. In der Schule mag ich Deutsch und Englisch. In meinem Zimmer habe ich ein Bettsofa und einen bunten Teppich. Ich habe sogar einen Balkon, auf dem ich viel Zeit mit meinem Bruder verbringe.

Chiara

Ich bin 8 Jahre alt. Ich habe eine Schwester, sie heißt Aisha. Meine Hobbys sind Zeichnen, Schreiben und Tanzen. Meine Lieblingsfarbe ist rot. Am liebsten esse ich Bonbons und Schokolade. Meine Lieblingszahl ist neunundneunzig. Ich möchte Tänzerin werden.

Laura

Ich besuche die 4. Klasse. Ich habe keine Geschwister. Meine Lieblingsfarbe ist grün. Ich habe zwei Katzen und einen Hasen. Meine Hobbys sind Lesen, Singen, Rechnen, Tanzen und Fußball spielen. Meine Lieblingstiere sind: Hunde, Tiger, Katzen und Pinguine.

(Prirejeno po: *FlipFlop*, Kinderzeitung der Stadt Zürich, Ausgabe 20, Sommer 2012.)

Für wen trifft das zu? Kreuze an wie im Beispiel. Einzelne Aussagen können für mehrere Schüler zutreffen.

(Za koga veljajo spodnje trditve? Označi kot v primeru. Posamezne trditve lahko veljajo za več učencev.)

	Denise	Noel	Matilda	Chiara	Laura	
0.		X	X	X		<i>hat Geschwister.</i>
1.						hat nur ein Haustier.
2.						isst gern Süßigkeiten.
3.						rechnet gern.
4.						hat Fotos im Zimmer.
5.						mag die Zahl 99.
6.						mag Ballsport.
7.						tanzte gerne.
8.						spielt ein Instrument.

(8 točk)

2. naloga

Lies aufmerksam den Text.

(Pozorno preberi besedilo.)

Verrückt nach Pferden und Pfannkuchen

Hallo, ich bin Katie aus Kanada. Ich lebe mit meinen Eltern und meinem Bruder Paul in der Nähe von Ottawa, Kanadas Hauptstadt. Geboren bin ich aber in Salzburg. Als ich fünf Jahre alt war, sind wir von Österreich nach Kanada umgezogen, weil mein Vater in Ottawa einen tollen Job bekommen hat. Er ist Computertechniker. Mama ist Tierärztin.

Ich mag Kanada sehr gerne. Am Anfang war ich traurig, dass Oma und Opa nicht mehr da waren. Ich habe auch den Kindergarten und meine Freundin Marga vermisst. Aber dann bin ich in die Schule gekommen und habe schnell viele neue Freundinnen gefunden.

Die Sommer hier in Kanada sind fein warm und die Winter schneereich. Weihnachten feiern Oma und Opa immer bei uns in Ottawa. Dann gibt es echte österreichische Weihnachtskekse. Da lasse ich sogar meine Lieblingsspeise, Pfannkuchen mit Ahornsirup, stehen!

Mit Mama, Papa und Paul habe ich viel Spaß. Ich bin, wie Mama, verrückt nach Pferden. Paul und Papa spielen dafür stundenlang Hockey. Am Abend sitzen wir oft auf der großen Veranda und plaudern über unseren Tag. Unser Haus ist wunderschön.

Liebe Grüße Katie

(Prirejeno po: Kleines Volk, 9/2013.)

Ergänze wie im Beispiel.

(Dopolni kot v primeru.)

Das Mädchen heißt (0) Katie. Sie lebt mit Mama, Papa und ihrem

(1) _____ Paul in Kanada. Ihr Vater ist Computertechniker und

ihre (2) _____ ist Tierärztin. Oma und Opa leben in

(3) _____. Ihre Freundin aus Österreich heißt

(4) _____. Am liebsten isst Katie (5) _____.

Katies Lieblingstiere sind (6) _____.

(6 točk)

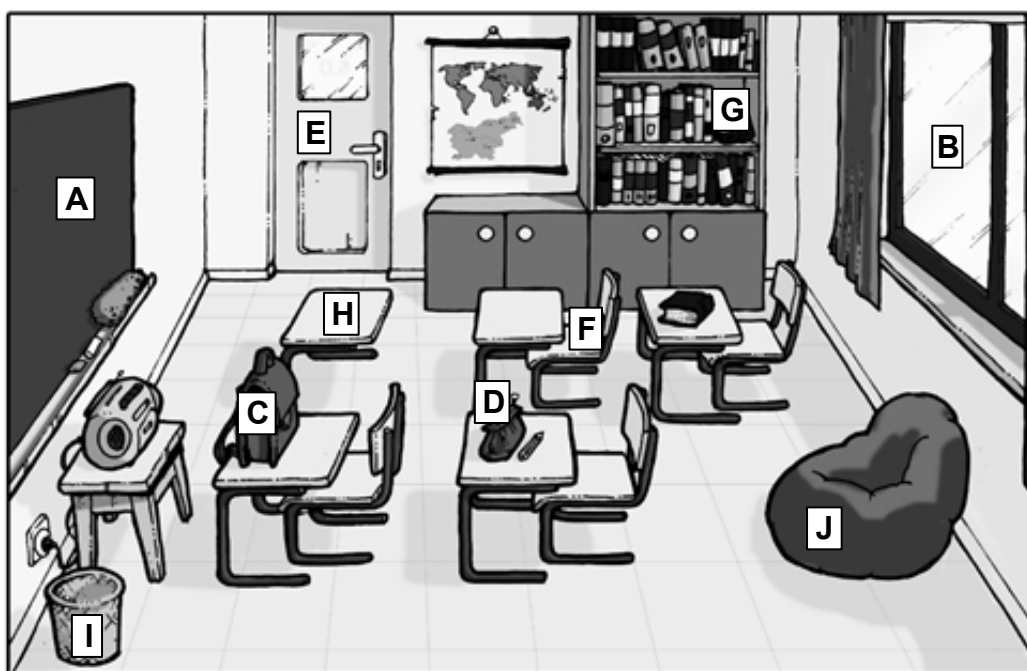
C) POZNAVANJE IN RABA JEZIKA

1. naloga

Was ist im Klassenzimmer? Ordne die Buchstaben zu den Wörtern wie im Beispiel. Zwei Buchstaben bleiben übrig.

(Kaj je v učilnici? Razvrsti črke k besedam kot v primeru. Dve črki sta odveč.)

Im Klassenzimmer

0.	A	die Tafel
1.		der Papierkorb
2.		die Schulbank
3.		das Regal
4.		die Schultasche
5.		der Stuhl
6.		die Tür
7.		das Fenster

(7 točk)

2. naloga

Sieh dir die Bilder an und ergänze den Text mit den Wörtern aus dem Kästchen wie im Beispiel. Drei Wörter bleiben übrig.

(Oglej si slike in dopolni besedilo z besedami iz okvirja kot v primeru. Tri besede so odveč.)

Gleich und doch anders

Bluse	Gummistiefel	Jeans	Kleid	Mantel
Ohringe	Rock	Sandalen	Shirt	

Das sind Ursula und Celina. Sie sind Zwillinge. Sie sehen ähnlich aus und mögen die gleiche Musik, die gleichen Bücher und Filme. Aber sie mögen nicht die gleiche Kleidung.

Ursula trägt eine geblünte (0) Bluse und einen gelben

(1) _____. Sie liebt Schmuck. Eine Halskette,

(2) _____ und Armbänder dürfen nicht fehlen.

Ihre Zwillingsschwester Celina ist immer sportlich gekleidet. Wenn sie in die Schule geht, zieht sie gewöhnlich blaue (3) _____ und ein gestreiftes

(4) _____ an. Sie findet Turnschuhe cool. Aber wenn es regnet, trägt sie immer (5) _____, um nicht nass zu werden.

Zum Spaß kleiden Ursula und Celina sich manchmal gleich. Dann kann man sie nicht unterscheiden.

(5 točk)

3. naloga

Ergänze die Sätze mit um, im oder am wie im Beispiel.

(Povedi dopolni z um, im ali am kot v primeru.)

0. Weihnachten ist am 25. Dezember.

1. Lukas fährt _____ Winter Ski.

2. Ich stehe jeden Tag _____ halb sieben auf.

3. Die Kinder spielen _____ Nachmittag Fußball.

4. Ich habe _____ Mai Geburtstag.

5. Mario kommt _____ Montag zu mir.

(5 točk)

(Opiši sliko z najmanj šestimi povedmi.)

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There is no handwriting or other markings on the paper.

Vsebina:	4 točke
Jezikovna pravilnost:	3 točke

DOSEŽKI IN REZULTATI NACIONALNEGA PREVERJANJA ZNANJA | 245

4.2.5.2 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz nemščine v 9. razredu

Izhodišča in zasnova preizkusa znanja

Izhodišča in zasnova preizkusa znanja so opisani v dokumentu *Informacija o preizkusu znanja*.

Opis, obseg in vsebina preizkusa

Čas reševanja preizkusa je bil 60 minut oziroma več, glede na prilagoditve za učence s posebnimi potrebami. Preizkus je vseboval slušno razumevanje (2 nalogi s 15 postavkami), bralno razumevanje (3 naloge s 15 postavkami), poznavanje in rabo jezika (3 naloge z 20 postavkami) ter pisno sporočanje (1 naloga s 4 postavkami). Skupno število točk vseh štirih delov je bilo 65, število postavk pa 54.

Tipi nalog

Preizkus je vseboval naloge:

- alternativne izbire,
- izbirnega tipa z enim pravilnim odgovorom,
- dopolnjevanja z naborom/brez nabora,
- povezovanja,
- kratkih odgovorov in
- vodeni sestavek.

Preglednica 4.2.5.2.1: Sestava preizkusa znanja glede na taksonomske stopnje

Taksonomska stopnja	Deli preizkusa
IV. znanje in poznavanje	30 %
V. razumevanje in uporaba	35 %
VI. samostojno reševanje novih problemov, samostojna interpretacija, vrednotenje	35 %

Naloge so bile sestavljene v skladu z navedenimi deleži taksonomskih stopenj.

Analiza dosežkov

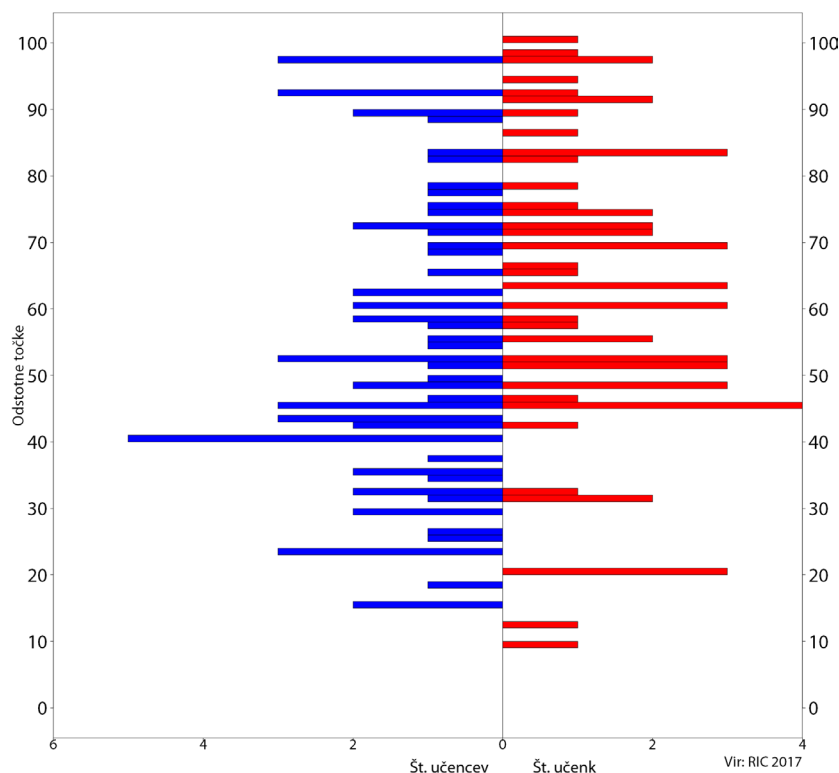
Osnovni statistični podatki

Preglednica 4.2.5.2.2: Osnovni statistični podatki

Število učencev	128
Število postavk	54
Možne točke	65
Povprečno štev. točk	37,26
Povprečno štev. odstotnih točk	57,32
Standardni odklon v odstotnih točkah	22,69
Indeks težavnosti	0,57
Indeks zanesljivosti	0,94

Dosežki po spolu in regijah

Slika 4.2.5.2.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri nemščini, 9. razred

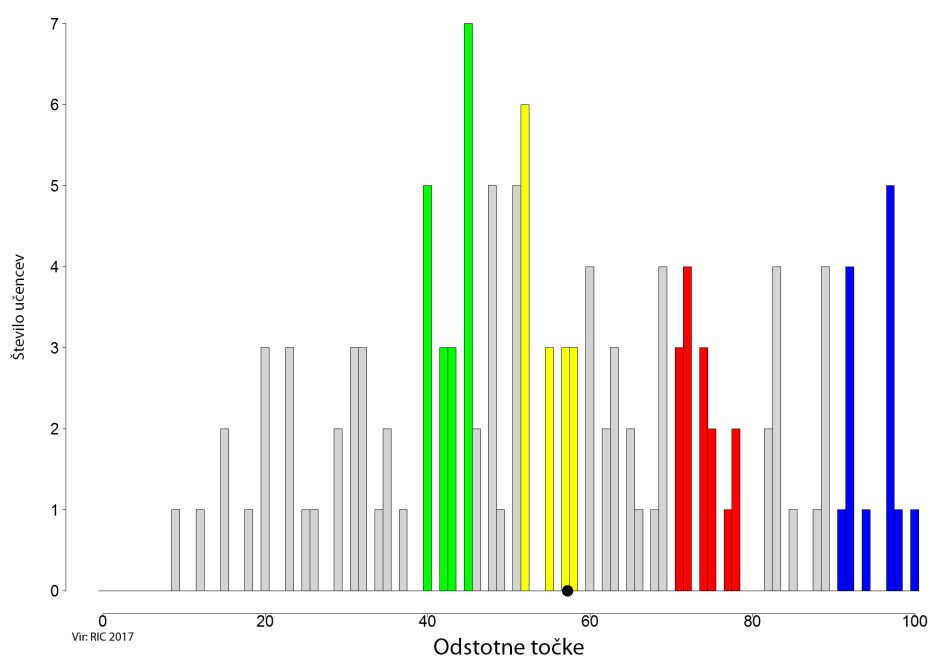

Dosežki NPZ po spolu nam kažejo, da so učenke za spoznanje uspešnejše od učencev.

128 učenk in učencev je preizkuse pisalo na 9 šolah, v treh regijah (koroški, podravski in pomurski). Razlike med številom učencev in številom vključenih šol so med regijami zelo velike (v eni od regij npr. samo 1 šola, kjer so 3 učenci pisali NPZ iz nemščine v 9. razredu), zato podatki ne omogočajo posploševanj.

Opisi dosežkov učencev na nacionalnem preverjanju znanja v 9. razredu

Slika 4.2.5.2.2: Porazdelitev točk pri nemščini, 9. razred

ZELENO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri nemščini določajo mejo *spodnje četrtine dosežkov*, so uspešno rešili te naloge:

A) SLUŠNO RAZUMEVANJE

Poslušajo dve besedili in pokažejo razumevanje posameznih podrobnosti ter bistva s pisnimi dejavnostmi.

1. naloga

Pri 1. nalogi govornega besedila so učenci slišali besedilo na temo nakupovanje v trgovski hiši. Uspešno so rešili 1., 3., 4. in 5. postavko izbirnega tipa, kjer so se odločali med tremi ponujenimi odgovori. Na taksonomski ravni so to manj zahtevne postavke.

2. naloga

Pri 2. nalogi govornega besedila so učenci slišali intervju med mladostnikom in novinarko. Uspešno so rešili 1., 2. in 3. postavko naloge dopolnjevanja brez nabora. Iz besedila so morali razbrati določene specifične podatke.

B) BRALNO RAZUMEVANJE

Učenci berejo in razumejo besedilo na določeno temo, ki vsebuje tudi neznane besede in besedne zveze.

2. naloga

Pri 2. nalogi bralnega razumevanja so morali učenci prebrati besedilo na temo počitnice in razbrati glavno misel krajših besedil. Uspešno so rešili 1., 4. in 5. postavko.

3. naloga

Pri 3. nalogi bralnega razumevanja so učenci uspešno rešili 1. postavko alternativne izbire, kjer so se odločali, ali je izjava pravilna ali napačna. Najti so morali določene specifične podatke.

C) POZNAVANJE IN RABA JEZIKA

Učenci poznajo in uporabljajo besedišče ter določene jezikovne strukture v sobesedilu.

1. naloga

Pri 1. nalogi poznavanja in rabe jezika so učenci uspešno rešili 7. postavko alternativne izbire, kjer so morali izmed štirih ponujenih rešitev izbrati pravilno.

V zelenem območju je največ postavk slušnega in bralnega razumevanja, nekaj pa tudi iz poznavanja besedišča. Učenci besedišče in jezikovne strukture najprej prepoznajo s poslušanjem, nato z branjem in jih šele nato začnejo tudi uporabljati. Pri slušnem in bralnem razumevanju so pokazali, da znajo poiskati prave podatke v besedilu.

RUMENO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri nemščini določajo mejo med polovicama dosežkov, so poleg nalog iz zelenega območja uspešno rešili še te naloge:

A) SLUŠNO RAZUMEVANJE

Poslušajo dve besedili in pokažejo razumevanje posameznih podrobnosti ter bistva s pisnimi dejavnostmi.

1. naloga

Učenci so uspešno rešili 2. postavko alternativne izbire z eno možno izbiro.

2. naloga

Pri 2. nalogi govornega besedila so učenci slišali intervju. Uspešno so rešili 5., 8. in 9. postavko naloge dopolnjevanja. Ob selektivnem poslušanju so morali slišati pravo informacijo in jo samostojno zapisati.

B) BRALNO RAZUMEVANJE

Učenci berejo in razumejo besedilo na določeno temo, ki vsebuje tudi neznane besede in besedne zveze.

1. naloga

Uspešno so rešili 1. postavko. Gre za razumevanje besedila, vezanega na temo časopis. S selektivnim branjem so poiskali informacijo v besedilu in na kratko odgovorili na vprašanja. Naloga je na taksonomski ravni srednje zahtevna.

3. naloga

Pri 3. nalogi bralnega razumevanja so na temo šola uspešno rešili 4. in 5. postavko. Gre za naloge alternativne izbire, kjer so se odločali, ali je izjava pravilna ali napačna.

C) POZNAVANJE IN RABA JEZIKA

Učenci poznajo in uporabljajo besedišče ter določene jezikovne strukture v sobesedilu.

1. naloga

Učenci so pravilno rešili 6. in 9. postavko naloge alternativne izbire, kjer so morali izmed štirih ponujenih rešitev izbrati pravilno. Pri 6. postavki so morali izbrati ustrezen pridevnik, pri 9. pa ustrezen glagol.

2. naloga

Učenci so pravilno rešili 4. postavko naloge dopolnjevanja z naborom. Vstaviti so morali veznik *aber*.

D) PISNO SPOROČANJE

Učenci tvorijo krajše vodeno pisno besedilo na podlagi iztočnic.

Pri tej nalogi so s pomočjo iztočnic napisali vodeno besedilo – elektronsko sporočilo na določeno temo. Učenci so bili pri tvorbi nalogi uspešni pri postavki zgradba. Gre za nalogo, ki preverja zmožnost tvorjenja besedila s pomočjo danih iztočnic.

V rumenem območju je nekaj postavk iz bralnega razumevanja, kar priča o tem, da učenci znajo poiskati informacije, sklepati in izluščiti bistvo. Pri nalogah slušnega razumevanja pokažejo, da znajo natančno poslušati besedilo na znano temo ter poiskati določene podatke in jih pri reševanju naloge uporabiti. Pri poznavanju in rabi jezika učenci pokažejo, da prepoznajo določene strukture in besedišče ter jih znajo uporabiti. Pri tvorbi nalogi uporabljajo preproste stavčne strukture.

RDEČE OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri nemščini določajo *zgornjo četrtino dosežkov*, so poleg nalog iz zelenega in rumenega območja uspešno rešili še te naloge:

A) SLUŠNO RAZUMEVANJE

Poslušajo dve besedili in pokažejo razumevanje posameznih podrobnosti ter bistva s pisnimi dejavnostmi.

2. naloga

Pri 2. nalogi govornega besedila so učenci slišali pogovor – intervju. Uspešno so rešili 4., 7. in 10. postavko naloge dopolnjevanja brez nabora. Ob selektivnem poslušanju so morali slišati pravo informacijo in jo samostojno zapisati.

B) BRALNO RAZUMEVANJE

Učenci berejo in razumejo besedilo na določeno temo, ki vsebuje tudi neznane besede in besedne zveze.

1. naloga

Uspešno so rešili 2. in 3. postavko. Gre za razumevanje besedila, vezanega na določeno temo. S selektivnim branjem so poiskali informacijo v besedilu in na kratko odgovorili na vprašanja. Naloga je na taksonomski ravni srednje zahtevna.

2. naloga

Uspešno so rešili 2. in 3. postavko. Učenci so morali prebrati besedilo na temo počitnice in razbrati glavno misel krajših besedil.

3. naloga

Učenci so uspešno rešili 3. postavko naloge alternativne izbire, kjer so se odločali, ali je izjava pravilna ali napačna.

C) POZNAVANJE IN RABA JEZIKA

Učenci poznajo in uporabljajo besedišče ter določene jezikovne strukture v sobesedilu.

1. naloga

Učenci so uspešno rešili 1., 2., 3., 4. in 8. postavko naloge, kjer so morali izmed štirih ponujenih rešitev izbrati pravilno.

3. naloga

Učenci so pravilno rešili 1. postavko naloge dopolnjevanja besedila brez nabora. Naloga je na taksonomski ravni zahtevnejša.

D) PISNO SPOROČANJE

Učenci tvorijo krajše vodeno pisno besedilo na podlagi iztočnic.

Pri pisnem sporočanju so uspešno rešili postavko vsebina in besedišče. Ob danih iztočnicah znajo pisati kratke opise na določeno temo. Uporabljajo preproste stavčne strukture.

MODRO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri nemščini določajo *zgornjo desetino dosežkov*, so poleg nalog iz zelenega, rumenega in rdečega območja uspešno rešili še te naloge:

A) SLUŠNO RAZUMEVANJE

Poslušajo dve besedili in pokažejo razumevanje posameznih podrobnosti ter bistva s pisnimi dejavnostmi.

2. naloga

Učenci so uspešno rešili 6. postavko naloge dopolnjevanja brez nabora. Na taksonomski ravni je to zahtevnejša postavka prepoznavanja informacij na recepcijski ravni.

B) BRALNO RAZUMEVANJE

Učenci berejo in razumejo besedilo na določeno temo, ki vsebuje tudi neznane besede in besedne zveze.

1. naloga

Uspešno so rešili 5. postavko. S selektivnim branjem so poiskali informacijo v besedilu in na kratko odgovorili na vprašanja. Naloga je na taksonomski ravni zahtevnejša.

3. naloga

Uspešno so rešili 2. postavko naloge alternativne izbire, kjer so se odločali, ali je izjava pravilna ali napačna. Gre za razumevanje besedila, vezanega na temo šola.

C) POZNAVANJE IN RABA JEZIKA

Učenci poznajo in uporabljajo besedišče ter določene jezikovne strukture v sobesedilu.

1. naloga

Pri nalogi poznavanja in rabe jezika so morali učenci dopolniti poved iz nabora besed. Uspešno so rešili 5. in 10. postavko naloge alternativne izbire, kjer so morali izmed štirih ponujenih rešitev izbrati pravilno.

2. naloga

Učenci so pravilno rešili 1., 2., 3. in 5. postavko naloge dopolnjevanja z naborom. Vrzal v povedi so morali zapolniti z določenim veznikom. Naloga je na taksonomski ravni zahtevnejša.

3. naloga

Učenci so pravilno rešili 2., 3., 4. in 5. postavko naloge dopolnjevanja besedila brez nabora. Naloga je na taksonomski ravni zahtevnejša.

D) PISNO SPOROČANJE

Učenci tvorijo krajše vodeno pisno besedilo na podlagi iztočnic.

Pri pisnem sporočanju so uspešno rešili postavko jezikovna pravilnost. Ob danih iztočnicah znajo pisati kratke opise na določeno temo. Uporabljajo preproste stavčne strukture.

B) BRALNO RAZUMEVANJE

Učenci berejo in razumejo besedilo na določeno temo, ki vsebuje tudi neznane besede in besedne zveze.

1. naloga

Učenci so uspešno rešili 4. postavko naloge kratkih odgovorov. Na taksonomski ravni je to zahtevnejša postavka prepoznavanja informacij na recepcijski ravni. Pri tej postavki ostali učenci niso bili dovolj natančni pri branju, saj so pri zapisu odgovora izpuščali besedo *etwa*.

Sklep

Razporeditev dosežkov kaže, da so učenci najuspešnejši pri slušnem in bralnem razumevanju, kar je v skladu z učnimi cilji za razvijanje sporočilne sposobnosti, ki je prilagojena otrokovi starostni stopnji. Učenci so torej uspešni pri nalogah slušnega razumevanja, kjer pazljivo in natančno poslušajo ter se ustrezno pisno odzovejo. Uspešni so tudi pri bralnem razumevanju, kjer berejo in razumejo na določeno temo vezano besedilo, ki vsebuje izraze v dometu njihovega besednega zaklada. Naloge poznavanja in rabe jezika spadajo na višjo taksonomsko raven, zato so tudi bolj selektivne. Razvijanje sporočilne sposobnosti je najpomembnejši cilj pouka nemščine, kar upoštevamo tudi pri sestavi preizkusa znanja. Prav tako rezultati kažejo, da so tipi nalog učencem znani in s tem niso imeli težav. Večina učencev prepozna besedišče. Več težav so imeli samo tam, kjer so morali bolj natančno poslušati oz. brati ter sklepati in povezovati. Zahtevnejša je bila tudi tvorba naloge, ki preverja sporazumevalno sposobnost učencev, učenci pa so imeli največ težav z jezikovno pravilnostjo.

Glede na cilje preverjanja ima skoraj vsaka naloga postavke, ki padejo vsaj v dve območji.

Veliko postavk v preizkusu (12) spada v zeleno območje, 11 postavk v rumeno, v rdečem območju je največ postavk (16), predvsem naloge poznavanja in rabe jezika, pa tudi bralnega razumevanja, v modrem območju je ena postavka naloge slušnega razumevanja, 2 postavki bralnega razumevanja in 10 postavk pri poznavanju in rabi jezika ter 1 postavka pri pisnem sporočanju, 1 postavka pa je zunaj vseh območij, in to pri bralnem razumevanju.

Ravni zahtevanega znanja so v skladu s cilji in standardi učnega načrta, zato so rezultati pričakovani.

Specifikacijska tabela preizkusa znanja

Preglednica 4.2.5.2.3: Specifikacijska tabela, nemščina, 9. razred

Del	Naloga	Jezikovna zmožnost	Naslov	Tip naloge	Vrsta besedila	Tema	Standard – učenec	Postavka	Število točk	Območje	IT	ID
A	1	Slušno razumevanje	<i>Sophie geht einkaufen</i>	naloge izbirnega tipa z eno možno izbiro	pripoved	nakupovanje: oddelki v trgovski hiši	– iz besedila razbere določene specifične podatke;	1	1	zeleno	0,83	0,43
								2	1	rumeno	0,66	0,39
								3	1	zeleno	0,71	0,16
								4	1	zeleno	0,89	0,31
								5	1	zeleno	0,71	0,45
A	2	Slušno razumevanje	<i>Interview mit Ben</i>	naloge dopolnjevanja brez nabora	intervju	prosti čas: interesne dejavnosti, šport; šola	– razume temeljno sporočilo besedil s področja prostega časa in šole; – iz besedila razbere določene specifične podatke;	1	1	zeleno	0,79	0,48
								2	1	zeleno	0,77	0,50
								3	1	zeleno	0,73	0,56
								4	1	rdeče	0,43	0,67
								5	1	rumeno	0,80	0,38
								6	1	modro	0,35	0,41
								7	1	rdeče	0,57	0,55
								8	1	rumeno	0,64	0,68
								9	1	rumeno	0,53	0,58
								10	1	rdeče	0,65	0,40
B	1	Bralno razumevanje	<i>Die Tageszeitung</i>	naloge kratkih odgovorov	članek	sredstva obveščanja: časopisi	– poišče določene specifične podatke;	1	1	rumeno	0,62	0,52
								2	1	rdeče	0,57	0,55
								3	1	rdeče	0,49	0,70
								4	1	nad modrim	0,23	0,32
								5	1	modro	0,34	0,46
B	2	Bralno razumevanje	<i>Aus dem Ferienprogramm</i>	naloge povezovanja, urejanja in razvrščanja	spored	sredstva obveščanja: TV	– razbere glavno misel krajših besedil iz osebnega in delno širšega tematskega področja in najvažnejše podrobnosti;	1	1	zeleno	0,88	0,42
								2	1	rdeče	0,54	0,53
								3	1	rdeče	0,67	0,49
								4	1	zeleno	0,87	0,34
								5	1	zeleno	0,76	0,49
B	3	Bralno razumevanje	<i>Ein Schuljahr mit Huskys</i>	naloge izbirnega tipa z eno možno izbiro	obvestilo, oglas	šola, potovanje: spoznavanje tujih krajev	– poišče določene specifične podatke;	1	1	zeleno	0,91	0,23
								2	1	modro	0,39	0,13
								3	1	rdeče	0,48	0,28
								4	1	rumeno	0,73	0,12
								5	1	rumeno	0,61	0,44

Del	Naloga	Jezikovna zmožnost	Naslov	Tip naloge	Vrsta besedila	Tema	Standard – učenec:	Postavka	Število točk	Območje	IT	ID
C	1	Poznavanje in raba jezika	-	naloge izbirnega tipa z eno možno izbiro	posamezni stavki	različne teme	– uporabi usvojeno besedišče v novih kontekstih;	1	1	rdeče	0,62	0,37
								2	1	rdeče	0,63	0,28
								3	1	rdeče	0,63	0,35
								4	1	rdeče	0,53	0,54
								5	1	modro	0,48	0,38
								6	1	rumeno	0,80	0,44
								7	1	zeleno	0,75	0,53
								8	1	rdeče	0,45	0,56
								9	1	rumeno	0,63	0,43
								10	1	modro	0,44	0,62
C	2	Poznavanje in raba jezika	<i>Typisch deutsch?</i>	naloge dopolnjevanja z naborom	prispevek	hrana, pijača	– uporabi usvojeno besedišče v novih kontekstih;	1	1	modro	0,41	0,49
								2	1	modro	0,34	0,63
								3	1	modro	0,59	0,43
								4	1	rumeno	0,58	0,59
								5	1	modro	0,52	0,50
C	3	Poznavanje in raba jezika	<i>An einer Unfallstelle</i>	naloge dopolnjevanja brez nabora	sestavek	promet	– uporabi usvojeno besedišče v novih kontekstih; – pravilno uporabi preproste strukture;	1	1	rdeče	0,48	0,40
								2	1	modro	0,38	0,46
								3	1	modro	0,30	0,53
								4	1	modro	0,34	0,43
								5	1	modro	0,16	0,55
D	1	Pisno sporočanje	-	vodeni/ strukturirani sestavek/besedilo	elektronsko sporočilo	Slovenija: moja domovina; oblačila in obutev; naravno okolje: vreme	– napiše razumljivo besedilo tudi s podrobnostmi iz vsakdanjega okolja, z realnega področja, ki ga osebno zanima; – tvori besedilo z uporabo navodil; – večinoma pravilno uporablja posebnosti nemščine pri zapisu; – obvlada v ustrezni meri besedišče in strukture, ki so potrebne za besedila v običajnih situacijah; – zna znane informacije posredovati; – na preprost način predstavi lastno državo.	Vsebina	5	rdeče	0,59	0,74
								Zgradba	2	rumeno	0,63	0,68
								Besed.	4	rdeče	0,51	0,84
								Jezik	4	modro	0,45	0,79

Analiza dosežkov po postavkah v specifikacijski tabeli

Izhodišče prvega dela (SLUŠNO RAZUMEVANJE) sta bili dve neznani govornici. S tema nalogama smo preverjali učenčev zmožnost poslušanja in slušnega razumevanja.

Nalogo **A1** so učenci uspešno rešili, saj se IT giblje med 0,66 in 0,89. Učenci so vešč reševanja naloge izbirnega tipa z eno možno izbiro, prav tako jim je tema nakupovanje blizu.

Naloga **A2** je bila zahtevnejša. Učenci so morali natančno poslušati pogovor in dopolniti besedilo brez nabora besed. IT se giblje med 0,35 in 0,80. Najslabše je bila rešena 6. postavka. Učenci so morali zraven že omenjenega nogometa, prepoznati in zapisati še dve športni zvrsti. Pri tej nalogi je bilo največ nerešenih postavk. Učenci so si morali zapomniti veliko informacij in jih tudi samostojno zapisati. Predpostavljamo, da niso bili dovolj pozorni pri poslušanju in jih je 6. postavka presenetila.

Drugi del (BRALNO RAZUMEVANJE) je bil sestavljen iz treh nalog, ki so preverjale učenčeve zmožnosti branja in bralnega razumevanja.

Analiza naloge B1 kratkih odgovorov je pokazala, da so imeli učenci največ težav pri postavkah **B1.4** (IT = 0,23) in **B1.5** (IT = 0,34). Gre za selektivno bralno razumevanje, kjer so morali učenci razumeti določene selektivne podatke, in sicer pred glavnim števnikom besedo *ungefähr* in *über*. Tako slabo rešeni postavki lahko razložimo z dejstvom, da učenci teh besed niso razumeli, ali pa so besedilo površno prebrali.

Naloga bralnega razumevanja **B2** je bila dokaj uspešno rešena. Gre za nalogo povezovanja. Indeks težavnosti se giblje med 0,54 in 0,88.

Prav tako so učenci uspešno rešili nalogo B3 (IT od 0,39 do 0,91), kjer so ugotovili, ali so trditve pravilne ali napačne, torej nalogo alternativnega tipa. Kot zahtevnejša postavka se je izkazala **B3.2** (IT = 0,39). Učenci niso povezali *Norwegisch* s *Sprache des Landes*.

Tretji del (POZNAVANJE IN RABA JEZIKA) je zajemal tri naloge, na podlagi katerih so učenci pokazali, kako dobro poznajo in uporabljajo določene jezikovne strukture ter besedišče v kontekstu.

Nalogo **C1** (IT = 0,60) so učenci dobro rešili. Prepoznali so jezikovne strukture oziroma ustrezno besedišče. Gre za nalogo izbirnega tipa z enim pravilnim odgovorom.

Naloga **C2** (IT = 0,49), naloga dopolnjevanja z naborom, je preverjala poznavanje in uporabo veznih besed. Največ napak se je pojavilo pri postavki **C2.2** (IT = 0,34), kjer so učenci morali prepoznati prilastkov odvisnik in ga vstaviti na ustrezno mesto v besedilu.

Naloga **C3** se je izkazala kot najtežja, saj IT znaša 0,33. Gre za nalogo dopolnjevanja brez nabora. Učenci so vsako postavko dopolnili z ustreznim predlogom, ki se je nanašal na sliko ob nalogi, in ustreznim členom. Vstavljanje slovnično popolnoma pravilne oblike predloga s členom v ustreznem sklonu učenec povzroča še precej težav.

V četrtem delu **D** (PISNO SPOROČANJE) so učenci tvorili krajše pisno besedilo v obliki elektronskega sporočila na podlagi iztočnic. Vseboval je te postavke: 1. vsebino (IT = 0,59); 2. zgradbo (IT = 0,63); 3. besedišče (IT = 0,51) in 4. jezikovno pravilnost (IT = 0,45).

Na podlagi podatkov lahko sklepamo, da imajo učenci težave pri pisanju vodenega sestavka, ki se nanaša na običajno situacijo (vreme, oblačila, prosti čas). Največ pomanjkljivosti se je pokazalo pri postavki jezikovna pravilnost, kjer je IT najnižji pri omenjeni nalogi.

Sklepne ugotovitve

Rezultati kažejo, da so bile naloge pripravljene v skladu z zastavljenimi cilji PK ter s cilji in standardi v učnem načrtu. Maksimalno število točk, 65, je dosegel en učenec, minimalno število točk je bilo 6, dosegel jih je en učenec. Visok je tudi indeks zanesljivosti, saj znaša 0,94.

Navodila za reševanje nalog so bila jasno oblikovana.

Za izboljšanje dela pri pouku predlagamo več samostojnega tvorjenja besedil ter pri slušnem razumevanju selektivne naloge dopolnjevanja brez nabora.

Učence in učenke je potrebno motivirati, da se bodo pri NPZ potrudili in pokazali svoje dejansko znanje. Nacionalno preverjanje znanja v 9. razredu umeščamo v skupni evropski jezikovni okvir na raven A2. Kot pomoč pri poučevanju in zastavljanju ciljev predlagamo publikacijo *Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje* (Način dostopa (URL):

http://www.mss.gov.si/si/delovna_podrocja/razvoj_solstva/jezikovno_izobrazevanje/skupni_evropski_jezikovni_okvir_sejo/).

A) SLUŠNO RAZUMEVANJE

1. naloga

Sophie geht einkaufen

Lies die Informationen im Kaufhaus, hör zu und markiere die richtige Antwort.

(Preberi informacije v trgovski hiši, prisluhni besedilu in označi pravilni odgovor.)

KAUFHAUS Roter Punkt	
4. Stock:	Restaurant / Garderoben / Toiletten / Gartenmöbel / Kundenservice
3. Stock:	Bettwäsche / Elektrogeräte / Sportartikel / Computer / Video / Software
2. Stock:	Herrenbekleidung / Kinderbekleidung / Spielwaren / Bücher / Schreibwaren
1. Stock:	Schmuck / Schuhe / Damenbekleidung / Accessoires / Junge Mode
Erdgeschoss	Kosmetik / Lebensmittel / Tabakwaren / Parfümerie / Weine / Feinkost

0. A Erdgeschoss.

B

1. Stock.

C

2. Stock.

1. A Erdgeschoss.

B

1. Stock.

C

2. Stock.

2. A 1. Stock.

B

2. Stock.

C

4. Stock.

3. A 1. Stock.

B

3. Stock.

C

4. Stock.

4. A 2. Stock.

B

Erdgeschoss.

C

4. Stock.

5. A 1. Stock.

B

Erdgeschoss.

C

3. Stock.

(5 točk)

2. naloga

Interview mit Ben

Hör zu und ergänze den Text mit den Wörtern aus dem Interview.

(Prisluhni besedilu in dopolni besedilo z besedami iz pogovora.)

Gitte spricht mit Ben über seinen (0) Tagesablauf.

Ben hat gestern (1) _____ gelernt.

Ben steht gewöhnlich um (2) _____ auf.

Meistens fährt Ben mit dem (3) _____ zur Schule.

Ben und sein Vater sehen sich heute ein (4) _____ an.

Bens Lieblingssportarten sind Fußball, (5) _____ und

(6) _____.

Ben mag nicht nur Sport sondern auch (7) _____.

Er trainiert Fußball (8) _____ wöchentlich.

Ben verbringt seine Freizeit auch mit (9) _____.

Sie laufen, fahren Rad oder gehen (10) _____.

(10 točk)

B) BRALNO RAZUMEVANJE

1. naloga

Lies den Text und löse die Aufgabe. (Preberi besedilo in reši nalogo.)

Die Tageszeitung

- frisch wie die Frühstücksbrötchen

Einige Leute starten am Morgen ihren Laptop und informieren sich am Bildschirm über aktuelle Trends und Nachrichten. Wenn sie das während des Frühstücks tun, sollten sie auf die Brotrümel achten und die Tasse nicht über der Tastatur ausleeren. Sonst könnte es teuer werden!

Für viele andere Leute gehört die Zeitung auf den Frühstückstisch wie eine gute Tasse Kaffee, Butter, Konfitüre und leckere Brötchen. Da sind Flecken nicht so schlimm.

Trotz Radio, Fernsehen und Internet ist das Zeitalter der Tageszeitungen nicht zu Ende, denn auch moderne Menschen wollen die gute alte Zeitung nicht missen. Und was sagte einmal ein Spaßvogel? – Solange man mit einem Laptop nicht Fliegen klatschen kann, wird es Zeitungen geben!

Die erste Tageszeitung erschien am 1. Juli 1650 in Leipzig. Sie erschien sechsmal pro Woche. Jede Ausgabe hatte vier Seiten und wurde in einer Auflage von ungefähr 200 Exemplaren vertrieben.

Heute werden in Deutschland etwa 350 Tageszeitungen herausgegeben. Über 20 Millionen Exemplare begleiten die Deutschen täglich beim Frühstück, auf dem Weg zur Arbeit, in der Mittagspause oder im Café.

(Prirejeno po: www.deutschalsfremdsprache.ch. Pridobljeno: 22. 10. 2014.)

Antworte kurz wie im Beispiel. (Odgovori na kratko kot v primeru.)

0. Was ist frisch wie ein Frühstücksbrötchen?

Die Tageszeitung.

1. Wohin gehört für viele Menschen die Zeitung?

2. Wo wurde die erste Tageszeitung herausgegeben?

3. Wie oft wurde sie herausgegeben?

4. Wie viele Tageszeitungen gibt es heutzutage in Deutschland?

5. Wie hoch ist die gesamte Auflage heute?

(5 točk)

2. naloga

Lies die Texte. Wie heißen die Ferienprogramme? Schreibe den entsprechenden Buchstaben in die Tabelle wie im Beispiel. Drei Namen bleiben übrig.

(Preberi besedila. Kako se imenujejo počitniški programi? V razpredelnico vpiši ustrezno črko kot v primeru. Tri imena so odveč.)

Aus dem Ferienprogramm

0. Vier Tage lang probieren wir zusammen verschiedene Disziplinen aus (zum Beispiel: Tischtennis, Tanz, Turnen, Volleyball, Gruppenspiele, Ballspiele, Geländespiele, Hockey), spielen und haben gemeinsam jede Menge Spaß.
1. Wie spielen kleine Affen, Ziegen, Katzenbären und andere Tierkinder? Wir entdecken die Welt der Jungtiere beim Rundgang im Tiergarten mit Buntstiften, Skizzenblock und Geschichten. Für ein Memory-Spiel malen wir Karten mit Tierkindern und ihren Tiermamas und -papas.
2. Hier ist Leckeres und Spaßiges Programm. Wir besichtigen eine italienische Eisdiele. Bevor wir das Eis machen können, bekommen alle eine Kochmütze. Dann schwingen wir den Mixer und den Rührlöffel. Zum Schluss essen wir unsere Eiskreationen.
3. Wir wandern und erkunden auf dem Weg Tiere und Pflanzen. Welche Tierspuren entdecken wir? Wie alt sind die Bäume und was erzählen sie uns? Mit Karte und Kompass orientieren wir uns, sammeln Holz und bauen uns ein verstecktes Lager.
4. Licht an, Vorhang auf: Schnuppere erste Bühnenluft und stehe am Ende selbst auf der großen Bühne. Wir singen, tanzen und musizieren. Am 5. 9. gibt es eine tolle Aufführung für Familie, Freunde und alle Interessierten.
5. Wir starten eine spannende Hofrally: Dabei erfahrt ihr zum Beispiel wie viele Liter Milch eine Kuh am Tag gibt und lernt die kleinste Schafrasse der Welt kennen. Natürlich dürft ihr viele Tiere auf dem Hof streicheln und füttern.

(Prirejeno po: http://www.heidelberg.de/site/Heidelberg_ROOT/get/documents/heidelberg/Objektdatenbank/51/PDF/51_pdf_Ferienprogramm2015.pdf,
<http://jugendamt.nuernberg.de/kinder/ferien.html>. Pridobljeno: 5. 4. 2015.)

A	Abenteuer Wald
B	Obst- und Gemüseolympiade
C	Zeichnen und Spiele im Zoo
D	Sprachkurs „Rund um die Welt“
E	SportCamp
F	Selbstgemachten Nachtisch genießen
G	Mit dem Fahrrad unterwegs
H	Erlebnis Bauernhof
I	Musikwoche mit großem Abschlusskonzert

0.	1.	2.	3.	4.	5.
E					

(5 točk)

3. naloga

Lies den Text. Sind folgende Aussagen richtig (R) oder falsch (F)? Markiere wie im Beispiel. (Preberi besedilo. So naslednje izjave pravilne (R) ali napačne (F)? Označi kot v primeru.)

Ein Schuljahr mit Huskys

Das Outdoor* College ist eine deutsche Schule mitten in der norwegischen Wildnis. Hier leben 28 Schüler sieben Monate lang gemeinsam mit Lehrern, Outdoor-Trainern und zirka 40 Huskys. Neben dem Schulalltag, mit kulturellem Austausch und Norwegisch erleben sie das Abenteuer Wildnis: Kajak-Touren, Schneewanderungen und Husky-Schlittenfahrten mit Übernachtungen in Berghütten oder Zelten stehen auf dem Stundenplan.

Der Unterricht findet nach offiziellem Lehrplan und in kleinen Lerngruppen statt. Wer im kommenden Schuljahr in die 9. Klasse eintritt, kann das erste Semester im Outdoor College erleben. Start des neuen Schuljahres im Outdoor College ist am 1. August. Anmeldeschluss ist am 31. März.

Informationen gibt es unter www.outdoor-college.de.

(Prirejeno po: Tipps für Kids, Winter 2015.)

* im Freien, außerhalb des Gebäudes

		R	F
0.	Das Outdoor College befindet sich in Norwegen.	X	
1.	Der Unterricht dauert sieben Monate.		
2.	Die Schüler lernen Kultur und Sprache des Landes kennen.		
3.	Aktivitäten im Freien sind ein Teil des Unterrichts.		
4.	Das Alter der Schüler spielt keine Rolle.		
5.	Bis zum 1. August kann man sich anmelden.		

(5 točk)

(Vir slike: http://www.123rf.com/photo_17989914_musher.html. Pridobljeno: 13. 12. 2015.)

C) POZNAVANJE IN RABA JEZIKA

1. naloga

Markiere die Lösung wie im Beispiel. (Označi rešitev kot v primeru.)

0. Gestern auf der Party war es sehr ...

- ☒ A lustig.
- ☐ B langweiliger.
- ☐ C lauter.
- ☐ D schwer.

1. Warum tust du nie etwas? Dir ist wohl alles ...

- ☐ A schlecht.
- ☐ B egal.
- ☐ C ähnlich.
- ☐ D am liebsten.

2. Mein Zimmer ist oben ...

- ☐ A im Flur.
- ☐ B im Erdgeschoss.
- ☐ C im ersten Stock.
- ☐ D auf der Treppe.

3. Kannst du den ... noch einmal lesen? Du verstehst ihn dann sicher besser.

- ☐ A Buch
- ☐ B Sätze
- ☐ C Übung
- ☐ D Text

4. Telefonieren verboten! Hier ... du nicht telefonieren.

- A darfst
- B willst
- C kannst
- D möchtest

5. In den Alpen ... immer sehr viel Schnee.

- A fließt
- B liegt
- C steht
- D hat

6. Morgen schreibt Cornelia eine Arbeit. Sie ist jetzt schon ...

- A furchtbar.
- B total.
- C locker.
- D nervös.

7. Was findest du wichtiger, ... oder Charakter?

- A Aussehen
- B Fernsehen
- C ansehen
- D zusehen

8. Herr Doktor, ich habe ... Bauchschmerzen.

- A starke
- B manche
- C viele
- D jede

9. Sport ...?! Ich lese lieber.

- A fahren
- B können
- C spielen
- D treiben

10. Heute möchte ich ein ... essen.

- A Schokolade
- B Pizza
- C Eis
- D Banane

(10 točk)

2. naloga

Ergänze den Text mit den Wörtern aus dem Kästchen. Zwei Wörter bleiben übrig.
(Dopolni besedilo z besedami iz okvirja. Dve besedi sta odveč.)

Typisch deutsch?

aber das dass denn die ~~und~~ wann wenn

„Die Deutschen trinken viel Bier und essen Sauerkraut“ ist ein komisches Klischee

(0) und ich wusste nicht, (1) _____ die Leute das immer noch glauben.

Natürlich trinkt man gerne Bier in Deutschland. Es gibt auch viele Brauereien und wirklich gutes Bier. Trotzdem gibt's auch Deutsche, (2) _____ kein Bier mögen. Ich trinke am liebsten Mineralwasser oder Apfelsaft, (3) _____ ich Durst habe. Sauerkraut isst man zu speziellen Gerichten, (4) _____ nicht jeden Tag. Ich weiß nicht, (5) _____ ich zuletzt Sauerkraut gegessen habe.

Tobias aus München

(5 točk)

Wo befinden sich . . . ? Sieh dir das Bild an und ergänze die Sätze wie im Beispiel.
(Kje se nahajajo ...? Oglej si sliko in dopolni povedi kot v primeru.)

- (5 točok)

D) PISNO SPOROČANJE

Dein/e Freund/in aus Deutschland besucht dich nächste Woche und schreibt dir folgende SMS. Schreibe eine E-Mail mit 80 bis 100 Wörtern und beantworte seine/ihre Fragen.

Punkte bekommst du für Inhalt, Aufbau, Wortschatz und sprachliche Richtigkeit.

(Prijatelj/ica iz Nemčije te bo naslednji teden obiskal/-a. Napisal/-a ti je sporočilo. Napiši mu/ji elektronsko sporočilo z 80 do 100 besedami in odgovori na njegova/njena vprašanja. Točke boš dobil/-a za vsebino, zgradbo, besedišče in pravilno rabo jezika.)

Hallo, ich kann es kaum erwarten, nächste Woche nach Slowenien zu kommen. ☺

Wie ist das Wetter? Welche Kleidung soll ich einpacken?

Was sind deine Pläne für das erste Wochenende?

Ich habe leider noch kein Geschenk für deine Eltern. Hast du eine Idee, was ich ihnen kaufen könnte?

LG

Ta prostor lahko uporabiš za
osnutek,
ki se ne vrednoti.

[illegible]

Vsebina:	5 točk
Zgradba:	2 točki
Besedišče:	4 točke
Jezikovna pravilnost:	4 točke

Skupno število točk: 65

4.2.6 Predmetna komisija za matematiko

4.2.6.1 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz matematike v 6. razredu

SLIKE

Slika 4.2.6.1.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri matematiki, 6. razred

Slika 4.2.6.1.2: Porazdelitev točk pri matematiki, 6. razred

PREGLEDNICE

Preglednica 4.2.6.1.1: Osnovni statistični podatki

Preglednica 4.2.6.1.2: Porazdelitev dosežkov pri matematiki po regijah, 6. razred

Preglednica 4.2.6.1.3: Specifikacijska tabela, matematika, 6. razred

4.2.6.2 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz matematike v 9. razredu

SLIKE

Slika 4.2.6.2.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri matematiki, 9. razred

Slika 4.2.6.2.2: Porazdelitev točk pri matematiki, 9. razred

PREGLEDNICE

Preglednica 4.2.6.2.1: Osnovni statistični podatki

Preglednica 4.2.6.2.2: Porazdelitev dosežkov pri matematiki po regijah, 9. razred

Preglednica 4.2.6.2.3: Specifikacijska tabela, matematika, 9. razred

4.2.6.1 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz matematike v 6. razredu

Izhodišča in zasnova preizkusa znanja

Izhodišča in zasnova preizkusa znanja je opisana v dokumentu *Informacija o preizkusu znanja*.

Analiza dosežkov

Osnovni statistični podatki

Preglednica 4.2.6.1.1: Osnovni statistični podatki

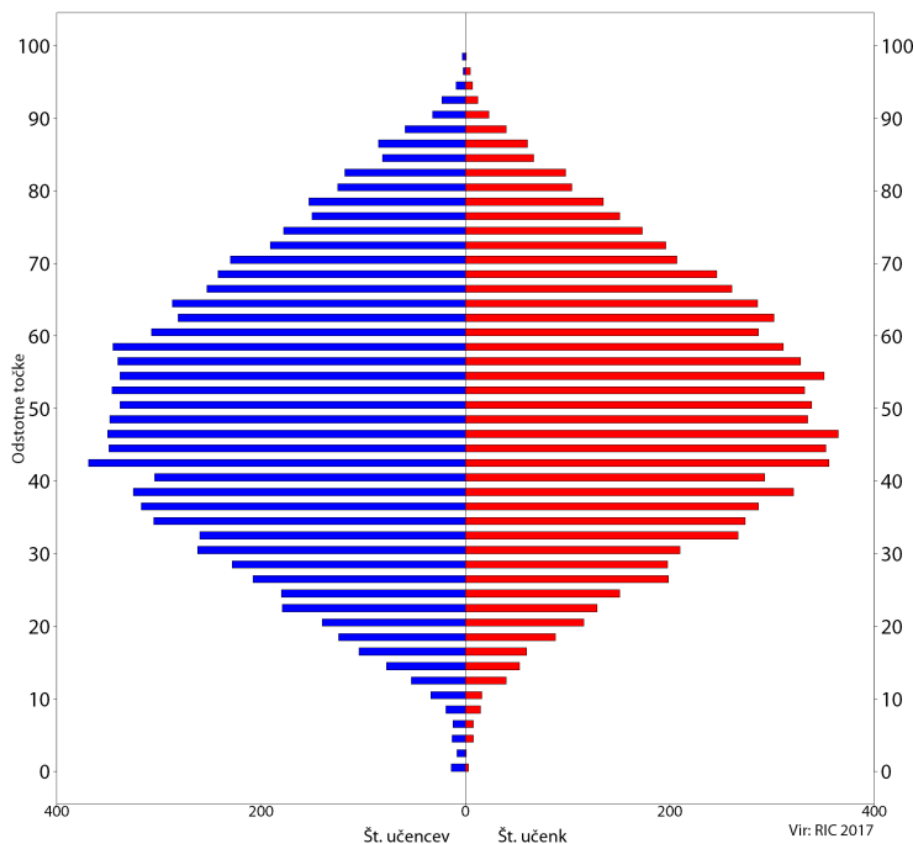
Število učencev	17.567
Število postavk v preizkusu	50
Možne točke	50
Povprečno štev. točk	24,71
Povprečno štev. točk v odstotkih	49,42
Standardni odklon v odstotnih točkah	18,08
Indeks težavnosti	0,49
Indeks zanesljivosti	0,90

Vseh možnih točk (48 točk) ni dosegel nihče od učencev (0,00 %), medtem ko je 17 učencev (0,10 %) doseglo nič točk.

Dosežki po spolu in regijah

Razlaga grafov je podana v poglavju *4.1.2 Smernice za analizo dosežkov nacionalnega preverjanja znanja*.

Slika 4.2.6.1.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri matematiki, 6. razred

Porazdelitev dosežkov po spolu je skoraj simetrična. Učenci in učenke so približno enako uspešno reševali matematične naloge oziroma pri rezultatih ne ugotavljamo pomembnih razlik med spoloma.

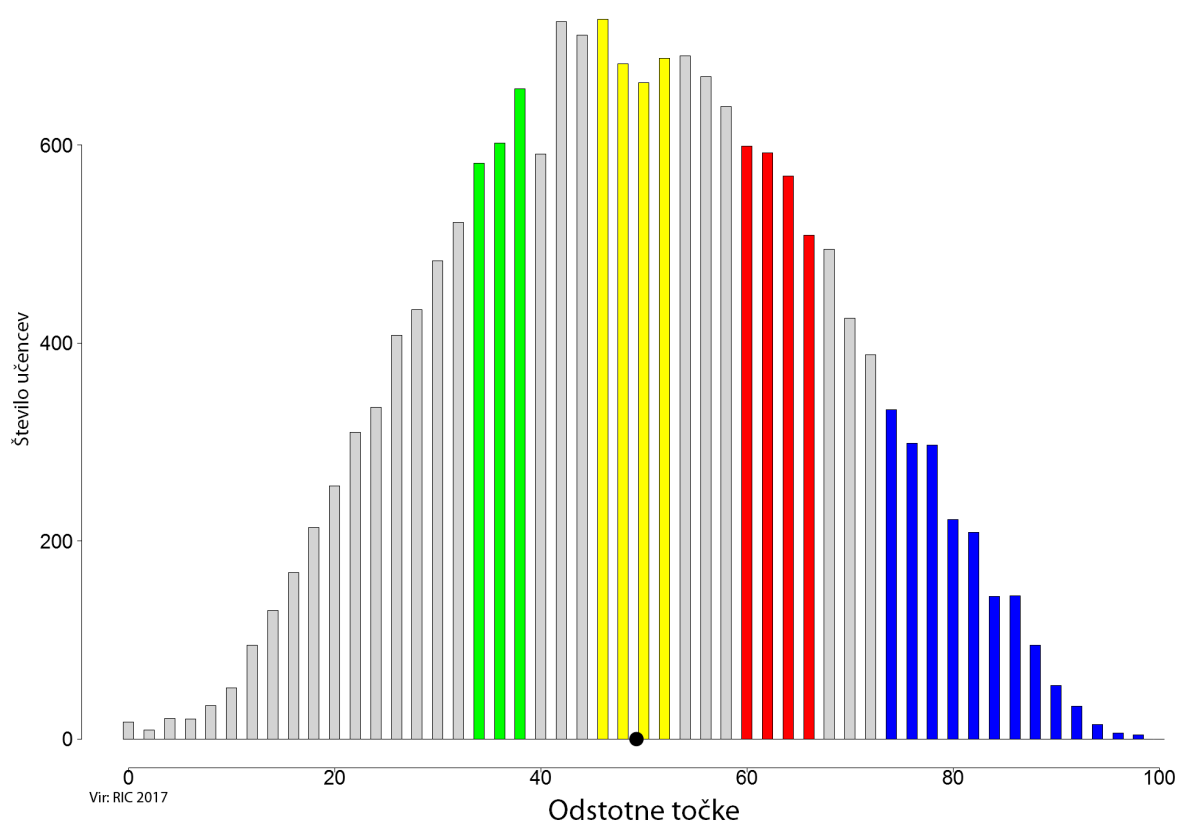
Preglednica 4.2.6.1.2: Porazdelitev dosežkov pri matematiki po regijah, 6. razred

V preglednici so regije zapisane po abecednem redu.

Regija	Povprečni dosežek	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
gorenjska regija	51,13	18,02	1.907	35
goriška regija	47,97	16,74	1.001	28
jugovzhodna Slovenija	48,37	19,21	1.220	36
koroška regija	46,24	17,35	576	21
notranjsko-kraška regija	50,20	18,45	461	17
obalno-kraška regija	47,09	17,49	869	26
osrednjeslovenska regija	52,13	18,11	4.809	105
podravska regija	49,01	18,09	2.581	86
pomurska regija	45,67	17,47	921	39
savinjska regija	48,58	17,47	2.338	60
spodnjeposavska regija	46,32	18,78	560	22
zasavska regija	44,05	17,83	324	8

Opisi dosežkov učencev 6. razreda na nacionalnem preverjanju znanja

Slika 4.2.6.1.2: Porazdelitev točk pri matematiki, 6. razred

Pojasnilo: PK za matematiko je pri opisih dosežkov pri vsaki postavki uporabila tisti cilj iz *Učnega načrta za matematiko (2011)*, ki najbolje odraža cilj posamezne postavke v nalogi.

ZELENO OBMOČJE

Učenci izračunajo vsoto dveh decimalnih števil in jih upodobijo na številske poltraku. Uporabljajo simbolni zapis »je element« za dano množico. Narisana kota primerjajo po velikosti in uporabljajo ustrezno matematično simboliko. V narisani liku prepoznajo kvadrat.

Učenci:

- izračunajo vrednost izraza za dano vrednost spremenljivke (**naloga 2.a.1**);
- ponazorijo dani ulomek kot del lika in na številske premice (**naloga 3.a.1, 3.a.2, 3.c.1 in 3.c.2**);
- uporabljajo pojem množica in ustrezno simboliko (**naloga 5.b.1**);
- primerjajo kota po velikosti (večji, manjši, skladen) brez merjenja (**naloga 7.c.2**);
- razlikujejo pravokotnik in kvadrat (**naloga 9. a**).

Zgled:

nalogi 3. a in 3. c
naloga 7.c.2

RUMENO OBMOČJE

Učenci zaokrožijo števila na stotice oz. na celo vrednost, pisno množijo naravna števila do milijona in izračunajo vrednost številskega izraza. Preberejo število, ki je ponazorjeno na številske poltraku. Prepoznajo udrti kot. Iz preglednice znajo prebrati podatek.

Učenci:

- števila zaokrožijo na stotice (**naloga 1.a.2**);
- pisno množijo naravna števila do milijona (**naloga 1. b**);
- izračunajo vrednost številskega izraza z upoštevanjem vrstnega reda izvajanja računskih operacij (**nalogi 1.d.1 in 1.d.2**);
- decimalno število zaokrožijo na celo vrednost (**naloga 2.a.2**);
- ugotovijo, katero decimalno število je predstavljeno z grafičnim prikazom (**nalogi 3.b.1 in 3.b.2**);
- razlikujejo vrste kotov: udrti/izbočeni (**naloga 7. b**);
- uporabljajo različne oblike predstavljanja problemske situacije (tabele) (**naloga 8. a**).

Zgled:

naloga: 1. b, 1. d
naloga 3. b
naloga 7. b
naloga 8. a

RDEČE OBMOČJE

Učenci seštevajo, odštevajo in delijo naravna števila ter izračunajo vrednost številskega izraza z decimalnimi števili. Pretvarjajo enote za merjenje ploščine, mase in časa. Zapišejo elemente dane množice in prepoznajo presek dveh množic. Izmerijo kot do stopinje natančno in prepoznajo iztegnjeni kot.

Učenci:

- računajo v množici naravnih števil prek milijona (**naloga 1.a.1**);
- pisno delijo z dvomestnim naravnim številom (**naloga 1. c**);
- izračunajo vrednost izraza za dano vrednost spremenljivke (**naloge 2. b, 2.d.1 in 2.d.2**);
- pretvarjajo med sosednjimi enotami (večimske enote v enoimske in obratno) in računajo s količinami (**naloga 4. a, 4. b in 4. c**);
- uporabljajo pojma množica in presek dveh množic ter prepoznajo ustrezno simboliko (**naloga 5.a.1, 5.a.2**);
- izmerijo kot do stopinje natančno (geotrikotnik, kotomer) (**naloga 7.c.1**);
- razlikujejo vrste kotov: iztegnjeni kot (**naloga 7.c.3**).

Zgled:

nalogi 1.a.1 in 1. c,
nalogi 2. b, 2. d
naloge 4. a, 4. b in 4. c
nalogi 7.c.1 in 7.c.3

MODRO OBMOČJE

Učenci izračunajo količnik dveh decimalnih števil. Računajo z dolžinskimi enotami. Rešijo matematični problem iz vsakdanjega življenja, povezan z denarjem oz. s časom. Odčitajo izmerjeno vrednost kota.

Učenci:

- izračunajo vrednost izraza za dano vrednost spremenljivke (**naloga 2. c**);
- pretvarjajo (le med dvema sosednjima enotama) večimenske količine v enoimenske in obratno (**naloga 4. f**);
- rešijo besedilne naloge (probleme) (**naloge 6.a.1, 6.a.2, 6.b.1, 6.b.2 in 8.b.1, 8.b.2, 8. c**);
- izmerijo kot do stopinje natančno (geotrikotnik, kotomer) (**naloga 7. a**).

Zgled:

naloga 2. c
naloga 4. f
nalogi 6. a in 6. b
naloga 7. a
nalogi 8. b in 8. c

NAD MODRIM OBMOČJEM

Naloge, ki niso tipične za nobeno od prej opisanih območij in jih v 65 % primerov ne rešijo niti učenci z najboljšimi dosežki. Te naloge reši manj kot tretjina najboljših učencev, tj. učencev, ki so uvrščeni v modro območje.

Učenci odštejejo kota, dana s stopinjami in minutami. Pretvarjajo enote za merjenje prostornine (votle mere). Zapišejo unijo danih množic, prepoznajo podmnožico in poznajo pojem prazne množice. Rešijo kompleksnejše probleme iz vsakdanjega življenja in geometrijskih situacij.

Učenci:

- pretvarjajo večimenske kotne enote v istoimenske in obratno ter računajo z njimi (**naloga 4. d**);
- zapisujejo merske količine z naravnim številom, decimalnim številom in ulomkom (npr. 5 dℓ, 0,5 ℓ, 1/2 ℓ) ob primerih iz vsakdanjega življenja (**naloga 4. e**);
- uporabljajo pojme podmnožica, unija, presek, prazna množica in jih znajo zapisati z ustrezno simboliko (**naloge 5.a.3, 5.b.2 in 5.b.3**);
- rešijo besedilne naloge (probleme) (**naloge 6.c.1, 6.c.2 in 8. d, 8. e**);
- izračunajo ploščino pravokotnika (brez uporabe obrazcev) (**naloga 9. b**);
- izračunajo obseg pravokotnika (**naloga 9. c**).

Zgled:

naloga 4. d in 4. e
naloga 5.a.3, 5.b.2 in 5.b.3
naloga 6. c
naloga 9. c

Specifikacijska tabela preizkusa znanja

Preglednica 4.2.6.1.3: Specifikacijska tabela, matematika, 6. razred

Naloga	Točke	Področje	Cilj – učenec	Taksonomska stopnja	Razred	Območje	IT	ID	
1	1.a.1	6	Računske operacije in njihove lastnosti	računa v množici naravnih števil prek milijona;	II.	4., 5. in 6.	rdeče	0,62	0,29
	1.a.2		Naravna števila	števila zaokroži na desetice, stotice;	I.		rumeno	0,65	0,36
	1.b		Računske operacije in njihove lastnosti	pisno množi naravna števila do milijona;	II.		rumeno	0,66	0,27
	1.c		Računske operacije in njihove lastnosti	pisno deli z dvomestnim naravnim številom;	II.		rdeče	0,48	0,44
	1.d.1		Računske operacije in njihove lastnosti	izračuna vrednost številskega izraza z upoštevanjem vrstnega reda izvajanja računskih operacij;	III.		rumeno	0,65	0,44
	1.d.2		Računske operacije in njihove lastnosti	izračuna vrednost številskega izraza z upoštevanjem vrstnega reda izvajanja računskih operacij;	III.		rumeno	0,62	0,43
2	2.a.1	6	Računske operacije in njihove lastnosti	izračuna vrednost izraza za dano vrednost spremenljivke;	II.	6.	zeleno	0,89	0,29
	2.a.2		Racionalna števila	decimalno število zaokroži na dano število decimalk;	II.		rumeno	0,62	0,44
	2.b		Računske operacije in njihove lastnosti	izračuna vrednost izraza za dano vrednost spremenljivke;	II.		rdeče	0,57	0,29
	2.c		Računske operacije in njihove lastnosti	izračuna vrednost izraza za dano vrednost spremenljivke;	II.		modro	0,26	0,44
	2.d.1		Računske operacije in njihove lastnosti	izračuna vrednost izraza za dano vrednost spremenljivke;	III.		rdeče	0,61	0,44
	2.d.2		Računske operacije in njihove lastnosti	izračuna vrednost izraza za dano vrednost spremenljivke;	III.		rdeče	0,44	0,49
3	3.a.1	6	Racionalna števila	ponazori dani ulomek kot del lika in na številski premici;	I.	6.	zeleno	0,92	0,28
	3.a.2		Racionalna števila	ponazori dani ulomek kot del lika in na številski premici;	I.		zeleno	0,90	0,33
	3.b.1		Racionalna števila	ugotovi, kateri ulomek je predstavljen z grafičnim prikazom;	I.		rumeno	0,69	0,58
	3.b.2		Racionalna števila	ugotovi, kateri ulomek je predstavljen z grafičnim prikazom;	I.		rumeno	0,69	0,58
	3.c.1		Racionalna števila	ponazori dani ulomek kot del lika in na številski premici;	I.		zeleno	0,81	0,46
	3.c.2		Racionalna števila	ponazori dani ulomek kot del lika in na številski premici;	I.		zeleno	0,83	0,44

Naloga	Točke	Področje	Cilj – učenec	Taksonomska stopnja	Razred	Območje	IT	ID	
4	4.a	6	Merjenje	pretvarja med sosednjimi enotami (večimske enote v enoimske in obratno) in računa s količinami;	I.	4., 5. in 6.	rdeče	0,60	0,24
	4.b		Merjenje	pretvarja med sosednjimi enotami (večimske enote v enoimske in obratno) in računa s količinami;	III.		rdeče	0,55	0,46
	4.c		Merjenje	pretvarja med sosednjimi enotami (večimske enote v enoimske in obratno) in računa s količinami;	II.		rdeče	0,50	0,51
	4.d		Merjenje	pretvarja večimske kotne enote v istoimske in obratno ter računa z njimi;	III.		nad modrim	0,23	0,40
	4.e		Merjenje	zapisuje merske količine z naravnim številom, decimalnim številom in ulomkom (npr. 5 dℓ, 0,5 ℓ, 1/2 ℓ) ob primerih iz vsakdanjega življenja;	III.		nad modrim	0,19	0,36
	4.f		Merjenje	pretvarja (le med dvema sosednjima enotama) večimske količine v enoimske in obratno.	III.		modro	0,27	0,43
5	5.a.1	6	Logika in jezika	uporablja pojma množica in podmnožica;	I.	4. in 5.	rdeče	0,62	0,32
	5.a.2		Logika in jezika	uporablja pojme množica, osnovna množica, podmnožica, unija, presek, prazna množica in jih zna zapisati z ustrezno simboliko;	II.		rdeče	0,58	0,21
	5.a.3		Logika in jezika	uporablja pojme množica, osnovna množica, podmnožica, unija, presek, prazna množica in jih zna zapisati z ustrezno simboliko;	II.		nad modrim	0,24	0,18
	5.b.1		Logika in jezika	uporablja pojme množica, osnovna množica, podmnožica, unija, presek, prazna množica in jih zna zapisati z ustrezno simboliko;	I.		zeleno	0,75	0,25
	5.b.2		Logika in jezika	uporablja pojme množica, osnovna množica, podmnožica, unija, presek, prazna množica in jih zna zapisati z ustrezno simboliko;	IV.		nad modrim	0,43	-0,04
	5.b.3		Logika in jezika	uporablja pojme množica, osnovna množica, podmnožica, unija, presek, prazna množica in jih zna zapisati z ustrezno simboliko;	IV.		nad modrim	0,33	-0,02

Naloga	Točke	Področje	Cilj – učenec	Taksonomska stopnja	Razred	Območje	IT	ID	
6	6.a.1	6	Računske operacije in njihove lastnosti	reši besedilne naloge (probleme);	III.	6.	modro	0,34	0,57
	6.a.2		Računske operacije in njihove lastnosti	reši besedilne naloge (probleme);	III.		modro	0,27	0,56
	6.b.1		Računske operacije in njihove lastnosti	reši besedilne naloge (probleme);	III.		modro	0,34	0,57
	6.b.2		Računske operacije in njihove lastnosti	reši besedilne naloge (probleme);	III.		modro	0,22	0,47
	6.c.1		Računske operacije in njihove lastnosti	reši besedilne naloge (probleme);	IV.		nad modrim	0,12	0,43
	6.c.2		Računske operacije in njihove lastnosti	reši besedilne naloge (probleme);	IV.		nad modrim	0,07	0,36
7	7.a	5	Merjenje	oceni, nariše in izmeri kot do stopinje natančno (geotrikotnik, kotomer);	I.	6.	modro	0,46	0,26
	7.b		Merjenje	razlikuje vrste kotov: udrti/izbočeni, polni kot, kot nič, iztegnjeni kot, ostri kot, topi kot, pravi kot;	I.		rumeno	0,68	0,40
	7.c.1		Merjenje	oceni, nariše in izmeri kot do stopinje natančno (geotrikotnik, kotomer);	II.		rdeče	0,53	0,42
	7.c.2		Merjenje	usvoji pojem velikost kota in primerja kota po velikosti (večji, manjši, skladen) brez merjenja;	I.		zeleno	0,79	0,32
	7.c.3		Merjenje	razlikuje vrste kotov: udrti/izbočeni, polni kot, kot nič, iztegnjeni kot, ostri kot, topi kot, pravi kot.	I.		rdeče	0,60	0,50
8	8.a	6	Matematični problemi in problemi z življenjskimi situacijami	uporabljajo različne oblike predstavljanja problemske situacije (fizični ali abstraktni modeli, slikovne predstavitve, formule, diagrami, tabele, vzorci, geometrijske konstrukcije idr.);	II.	6.	rumeno	0,69	0,15
	8.b.1		Matematični problemi in problemi z življenjskimi situacijami	rešijo besedilno nalogo (problem),	II.		modro	0,34	0,49
	8.b.2		Matematični problemi in problemi z življenjskimi situacijami	rešijo besedilno nalogo (problem),	II.		modro	0,30	0,47
	8.c		Matematični problemi in problemi z življenjskimi situacijami	rešijo besedilno nalogo (problem),	III.		modro	0,34	0,37
	8.d		Računske operacije in njihove lastnosti	rešijo besedilne naloge (probleme),	IV.		nad modrim	0,19	0,32
	8.e		Računske operacije in njihove lastnosti	rešijo besedilne naloge (probleme);	IV.		nad modrim	0,17	0,42
9	9.a	3	Geometrijski elementi in pojmi	razlikujejo pravokotnik, kvadrat in opišejo medsebojno lego stranic in njihove lastnosti;	IV.	4., 5. in 6.	zeleno	0,75	0,28
	9.b		Geometrijski elementi in pojmi	izračunajo ploščino pravokotnika in kvadrata (brez uporabe obrazcev);	II.		nad modrim	0,46	0,26
	9.c		Geometrijski elementi in pojmi	izračunajo obseg pravokotnika in kvadrata (z obrazcem).	IV.		nad modrim	0,03	0,16

LEGENDA: Taksonomske stopnje (Gagne): I – poznavanje in razumevanje pojmov in dejstev, II – izvajanje rutinskih postopkov, III – uporaba kompleksnih postopkov, IV – reševanje in raziskovanje problemov

Analiza dosežkov po postavkah v specifikacijski tabeli

Povprečni dosežek postavk po nalogah, ki preverjajo znanje na prvi taksonomski stopnji, je 71 %, na drugi 50 %, na tretji 39 % in na četrti taksonomski stopnji 26 %. Izmed postavk, ki preverjajo znanje:

- prve taksonomske stopnje, je bil najvišji dosežek pri postavki 3.a.1, kjer so učenci morali ponazoriti dano decimalno število na številskem poltraku (92 %), najnižji pa pri postavki 7. a, kjer so učenci odčitali velikost topega kota do stopinje natančno (46 %);
- druge taksonomske stopnje, je bil najvišji dosežek pri postavki 2.a.1, kjer so učenci izračunali vrednost izraza za dani vrednosti spremenljivk (89 %). Najnižji dosežek je bil pri postavki 5.a.3, kjer so učenci morali zapisati elemente unije dveh danih množic (24 %);
- tretje taksonomske stopnje, je bil najvišji dosežek pri postavki 1.d.1, kjer so učenci upoštevali vrstni red računskih operacij v številskem izrazu, ob tem da so veljale vse enakosti v zapisu (65 %). Najnižji dosežek so dosegli pri postavki 4. e, kjer so učenci pretvarjali votle mere in izmed ponujenih vrednosti izbrali pravilno (19 %);
- četrte taksonomske stopnje, je bil najvišji dosežek pri postavki 9. a, kjer so učenci prepoznali kvadrat, oblikovan iz dveh pravokotnikov (75 %), najnižji pa pri postavki 9. c, kjer so učenci v problemski nalogi ugotavljali, za koliko se razlikujeta obsega dveh pravokotnikov (3 %).

Najuspešnejši so bili učenci pri nalogi iz števil (naloge 3), najmanj uspešni pa so bili pri reševanju problemske besedilne naloge iz vsakdanjega življenja (naloge 6).

Sklepne ugotovitve

PK za matematiko ugotavlja, da so rezultati pričakovani. Pri sprejemanju povratne informacije nismo zasledili pripomb, da je bilo nalog preveč ali da so učenci imeli premalo časa za reševanje le-teh. Preizkus je bil v celoti sestavljen po zastavljenih smernicah. Izkazalo se je, da ima preizkus visok indeks zanesljivosti (0,90).

PK za matematiko ugotavlja, da imajo učenci 6. razreda največ težav z reševanjem besedilnih nalog, kar je verjetno posledica dejstva, da imajo težave z bralnim razumevanjem. Po pričakovanju so učenci slabše reševali kompleksno problemsko nalogo.

Učenci imajo težave tudi pri pravilnem zapisovanju matematičnih pojmov ter s pretvarjanjem enot in računanjem z njimi. Ugotavljamo, da imajo slabe številске predstave in ne ugotovijo, da je dobljeni rezultat nesmiseln. Predvidevamo, da premalokrat ocenjujejo vrednost rezultata pred računanjem le-tega.

Slabše so učenci reševali nalogo s področja množic, kar se po učnem načrtu obravnava v 4. in 5. razredu. Tri postavke od petih so pri opisih dosežkov uvrščene nad modrim območjem, kar pomeni, da jih v 65 % primerov niso rešili niti učenci z najboljšimi dosežki. Predlagamo, da se v 4. in 5. razredu tej vsebini nameni večja pozornost.

Najvišje dosežke so učenci dosegli pri nalogi iz ponazarjanja decimalnih števil na številskem poltraku, kar se po učnem načrtu obravnava v 6. razredu.

PK za matematiko je ponovno preverjala morebitne razlike v dosežkih učencev 6. in 9. razreda pri isti nalogi (v 6. razredu postavke 4. a, 4. b, 4. c in 4. d, v 9. razredu postavke 2. a, 2. b, 2. c in 2. d), in sicer pri pretvarjanju enot.

PK ugotavlja, da so bili šestošolci uspešnejši od devetošolcev pri računanju razlike dveh danih kotov v stopinjah in minutah (4. d – 6. razred oz. 2. d – 9. razred), kar se po učnem načrtu obravnava v 6. razredu. Pri ostalih postavkah so bili devetošolci uspešnejši glede na opise dosežkov učencev.

6. razred	
Postavka	Indeks težavnosti
4. a	0,60
4. b	0,55
4. c	0,50
4. d	0,23

9. razred	
Postavka	Indeks težavnosti
2. a	0,66
2. b	0,78
2. c	0,68
2. d	0,15

Predlagamo, da učitelji posebno pozornost namenijo ocenjevanju in računanju z decimalnimi števili ter pretvarjanju enot in računanju z enotami. Prav tako naj namenijo več pozornosti pravilni in dosledni interpretaciji rezultatov.

Pri reševanju nalog s področja ravninske geometrije naj učenci pogosteje uporabljajo modele in s tem razvijajo ravninsko predstavljivost.

Pri reševanju besedilnih nalog naj učitelji spodbujajo učence k uporabi bralnih strategij, da bodo besedilno nalogo korektno opisali z matematičnim jezikom, in k povezovanju strategij reševanja problema z izkušnjami iz življenja, kar bo pripomoglo k logičnemu razmišljanju.

Priporočamo, da se vsebine, ki so predpisane z učnim načrtom za 1. in 2. triletje, v celoti obravnavajo in primerno utrdijo pred pisanjem NPZ, medtem ko se izločene vsebine iz strukture NPZ lahko obravnavajo po izvedbi NPZ, kar naj bo razvidno tudi iz učiteljeve letne priprave na pouk. Posebno pozornost naj učitelji namenijo ciljem iz učnega načrta, zapisanim v sklopu *Matematični problemi in problemi z življenjskimi situacijami*, ki naj jih smiselno povezujejo z obravnavo ostalih sklopov učnega načrta.

1. Izračunaj:

1. a) $85\,392 - 7\,528 + 2\,023\,810 =$

(1 točka)

Rezultat zaokroži na stotice: _____

(1 točka)

1. b) $354 \cdot 87 =$

(1 točka)

1. c) $72\,612 : 36 =$

(1 točka)

1. d) $2^4 : 8 + 8 =$

(2 točki)

2. Izračunaj vrednosti izrazov, če je $x = 4,2$ in $y = 5,25$.

2. a) $x + y =$

(1 točka)

Vsoto zaokroži na celo vrednost: _____

(1 točka)

2. b) $x \cdot y =$

(1 točka)

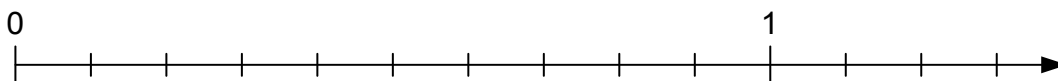
2. c) $y : x =$

(1 točka)

2. d) $(2 \cdot y - x) : 3 =$

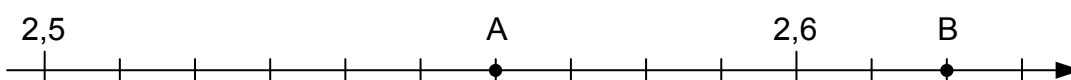
(2 točki)

3. a) Na številske poltraku označi sliki števil 0,3 in 1,2.

(2 točki)

3. b) Kateri števili predstavljata točki A in B na številske poltraku?

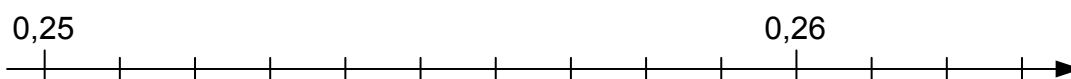

A()

B()

(2 točki)

3. c) Na številske poltraku označi sliki števil 0,253 in 0,262.

(2 točki)

4. a) V vstavi znak <, > ali =, da bo spodnja izjava pravilna.

$$5 \text{ dm}^2 \quad \text{ } \quad 500 \text{ cm}^2$$

(1 točka)

4. b) Dopolni.

$$30 \text{ dag} + \text{ } \text{ kg} = 1,5 \text{ kg}$$

(1 točka)

4. c) Dopolni.

$$\frac{3}{4} \text{ od } 2 \text{ h} = \text{ } \text{ min}$$

(1 točka)

4. d) Izračunaj.

$$138^{\circ}32' - 69^{\circ}48' = \text{ }$$

(1 točka)

4. e) Katera izmed naštetih vrednosti je enaka $\frac{1}{4} \text{ hl}$? Obkroži.

$$250 \text{ } \ell \quad 1,4 \text{ hl} \quad 1,4 \text{ } \ell \quad 250 \text{ d}\ell \quad 2,5 \text{ } \ell$$

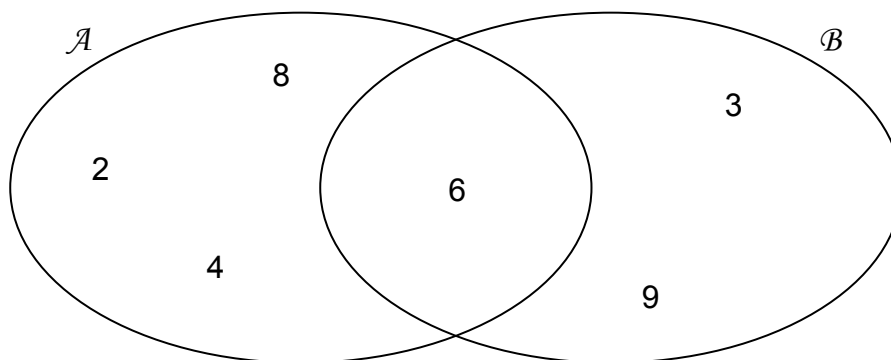
(1 točka)

4. f) Dopolni.

$$0,05 \text{ km} + \text{ } = 75 \text{ m}$$

(1 točka)

5. Prikaz ponazarja elemente množice $\mathcal{A}$ in množice $\mathcal{B}$.

5. a) Zapiši elemente naslednjih množic:

$$\mathcal{A} = \{ \quad \quad \quad \}$$

$$\mathcal{A} \cap \mathcal{B} = \{ \quad \quad \quad \}$$

$$\mathcal{A} \cup \mathcal{B} = \{ \quad \quad \quad \}$$

(3 točke)

5. b) Ob pravilni trditvi obkroži P, ob nepravilni pa N.

$6 \in \mathcal{B}$	P	N
---------------------	---	---

$\{2, 4, 6\} \subset \mathcal{A}$	P	N
-----------------------------------	---	---

$\mathcal{A} \cap \emptyset = \emptyset$	P	N
--	---	---

(3 točke)

6. Člani Turističnega društva Grič so se z avtobusom odpeljali na ekskurzijo v muzej.

6. a) Koliko evrov je za vstopnico v muzej plačal vsak od sedemindvajsetih udeležencev ekskurzije, če so si stroške razdelili enakomerno?

Reševanje:

Odgovor: _____

(2 točki)

6. b) Cena avtobusnega prevoza za ekskurzijo je bila 418,50 €. Koliko evrov je plačal vsak od sedemindvajsetih udeležencev ekskurzije za vstopnico za muzej in za prevoz skupaj?

Reševanje:

Odgovor: _____

(2 točki)

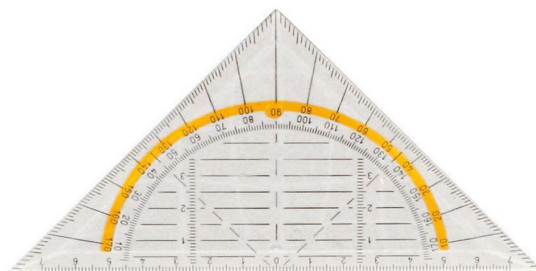
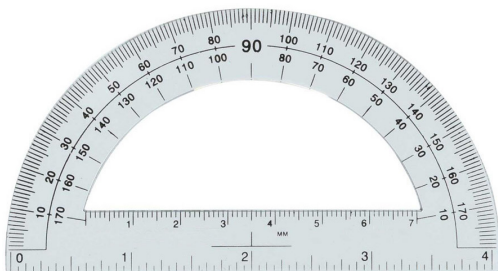
6. c) Cena avtobusnega prevoza za ekskurzijo je bila 418,50 €. Koliko bi za vstopnico za muzej in za prevoz skupaj plačal posamezen član Turističnega društva Grič, če bi se ekskurzije udeležilo 30 članov tega društva?

Reševanje:

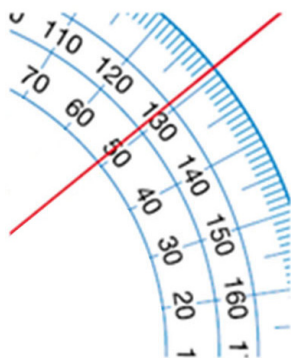
Odgovor: _____

(2 točki)

7. Jan ima kotomer, na katerem so nanese stopinje do 180° (tak kotomer imaš tudi na geotrikotniku).

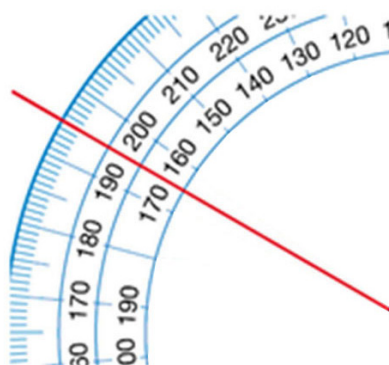
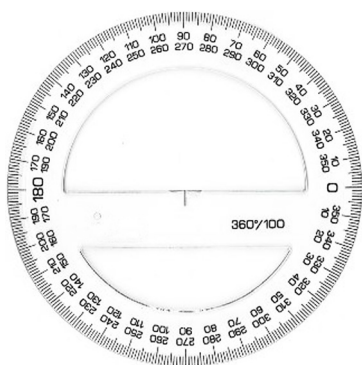
7. a) Jan je pravilno izmeril velikost topega kota. Na sliki je le del kotomera in del načrtanega kota.

Topi kot, ki ga je izmeril Jan, je velik _____.

(1 točka)

7. b) Eva pa meri kote s kotomerom, na katerem je polni kot.

Na desni sliki je pravilno izmerila velikost kota 195° .

Izmerjeni kot je (obkroži).

ostri

udrti

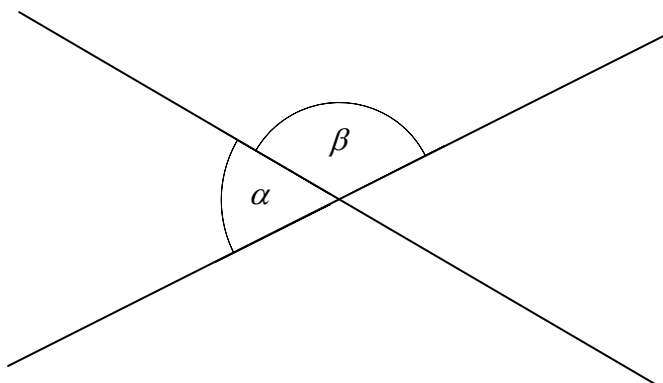
pravi

iztegnjeni

(1 točka)

7. c) Eva je narisala sliko.

Slika:

Izmeri velikost kota α na njeni sliki. $\alpha =$ _____

Primerjaj kota α in β po velikosti. V vstavi znak $<$, $>$ ali $=$.

α β

Kota α in β tvorita skupaj iztegnjeni kot, ki je velik _____°.

(3 točke)

8. Vsak delovni dan vozi avtobus iz Mrzlega Roga v Zelene Trate v enakih časovnih presledkih. Zapisan je del dopoldanskega voznega reda.

Odhodi	1.	2.	3.	4.	5.	6.		
Čas odhoda		7.10		8.40				

8. a) Kdaj je drugi odhod avtobusa iz Mrzlega Roga v Zelene Trate?

Odgovor: _____

(1 točka)

8. b) Kolikšen je časovni presledek med dvema zaporednima odhodom avtobusa iz Mrzlega Roga v Zelene Trate?

Reševanje:

Odgovor: _____

(2 točki)

8. c) Ob kateri uri je prvi odhod avtobusa iz Mrzlega Roga v Zelene Trate?

Odgovor: _____

(1 točka)

8. d) Koliko je vseh odhodov avtobusa iz Mrzlega Roga v Zelene Trate med 7. in 13. uro?

Odgovor: _____

(1 točka)

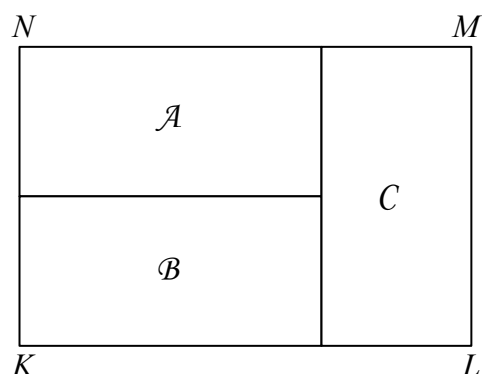
8. e) Urška je prišla na postajo Mrzli Rog ob 11.50. Čez najmanj koliko časa se lahko z avtobusom odpelje v Zelene Trate?

Odgovor: _____

(1 točka)

9. Luka je iz treh skladnih pravokotnikov $\mathcal{A}$, $\mathcal{B}$ in $\mathcal{C}$ oblikoval pravokotnik $KLMN$ s ploščino 150 cm^2 , kakor je prikazano na skici.

Skica:

9. a) Lik, ki ga oblikujeta pravokotnika $\mathcal{A}$ in $\mathcal{B}$, je (obkroži):

kvader kocka kvadrat trikotnik

(1 točka)

9. b) Ploščina pravokotnika $\mathcal{A}$ je _____ cm^2 .

(1 točka)

9. c) Za koliko centimetrov se razlikujeta obsega pravokotnika $KLMN$ in pravokotnika $\mathcal{C}$?

Odgovor: _____

(1 točka)

Skupno število točk: 50

4.2.6.2 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz matematike v 9. razredu

Izhodišča in zasnova preizkusa znanja

Izhodišča in zasnova preizkusa znanja so opisani v dokumentu *Informacija o preizkusu znanja*.

Analiza dosežkov

Osnovni statistični podatki

Preglednica 4.2.6.2.1: Osnovni statistični podatki

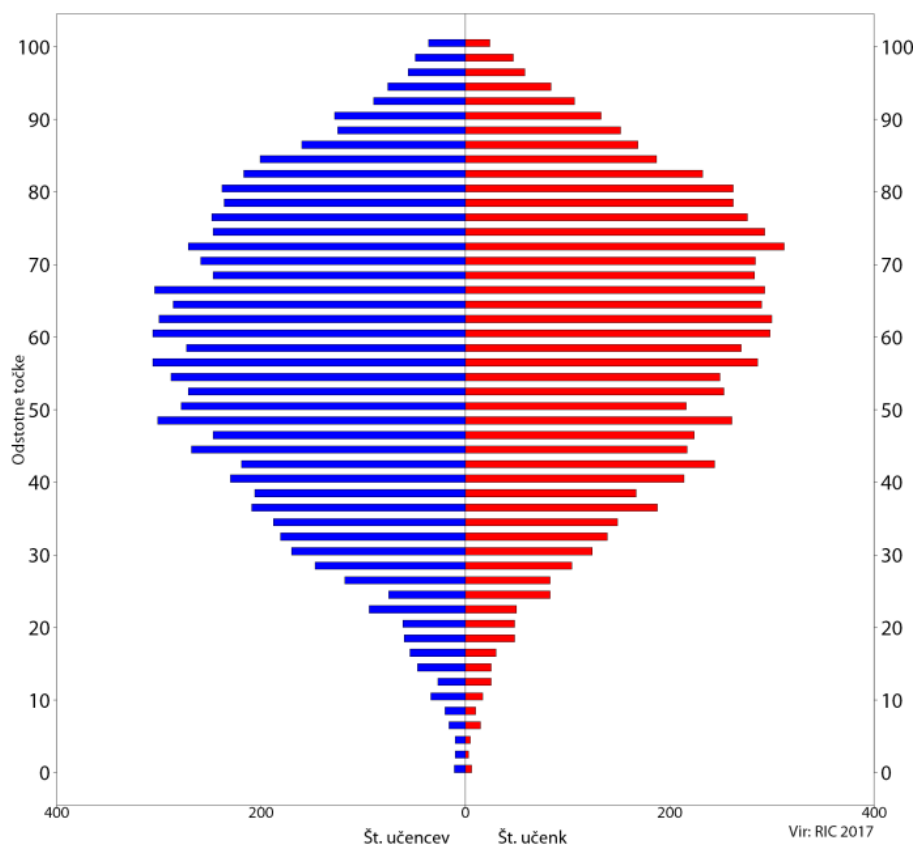
Število učencev	16.598
Število postavk v preizkusu	50
Možne točke	50
Povprečno štev. točk	29,18
Povprečno štev. točk v odstotkih	58,35
Standardni odklon v odstotnih točkah	20,08
Indeks težavnosti	0,58
Indeks zanesljivosti	0,93

Vse možne točke (50 točk) je doseglo 60 učencev oziroma 0,36 %, najmanjše število točk (0 točk) je doseglo 17 učencev oziroma 0,10 %.

Dosežki po spolu in regijah

Razlaga prikazov je podana v poglavju *4.1.2 Smernice za analizo dosežkov nacionalnega preverjanja znanja*.

Slika 4.2.6.2.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri matematiki, 9. razred

S prikaza je razvidno, da so med dosežki učencev in dosežki učenk le manjše razlike.

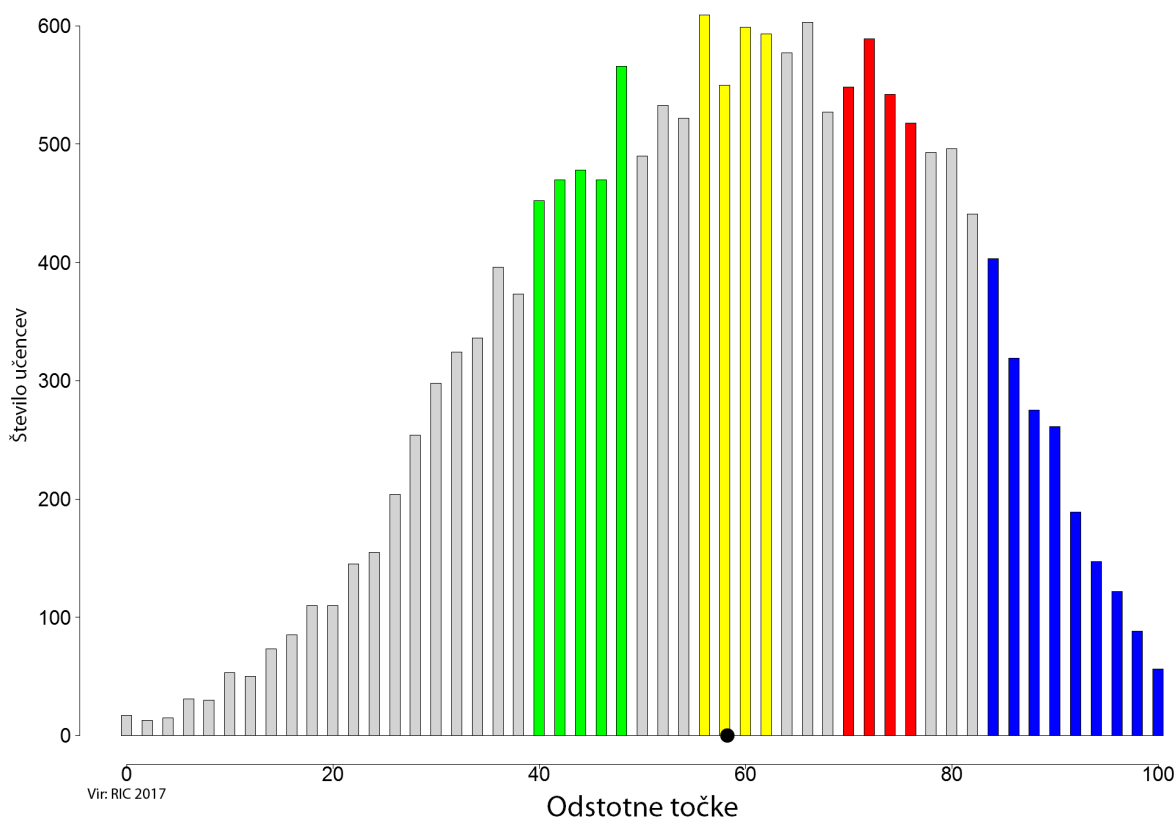
Preglednica 4.2.6.2.2: Porazdelitev dosežkov pri matematiki po regijah, 9. razred

V preglednici so regije zapisane po abecednem redu.

Regija	Povprečni dosežek	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
gorenjska regija	60,36	19,56	1.769	35
goriška regija	58,10	19,29	913	28
jugovzhodna Slovenija	57,23	19,86	1.156	36
koroška regija	54,59	19,85	581	20
notranjsko-kraška regija	61,42	18,69	401	17
obalno-kraška regija	54,66	19,24	782	26
osrednjeslovenska regija	61,33	19,94	4.517	105
podravska regija	56,61	20,78	2.517	82
pomurska regija	54,01	20,24	851	38
savinjska regija	58,34	19,86	2.221	60
spodnjeposavska regija	54,51	20,01	604	22
zasavska regija	54,16	19,08	286	8

Opisi dosežkov učencev na nacionalnem preverjanju znanja v 9. razredu

Slika 4.2.6.2.2: Porazdelitev točk pri matematiki, 9. razred

Pojasnilo: PK za matematiko je pri opisih dosežkov pri vsaki postavki uporabila tisti cilj iz *Učnega načrta za matematiko* (2011), ki najboljše odraža cilj posamezne postavke v nalogi.

ZELENO OBMOČJE

Učenci seštevajo in odštevajo racionalna števila, znajo pretvarjati merske enote za maso, ekvivalentno preoblikujejo linearno enačbo in jo rešijo. Znajo načrtati trapez in izračunati ploščino trapeza. Rešijo kombinatorični problem in znajo interpretirati podatke, zbrane v preglednici.

Učenci:

- seštevajo in odštevajo decimalna števila (oziroma desetiške ulomke) (**naloga 1. a**);
- odštevajo ulomke (**naloga 1. b**);
- pretvarjajo med sosednjimi enotami za merjenje mase in računajo s količinami (**naloga 2. b**);
- uporabljajo zakone o ohranitvi relacije = pri reševanju linearnih enačb in jih utemeljijo (**naloga 3. a**);
- rešujejo besedilne naloge z odstotki in pred računanjem ocenijo rezultat (**naloga 5. a**);
- poznajo lastnosti trapeza in pojem višine ter trapez načrtajo glede na izbrane podatke (**naloga 6. a**);
- izračunajo ploščino trapeza z uporabo obrazca (**naloga 6. b**);
- rešijo kombinatorični problem in pri tem uporabljajo različne strategije (**naloga 8. a**);
- izračunajo vrednost izraza za dano vrednost spremenljivke (**nalogi 9. a**);
- iz prikaza preberejo podatke in jih interpretirajo (**nalogi 9. b in 9. c**).

Zgleda:

naloga 3. a

naloga 6

RUMENO OBMOČJE

Učenci množijo in delijo racionalna števila ter pri računanju vrednosti številskega izraza upoštevajo vrstni red računskih operacij. Pretvarjajo enote za merjenje ploščine in časa ter povežejo votle mere s kubnimi. Pri reševanju linearnih enačb znajo odpraviti oklepaje. Ob danem podatku o odstotku in deležu znajo izračunati osnovo.

Učenci:

- množijo dve decimalni števili (**naloga 1. c**);
- delijo ulomka (**naloga 1. d**);
- pri računanju vrednosti številskega izraza upoštevajo vrstni red računskih operacij (**naloga 1.e.1**);
- pretvarjajo med sosednjimi enotami za merjenje ploščine in enotami za merjenje časa ter računajo s količinami (**nalogi 2. a in 2. c**);
- povežejo votle mere s kubnimi (**naloga 2. f**);
- uporabljajo zakone o ohranitvi relacije = pri reševanju linearnih enačb in jih utemeljijo (**nalogi 3.b.1 in 3.b.2**);
- izračunajo osnovo, če je dan % in delež (**naloga 5. b**);
- razlikujejo liha in soda števila (**naloga 8. b**).

Zgledi:

naloga 1. c

naloga 1. d

naloga 2. a

naloga 2. c

naloga 2. f

naloga 5. b

RDEČE OBMOČJE

Učenci izračunajo vrednost številskega izraza s koreni in kvadrati racionalnih števil. Zrcalijo točko čez premico in zapišejo koordinati točke. Rešijo besedilno nalogo premega sorazmerja. Uporabijo obrazec za izračun površine kocke in izračunajo dolžino roba. Določijo aritmetično sredino podatkov.

Učenci:

- izračunajo vrednost številskega izraza – natančnost računanja (**naloga 1.e.2**);
- uporabljajo zakone o ohranitvi relacije = pri reševanju linearnih enačb in jih utemeljijo (**naloga 3.b.3**);
- uporabljajo kvadriranje in korenjenje kot obratni računski operaciji (**naloga 4.a.2**);
- zrcalijo točko čez izbrano premico (**naloga 4. b**);
- preberejo koordinati dane točke v koordinatnem sistemu in ju zapišejo kot urejen par števil (**naloga 4. c**);
- rešijo naloge premega sorazmerja pri danem razmerju (**naloga 5. c**);
- uporabljajo obrazec za površino in prostornino kocke in kvadra za izračun neznanih količin ter rešijo indirektno besedilno nalogo (**naloga 7. a**);
- določijo aritmetično sredino (**naloga 8. c**).

Zgledi:

naloga 5. c

naloga 7. a

naloga 8. c

MODRO OBMOČJE

Učenci pretvarjajo merske enote za votle mere in izberejo najbližjo vrednost. Naredijo preizkus linearne enačbe. Uporabijo Pitagorov izrek pri računanju razdalje med točkama v koordinatnem sistemu. Preslikajo lik čez točko in določijo, kolikšen del celote prikazuje nastala slika. Uporabijo obrazec za izračun prostornine piramide. Določijo mediano danih podatkov.

Učenci:

- pretvarjajo merske enote za votle mere na izbrano enoto in računajo z njimi (**naloga 2. e**);
- uporabljajo zakone o ohranitvi relacije = pri reševanju linearnih enačb in jih utemeljijo, napravijo preizkus (**naloga 3.b.4**);
- poznajo Pitagorov izrek in ga uporabljajo pri računanju neznane dolžine stranice v pravokotnem trikotniku (**naloga 4.a.1**);
- rešijo odprt geometrijski problem in razčlenijo problemsko situacijo (**naloga 4. d**);
- določijo, kolikšen del celote prikazuje dana slika ali model (**naloga 4. e**);
- uporabljajo obrazec za izračun prostornine piramide (**naloga 7.b.3**);
- določijo mediano za dane podatke (**nalogi 8. d in 8. e**).

Zgledi:

naloga 2. e

naloga 4. d

naloga 4. e

naloga 8. d

naloga 8. e

Naloge, ki niso tipične za nobeno od prej opisanih območij in jih v 65 % primerov ne rešijo niti učenci z najboljšimi dosežki. Te naloge reši manj kot tretjina najboljših učencev, to je učencev, ki so uvrščeni v modro območje.

Učenci odštevajo velikosti kotov, podanih v stopinjah in minutah. Za izračun višine piramide uporabijo Pitagorov izrek in izračunajo prostornino piramide. V dani življenjski situaciji raziskujejo in interpretirajo podatke.

Učenci:

- pretvarjajo večimenske kotne enote v istoimenske in obratno ter računajo z njimi (**naloga 2. d**);
- uporabljajo Pitagorov izrek za izračun višine piramide (**nalogi 7.b.1 in 7.b.2**);
- izračunajo prostornino piramide (**naloga 7.b.4**);
- raziskujejo, razumejo in interpretirajo različne življenjske situacije in povezujejo znanja različnih predmetnih področij in matematičnih vsebin (**naloga 9. d**).

Zgleda:

naloga 2. d

naloga 9. d

Specifikacijska tabela preizkusa znanja

Preglednica 4.2.6.2.3: Specifikacijska tabela, matematika, 9. razred

Naloga	Točke	Področje	Cilj – učenec	Taksonomsk a stopnja	Razred	Območje	IT	ID	
1	1.a	6	Računske operacije in njihove lastnosti	sešteva in odšteva decimalna števila (oziroma desetiške ulomke);	II.	6., 7. in 8.	zeleno	0,89	0,28
	1.b		Računske operacije in njihove lastnosti	sešteva, odšteva, množi in deli ulomke;	II.		zeleno	0,80	0,38
	1.c		Računske operacije in njihove lastnosti	množi dve decimalni števili;	II.		rumeno	0,65	0,39
	1.d		Računske operacije in njihove lastnosti	sešteva, odšteva, množi in deli ulomke;	II.		rumeno	0,72	0,45
	1.e.1		Izrazi	izračuna vrednost številskih izrazov;	III.		rumeno	0,67	0,53
	1.e.2		Izrazi	izračuna vrednost številskih izrazov;	III.		rdeče	0,49	0,55
2	2.a	6	Merjenje	pretvarja med sosednjimi enotami (večimenske enote v enoimenske in obratno) in računa s količinami;	I.	5. in 6.	rumeno	0,66	0,40
	2.b		Merjenje	pretvarja med sosednjimi enotami (večimenske enote v enoimenske in obratno) in računa s količinami;	II.		zeleno	0,78	0,39
	2.c		Merjenje	pretvarja med sosednjimi enotami (večimenske enote v enoimenske in obratno) in računa s količinami;	II.		rumeno	0,68	0,46
	2.d		Merjenje	pretvarja večimenske kotne enote v istoimenske in obratno ter računa z njimi (tudi z uporabo žepnega računalja);	II.		nad modrim	0,15	0,38
	2.e		Merjenje	pretvarja merske enote na izbrano enoto in računa z njimi (manjše enote v večje);	II.		modro	0,34	0,26
	2.f		Merjenje	poveže votle mere s kubnimi;	I.		rumeno	0,60	0,58
3	3.a.1	6	Enačbe in neenačbe	uporablja zakone o ohranitvi relacije = pri reševanju linearnih enačb in jih utemelji;	II.	9.	zeleno	0,89	0,35
	3.a.2		Enačbe in neenačbe	uporablja zakone o ohranitvi relacije = pri reševanju linearnih enačb in jih utemelji;	II.		zeleno	0,91	0,36
	3.b.1		Enačbe in neenačbe	uporablja zakone o ohranitvi relacije = pri reševanju linearnih enačb in jih utemelji;	II.		rumeno	0,71	0,50
	3.b.2		Enačbe in neenačbe	uporablja zakone o ohranitvi relacije = pri reševanju linearnih enačb in jih utemelji;	II.		rumeno	0,68	0,42
	3.b.3		Enačbe in neenačbe	uporablja zakone o ohranitvi relacije = pri reševanju linearnih enačb in jih utemelji;	II.		rdeče	0,56	0,38
	3.b.4		Enačbe in neenačbe	uporablja zakone o ohranitvi relacije = pri reševanju linearnih enačb in jih utemelji.	I.		modro	0,39	0,52

Naloga	Točke	Področje	Cilj – učenec	Taksonomsk a stopnja	Razred	Območje	IT	ID	
4	4.a.1	6	Geometrijski elementi in pojmi	pozna Pitagorov izrek in ga uporabljajo pri računanju neznane dolžine stranice v pravokotnem trikotniku;	I.	5., 7. in 8.	modro	0,35	0,58
	4.a.2	Potence	uporablja kvadriranje in korenjenje kot obratni računski operaciji;	II.	rdeče		0,43	0,53	
	4.b	Transformacije	zrcali točko, premico, daljico, kot, lik čez izbrano premico oziroma čez točko;	I.	rdeče		0,60	0,39	
	4.c	Funkcija	prebere koordinati dane točke v koordinatnem sistemu in ju zapiše kot urejen par števil;	I.	rdeče		0,52	0,44	
	4.d	Matematični problemi in problemi z življenjskimi situacijami	reši odprte in zaprte probleme, razčleni problemsko situacijo in postavlja raziskovalna vprašanja;	IV.	modro		0,34	0,47	
	4.e	Racionalna števila	določi, kolikšen del celote prikazuje dana slika ali model;	IV.	modro		0,23	0,49	
5	5.a	5	Odnosi med količinami	rešuje besedilne naloge z odstotki in pred računanjem oceni rezultat;	I.	7. in 9.	zeleno	0,88	0,34
	5.b.1	Odnosi med količinami	izračuna osnovo, če je dana % in delež;	III.	rumeno		0,65	0,60	
	5.b.2	Odnosi med količinami	izračuna osnovo, če sta dan % in delež;	III.	rumeno		0,61	0,58	
	5.c.1	Odnosi med količinami	reši naloge premega in obratnega sorazmerja s pomočjo sorazmerij;	IV.	rdeče		0,52	0,63	
	5.c.2	Odnosi med količinami	reši naloge premega in obratnega sorazmerja s pomočjo sorazmerij;	IV.	rdeče		0,50	0,63	
6	6.a.1	5	Geometrijski elementi in pojmi	pozna lastnosti štirikotnika in ga načrta glede na izbrane podatke;	II.	7., 8.	zeleno	0,87	0,37
	6.a.2	Geometrijski elementi in pojmi	pozna pojem višine v paralelogramu in trapezu ter ga uporablja pri načrtovanju;	II.	zeleno		0,86	0,41	
	6.a.3	Geometrijski elementi in pojmi	pozna lastnosti štirikotnika in ga načrta glede na izbrane podatke;	I.	zeleno		0,83	0,31	
	6.b.1	Geometrijski elementi in pojmi	izračuna obseg in ploščino paralelograma, trapeza, romba ter deltoida z uporabo obrazca;	III.	zeleno		0,86	0,27	
	6.b.2	Izrazi	izračuna vrednost številskih izrazov;	II.	zeleno		0,79	0,28	
7	7.a.1	6	Geometrijski elementi in pojmi	uporablja obrazec za površino in prostornino kocke in kvadra za izračun neznanih količin;	I.	8. in 9.	rdeče	0,57	0,62
	7.a.2	Matematični problemi in problemi z življenjskimi situacijami	reši indirektno besedilne naloge;	II.	rdeče		0,52	0,61	
	7.b.1	Geometrijski elementi in pojmi	uporablja Pitagorov izrek pri reševanju nalog o telesih;	IV.	nad modrim		0,12	0,43	
	7.b.2	Izrazi	izračuna vrednost številskih izrazov;	III.	nad modrim		0,06	0,36	
	7.b.3	Geometrijski elementi in pojmi	uporablja obrazce za izračun površine in prostornine prizme, valja, piramide in stožca ter za računanje neznanih količin;	III.	modro		0,17	0,43	
	7.b.4	Izrazi	izračuna vrednost številskih izrazov.	III.	nad modrim		0,10	0,41	

Naloga	Točke	Področje	Cilj – učenec	Taksonomska stopnja	Razred	Območje	IT	ID	
8	8.a	5	Matematični problemi in problemi z življenjskimi situacijami	reši probleme in pri tem uporablja različne strategije;	I.	4., 7. in 9.	zeleno	0,87	0,41
	8.b		Naravna števila	razlikuje liha in soda števila;	I.		rumeno	0,66	0,50
	8.c		Obdelava podatkov	določi aritmetično sredino;	III.		rdeče	0,48	0,45
	8.d		Obdelava podatkov	določi aritmetično sredino, modus in mediano za dane podatke;	II.		modro	0,30	0,49
	8.e		Obdelava podatkov	določi aritmetično sredino, modus in mediano za dane podatke;	IV.		modro	0,28	0,49
9	9.a.1	5	Računske operacije in njihove lastnosti	izračuna vrednost izraza za dano vrednost spremenljivke;	III.	6. in 9.	zeleno	0,87	0,32
	9.a.2		Računske operacije in njihove lastnosti	izračuna vrednost izraza za dano vrednost spremenljivke;	III.		zeleno	0,76	0,28
	9.b		Obdelava podatkov	iz prikaza prebere podatke in jih interpretira;	I.		zeleno	0,91	0,29
	9.c		Obdelava podatkov	iz prikaza prebere podatke in jih interpretira;	I.		zeleno	0,87	0,41
	9.d		Matematični problemi in problemi z življenjskimi situacijami	raziskuje, razume in interpretira različne življenjske situacije in povezuje znanje različnih predmetnih področij in matematičnih vsebin (npr. nakup hiše, iskanje informacij na internetu, časovni pasovi idr.).	IV.		nad modrim	0,88	0,23

LEGENDA: Taksonomske stopnje (Gagne): I – poznavanje in razumevanje pojmov in dejstev, II – izvajanje rutinskih postopkov, III – uporaba kompleksnih postopkov, IV – reševanje in raziskovanje problemov.

Analiza dosežkov po postavkah v specifikacijski tabeli

Povprečni dosežek postavk po nalogah, ki preverjajo znanje na prvi taksonomski stopnji, je 72,6 %, na drugi 66 %, na tretji 52 % in na četrti taksonomski stopnji 31,7 %. Izmed postavk, ki preverjajo znanje:

- prve taksonomske stopnje, je bil najvišji dosežek pri postavki 9. b, kjer so učenci pravilno prebrali podatke iz preglednice ter jih analizirali (91 %), najnižji pa pri postavki 4.a.1, kjer so učenci uporabili Pitagorov izrek v koordinatnem sistemu za računanje dolžine daljice (35 %);
- druge taksonomske stopnje, je bil najvišji dosežek pri postavki 3.a.2, kjer so učenci uporabili zakone o ohranitvi relacije enakosti pri reševanju linearne enačbe (91 %), najnižji pa pri postavki 2. d, kjer so učenci pretvarjali večimenske kotne enote v istoimenske in računali z njimi (15 %);
- tretje taksonomske stopnje, je bil najvišji dosežek pri postavki 9.a.1, kjer so učenci izračunali vrednost izraza za dano vrednost spremenljivke (87 %), najnižji pa pri postavki 7.b.4, kjer so izračunali vrednost izraza ob računanju prostornine piramide (10 %);
- četrte taksonomske stopnje, je bil najvišji dosežek pri postavki 5.c.1, kjer so učenci uporabili pravilno strategijo za reševanje naloge s pomočjo premega sorazmerja (52 %), najnižji pa pri postavki 7.b.1, kjer so uporabili Pitagorov izrek pri računanju telesne višine piramide (12 %).

Najuspešnejši so bili učenci pri nalogi, ki je preverjala načrtovanje trapeza in računanje ploščine le-tega (naloge 6). Najslabše rešena naloga je bila s področja prostorske geometrije, ki preverja razumevanje odnosa med piramido in prizmo, ter računanje prostornine enakorobe štiristrane piramide (naloge 7).

Sklepne ugotovitve

PK za matematiko ugotavlja, da so rezultati pričakovani. Pri sprejemanju povratne informacije nismo zasledili pripomb, da je bilo nalog preveč ali da so učenci imeli premalo časa za reševanje le-teh. Preizkus je bil v celoti sestavljen po zastavljenih smernicah. Izkazalo se je, da ima preizkus visok indeks zanesljivosti (0,93).

PK med večje vrzeli v znanju uvršča poznavanje pojmov prostorske geometrije v povezavi z uporabo Pitagorovega izreka v računanju višine telesa. Učenci imajo tudi težave pri reševanju nalog iz ravninske geometrije, še zlasti pri postavkah iz prve taksonomske ravni, kjer gre za razumevanje osnovnih pojmov.

PK za matematiko je ponovno preverjala morebitne razlike v dosežkih učencev 6. in 9. razreda pri isti nalogi (v 6. razredu naloga 4. a, 4. b, 4. c in 4. d, v 9. razredu naloga 2. a, 2. b, 2. c in 2. d), in sicer pri pretvarjanju enot.

PK ugotavlja, da so bili šestošolci uspešnejši od devetošolcev pri računanju razlike dveh danih kotov v stopinjah in minutah (4. d – 6. razred oz. 2. d – 9. razred), kar se po učnem načrtu obravnava v 6. razredu. Tako v 6. kot v 9. razredu se je ta postavka uvrstila nad modro območje, kar pomeni, da jo je rešila manj kot tretjina najboljših učencev, to je učencev, ki so se uvrstili v modro območje. Pri ostalih postavkah so bili devetošolci uspešnejši glede na opise dosežkov učencev.

6. razred	
postavka	Indeks težavnosti
4. a	0,60
4. b	0,55
4. c	0,50
4. d	0,23

9. razred	
postavka	Indeks težavnosti
2. a	0,66
2. b	0,78
2. c	0,68
2. d	0,15

Predlagamo, da učitelji še posebej skrbno izgrajujejo matematični jezik (natančno izražanje, razumevanje matematičnih pojmov, uporaba ustrezne terminologije in simbolike). Pri reševanju nalog s področja ravninske in prostorske geometrije naj učenci uporabljajo modele ter s tem razvijajo ravninsko in prostorsko predstavljenost.

Pri reševanju besedilnih nalog naj se učenci navajajo na uporabo bralnih strategij, da bodo besedilno nalogo korektno opisali z matematičnim jezikom, strategije reševanja pripadajočega problema naj povezujejo z izkušnjami iz življenja, kar bo pripomoglo tudi k logičnemu utemeljevanju.

Opažamo, da imajo učenci težave pri povezovanju strategij reševanja problemov iz različnih matematičnih vsebin, čeprav gre pri tem le za poznavanje in razumevanje osnovnih matematičnih pojmov. Predlagamo, da učitelji pri utrjevanju povezujejo znanje različnih učnih vsebin ob kompleksnih nalogah, s poudarkom na razumevanju.

1. Izračunaj:

1. a) $127,04 + 57,2 =$

(1 točka)

1. b) $3\frac{1}{8} - \frac{7}{8} =$

(1 točka)

1. c) $28,35 \cdot 2,7 =$

(1 točka)

1. d) $\frac{27}{35} : 1\frac{4}{5} =$

(1 točka)

1. e) $1,9^2 - 1,6 \cdot \sqrt{2,56} =$

(2 točki)

2. a) V vstavi znak <, > ali =, da bo spodnja izjava pravilna.

$$5 \text{ dm}^2 \quad \boxed{} \quad 500 \text{ cm}^2$$

(1 točka)

2. b) Dopolni.

$$30 \text{ dag} + \underline{\hspace{2cm}} \text{ kg} = 1,5 \text{ kg}$$

(1 točka)

2. c) Dopolni.

$$\frac{3}{4} \text{ od } 2 \text{ h} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ min}$$

(1 točka)

2. d) Izračunaj.

$$138^\circ 32' - 69^\circ 48' = \underline{\hspace{2cm}}$$

(1 točka)

2. e) Katera vrednost izmed naštetih je najbližja vrednosti $\frac{2}{3} \text{ hl}$? Obkroži.

$$667 \text{ l} \qquad 67 \text{ l} \qquad 66 \text{ l} \qquad 6,7 \text{ l}$$

(1 točka)

2. f) Dopolni.

$$\frac{1}{5} \text{ dm}^3 = \underline{\hspace{2cm}} \text{ l}$$

(1 točka)

3. a) Reši enačbo $2x - 3 = 6 - x$.

Reševanje:

(2 točki)

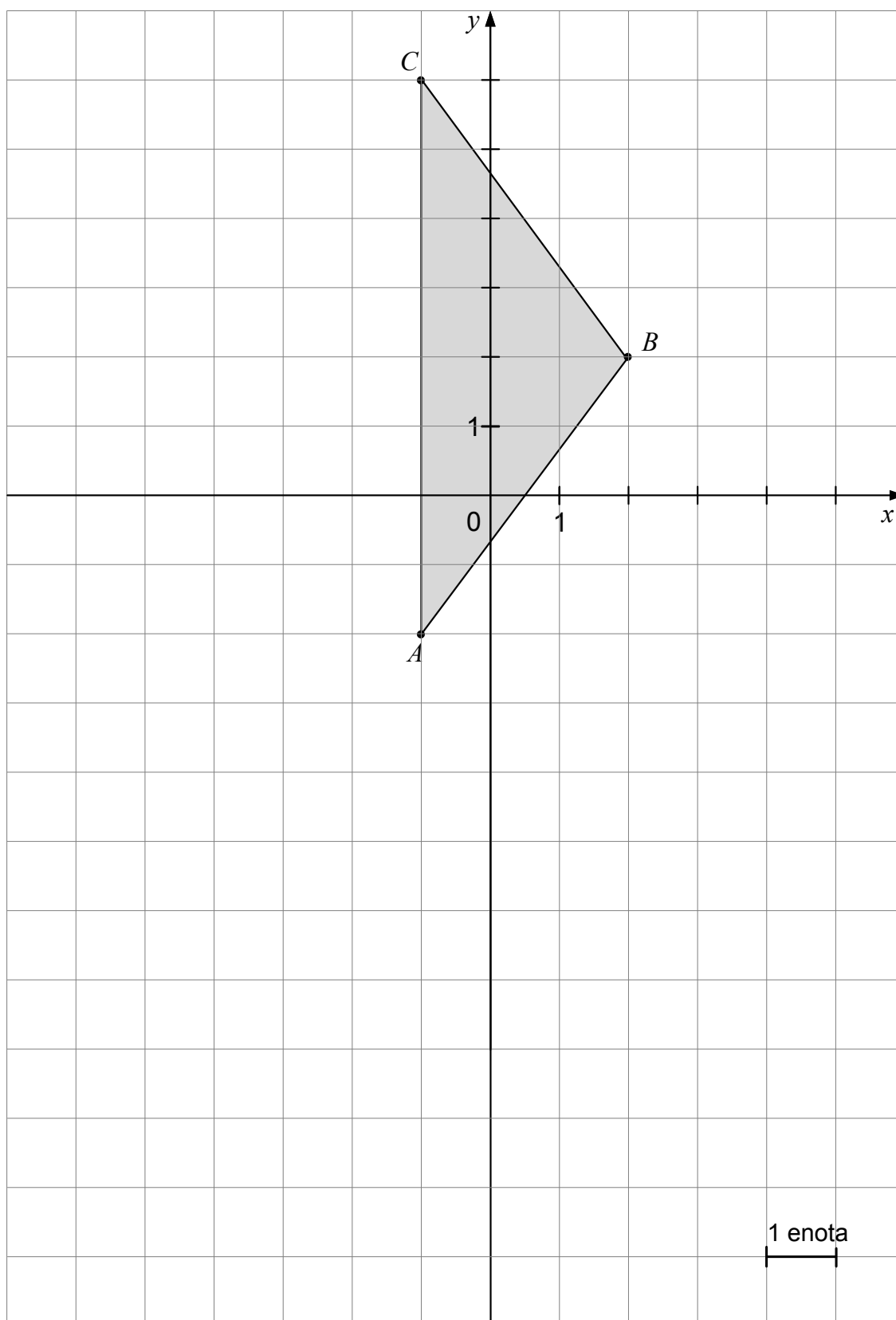
3. b) Reši enačbo $3 \cdot (x - 3) = 2x - (9 - 7x)$ in napravi preizkus.

Reševanje:

Preizkus:

(4 točke)

4. V koordinatnem sistemu je narisana trikotnik ABC .

4. a) Izračunaj dolžino stranice AB trikotnika ABC .

Reševanje:

$$|AB| = \text{_____} \text{ enot.}$$

(2 točki)

4. b) Preslikaj točko B , da velja $\mathcal{Z}_{AC} : B \mapsto D$.

(1 točka)

4. c) Odčitaj koordinati oglišča D in dopolni zapis $D(\text{____}, \text{____})$

(1 točka)

4. d) Preslikaj štirikotnik $ABCD$ čez oglišče A v štirikotnik $AB'C'D'$.

(1 točka)

4. e) Kolikšen del 6-kotnika $D'BCDB'C'$ pokrije trikotnik ABC ?

Odgovor: _____

(1 točka)

5. Urška ima zbirko znamk. Polovico jih je zbrala sama, 10 % jih ji je podarila babica, preostalih 60 znamk pa je dobila od svojega brata.

5. a) Koliko odstotkov znamk je Urška dobila od svojega brata? Obkroži pravilni odgovor.

10 % 40 % 60 % 90 %

(1 točka)

5. b) Koliko znamk je v Urškini zbirki?

Reševanje:

Odgovor: _____

(2 točki)

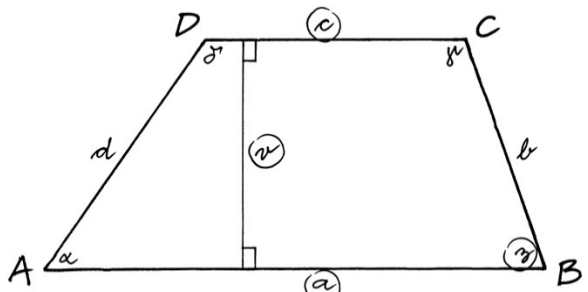
5. c) Urška bo vse svoje znamke dala v dva albuma tako, da bosta števili znamk v posameznem albumu v razmerju 3 : 2. Koliko znamk bo dala v posamezen album?

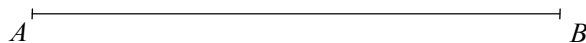
Reševanje:

Odgovor: _____

(2 točki)

6. Dan je trapez $ABCD$ z osnovnicama $a = 7$ cm in $c = 5$ cm, kotom $\beta = 75^\circ$ ter višino $v = 5$ cm.
6. a) Eva je izpisala podatke, narisala skico in načrtala osnovnico AB . Dokončaj načrtovanje trapeza.

TRAPEZ $a = 7$ cm $c = 5$ cm $\beta = 75^\circ$ $v = 5$ cm	Skica:	
---	---------------	--

(3 točke)

6. b) Izračunaj ploščino trapeza $ABCD$.

Reševanje:

Ploščina trapeza $ABCD$ je _____ cm^2 .

(2 točki)

7. Kocka ima površino 216 cm^2 . Obseg osnovne ploskve kocke je enak obsegu osnovne ploskve pravilne enakorobe štiristrane piramide.

7. a) Izračunaj dolžino roba pravilne enakorobe štiristrane piramide.

Reševanje:

Rob pravilne enakorobe štiristrane piramide je dolg _____ cm.

(2 točki)

7. b) Izračunaj prostornino pravilne enakorobe štiristrane piramide.

Reševanje:

Prostornina pravilne enakorobe štiristrane piramide je _____.

(4 točke)

8. Mima je pripravila 3 kartončke. Na vsakega je zapisala po eno števko, in sicer 3, 5 in 8. Kartončke je polagala enega poleg drugega in tako oblikovala vsa različna trimestna števila, ki jih je sploh lahko oblikovala s števki 3, 5 in 8.

8. a) Zapiši vsa števila, ki jih je oblikovala Mima.

(1 točka)

8. b) Največje sodo število, ki ga je oblikovala Mima, je _____.

(1 točka)

8. c) Kolikšna je povprečna vrednost vseh števil, ki jih je oblikovala Mima?

Odgovor: _____

(1 točka)

8. d) Mediana števil, ki jih je oblikovala Mima, je _____.

(1 točka)

8. e) Janko je s števki 2, 7 in 9 oblikoval neko trimestno število in ga dodal k številom, ki jih je oblikovala Mima. Mediana vseh teh trimestnih števil je 538. Katero število je oblikoval Janko? Zapiši vse možnosti.

Odgovor: _____

(1 točka)

9. Posrednik računalniške opreme je ocenjeval kakovost računalnikov A, B, C in D, in sicer od 1 do 4 glede na nekatere značilnosti:

velikost pomnilnika (X) od najmanjše velikosti do največje,

zmogljivost procesorja (Y) od najmanjše do največje in

moč delovnega pomnilnika (Z) od najmanjše do največje.

Ocene so dane v preglednici.

9. a) Za izračun kakovosti računalnika je posrednik uporabil formulo:
 $K = 2 \cdot X + 4 \cdot Y + Z$.

Izračunaj vrednosti za kakovost vsakega računalnika in izpolni preglednico.

Računalnik	Velikost pomnilnika (X)	Zmogljivost procesorja (Y)	Moč delovnega pomnilnika (Z)	Kakovost računalnika (K)
A	3	4	2	
B	2	1	3	
C	1	2	4	
D	4	3	2	

(2 točki)

9. b) Kateri računalnik je najbolj kakovosten glede na posrednikovo formulo? Obkroži ustrezno črko.

A B C D

(1 točka)

9. c) Marko bo izmed računalnikov, ocenjenih v preglednici, kupil tistega z najmočnejšim delovnim pomnilnikom. Kateri računalnik bo kupil? Obkroži ustrezno črko.

A B C D

(1 točka)

9. d) Proizvajalec računalnika C je v svoji ponudbi uporabil drugačno formulo za izračun kakovosti, s čimer je dosegel, da je računalnik C postal edini najbolj kakovosten. Dopolni formulo z naravnima številoma tako, da bo uporabna za proizvajalca računalnika C. Uporabiš lahko števila od 1 do 4.

$$K = \underline{\quad} \cdot X + 2 \cdot Y + \underline{\quad} \cdot Z$$

(1 točka)

Skupno število točk: 50

4.2.7 Predmetna komisija za biologijo

4.2.7.1 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz biologije v 9. razredu

SLIKE

Slika 4.2.7.1.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri biologiji, 9. razred

Slika 4.2.7.1.2: Porazdelitev točk pri biologiji, 9. razred

PREGLEDNICE

Preglednica 4.2.7.1.1: Osnovni statistični podatki

Preglednica 4.2.7.1.2 : Porazdelitev dosežkov pri biologiji po regijah, 9. razred

Preglednica 4.2.7.1.3: Specifikacijska tabela, biologija, 9. razred

4.2.7.1 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz biologije v 9. razredu

Izhodišča in zasnova preizkusa znanja

Opis, obseg in vsebina preizkusa

Izhodišče preverjanja sta bila učna načrta za naravoslovje v 6. razredu (vsebinski sklop *Živa narava*) in 7. razredu (vsebinska sklopa *Živa narava* in *Vplivi človeka na okolje*) ter biologijo v 8. razredu (vse) in v 9. razredu (ne preverjajo se sklopi: *Biotska pestrost* (L); *Biomi in biosfera* (M); *Vpliv človeka na naravo in okolje* (N)). Delež, ki jih vsebinski sklopi zajemajo v preizkusu, smo določili v skladu z njihovimi deleži v učnih načrtih in pomenom, ki ga imajo za splošno izobrazbo.

Tipi nalog

Cilje iz učnih načrtov smo preverjali s preizkusom, ki ga je sestavljalo 24 nalog, od tega je bilo prvih 13 izbirnega tipa, nadaljnjih 11 pa strukturiranih s po dvema podnalogama. Skupaj je bilo torej v preizkusu 35 (pod)nalog, vsaka pa je bila ovrednotena z 1 točko, kar pomeni, da je bilo vsega skupaj mogoče zbrati 35 točk.

Sestava preizkusa glede na taksonomske stopnje

V skladu s priporočili Državne komisije za NPZ o sestavi preizkusa glede na taksonomske stopnje je preizkus vseboval 30 % nalog prve stopnje (znanje in poznavanje) in po 35 % nalog druge (razumevanje in uporaba) ter tretje stopnje (samostojno reševanje novih problemov, samostojna interpretacija, vrednotenje). Vse tri taksonomske stopnje smo enakomerno porazdelili med preverjane vsebinske sklope, upoštevajoč delež posameznega sklopa v preizkusu.

Spremembe v strukturi preizkusa znanja glede na predhodno preverjanje

V letošnjem preizkusu je bilo v primerjavi s predhodnim preverjanjem (leta 2014) 13 in ne več 12 nalog izbirnega tipa ter 11 in ne več 10 strukturiranih nalog.

Analiza dosežkov

Osnovni statistični podatki

Znanje biologije smo na NPZ doslej preverjali petkrat. Letošnji povprečni dosežek učencev je bil 50,92 odstotne točke, kar je nekoliko višje kot na dveh predhodnih preverjanjih, ko je bil 47,46 (leta 2014) in 48,02 odstotne točke (leta 2011) (*Preglednica 4.2.7.1.1*). Leta 2009 je bil povprečni dosežek 52,23, leta 2006 pa 62,0.

Najnižje število točk oziroma 0 točk sta letos dosegla 2 učenca (0,05 %), najvišje doseženo število točk, 34 (97 % uspešnost), je doseglo 6 učencev (0,15 %). To pomeni, da nihče od učencev ni pravilno rešil vseh nalog. Znotraj tega okvira so dosežki razporejeni dokaj pravilno v obliki zvonaste krivulje.

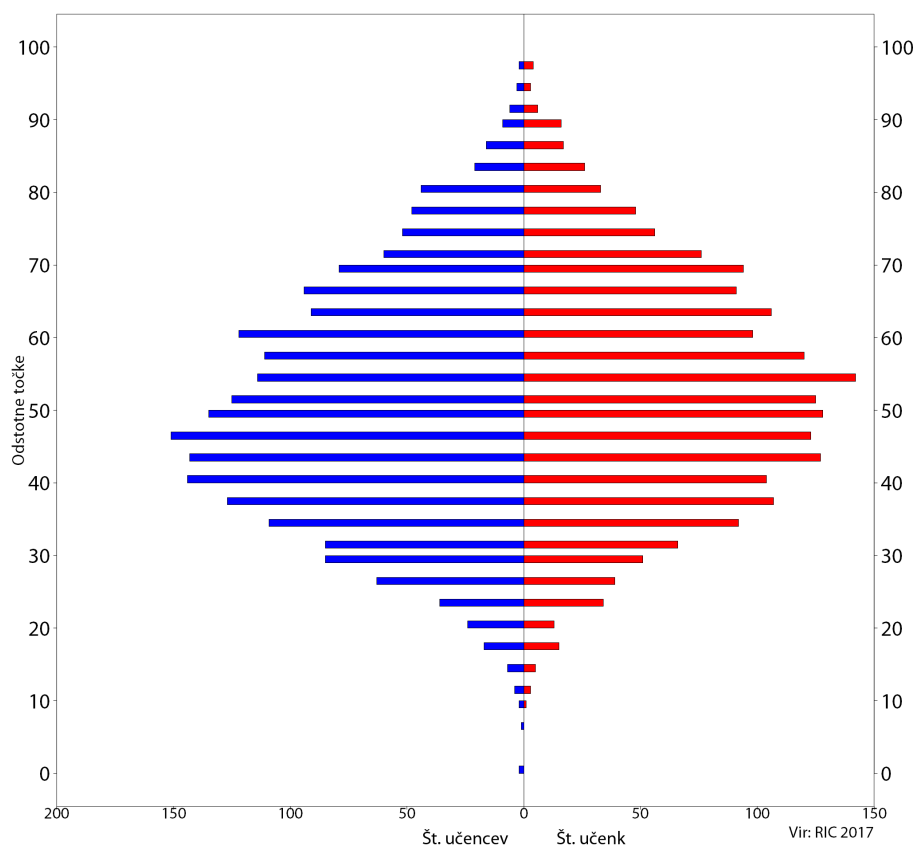
Preglednica 4.2.7.1.1: Osnovni statistični podatki

Število učencev	4.101
Število postavk	35
Možne točke	35
Povprečno število točk	17,82
Povprečno število odstotnih točk	50,92
Standardni odklon v odstotnih točkah	16,23
Indeks težavnosti	0,51
Indeks zanesljivosti	0,82

Dosežki po spolu in regijah

Porazdelitev dosežkov po spolu je skoraj simetrična, pri učenkah je le malenkost pomaknjena proti višjim dosežkom (*Slika 4.2.7.1.1*), podobno, kot je bilo tudi na dosedanjih preverjanjih znanja iz biologije. Povprečni dosežki po regijah nihajo med 43,96 in 53,85 odstotne točke. V zgornjem delu lestvice je letos osrednjeslovenska regija, v spodnjem delu pa so koroška, obalno-kraška, podravska, pomurska in zasavska regija (*Preglednica 4.2.7.1.2*). V primerjavi s predhodnim preverjanjem znanja (leta 2014) so štiri regije ohranile približno podobne dosežke (savinjska, spodnjeposavska, gorenjska in goriška). Pomurska, koroška, jugovzhodna Slovenija, in notranjsko-kraška regija so dosežke izboljšale, podravska, zasavska, osrednjeslovenska in obalno-kraška regija pa poslabšale.

Slika 4.2.7.1.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri biologiji, 9. razred

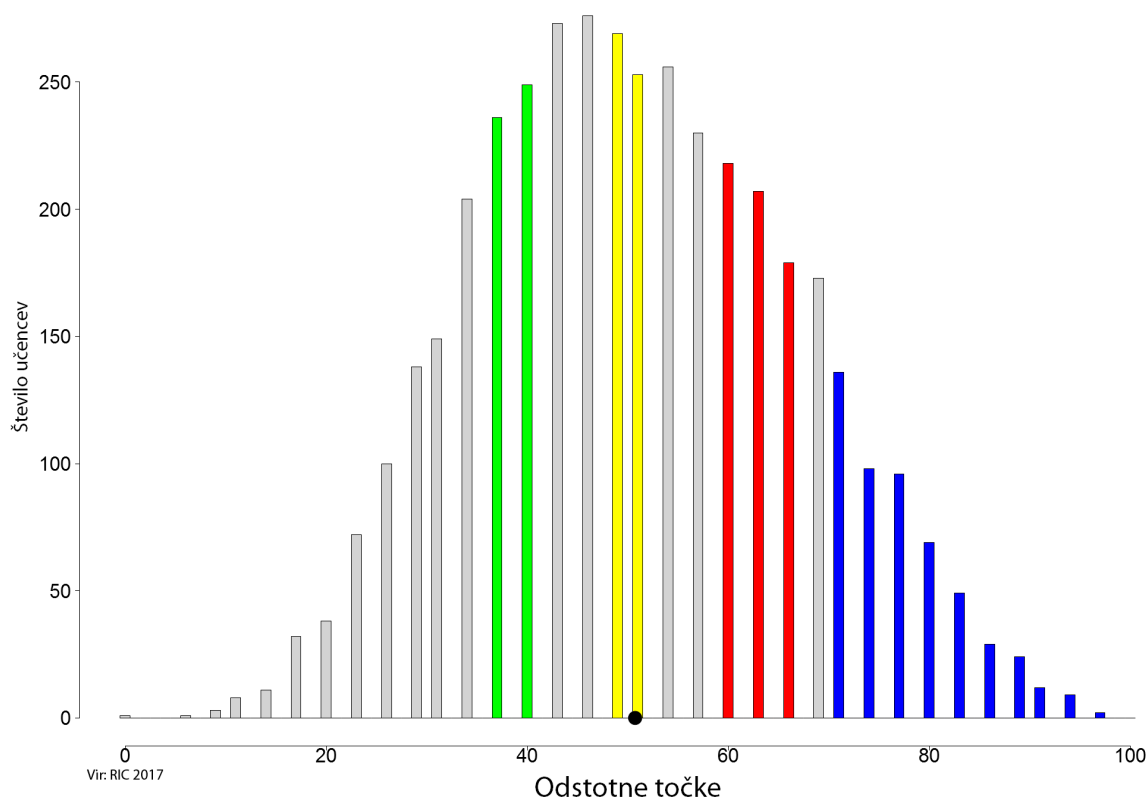

Preglednica 4.2.7.1.2 : Porazdelitev dosežkov pri biologiji po regijah, 9. razred

Regija	Povprečni dosežek	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
gorenjska regija	52,23	16,10	464,00	8,00
goriška regija	52,67	18,04	227,00	7,00
jugovzhodna Slovenija	51,04	15,45	298,00	9,00
koroška regija	46,39	15,01	147,00	4,00
notranjsko-kraška regija	53,85	17,83	85,00	4,00
obalno-kraška regija	43,96	13,83	140,00	5,00
osrednjeslovenska regija	53,11	16,17	1.088,00	25,00
podravska regija	48,35	16,54	686,00	21,00
pomurska regija	48,32	15,57	215,00	11,00
savinjska regija	51,47	15,82	521,00	16,00
spodnjeposavska regija	52,94	14,86	149,00	5,00
zasavska regija	47,41	14,83	81,00	2,00

Opisi dosežkov učencev 9. razreda na nacionalnem preverjanju znanja

Slika 4.2.7.1.2: Porazdelitev točk pri biologiji, 9. razred

ZELENO OBMOČJE

Učenci z dosežki v tem območju izkazujejo osnovno biološko znanje in razumejo sporočila v preglednicah.

Uspešno rešujejo preproste naloge I. taksonomske stopnje (znanje in poznavanje; naloge 1, 2 in 7) in nekatere naloge II. taksonomske stopnje (razumevanje in uporaba; nalogi 4 in 24. a).

Učenci:

- razumejo, da nekatere zajedavske bakterije in živali ter virusi povzročajo bolezni, ker telesu jemljejo snovi ali izločajo strupene snovi, ki povzročajo poškodbe (**naloga 1**);
- razumejo povezavo med telesno zgradbo omenjenih živalskih skupin ter prilagoditvami in značilnostmi, povezanimi s prehranjevanjem, na primer prebavila rastlinojedcev in mesojedcev, oblika zobovja pri sesalcih, filtriranje hrane, (**naloga 2**);
- razumejo povezavo med telesno zgradbo omenjenih živalskih skupin ter prilagoditvami in značilnostmi, povezanimi s prehranjevanjem, na primer prebavila rastlinojedcev in mesojedcev, oblika zobovja pri sesalcih, filtriranje hrane, (**naloga 4**);
- spoznajo in uporabijo osnovna merila za razvrščanje živali ter spoznajo osnovno zgradbo glavnih gradbenih tipov živali (**naloga 7**);
- razvrstijo rastline v bližnjem ekosistemu v širše sistematske kategorije z uporabo določevalnih ključev ter spoznajo in uporabijo osnovna merila za razvrščanje rastlin (**naloga 24. a**).

Zgleda:

naloga 1

naloga 7

RUMENO OBMOČJE

Učenci z dosežki v tem območju izkazujejo osnovno biološko znanje in so ga sposobni uporabiti v nekaterih danih situacijah.

Uspešno rešujejo zahtevnejše naloge I. taksonomske stopnje (znanje in poznavanje; naloge 5, 9, 10 in 11) in nekatere naloge II. taksonomske stopnje (razumevanje in uporaba; nalogi 20. a in 23. a).

Učenci:

- spoznajo, da bakterije opravljajo pomembne naloge v ekosistemu (proizvajalci, potrošniki in razkrojevalci) in da le redke vrste bakterij povzročajo bolezni ali so drugače škodljive za človeka; razumejo, da razkrojevalci kot posebna oblika potrošnikov s posebno pretvorbo organskih snovi nazaj v mineralne snovi omogočajo neprestano kroženje snovi (**naloga 5**);
- primerjajo zgradbo in delovanje celice človeka s celicami drugih živali, rastlin, gliv in bakterij (**naloga 9**);
- poznajo vrste čutil ter razumejo njihovo povezanost z živčevjem, njihovo delovanje in vlogo pri ohranjanju uravnovešenega delovanja organizma (**naloga 10**);
- razumejo, da so fosili izkazi o tem, kako so se skozi evolucijsko zgodovino spreminjale oblike življenja in okoljske razmere (**naloga 11**);
- spoznajo, da pri oploditvi ženska in moška spolna celica prispevata po en komplet kromosomov, tako da nastane spojek z dvema kompletoma kromosomov (**naloga 20. a**);
- razumejo osnovna načela prenašanja lastnosti od staršev na potomce (homozigotnost, heterozigotnost, dominantnost, recesivnost, križanci, vmesni znaki idr.) (**naloga 23. a**).

Zgleda:

naloga 5

naloga 23. a

RDEČE OBMOČJE

Učenci z dosežki v tem območju izkazujejo osnovno faktografsko biološko znanje in so ga sposobni uporabiti v nekaterih danih situacijah.

Uspešno rešujejo zahtevnejše naloge I. taksonomske stopnje (znanje in poznavanje; nalogi 8 in 12), nekatere naloge II. taksonomske stopnje (razumevanje in uporaba; naloge 3, 16. a, 19. a in 21. a) in posamezne naloge III. taksonomske stopnje (samostojno reševanje novih problemov, vrednotenje, analiza; naloga 20. b).

Učenci:

- spoznajo, da so populacije z majhno genetsko variabilnostjo bolj izpostavljene izumrtju (**naloga 3**);
- spoznajo, da jetra sodelujejo pri različnih nalogah (količina glukoze, tvorba žolča idr.) ter to povežejo z vzroki in preventivo bolezni jeter (aditivi, alkohol, strupi, hepatitis) (**naloga 8**);
- spoznajo, da se v rastlinskih in živalskih celicah v procesu celičnega dihanja sprošča energija za poganjanje življenjskih procesov, ter vedo, katere snovi se pri tem porabljajo in katere nastajajo (**naloga 12**);
- spoznajo osnovno zgradbo rastlinskih organov: lista, stebila in korenine in povežejo zgradbo organa z nalogami, ki jih ta opravlja (**naloga 16. a**);
- razlikujejo med spremenljivimi in kontroliranimi parametri pri poskusu (**naloga 19. a**);
- spoznajo, da pri spolnem razmnoževanju nastajajo potomci, ki podedujejo po pol genov od vsakega od staršev in da se pri tem kombinira genetski material (diploidno število kromosomov) iz dveh različnih celic, od katerih vsaka izvira od enega izmed staršev (**naloga 20. b**);
- spoznajo, da se število celic povečuje s celično delitvijo (mitozo), pri kateri iz ene celice nastaneta dve celici z enakim dednim materialom (kopijama DNA), in da celična delitev prispeva k rasti tkiv in organizma (**naloga 21. a**).

Zgleda:

naloga 19. a

naloga 21. a

Učenci z dosežki v tem območju izkazujejo znanje zahtevnejših bioloških vsebin, sposobni so to znanje uporabiti za razlago in deloma tudi za reševanje novih danih situacij.

Uspešno rešujejo zahtevnejše naloge I. taksonomske stopnje (znanje in poznavanje; nalogi 6 in 13), zahtevnejše naloge II. taksonomske stopnje (razumevanje in uporaba; naloge 14. a, 15. a in 22. a) in nekaj nalog III. taksonomske stopnje (samostojno reševanje novih problemov, vrednotenje, analiza; naloge 16. b, 19. b, 21. b, 22. b in 23. b).

Učenci:

- razumejo, da v vseh rastlinskih in živalskih celicah poteka celično dihanje, v tistih rastlinskih, ki vsebujejo kloroplaste, pa poteka tudi fotosinteza (**naloga 6**);
- spoznajo, da seme vsebuje zarodek (mlado rastlino) in da semena vsebujejo veliko založnih snovi, ker mlada rastlina ne opravlja fotosinteze, dokler se ne razvijejo zeleni listi (**naloga 13**);
- znajo osnovno zgradbo in lastnosti živčne celice ter razumejo njihovo povezavo s čutnimi celicami; spoznajo osnovno zgradbo centralnega živčnega sistema in vloge posameznih delov (hrbtenjača, podaljšana hrbtenjača, mali in veliki možgani) (**naloga 14. a**);
- razumejo vlogo kože pri uravnavanju telesne temperature; spoznajo osnovno zgradbo kože in jo povežejo z njenim delovanjem (**naloga 15. a**);
- razumejo, da rastlina iz telesa izgubi zelo veliko vode, ker mora odpreti listne reže za sprejem ogljikovega dioksida (**naloga 16. b**);
- znajo samostojno postaviti raziskovalna vprašanja in načrtovati preprosto raziskavo (znajo izbrati in uporabiti ustrezna orodja in tehnologijo za izvajanje poskusov, zbiranje podatkov in prikaz podatkov) (**naloga 19. b**);
- razložijo, da se med mitozo podvojena DNA razdeli med dve hčerinski celici, tako da vsaka hčerinska celica prejme enako kopijo DNA (**naloga 21. b**);
- razumejo, da je dedna informacija zapisana z zaporedjem osnovnih enot – nukleotidov, in razumejo, da je način zapisa dedne informacije enak pri vseh organizmih (**naloga 22. a**);
- spoznajo, da so vse telesne celice večceličnega organizma (tudi človeka) praviloma genetsko enake in vsebujejo dedne informacije očeta in matere (**naloga 22. b**);
- spoznajo, da so nekateri aleli dominantni, kar pomeni, da pri določanju fenotipa njihov vpliv prevlada nad vplivom drugih (recesivnih) alelov (**naloga 23. b**).

Zgleda:

naloga 22. b

naloga 23. b

Učenci z dosežki v tem območju izkazujejo znanje zahtevnejših bioloških vsebin, sposobni so to znanje uporabiti za razlago in reševanje novih danih situacij.

Uspešno rešujejo zahtevnejše naloge II. taksonomske stopnje (razumevanje in uporaba; nalogi 17. a in 18. a) in naloge III. taksonomske stopnje (samostojno reševanje novih problemov, vrednotenje, analiza; naloge 14. a, 15. b, 17. b, 18. b in 24. b).

Učenci:

- spoznajo osnovno zgradbo centralnega živčnega sistema in vloge posameznih delov (hrbtenjača, podaljšana hrbtenjača, mali in veliki možgani) (**naloga 14. b**);
- razumejo vlogo kože pri uravnavanju telesne temperature (**naloga 15. b**);
- spoznajo, da so lastnosti celice povezane z vlogo organizma v ekosistemu kot proizvajalca (rastline) oziroma potrošnika in razkrojevalca (živali, glive); spoznajo, da v rastlinskih, živalskih in glivnih celicah poteka celično dihanje (v mitohondrijih), samo v rastlinskih celicah pa poteka fotosinteza (v kloroplastih), ter razumejo, da živali kot potrošniki privzemajo organsko hrano iz okolja (**naloga 17. a**);
- razumejo, da enoceličarji in zelo majhni mnogoceličarji izmenjujejo snovi z okoljem preko površine telesa, pri večjih večceličarjih pa to nalogo opravljajo transportni sistemi (**naloga 17. b**);
- spoznajo, da je človek že zelo zgodaj uporabljal organizme za proizvodnjo različnih dobrin (npr. uporaba kvasovk pri proizvodnji kruha, piva in vina; uporaba mikroorganizmov pri proizvodnji mlečnih izdelkov) (**naloga 18. a**);
- se seznanijo z možnimi pozitivnimi in negativnimi posledicami uporabe gensko spremenjenih organizmov; razumejo hiter razvoj genskega inženirstva in njegovo uporabo ter prednosti in omejitve njegove uporabe v biotehnologiji (**naloga 18. b**);
- spoznajo primere nespolnega razmnoževanja rastlin v naravi in da človek sposobnost rastlin za nespolno razmnoževanje uporablja za umetno razmnoževanje (**naloga 24. b**).

Zgledi:

naloga 14. b

naloga 15. b

naloga 18. b

Specifikacijska tabela preizkusa znanja

Preglednica 4.2.7.1.3: Specifikacijska tabela, biologija, 9. razred

Naloga	Točke	Področje	Cilj – učenec	Taksonomska stopnja	Razred	Območje	IT	ID
1	1	Ostali organizmi	razume, da nekatere zajedavske bakterije in živali ter virusi povzročajo bolezni, ker telesu jemljejo snovi ali izločajo strupene snovi, ki povzročajo poškodbe;	II.	7.	zeleno	0,86	0,13
2	1	Živali	razume povezavo med telesno zgradbo omenjenih živalskih skupin ter prilagoditvami in značilnostmi, povezanimi s prehranjevanjem (na primer prebavila rastlinojedcev in mesojedcev, oblika zobovja pri sesalcih, filtriranje hrane);	II.	9.	rdeče	0,92	0,31
3	1	Evolucija	spozna, da so populacije z majhno genetsko variabilnostjo bolj izpostavljene izumrtju;	II.	7.	zeleno	0,55	0,27
4	1	Živali/Ekologija	razume povezavo med telesno zgradbo omenjenih živalskih skupin ter prilagoditvami in značilnostmi, povezanimi s prehranjevanjem (na primer prebavila rastlinojedcev in mesojedcev, oblika zobovja pri sesalcih, filtriranje hrane);	I.	7.	rumeno	0,91	0,23
5	1	Ostali organizmi	spozna, da bakterije opravljajo pomembne naloge v ekosistemu (proizvajalci, potrošniki in razkrojevalci) in da le redke vrste bakterij povzročajo bolezni ali so drugače škodljive za človeka; razume, da razkrojevalci kot posebna oblika potrošnikov s posebno pretvorbo organskih snovi nazaj v mineralne snovi omogočajo neprestano kroženje snovi;	I.	6.	modro	0,72	0,33
6	1	Rastline /fotosinteza, dihanje	razume, da v vseh rastlinskih in živalskih celicah poteka celično dihanje, v tistih rastlinskih, ki vsebujejo kloroplaste, pa poteka tudi fotosinteza;	I.	7.	zeleno	0,57	0,05
7	1	Živali	spozna in uporabi osnovna merila za razvrščanje živali; spozna osnovno zgradbo glavnih gradbenih tipov živali: enoceličarje (na primer evglene, paramecije ...), nevretenčarje (na primer vrtinčarje, ožigalkarje, polže, školjke, glavonožce, deževnike, pijavke, rake, stonoge, pajkovce, žuželke, morske ježke ali morske zvezde), vretenčarje (ribe, dvoživke, plazilce, ptice, sesalce);	I.	8.	rdeče	0,96	0,07
8	1	Človek	spozna, da jetra sodelujejo pri različnih nalogah (količina glukoze, tvorba žolča idr.), ter to povežejo z vzroki in preventivo bolezni jeter (aditivi, alkohol, strupi, hepatitis);	I.	7.	rumeno	0,56	0,22
9	1	Celice, dedovanje, biotehnologija	primerja zgradbo in delovanje celice človeka s celicami drugih živali, rastlin, gliv in bakterij;	I.	8.	rumeno	0,67	0,37
10	1	Človek	pozna vrste čutil in razume njihovo povezanost z živčevjem, njihovo delovanje in vlogo pri ohranjanju uravnovešenega delovanja organizma;	I.	9.	rumeno	0,74	0,27
11	1	Evolucija	razume, da so fosili izkazi o tem, kako so se skozi evolucijsko zgodovino spreminjale oblike življenja in okoljske razmere;	I.	8.	rdeče	0,66	0,22
12	1	Rastline /fotosinteza, dihanje	spozna, da se v rastlinskih in živalskih celicah v procesu celičnega dihanja sprošča energija za poganjanje življenjskih procesov ter ve, katere snovi se pri tem porabljajo in katere nastajajo;	I.	6.	modro	0,57	0,28
13	1	Rastline	spozna, da seme vsebuje zarodek(mlado rastlino) in da semena vsebujejo veliko založnih snovi, ker mlada rastlina ne opravlja fotosinteze, dokler se ne razvijejo zeleni listi;	I.	7.	zeleno	0,37	0,33
14	14. a	Človek	zna osnovno zgradbo in lastnosti živčne celice ter razume njihovo povezavo s čutnimi celicami; spozna osnovno zgradbo centralnega živčnega sistema in vloge posameznih delov (hrbtenjača, podaljšana hrbtenjača, mali in veliki možgani);	II.	8.	modro	0,55	0,07
	14. b	1 Človek	spozna osnovno zgradbo centralnega živčnega sistema in vloge posameznih delov (hrbtenjača, podaljšana hrbtenjača, mali in veliki možgani).	III.	8.	nad modrim	0,10	0,29

Naloga	Točke	Področje	Cilj – učenec	Taksonomska stopnja	Razred	Območje	IT	ID	
15	15. a	1	Človek	razume vlogo kože pri uravnavanju telesne temperature; spozna osnovno zgradbo kože in jo poveže z njenim delovanjem;	II.	8.	modro	0,51	0,28
	15. b	1	Človek	razume vlogo kože pri uravnavanju telesne temperature;	III.	8.	nad modrim	0,08	0,28
16	16. a	1	Rastline / ekologija	spozna osnovno zgradbo rastlinskih organov: lista, stebila in korenine in povežejo zgradbo organa z nalogami, ki jih ta opravlja;	II.	6.	rdeče	0,56	0,36
	16. b	1	Rastline / ekologija	razume, da rastlina iz telesa izgubi zelo veliko vode, ker mora odpreti listne reže za sprejem ogljikovega dioksida;	III.	6.	modro	0,47	0,42
17	17. a	1	Živali	spozna, da so lastnosti celice povezane z vlogo organizma v ekosistemu kot proizvajalca (rastline) oziroma potrošnika in razkrojevalca (živali, glive), spozna, da v rastlinskih, živalskih in glivnih celicah poteka celično dihanje (v mitohondrijih), samo v rastlinskih celicah pa poteka fotosinteza (v kloroplastih), ter razume, da živali kot potrošniki privzemajo organsko hrano iz okolja;	II.	7.	nad modrim	0,12	0,29
	17. b	1	Živali	razume, da enoceličarji in zelo majhni mnogoceličarji izmenjujejo snovi z okoljem prek površine telesa, pri večjih večceličarjih pa to nalogo opravljajo transportni sistemi;	III.	7.	nad modrim	0,15	0,35
18	18. a	1	Celice, dedovanje, biotehnologija	spozna, da je človek že zelo zgodaj uporabljal organizme za proizvodnjo različnih dobrin (npr. uporaba kvasovk pri proizvodnji kruha, piva in vina; uporaba mikroorganizmov pri proizvodnji mlečnih izdelkov);	II.	9.	nad modrim	0,22	0,36
	18. b	1	Celice, dedovanje, biotehnologija	se seznani z možnimi pozitivnimi in negativnimi posledicami uporabe gensko spremenjenih organizmov; razume hiter razvoj genskega inženirstva in njegovo uporabo ter prednosti in omejitve njegove uporabe v biotehnologiji;	III.	9.	nad modrim	0,20	0,41
19	19. a	1	Raziskovanje in poskusi /splošni cilji	razlikuje med spremenljivimi in kontroliranimi parametri pri poskusu;	II.	8.	rdeče	0,62	0,32
	19. b	1	Raziskovanje in poskusi /splošni cilji	zna samostojno postaviti raziskovalna vprašanja in načrtovati preprosto raziskavo (znajo izbrati in uporabiti ustrezna orodja in tehnologijo za izvajanje poskusov, zbiranje podatkov in prikaz podatkov);	III.	8.	modro	0,31	0,39
20	20. a	1	Celice, dedovanje, biotehnologija	spozna, da pri oploditvi ženska in moška spolna celica prispevata po en komplet kromosomov, tako da nastane spojek z dvema kompletoma kromosomov;	II.	9.	rumeno	0,75	0,39
	20. b	1	Celice, dedovanje, biotehnologija	spozna, da pri spolnem razmnoževanju nastajajo potomci, ki podedujejo po pol genov od vsakega od staršev in da se pri tem kombinira genetski material (diploidno število kromosomov) iz dveh različnih celic, od katerih vsaka izvira od enega izmed staršev;	III.	9.	rdeče	0,47	0,51
21	21. a	1	Celice, dedovanje, biotehnologija	spozna, da se število celic povečuje s celično delitvijo (mitozo), pri kateri iz ene celice nastaneta dve celici z enakim dednim materialom (kopijama DNA), in da celična delitev prispeva k rasti tkiv in organizma;	II.	8.	rdeče	0,61	0,20
	21. b	1	Celice, dedovanje, biotehnologija	razloži, da se med mitozo podvojena DNA razdeli med dve hčerinski celici, tako da vsaka hčerinska celica prejme enako kopijo DNA.	III.	8.	modro	0,26	0,40

Naloga	Točke	Področje	Cilj – učenec	Taksonomska stopnja	Razred	Območje	IT	ID	
22	22. a	1	Celice, dedovanje, biotehnologija	razume, da je dedna informacija zapisana z zaporedjem osnovnih enot – nukleotidov in razumejo, da je način zapisa dedne informacije enak pri vseh organizmih;	II.	9.	modro	0,34	0,37
	22. b	1	Celice, dedovanje, biotehnologija	spozna, da so vse telesne celice večceličnega organizma (tudi človeka) praviloma genetsko enake in vsebujejo dedne informacije očeta in matere;	III.	9.	modro	0,43	0,38
23	23. a	1	Celice, dedovanje, biotehnologija	razume osnovna načela prenašanja lastnosti od staršev na potomce (homozigotnost, heterozigotnost, dominantnost, recesivnost, križanci, vmesni znaki idr.);	II.	9.	rumeno	0,72	0,36
	23. b	1	Celice, dedovanje, biotehnologija	spozna, da so nekateri aleli dominantni, kar pomeni, da pri določanju fenotipa njihov vpliv prevlada nad vplivom drugih (recesivnih) alelov;	III.	9.	modro	0,34	0,49
24	24. a	1	Rastline	razvrsti rastline v bližnjem ekosistemu v širše sistematske kategorije z uporabo določevalnih ključev; spozna in uporabi osnovna merila za razvrščanje rastlin;	II.	9.	zeleno	0,75	0,27
	24. b	1	Rastline	spozna primere nespolnega razmnoževanja rastlin v naravi in da človek sposobnost rastlin za nespolno razmnoževanje uporablja za umetno razmnoževanje.	III.	6.	nad modrim	0,20	0,37

LEGENDA:

Taksonomske stopnje (po Bloomu): I – znanje in prepoznavanje, II – razumevanje in uporaba, III – analiza in sinteza ter vrednotenje.

Analiza dosežkov po postavkah v specifikacijski tabeli

Analiza merskih značilnosti preizkusa kaže, da je razpon indeksa težavnosti (IT) od 0,08 do 0,96. Pri osemnajstih nalogah je vrednost IT med 0,30 in 0,70 (naloge 3, 6, 8, 9, 11, 12, 13, 14. a, 15. a, 16. a, 16. b, 19. a, 19. b, 20. b, 21. a, 22. a, 22. b, 23. b), pri osmih je manjša od 0,30 (naloge 14. b, 15. b, 17. a, 17. b, 18. a, 18. b, 21. b, 24. b), kar pomeni, da so bile te naloge za učence zahtevnejše, pri devetih pa večja od 0,70 (naloge 1, 2, 4, 5, 7, 10, 20. a, 23. a, 24. a), kar pomeni, da so bile te naloge za učence manj zahtevne.

Med devetimi nalogami, ki jih je večina učencev uspešno rešila (IT več kot 0,70), je bilo šest nalog izbirnega tipa, tri pa so bile odprtega tipa, kar pomeni, da so morali učenci samostojno oblikovati odgovor. Teh devet nalog je od učencev zahtevalo faktografsko znanje (naloge 1, 2, 7, 10, 20. a, 23. a) ali pa preprosto uporabo znanja in logično sklepanje (naloge 4, 5, 24. a). Pri štirih nalogah so morali uporabiti podatke iz tabele ali s slike (4, 7, 10, 24. a). Pet nalog je bilo prve taksonomske stopnje, štiri pa druge.

Vseh osem nalog, pri katerih je bil IT nižji od 0,30, je bilo odprtega tipa. Učenci so morali napisati kratek odgovor, pri čemer so morali pri treh nalogah (15. b, 18. a, 21. b) uporabiti podatke s slike ali s sheme. Dve od teh nalog sta bili druge taksonomske stopnje, sedem pa tretje.

Indeks diskriminativnosti (ID), ki nam pove, kako dobro vprašanje ločuje med bolj uspešnimi in manj uspešnimi učenci, je pri večini nalog zadovoljiv. Prenizek (nižji od 0,20) je pri nalogah 1, 6, 7, in 14. a. To je verjetno posledica dejstva, da sta bili nalogi 1 in 7 manj zahtevni (IT = 0,86 in 0,96), nalogi 6 in 14. a pa sta zahtevali natančno faktografsko znanje (izbrati odgovor, da v zelenih delih rastline potekata dihanje in fotosinteza; zapisati črko, s katero je na sliki označen del živčne celice, ki sestavlja sivo možgansko skorjo).

Na dosežke je bolj kot preverjana vsebina vplival tip naloge in taksonomska stopnja. Pri nalogah izbirnega tipa so učenci odgovarjali s povprečno uspešnostjo 0,69 odstotne točke (nekoliko višji dosežek kot leta 2011 in 2014), kar je visoko nad povprečjem celotnega preizkusa (50,92). Pri odprtih nalogah so dosegli povprečno samo 0,38 odstotne točke, kar je podobno kot leta 2014 (0,35) in leta 2011 (0,37). Učenci so precej bolje reševali naloge prve taksonomske stopnje (11 nalog), kjer je bil povprečni dosežek 0,69 odstotne točke, medtem ko je bil pri nalogah druge stopnje (13 nalog) povprečni dosežek precej nižji (0,56 odstotne točke) in pri tretji stopnji (11 nalog) še nižji (0,27 odstotne točke). Pri tem je treba upoštevati, da je bila večina nalog višjih kognitivnih stopenj odprtega tipa, takšne naloge pa, kot rečeno, učenci praviloma rešujejo slabše kot naloge izbirnega tipa.

Sklepne ugotovitve

Rezultati kažejo, da je temeljno znanje učencev pri biologiji razmeroma dobro. Kot že na predhodnih preverjanjih znanja, tudi letos ugotavljamo, da so učenci uspešnejši pri reševanju nalog izbirnega tipa, medtem ko s težavo oblikujejo samostojne odgovore pri nalogah odprtega tipa. S tem so povezani tudi slabši dosežki pri nalogah višjih taksonomskih stopenj, ki so večinoma odprtega tipa. Ponovno ugotavljamo, da smo lahko zadovoljni s temeljnim znanjem genetike, ki je bila ob prenovi učnih načrtov spet vključena v pouk biologije in je bila letos drugič na preverjanju. Letošnje rezultate učencev bomo na manjšem vzorcu še podrobneje analizirali in ugotovitve posredovali učiteljem, da jih bodo lahko upoštevali pri svojem delu.

1. Kadar kašljamo, si usta pogosto zakrijemo z odprto dlanjo. Zakaj je to napačno, kadar smo prehlajeni? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

A Ker bolezenske klice prenesemo na dlan.
B Ker je v naši sapi veliko vlage.
C Ker s tem zadržimo bolezenske klice v telesu.
D Ker to ni vljudno.

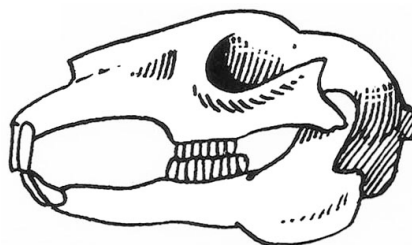
(1 točka)

2. Na sliki sta lobanji mačke in zajca. Obkroži črko pred pravilnim odgovorom. Različno zobovje se jima je razvilo v povezavi z:

Mačka

Zajec

A debelino lobanjskih kosti.
B močjo lobanjskih mišic.
C načinom oglašanja.
D uživanjem različne vrste hrane.

(1 točka)

3. Populacija severnih belih nosorogov v Afriki šteje le 5 osebkov.
(Vir: Večer, 24. 3. 2015.)

Zakaj je kljub zaščiti nosorogov, prepovedi lova in življenja v rezervatu velika verjetnost, da bo populacija nosorogov v bližnji prihodnosti izumrla?
Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

A Zaradi majhne genetske raznolikosti v populaciji.
B Zaradi raznolikosti abiotских dejavnikov v okolju.
C Zaradi velike fenotipske raznolikosti v populaciji.
D Zaradi velike genetske raznolikosti v populaciji.

(1 točka)

(Vir: Zbirka prosojnic Evolucija (prosojnica 24), založba Učila.)

4. Preglednica prikazuje vrsto prehrane lisice skozi letne čase.

Pomlad	Poletje	Jesen	Zima
glodalci ptiči žuželke	plodovi in semena glodalci ptiči žuželke	plodovi in semena glodalci ptiči žuželke	glodalci plodovi in semena

Preglednica: Prehrana lisice skozi letne čase

Oglej si podatke v preglednici in odgovori, v katero skupino uvrščamo lisico glede na njeno prehrano. Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Med mesojedce.
- B Med rastlinojedce.
- C Med vsejedce.
- D Med zajedavce.

(1 točka)

5. Organske odpadke iz gospodinjstva odlagamo na kompostni kup, kjer se razkrajajo. Zakaj je pomembno, da se kompostni kup ne izsuši? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Ker mikroorganizmi v kompostnem kupu potrebujejo vodo.
- B Ker rastline na kompostnem kupu potrebujejo vodo za rast.
- C Ker se morajo škodljive snovi v kompostnem kupu vezati z vodo.
- D Ker voda ohlaja kompostni kup.

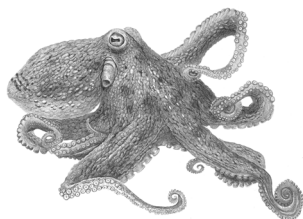
(1 točka)

6. Kaj od navedenega poteka v zelenih delih rastline? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Dihanje in fotosinteza.
- B Niti dihanje niti fotosinteza.
- C Samo dihanje.
- D Samo fotosinteza.

(1 točka)

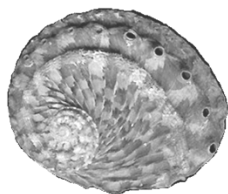
7. Slike 1, 2, 3 in 4 prikazujejo različne vrste mehkužcev.
Opomba: mehkužci na slikah niso v naravnem velikostnem sorazmerju.

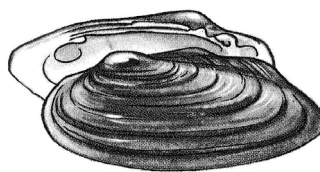
Slika 1

Slika 2

Slika 3

Slika 4

Katera od živali na slikah je polž? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Slika 1.
- B Slika 2.
- C Slika 3.
- D Slika 4.

(1 točka)

8. Človek vnaša v telo s hrano, pijačo in zdravili tudi strupene snovi. Celice katerega človeškega organa razstrupljajo te snovi? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Celice jeter.
- B Celice ledvic.
- C Celice slepega črevesa.
- D Celice trebušne slinavke.

(1 točka)

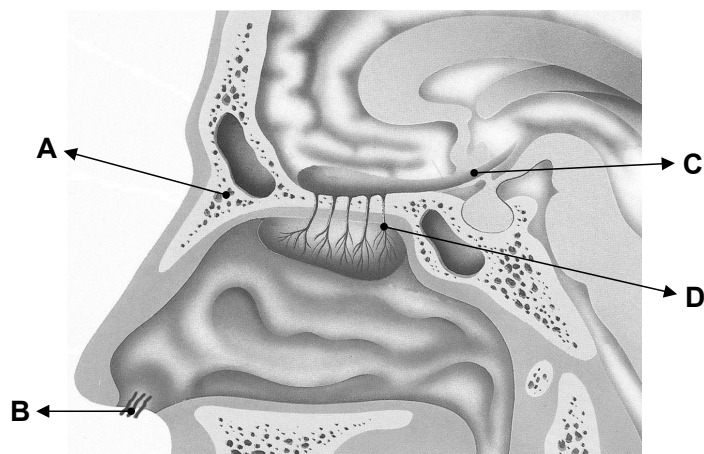
(Viri: Slika 1: Marcon, E., Mongini, M.: Svetovna enciklopedija živali. Ljubljana. Mladinska knjiga. 1986.
Slika 2: http://www2.arnes.si/~mvok/DELOVNI%20LISTI_datoteke/image009.jpg. Pridobljeno: januar 2010.
Slika 3: http://www.idscaro.net/sci/01_coll/index.htm. Pridobljeno: januar 2010.
Slika 4: Garms, H., Borm, L.: Živalstvo Evrope. Ljubljana. Mladinska knjiga. 1981.)

9. Primerjaj zgradbo živalske, rastlinske in glivne celice. Kaj od naštetega ima samo rastlinska celica? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Celično membrano.
- B Celulozno celično steno.
- C Citoplazmo.
- D Ribosome.

(1 točka)

10. Slika prikazuje del prečnega prereza glave človeka. S katero črko je označen del s čutilnimi vohalnimi celicami? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A S črko A.
- B S črko B.
- C S črko C.
- D S črko D.

(1 točka)

11. Na Pohorju smo našli kos kamnine z ostanki rakov. Kako imenujemo takšno najdbo? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Endemit.
- B Lignit.
- C Okamnina.
- D Račina.

(1 točka)

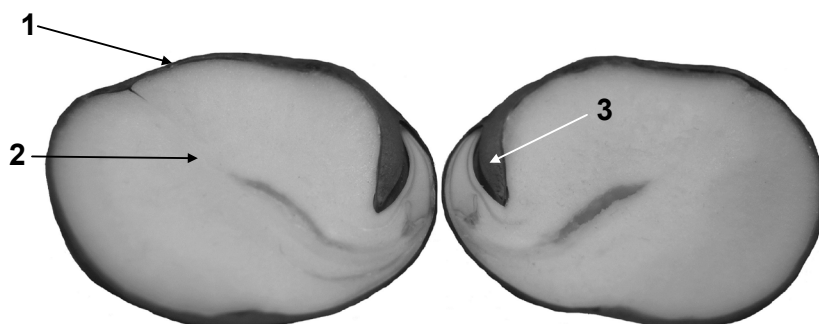
(Vir: Arnau, E.: Človeško telo, str. 60. Ljubljana. Tehniška založba Slovenije. 1997.)

12. Kateri proces je opisan s trditvijo: »V prisotnosti kisika se sprošča kemična energija, ki je vezana v molekulah sladkorja.« Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Celično dihanje.
- B Fotosinteza.
- C Pljučno dihanje.
- D Transpiracija.

(1 točka)

13. Na sliki je prečno prerezano seme divjega kostanja, ki ga uvrščamo med dvokaličnice. Katera številka označuje del, v katerem so hranilne snovi za kalitev? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

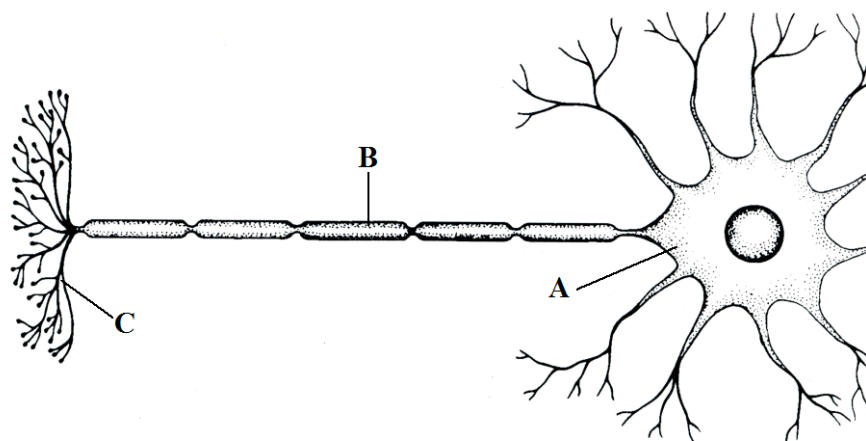

- A 1
- B 2, 3
- C 3, 1
- D 2

(1 točka)

(Vir: http://commons.wikimedia.org/wiki/Aesculus_seed#mediaviewer/File:Aesculus_hippocastanum_seed_section.jpg. Pridobljeno: marec 2015.)

14. a) Zapiši, katera črka označuje del živčne celice, ki sestavlja sivo možgansko skorjo.

(1 točka)

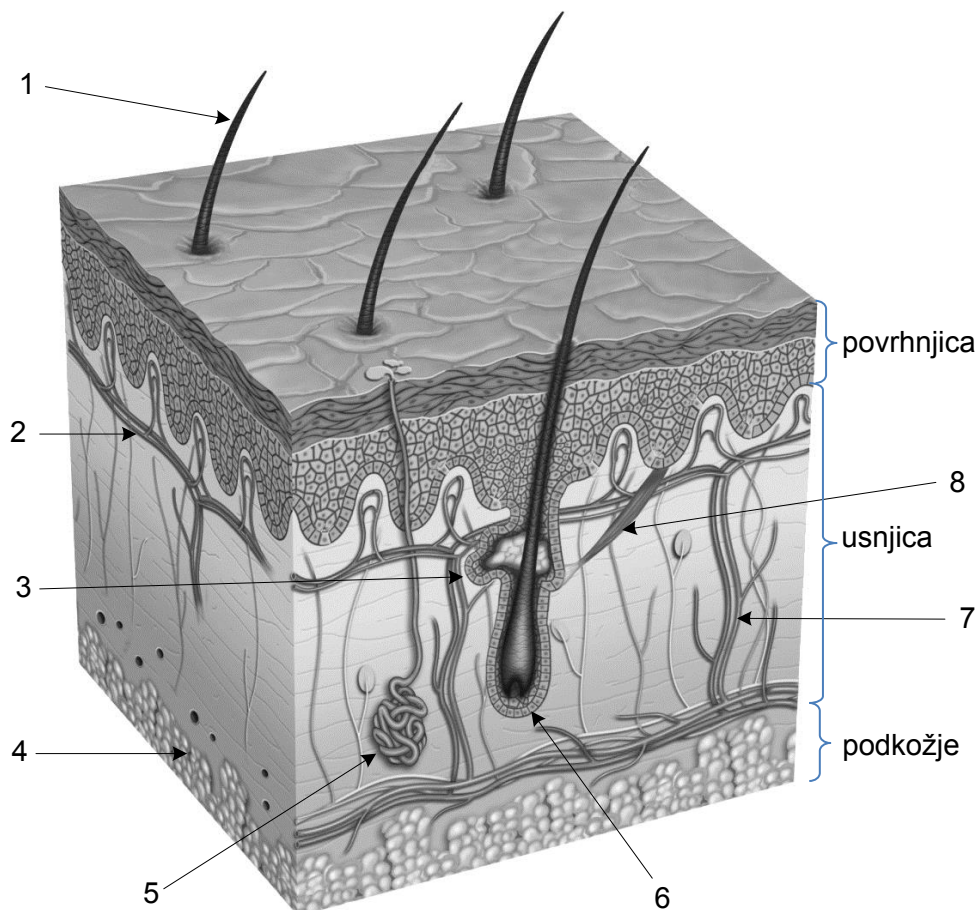
14. b) Miha je na invalidskem vozičku, ker si je pri skoku v vodo poškodoval hrbtenjačo. Roke še lahko uporablja, nog pa ne. Katere druge telesne funkcije so lahko po takšni poškodbi še prizadete? Navedi dve.

(1 točka)

15. a) Koža sesalcev je zgrajena iz povrhnjice in usnjice. Pod njima je podkožje iz maščobnega tkiva, ki toplotno izolira telo, zato ima pomembno vlogo pri uravnavanju telesne temperature.

Kateri kožni tvorbi na sliki še omogočata toplotno izolacijo telesa pri sesalcih?

Zapiši številko, s katero je označena ena od teh tvorb. _____

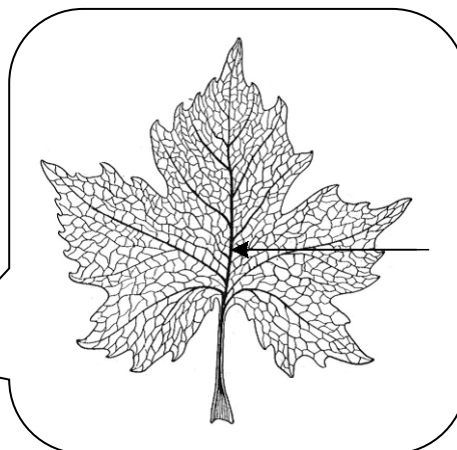
(1 točka)

15. b) Oglej si sliko. Imenuj dva sestavna dela kože pri sesalcih, ki sodelujeta pri ohlajanju telesa.

(1 točka)

(Vir: <http://www.brighterlooks.com/how-it-works/>. Pridobljeno: marec 2015.)

16. a) Na sliki spodaj je s puščico označen del lista. Kaj je njegova naloga?

(1 točka)

16. b) Listno ploskev smo na spodnji in zgornji strani premazali z debelo plastjo vazelina in s tem zaprli listne reže. Kateri procesi v premazanem listu ne bodo mogli potekati?

Navedi enega. _____

Utemelji svoj odgovor.

(1 točka)

(Vir: <http://www.google.si/imgres?imgurl=http://www2.arnes.si>. Pridobljeno: marec 2015.
Kapus, F., Petkovšek, V.: Botanika za nižje razrede srednjih šol, str. 85. Ljubljana. DZS. 1957.)

17. Sliki prikazujeta organizme, ki živijo v vodnem okolju.
Opomba: organizmi na slikah niso v naravnem velikostnem sorazmerju.

17. a) Razloži, zakaj paramecij in riba nista proizvajalca.

(1 točka)

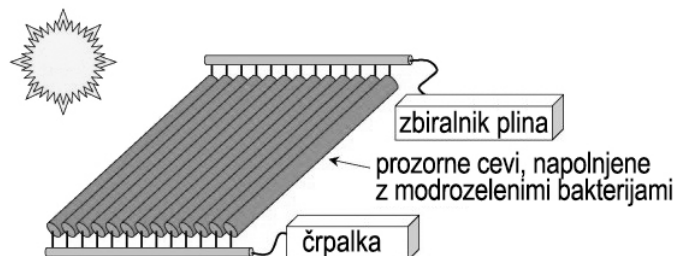
17. b) Riba je mnogoceličar in ima za prenos plinov po telesu razvito krvožilje. Pojasni, zakaj enocelični paramecij tega organskega sistema nima?

(1 točka)

(Vir: <http://www.theaquaticplantsociety.org/hyphessobrycon-amandae-ember-tetra/>.
<http://webhome.broward.edu/~ssimpson/JMDelvecchio-Paramecium.htm>. Pridobljeno: marec 2015.)

18. Vodik je plin, ki ga lahko uporabljamo kot vir energije. Pridobivamo ga na različne načine. Eden izmed načinov je pridobivanje vodika s pomočjo modrozelenih bakterij v posebnih napravah, ki jih imenujemo fotobioreaktorji.

Oglej si preprosto shemo fotobioreaktorja.

18. a) Ali je prikazana proizvodnja vodika biotehnološki proces?

DA NE

Utemelji svojo odločitev.

(1 točka)

18. b) Modrozelenim bakterijam, ki jih uporabljajo v fotobioreaktorjih, so raziskovalci z različnimi metodami genskega inženiringa spremenili biološke procese tako, da proizvedejo več vodika.
V čem se razlikujejo modrozeleni bakterije v fotobioreaktorjih od modrozelenih bakterij, ki jih najdemo v naravi?

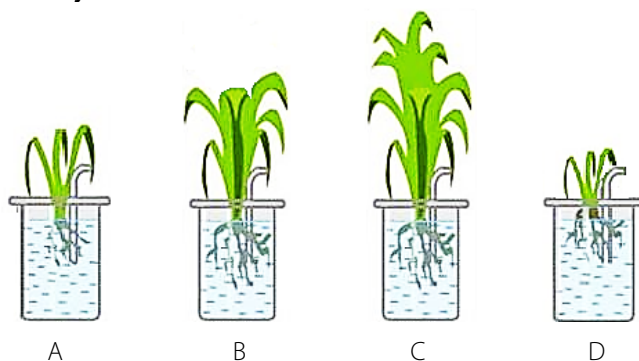
(1 točka)

(Vir: <http://openwetware.org/images/c/c3/Bioreactor-schematic.jpg>. Pridobljeno: marec 2015.)

19. Pri pouku so učenci izvedli poskus, pri katerem so ugotavljali, kako dejavniki okolja vplivajo na rast rastlin.

V poskusu so ugotavljali vpliv mineralnih gnojil na rast rastlin. Postavili so hipotezo: »Rastline ob dodatku mineralnih gnojil zrastejo večje, kot če mineralnega gnojila ne dodamo«. Poskus so izvedli tako, da so v eno čašo nalili vodo, v druge pa vodne raztopine z različnimi deleži mineralnega gnojila. V čaše so posadili enako velike mlade rastline in več tednov opazovali njihovo rast. Po zaključku poskusa so rastline izmerili, prešteli število listov in podatke zapisali v preglednico. Ugotovili so, da poskus potrjuje njihovo hipotezo.

Oglej si sliko rastlin po zaključku poskusa in preglednico z rezultati ter odgovori na vprašanja.

Slika rastlin po zaključku poskusa.

Čaša	A	B	C	D
Višina poganjka [cm]	5,7	9	12,3	5,1
Število listov	3	6	10	3

Preglednica z rezultati

19. a) V eno izmed čaš učenci niso dodali mineralnega gnojila. Razloži, zakaj.

(1 točka)

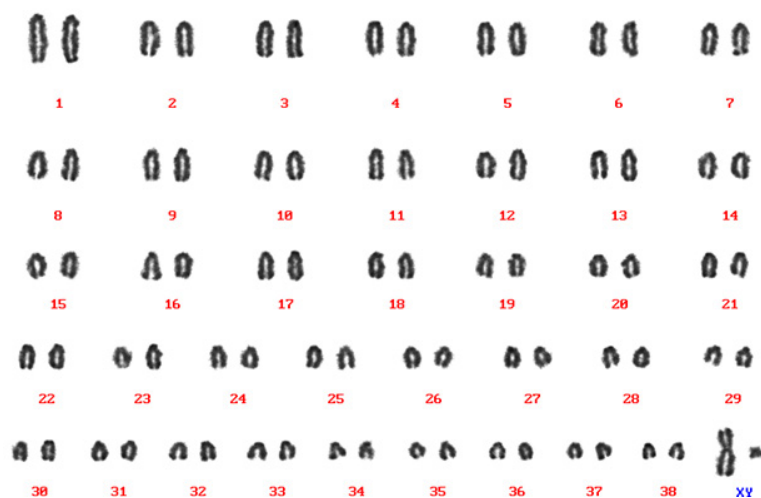
19. b) Ali bi lahko z opisanim poskusom raziskali tudi vpliv svetlobe na rast rastlin?

DA NE

Utemelji svojo izbiro.

(1 točka)

20. Slika prikazuje kariotip psa.

20. a) Pes se je razvil iz oplojenega jajčeca, ki ima 78 kromosomov. Koliko kromosomov je bilo v jajčecu pred oploditvijo?

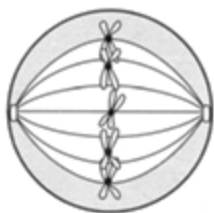
(1 točka)

20. b) Koliko kromosomov ima pes v eni celici očesa?

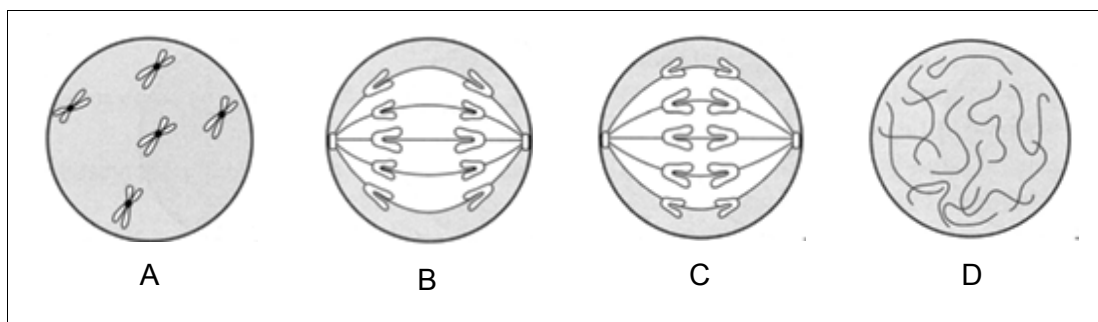
(1 točka)

(Vir: <http://users.unimi.it/citozoo/english.htm>. Pridobljeno: marec 2015.)

21. a) Slika 1 prikazuje eno od stopenj mitoze. Katera od slik v okvirju na sliki 2 predstavlja naslednjo stopnjo mitoze? Obkroži črko pod sliko.

Slika 1

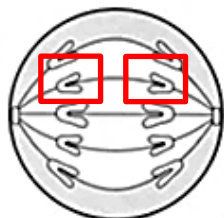

Slika 2

(1 točka)

21. b) Ali imata označena kromosoma na sliki 3 enak genski zapis?

DA NE

Slika 3: Označena kromosoma med mitozo

Utemelji svojo izbiro.

(1 točka)

(Vir: Shields, M.: Biology inquiries. San francisco, Jossey-Bass 2006.)

22. Iz tkiva A in tkiva B so v laboratoriju izolirali DNA in določili odstotek organskih dušikovih baz. V preglednici so zapisani odstotki timina in gvanina iz preiskovanega tkiva.

Tkivo	Organska baza	
	Timin (%)	Gvanin (%)
A	32	18
B	29	21

Preglednica: Odstotek timina in gvanina v molekulah DNA v celicah tkiva A in B.

22. a) Zapiši, koliko odstotkov citozina je v molekulah DNA tkiva A.

Odstotek citozina: _____

(1 točka)

22. b) Ali pripadata tkivo A in tkivo B istemu organizmu?

DA NE

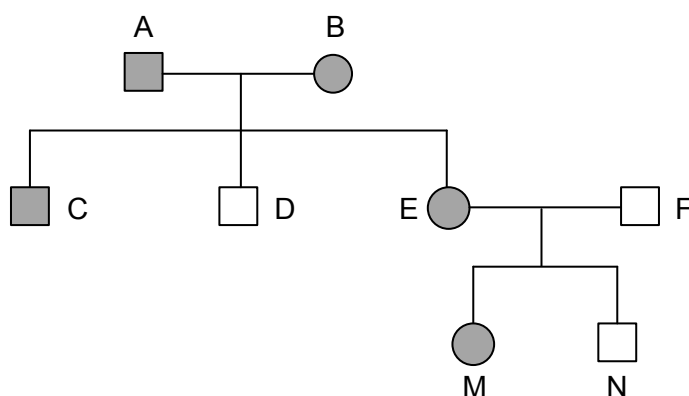
Utemelji svoj odgovor.

(1 točka)

23. a) Rejec morskih prašičkov je križal rjavodlakega samca in belodlako samico. Rjava barva dlake je pri tej pasmi dominantna, bela barva dlake pa recesivna lastnost. Kakšne barve bodo mladički pri parjenju homozigotnega samca in homozigotne samice?

(1 točka)

23. b) Alel za nepriraslo ušesno mečico, ki ga označimo s črko R, je dominanten glede na recesivni alel, ki ga označimo s črko r. Iz danih podatkov v rodovniku zapiši, kakšen genotip ima oseba D.

Legenda:

siva barva = neprirasla ušesna mečica

bela barva = prirasla ušesna mečica

□ = moški

○ = ženska

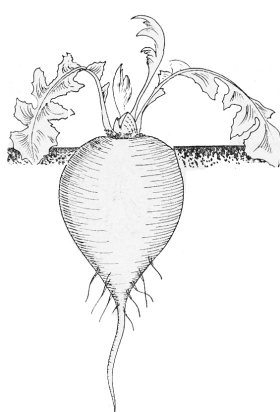
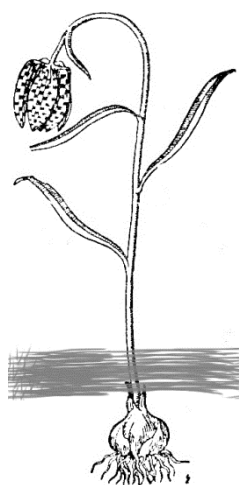
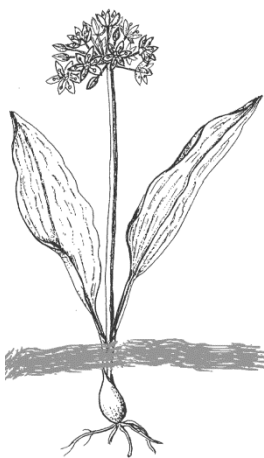

(1 točka)

24. a) S ključem za določanje rastlin določi imena vsem štirim rastlinam na slikah.
Pod sliko zapiši ime rastline.
Opomba: Rastline na slikah niso v naravnem velikostnem razmerju.

Ključ za določanje rastlin:

1a Rastlina ima čebulo.	glej 2
b Rastlina nima čebule.	glej 3
2a Rastlina ima socvetje.	čemaž
b Rastlina ima posamične cvetove.	logarica
3a Rastlina ima koren.	repa
b Rastlina nima korena.	krompir

(1 točka)

24. b) Pojasni, zakaj se lahko iz krompirjevega gomolja, ki ga v ugodnih razmerah posadimo v zemljo, razvije nova rastlina.

(1 točka)

Skupno število točk: 35

4.2.8 Predmetna komisija za geografijo

4.2.8.1 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz geografije v 9. razredu

SLIKE

Slika 4.2.8.1.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri geografiji, 9. razred

Slika 4.2.8.1.2: Porazdelitev točk pri geografiji, 9. razred

Slika 4.2.8.1.3: Povprečni dosežek na NPZ 2017 iz geografije po statističnih regijah

PREGLEDNICE

Preglednica 4.2.8.1.1: Osnovni statistični podatki

Preglednica 4.2.8.1.2: Porazdelitev dosežkov pri geografiji po regijah, 9. razred

Preglednica 4.2.8.1.3: Specifikacijska tabela, geografija, 9. razred

4.2.8.1 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz geografije v 9. razredu

Izhodišča in zasnova preizkusa znanja

Podlaga za pripravo preizkusov znanja so bili učni načrti:

- Učni načrt *Geografija* (ZRSŠ, Ljubljana, 2011);
- Učni načrt *Geografija v dvojezičnih šolah* (ZRSŠ, Ljubljana, 2011);
- Učni načrt *Geografija za šole z italijanskim učnim jezikom* (2011).

Preizkus je obsegal 27 nalog, ki so vsebinsko pokrivalo tematiko regionalne geografije sveta, geografije Evrope in geografije Slovenije. Maksimalno so učenci lahko dosegli 50 točk.

Naloge preizkusa so preverjale znanje na vseh treh stopnjah Bloomove taksonomije: naloge prve taksonomske stopnje so preverjale znanje in poznavanje osnovnih geografskih pojmov, pojavov in procesov; naloge druge stopnje njihovo razumevanje in uporabo; pri nalogah tretje taksonomske stopnje pa naj bi učenci pokazali razumevanje vzročno-posledične kompleksnosti geografskih pojavov in procesov ter ga podprli z utemeljenim zapisom vzroka in posledice ali predvidevanja možnosti.

Struktura preizkusov znanja se od leta 2013 ni spremenila, vendar smo pri sestavljanju novih nalog in preizkusov znanja upoštevali nekatere ugotovitve analize dosežkov NPZ iz geografije leta 2013. Glede na miselne procese, ki jih učenec izvaja ob reševanju nalog, nekoliko drugače razvrščamo naloge po taksonomskih stopnjah. Nalog, pri katerih učenec samo prebere podatek z dodanega slikovnega gradiva (slika, zemljevid, grafikon ipd.), ne uvrščamo več na drugo, ampak le na prvo taksonomsko stopnjo.

NPZ iz geografije 2017 so opravljali tudi učenci šol z italijanskim učnim jezikom. Njihov preizkus je bil vsebinsko prilagojen. V tematskem sklopu *Slovenija* je bilo prilagojenih 50 % nalog.

Analiza dosežkov

Osnovni statistični podatki

Preglednica 4.2.8.1.1: Osnovni statistični podatki

Število učencev	4.078
Število postavk	50
Možne točke	50
Povprečno število absolutnih točk	24,06
Povprečno število odstotnih točk	48,12
Standardni odklon v odstotnih točkah	16,90
Indeks težavnosti testa	0,48
Indeks zanesljivosti	0,89

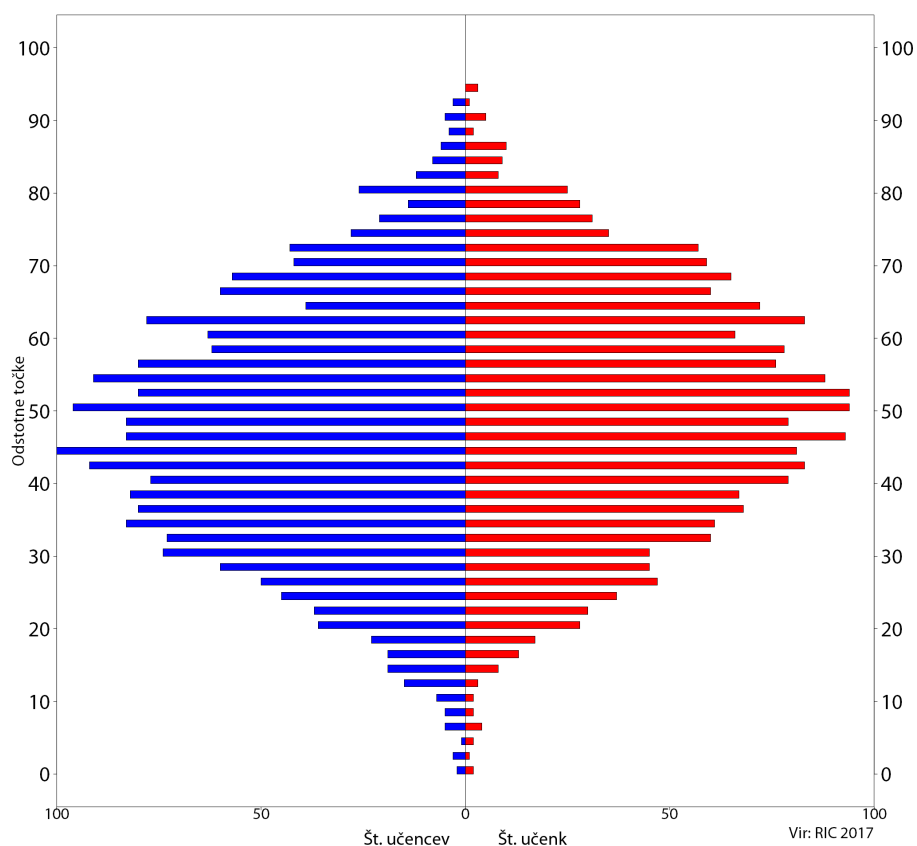
NPZ 2017 iz geografije je opravljalo 4.078 učencev. Od 50 možnih točk so v povprečju dosegli 24,06 (48,12 %) točke. 4 (0,10 %) učenci niso dosegli nobene točke pri preverjanju. 54 (1,32 %) učencev je doseglo 6¹⁵ (12 %) točk ali manj. 1.417 (34,75 %) učencev pa je doseglo 20¹⁶ (40 %) točk ali manj. Več kot 45 (90 %) točk je doseglo 17 (0,42 %) učencev. Trije učenci so dosegli 47 (94 %) točk. Maksimalnega števila točk ni dosegel nihče. Frekvenčna porazdelitev je normalna, z vrhom okoli 25 (50 %) točk.

¹⁵ 6 (12 %) točk je v preizkusu preverjalo minimalne standarde na prvi taksonomski stopnji.

¹⁶ 20 (40 %) točk je v preizkusu preverjalo minimalne standarde znanja na vseh treh taksonomskih stopnjah.

Dosežki po spolu in regijah

Slika 4.2.8.1.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri geografiji, 9. razred

S slike 4.2.8.1.1 lahko razberemo, da večina dosežkov učencev spada v območje od 30 do 70 % točk (v letu 2012/2013 od 40 do 80 % točk). Ni pomembnejših razlik med dosežki učencev in učenk) (za razliko od leta 2012/2013, ko je imelo več učenk dosežke okrog 90 % točk, več učencev pa okrog 40 % točk). Najvišji dosežek je dosegla učenka.

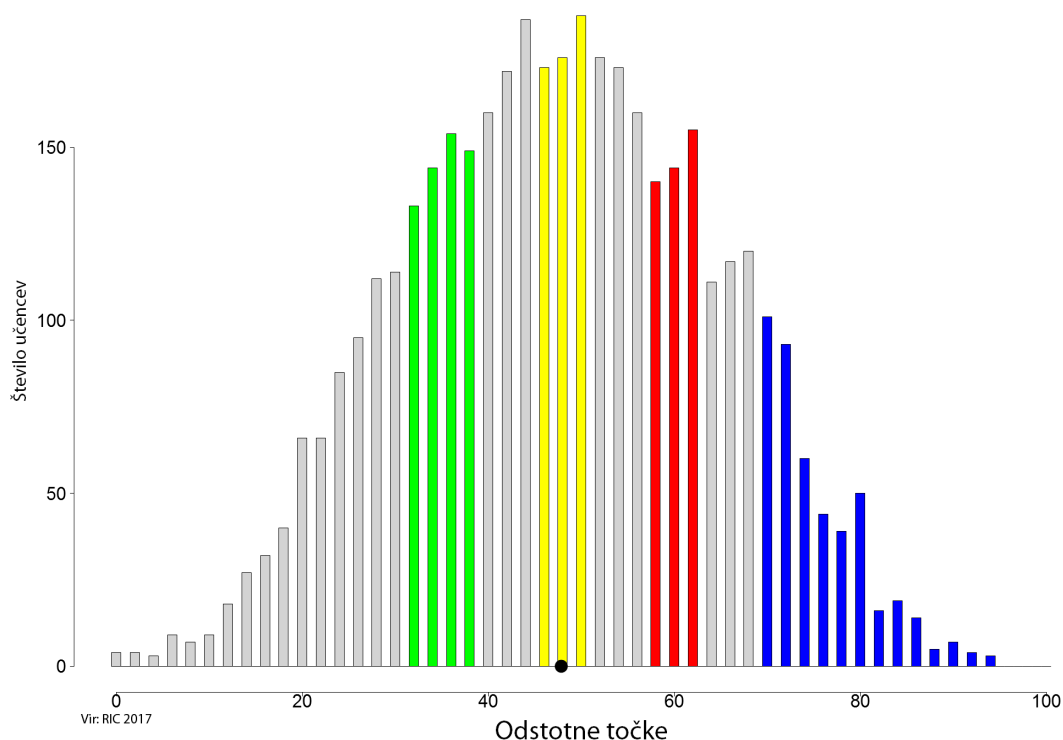
Preglednica 4.2.8.1.2: Porazdelitev dosežkov pri geografiji po regijah, 9. razred

Regija	Povprečni dosežek	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
gorenjska regija	51,51	17,40	408	8
goriška regija	50,63	15,84	230	7
jugovzhodna Slovenija	48,80	16,54	277	9
koroška regija	44,72	18,00	138	5
notranjsko-kraška regija	47,18	15,98	105	5
obalno-kraška regija	45,74	16,87	225	10
osrednjeslovenska regija	48,35	17,11	1.098	27
podravska regija	47,46	15,99	619	21
pomurska regija	47,64	16,73	179	9
savinjska regija	48,63	17,27	584	14
spodnjeposavska regija	44,06	15,92	135	6
zasavska regija	41,27	16,44	80	2

Državnemu povprečju, ki znaša 48,12 %, so se najbolj približali v osrednjeslovenski, savinjski, podravske, pomurski regiji in jugovzhodni Sloveniji. Najvišje povprečje (51,50 %) so dosegli v gorenjski regiji, najnižje (41,27 %) pa v zasavski regiji.

Opisi dosežkov učencev na nacionalnem preverjanju znanja v 9. razredu

Slika 4.2.8.1.2: Porazdelitev točk pri geografiji, 9. razred

ZELENO OBMOČJE

Naloge: 1.1, 1.2, 5.1, 13.1, 13.2, 14.1, 14.2, 17.1, 17.2, 21.1, 23.2, 26.2, 27.1

Standardi znanja: Naloge preverjajo pet minimalnih standardov znanja in štiri standarde znanja. Za štiri naloge standardi znanja niso opredeljeni.

Taksonomske stopnje: Sedem nalog preverja znanja na I. taksonomski in šest na II. taksonomski stopnji.

Učenci znajo:

- na zemljevidu in globusu pokazati zemeljske poloble, ekvator in začetni poldnevnik ter oba tečaja (**nalogi 1.1 in 1.2**);
- imenovati velika naravnogeografska območja Evrope in Azije (**naloga 5.1**);
- opisati obalo in gibanje morske vode ter vpliv gibanja na življenje ljudi (Zahodna Evropa) (**nalogi 13.1 in 13.2**);
- ob zemljevidu opisati politično in narodnostno sestavo Vzhodne Evrope in Severne Azije (**naloga 14.1**);
- na zemljevidu določiti mejo med Evropo, Azijo in Afriko (**naloga 14.2**);
- ob izbranih primerih opisati značilnosti gospodarstva s poudarkom na turizmu (Južna Evropa) (**nalogi 17.1 in 17.2**);
- naštet gospodarske dejavnosti in razložiti povezanost naravnih in družbenih razmer za razvoj gospodarstva (Slovenija) (**naloga 21.1**);
- na zemljevidu omejiti in razdeliti slovenske dinarske pokrajine (**naloga 23.2**);
- na primeru statističnih podatkov domačega ali večjega bližnjega naselja opisati narodnostno sestavo prebivalstva Slovenije (**naloga 26.2**);
- razložiti dejavnike, ki vplivajo na rast prebivalstva (Slovenija) (**naloga 27.1**).

Učenci v zelenem območju znajo razbrati nekatere osnovne podatke in pojme neposredno iz vira (graf, zemljevid, slika).

Zgled: naloga 1

RUMENO OBMOČJE

Naloge: 3.1, 3.2, 7.2, 19.1, 20.1

Standardi znanja: Dve nalogi preverjata minimalne standarde znanja in ena naloga standarde znanja. Za dve nalogi standard ni opredeljen.

Taksonomske stopnje: Tri naloge preverjajo znanje na I. taksonomski in dve na II. taksonomski stopnji.

Učenci znajo:

- opisati pomen reke Nil za življenje ljudi nekoč in danes (**nalogi 3.1 in 3.2**);
- imenovati in opisati posamezne toplotne in rastlinske pasove Evrope in Azije, jih primerjati med seboj in sklepati o možnostih za življenje ljudi v posameznih toplotnih pasovih (**naloga 7.2**);
- na podlagi statističnih podatkov primerjati države med seboj po velikosti, številu prebivalstva in opisati narodnostno in versko sestavo prebivalstva (Srednja Evropa) (**naloga 19.1**);
- na zemljevidu omejiti pet naravnogeografskih enot Slovenije in jih primerjati med seboj glede na geografsko lego, podnebje in reliefne značilnosti (**naloga 20.1**).

Tudi učenci v rumenem območju znajo podatke razbrati neposredno iz vira (zemljevid, besedilo, slika) in poznajo nekatere osnovne geografske podatke in pojme.

Zgled:

naloga 19

RDEČE OBMOČJE

Naloge: 10.1, 18.2, 23.1, 25.2

Standardi znanja: Ena naloga preverja minimalne standarde znanja. Pri treh nalogah standard ni opredeljen.

Taksonomske stopnje: Ena naloga preverja znanja na I. taksonomski stopnji, ena na II. taksonomski stopnji in dve na III. taksonomski stopnji.

Učenci znajo:

- razložiti nastanek Velikega koralnega grebena in ovrednoti njegov pomen (**naloga 10.1**);
- sklepati o možnostih za življenje in gospodarjenje s poudarkom na turizmu, pašništvo (Alpe) (**naloga 18.2**);
- na zemljevidu omejiti in razdeliti slovenske dinarske pokrajine (**naloga 23.1**);
- ob zemljevidu, slikovnem gradivu in klimogramih opisati značilnosti reliefa, podnebja in vodovja dinarskokraških pokrajin Slovenije (**naloga 25.1**).

Tudi učenci v rdečem območju znajo razbrati podatke neposredno iz vira (zemljevid, hidrogram, klimogram) in znajo samostojno zapisati osnovne geografske podatke in pojme ter zapisati tudi vzročno-posledični odnos.

Zgled:

naloga 25.2

MODRO OBMOČJE

Naloge: 2.1, 8.1, 9.1, 9.2, 10.2, 11.1, 12.1, 18.1, 20.2, 21.2, 22.1, 24.1, 24.2, 25.1

Standardi znanja: Šest nalog je preverjalo minimalne standarde znanja, dve nalogi standarde znanja. Za šest nalog standard znanja ni opredeljen.

Taksonomske stopnje: Tri naloge so preverjale znanje na I. taksonomski stopnji, tri na II. taksonomski stopnji in osem na III. taksonomski stopnji.

Učenci znajo:

- opisati razširjenost rečnega omrežja in pomen rek za življenje (Afrika) (**naloga 2.1**);
- sklepati o naravnogeografskih značilnostih Latinske Amerike (**naloga 8.1**);
- analizirati vzroke in posledice nepremišljenega človekovega posega v pokrajino ob primeru amazonskega deževnega gozda (**nalogi 9.1 in 9.2**);
- razložiti nastanek Velikega koralnega grebena in ovrednoti njegov pomen (**naloga 10.2**);
- opisati obalo in gibanje morske vode ter vpliv gibanja na življenje ljudi (Zahodna Evropa) (**nalogi 11.1 in 12.1**);
- sklepati o možnostih za življenje in gospodarjenje s poudarkom na turizmu, pašništvo (Alpe) (**naloga 18.1**);
- na zemljevidu omejiti pet naravnogeografskih enot Slovenije in jih primerjati med seboj glede na geografsko lego, podnebje in reliefne značilnosti (**naloga 20.2**);
- naštetih gospodarske dejavnosti in razložiti povezanost naravnih in družbenih razmer za razvoj gospodarstva (Slovenija) (**naloga 21.2**);
- opisati primere prizadevanj in ukrepov za ohranjanje naravne in kulturne dediščine (alpske pokrajine) (**naloga 22.1**);
- na zgledu Postojnske jame predstaviti prizadevanja in ukrepe za ohranjanje naravne in kulturne dediščine (**nalogi 24.1 in 24.2**);
- ob zemljevidu, slikovnem gradivu in klimogramih opisati značilnosti reliefa, podnebja in vodovja dinarskokraških pokrajin Slovenije (**naloga 25.1**).

Učenci v modrem območju izkazujejo razumevanje vzročno-posledičnih odnosov med naravnogeografskimi in družbenogeografskimi dejavniki. Odgovori izkazujejo doslednost in natančnost geografskega znanja. Učenci najdejo več različnih rešitev istega problema ter ovrednotijo pozitivne in negativne vplive istega pojava/procesa.

Zgled:

naloga 24

Naloge: 4.1, 4.2, 6.1, 7.1, 8.2, 12.2, 14.3, 15.1, 15.2, 16.1, 16.2, 22.2, 26.1, 27.2

Standardi znanja: Štiri naloge so preverjale minimalne standarde in šest nalog standardov znanja. Za štiri naloge standardi niso opredeljeni.

Taksonomske stopnje: Ena naloga preverja znanje na I. taksonomski stopnji, pet na II. taksonomski stopnji in osem na III. taksonomski stopnji.

Učenci ne znajo:

- opisati pomen reke Nil za življenje ljudi nekoč in danes (negativne posledice gradnje jezov) (**nalogi 4.1 in 4.2**);
- sklepati o strateškem pomenu območja (nafta, izvor treh svetovnih ver) (Jugozahodna Azija) (**naloga 6.1**);
- ob zemljevidu in ustreznem slikovnem gradivu naštetih velike pokrajinske enote, jih med seboj primerjati in sklepati o možnostih za življenje ljudi v posameznih enotah (Latinska Amerika) (**naloga 7.1**);
- sklepati o naravnogeografskih značilnostih Latinske Amerike (**naloga 8.2**);
- opisati obalo in gibanje morske vode ter vpliv gibanja na življenje ljudi (Zahodna Evropa) (**naloga 12.2**);
- ob zemljevidu imenovati večje reke in sklepati o pomenu rek za prebivalstvo (Vzhodna Evropa in Severna Azija) (**naloga 14.3**);
- primerjati temeljne naravno- in družbenogeografske značilnosti Evrope in Azije (**nalogi 15.1 in 15.2**);
- na podlagi klimogramov in slikovnega gradiva sklepati o podnebjju in rastlinstvu Južne Evrope (**nalogi 16.1 in 16.2**);
- opisati primere prizadevanj in ukrepov za ohranjanje naravne in kulturne dediščine (alpske pokrajine) (**naloga 22.2**);
- na primeru statističnih podatkov domačega ali večjega bližnjega naselja opisati narodnostno sestavo prebivalstva Slovenije (**naloga 26.1**);
- razložiti dejavnike, ki vplivajo na rast prebivalstva (Slovenija) (**naloga 27.2**).

Večina nalog, uvrščenih nad modro območje, preverja znanje III. taksonomske stopnje, učne vsebine, ki so časovno oddaljene ali pa se obravnavajo proti koncu šolskega leta (manj utrjena snov). Dosežki učencev so nižji tudi pri nalogah, ki zahtevajo pri istem vprašanju več raznovrstnih, nekoliko daljših odgovorov ali zelo natančne odgovore.

Zgled:

naloga 16

Specifikacijska tabela preizkusa znanja

Preglednica 4.2.8.1.3: Specifikacijska tabela, geografija, 9. razred

Oznaka naloge	Točke	Področje	Vsebine	Cilji – učenec:	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Razred	Območje	IT	ID	
1. a	01.1	1	Obča geografija	Fizična geografija	na zemljevidu in globusu pokaže zemeljske poloble, ekvator in začetni poldnevnik ter oba tečaja;	M	I.	6.	zeleno	0,78	0,38
1. b	01.2	1	Obča geografija	Fizična geografija	na zemljevidu in globusu pokaže zemeljske poloble, ekvator in začetni poldnevnik ter oba tečaja;	M	I.	6.	zeleno	0,89	0,27
2	02.1	1	Regionalna geografija sveta	Afrika	opiše razširjenost rečnega omrežja in pomen rek za življenje (Afrika);	M	I.	8.	modro	0,38	0,42
3	03.1	1	Regionalna geografija sveta	Afrika	opiše pomen reke Nil za življenje ljudi nekoč in danes;	M	II.	8.	rumeno	0,67	0,39
	03.2	1	Regionalna geografija sveta	Afrika	opiše pomen reke Nil za življenje ljudi nekoč in danes;	M	II.	8.	rumeno	0,63	0,41
4	04.1	1	Regionalna geografija sveta	Afrika	opiše pomen reke Nil za življenje ljudi nekoč in danes;	M	III.	6.	nad modrim	0,21	0,35
	04.2	1	Regionalna geografija sveta	Afrika	opiše pomen reke Nil za življenje ljudi nekoč in danes;	M	III.	6.	nad modrim	0,18	0,34
5	05.1	1	Regionalna geografija sveta	Azija	imenuje velika naravnogeografska območja Evrope in Azije;		II.	7.	zeleno	0,72	0,14
6	06.1	1	Regionalna geografija sveta	Azija	sklepa o strateškem pomenu območja (nafta, izvor treh svetovnih ver) (Jugozahodna Azija);		II.	7.	nad modrim	0,16	0,34
7. a	07.1	1	Regionalna geografija sveta	Latinska Amerika	ob zemljevidu in ustreznem slikovnem gradivu našteje velike pokrajinske enote, jih med seboj primerja in sklepa o možnostih za življenje ljudi v posameznih enotah (Latinska Amerika);	S	I.	8.	nad modrim	0,26	0,28
7. b	07.2	1	Regionalna geografija sveta	Azija	ob zemljevidu in ustreznem slikovnem gradivu našteje velike pokrajinske enote, jih med seboj primerja in sklepa o možnostih za življenje ljudi v posameznih enotah (Latinska Amerika);	S	I.	8.	rumeno	0,62	0,43
8. a	08.1	1	Regionalna geografija sveta	Latinska Amerika	sklepa o naravnogeografskih značilnostih Latinske Amerike;	M	II.	8.	modro	0,30	0,34
8. b	08.2	1	Regionalna geografija sveta	Latinska Amerika	sklepa o naravnogeografskih značilnostih Latinske Amerike;	M	II.	8.	nad modrim	0,26	0,29
9	09.1	1	Regionalna geografija sveta	Latinska Amerika	analizira vzroke in posledice nepremišljenega človekovega posega v pokrajino ob primeru amazonskega deževnega gozda;	S	III.	8.	modro	0,37	0,37
	09.2	1	Regionalna geografija sveta	Latinska Amerika	analizira vzroke in posledice nepremišljenega človekovega posega v pokrajino ob primeru amazonskega deževnega gozda.	S	III.	8.	modro	0,32	0,39

Oznaka naloge	Točke	Področje	Vsebine	Cilji – učenec:	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Razred	Območje	IT	ID	
10. a	10.1	1	Regionalna geografija sveta	Avstralija z Oceanijo	razume nastanek Velikega koralnega grebena in ovrednoti njegov pomen;	M	III.	8.	rdeče	0,54	0,47
10. b	10.2	1	Regionalna geografija sveta	Avstralija z Oceanijo	razume nastanek Velikega koralnega grebena in ovrednoti njegov pomen;	M	III.	8.	modro	0,30	0,42
11	11.1	1	Regionalna geografija Evrope	Zahodna Evropa	opiše obalo in gibanje morske vode ter vpliv gibanja na življenje ljudi (Zahodna Evropa);	M	I.	7.	modro	0,32	0,30
12	12.1	1	Regionalna geografija Evrope	Zahodna Evropa	opiše obalo in gibanje morske vode ter vpliv gibanja na življenje ljudi (Zahodna Evropa);	M	III.	7.	modro	0,38	0,38
	12.1	1	Regionalna geografija Evrope	Zahodna Evropa	opiše obalo in gibanje morske vode ter vpliv gibanja na življenje ljudi (Zahodna Evropa);	M	III.	7.	nad modrim	0,21	0,32
13	13.1	1	Regionalna geografija Evrope	Zahodna Evropa	opiše obalo in gibanje morske vode ter vpliv gibanja na življenje ljudi (Zahodna Evropa);	S	II.	7.	zeleno	0,80	0,32
	13.2	1	Regionalna geografija Evrope	Zahodna Evropa	opiše obalo in gibanje morske vode ter vpliv gibanja na življenje ljudi (Zahodna Evropa);	S	II.	7.	zeleno	0,81	0,34
14. a	14.1	1	Regionalna geografija Evrope	Vzhodna Evropa	ob zemljevidu opiše politično in narodnostno sestavo Vzhodne Evrope in Severne Azije;	S	I.	7.	zeleno	0,83	0,27
14. b	14.2	1	Regionalna geografija Evrope	Lega Evrope	na zemljevidu določi mejo med Evropo, Azijo in Afriko;	S	I.	7.	zeleno	0,91	0,31
14. c	14.3	1	Regionalna geografija Evrope	Vzhodna Evropa	ob zemljevidu imenuje večje reke in sklepa o pomenu rek za prebivalstvo (Vzhodna Evropa in Severna Azija);	S	II.	7.	nad modrim	0,24	0,31
15	15.1	1	Regionalna geografija Evrope	Vzhodna Evropa	primerja temeljne naravno- in družbenogeografske značilnosti Evrope in Azije;	S	III.	7.	nad modrim	0,23	0,35
	15.2	1	Regionalna geografija Evrope	Vzhodna Evropa	primerja temeljne naravno- in družbenogeografske značilnosti Evrope in Azije;	S	III.	7.	nad modrim	0,17	0,37
16. a	16.1	1	Regionalna geografija Evrope	Južna Evropa	na podlagi klimogramov in slikovnega gradiva sklepa o podnebjju in rastlinstvu Južne Evrope;	S	III.	7.	nad modrim	0,19	0,36
16. b	16.2	1	Regionalna geografija Evrope	Južna Evropa	na podlagi klimogramov in slikovnega gradiva sklepa o podnebjju in rastlinstvu Južne Evrope;	S	III.	7.	nad modrim	0,23	0,43
17. a	17.1	1	Regionalna geografija Evrope	Južna Evropa	ob izbranih primerih opiše značilnosti gospodarstva s poudarkom na turizmu (Južna Evropa);	M	II.	7.	zeleno	0,86	0,29
17. b	17.2	1	Regionalna geografija Evrope	Južna Evropa	ob izbranih primerih opiše značilnosti gospodarstva s poudarkom na turizmu (Južna Evropa);	M	I.	7.	zeleno	0,79	0,22
18	18.1	1	Regionalna geografija Evrope	Srednja Evropa	sklepa o možnostih za življenje in gospodarjenje s poudarkom na turizmu, pašništvo (Alpe);		II..	7.	modro	0,37	0,29
	18.2	1	Regionalna geografija Evrope	Srednja Evropa	sklepa o možnostih za življenje in gospodarjenje s poudarkom na turizmu, pašništvo (Alpe).		II.	7.	rdeče	0,51	0,36

Oznaka naloge	Točke	Področje	Vsebine	Cilji – učenec:	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Razred	Območje	ITO	ID	
19	19.1	1	Regionalna geografija Evrope	Srednja Evropa	na podlagi statističnih podatkov primerja države med seboj po velikosti, številu prebivalstva in opiše narodnostno in versko sestavo prebivalstva (Srednja Evropa);		I.	7.	rumeno	0,63	0,53
20. a	20.1	1	Regionalna geografija Slovenije	Naravnogeografske značilnosti Slovenije	na zemljevidu omeji pet naravnogeografskih enot Slovenije in jih primerja med seboj glede na geografsko lego, podnebje in reliefne značilnosti;		I.	9.	rumeno	0,69	0,39
20. b	20.2	1	Regionalna geografija Slovenije	Naravnogeografske značilnosti Slovenije	na zemljevidu omeji pet naravnogeografskih enot Slovenije in jih primerja med seboj glede na geografsko lego, podnebje in reliefne značilnosti;		I.	9.	modro	0,45	0,36
21. a	21.1	1	Regionalna geografija Slovenije	Družbenogeografske značilnosti Slovenije	našteje gospodarske dejavnosti in razloži povezanost naravnih in družbenih razmer za razvoj gospodarstva (Slovenija);	M	I.	9.	zeleno	0,99	0,16
21. b	21.2	1	Regionalna geografija Slovenije	Družbenogeografske značilnosti Slovenije	našteje gospodarske dejavnosti in razloži povezanost naravnih in družbenih razmer za razvoj gospodarstva (Slovenija);	M	II.	9.	modro	0,42	0,41
22. a	22.1	1	Regionalna geografija Slovenije	Alpske pokrajine	opiše primere prizadevanj in ukrepov za ohranjanje naravne in kulturne dediščine (alpske pokrajine);	M	III.	9.	modro	0,40	0,40
22. b	22.2	1	Regionalna geografija Slovenije	Alpske pokrajine	opiše primere prizadevanj in ukrepov za ohranjanje naravne in kulturne dediščine (alpske pokrajine);	M	II.	9.	nad modrim	0,23	0,39
23	23.1	1	Regionalna geografija Slovenije	Družbenogeografske značilnosti Slovenije	na zemljevidu omeji in razdeli slovenske dinarske pokrajine;		I.	9.	rdeče	0,61	0,27
	23.2	1	Regionalna geografija Slovenije	Družbenogeografske značilnosti Slovenije	na zemljevidu omeji in razdeli slovenske dinarske pokrajine;		I.	9.	zeleno	0,74	0,25
24	24.1	1	Regionalna geografija Slovenije	Dinarskokraške / Dinarske pokrajine	na zgledu Postojnske jame predstavi prizadevanja in ukrepe za ohranjanje naravne in kulturne dediščine;		III.	9.	modro	0,43	0,41
	24.2	1	Regionalna geografija Slovenije	Dinarskokraške / Dinarske pokrajine	na zgledu Postojnske jame predstavi prizadevanja in ukrepe za ohranjanje naravne in kulturne dediščine.		III.	9.	modro	0,34	0,40

Oznaka naloge	Točke	Področje	Vsebine	Cilji – učenec:	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Razred	Območje	IT	ID	
25	25.1	1	Regionalna geografija Slovenije	Dinarskokraške / Dinarske pokrajine	ob zemljevidu, slikovnem gradivu in klimogramih opiše značilnosti reliefa, podnebja in vodovja dinarskokraških pokrajin Slovenije;		III.	9.	modro	0,31	0,38
	25.2	1	Regionalna geografija Slovenije	Dinarskokraške / Dinarske pokrajine	ob zemljevidu, slikovnem gradivu in klimogramih opiše značilnosti reliefa, podnebja in vodovja dinarskokraških pokrajin Slovenije;	M	III.	9.	rdeče	0,54	0,39
26. a	26.1	1	Regionalna geografija Slovenije	Družbenogeografske značilnosti Slovenije	na primeru statističnih podatkov domačega ali večjega bližnjega naselja opiše narodnostno sestavo prebivalstva Slovenije;	M	II.	9.	nad modrim	0,04	0,14
26. b	26.2	1	Regionalna geografija Slovenije	Družbenogeografske značilnosti Slovenije	na primeru statističnih podatkov domačega ali večjega bližnjega naselja opiše narodnostno sestavo prebivalstva Slovenije;		II.	9.	zeleno	0,75	0,35
27. a	27.1	1	Regionalna geografija Slovenije	Družbenogeografske značilnosti Slovenije	razloži dejavnike, ki vplivajo na rast prebivalstva (Slovenija);		II.	9.	zeleno	0,80	0,29
27. b	27.2	1	Regionalna geografija Slovenije	Družbenogeografske značilnosti Slovenije	razloži dejavnike, ki vplivajo na rast prebivalstva (Slovenija).		III.	9.	nad modrim	0,26	0,32

LEGENDA:

Naloge: zapisana oznaka vsakega vprašanja/dela naloge/naloge; povzeto po preizkusu znanja, *Navodilih za vrednotenje* in programu za e-vrednotenje;

Točke: zapisano maksimalno število točk vprašanja/dela naloge/naloge;

Področja/Vsebine/Cilji – učenec: zapisana področje/vsebina/cilj, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po E-banki nalog Ric ;

Standardi znanja: zapisan standard znanja, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga; M – minimalni, S –standardi; povzeto po učnem načrtu;

Razred: zapisan razred, v katerem se obravnava cilj, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po učnem načrtu.

Analiza dosežkov po vsebinskih področjih glede na indeks težavnosti

V vsebinskem sklopu **Svet** sta bili najboljše rešeni nalogi **1.1** in **1.2**. To je v skladu s pričakovanji komisije, saj gre za temeljna geografska znanja, ki se na različne načine utrjujejo vse do devetega razreda, vendar na primerih različnih celin. K dobremu dosežku sta doprinesla tudi tipa nalog. V prvem primeru gre za nalogo s slikovnim odgovorom, pri čemer je učenec le prebarval že narisani poldnevnik, ki ga je moral izbrati, v drugem pa za nalogo obkroževanja, pri čemer je učenec lahko izbral med ponujenimi možnostmi. K dobrim dosežkom naloge **1.2** je doprinesel tudi dodatek – zemljevid, ki je učinkovito pomagal pri reševanju. Obe nalogi sta bili zastavljeni na prvi taksonomski stopnji. Zelo dobro sta bili rešeni tudi nalogi **5.1** in **3.1**. Obe sta bili zastavljeni na drugi taksonomski stopnji in imata dodatek – sliko oziroma zemljevid, kar je pripomoglo k uspešnemu reševanju. Naloga **5.1** je bila dobro rešena tudi zaradi tipa naloge – izbirni tip naloge na zemljevidu. Učenci so lahko izbirali med štirimi ponujenimi in na zemljevidu označenimi možnostmi. Pri nalogi **3.1** pa je bilo možno s slike razbrati več pravih odgovorov in jih razložiti v ustreznem kontekstu vprašanja. Podobno dobro rešena je bila tudi naloga **3.2**, vendar se je, podobno kot na predhodnih nacionalnih preverjanjih, ponovno izkazalo, da je ob dveh podobnih zahtevah pri drugi zahtevi dosežek slabši.

Pod pričakovanji komisije so učenci reševali nalogi **6.1** in **4.2**. V prvem primeru je naloga zastavljena na drugi taksonomski stopnji, v drugem pa na tretji. Naloga **6.1** je PK ocenila kot srednje zahtevno, nalogo **4.2** pa kot težko. V nobenem primeru naloga ni imela dodatka. V prvem primeru je moral biti učenec pozoren tako na regijo sveta kot tudi na vrsto dejavnika, ki ga vprašanje zahteva. Naloga je zahtevala kompleksno razmišljanje in poznavanje problematike. Naloga **4.2** je zahtevala razlago negativne posledice pojava, kar je kompleksen miselni proces. Gre pa tudi za drugo zahtevo po razlagi istega pojava, s čimer so imeli učenci težave v celotnem preizkusu in tudi na predhodnih nacionalnih preverjanjih. Vsebinski sklop **Svet** je bil najslabše rešen v preizkusu, enako kot na vseh predhodnih nacionalnih preverjanjih.

Vsebinski sklop **Evropa** je bil najboljše rešen sklop v preizkusu. Najbolje rešeni nalogi sta bili **14.2** in **17.1**. Prva je bila zastavljena na prvi taksonomski stopnji, druga pa na drugi. Obe nalogi je komisija ocenila kot srednje zahtevni, saj nista zahtevali kompleksnih miselnih procesov. Imeli sta dodatek – zemljevid in grafikon. Komisija je pričakovala enoznačna odgovora, ki ju je bilo mogoče razbrati iz dodatkov. V prvem primeru je moral učenec na črto le prepisati enega od na zemljevidu označenih gorovij, v drugem pa prepoznati naraščanje števila turistov na grafikonu. Oba primera sta potrdila pričakovanja komisije, da učenci nimajo večjih težav pri razbiranju podatkov z zemljevidov in grafikonov, kar so potrdili tudi vsi predhodni nacionalni preizkusi znanja. »Branje« grafikonov se utrjuje pri vseh predmetih, pri nekaterih pa tudi že na razredni stopnji izobraževanja.

Najslabše rešeni sta bili nalogi **15.2** in **16.1**. Obe sta bili zastavljeni na tretji taksonomski stopnji in ju je komisija ocenila kot težki. Kljub temu sta bili po mnenju komisije rešeni pod pričakovanji. Naloga **15.2** ni imela dodatka, gre pa tudi za drugo zahtevo po razlagi iste problematike. Morda lahko slabši dosežek pripišemo tudi dejstvu, da se Rusija večinoma obravnava proti koncu šolskega leta v sedmem razredu in je učna vsebina nekoliko manj utrjena. Naloga **16.1** zahteva enoznačno razlago vpliva geografske lege Sredozemskega morja na podnebje v hladnejšem delu leta. Komisija slabši dosežek pripisuje tudi slabšemu bralnemu razumevanju in zahtevi po natančnem odgovoru.

Slabo rešeni sta bili tudi nalogi **12.2** in **15.1**. Nobena od teh nalog nima dodatka, v obeh primerih gre za eno od dveh zahtev po razlagi istega problema, obe nalogi sta zastavljeni na tretji taksonomski stopnji in zahtevata kompleksno razmišljanje.

Najbolje rešeni nalogi v vsebinskem sklopu **Slovenija** sta nalogi **21.1** in **27.1**. Naloga **21.1** je najboljše rešena naloga celotnega preizkusa. Komisija dober dosežek pripisuje taksonomski stopnji (prva), tipu naloge (naloga obkroževanja), »zgovornemu« slikovnemu dodatku (slika) in splošnemu, javno znanemu pojavu. Tudi naloga **27.1** vsebuje dodatek (grafikon), zastavljena pa je na drugi taksonomski stopnji. Naloga je bila dobro rešena iz enakih razlogov kot naloga **17.1** v sklopu **Evropa**. Učenec je moral iz grafikona razbrati dobro vidno spremembo oz. gibanje (števila prebivalstva). Tudi ta naloga potrjuje ugotovitve komisije na vseh dosedanjih nacionalnih preverjanjih, da učenci nimajo večjih težav z razbiranjem podatkov na grafikonih.

Najslabše rešena naloga je **26.1**. Zastavljena na drugi taksonomski stopnji in jo je komisija ocenila kot srednje zahtevno. Je najslabše rešena naloga celotnega preizkusa. Zahtevala je podatek o deležu avtohtonih prebivalcev Slovenije. To pomeni, da je moral učenec zgolj sešteti ločene podatke posameznih skupin avtohtonega prebivalstva. Naloga je zahtevala uporabo znanja in vedenje učencev, kdo so avtohtoni prebivalci Slovenije. Nalogo je komisija ovrednotila kot srednje težavno, zahtevala je uporabo znanja. Učenci so imeli na voljo ustrezno dodatno gradivo (grafikon) z nazorno legendo. Komisija ugotavlja, da velika večina populacije ne razume pojma avtohtono prebivalstvo oziroma ne ve, da ga poleg Slovencev predstavljajo tudi Madžari, Italijani in Romi. Izbrane podatke z grafikona je bilo namreč potrebno zgolj sešteti. V komisiji bi še razumeli, da učenci ne bi prišteli Romov, ki so dobili uradni status avtohtonega prebivalstva šele pred nekaj leti in tega podatka nekateri učbeniki niti ne vključujejo, nesprejemljivo pa je, da učenci niso zaznali italijanske in madžarske manjšine kot avtohtonega prebivalstva. Po odzivu s terena komisija ugotavlja, da se terminu ne namenja velike pozornosti pri usvajanju

učnih vsebin o prebivalstvu Slovenije oziroma v veliko primerih termina sploh ne obravnavajo. Naloga pa bi bila sicer lahko zaradi časovne bližine obravnave v devetem razredu precej bolje rešena. Slabše rešena je tudi naloga **22.2**. Nalogo je komisija ocenila kot srednje zahtevno. Naloga nima dodatka, kar potrjuje dejstvo o slabšem reševanju nalog brez dodatka. Dosežek je sicer nekoliko presenetljiv, saj ni postavljena zahteva po kompleksnem odgovoru, pač pa zgolj po navedbi primera prilaganja kmetijstva v Triglavskem narodnem parku.

Analiza preizkusov po vsebinskih sklopih je pokazala, da so učenci najbolj reševali vsebinski sklop *Evropa*, nekoliko slabše vsebinski sklop *Slovenija* in najslabše vsebinski sklop *Svet*. Po tem se letošnji nacionalni preizkus loči od predhodnih, kjer je bil vsebinski sklop *Slovenija* vedno bolje rešen od vsebinskega sklopa *Evropa*. Razlike med posameznimi sklopi pa so bile vedno majhne in tudi letos niso bistvene. Podobno kot na vseh predhodnih nacionalnih preverjanjih lahko zaključimo, da so najbolj rešene naloge znotraj posameznih vsebinskih sklopov tiste, ki ponujajo možnost izbire pravih odgovorov, in tiste, ki imajo dodatek (slika, grafikon ali zemljevid). Najslabše rešene naloge so v večini primerov zastavljene na tretji ali drugi taksonomski stopnji, nimajo dodatkov, zahtevajo dve razlagi istega problema v daljšem odgovoru in zahtevajo kompleksno geografsko razmišljanje z razlago, utemeljevanjem in argumentiranjem. Komisija ugotavlja, da so nekoliko slabše rešene naloge, ki preverjajo vsebine, ki se običajno obravnavajo proti koncu šolskega leta in so zato slabše utrjene. To se v primerjavi s predhodnimi nacionalnimi preverjanji ni spremenilo.

Analiza dosežkov po taksonomskih stopnjah glede na indeks težavnosti

Iz specifikacijske preglednice je razvidno, da 15 nalog preverja miselne procese prve taksonomske stopnje, 17 nalog druge in 18 nalog tretje taksonomske stopnje.

Znotraj nalog **prve taksonomske stopnje** je najbolj rešena naloga **21.1**, ki jo je tudi komisija ocenila kot lahko. Uspešno reševanje pripisujemo tipu naloge (naloga obkroževanja) in dodatnemu gradivu (slika). Slika namreč nazorno nakazuje gospodarsko dejavnost, nobena nepravilna možnost med ponujenimi, pa ni logično povezana z dejavnostjo na sliki. Komisija meni, da dobro reševanje lahko pripisujemo tudi časovni bližini obravnave učne vsebine v devetem razredu in aktualnosti dejavnosti. To je bila tudi najbolj rešena naloga v celotnem preizkusu. Zelo dobro rešena je bila tudi naloga **14.2**. To nalogo je komisija sicer ocenila kot srednje zahtevno, vendar pa sta k dobremu reševanju doprinesla dodatno gradivo (zemljevid z jasno označenim in poimenovanim gorovjem). Kljub dejstvu, da je to časovno precej odmaknjena vsebina (obravnavata se na začetku sedmega razreda), se meja med Evropo in Azijo pri pouku podrobno in nazorno obravnava. Podobno dobro rešena je bila tudi naloga **14.1**, ki je zahtevala zapis glavnega mesta Rusije. Učenec je imel možnost izbire med štirimi mesti, označenimi na zemljevidu, med katerimi so tri (razen Moskve) njim manj znana. Najslabše rešeni sta bili nalogi **7.1** in **11.1**. Obe nalogi je komisija ocenila kot lahki. Prva je zahtevala enoznačen odgovor, s čimer so imeli učence težave že pri predhodnih nacionalnih preverjanjih. Komisija vidi vzrok za slabše reševanje tudi v tipu naloge, ki ne vsebuje dodatka. Dosežek je presenetljivo nizek, saj naloga zahteva poimenovanje tropskega viharja, ki se obravnava v osmem razredu kot podnebna posebnost in zanimivost Amerike, problematika pa je aktualna, saj mediji na letni ravni večkrat poročajo o posledicah močnih hurikanov. Zelo pogost odgovor je bil tornado, kar kaže na dejstvo, da učenci niso dobro prebrali navodila, v katerem je opisan hurikan, ki je precej drugačen naravni pojav kot tornado. Podobno slabo je bila rešena tudi naloga **2.1**, ki je prav tako zahtevala enoznačen odgovor. Druga najslabše rešena naloga je zahtevala prepoznavanje obale Nizozemske. Naloga je vsebovala dodatke v barvni prilogi. Učenec je moral izbirati med tremi možnostmi, kar je še dodatna olajševalna okoliščina. Prikazani tipi obal so bili zelo različni. Morda je bila manjša težava le v tem, da na sliki, ki prikazuje pravičen odgovor, ni bilo dobro vidno morje.

Za razliko od predhodnih nacionalnih preverjanj se je izkazalo, da naloge na **drugi taksonomski stopnji** v povprečju niso več bolje rešene od nalog na prvi taksonomski stopnji. To komisija pripisuje dejstvu, da je bila spremenjena struktura nalog na drugi taksonomski stopnji. Pri predhodnih nacionalnih preverjanjih so bile na drugi taksonomski stopnji zastavljene tudi naloge, ki so zahtevale samo branje vidnih in zapisanih podatkov z zemljevida, grafičnega prikaza ali drugih dodatkov. V aktualnem preverjanju pa smo takšne naloge uvrstili na prvo taksonomsko stopnjo. Najbolje rešena naloga je bila naloga **17.1**, ki je zahtevala ugotovitev o gibanju števila turistov v izbranih državah Južne Evrope. Učenec je moral uporabiti graf. Že pri predhodnih NPZ je komisija ugotovila, da učenci dobro uporabljajo osnovne podatke na grafičnih prikazih. Po mnenju komisije je bila naloga dobro rešena zaradi dodatnega gradiva, dobrega dela na terenu, uspešnega medpredmetnega povezovanja (grafične prikaze uporabljajo tudi pri matematiki, fiziki, kemiji, ...) in večletnega utrjevanja učne vsebine (turizem kot gospodarska dejavnost se obravnava v vseh razredih). Zanimivo je, da je bila naloga **17.2** nekoliko slabše rešena, saj je zahtevala zgolj neposredno odčitavanje konkretnega podatka in jo je komisija zastavila na prvi taksonomski stopnji. Po mnenju komisije gre razlog ponovno pripisati natančnosti in enoznačnosti odgovora. Druga najbolj rešena naloga na drugi taksonomski stopnji je bila naloga **13.2**. Komisija je nalogo ovrednotila kot srednje zahtevno, dobro reševanje pa pripisuje nazornemu dodatnemu gradivu. Tematski zemljevid z nazorno

legendo je namreč jasno označeval območja z največjo razliko med plimo in oseko. Učenci so morali le vedeti, da so za plimske elektrarne primerna območja z veliko omenjeno razliko, česar pa s tematskega zemljevida ni bilo težko razbrati. Skoraj enako dobro je bila rešena naloga 13.1, ki je zahtevala enako. Komisija ugotavlja, da se je ponovno izkazalo, da učenci znajo dobro analizirati tematske zemljevide na osnovni ravni. Najslabše rešena je bila naloga 26.1, ki je najslabše rešena naloga v celotnem preizkusu in v vseh NPZ iz geografije do sedaj. Po mnenju komisije cilj naloge ni bil dosežen, za razliko od naloge 26.2, ki se je navezovala na isti graf in je zahtevala le prepis enega podatka. Druga najslabše rešena je bila naloga 6.1. Naloga je zahtevala kratek odgovor na podlagi dodatnega gradiva (zemljevid). Komisija je množico odgovorov omejila na en družbenogeografski dejavnik in jo ovrednotila kot srednje zahtevno. Komisija na podlagi pregledanih odgovorov učencev meni, da so v tem primeru slabo ločevali med naravnogeografskimi in družbenogeografskimi značilnostmi pokrajine ali pa so nenatančno brali navodilo naloge. Morda je razlog za slabo reševanje tudi v časovni oddaljenosti obravnave učne vsebine ob koncu šolskega leta v sedmem razredu, kar je lahko pogojevalo tudi slabo utrjenost znanja o značilnostih držav Jugozahodne Azije.

Učenci so pričakovano najslabše reševali naloge na **tretji taksonomski stopnji**, ki so večinoma zahtevale analizo, sintezo in vrednotenje znanja ter zahtevnejše miselne procese in daljše odgovore z razlagami, pojasnili, argumentirali in utemeljevali, kar pa so učenci pogosto izpuščali in navajali le neka osnovna dejstva. Enako se je izkazalo pri vseh dosedanjih NPZ. Najbolje rešeni sta bili nalogi 10.1 in 25.2. Obe je komisija ovrednotila kot težki in je zato relativno nizek indeks težavnosti pričakovan. Prva naloga je zahtevala navedbo konkretne gospodarske dejavnosti in razlago vpliva naravne danosti nanjo. Po mnenju komisije je bila ta naloga dobro rešena zaradi atraktivnosti vsebine. Veliki koralni greben je ena najbolj prepoznavnih naravnih znamenitosti na svetu in se ji pri obravnavi Avstralije namenja precejšnja pozornost. Prav tako je problematika koralnega grebena aktualna, saj se v medijih veliko govori o prenehanju njegovega razvoja zaradi človekovih posegov v okolje. Atraktivna naravna znamenitost je v večini primerov privlačna za turiste, kar so učenci tudi navajali. Po mnenju komisije bi bila naloga še bolje rešena, če ne bi učenci pogosto izpuščali zahtevane razlage. Enako dobro rešena je bila tudi druga omenjena naloga, ki je zahtevala razlago naravnega pojava z uporabo dveh grafov. Po mnenju komisije je bila ta naloga, za razliko od predhodne 25.1 s podobno zahtevo, bolje rešena zaradi lažje možne razlage visokega vodostaja reke Kolpe jeseni. Za visok vodostaj spomladi je bilo potrebno namreč navesti taljenje snega in je bilo nujno na klimogramu upoštevati gibanje temperatur in upoštevati znanje o vrsti padavin v obravnavanem delu Slovenije, pri razlagi visokega vodostaja jeseni pa je lahko učenec s klimograma razbral le višek padavin in to tudi navedel (ni bilo zahteve po vrsti padavin). Najslabše rešena naloga je bila 15.2. Komisija slab dosežek pripisuje časovni oddaljenosti obravnave učne vsebine ob koncu sedmega razreda ter s tem tudi slabi utrjenosti. Vsebinsko o gospodarstvu Vzhodne Evrope je za učence tudi manj privlačna, naloga pa ni imela dodatnega gradiva, ki bi jim pomagal. Tako so morali učenci upoštevati pridobljeno znanje in ga ovrednotiti v zahtevani situaciji. Pri nalogah 15.1 in 15.2 smo zahtevali dve različni razlagi istega pojava, zato je zahteva po drugi razlagi pričakovano slabše rešena. Sicer pa je indeks težavnosti tudi pri zahtevi po prvi razlagi med nižjimi, na tretji taksonomski stopnji. Druga najslabše rešena naloga je bila 4.2. Tudi pri tej nalogi je eden od vzrokov slabega reševanja dejstvo, da je komisija zahtevala razlago dveh negativnih posledic istega pojava in je zato druga razlaga slabša. Tudi ta naloga ne vsebuje dodatka. Nekoliko pa preseneča, da ni bolje rešena, saj je problematika Nila v učnem načrtu in učbenikih jasno izpostavljena, obravnava pa se tudi pri zgodovini. Po mnenju komisije so nizki dosežki v največji meri posledica pomanjkljivih razlag ali pa odsotnosti razlag tudi kot posledica nenatančnega branja navodil (navodilo te naloge je bilo nekoliko daljše).

Predmetna komisija ne ugotavlja večjega napredka pri reševanju nalog na različnih taksonomskih stopnjah v primerjavi z nacionalnimi preverjanji leta 2008, 2011 in 2013. Na vseh predhodnih preverjanjih so bile slabo rešene naloge na prvi taksonomski stopnji, ki so zahtevale enoznačen odgovor, in to se je ponovno izkazalo na preverjanju leta 2017. V primerjavi s predhodnimi preverjanji so se zmanjšali celo dosežki učencev pri nalogah, zastavljenih na drugi taksonomski stopnji, kar komisija deloma pripisuje spremembi strukture nalog na tej stopnji. Še vedno opažamo velik primanjkljaj pri zapisu kratkih odgovorov, ki jih zahtevajo naloge na tretji taksonomski stopnji. Razlage in utemeljitve so prepogosto neustrezne ali pa celo izostanejo. Komisija to pripisuje tudi načinu poučevanja po šolah, manjšemu številu pisnih preverjanj, prenizkim zahtevam učiteljev do učencev – izostajanju zahtev po natančnih odgovorih in nasploh premajhni pozornosti, ki se namenja spodbujanju miselnih procesov na višjih taksonomskih stopnjah. Predmetna komisija vidi možnost napredka le ob načinu poučevanja, ki omogoča kompleksno geografsko razmišljanje in izražanje. Ponovno predlagamo, da pristojne institucije v bližnji prihodnosti organizirajo kakovostna izobraževanja, namenjena sestavljanju in vrednotenju pisnih nalog na višjih taksonomskih stopnjah, s poudarkom na nalogah kratkih odgovorov in zapisa kratkih odgovorov ter skladno s tem tudi oblikam in metodam sodobnega poučevanja. Prav tako bi bilo smiselno takšne naloge čim več vključevati v notranje pisno preverjanje in ocenjevanje znanja ter jih ustrezno tudi ovrednotiti.

Analiza dosežkov po standardih znanja glede na indeks težavnosti

20 nalog oziroma 40 % nalog je preverjalo minimalne standarde znanja, 15 oziroma 30 % standarde, pri 15 nalogah oziroma 30 % pa v učnem načrtu ni zapisanega standarda znanja. Nacionalno preverjanje znanja je leta 2017 prvič potekalo po prenovljenem učnem načrtu iz leta 2011, v katerem so standardi znanja opredeljeni precej bolj ohlapno kot v predhodnem učnem načrtu oziroma je veliko vsebin brez konkretno opredeljenega standarda znanja, zato je tudi analiza po teh postavkah manj natančna, primerjava s predhodnimi nacionalnimi preverjanji pa manj smiselna.

Dosežki nalog, ki so preverjale minimalne standarde in standarde znanja, so skoraj enaki.

Med nalogami, ki so preverjale **minimalne standarde znanja**, sta bili najbolj rešeni nalogi 21.1 in 1.2. Prva je tudi najbolj rešena naloga preizkusa, druga pa tretja najbolj rešena. Zelo visok delež pravilnih odgovorov pri obeh nalogah ne preseneča, saj gre v obeh primerih za nalogi obkroževanja z nazornim dodatnim gradivom (fotografija, zemljevid). V prvem primeru je učna vsebina, ki jo naloga obravnava časovno blizu, v drugem pa precej oddaljena, vendar se geografska lega utrjuje skozi vsa leta od šestega do deveta razreda, vsebina konkretne naloge pa je zelo lahka. Najslabše rešeni sta bili nalogi 4.2 in 12.2. Razloge za slabo reševanje prve omenjene naloge je komisija pojasnila že v analizi dosežkov po taksonomskih stopnjah glede na indeks težavnosti. Naloga **12.2** je bila po mnenju komisije slabo rešena zaradi zahteve po razlagi in s tem zahtevnega miselnega procesa vzročno-posledičnega povezovanja naravnogeografskih in družbenogeografskih dejavnikov ter dveh zahtev po razlagi istega procesa, kar se je izkazalo pri vseh podobnih nalogah. Sicer pa predmetna komisija ugotavlja, da je v dosedanjih NPZ pogosto zastavljala naloge o različnih vrstah prometa, in bi bilo tudi s tega vidika reševanje lahko boljše. Sicer je komisija nalogo ovrednotila kot zahtevno.

Najbolje rešena naloga z opredeljenim **standardom znanja** je bila naloga 14.2, ki je bila tudi druga najbolj rešena naloga celotnega preizkusa. To nalogo je komisija sicer ocenila kot srednje zahtevno, vendar pa je k dobremu reševanju doprineslo dodatno gradivo (zemljevid z jasno označenim in poimenovanim gorovjem). Najslabše rešeni sta bili nalogi 15.2 in **16.1**. Obe sta bili zastavljeni na tretji taksonomski stopnji in ju je tudi komisija ovrednotila kot zahtevni. V prvem primeru gre ponovno za drugo zahtevo po razlagi istega pojava, ki je v vseh primerih pričakovano slabše rešena, hkrati pa je zahtevala razlago, kar od učenca terja miselne procese na višji stopnji. Naloga 16.1 je zahtevala sintezo znanja z uporabo treh različnih dodatkov (klimogram, slika, zemljevid) in razlago vpliva morja v hladnejšem delu leta. Po mnenju komisije učenci bolje poznajo vpliv morja na podnebje v toplejšem delu leta.

Med nalogami **brez standarda** je bila najbolj rešena naloga 21.1. To je naloga obkroževanja, pri kateri nepravilne možnosti niso neposredno povezane z zgornjim slikovnim dodatkom. To je bila najbolj rešena naloga v celotnem preizkusu. Najslabše rešeni sta bili nalogi 26.1 in 6.1. Prva je bila zastavljena na prvi, druga pa na drugi taksonomski stopnji. Naloga 26.1 je tudi najslabše rešena naloga celotnega preizkusa. Razloge za slabo reševanje je komisija opredelila v analizi dosežkov po taksonomskih stopnjah glede na indeks težavnosti.

Predmetna komisija, glede na spremembe učnega načrta, ne more podati korektnih analiz glede na standarde znanja, saj ne zaznamo pomembnih razlik med nalogami, ki preverjajo minimalne standarde, standarde, ali pa nalogami, ki preverjajo cilje brez standardov. Morda so rezultati učencev nekoliko slabši pri nalogah, ki preverjajo cilje brez določenih standardov, vendar pa odstopanje ni pomembnejše. Še vedno so presenetljivo slabi dosežki pri nalogah, ki preverjajo minimalne standarde znanja.

Analiza dosežkov po tipu nalog glede na indeks težavnosti

Preizkus so sestavljali štiri tipi nalog: naloge kratkega polodprtega tipa (24), naloge kratkega zaprtega odgovora (19), izbirni tip naloge z enim pravilnim odgovorom (5) ter naloge povezovanja, urejanja in razvrščanja (2).

V primerjavi s preizkusom iz leta 2013 je za letošnji preizkus tudi značilna uporaba manjšega števila različnih tipov nalog. Komisija ni posegla po nalogah alternativnega tipa in dopolnjevanja. Prav izostanek navedenih tipov nalog, ki jih praviloma učenci rešujejo uspešno, je morda prispevalo k manjši uspešnosti učencev na celotnem preizkusu.

Najbolje rešene naloge so bile naloge **izbirnega tipa z enim pravilnim odgovorom**. Ta tip nalog je v povprečju rešilo 75 % učencev. Naloge so vključevale tudi slikovno gradivo, kar je še dodatno prispevalo k uspešnosti reševanja tega tipa nalog. Najbolje rešena v celotnem preizkusu je prav naloga izbirnega tipa z enim pravilnim odgovorom, in sicer naloga 21.1.

V povprečju so bile dobo rešene tudi **naloge povezovanja, urejanja in razvrščanja**, čeprav je preizkus vključeval le dve nalogi tega tipa. Kljub temu da nista vsebovali slikovnega gradiva, je obe nalogi pravilno rešila precej več kot polovica učencev.

Podobno velja tudi za **naloge kratkega zaprtega odgovora**, katere je v povprečju rešilo 57 % učencev. Tu pa vendarle izstopa naloga 26.1, ki je, kljub temu da je vključevala slikovno gradivo in zahtevala uporabo podatkov grafa, najslabše rešena naloga v celotnem preizkusu. Sicer je večina tega tipa nalog vključevala različno slikovno gradivo, vse naloge pa so bile prve in druge taksonomske stopnje.

Najslabše rešene naloge so bile naloge **kratkega polodprtega tipa**, ki pa so bile v preizkusu številčno najbolj zastopane. V povprečju jih je rešilo 34 % učencev, kar je le nekaj odstotkov manj kot v preizkusu iz leta 2013. Najslabše rešena naloga tega tipa je bila naloga 15. 2., katero je pravilno rešilo le 17 % učencev, najboljše pa naloga 3.1, katero je pravilno rešilo 67 % učencev. Od 24 nalog tega tipa jih je samo 6 bilo na drugi taksonomski stopnji, velika večina nalog je bila tretje taksonomske stopnje, pri katerih je bilo potrebno uporabiti kompleksnejše miselne procese, znanje analizirati ali ga povezati in to tudi ustrezno ubesediti. Pri tem je pri nekaterih nalogah učencem bilo v pomoč slikovno gradivo, ki pa ni bistveno prispevalo k boljšemu reševanju tega tipa nalog.

Analiza dosežkov po dodatnem gradivu glede na indeks težavnosti

Naloge z dodatnim gradivom so naloge, pri katerih učenec v različnem učnem gradivu išče pravilne odgovore oziroma si pri iskanju pravih odgovorov z njim lahko pomaga.

V preizkusu je bilo 33 nalog oziroma 66 %, pri katerih so učenci iskali odgovor z uporabo dodatnega gradiva, kar je nekoliko manj kot v preizkusu iz leta 2013 in več kot v preizkusu iz leta 2011. 16 nalog je vključevalo zemljevide, 8 nalog diagrame, 6 nalog slike, 2 nalogi več dodatkov (dva diagrama) in 1 naloga besedilo. Le 17 nalog oziroma 34 % je bilo brez kakršnegakoli dodatka oziroma gradiva. Predmetna komisija meni, da je pri geografiji nujna uporaba raznovrstnega gradiva za razvijanje prostorskih predstav, divergentnega mišljenja, kompleksnega razmišljanja ter bralne in funkcionalne pismenosti. Ugotavlja tudi, da so učenci tudi tokrat naloge z dodatnim gradivom rešili nekoliko bolje od nalog brez njega.

Med nalogami z dodatnim gradivom so bile najbolj rešene naloge z zemljevidom in naloge z besedilom, kar je zelo podoben podatek kot pri preizkusu iz leta 2013. V povprečju jih je pravilno rešilo 61 % oziroma 60 % učencev.

Med **nalogami z zemljevidom** je bila najbolj rešena naloga 14.2, katero je pravilno rešilo 91 % učencev, poleg tega pa je iz te skupine še 7 nalog, ki jih je rešilo več kot 70 % učencev. Najslabše rešena naloga z zemljevidom je bila naloga 6.1, ki pa je rešljiva tudi brez uporabe zemljevida. Kljub temu da so naloge z zemljevidom le na prvi in drugi taksonomski stopnji, pa ti podatki kažejo na dejstvo, da učencem uporaba zemljevida ni tuja in da je le-ta pomemben del učnega procesa pri pouku geografije.

V preizkusu je bila samo ena **naloga z besedilom**, ki pa so jo učenci uspešno rešili (61 % učencev).

Dobro so bile rešene tudi naloge s slikami in diagrami, saj je te naloge v povprečju rešila več kot polovica učencev.

Med **nalogami s slikami** sta bili poleg naloge 21.1, ki je bila najbolj rešena naloga v preizkusu, dobro rešeni še nalogi 3.1 in 3.2, pri katerih so učenci s pomočjo primerno izbrane slike znali izpeljati ustrezne razlage. Najslabše rešena naloga s slikami je bila naloga 12.1, ki pa je bila naloga tretje taksonomske stopnje in po tipu naloga kratkega polodprtega tipa, kar je verjetno prispevalo k uspešnosti reševanja.

Predmetna komisija meni, da so zemljevidi in slikovno gradivo nepogrešljiv pripomoček pri podajanju učne snovi, ki bistveno pripomorejo k predstavljenosti, usvajanju geografske terminologije in sposobnosti povezovanja znanja.

Med **nalogami z diagrami** so bile najbolj rešene naloge 17.1, 17.2. in 21.1. Pri teh nalogah so učenci morali z grafa razbrati nekatere podatke oziroma pojave. V primerjavi s preizkusom iz leta 2013 so bile nekoliko bolje rešene naloge s klimogramom.

Najslabše rešene so bile naloge z več dodatki. V povprečju jih je pravilno rešilo le 21 % učencev. Učenci manj uspešno rešujejo naloge, pri katerih morajo podatke primerjati in povezovati, da lahko ustvarijo primerno razlago.

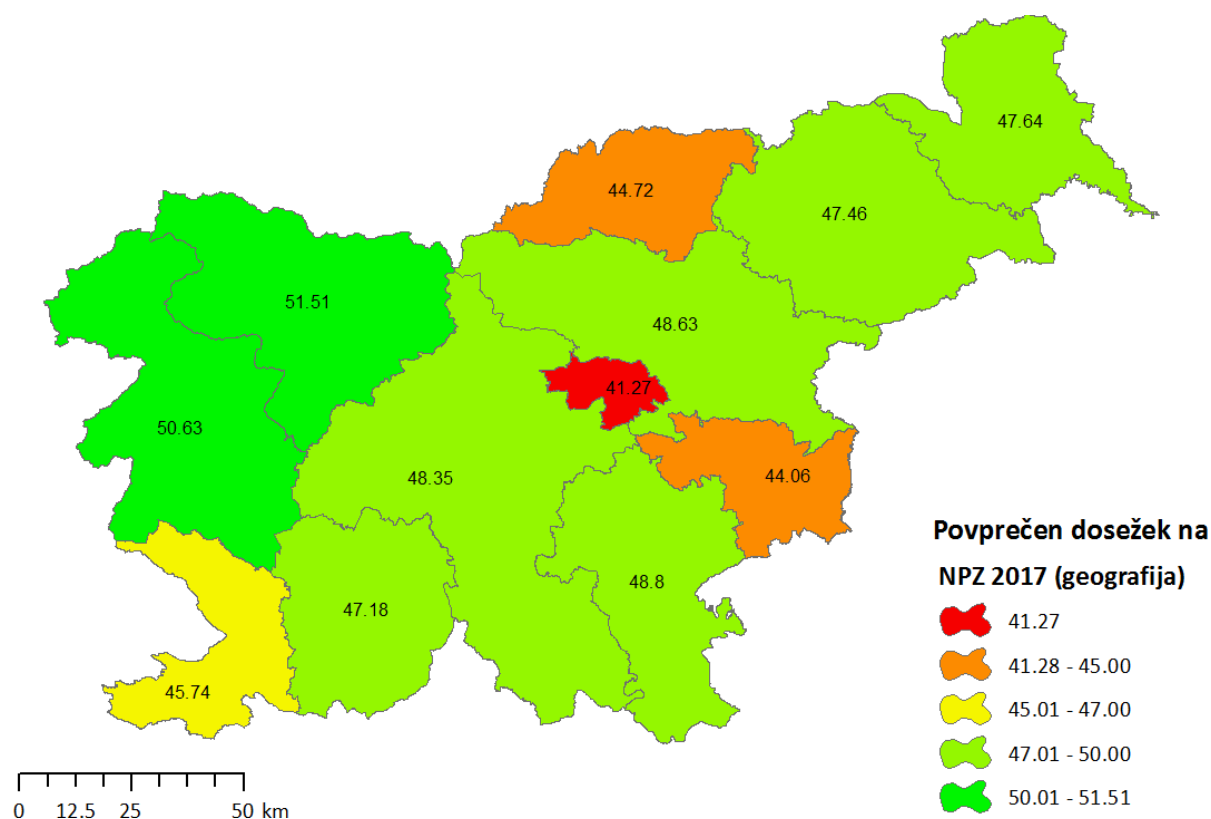
Analiza je pokazala, da so pri nalogah z dodatnim gradivom učenci načeloma uspešnejši, vendar v odvisnosti od tipa naloge in taksonomske stopnje.

Predmetna komisija meni, da je vključevanje raznolikega dodatnega gradiva v preizkus smiselno, saj povečuje možnosti uspeha pri učencih z različnimi učnimi slogi ter jih sistematično in dosledno navaja na različne informacijske vire, s čimer prispeva k višji stopnji bralne in funkcijske pismenosti. Predmetna komisija si zato prizadeva, da bo v preizkuse tudi v prihodnje vključevala različno dodatno gradivo, ki pa mora biti strokovno kakovostno.

Sklepne ugotovitve

Znanje učencev iz geografije smo v šolskem letu 2016/17 preverjali četrtič (prvič l. 2007/08, drugič l. 2010/11, tretjič l. 2012/13). Predmetna komisija tokrat ugotavlja, da dosežki nedvomno niso slabi, so pa daleč od idealnega in je zato z njimi zmerno zadovoljna. Dejstvo, da štirje učenci niso dosegli nobene točke, zagotovo ni relevanten pokazatelj ničesar, z izjemo neresnosti reševalcev. To, da dobra tretjina ni presegla 20 točk in da nihče ni dosegel vseh točk (le trije so dosegli 47 točk), pa zagotovo ne sodi med razveseljive podatke.

Slika 4.2.8.1.3: Povprečni dosežek na NPZ 2017 iz geografije po statističnih regijah

Pri rezultatih preverjanja komisija ne opaža nekih posebej izrazitih regionalnih vzorcev, ki so sicer značilni za Slovenijo, čeprav se povprečja razlikujejo za več kot 10 %. Najbolje so se odrezali na severozahodu, izrazito najslabše v Zasavju (Slika 4.2.8.1.3). Pri tem je treba upoštevati, da je število učencev in šol, ki so opravljali preverjanje, v regijah različno.

Naloge preizkusa so preverjale znanje na vseh treh stopnjah Bloomove taksonomije: naloge prve taksonomske stopnje so preverjale znanje in poznavanje osnovnih geografskih pojmov, pojavov in procesov; naloge druge stopnje njihovo razumevanje in uporabo; pri nalogah tretje taksonomske stopnje pa naj bi učenci pokazali razumevanje vzročno-posledične kompleksnosti geografskih pojavov in procesov ter ga podprli z utemeljenim zapisom vzroka in posledice ali predvidevanja možnosti.

Analiza preizkusov po vsebinskih sklopih je pokazala, da so učenci najbolj reševali vsebinski sklop *Evropa*, nekoliko slabše vsebinski sklop *Slovenija* in najslabše vsebinski sklop *Svet*. Po tem se letošnji nacionalni preizkus loči od predhodnih, kjer je bil vsebinski sklop *Slovenija* vedno bolj rešen od vsebinskega sklopa *Evropa*. Razlike med posameznimi sklopi pa so bile vedno majhne in tudi letos niso bistvene. Komisija ugotavlja, da so nekoliko slabše rešene naloge, ki preverjajo vsebine, ki se običajno obravnavajo proti koncu šolskega leta in so zato slabše utrjene. To se v primerjavi s predhodnimi nacionalnimi preverjanji ni spremenilo.

Predmetna komisija ne ugotavlja večjega napredka pri reševanju **nalog na različnih taksonomskih stopnjah** v primerjavi z nacionalnimi preverjanji leta 2008, 2011 in 2013. Na vseh predhodnih preverjanjih so bile slabo rešene naloge na prvi taksonomski stopnji, ki so zahtevale enoznačen odgovor in to se je ponovno izkazalo na preverjanju leta 2017. Vsakič znova nas preseneti, da učenci ne obvladajo najbolj osnovnega in temeljnega geografskega znanja, tudi tako imenovanega najbolj osnovnega geografskega inventarja, ki sodi

najmanj v splošno razgledanost posameznika na koncu osnovne šole. V primerjavi s predhodnimi preverjanji so se zmanjšali dosežki učencev pri nalogah, zastavljenih na drugi taksonomski stopnji, kar komisija deloma pripisuje spremembi strukture nalog na tej stopnji (prepoznavanje podatkov iz dodatnega gradiva zahtevamo le na prvi taksonomski stopnji). Še vedno opažamo velik primanjkljaj pri zapisu kratkih odgovorov, ki jih zahtevajo naloge na tretji taksonomski stopnji. Razlage in utemeljitve so prepogosto neustrezne ali pa celo izostanejo. Učenci ne poznajo razlike med navedbo vzroka ali posledice in razlago zanje. Komisija to pripisuje tudi načinu poučevanja po šolah, prenizkim zahtevam učiteljev do učencev, izostajanju zahtev po natančnih odgovorih in nasploh premajhni pozornosti, ki se namenja spodbujanju miselnih procesov na višjih taksonomskih stopnjah. Predmetna komisija vidi možnost napredka le ob načinu poučevanja, ki omogoča kompleksno geografsko razmišljanje in pisno izražanje. Ponovno predlagamo, da pristojne institucije v bližnji prihodnosti organizirajo kakovostna izobraževanja namenjena sestavljanju in vrednotenju pisnih nalog na višjih taksonomskih stopnjah s poudarkom na nalogah zapisa kratkih odgovorov ter skladno s tem tudi oblikam in metodam sodobnega poučevanja. Prav tako bi bilo smotno takšne naloge čim več vključevati v notranje pisno preverjanje in ocenjevanje znanja ter jih ustrezno tudi ovrednotiti.

Nacionalno preverjanje znanja je leta 2017 prvič potekalo po prenovljenem učnem načrtu iz leta 2011, v katerem so standardi znanja opredeljeni precej bolj ohlapno kot v predhodnem učnem načrtu oziroma je veliko vsebin brez konkretno opredeljenega standarda znanja, zato je tudi analiza po teh postavkah manj relevantna, primerjava s predhodnimi nacionalnimi preverjanji pa manj smiselna.

Preizkus so sestavljali štirje **tipi nalog**: naloge kratkega polodprtega tipa (24), naloge kratkega zaprtega odgovora (19), izbirni tip naloge z enim pravilnim odgovorom (5) in naloge povezovanja, urejanja in razvrščanja (2). V primerjavi s preizkusom iz leta 2013 je za letošnji preizkus tudi značilna uporaba manjšega števila različnih tipov nalog. Najbolje rešene naloge so bile naloge izbirnega tipa z enim pravilnim odgovorom. Ta tip nalog je v povprečju rešilo 75 % učencev. Najslabše rešene naloge so bile naloge kratkega polodprtega tipa (zapis kratkega odgovora), ki pa so bile v preizkusu številčno najbolj zastopane.

Naloge z dodatnim gradivom so naloge, pri katerih učenec v različnem učnem gradivu išče pravilne odgovore oziroma si pri iskanju pravilnih odgovorov z njim lahko pomaga. V preizkusu je bilo 33 nalog oziroma 66 %, pri katerih so učenci iskali odgovor z uporabo dodatnega gradiva, kar je nekoliko manj kot v preizkusu iz leta 2013 in več kot v preizkusu iz leta 2011. Ne glede na to predmetna komisija meni, da so zemljevidi in slikovno gradivo nepogrešljiv pripomoček pri podajanju učne snovi, ki bistveno pripomorejo k predstavljenosti, usvajanju geografske terminologije in sposobnosti povezovanja znanja. Analiza je pokazala, da so pri nalogah z dodatnim gradivom učenci načeloma uspešnejši, vendar v odvisnosti od tipa naloge in taksonomske stopnje. Vloga grafičnega gradiva, še posebej pa zemljevidi, njihovo branje, interpretacija ter razumevanje je eno od ključnih geografskih znanj. Zato je treba te veščine negovati in podarjati še naprej, tudi z vključevanjem dodatnega gradiva v nacionalna preverjanja znanja. Komisija pozdravlja možnost dodatne stani barvne priloge (sedaj sta dve), si pa želimo, da bi bil celoten preizkus lahko barven, da učencem ne bi bilo treba iskati zemljevidov na ločenih polah.

Povzetek analiz in nekaj sklepnih ugotovitev:

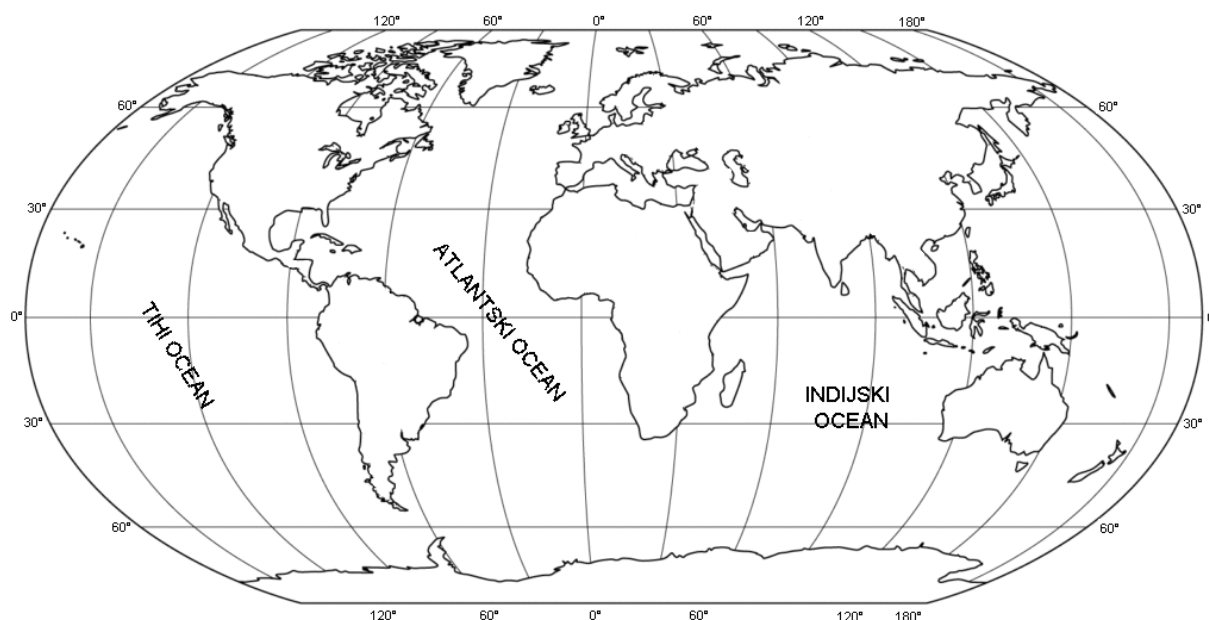
- Rezultati NPZ 2017 pri geografiji so podpovprečni in tudi sicer slabši kot v prejšnjih letih. Ni bistvenih razlik po spolu in brez očitnih prostorskih vzorcev med statističnimi regijami. Skrbi nas, da niti en učenec ni dosegel vseh točk.
- Še vedno bolje rešujejo naloge, katerih vsebine so časovno bolj oddaljene. Verjetno zavoljo večje utrjenosti in morebiti tudi zahtevnosti.
- Dodatno gradivo, posebej zemljevidi, je pomemben dodatek pri preverjanju znanja iz geografije. Dejansko so le barvne slike in zemljevidi resnično smiselni, zato predlagamo uvedbo barvnih pol in zgolj barvnih prilog.
- Dobro rešujejo naloge, ki temeljijo na grafičnih prilogah, še posebej zemljevidih. Veseli nas, da učitelji očitno dajo tem veščinam dovolj poudarka, ki so ključne predvsem pri geografskem poučevanju in učenju.
- Povsem razumljivo je, da so najslabše rešene naloge na tretji taksonomski stopnji, saj zahtevajo celovito poznavanje problematike. Obenem nas ponovno čudi, da so relativno slabi odgovori s poznavanjem temeljnega geografskega inventarja, pojmov in terminologije, ki sodijo v splošno razgledanost. Menimo, da je razumevanje in povezovanje sicer najpomembnejša oblika znanja, vendar je vedno potrebno usvojiti tudi temeljne pojme, ki so podlaga za nadaljnje delo, povezovanje vsebin na višjih ravneh znanja.

- Menimo, da bi bilo v danih okvirih preverjanja (povratna informacija) dati še večji poudarek načinom preverjanja (polodprti tip odgovorov), ki krepijo razumevanje in funkcionalno pismenost. Vendar pa se bomo ob predlagani reformi nacionalnega preverjanja znanja (ocena) verjetno temu morali do določene mere odpovedati in uporabiti bolj raznovrstne oblike nalog.
- Neposredno po sami izvedbi preizkusa znanja se je na forumih med učitelji razvnela debata o ustreznosti samega testa, še posebej pa vrednotenja odgovorov. Večina učiteljev se je pozitivno opredelila do samega testa in vprašanj. Manj so bili navdušeni nad pravili in načini vrednotenja. To se je še posebej izkazalo pri odgovorih, kjer se je preverjala raba ustrezne terminologije. Učitelji, bi namreč kot pravilno šteli tudi odgovore, ki uporabljajo zastarelo ali pa z učnim načrtom nepredpisano terminologijo. Menimo, da mnogo učiteljev še vedno ne razume namena trenutne oblike preverjanja in da se obenem ne držijo ne učnega načrta in ne učbenikov, ampak poučujejo »po svoje«. To se odraža v odgovorih učencev, katerih vsebine so veljavne po starih učnih programih in načrtih.
- Komisija je med sestavljanjem pole z vprašanji naletela na dilemo možnosti preverjanja določenih vsebin, ki sodijo med temeljno geografsko znanje. Te se zaradi načina predstavitve vsebin v učnem načrtu sploh ne pojavljajo. Težave pri dosednji obliki niti ni, v prihodnosti pa lahko postane zelo pomembno vprašanje, ali pa bomo lahko preverjali zelo omejen nabor vsebin. Zato predlagamo poglobljeno razpravo s strani vseh deležnikov o učnih načrtih (učitelji, založbe, Zavod RS za šolstvo, temeljni strokovnjaki, didaktiki itd.), beleženje pobud z vseh strani in upoštevanje pri potencialnih bodočih in predlaganih spremembah učnega načrta za geografijo v osnovni šoli.
- Predlagamo, da se na podlagi letošnjih ugotovitev in spoznanj opravi temeljita razprava znotraj predmetne komisije za geografijo, kako zasnovati pole z vprašanji (tip nalog, zasnova, dodatna gradiva), da bo kar najboljše sovpadla z bodočimi in predlaganimi spremembami načina izvedbe nacionalnega preverjanja znanja.

SVET

Geografska lega celin in stopinjska mreža

1. a) Nalogo rešuj z uporabo zemljevida na sliki 1.
Na sliki 1 z rdečo barvo prevleci začetni ali greenwiški poldnevnik. Če uporabiš drugo barvo, izdelaj ustrezno legendo.

Slika 1: Svet

(1 točka)

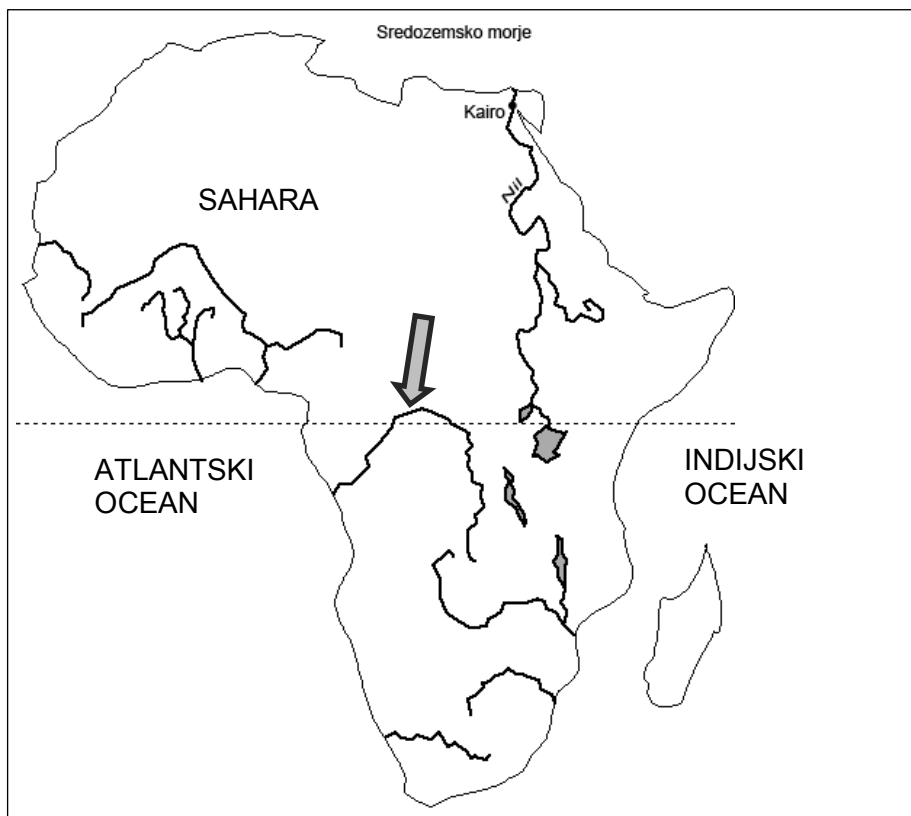
1. b) Obkroži črko pred pravilno trditvijo.
- A Ekvator prečka Severno Ameriko in Avstralijo.
 - B Ekvator prečka Evropo in Afriko.
 - C Ekvator prečka Južno Ameriko in Afriko.
 - D Ekvator prečka Azijo in Antarktiko.

(1 točka)

(Prirejeno po: <http://freecoloringpagesite.com/coloring-pics/world-map-coloring-6.gif>. Pridobljeno: 3. 1. 2017.)

Afriška reka

2. Nalogo rešuj z uporabo zemljevida na sliki 2.
Na črto zapiši ime reke, ki je na zemljevidu na sliki 2 označena s puščico.

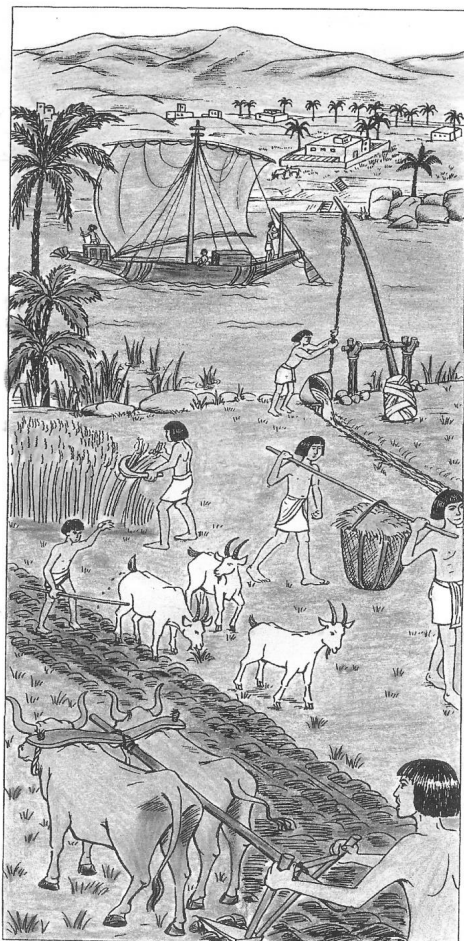
Slika 2: Reke v Afriki

(1 točka)

(Prirejeno po: <http://www.enchantedlearning.com/africa/rivers/outlinemap/map.GIF>. Pridobljeno: 3. 1. 2017.)

Življenje ob reki Nil

3. Nalogo rešuj z uporabo slike 3.
Reka Nil je bila zibelka staroegipčanske civilizacije, ključnega pomena pa ostaja tudi za življenje današnjega prebivalstva Egipta. Razloži, zakaj je Nil še danes pomemben za življenje ljudi ob njem. Na črte napiši dve različni razlagi.

Slika 3: Življenje ob reki Nil v času starega Egipta

Razlaga 1:

Razlaga 2:

(2 točki)

(Vir: Hell, K., 2005: Ägypten. Von Pharaonen, Pyramiden und vom Nil. OKTOPUS Kopiervorlagen. Gotha, Klett-Perthes Verlag. Str. 5.)

Gradnja jezov na Nilu

4. Na Nilu so zgradili jezove, za katerimi so nastala obsežna jezera. Eden takih jezov je Asuanski. Poleg pozitivnih učinkov sta gradnja jezov in nastanek jezer prinesla tudi negativne posledice za okolje in prebivalstvo. Razloži dve negativni posledici gradnje jezov na Nilu. Razlagi posledic napiši na črte.

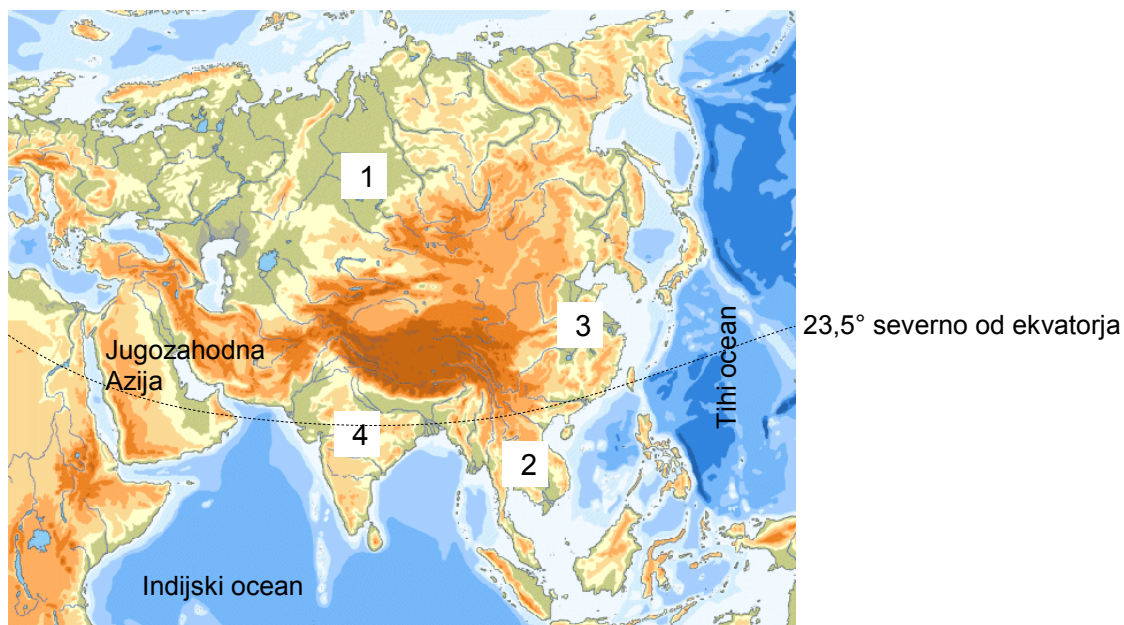
Razlaga negativne posledice 1:

Razlaga negativne posledice 2:

(2 točki)

Geografska enota Azije

5. Nalogo rešuj z uporabo zemljevida na sliki 4.
Katera številka na zemljevidu označuje Južno Azijo? Odgovor napiši na črto.

Slika 4: Azija

(1 točka)

(Prirejeno po: Geografija Azije, 2003. CD. Maribor, Svarog.)

Jugozahodna Azija

6. Nalogo lahko rešuješ z uporabo zemljevida na sliki 4 pri nalogi 5.
Na črto napiši eno družbenogeografsko značilnost držav Jugozahodne Azije.

(1 točka)

Tropski viharji v Srednji Ameriki

7. Nad Atlantskim oceanom na območju Srednje Amerike nastajajo najmočnejši tropski viharji, ki s svojo rušilno močjo pustošijo po otokih in obrežnih delih celine.

7. a) Kako imenujemo opisani tropski vihar? Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

7. b) V obrežnih delih katere celine se še pojavljajo podobni tropski viharji?
Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

Rastlinstvo Južne Amerike

8. Nalogo rešuj z uporabo zemljevida na sliki 19 na barvni prilogi.

8. a) Na črto napiši tip rastlinstva, ki prevladuje na območjih Južne Amerike, kjer letna količina padavin presega 2000 mm.

(1 točka)

8. b) Na črto napiši tip rastlinstva, ki prevladuje na območjih Južne Amerike, kjer letna količina padavin ne presega 250 mm.

(1 točka)

Amazonski Indijanci

9. Žrtve čezmernega izkoriščanja amazonskega deževnega gozda v Južni Ameriki so tudi indijanska plemena. Razloži, zakaj je krčenje amazonskega deževnega gozda močno zmanjšalo število Indijancev. Na črte napiši dve različni razlagi.

Razlaga 1: _____

Razlaga 2: _____

(2 točki)

Veliki koralni greben

10. Veliki koralni greben je naravna tvorba ob severovzhodni obali Avstralije. Sestavlja ga prek 2800 manjših ločenih podmorskih koralnih grebenov in okoli 600 koralnih otokov. Veliki koralni greben pomembno vpliva na življenje prebivalstva na obali vzhodnega dela Avstralije.

10. a) Za katero gospodarsko dejavnost predstavlja Veliki koralni greben največjo prednost in razloži, zakaj? Odgovor zapiši na črti.

(1 točka)

10. b) Za katero gospodarsko dejavnost predstavlja Veliki koralni greben največjo oviro in razloži, zakaj? Odgovor zapiši na črti.

(1 točka)

EVROPA

Obala Nizozemske

11. Nalogo rešuj z uporabo slik 21, 22 in 23 na barvni prilogi.
Za Zahodno Evropo so značilni različni tipi obal. Na črto napiši številko slike, ki prikazuje obalo Nizozemske.

Obalo Nizozemske prikazuje slika št. _____.

(1 točka)

Obale Zahodne Evrope

12. Nalogo rešuj z uporabo slike 21 na barvni prilogi.
Razloži, zakaj je morje ob obali, prikazani na sliki, manj primerno za plovbo velikih ladij in gradnjo pristanišč. Na črte zapiši dve različni razlagi.

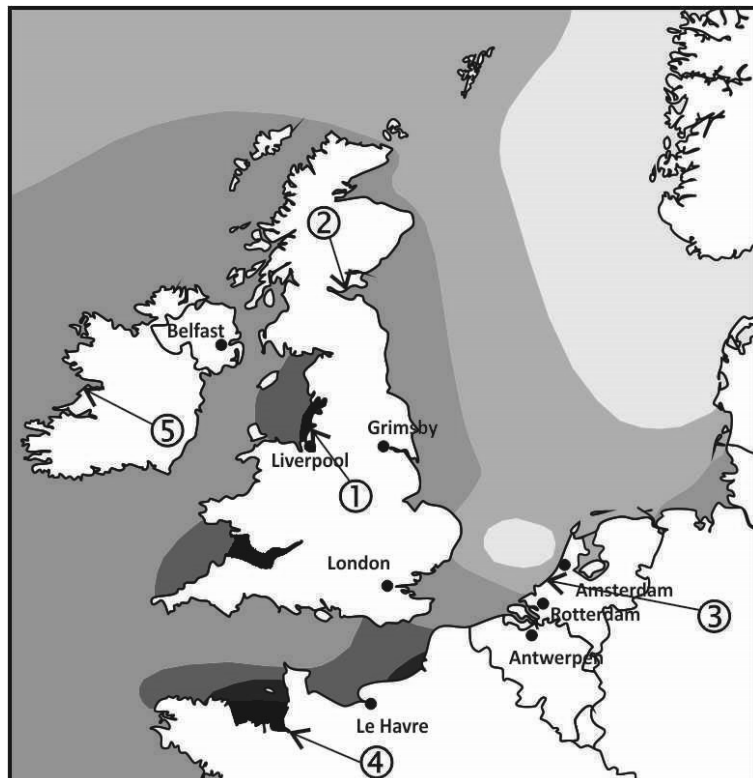
Razlaga 1:

Razlaga 2:

(2 točki)

Postavitev plimskih elektrarn

13. Nalogo rešuj z uporabo zemljevida na sliki 5.
Višina plimovanja v Zahodni Evropi omogoča postavitev plimskih elektrarn.
Na zemljevidu na sliki 5 obkroži številki tistih dveh območij, ki sta najprimernejši za postavitev plimskih elektrarn.

Slika 5: Plimovanje v Zahodni Evropi

Barvna lestvica

največja razlika
med plimo in oseko

najmanjša razlika
med plimo in oseko

(2 točki)

(Vir: www.geni.org/globalenergy/library/renewable-energy-resources/europe/Ocean/Sea%20-%20Tides_nw-europe_files/3-1-101.gif. Pridobljeno: 19. 1. 2012.)

Vzhodna Evropa in Severna Azija

14. Nalogo rešuj z uporabo zemljevida na sliki 6.

Slika 6: Vzhodna Evropa in Severna Azija

14. a) Na črto napiši glavno mesto države, ki obsega večji del Vzhodne Evrope in Severne Azije.

(1 točka)

14. b) Na črto napiši ime gorovja, ki predstavlja del dogovorjene meje med Evropo in Azijo.

(1 točka)

14. c) Obkroži črko pred imenom reke, ki teče na stičišču Zahodnosibirskega nižavja in Srednjesibirskega višavja.

- A Lena
- B Jenisej
- C Ob
- D Volga

(1 točka)

(Prirejeno po: http://www.svarog.si/geografija/index.php?page_id=10682. Pridobljeno: 4. 7. 2012.)

Gospodarstvo Rusije

15. Razloži, zakaj Rusija kljub velikim zalogam rudnih bogastev predvsem na vzhodu države le-teh še vedno ne izkorišča v zadostni meri. Dve različni razlagi napiši na črte.

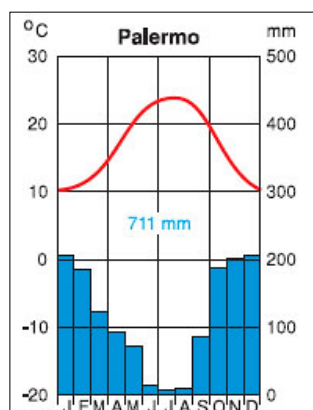
Razlaga 1:

Razlaga 2:

(2 točki)

Geografska lega Južne Evrope

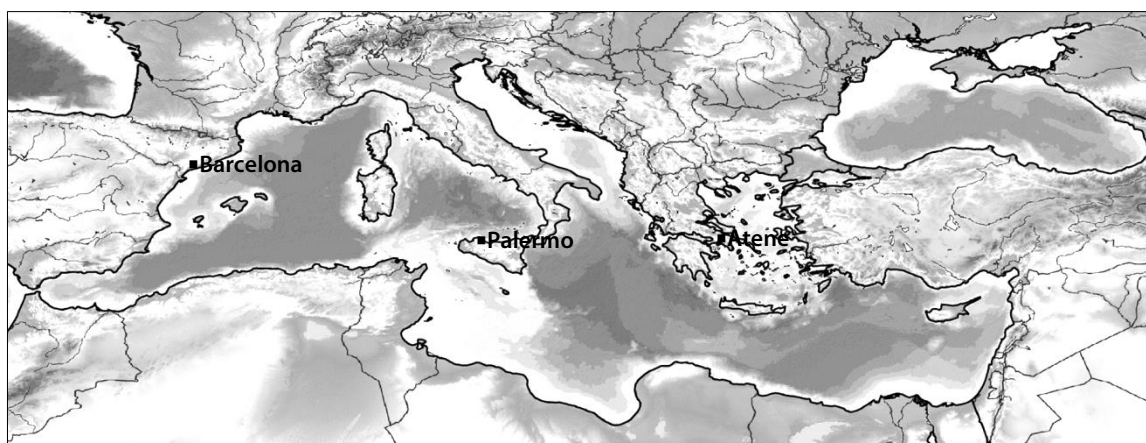
16. Nalogo rešuj z uporabo klimograma, slike in zemljevida na slikah 7, 8 in 9.

Slika 7: Klimogram Palermo

Slika 8: Makija

Slika 9: Sredozemlje

Podnebje in rastlinstvo držav Južne Evrope je posebno zaradi lege ob Sredozemskem morju.

16. a) Razloži, kako vpliva lega ob Sredozemskem morju na podnebje hladnejšega dela leta.

Odgovor napiši na črti. _____

(1 točka)

16. b) Razloži vpliv podnebja toplejšega dela leta na rastlinstvo. Odgovor napiši na črti.

(1 točka)

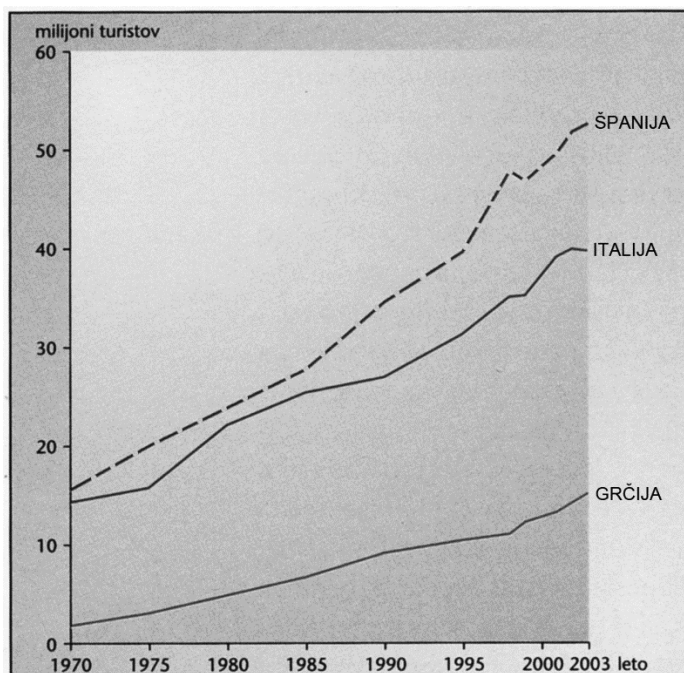
(Vir slike 7: <http://www.modrijan.si/slv/content/download/16298/178800/version/1/file/Klimograma+Palermo+in+Bukare%C5%A1te.jpg>. Pridobljeno: 22. 1. 2014.)

(Vir slike 8: Arhiv Rica.)

(Vir slike 9 – prirejeno po: <http://www.101traveldestinations.com/wp-content/uploads/2014/12/mediterranean-map-487.jpg>. Pridobljeno: 19. 11. 2016.)

Turizem v izbranih državah Južne Evrope

17. Nalogo rešuj z uporabo grafikona na sliki 10.

Slika 10: Gibanje števila turistov v izbranih državah Južne Evrope med letoma 1970 in 2003

17. a) Kako se je gibalo število turistov v izbranih državah Južne Evrope med letoma 1970 in 2003? Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

17. b) Koliko turistov je obiskalo Španijo leta 2003? Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

(Prirejeno po: Senegačnik, J., Lipovšek, I., Pak, M., 2007: Evropa. Geografija za 2. in 3. letnik gimnazij. Ljubljana, Modrijan. Str. 135.)

Promet v Alpah

18. Alpe so prometna ovira, čez katero kljub temu poteka zelo veliko prometa. Navedi eno pozitivno in eno negativno posledico velike gostote prometa v Alpah. Odgovora napiši na črte.

Pozitivna posledica: _____

Negativna posledica: _____

(2 točki)

Država Srednje Evrope

19. Preberi besedilo in odgovori na vprašanje.

Večji del srednjeevropske države leži na območju Panonske kotline. Prepoznavna je tudi po jeziku, ki sodi v ugrofinsko jezikovno skupino.

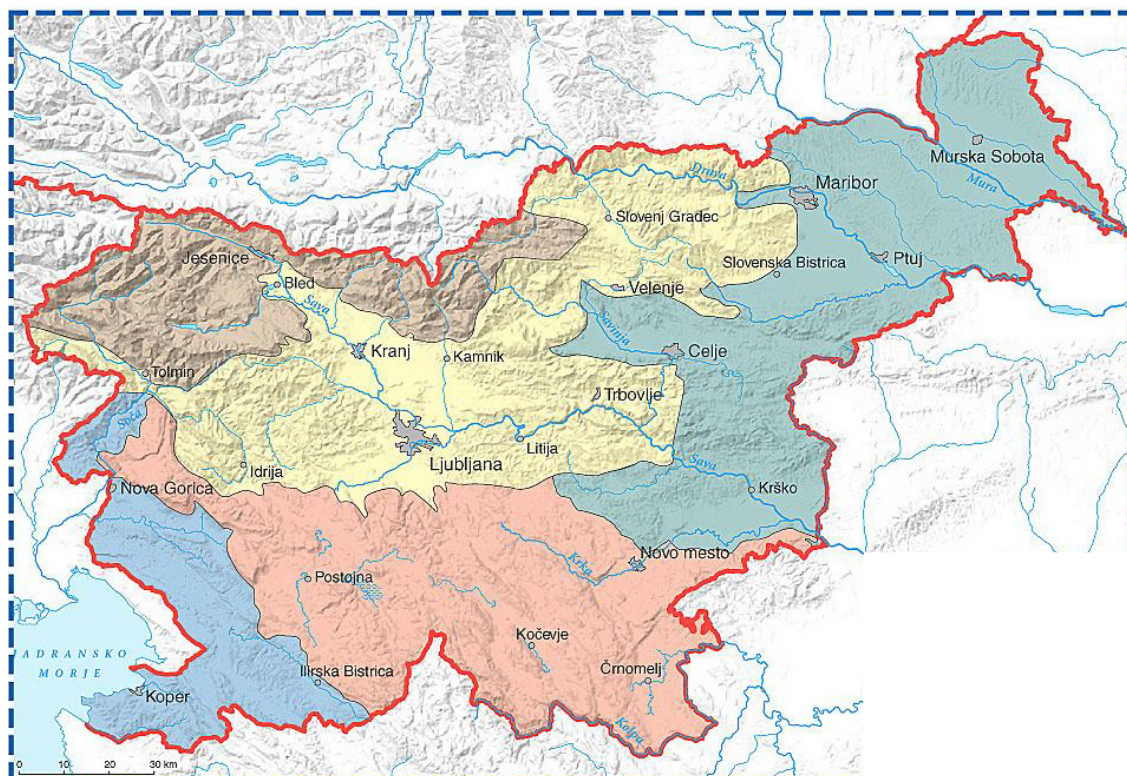
Katero državo opisuje besedilo? Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

SLOVENIJA

Slovenske pokrajine

20. Nalogo rešuj z uporabo zemljevida na sliki 11.

Slika 11: Naravnogeografske enote Slovenije

20. a) Na zemljevidu na sliki 11 z rdečo barvo poudari celotno mejo med alpskimi in predalpskimi pokrajinami. Če uporabiš drugo barvo, izdelaj ustrezno legendo.

(1 točka)

20. b) V kateri naravnogeografski enoti leži mesto Murska Sobota? Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

(Prirejeno po: <http://www.modrijan.si/slv/Solski-program/Solski-program/Gradiva-za-ucitelje/Osnovna-sola/geografija/Slikovno-gradivo-iz-ucbenika-za-geografijo-v-osnovni-soli-9.-razred>. Pridobljeno: 15. 1. 2014.)

Gospodarska dejavnost na Pokljuki

21. Nalogo rešuj z uporabo slike 12.

Slika 12: Plakat

21. a) Obkroži črko pred gospodarsko dejavnostjo, povezano s prireditvijo, ki jo oglašuje plakat na sliki 12.

- A turizem
- B rudarstvo
- C kmetijstvo
- D gozdarstvo

(1 točka)

21. b) Na črto napiši, kateri naravni dejavnik je odločilno vplival, da sta se na Pokljuki bolj uveljavila biatlon in smučarski tek kot alpsko smučanje.

(1 točka)

(Vir: <http://www.eventim.si/si/vstopnice/svetovni-pokal-v-biatlonu-ljubljana-sportni-center-triglav276938/event.html>. Pridobljeno: 19. 3. 2013.)

Triglavski narodni park

22. Triglavski narodni park spada med starejše parke v Alpah. Zavzema približno 4 % površine Slovenije.

22. a) Razloži pomen Triglavskega narodnega parka za Slovenijo in njene prebivalce. Razlago napiši na črti.

(1 točka)

22. b) Navedi primer prilagajanja kmetijstva na območju Triglavskega narodnega parka. Primer napiši na črti.

(1 točka)

Dinarskokraški pokrajini

23. Nalogo rešuj z uporabo zemljevida na sliki 20 na barvni prilogi.
Na črto pred posamezno dinarskokraško pokrajino napiši črko izpred njenega prevladujočega tipa površja.

DINARSKOKRAŠKA POKRAJINA

TIP POVRŠJA

_____ Trnovski gozd

A gorovje

_____ Bela krajina

B kotlina

C ravnik

D gričevje

E planota

(2 točki)

Onesnaženost Postojnske jame

24. Postojnska jama je turistično najbolj obiskana jama v Sloveniji. Letno jo obiše več kot pol milijona obiskovalcev. Ena od negativnih posledic velikega števila obiskovalcev je tudi nenadzorovano odlaganje odpadkov. Poleg omenjene negativne posledice razloži še dve negativni posledici tako velikega obiska za jamski ekosistem. Razlagi napiši na črte.

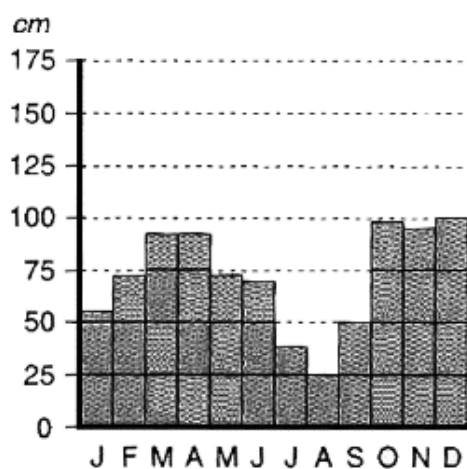
Razlaga negativne posledice 1:

Razlaga negativne posledice 2:

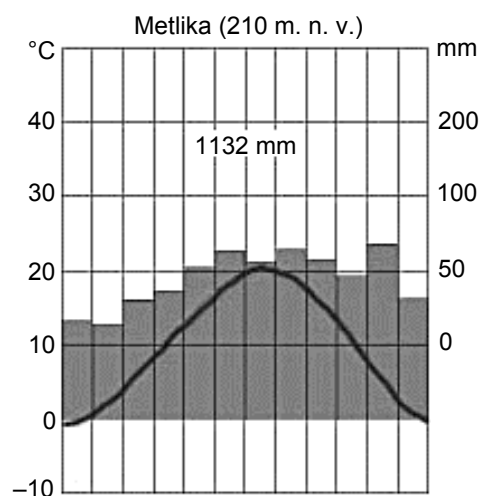
(2 točki)

Reka Kolpa

25. Nalogo rešuj z uporabo hidrograma na sliki 13, ki prikazuje povprečni vodostaj Kolpe pri Metliki (po mesecih), in klimograma Metlike na sliki 14.

Slika 13: Hidrogram Kolpe

Slika 14: Klimogram Metlike

Z uporabo hidrograma Kolpe in klimograma Metlike razloži, zakaj ima reka Kolpa visok vodostaj spomladi in zakaj jeseni. Razlagi napiši na črte.

Razlaga visokega vodostaja spomladi:

Razlaga visokega vodostaja jeseni:

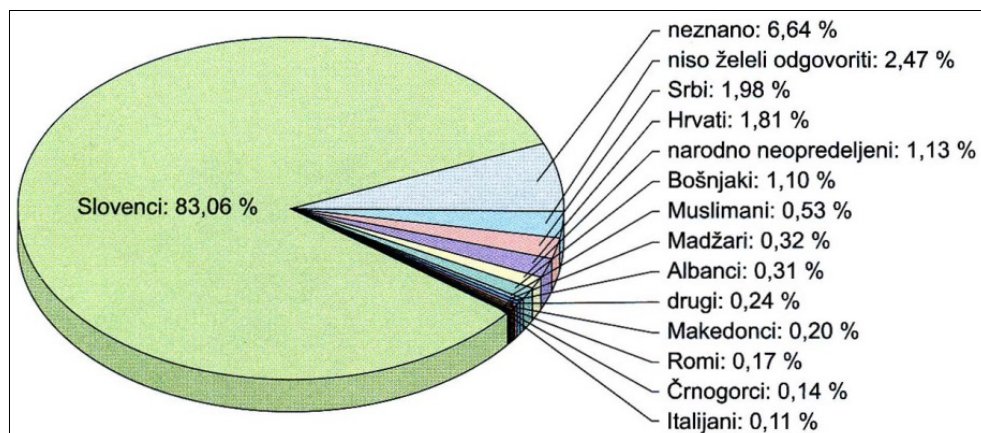
(2 točki)

(Vir slike 13: Brinovec, S., Košak, M., Senegačnik, J., 1997: Slovenija. Zemljepis za 8. razred osnovne šole. Ljubljana, Mladinska knjiga. Str. 30.)

(Vir slike 14 – prirejeno po: <http://www.modrijan.si/slv/content/download/10366/121537/version/2/file/Klimograma+Nove+vasi+in+%C4%8Crnomlja.jpg>. Pridobljeno: 23. 1. 2014.)

Narodnostna sestava prebivalstva Slovenije

26. Nalogo rešuj z uporabo grafikona na sliki 15.

Slika 15: Narodnostna sestava prebivalstva Slovenije po popisu leta 2002

26. a) Z grafikona na sliki 15 razberi, kolikšen delež prebivalstva je leta 2002 predstavljalo avtohtono prebivalstvo. Odgovor napiši na črto.

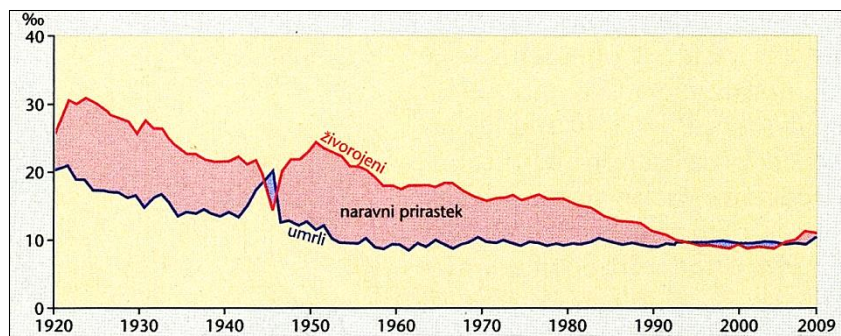
(1 točka)

26. b) Z grafikona razberi, delež katerih narodnostno opredeljenih priseljencev iz republik nekdanje Jugoslavije je bil leta 2002 največji. Odgovor napiši na črto.

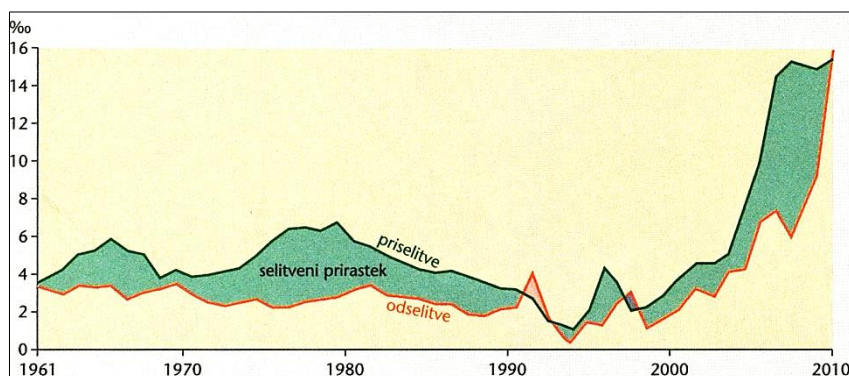
(1 točka)

Gibanje števila prebivalstva v Sloveniji

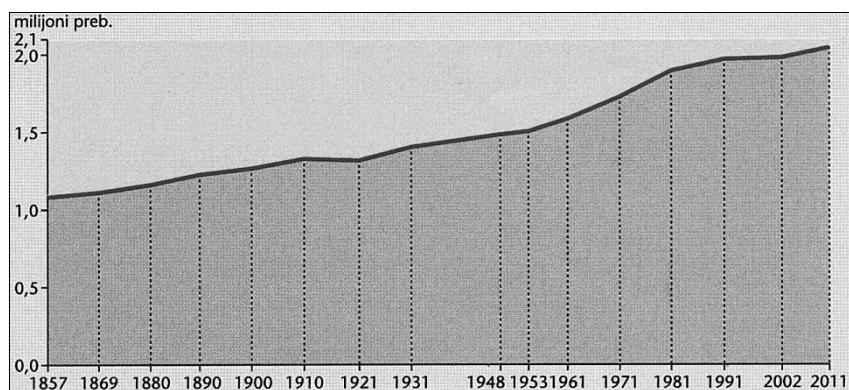
27. Nalogo rešuj z uporabo grafiknov na slikah 16, 17 in 18.

Slika 16: Rodnost, umrljivost in naravni prirastek v Sloveniji v obdobju 1920–2010

Slika 17: Priselitve in odselitve v obdobju 1961–2010

Slika 18: Skupno število prebivalcev Slovenije v obdobju 1857–2011

(Vir slike 16: Senegačnik, J., 2012: Geografija Slovenije. Učbenik za 9. razred osnovne šole. Ljubljana, Modrijan. Str. 38.)

(Vir slike 17: Senegačnik, J., 2012: Geografija Slovenije. Učbenik za 9. razred osnovne šole. Ljubljana, Modrijan. Str. 40.)

(Vir slike 18: Senegačnik, J., 2012: Geografija Slovenije. Učbenik za 9. razred osnovne šole. Ljubljana, Modrijan. Str. 41.)

27. a) Z uporabo grafikona na sliki 18 opiši, kako se je gibalo skupno število prebivalcev v Sloveniji v obdobju 1961–1991. Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

27. b) Z uporabo grafikonov na slikah 16 in 17 utemelji, zakaj je v obdobju 1971–1981 skupno število prebivalcev najbolj naraščalo. Odgovor napiši na črte.

Utemeljitev izbranega desetletja: _____

(1 točka)

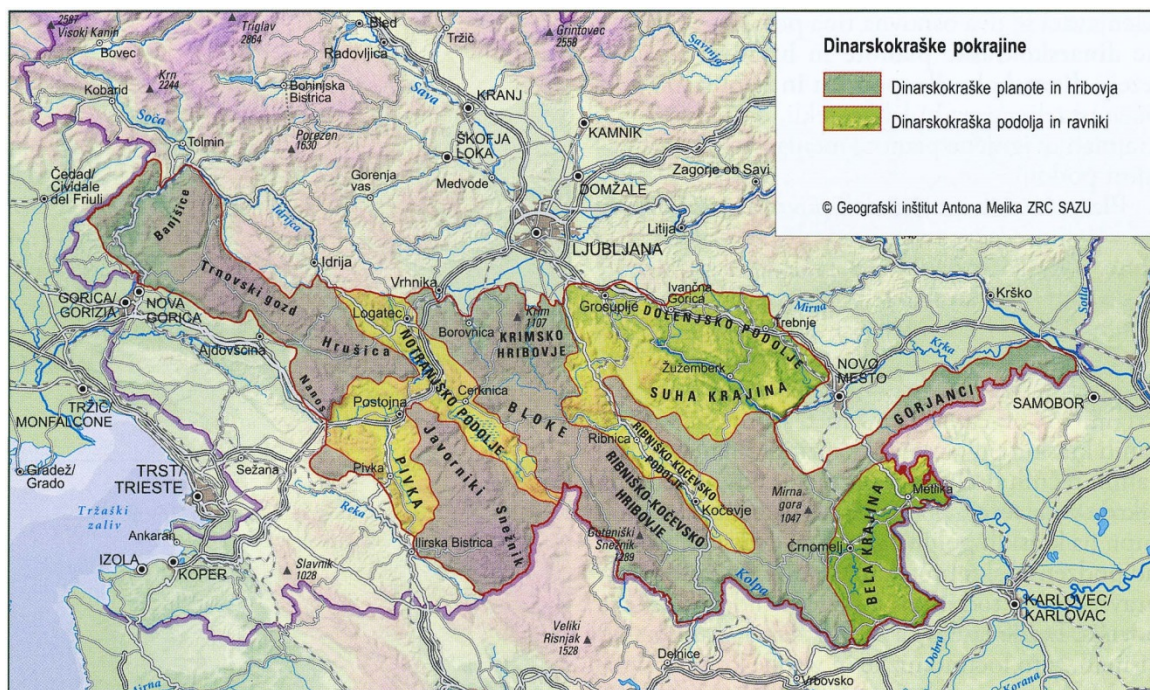
Skupno število točk: 50

BARVNA PRILOGA

Slika 19: Padavine v Latinski Ameriki

(Prirejeno po: <http://www.modrijan.si/slv/content/download/5072/58239/version/1/file/Padavine-in-temperature-v-Latinski-Ameriki.jpg>. Pridobljeno: 11. 11. 2016.)

Slika 20: Dinarskokraške pokrajine

(Prirejeno po: Senegačnik, J., 2012: Geografija Slovenije. Učbenik za 9. razred osnovne šole. Ljubljana, Modrijan. Str. 110.)

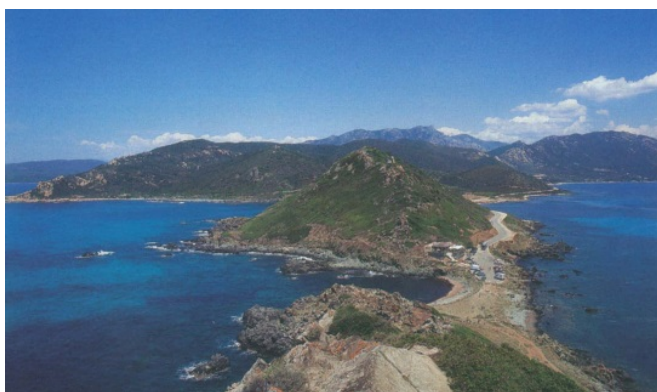
Slika 21

(Vir: Senegačnik, J., 2009: Geografija Evrope in Azije. Učbenik za 7. razred osnovne šole. Ljubljana, Modrijan. Str. 64.)

Slika 22

(Vir: Miklavc Pintarič, S., Popit, S., 2005: Geografija 7. Učbenik za pouk geografije v sedmem razredu devetletne osnovne šole. Ljubljana, DZS. Str. 37.)

Slika 23

(Vir: Račič, J., Tomšič, Ž., 2005: Geografija 7. Učbenik za geografijo v sedmem razredu osnovne šole. Ljubljana, Mladinska knjiga. Str. 19.)

4.2.9 Predmetna komisija za šport

4.2.9.1 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz športa v 9. razredu

SLIKE

Slika 4.2.9.1.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri športu, 9. razred

Slika 4.2.9.1.2: Porazdelitev točk pri športu, 9. razred

PREGLEDNICE

Preglednica 4.2.9.1.1: Osnovni statistični podatki

Preglednica 4.2.9.1.2: Porazdelitev dosežkov pri športu po regijah, 9. razred

Preglednica 4.2.9.1.3: Specifikacijska tabela, šport, 9. razred

Preglednica 4.2.9.1.4: Analiza težavnosti nalog (skupno in glede na taksonomsko stopnjo)

4.2.9.1 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja iz športa v 9. razredu

Izhodišča in zasnova preizkusa znanja

Nacionalni preizkus znanja iz športne vzgoje je prvič potekal leta 2009, ponovno je bil NPZ iz športa izveden v letu 2017. V tem obdobju je prišlo do številnih sprememb. Spremenil oz. posodobil se je učni načrt. V letu 2013 je prišlo do spremembe naziva predmeta, ki se po novem imenuje šport.

Predmetna komisija je na začetku šolskega leta pregledala obstoječa izhodišča in obstoječo strukturo preizkusa iz leta 2009, kjer je bilo zaznanih nekaj pomanjkljivosti. Glede na vse opisane spremembe, je komisija posodobila strukturo preizkusa. (Podlaga za preizkus: *Učni načrt. Program osnovna šola. Športna vzgoja /Elektronski vir/,* Avtorji: Marjeta Kovač ... /et al./, Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo, 2011.) Pomanjkljivosti strukture preizkusa iz l. 2009 so izhajale iz možnosti izbirlivosti v 2. delu preizkusa pri preverjanju znanja športnih iger. Zaradi neupoštevanja navodil s strani učencev pri reševanju preizkusa je bila poznejša analiza rešenih nalog po izboru učencev zelo otežena in ni zagotavljala kakovostne analize.

Problemi, ki so se pojavili pri prvi izvedbi preverjanja, posodobljen učni načrt, e-vrednotenje in uravnoteženje strukture preizkusa so narekovali spremembo zasnove preizkusa. Predmetna komisija je na začetku šolskega leta 2016/2017 pregledala zasnovo preizkusa in opredelila: tipe nalog, razmerja med taksonomskimi stopnjami in vsebinska področja. V preizkusu so naloge obkroževanja, naloge kratkega odgovora, naloge z zapisom krajšega odgovora, naloge razvrščanja, povezovanja in dopolnjevanja. Pri vseh vprašanjih je odgovor ovrednoten z eno točko. Naloge, ki sestavljajo preizkus, je komisija razvrstila v tri taksonomske stopnje po Bloomovi taksonomiji. Na prvi stopnji preverjamo poznavanje in znanje osnovnih pojmov, dejstev in procesov. Pri nalogah druge taksonomske stopnje mora učenec pokazati razumevanje vzrokov, posledic, učinkov, zakonitosti in prikazov ter uporabo znanja v novih situacijah. Naloge tretje taksonomske stopnje pa od učenca zahtevajo analizo ali sintezo dogodkov, oblikovanje sklepov, vrednotenje procesov, utemeljevanje odločitev in načrtovanje rešitev. Preizkus je sestavljalo 35 odstotkov nalog oziroma 16 vprašanj na prvi stopnji. Druga stopnja je prav tako predstavljala 35 odstotkov oziroma 16 vprašanj in tretja stopnja 30 odstotkov oziroma 14 vprašanj. Največji delež je odmerjen prepoznavanju, razumevanju in uporabi. Komisija je preverjala znanje s treh vsebinskih področij. Obče značilnosti športne vadbe, ki so zajemale te vsebine: splošni športni izrazi; telesne značilnosti in gibalne sposobnosti; zakonitosti športne vadbe in vpliv na človeka; šport, zdravje in prosti čas; šport in varnost; športno obnašanje. Naslednji vsebinski sklop je zajemal individualne športne dejavnosti: atletika; gimnastika z ritmično izraznostjo; ples; plavanje; smučanje ter pohodništvo. Tretji vsebinski sklop je zajemal športne igre: košarka; odbojka; roket; nogomet. Potrebno je bilo rešiti vse naloge v tem sklopu, za razliko od preizkusa iz leta 2009, ko je učenec rešil naloge samo dveh športnih iger po lastni izbiri. Preizkus je sestavljalo 21 nalog. Učenec je lahko dosegel maksimalno 46 točk. Čas reševanja je bil omejen na 60 minut. Vsebinsko je dan nekoliko večji poudarek osnovnim zakonitostim športne vadbe in njihovem vplivu na človeka, varnosti v športu ter športu, zdravju in prostemu času. Prav tako sta poudarjeni atletika in gimnastika z ritmično izraznostjo, saj vplivata na vsestranski gibalni razvoj in predstavljata osnovo za vse druge športne panoge.

Pri interpretaciji dosežkov je potrebno opozoriti, da smo s preizkusom preverjali cilje izključno teoretičnih vsebin učnega načrta, ki predstavljajo izredno majhen del pouka športa, saj je poudarek na gibalnem delu. Komisija se je pri sestavljanju nalog trudila, da bi učenci pri reševanju nalog lahko izhajali iz praktičnih primerov.

Analiza dosežkov

Osnovni statistični podatki

Preglednica 4.2.9.1.1: Osnovni statistični podatki

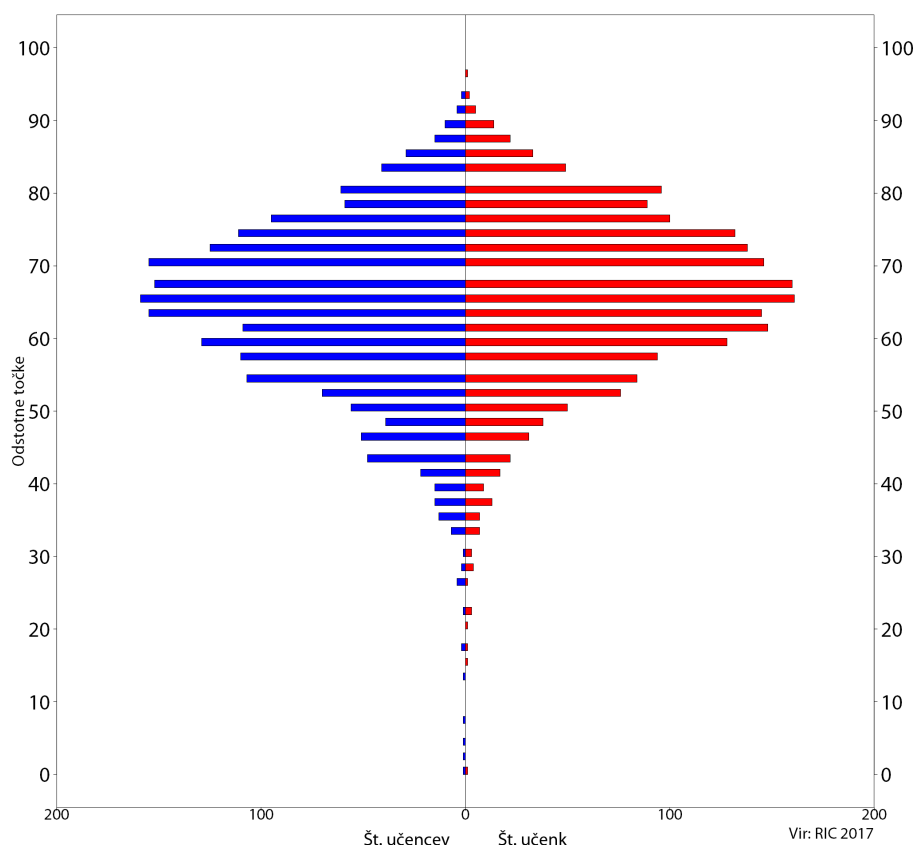
Število učencev	4.010
Število postavk	46
Možne točke	46
Povprečno število absolutnih točk	29,64
Povprečno število odstotnih točk	64,41
Standardni odklon v odstotnih točkah	11,77
Indeks težavnosti testa	0,64
Indeks zanesljivosti	0,77

Pisni preizkus iz športa je opravljalo 4.010 devetošolcev. Sestavljen je iz 21 nalog (46 postavk). Ob pravilnem reševanju so učenci lahko dosegli maksimalno 46 točk, v povprečju pa so dosegli 29,64 točk (64,41 %). Najvišji dosežek, ki ga je dosegel en učenec, je bil 44 točk (96 %). Štirje učenci so dosegli 42 točk (93 %). 90 ali več % točk je doseglo 14 (0,35 %) učencev. Največji delež učencev je doseglo med 57 in 76 % točk. 34 učencev je doseglo 13 točk (30 %). Dva učenca nista dosegla nobene točke.

Krivulja frekvenčne porazdelitve dosežkov je levo asimetrična, ima precej enakomerno porazdelitev znotraj intervala med 50 in 80 odstotnimi točkami (celotna distribucija je zamaknjena desno).

Dosežki po spolu in regijah

Slika 4.2.9.1.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri športu, 9. razred

Porazdelitev povprečne uspešnosti opravljanja preizkusa (uspešnost v rangi med 55 do 75 %) je pri obeh spolih zelo podobna.

Razlike med spoloma pa je mogoče zaslediti pri višjih in nižjih vrednostih uspešnosti, in sicer:

- med najuspešnejšimi (med tistimi z več kot 80 % vseh zbranih točk) je več deklet kot fantov,
- med manj uspešnimi (med tistimi, ki so dosegli med 35 in 55 % možnih točk) je več fantov kot deklet,
- med tistimi s skrajno nizkimi dosežki (pod 20 %) so v večini fantje.

V nasprotju z večjim številom zelo uspešnih fantov (z nad 80 % točk) na NPZ iz leta 2008, letošnji rezultati kažejo, da je med zelo uspešnimi več deklet. Med skrajno nizkimi rezultati (pod 20 % točk) pa je tako kot leta 2008 značilno več fantov. Takšna razporeditev uspešnosti med spoloma potrjuje splošno dejstvo, da dekleta dosegajo boljše učne uspehe kot fantje.

Preglednica 4.2.9.1.2: Porazdelitev dosežkov pri športu po regijah, 9. razred

Regija	Povprečni dosežek	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
gorenjska regija	63,78	12,90	402	9
goriška regija	64,12	12,65	253	7
jugovzhodna Slovenija	65,52	11,80	277	9
koroška regija	61,29	11,61	141	5
notranjsko-kraška regija	65,42	10,49	116	4
obalno-kraška regija	61,24	11,74	233	6
osrednjeslovenska regija	65,37	11,45	996	24
podravska regija	64,31	11,37	598	21
pomurska regija	63,69	11,24	230	9
savinjska regija	65,43	11,33	551	15
spodnjeposavska regija	65,88	12,99	152	5
zasavska regija	57,29	12,04	62	2

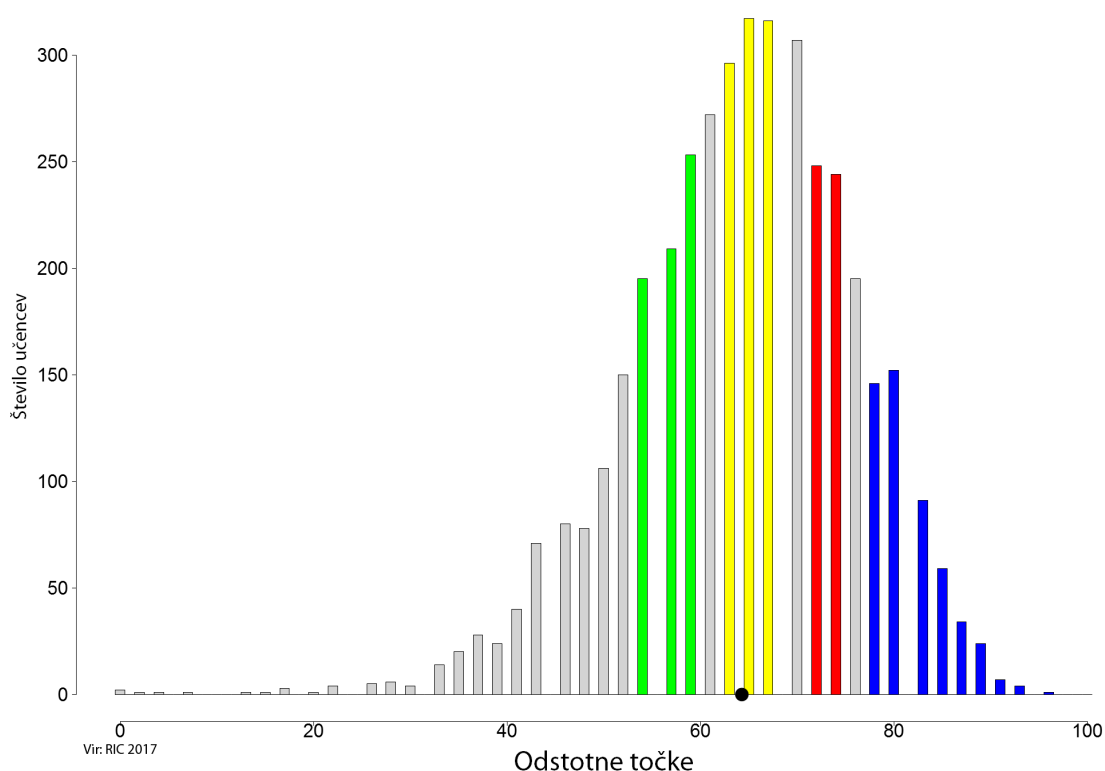
Iz preglednice dosežkov po regijah razberemo te podatke:

- uspešnost na NPZ je med učenci različnih regij zelo podobna.
 - Dosežki učencev v večini regij so enaki (zelo podobni) povprečni vrednosti vseh v preizkus vključenih učencev.
 - Precej nižjo vrednost od povprečne uspešnosti (64,4 %) so dosegli učenci Zasavja (57,3 %) in obalno-kraške regije (61,2 %).

Nižjo povprečno uspešnost učencev iz Zasavja je potrebno obravnavati z rezervo in ob upoštevanju dejstva, da sta bili s te regije v NPZ vključeni le dve šoli z vseh 62 učencev. Tudi po rezultatih gibalne uspešnosti (Strel, Mišič, Strel in Glažar 2016) učenci zasavske in obalno-kraške regije sodijo na rep slovenskih regij. Prav tako kot učenci gorenjske in goriske regije prav na vrh. Zelo očitno se kaže povezanost med znanjem o športu in gibalno uspešnostjo učencev v OŠ.

Opisi dosežkov učencev 9. razreda na nacionalnem preverjanju znanja

Slika 4.2.9.1.2: Porazdelitev točk pri športu, 9. razred

Učenci, katerih skupni dosežki pri športni vzgoji določajo spodnjo mejo *četrtnine dosežkov*, so rešili

naloge:

2. a, 2. b, 3. a, 3. b, 3. c, 4. 5. a, 5. b, 8. b, 9. a, 9. b 12. a, 16, 17, 18. b, 18. c, 19. a, 19. b, 20. a, 21. a, 21. b.

Vsebine:

Telesne značilnosti in gibalne sposobnosti

Šport in varnost

Športno obnašanje

Šport, zdravje in prosti čas

Gimnastika z ritmično izraznostjo

Smučanje

Pohodništvo

Košarka

Odbojka

Rokomet

Nogomet

Taksonomske stopnje:

Pri devetih nalogah (2. a, 3. a, 5. a, 12. a, 16, 17, 19. a, 20. a, 21. a) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje), pri devetih nalogah (2. b, 3. b, 3. c, 5. b, 8. b, 9. a, 18. b, 19. b, 21. b) na II. taksonomski stopnji (uporaba znanja, razumevanje), pri preostalih treh nalogah (4, 9. b, 18. c) pa na III. taksonomski stopnji (povezovanje, analiza, utemeljevanje).

Učenci:

- izboljšujejo gibalne in funkcionalne sposobnosti (skladnost /koordinacija/ gibanja, moč, hitrost, gibljivost, ravnotežje, natančnost, aerobna vzdržljivost) – primer gibalne sposobnosti (**naloga 2. a**), gibalna sposobnost (ravnotežje) (**naloga 2. b**);
- poznajo in upoštevajo pravila obnašanja ter osnovna načela varnosti (v telovadnici, na igrišču, ob vodi in v vodi, v gorah, na smučišču, ... – varna vadba v telovadnici (**nalogi 3. a in 3. b**), varnost na smučišču (**naloga 3. c**);
- poznajo in upoštevajo osnovna načela varnosti v športu – varnost v gorah (**naloga 4**);
- oblikujejo pozitivne vedenjske vzorce (vztrajnost, samozavest, medsebojno sodelovanje in pomoč, strpnost, sprejemanje drugačnosti, spoštovanje športnega obnašanja, odnos do varovanja šolske lastnine in športne opreme, naravovarstveno ozaveščanje (oblikujejo pozitivne vedenjske vzorce) – načela športnega obnašanja (**naloga 5. a**), spoštovanje sodnikov in njihovih odločitev (**naloga 5. b**);
- razumejo vpliv redne športne vadbe in primerne prehrane na dobro počutje – vpliv športne vadbe na sestavo telesa (**naloga 8. b**), vpliv športa na človekovo razpoloženje (**naloga 9. a**);
- prepoznajo dejavnike tveganja v vsakdanjem življenju in v športu – dvigovanje bremen (**naloga 9. b**);
- izpopolnjujejo tehniko osnovnih elementov atletike in gimnastike – vaje s kolebnico (**naloga 12. a**);
- varno smučajo – oznake smučarskih prog (**naloga 16**);
- upoštevajo osnovna načela varnosti v športu – pohodna obutev (**naloga 17**);
- izpopolnjujejo tehniko in taktiko izbranih športnih iger do stopnje, ki omogoča sproščeno in učinkovito sodelovanje v igri – pravila pri košarki (**naloga 18. b**), taktika pri košarki (protinapad) (**naloga 18. c**), tehnični elementi pri odbojki (spodnji odboj in sprejem servisa) (**nalogi 19. a in 19. b**), tehnični elementi pri rokometu (podaja z dolgim zamahom) (**naloga 20. a**), tehnični elementi pri nogometu (vodenje z nartom) (**naloga 21. a**), taktika pri nogometu (pokrivanje igralca) (**naloga 21. b**).

Naloge zelenega območja so preverjale temeljno znanje s področja varnosti, športnega obnašanja in zdravega življenjskega sloga, ki so ga učenci pridobivali z z izkušnjami na rednih šolskih in obšolskih dejavnostih. Pri večini vsebinskih sklopov so učenci odgovore prepoznavali med več danimi možnimi odgovori. Pri tem so jim v mnogih primerih bile v pomoč slike, s katerih so lahko razbrali pravilne odgovore. V zeleno območje spadajo tudi nekatere naloge, pri katerih so morali učenci zapisati daljši odgovor (utemeljitev preprostih športnih situacij).

Zgled:

naloga 3

RUMENO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri športni vzgoji določajo mejo *med polovicama dosežkov*, so rešili

naloge:

5. c, 6. c, 7. a, 15. a, 20. b.

Vsebine:

Športno obnašanje

Zakovitosti športne vadbe in vpliv na človeka

Plavanje

Rokomet

Taksonomske stopnje:

Pri eni od nalog (15. a) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje), pri dveh nalogah (6. c in 20. b) na II. taksonomski stopnji (uporaba znanja, razumevanje), pri preostalih dveh nalogah (5. c in 7. a) pa na III. taksonomski stopnji (povezovanje, analiza, načrtovanje).

Učenci:

- oblikujejo pozitivne vedenjske vzorce (vztrajnost, samozavest, medsebojno sodelovanje in pomoč, strpnost, sprejemanje drugačnosti, spoštovanje športnega obnašanja, odnos do varovanja šolske lastnine in športne opreme, naravovarstveno ozaveščenost) – načelo športnega obnašanja v šolski jedilnici (**naloga 5. c**);
- razumejo pojave v telesu pri različnih načinih vadbe ter odzivanje organizma na napor – pomen ogrevanja pred vadbo (**naloga 6. c**);
- poznajo primerno prehrano ob nekaterih športnih dejavnostih, pomen nadomeščanja izgubljene tekočine, vitaminov in mineralov, poznajo nevarnosti poživil in preparatov, ki vsebujejo hormone – dehidracija med športna vadbo (**naloga 7. a**);
- izpopolnjujejo tehniko plavanja in elemente samoreševanja – tehnika plavanja(kravl) (**naloga 15. a**);
- izpopolnjujejo tehniko in taktiko izbranih športnih iger do stopnje, ki omogoča sproščeno in učinkovito sodelovanje v igri – pravila pri rokometu (**naloga 20. b**).

Naloge rumenega območja od učencev zahtevajo razumevanje posameznih vsebin (športno obnašanje, vpliv športa na organizem, športna pravila) in izkazano ustreznost ravnanja v konkretnih življenjskih situacijah. Učenci so naloge reševali brez dodatnih gradiv (slik, besedil, skic ipd.).

Zgled:

naloga 5. c

RDEČE OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri športni vzgoji določajo mejo *zgornje četrtine dosežkov*, so rešili

naloge:

6. a, 6. b, 7. b, 8. a.

Vsebine:

Zakovitosti športne vadbe in vpliv na človeka

Šport, zdravje in prosti čas

Taksonomske stopnje:

Pri dveh nalogah (6. a in 8. a) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje), pri eni nalogi (6. b) na II. taksonomski stopnji (uporaba znanja, razumevanje) in pri eni nalogi (7. b) na III. taksonomski stopnji (povezovanje, analiza).

Učenci:

- izboljšujejo gibalne in funkcionalne sposobnosti (moč, hitrost, koordinacija /skladnost/ gibanja, gibljivost, ravnotežje, natančnost, aerobna vzdržljivost – gimnastične vaje (**naloga 6. a**);
- razumejo pojave v telesu pri različnih načinih vadbe in odzivanje organizma na napor – ogrevanje (**naloga 6. b**);
- razumejo različnost v gibalni učinkovitosti posameznikov – srčni utrip med vadbo (**naloga 7. b**);
- redno spremljajo svojo gibalno učinkovitost glede na biološki razvoj in primerjajo lastne gibalne ter funkcionalne sposobnosti in telesne značilnosti s povprečnimi populacijskimi vrednostmi vrstnikov – indeks telesne mase (**naloga 8. a**).

Odgovori učencev pri nalogah rdečega območja zahtevajo poznavanje in uporabo ustrezne strokovne terminologije ter medpredmetno povezovanje vsebin športa in biologije. Učenci so morali izkazati tudi poglobljeno razumevanje zakonitosti športne vadbe.

Zgled:

naloga 7. b

MODRO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri športni vzgoji določajo mejo *zgornje desetine dosežkov*, so rešili:

Naloge:

1, 10. b, 11. a, 11. b, 13. a, 14. b, 19. c.

Vsebine:

Splošni športni izrazi

Atletika

Gimnastika z ritmično izraznostjo

Ples

Odbojka

Taksonomske stopnje:

Ena naloga (1.) je preverjala uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje), pri dveh nalogah (10. b in 14. b) na II. taksonomski stopnji (uporaba znanja, razumevanje) in pri štirih (11. a, 11. b, 13. a in 19. c) na III. taksonomski stopnji (povezovanje, analiza).

Učenci:

- zavestno nadzorujejo svoje telo pri gimnastičnih položajih in gibanjih v različnih smereh, okoli različnih osi, na različnih orodjih in z različnimi pripomočki – položaj telesa (ročenje) (**naloga 1. a**);
- izpopolnjujejo tehniko osnovnih elementov atletike in gimnastike – nizki štart (postavitev nog) (**naloga 10. b**);
- izpopolnjujejo tehniko osnovnih elementov atletike in gimnastike – meti (aktivacija mišic pri metih) (**naloga 11. a**), meti (pomen moči mišic nog) (**naloga 11. b**), preval nazaj (**naloga 13. a**);
- sproščeno zaplešejo izbrane standardne in latinsko-ameriške plese – ritem (**naloga 14. b**);
- izpopolnjujejo tehniko in taktiko izbranih športnih iger do stopnje, ki omogoča sproščeno in učinkovito sodelovanje v igri – taktika pri odbojki (prevzem druge podaje) (**naloga 19. c**).

Učenci odgovore nalog modrega območja zapišejo ob analizi specifičnih zakonitosti nekaterih osnovnih gibanj (meti, teki, preval ipd.). V izražanju so morali jasno izpostaviti ključne momente oziroma povezave določenih gibanj in razumevanje le-teh.

Zgled:

naloga 11

V to območje spadajo naloge, ki jih tudi učenci z najvišjimi dosežki niso rešili s 65 % uspešnostjo.

Naloge:

2. c, 10. a, 12. b, 13. b, 14. a, 15. b, 18. a, 20. c, 21. c.

Vsebine:

Telesne značilnosti in gibalne sposobnosti

Atletika

Gimnastika z ritmično izraznostjo

Ples

Plavanje

Košarka

Rokomet

Taksonomske stopnje:

Pri treh nalogah (1. a, 14. a in 18. a) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje), pri dveh nalogah (12. b in 15. b) na II. taksonomski stopnji (uporaba znanja, razumevanje), pri štirih nalogah (2. c, 13. b, 20. c, 21. c) pa na III. taksonomski stopnji (povezovanje, analiza).

Učenci:

- izboljšujejo gibalne in funkcionalne sposobnosti (moč, hitrost, koordinacija /skladnost/ gibanja, gibljivost, ravnotežje, natančnost, aerobna vzdržljivost) – ne poznajo raztezne vaje za prednje stegenske mišice (**naloga 2. c**);
- izpopolnjujejo tehniko osnovnih elementov atletike in gimnastike – nizki štart (ne poznajo štartnih povelj) (**naloga 10. a**);
- izpopolnjujejo tehniko osnovnih elementov atletike in gimnastike – ne poznajo raztezni vaj za preskok raznožno (**naloga 12. b**), ne poznajo posledice skoka na mali prožni ponjavi s sklonjeno glavo (**naloga 13. b**);
- sproščeno zaplešejo izbrane standardne in latinsko-ameriške plesne drže pri angleškem valčku (**naloga 14. a**);
- izpopolnjujejo tehniko plavanja in elemente samoreševanja – ne vedo, zakaj je plavanje z izdihovanjem v vodo hitrejše od plavanja, pri katerem plavalec izdihuje nad vodo (**naloga 15. b**);
- izpopolnjujejo tehniko in taktiko izbranih športnih iger do stopnje, ki omogoča sproščeno in učinkovito sodelovanje v igri – pravilo pri košarki (na sliki ne prepoznajo sodniškega znaka za nepravilno uporabo roka) (**naloga 18. a**), taktika pri rokometu – ne poznajo razlike med consko obrambo in obrambo mož na moža (**naloga 20. c**), taktika pri nogometu – ne znajo predvideti uporabe vtekanja kot taktične prvine v dani situaciji (**naloga 21. c**).

Med slabše rešenimi nalogami so zahtevne naloge, pri katerih so učenci morali zapisati natančen odgovor (zapis termina, pravila oziroma pojma, opis položaja telesa) in globlje poznavanje zakonitosti nekaterih drugih predmetnih področij. Neuspešnost reševanja 18. a-naloge pripisujemo izboru možnih odgovorov oziroma manj jasni sliki, s pomočjo katere so učenci iskali pravilen odgovor.

Zgled:

naloga 13. b

Specifikacijska tabela preizkusa znanja

Preglednica 4.2.9.1.3: Specifikacijska tabela, šport, 9. razred

Naloga	Točke	Vsebine	Cilj iz UN	Izpeljani cilji	Standard	Taksonomska stopnja	Območje	IT	ID
1	1	Splošni športni izrazi	zavestno nadzorujejo svoje telo pri gimnastičnih položajih in gibanjih v različnih smereh, okoli različnih osi, na različnih orodjih in z različnimi pripomočki;	Poznajo osnovne telesne položaje oz. gibanja.	S	I.	modro	0,44	0,14
2. a	1	Telesne značilnosti in gibalne sposobnosti	izboljšujejo gibalne in funkcionalne sposobnosti (skladnost /koordinacija/ gibanja, moč, hitrost, gibljivost, ravnotežje, natančnost, aerobna vzdržljivost);	Poznajo osnovne gibalne sposobnosti.	S	I.	zeleno	0,93	0,16
2. b	1	Telesne značilnosti in gibalne sposobnosti	izboljšujejo gibalne in funkcionalne sposobnosti (skladnost /koordinacija/ gibanja, moč, hitrost, gibljivost, ravnotežje, natančnost, aerobna vzdržljivost);	Poznajo osnovne gibalne sposobnosti.	S	II.	zeleno	0,93	0,19
2. c	1	Telesne značilnosti in gibalne sposobnosti	izboljšujejo gibalne in funkcionalne sposobnosti (moč, hitrost, koordinacija /skladnost/ gibanja, gibljivost, ravnotežje, natančnost, aerobna vzdržljivost);	Poznajo nekatere vaje za razvoj posameznih gibalnih sposobnosti.	S	III.	nad modrim	0,10	0,17
3. a	1	Šport in varnost	poznajo in upoštevajo pravila obnašanja ter osnovna načela varnosti (v telovadnici, na igrišču, ob vodi in v vodi, v gorah, na smučišču ...);	Poznajo in upoštevajo osnovna načela varnosti v športu.	S	I.	zeleno	0,97	0,15
3. b	1	Šport in varnost	poznajo in upoštevajo pravila obnašanja ter osnovna načela varnosti (v telovadnici, na igrišču, ob vodi in v vodi, v gorah, na smučišču ...);	Poznajo in upoštevajo osnovna načela varnosti v športu.	S	II.	zeleno	0,84	0,16
3. c	1	Šport in varnost	poznajo in upoštevajo pravila obnašanja ter osnovna načela varnosti (v telovadnici, na igrišču, ob vodi in v vodi, v gorah, na smučišču ...);	Poznajo in upoštevajo osnovna načela varnosti v športu.	S	II.	zeleno	0,97	0,19
4	1	Šport in varnost	poznajo in upoštevajo osnovna načela varnosti v športu;	Poznajo in upoštevajo osnovna načela varnosti v športu.	S	III.	zeleno	0,76	0,25
5. a	1	Športno obnašanje	oblikujejo pozitivne vedenjske vzorce (vztrajnost, samozavest, medsebojno sodelovanje in pomoč, strpnost, sprejemanje drugačnosti, spoštovanje športnega obnašanja, odnos do varovanja šolske lastnine in športne opreme, naravovarstveno ozaveščanje);	Oblikujejo pozitivne vedenjske vzorce (spoštovanje športnega obnašanja).	S	I.	zeleno	0,94	0,26
5. b	1	Športno obnašanje	oblikujejo pozitivne vedenjske vzorce (vztrajnost, samozavest, medsebojno sodelovanje in pomoč, strpnost, sprejemanje drugačnosti, spoštovanje športnega obnašanja, odnos do varovanja šolske lastnine in športne opreme, naravovarstveno ozaveščanje).	Oblikujejo pozitivne vedenjske vzorce (spoštovanje športnega obnašanja).	S	II.	zeleno	0,90	0,32

Naloga	Točke	Vsebine	Cilj iz UN	Izpeljani cilji	Standard	Taksonomska stopnja	Območje	IT	ID
5.c	1	Športno obnašanje	oblikujejo pozitivne vedenjske vzorce (vztrajnost, samozavest, medsebojno sodelovanje in pomoč, strpnost, sprejemanje drugačnosti, spoštovanje športnega obnašanja, odnos do varovanja šolske lastnine in športne opreme, naravovarstveno ozaveščanje);	Oblikujejo pozitivne vedenjske vzorce (spoštovanje športnega obnašanja).	S	III.	rumeno	0,72	0,35
6. a	1	Zakonitosti športne vadbe in vpliv na človeka	izboljšujejo gibalne in funkcionalne sposobnosti (moč, hitrost, koordinacija /skladnost/ gibanja, gibljivost, ravnotežje, natančnost, aerobna vzdržljivost);	Poznajo nekatere vaje za razvoj posameznih gibalnih sposobnosti.	S	I.	rdeče	0,57	0,28
6. b	1	Zakonitosti športne vadbe in vpliv na človeka	razumejo pojave v telesu pri različnih načinih vadbe in odzivanje organizma na napor;	Razumejo pojave v telesu pri različnih načinih vadbe in odzivanje organizma na napor.	S	II.	rdeče	0,59	0,25
6. c	1	Zakonitosti športne vadbe in vpliv na človeka	razumejo pojave v telesu pri različnih načinih vadbe in odzivanje organizma na napor;	Razumejo pojave v telesu pri različnih načinih vadbe in odzivanje organizma na napor.	S	II.	rumeno	0,76	0,36
7. a	1	Zakonitosti športne vadbe in vpliv na človeka	poznajo primerno prehrano ob nekaterih športnih dejavnostih, pomen nadomeščanja izgubljene tekočine, vitaminov in mineralov, poznajo nevarnosti poživil in preparatov, ki vsebujejo hormone;	Poznajo pomen nadomeščanja izgubljene tekočine.	S	III.	rumeno	0,65	0,27
7. b	1	Zakonitosti športne vadbe in vpliv na človeka	razumejo različnost v gibalni učinkovitosti posameznikov;	Razumejo različnost v gibalni učinkovitosti posameznikov.	S	III.	rdeče	0,57	0,24
8. a	1	Šport, zdravje in prosti čas	redno spremljajo svojo gibalno učinkovitost glede na biološki razvoj in primerjajo lastne gibalne ter funkcionalne sposobnosti in telesne značilnosti s povprečnimi populacijskimi vrednostmi vrstnikov;	Poznajo lastne telesne značilnosti.	S	I.	rdeče	0,59	0,25
8. b	1	Šport, zdravje in prosti čas	razumejo vpliv redne športne vadbe in primerne prehrane na dobro počutje;	Razumejo vpliv redne športne vadbe in primerne prehrane na dobro počutje.	S	II.	zeleno	0,95	0,21
9. a	1	Šport, zdravje in prosti čas	razumejo vpliv redne športne vadbe in primerne prehrane na dobro počutje;	Razumejo vpliv redne športne vadbe na dobro počutje.	S	II.	zeleno	0,81	0,28
9. b	1	Šport, zdravje in prosti čas	prepoznajo dejavnike tveganja v vsakdanjem življenju in v športu;	Prepoznajo dejavnike tveganja v vsakdanjem življenju in v športu.	S	III.	zeleno	0,78	0,30
10. a	1	Atletika	izpopolnjujejo tehniko osnovnih elementov atletike in gimnastike.	Poznajo tehnike posameznih atletskih disciplin.	S	I.	nad modrim	0,30	0,27

Naloga	Točke	Vsebine	Cilj iz UN	Izpeljani cilji	Standard	Taksonomska stopnja	Območje	IT	ID
10. b	1	Atletika	izpopolnjujejo tehniko osnovnih elementov atletike in gimnastike;	Poznajo tehnike posameznih atletskih disciplin.	S	II.	modro	0,37	0,29
11. a	1	Atletika	izpopolnjujejo tehniko osnovnih elementov atletike in gimnastike;	Poznajo tehnike posameznih atletskih disciplin.	S	III.	modro	0,49	0,33
11. b	1	Atletika	izpopolnjujejo tehniko osnovnih elementov atletike in gimnastike;	Poznajo tehnike posameznih atletskih disciplin.	S	III.	modro	0,41	0,31
12. a	1	Gimnastika z ritmično izraznostjo	izpopolnjujejo tehniko osnovnih elementov atletike in gimnastike;	Poznajo tehnike posameznih gimnastičnih disciplin.	S	I.	zeleno	0,99	0,19
12. b	1	Gimnastika z ritmično izraznostjo	izpopolnjujejo tehniko osnovnih elementov atletike in gimnastike;	Poznajo tehnike posameznih gimnastičnih disciplin.	S	II.	nad modrim	0,22	0,27
13. a	1	Gimnastika z ritmično izraznostjo	izpopolnjujejo tehniko osnovnih elementov atletike in gimnastike;	Poznajo tehnike posameznih gimnastičnih disciplin.	S	III.	modro	0,41	0,26
13. b	1	Gimnastika z ritmično izraznostjo	izpopolnjujejo tehniko osnovnih elementov atletike in gimnastike;	Poznajo tehnike posameznih gimnastičnih disciplin.	S	III.	nad modrim	0,14	0,22
14. a	1	Ples	sproščeno zaplešejo izbrane standardne in latinsko-ameriške ples;	Poznajo izbrane standardne in LA ples.	S	I.	nad modrim	0,29	0,28
14. b	1	Ples	sproščeno zaplešejo izbrane standardne in latinsko-ameriške ples;	Poznajo izbrane standardne in LA ples.	S	II.	modro	0,42	0,29
15. a	1	Plavanje	izpopolnjujejo tehniko plavanja in elemente samoreševanja;	Poznajo osnovne značilnosti posameznih tehnik plavanja.	S	I.	rumeno	0,69	0,15
15. b	1	Plavanje	izpopolnjujejo tehniko plavanja in elemente samoreševanja;	Poznajo osnovne značilnosti posameznih tehnik plavanja.	S	II.	nad modrim	0,25	0,31
16	1	Smučanje	varno smučajo;	Poznajo osnovna pravila varnosti in obnašanja na smučišču.	S	I.	zeleno	0,89	0,15
17	1	Pohodništvo	upoštevajo osnovna načela varnosti v športu;	Upoštevajo osnovna načela varnosti v športu.	S	I.	zeleno	0,99	0,10
18. a	1	Košarka	izpopolnjujejo tehniko in taktiko izbranih športnih iger do stopnje, ki omogoča sproščeno in učinkovito sodelovanje v igri;	Poznajo osnovna pravila košarkarske igre.	S	I.	nad modrim	0,32	-0,04
18. b	1	Košarka	izpopolnjujejo tehniko in taktiko izbranih športnih iger do stopnje, ki omogoča sproščeno in učinkovito sodelovanje v igri;	Poznajo osnovna pravila košarkarske igre.	S	II.	zeleno	0,78	0,26
18. c	1	Košarka	izpopolnjujejo tehniko in taktiko izbranih športnih iger do stopnje, ki omogoča sproščeno in učinkovito sodelovanje v igri.	Poznajo osnovne tehnične in taktične elemente izbranih športnih iger.	S	III.	zeleno	0,83	0,13

Naloga	Točke	Vsebine	Cilj iz UN	Izpeljani cilji	Standard	Taksonomska stopnja	Območje	IT	ID
19. a	1	Odbojka	izpopolnjujejo tehniko in taktiko izbranih športnih iger do stopnje, ki omogoča sproščeno in učinkovito sodelovanje v igri;	Poznajo osnovne tehnične in taktične elemente izbranih športnih iger.	S	I.	zeleno	0,97	0,14
19. b	1	Odbojka	izpopolnjujejo tehniko in taktiko izbranih športnih iger do stopnje, ki omogoča sproščeno in učinkovito sodelovanje v igri;	Poznajo osnovna odbojarska pravila.	S	II.	zeleno	0,84	0,26
19. c	1	Odbojka	izpopolnjujejo tehniko in taktiko izbranih športnih iger do stopnje, ki omogoča sproščeno in učinkovito sodelovanje v igri;	Poznajo osnovne tehnične in taktične elemente izbranih športnih iger.	S	III.	modro	0,48	0,34
20. a	1	Rokomet	izpopolnjujejo tehniko in taktiko izbranih športnih iger do stopnje, ki omogoča sproščeno in učinkovito sodelovanje v igri;	Poznajo osnovne tehnične in taktične elemente izbranih športnih iger.	S	I.	zeleno	0,90	0,13
20. b	1	Rokomet	izpopolnjujejo tehniko in taktiko izbranih športnih iger do stopnje, ki omogoča sproščeno in učinkovito sodelovanje v igri;	Poznajo osnovna pravila iger z žogo.	S	II.	rumeno	0,66	0,20
20. c	1	Rokomet	izpopolnjujejo tehniko in taktiko izbranih športnih iger do stopnje, ki omogoča sproščeno in učinkovito sodelovanje v igri;	Poznajo osnovne tehnične in taktične elemente izbranih športnih iger	S	III.	nad modrim	0,23	0,29
21. a	1	Nogomet	Izpopolnjujejo tehniko in taktiko izbranih športnih iger do stopnje, ki omogoča sproščeno in učinkovito sodelovanje v igri;	Poznajo osnovne tehnične in taktične elemente nogometa.	S	I.	zeleno	0,92	0,18
21. b	1	Nogomet	Izpopolnjujejo tehniko in taktiko izbranih športnih iger do stopnje, ki omogoča sproščeno in učinkovito sodelovanje v igri;	Poznajo osnovne tehnično taktične elemente nogometne igre.	S	II.	zeleno	0,86	0,25
21. c	1	Nogomet	Izpopolnjujejo tehniko in taktiko izbranih športnih iger do stopnje, ki omogoča sproščeno in učinkovito sodelovanje v igri.	Poznajo osnovne tehnično taktične elemente nogometne igre.	S	III.	nad modrim	0,21	0,15

LEGENDA:

Naloge: zapisana oznaka vsakega vprašanja/dela naloge/naloge; povzeto po preizkusu znanja, *Navodilih za vrednotenje* in programu za e-vrednotenje;

Točke: zapisano maksimalno število točk vprašanja/dela naloge/naloge;

Vsebine: zapisana vsebina, ki jo preverja vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po preizkusih znanja in navodilih za vrednotenje;

Standardi znanja: zapisan standard znanja, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga; M – minimalni, S – standardi; povzeto po učnem načrtu;

Cilji: zapisan cilj, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po učnem načrtu;

Taksonomske stopnje (po Bloomu): zapisana taksonomska stopnja vprašanja/dela naloge/naloge; I – znanje in prepoznavanje, II – razumevanje in uporaba, III – analiza in sinteza ter vrednotenje;

Razred: zapisan razred, v katerem se obravnava cilj, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po učnem načrtu.

Splošni športni izrazi

1. Kateri položaj rok se imenuje vzročenje? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Drža rok pred telesom.
- B Drža rok od telesa v stran.
- C Drža rok za telesom.
- D Drža rok nad glavo v širini ramen.

(1 točka)

Telesne značilnosti in gibalne sposobnosti

2. a) Za katero od naštetih dejanj človek potrebuje dobro razvite gibalne sposobnosti? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Razumevanje sočloveka.
- B Reševanje zapletenih fizikalnih nalog.
- C Vožnja z „vlakcem smrti“.
- D Stoja na eni nogi z zaprtimi očmi.

(1 točka)

2. b) Oglej si sliko 1 in odgovori na vprašanje.

Slika 1

Katero gibalno sposobnost razvijamo z vajo, ki jo prikazuje slika 1? Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

(Vir: Škof B., et al. (2007): Šport po meri otrok in mladostnikov: pedagoško-psihološki in biološki vidiki kondicijske vadbe mladih. Ljubljana: Fakulteta za šport.)

2. c) Oglej si sliko 2 in odgovori na vprašanje.

Slika 2

Katero mišično skupino raztezamo z vajo na sliki 2? Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

Šport in varnost

3. a) Pri pouku športa bodo učenci vadili na bradlji. Kaj morajo pred vadbo nujno narediti, da bo vadba varna? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Popiti vodo.
- B Prostor pod bradljo zaščititi z blazinami.
- C Obuti lahke športne copate.
- D Obleči dolge hlače in majico z dolgimi rokavi.

(1 točka)

3. b) Pred igro nogometa se morajo igralci preobleči v ustrezno športno oblačilo in obutev. Kaj morajo nujno še opraviti, da bo igra bolj varna? Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

3. c) Na sedežnici so se skupaj peljali trije smučarji. Prvi smučar je med prevozom na sedežnici odprl varnostno zaporo, drugi smučar si je snel čelado, tretji pa si je odpel smučarske čevlje. Kateri iz med trojice je ogrožal varnost vseh na sedežnici? Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

4. Planinci so na pohodu v sredogorju prišli do razpotja. Na pobočju je bilo možno pot nadaljevati po mokrem travnatem ali po suhem, grobo kamnitem terenu. Vodja pohoda se je odločil za kamnito pot. Utemelji, zakaj je bila odločitev vodje pravilna. Odgovor napiši na črti.

(1 točka)

Športno obnašanje

5. a) Navedena so pomembna načela športnega obnašanja. Na črto napiši manjkajoči del enega izmed njih.

Spoštovanje pravil.

Spoštovanje sodnikov in njihovih odločitev.

Spoštovanje _____.

Načelo enakih možnosti za sodelovanje.

(1 točka)

5. b) Opiši, s kakšnimi ravnanji izkazujemo spoštovanje sodniške odločitve. Primer ravnanja napiši na črti.

(1 točka)

5. c) Na črti napiši primer dogajanja pri kosilu v šolski jedilnici, ki izkazuje načelo športnega obnašanja.

(1 točka)

Zakovitosti športne vadbe in vpliv na človeka

6. Oglej si sliko 3 in reši nalogo.

Slika 3

6. a) Kako se imenujejo vaje, ki jih izvajajo učenci na sliki 3? Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

6. b) V katerem delu športne vadbe se najpogosteje uporabljajo vaje na sliki 3? Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

6. c) Razloži pomen vaj na sliki 3. Razlago napiši na črti.

(1 točka)

(Vir: Škof B., et al. (2007): Šport po meri otrok in mladostnikov: pedagoško-psihološki in biološki vidiki kondicijske vadbe mladih. Ljubljana: Fakulteta za šport.)

7. a) Zakaj v vročem vremenu z visoko zračno vlago brez uživanja tekočine hitreje dehidriramo kot v hladnem vremenu? Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

7. b) Učenca Miha in Peter se pripravljata za nastop na šolskem krosu (tek v naravi 1000 m). Miha lahko doseže maksimalni srčni utrip 160 udarcev na minuto, Peter pa 200. Na enem izmed treningov (tek 2 km) oba tečeta pri srčnem utripu 150. Navedi, kdo izmed njiju je trening opravil pri večjem naporu. Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

Šport, zdravje in prosti čas

8. a) Kaj nam pove indeks telesne mase? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Delež maščobnega tkiva v telesu.
- B Delež mišic in kosti v telesu.
- C Razmerje med telesno težo in telesno višino.
- D Razmerje med težo trupa in težo nog.

(1 točka)

8. b) Kako vplivamo na sestavo telesa z redno športno vadbo? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Povečujemo trdnost kosti, delež maščobnega in mišičnega tkiva.
- B Povečujemo trdnost kosti in delež mišičnega tkiva ter zmanjšujemo delež maščobnega tkiva.
- C Povečujemo delež mišičnega in maščobnega tkiva ter zmanjšujemo trdnost kosti.
- D Zmanjšujemo trdnost kosti, delež maščobnega in mišičnega tkiva.

(1 točka)

9. a) Zakaj šport ugodno vpliva na človekovo razpoloženje? Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

9. b) Oglej si sliki 4 in 5 ter odgovori na vprašanje.

Slika 4

Slika 5

Na črti napiši številko slike, ki prikazuje pravilno dvigovanje bremena, in utemelji svojo izbiro.

(1 točka)

Atletika

10. Oglej si sliko 6 in odgovori na vprašanja.

Slika 6

10. a) Na katero štartno povelje tekač pri nizkem štartu zavzame položaj, ki ga prikazuje slika 6? Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

10. b) Uspešnost štarta pri šprintu je v veliki meri odvisna od ustrezne postavitve tekmovalca v štartni položaj. Katero nogo postavimo pri nizkem štartu spredaj (v sprednji blok)? Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

11. a) V kakšnem zaporedju se vključujejo mišice rok, nog in trupa pri suvanju težke žoge pri pravilnem izvajanju? Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

11. b) Utemelji, zakaj je pomembna moč mišic nog pri atletskih metih (met žogice ali žvižgača, suvanje težke žoge). Odgovor napiši na črti.

(1 točka)

(Vir: Škof B., et al. (2006): Atletski praktikum: didaktični vidiki poučevanja osnovnih atletskih disciplin. Ljubljana: Fakulteta za šport.)

Gimnastika z ritmično izraznostjo

12. a) Katere gibalne aktivnosti najpogosteje izvajamo s kolebnico? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Počepe.
- B Prevale.
- C Skoke.
- D Premete.

(1 točka)

12. b) Na črto napiši eno raztezno vajo za noge, ki naj jo v specialnem ogrevanju izvajajo vadeči, da se bodo z njo dodatno pripravili za preskok raznožno (raznožko) prek kože.

(1 točka)

13. a) Učenec je izvedel preval nazaj tako, da je najprej počepnil, nastavil dlani nad rameni, nato pa se spustil na raven hrbet in se prek glave s težavo prekotalil do čepa. Kaj mora učenec spremeniti pri izvedbi, da bo preval izveden lažje in bolj pravilno? Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

13. b) Kaj se zgodi, če vadeči med odzivom s ponjave skloni glavo? Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

Ples

14. a) Kako se imenuje plesna drža, v kateri se pleše angleški valček? Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

14. b) Katero sposobnost mora še imeti plesalec, da bo lahko uspešno plesal, poleg znanja plesnih korakov? Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

Plavanje

15. a) Kateri od spodaj navedenih položajev telesa je značilen za tehniko kravl? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Bočni položaj.
- B Hrbtni položaj.
- C Prsni položaj.
- D Navpični položaj.

(1 točka)

15. b) Zakaj je plavanje z izdihovanjem v vodo hitrejše od plavanja, pri katerem ima plavalec glavo ves čas nad vodo? Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

Smučanje

16. Zapisane smučarske proge razvrsti na črte glede na težavnostno stopnjo od najlažje do najtežje:

rdeča proga, modra proga, črna proga, zelena proga.

zelena proga (najlažja proga)

črna proga (najtežja proga)

(1 točka)

Pohodništvo

17. Katera športna obutev na sliki 7 je najprimernejša za pohod v sredogorje v poznem spomladanskem času? Obkroži črko pod najprimernejšo obutvijo.

A

B

C

D

Slika 7

(1 točka)

(Vir slike A: <http://www.bokal-sport.si/cevlji/scarpa>. Pridobljeno: 27. 9. 2016.

Vir slike B: <http://www.superge.si/Nike>. Pridobljeno: 27. 9. 2016.

Vir slike C: <https://www.ceneje.si/Izdelek/6633510/zenska-obutev/zenska-obutev-prosti-cas/zenske>. Pridobljeno: 29. 9. 2016.

Vir slike D: <http://www.nikeshoeus.com>. Pridobljeno: 29. 9. 2016.)

Košarka

18. a) Oglej si sliko 8 in odgovori na vprašanje.

Slika 8

Katero vrsto napake prikazuje košarkarski sodnik na sliki 8? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Držanje.
- B Nepravilna uporaba rok.
- C Prebijanje z žogo.
- D Pretirano zamahovanje s komolci.

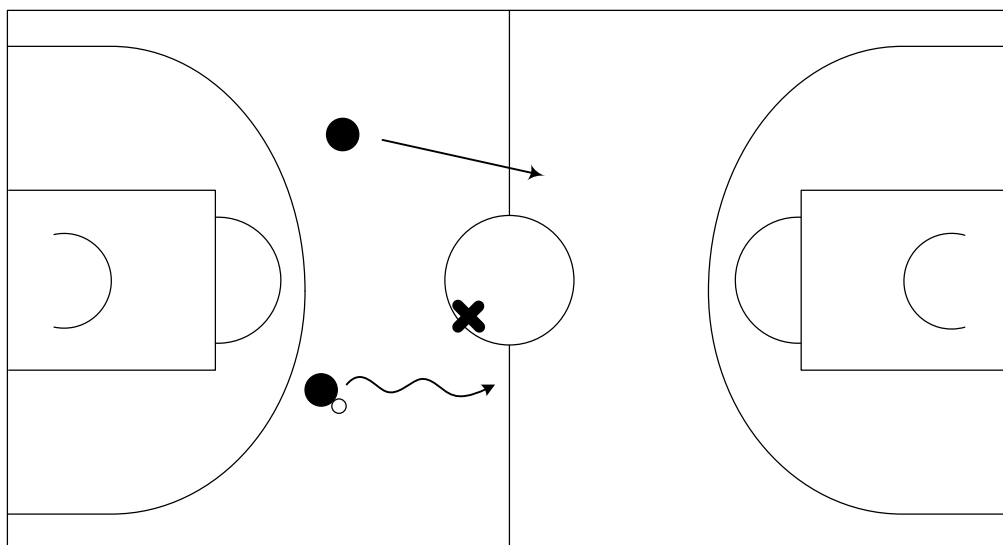
(1 točka)

18. b) Igralec je med vodenjem žoge prestopil stransko črto. Kakšna je posledica tega prekrška za njegovo ekipo? Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

(Vir: Uradna košarkarska pravila (2010). Ljubljana: Košarkarska zveza Slovenije.)

18. c) Oglej si sliko 9 in odgovori na vprašanje.

Slika 9

Legenda:

- gibanje igralca brez žoge
- ~~~~~ gibanje igralca z žogo
- igralec v napadu
- igralec v napadu z žogo
- ✕ igralec v obrambi

Kako naj ravna obrambni igralec v situaciji, ki jo prikazuje slika 9, da bo preprečil uspešno izvedbo protinapada? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Čaka na napako napadalca in se pomika pod svoj koš.
- B Izvede varanje na igralca z žogo in prepreči podajo žoge soigralcu.
- C Pusti igralca z žogo, da pride pod koš in zaključi protinapad z dvokorakom.
- D Se giblje do igralca brez žoge in zanemari igralca z žogo.

(1 točka)

Odbojka

19. Oglej si sliko 10 in odgovori na a) in b) vprašanje.

Slika 10

19. a) Na kateri tehnični element se pripravlja igralka na sliki 10? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Blok.
- B Spodnji servis.
- C Zgornji odboj.
- D Spodnji odboj.

(1 točka)

19. b) V kateri igralni situaciji se najpogosteje uporablja prikazan odbojkarski element na sliki 10? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Podaja.
- B Sprejem servisa.
- C Zaključni udarec.
- D Servis.

(1 točka)

19. c) V katerem primeru lahko igralec prevzame drugo podajo, pa čeprav ni na mestu podajača? Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

(Vir: <http://www.nevron.si/esvz>. Pridobljeno: 4. 10. 2016.)

Rokomet

20. a) Oglej si sliko 11 in odgovori na vprašanje.

Slika 11

Kako se imenuje tehnični element v rokometu, ki ga prikazuje slika 11?
Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Lovljenje žoge.
- B Rugbi podaja.
- C Podaja z dolгим zamahom.
- D Strel v skoku.

(1 točka)

20. b) Za katerega izmed navedenih prekrškov bo sodnik dosodil najstrožjo kazen (sedemmetrovko)? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Pasivna igra v napadu.
- B Odrivanje igralca pri strelu na gol.
- C Dvojno vodenje.
- D Neupoštevanje sodniške odločitve.

(1 točka)

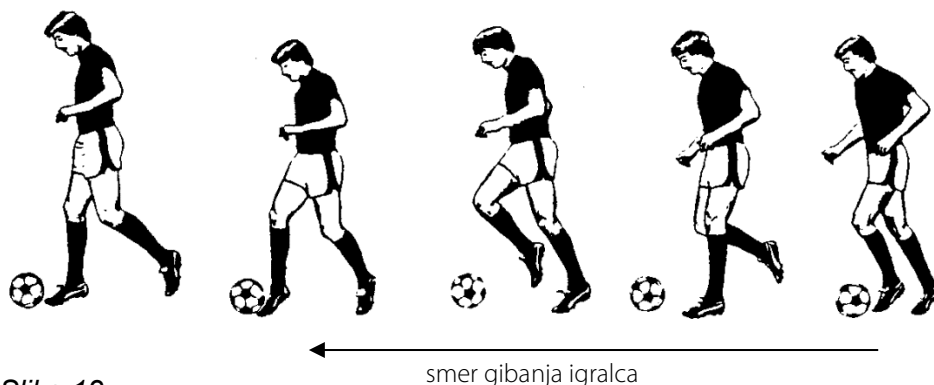
20. c) V čem je razlika med consko obrambo in obrambo mož na moža? Odgovor zapiši na črti.

(1 točka)

(Vir: Šibila, M. (2004): Rokomet. Ljubljana: Fakulteta za šport.)

Nogomet

21. a) Oglej si sliko 12 in odgovori na vprašanje.

Slika 12

Kateri tehnični element prikazuje slika 12? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Podaja z nartom.
- B Podaja z notranjim delom stopala.
- C Vodenje z nartom.
- D Vodenje s podplatom.

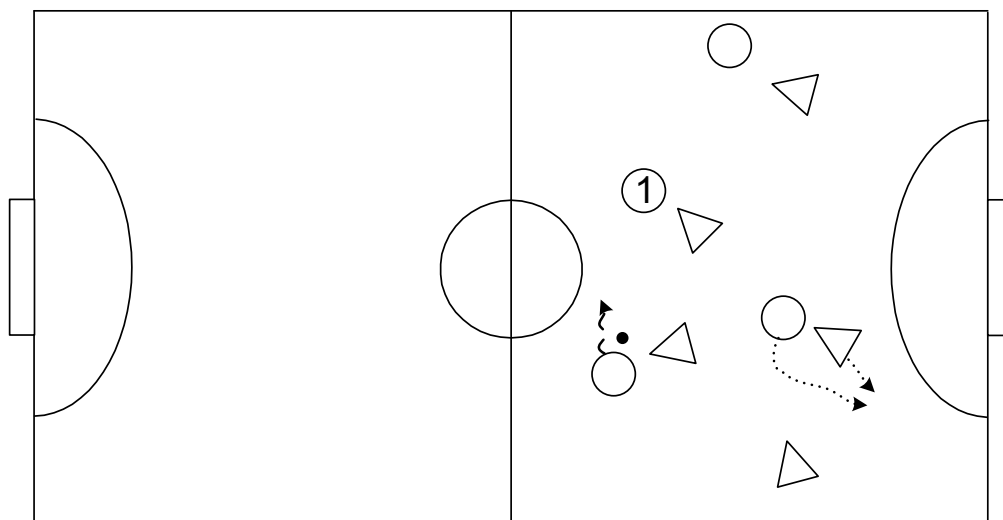
(1 točka)

21. b) V nogometni igri se izmenjujeta faza napada in faza obrambe. Ugotovi, katera prvina je značilna za fazo obrambe. Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Odkrivanje igralca.
- B Sprejemanje žoge.
- C Pokrivanje igralca.
- D Varanje z žogo.

(1 točka)

21. c) Oglej si sliko 13 in odgovori na vprašanje.

Slika 13

Legenda:

- igralec v napadu z žogo
- igralec v napadu
- △ igralec v obrambi
- ~→ gibanje igralca z žogo
-→ gibanje igralca brez žoge

Katero taktično prvino naj uporabi igralec številka 1, da bo prišel v prazen prostor pred gol? Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

Skupno število točk: 46

Analiza dosežkov po postavkah v specifikacijski tabeli

Analiza dosežkov po vsebinskih področjih glede na indeks težavnosti

Naloge v preizkusu znanja pokrivajo šestnajst vsebinskih sklopov. Sklopi, kot so splošni športni izrazi, telesne značilnosti in gibalne sposobnosti, športno vedenje, ples, plavanje, smučanje, pohodništvo, košarka, odbojka, rokomet in nogomet, vsebujejo po eno nalogo z enim do tremi vprašanji. Sklopi šport in varnost, zakonitosti športne vadbe in vplivi na človeka, šport, zdravje in prosti čas, atletika in gimnastika z ritmično izraznostjo pa vsebujejo po dve nalogi. Posamezne naloge vsebujejo eno do največ tri vprašanja.

Opredelitev težavnosti naloge oziroma vprašanja. Glede na dosežen indeks težavnosti (IT) in standardni odklon smo naloge oziroma vprašanja razdelili v pet težavnostnih stopenj:

- *zelo težke naloge/vprašanja*: $IT \leq 0,40$ (povprečna vrednost IT – več kot 2 standardna odklona);
- *težke naloge/vprašanja*: IT od 0,41 do 0,51 (povprečna vrednost IT – 1 do 2 standardna odklona);
- *srednje težke naloge/vprašanja*: IT od 0,52 do 0,76 (povprečna vrednost IT $\pm$ 1 standardni odklon);
- *lahke naloge/vprašanja*: IT od 0,77 do 0,88 (povprečna vrednost IT + 1 do 2 standardna odklona);
- *zelo lahke naloge/vprašanja*: $IT \geq 0,88$ (povprečna vrednost IT + več kot 2 standardna odklona).

Analiza težavnosti nalog po posameznih vsebinskih področjih

Naloga s področja **splošnih športnih izrazov** je težka. Glede na dejstvo, da se učenci z izrazoslovjem, povezanim s tipičnimi telesnimi položaji, vsakodnevno srečujejo pri pouku športa in da je bila to naloga izbirnega tipa/obkroževanja, kjer je bilo treba le prepoznati pravičen opis telesnega položaja (vzročenje rok), je le 44 % pravih odgovorov presenetljivo nizek rezultat. Sklepamo lahko, da morda učenci pri opisovanju telesnih položajev bolj kot strokovno terminologijo uporabljajo preproste pogovorne/klišijske izraze in zato niso prepoznali pravega odgovora. Zelo očitno bo potrebno več pozornosti usmeriti v strokovno terminološko doslednost tako pri učiteljih kot učencih.

Naloga **telesnih značilnosti in gibalnih sposobnosti** je imela tri vprašanja in je kot celota srednje težka. Ugotovili pa smo razlike med težavnostjo posameznih vprašanj. Prvi dve vprašanji (2. a in 2. b) sta bili zelo lahki (IT = 0,93), tretje (2. c) pa zelo težko, saj ga je rešilo le 10 % učencev.

Mogoče je ugotoviti, da učenci zelo dobro poznajo posamezne gibalne sposobnosti in v splošnem tudi njihov pomen v športu in v vsakdanjem življenju. Povsem drugačno (slabo in nenatančno) pa je njihovo poznavanje in razumevanje anatomske-biomehničnega ozadja različnih položajev, vaj in gibanj, ki so sicer stalnica vsebine pouka športa in se z njimi srečujejo vsakodnevno.

Učenci prepoznajo preprosto topološko aktivnost mišic pri posameznih gibih ali preprostih gibanjih, niso pa dovolj natančni, kar izhaja iz nepoznavanja osnovnih principov mišičnega delovanja. Na primer: pri vprašanju 2. c so učenci pogosto odgovorili, da z vajo na sliki razvijamo mišice nog, stegna, ne pa natančno, da gre za mišice na prednji strani stegna.

Tako kot pri prvi nalogi je tudi tukaj, glede na zelo veliko število različnih izrazov (pogovornega izrazoslovja), iz odgovorov učencev mogoče sklepati na nepoznavanje strokovnega izrazoslovja.

Sklop **šport in varnost** je obsegal dve nalogi. Tretja, sestavljena s treh vprašanj je bila zelo lahka, saj je nanjo pravilno odgovorilo med 84 in 97 % učencev. Tudi pri četrti nalogi tretje taksonomske ravni, za katero smo predvideli srednjo težavnost, so učenci pokazali dokaj dobro znanje, saj je bilo 76 % pravih odgovorov.

Na podlagi teh rezultatov lahko sklepamo, da učenci zelo dobro poznajo osnovna ravnanja, povezana z varnostjo pri različnih športnih dejavnostih v telovadnici, na športnem igrišču, v vodi, na smučanju ali na planinarjenju.

Pomembno je, da so učenci dobro reševali tudi nalogo tretje taksonomske stopnje, kar kaže, da so sposobni uporabe višjih kognitivnih procesov, če se vprašanja nanašajo na področje varnosti v povezavi z gibanjem. Pri tem dodajamo, da učenci pridobivajo tovrstne informacije ne le v šoli, ampak tudi v domačem okolju, iz medijev in pri organiziranih oblikah športne vadbe v prostem času.

S področja **športnega obnašanja** je ena naloga in tri vprašanja različnih taksonomskih ravni. Rezultati kažejo, da zelo velika večina učencev (več kot 90 %) dobro pozna temeljna pravila športnega obnašanja. Rezultat naloge 5. c pa kaže (72 % pravih odgovorov), da učenci znajo prenašati duh *fair-playa* in poznajo pravila športnega/urejenega vedenja tudi zunaj športa, v vsakdanjem življenju (na primer obnašanje v šolski jedilnici). Pravila športnega obnašanja temeljijo na pravilih spoštovanja drugih in bontona obnašanja. Vzgoja, oblikovanje ustreznih vedenjskih vzorcev, pa je temeljna naloga vsakega, tudi športnega pedagoga.

Glede na dosežen visok indeks težavnosti tega sklopa ($IT = 0,85$) lahko ugotovimo, da so učenci zelo dobro poučeni o športnem obnašanju in ga v veliki meri znajo prenašati tudi v okoliščine vsakdanjega življenja, kar je še posebej pomembno.

Sklop **zakovitosti športne vadbe in njenega vpliva na človeka** tvorita dve nalogi (6. in 7.) s skupaj petimi vprašanji. Obe nalogi spadata med srednje težke. Indeks težavnosti posameznih vprašanj je zelo podoben in se giblje med 0,57 in 0,76 ter je hkrati nekoliko nižji od predvidene težavnosti. Večina vprašanj tega vsebinskega sklopa relativno dobro razvršča učence po znanju (relativno visok indeks diskriminativnosti).

Šesta naloga s tremi vprašanji se navezuje na značilnosti in pomen gimnastičnih vaj, ki so najbolj stalna vsebina pouka športa. Zato je bilo pričakovati celo nekoliko boljše rezultate, zlasti pri prepoznavanju teh vaj s priložene slike in pri odgovoru na vprašanje, v katerem delu pouka se gimnastične vaje običajno izvajajo. Razlog za relativno nizek (nižji od pričakovanj) delež pravičnih odgovorov na ti dve zelo osnovni vprašanji o športni vadbi (57 in 59 %) je lahko tudi v tem, da je bila slika premalo jasna in enoznačna. Uporaba številnih, zelo različnih odgovorov na vprašanje 6. a pa ponovno dokazuje veliko neenotnost učiteljev pri uporabi strokovne terminologije.

Višje od pričakovanj pa so učenci odgovarjali na vprašanji 7. naloge tretje taksonomske ravni. Pri vprašanju 7. a (kljub semantični zapletenosti) so pokazali dobro razumevanje (65 % pravičnih odgovorov) vpliva zunanjih vremenskih okoliščin na človeka med športno aktivnostjo in s tem tudi praktično uporabo znanja iz biologije. Prav tako so pokazali pomembno stopnjo logičnega mišljenja in uporabnega znanja tudi v povezanosti z znanjem iz biologije pri vprašanju 7. b o fiziološkem naporu med športno vadbo. Relativno dobra uspešnost reševanja teh nalog na tretji taksonomski stopnji kaže, da so učenci sposobni uporabe višjih kognitivnih procesov, še posebno, ker vsebine vprašanj niso bile zelo tipične ali pri pouku športa zelo pogosto obravnavane.

Vsebinski sklop **Šport, zdravje in prosti čas** sestavljata dve nalogi (8. in 9) s po dvema vprašanjema. Osmo nalogo obravnava problematiko telesne sestave: indeks telesne mase in vplive športne dejavnosti na uravnavanje zdrave sestave. Razlika v težavnosti med vprašanjema pri tej nalogi je precej velika, saj je prvo (8. a) rešilo 59 % učencev, pri drugem (8. b) pa so bili uspešni skoraj vsi ($IT = 0,95$). Rezultati nakazujejo, da učenci poznajo pozitiven vpliv športno-gibalne dejavnosti na mehanizme uravnavanja ustrezne sestave telesa (na zmanjšanje podkožnega maščevja in pozitivni vpliv na povečevanje mišične in kostne mase), medtem ko jih veliko manj pozna posredni način merjenja telesne sestave z indeksom telesne mase.

Deveta naloga je bila sestavljena iz dveh podobno težavnih vprašanj. Na vprašanje 9. a (o vplivih gibanja/športa na razpoloženje človeka) je pravilno odgovorilo 81 % učencev na vprašanje 9. b pa 78 %. Pomeni, da učenci zelo dobro poznajo pozitiven vpliv športne vadbe na dobro počutje in razpoloženje, seveda ob dejstvu, da smo zaradi morda preveč splošnega vprašanja morali razširiti nabor pravičnih odgovorov. Visok rezultat pri vprašanju 9. b pa kaže, da učenci znajo ter razumejo, kako (in zakaj tako) ravnati pri prenašanju in dvigovanju predmetov in bremen z vidika ohranjanja pravilne telesne drže in varnosti njihove hrbtenice.

Sklop **atletika** je sestavljen iz dveh nalog s po dvema vprašanjema. Deseta naloga se je v nasprotju s pričakovanji izkazala kot zelo težka, saj je na vprašanje 10. a (prva taksonomska stopnja) pravilno odgovorilo le 30 % učencev, na vprašanje 10. b (druga taksonomska stopnja) pa 37 %. Tako kot že pri nekaterih nalogah se je tudi pri nalogi prepoznavanja štartnega položaja pokazala terminološka nedoslednost, saj so učenci štartni položaj »na mesta« opisovali s številnimi pogovornimi izrazi. Tudi nizek rezultat pri nalogi 10. b, ko smo učence spraševali, katero nogo šprinter postavi v prvi štartni blok, je verjetno poleg neznanja posledica tudi učiteljeve nedosledne uporabe strokovne terminologije pri pouku športa in konkretno teh vsebin.

Enajsta naloga je vključevala dve vprašanji tretje taksonomske stopnje. Tako kot smo predvidevali, sta se nalogi izkazali kot težki. Na vprašanji, ki zahtevata razumevanje strukture in zakonitosti gibanja pri atletskih metih, je pravilno odgovorila manj kot polovica učencev. Ugotavljamo, da učenci slabše razumejo temeljni princip metov, tj. osnove zaporedja vključevanja posameznih telesnih segmentov in pomena takega zaporedja za uspešno suvanje ter metanje lažjih ali težjih predmetov. Očitno učencem uporaba zahtevnejših miselnih procesov pri nalogah tretje taksonomske stopnje povzroča določene težave, kadar rešujejo bolj abstrakten gibalni problem, pa četudi se pri tem lahko oprejo na lastne praktične izkušnje.

Vsebina **gimnastike z ritmično izraznostjo** vsebuje dve nalogi (12. in 13.) z dvema vprašanjema.

Pri obeh nalogah se kaže zelo velika razlika v težavnosti med enim in drugim vprašanjem. V 12. nalogi je tako na prvo vprašanje (prva taksonomska stopnja) pravilno odgovorilo 99 % učencev, na drugo (druga taksonomska stopnja) pa le 22 %. Ni mogoče prezreti, da učenci niso prepoznali položaja nog pri preskoku raznožno in da iz tega razloga tudi niso mogli najti ustrezne raztezne vaje za pripravo na tak položaj. Dodaten razlog slabšega rezultata pri tem vprašanju pa je gotovo tudi terminološke narave, saj so učenci za imenovanje raztezne vaje v čelni ravnini navajali številna nestrokovna imena vaj.

Trinajsta naloga (obe vprašanji tretje taksonomske stopnje) s tega področja je zelo težka ($IT = 0,27$), še zlasti vprašanje 13. b, saj je pravilno odgovorilo le 14 % učencev. Rezultati kažejo, da učenci zelo težko prepoznajo vzročno-posledični odnos pri izvajanju gimnastičnih elementov oziroma vzroke napak pri izvajanju posameznih elementov, kot sta preval nazaj in skok na prožni pojavi.

Tematski sklop **ples** je sestavljen iz dveh zelo težkih vprašanj, saj je indeks težavnosti pri prvem vprašanju 0,29, pri drugem pa 0,42. Čeprav sta vprašanji prve in druge taksonomske stopnje in smo ju predvidevali kot lahki, rezultati kažejo, da so teoretične vsebine plesa za učence »trd oreh«, še zlasti ker nimajo utrjenega strokovnega izražanja in se največkrat izražajo bolj po »domače«.

Vsebinski sklop **Plavanje** vključuje dve vprašanji. Čeprav je učenju plavanja v slovenskem sistemu vzgoje in izobraževanja namenjeno precej časa in poteka v različnih organizacijskih oblikah (plavalni tečaji, šola v naravi) in ima zato vsak slovenski učenec možnost, da se dovolj dobro seznani tako s praktičnim kot teoretičnim znanjem o pravilnem in varnem plavanju, z osnovnimi plavalnimi tehnikami, rezultati, podobno kot pri atletiki in gimnastiki kažejo slabše poznavanje in razumevanje osnovnih in splošnih fizikalnih/biomehaničnih zakonitosti gibanja. Na vprašanje 15. b je pravilno odgovorilo le 25 % učencev. Slabše od pričakovane uspešnosti so učenci odgovarjali tudi na vprašanje 15. a, kjer sta le dobri 2/3 učencev ugotovili pravilen položaj plavalca med plavanjem s tehniko kravl.

Glede težavnosti smo dobili pri sklopu **Smučanje in pohodništvo** zelo podobne rezultate. Iz dosežkov na vprašanji znotraj obeh sklopov ($IT = 0,89$ in $IT = 0,99$) sklepamo, da praktično vsi učenci najbolj poznajo zelo osnovne podatke o stopnjah zahtevnosti smučarskih prog in iz slikovnega materiala prepoznajo primerno obutev za pohod v sredogorje. To je pomembno izhodišče za njihovo varnost in ugodje pri tovrstnih telesnih dejavnostih.

Pri vsebinskem sklopu **Športne igre** ima vsaka športna igra tri vprašanja, po enega iz vsake taksonomske stopnje. Z vsebino nalog/vprašanj smo skušali ugotoviti poznavanje pravil in poznavanje tehnično-taktičnega znanja. Splošna ugotovitev je, da učenci dobro poznajo osnovna pravila posameznih športnih iger in tudi tehnike posameznih elementov, veliko manj uspešni pa so v reševanju nalog, ki zahtevajo taktično znanje.

Tematski sklop **Košarka** ima tri vprašanja, ki se po indeksu težavnosti med seboj močno razlikujejo. Vprašanji 18. a in 18. b sta s področja pravil košarkarske igre, prvo je zelo težko ($IT = 0,32$), drugo pa lahko ($IT = 0,78$). Težavnost prvega vprašanja je mogoče vsaj delno pripisati tudi ne povsem jasni sliki.

Visoka uspešnost reševanja vprašanja 18. c pa kaže, da učenci pri košarki dobro poznajo tudi zelo osnovne taktične zakonitosti. Gledano v celoti, so učenci dobro reševali naloge iz sklopa košarka, ki je med vsemi športnimi igrami v izvajanju kurikula športa najboljše zastopana (zlasti pri dečkih) (Žakelj, Mrak, Masterl, Bergoč in Škof, 2014), zato tudi poznavanje zahtevnejših vsebin ne preseneča.

Vprašanja pri tematskem sklopu **Odbojka** so bila v povprečju srednje težka, med njimi pa ena težka. Učenci imajo precej težav pri razumevanju taktičnih aktivnosti, saj je to nalogo uspešno rešila manj kot polovica učencev ($IT = 0,48$). Zelo dobro pa poznajo tehnične osnovne elemente odbojarske igre in njihovo uporabo v igri, saj je 97 % učencev prepoznalo tehniko spodnjega odboja s slike in 84 % učencev tudi, kdaj v igri se uporablja ta element.

Zelo podobne rezultate kažejo tudi vprašanja iz vsebinskega sklopa **Rokomet**. Na prvo vprašanje (20. a) je pravilno odgovorilo 90 % učencev, kar pomeni, da jih večina zelo dobro prepozna tehnični element, prikazan na sliki (podaja z dolgim zamahom). Drugo vprašanje (20. b) o pravilih rokometne igre je težje ($IT = 0,66$). Tretje vprašanje (22.3) se je pokazalo za zelo težko, saj le malo učencev ($IT = 0,23$) natančno pozna razliko med consko obrambo in obrambo mož na moža. Treba pa je ponovno opozoriti, da so imeli pri tem učenci veliko težav z natančnim izražanjem strokovnih terminov in definicij.

Tudi za tematski sklop **Nogomet** velja zelo podobna ugotovitev, kot smo zapisali pri odbojki in rokometu – dobro prepoznavanje tehničnih elementov posamezne športne igre in delno tudi pravil, toda slabše poznavanje osnovnih taktičnih variant. Prvi dve vprašanji sta zelo lahki, saj je tehnični element vodenja žoge z nartom prepoznalo 92 % učencev. Tudi na drugo vprašanje o taktičnih postopkih igralcev v obrambi in napadu je bil delež pravilnih odgovorov visok ($IT = 0,86$). Na tretje vprašanje tretje taksonomske stopnje o taktičnem znanju pa je odgovorilo le 21 % učencev.

Analiza dosežkov po taksonomskih stopnjah glede na indeks težavnosti

Analiza težavnosti nalog glede na taksonomsko stopnjo

Preglednica 4.2.9.1.4: Analiza težavnosti nalog (skupno in glede na taksonomsko stopnjo)

Stopnja težavnosti	Predvideno število vprašanj	Število vprašanj glede na rezultate	Taksonomska stopnja		
			prva	druga	tretja
zelo težke	2 (30 -)*	10	4	2	4
težke	3 (40)	6	1	1	4
srednje težke	24 (50–70)	10	3	3	4
lahke	12 (80)	7	/	5	2
zelo lahke	5 (90 +)	13	9	4	/

*Predviden delež pravih odgovorov na posamezno vprašanje

Distribucija s strani sestavljavcev predvidene težavnosti testnih nalog/vprašanj je bila dokaj simetrična in nekoliko pomaknjena k lažjim nalogam. Predvidevala je 24 vprašanj srednje težavnosti, 5 težkih in 17 lažjih nalog. Predvidena povprečna težavnost vseh vprašanj/nalog preizkusa je tako bila 0,66.

V preizkus znanja je bilo vključenih 16 vprašanj/nalog prve taksonomske stopnje s predvideno povprečno zahtevnostjo nalog tega tipa 0,78, 16 vprašanj/nalog druge taksonomske stopnje s predvideno povprečno zahtevnostjo 0,70 in 14 nalog tretje taksonomske stopnje s predvidenim indeksom težavnosti 0,52.

Dejanski povprečni indeks težavnosti vseh v preizkus vključenih nalog/vprašanj, ki so ga dosegli učenci na preizkusu, je zelo podoben predvidenemu in znaša 0,64, medtem ko pa distribucija nalog po težavnosti zelo odstopa od normalne porazdelitve. Tako lahko ugotovimo, da imamo pomembno več, kot smo načrtovali, zelo težkih in zelo lahkih nalog.

Glede na uspešnost učencev na preizkusu se je pokazalo, da imamo 10 nalog srednje težavnosti, 20 lahkih in zelo lahkih nalog ter 16 težkih in zelo težkih nalog. Naloge/vprašanja prve taksonomske skupine imajo povprečen indeks težavnosti 0,71 (nekoliko nižji od pričakovanega), naloge druge taksonomske skupine 0,73 (predvideno 0,71) in tretje 0,48 (predvideno 0,52).

Čeprav taksonomska stopnja naloge/vprašanja sama po sebi ne odlikava avtomatsko tudi zahtevnosti, analiza preizkusa kaže, da so vprašanja tretje taksonomske stopnje učencem delale večje težave kot naloge prve in druge taksonomske stopnje. Več kot polovica vprašanj tretje taksonomske stopnje se je izkazala kot težka ali zelo težka in le okrog 15 % teh nalog kot lahke ali zelo lahke. Zahtevnejše od pričakovane zahtevnosti so se pokazale nekatere naloge/vprašanja prve taksonomske stopnje predvsem iz razloga nenatančne uporabe strokovne terminologije.

V nadaljevanju predstavljamo nekaj splošnih ugotovitev o izkazanem znanju pri nalogah posamezne taksonomske stopnje.

Na prvi **taksonomski stopnji** je bilo v preizkusu 16 vprašanj. Učenci so morali prepoznati določene gibalne naloge s pomočjo slike ali opisa in izkazati osnovno znanje o gibanju (športna terminologija, vrste gibanj, ustrezna oprema ipd.). Sestavljavci so predvidevali, da bo večina nalog I. taksonomske stopnje lahkih, saj so zahtevale od učencev zelo bazično znanje z zgoraj omenjenih področij.

Največ pravih odgovorov (IT = 0,99) sta imeli nalogi 12. a (osnovne oblike gibanja pri ritmični gimnastici) in 17 (ustrezna obutev za pohod), kar pomeni, da učenci ločijo posamezne oblike gibanja med seboj, predvsem pa skoraj vsi vedo, katera obutev je najprimernejša in najbolj varna za planinske izlete v sredogorje. Prav tako odlično (IT več kot 0,90) so bile rešene naloge 2. a (gibalne sposobnosti), 3. a (varnost pri športni vadbi), 5. a (načela športnega obnašanja), 19. a (tehnični element pri odbojki), 20. a (tehnični element pri rokometu) in 21. a (tehnični element pri nogometu). Iz dosežkov lahko sklepamo, da dajejo učitelji velik pomen varnosti pri izvajanju gibalnih nalog in poznavanju osnovnih načel športnega obnašanja. Tudi igre z žogo predstavljajo pomemben delež pri predmetu šport, saj učenci prepoznajo osnovne tehnične elemente, odločitev pa so jim zagotovo olajšale slike in naloge izbirnega tipa.

Pod pričakovanji so učenci rešili nalogo 1 (splošni športni izrazi), 10. a (povelja nizkega štarta), 14. a (plesna drža) in naloga 18. a (osnovni sodniški znaki pri košarki), kar kaže na slabše poznavanje osnovne športne terminologije in nedoslednost učencev pri uporabi le-te. Vzroki nepoznavanja in zlasti nedosledne uporabe strokovne terminologije pri učencih so gotovo tudi odsev učiteljeve nedoslednosti in zlasti toleriranju klišajskih/pogovornih izrazov namesto strokovnega izrazoslovja.

Na prvi taksonomski stopnji ni nobena naloga dosegla IT pod 0,20.

Na **drugi taksonomski stopnji** je bilo zastavljenih 16 vprašanj, ki preverjajo razumevanje gibanja in uporabo osnovnega znanja v različnih gibalnih situacijah. Pri nalogah druge taksonomske stopnje so sestavljavci predvidevali različno zahtevnost: od lahkih do težjih.

Rezultati kažejo, da učenci dobro razumejo zelo osnovne športne vsebine, ki jih tudi znajo uporabiti v konkretnih situacijah, slabše znanje pa pokažejo pri kompleksnejših vprašanjih.

Odlično (IT nad 0,90) so učenci rešili nalogo 2. b (ravnotežje), iz katere je razvidno, da na sliki prepoznajo gibalno nalogo in razumejo, katero gibalno sposobnost z njo razvijamo, nalogo 3. c (varnost na smučanju), ki ponovno dokazuje, da je pri poučevanju (tudi smučanja) velik poudarek na varnosti, nalogo 5. b (športno obnašanje), iz katere je razvidno, da učenci razumejo športno obnašanja in ga na novem, konkretnem primeru znajo tudi pojasniti. Odgovori pri nalogi 8. b (vpliv vadbe na sestavo telesa) kažejo, da učenci zelo dobro razumejo, zakaj je redna športna vadba koristna in kako vpliva na naše telo.

Slabše so učenci rešili naloge 10. b (štartni položaj), kjer je zelo veliko odgovorov zapisanih s terminom boljša noga ali desna oz. leva noga, kar je v konkretnem primeru posameznega učenca morda prav, ni pa to pravilen odgovor. Iz odgovorov pri nalogi 14. b (ples), ponovno domnevamo, da so učenci premalo podučeni in natančni pri opisovanju vsebin, povezanih s plesom, saj so termin sposobnost pogosto zamenjali z lastnostjo ali značilnostmi oz. so navedli napačne gibalne sposobnosti. Za najtežji nalogi na drugi taksonomski stopnji sta se izkazali nalogi 12. b (primer raztezne vaje) in 15. b (izdihovanje pod vodo). Predvidevamo, da specialne raztezne vaje učenci v praksi redno izvajajo, verjetno pa jih ne znajo ustrezno poimenovati oz. opisati. Odgovori pri nalogi 15. b izkazujejo nepoznavanje in nerazumevanje pravilne tehnike plavanja ter neustrezno uporabo športne terminologije.

Tudi na drugi taksonomski stopnji ni nobena naloga dosegla IT pod 0,20.

Na **tretji taksonomski stopnji** je bilo v preizkusu zastavljenih 14 vprašanj. Ta so zahtevnejša in temu primerna je uspešnost učencev. Vprašanja preverjajo, ali znajo učenci analizirati, sintetizirati in evalvirati določene pojave in dogodke v različnih gibalnih situacijah.

Po pričakovanjih nobena naloga ni dosegla IT nad 0,90. Največ pravilnih odgovorov je imela naloga 18. c (taktika igre pri košarki), iz katere je razvidno, da učenci prepoznajo igralno situacijo in znajo načrtovati ustrezno rešitev, torej razumejo košarkarsko igro. K uspešnosti reševanja je verjetno nekaj pripomogla tudi skica in izbirni tip naloge. Zelo dobro so učenci rešili nalogo 4 (varnost na pohodu), kar ponovno dokazuje, da je pri našem predmetu, sploh v naravi, na varnosti velik poudarek. Odgovori pri nalogi 5. c (športno obnašanje v jedilnici) kažejo, da učenci poznajo pravila športnega obnašanja, razumejo njihov pomen, predvsem pa jih znajo prenesti v vsakdanje življenjske situacije, kar je tudi osnovni namen vzgajanja mladih v duhu športnih vrednot. Iz relativno dobrega rezultata v nalogi 9. b (dviganje bremen) lahko sklepamo, da se o problematiki varnosti in zdravja hrbtenice učitelji veliko pogovarjajo na različnih predmetnih področjih v šoli in drugih okoljih (pri zdravniku, na treningih ipd.) z učenci in da je tudi zaradi tega znanje o tej zelo življenjsko pomembni temi dobro.

Pričakovano slabše pa so učenci rešili naloge 20. c (taktika igre pri roketu), kjer je iz odgovorov razvidno, da učenci ne poznajo obeh vrst obrambe in jih posledično tudi ne morejo primerjati. Naloga 21. c (taktika igre pri nogometu) je težka, saj zahteva sintezo znanja taktike igre, poznavanja športne terminologije in razumevanja igre. Zelo slabo (IT pod 0,20) so učenci rešili nalogo 13. b (skoki na ponjavi), kar je bilo pričakovati, saj je naloga zahtevala razumevanje tehnike gibanja, poznavanje napak, predvsem pa razumevanje posledic napak pri izvedbi. Pod pričakovanji pa so učenci rešili nalogo 2. c (raztezne vaje), kjer je bilo zelo veliko presplošnih in nenatančnih odgovorov oz. so učenci navajali izraze, ki niso v skladu s športno terminologijo.

Analiza dosežkov po standardih znanja glede na indeks težavnosti

V preizkusu znanja so vsa vprašanja preverjala temeljne standarde.

Analiza dosežkov po tipih nalog glede na indeks težavnosti

Preizkus je obsegal 21 nalog, pri čemer pa so nekatere imele več vprašanj, tako da je bilo v preizkusu 46 postavk.

Znanje učencev smo preverjali z nalogami obkroževanja (16 postavk), nalogami povezovanja, razvrščanja in dopolnjevanja (2 postavki), nalogami kratkega odgovora (15 postavk) in nalogami z zapisom kratkega odgovora (13 postavk).

Najuspešneje so učenci reševali **naloge povezovanja, razvrščanja in dopolnjevanja**. Uspešno so dopolnili eno od načel športnega obnašanja (5. a naloga) in razvrstili oznake smučarskih prog po težavnosti (16. naloga). Nalogi sta preverjali znanje na prvi taksonomski stopnji.

Učenci so bili prav tako pričakovano uspešni pri reševanju **nalog obkroževanja**. Med danimi možnostmi uspešno izberejo pravilno. Čeprav morda odgovora ne poznajo, pa z izločanjem najmanj ustreznih odgovorov pridejo do pravilne rešitve. Tako uspešno rešujejo tudi naloge, ki preverjajo znanje na drugi ali tretji taksonomski stopnji. Nalogi 12. a in 17. so uspešno rešili skoraj vsi učenci. Tip naloge pa ni pripomogel k uspešnemu reševanju 18. a-naloge, kjer je učence zelo verjetno pri iskanju pravilnega odgovora zmotila slika.

Manj pričakovano pa so bili učenci uspešni pri **nalogah z zapisom krajšega odgovora** (odgovor zapisan v več povedih), saj je večina naloge preverjala znanje na III. taksonomski stopnji. Ta tip naloge praviloma zahteva od učenca več znanja, ker mu ne ponuja nobene možne rešitve. Pri reševanju takšnih nalog imajo prednost učenci, ki imajo bogatejši besedni zaklad in so spretnejši v zapisovanju. Učenci so bili uspešni v zapisu ravnanj, s katerimi izkazujejo spoštovanje sodniških odločitev (nalogi 5. b) in vplivu športne vadbe na zdravje (nalogi 9. a in 9. b). Manj uspešni pa so bili pri nalogi 13. b, ki je zahtevala od učencev predvidevanje posledice napačne izvedbe odnosa s ponjavo. Vzrok slabega reševanja je morda premalo praktičnih izkušenj na tej napravi. Učenci tudi niso uspeli povezati dogajanja v športu z delovanjem sil iz fizike. Mnogi so bili neuspešni, ker so navajali posledice padca in ne napačne izvedbe.

V povprečju so učenci najslabše reševali **naloge kratkega odgovora**. Učenci morajo odgovor zapisati z besedo ali besedno zvezo. Uspešno zapišejo splošna dejstva oziroma opišejo praktične situacije, s katerimi se na primer srečajo, uporabe v šoli v naravi, na športnih dnevih in športnih aktivnostih v okviru družine (nalogi 3. b in 3. c). Težave pa imajo učenci, kadar je potrebno zapisati zelo natančen odgovor (nalogi 10. a) ali strokovni termin (nalogi 2. c in 12. b).

Analiza dosežkov po dodatkih glede na indeks težavnosti

Učenci so 30 vprašanj reševali brez dodatnega slikovnega gradiva, 16 vprašanj pa s slikovnim gradivom (fotografije, slike in skice). Uspešnost reševanja pri prvi in drugi skupini naloge je enaka. Podrobna analiza pokaže na manjšo povezanost dosežkov z uporabo slikovnega gradiva. Na uspešno reševanje nalog bolj vpliva vsebina, taksonomija in tip naloge.

Sklepne ugotovitve

- Glede na leto 2009 je bila v preizkusu znanja I. 2017 spremenjena struktura. Novo strukturo preizkusa smo prilagodili posodobljenemu učnemu načrtu in ugotovitvam pri analizah NPZ 2009. Učenci tako v novem preizkusu znanja ne rešijo naloge, ki preverjajo znanje štirih športnih iger, po svojem izboru, ampak vse v preizkus vključene naloge. Torej preverjamo znanje iz vseh štirih športnih iger.
- Povprečen dosežek vseh v preizkus vključenih učencev (4010) je 29,4 od 46 možnih točk ali 64,4 %. Nihče ni dosegel maksimalnega števila točk. Najvišje doseženo število točk je 44 (96 %). Dva učenca nista dosegla nobene točke. Dosežek ocenjujemo kot visok in pričakovan, saj je bila vsebinska in zahtevnostna struktura v preizkus vključenih nalog usmerjena nekoliko v smer splošnih in lažjih nalog. Takšna odločitev je bila tudi posledica dolgega osemletnega obdobja od zadnjega preizkusa znanja in s tem manjše izkušnosti članov predmetne komisije za pripravo NPZ.
- Ugotavljamo, da so dosežki v preizkusu tako po spolu kot po regijah zelo podobni. Zaznati je le manjše razlike med spoloma pri skrajnih pozitivnih vrednostih, kjer beležimo večjo prisotnost učenek, pri najnižjih rezultatih pa se v večini pojavljajo učenci.
- Malce presenetljivo zelo podobno znanje/rezultate izkazujejo tako pri nalogah zaprtega tipa (naloge obkroževanja in naloge povezovanja, razvrščanja in dopolnjevanja), kot pri nalogah z zapisom kratkega odgovora in nalogah kratkih odgovorov. Učenci torej enako uspešno opišejo situacijo in tudi navedejo natančen odgovor z besedo ali besedno zvezo. Tudi dodano slikovno gradivo pri nalogah ne vpliva na uspešnost reševanja.
- Učenci v povprečju enako uspešno rešujejo naloge I. in II. taksonomske stopnje (71 oz. 73 % pravilnih odgovorov) in pričakovano nekoliko slabše naloge III. taksonomske stopnje, kjer je njihova uspešnost 48 %.

Močna področja znanja:

- Učenci zelo dobro poznajo in razumejo osnovna ravnanja, povezana z varnostjo in športnim obnašanjem. Na teh vsebinskih področjih izkazujejo znanje tudi na višjih taksonomskih ravneh in kar je še zlasti pomembno, znanje znajo prenašati tudi v nove življenjske situacije tudi zunaj športa.
- Učenci dobro poznajo nekatere zakonitosti športne vadbe in njen vpliv na človeka ter povezanost športa in zdravja, zlasti kadar lahko znanje medpredmetno povezujejo ali pa se lahko oprejo na lastne praktične športne izkušnje.
- Čeprav obstajajo nekatere razlike v obsegu izvajanja vsebin, zlasti različnih športnih iger med učenkami in učenci (pri učencih večje število ur košarke, pri dekletih pa odbojke), v izkazanem poznavanju vsebin športnih iger ni nobenih razlik med spoloma. Praviloma vsi dobro poznajo osnovna pravila in tehnike posameznih elementov ter pričakovano nekoliko slabše bolj zapletene taktične rešitve.

Šibka področja znanja:

- Pereče in morda najbolj skrb vzbujajoče je slabo poznavanje strokovnega izrazoslovja kot temeljnega področja vsake stroke in pogoja za medsebojno razumevanje. Učenci izkazujejo slabo poznavanje in nenatančno uporabo strokovne terminologije praktično na vseh vsebinskih področjih, ki so zajeta v nacionalni preizkus znanja. Ne najdejo ustreznega izraza, uporabljajo pogovorne (klišejske) izraze, v izražanju so preveč splošni in ne dovolj natančni. Nujno potrebno bo več pozornosti usmeriti v strokovno terminološko doslednost tako pri učiteljih kot učencih.
- Razumevanje osnovnih zakonitosti gibanja je šibko. Učenci tako slabo poznajo oziroma ne razumejo dobro osnovnih:
 - *principov mišičnega delovanja* (npr. prepoznajo preprost topološki položaj posameznih mišičnih skupin, ne morejo pa ugotavljati anatomske funkcionalnosti posameznih gibov oziroma funkcionalnosti posameznih mišičnih skupin) in
 - *fizikalnih principov gibanja* (npr. učenci zelo težko prepoznajo vzročno-posledični odnos pri izvajanju atletskih ali gimnastičnih tehnik oziroma vzroke napak pri izvajanju posameznih gibalnih aktivnosti, kot so preval nazaj, skoki na prožni ponjavi).

4.3 Analiza dosežkov učencev s posebnimi potrebami

V analizo so vključeni učenci s posebnimi potrebami, ki se šolajo v rednih osnovnih šolah po programu s prilagojenim izvajanjem in z dodatno strokovno pomočjo ali pa v enem od petih zavodov, ki izvajajo prilagojeni izobraževalni program z enakovrednim izobrazbenim standardom. Glede na to, da je večina učencev s posebnimi potrebami vključena v redne osnovnošolske programe z enakovrednim izobrazbenim standardom, lahko rečemo, da je v naših analizah delež vseh učencev s posebnimi potrebami in posledično vpliv dosežkov tistih učencev, ki se šolajo v zavodih z enakovrednim izobrazbenim standardom za slepe in slabovidne, gluhe in naglušne ter gibalno ovirane, zelo majhen. Analizirali smo samo podatke tistih učencev s posebnimi potrebami, ki so zaprosili za prilagoditve pri opravljanju NPZ.

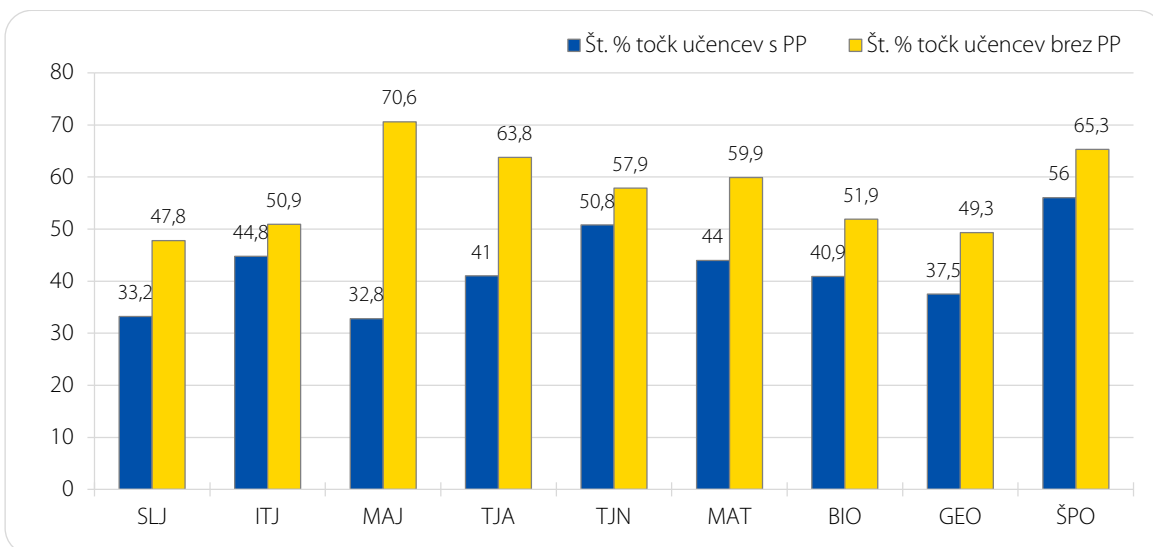
V nadaljevanju so predstavljeni dosežki učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z njihovimi vrstniki pri NPZ v 9. razredu leta 2017 in v primerjavi z dosežki iz preteklih let. Glede na to, da so v to analizo vključeni le učenci, ki se šolajo v osnovnih šolah z enakovrednim izobrazbenim standardom in imajo pri NPZ številne prilagoditve, bi pričakovali, da bo njihova učna uspešnost primerljiva z uspešnostjo vrstnikov. Podatki pa kažejo prav nasprotno. Na voljo imamo podatke o učencih s posebnimi potrebami v 9. razredu za daljše časovno obdobje, in sicer od leta 2008 dalje, ko je bil uveden računalniški program za prijavo in so bile sistematično urejene in zbrane možne prilagoditve pri opravljanju NPZ. Ric od tega leta vodi obsežno podatkovno zbirko o učencih s posebnimi potrebami, ki uveljavljajo prilagoditve pri opravljanju NPZ.

Preglednica 4.3.1: Število učencev s posebnimi potrebami in učencev brez posebnih potreb, povprečno število doseženih odstotnih točk obeh skupin učencev in delež odstotnih točk učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z ostalimi učenci pri NPZ v letu 2017, 9. razred

Predmet	Število učencev brez PP	Število učencev s PP	Štev. % točk učencev brez PP	Štev. % točk učencev s PP	Delež % točk učencev s PP v primerjavi z ostalimi učenci 9. razreda
SLJ	14.981	1.561	47,8	33,2	69,5
ITJ	29	8	50,9	44,8	88,0
MAJ	16	3	70,6	32,8	46,5
TJA	3.832	396	63,8	41,0	64,3
TJN	116	11	57,9	50,8	87,7
MAT	15.030	1.567	59,9	44,0	73,5
BIO	3.736	364	51,9	40,9	78,8
GEO	3.673	404	49,3	37,5	76,1
ŠPO	3.625	385	65,3	56,0	85,8

Primerjava dosežkov učencev 9. razreda z njihovimi vrstniki pri posameznih predmetih je prikazana na sliki 4.3.1.

Slika 4.3.1: Delež odstotnih točk učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z učenci brez posebnih potreb pri NPZ v letu 2017, 9. razred

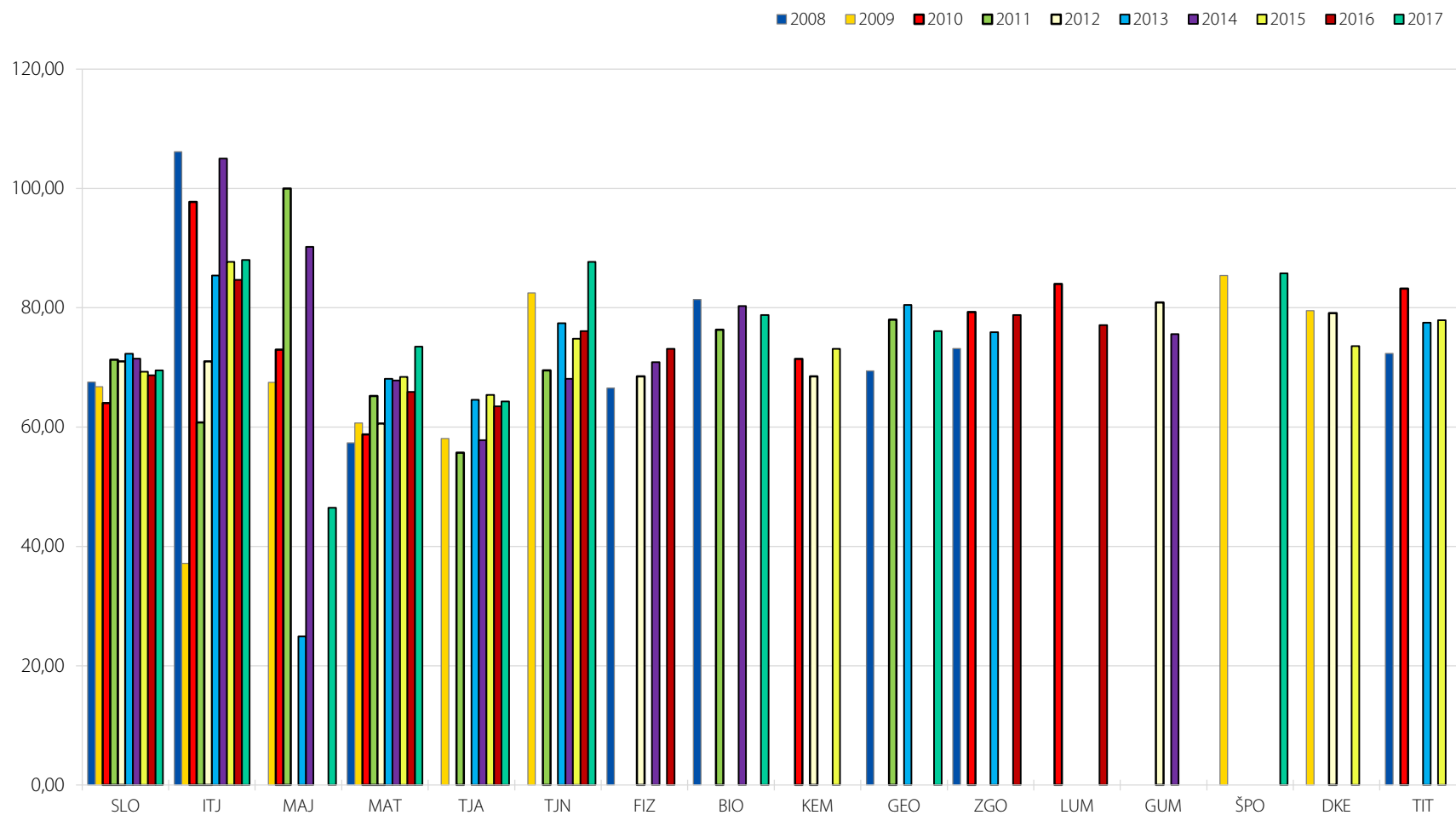
Ker neposredna primerjava dosežkov pri posameznih predmetih med leti in tudi med različnimi predmeti ni strokovno ustrezna, smo za vse predmete izračunali tudi delež povprečnih odstotnih točk, ki so jih dosegli učenci s posebnimi potrebami, v primerjavi s svojimi vrstniki brez posebnih potreb.

Podatki v preglednici 4.3.1 kažejo, da so učenci s posebnimi potrebami leta 2017 dosegli med 46,5 % in 88,0 % povprečnih odstotnih točk svojih vrstnikov. Dosežki učencev s posebnimi potrebami so bili najnižji pri angleščini in slovenščini. V povprečju so učenci s posebnimi potrebami pri angleščini dosegli 64,3 % odstotnih točk vrstnikov brez posebnih potreb (2016: 63,5 % odstotnih točk), pri slovenščini pa 69,5 % (2016: 68,7 % odstotnih točk), torej so bili pri obeh predmetih malenkost višji kot lani. Precej višji so bili dosežki pri matematiki (73,5 % odstotnih točk) in pri treh tretjih predmetih: biologiji, geografiji in športu.

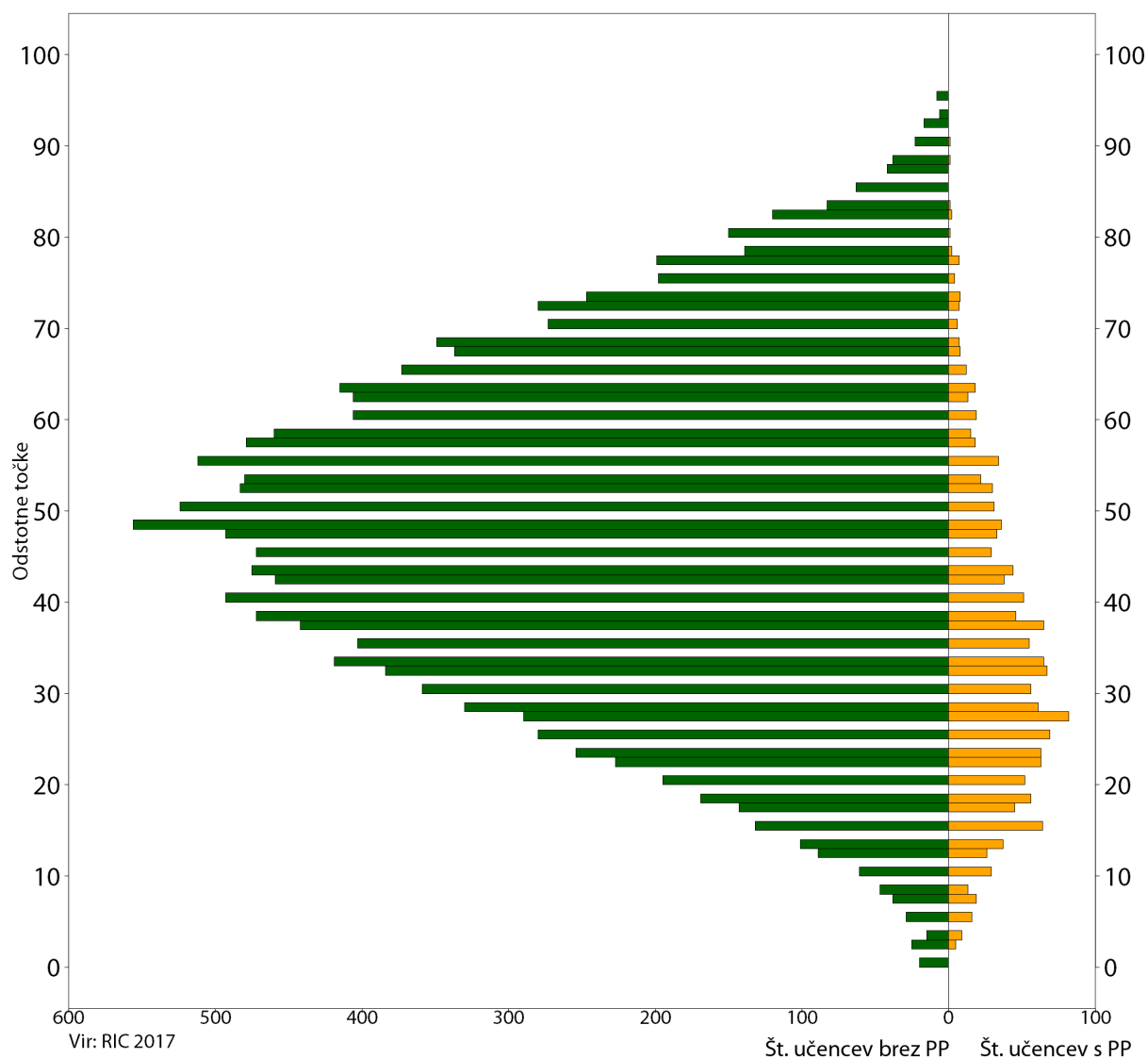
Opozoriti je treba, da je NPZ iz italijanščine in nemščine opravljalo malo učencev, zato podatki ne omogočajo posploševanja. Kakor je razvidno iz preglednice 4.3.1, je imelo leta 2017 osem učencev s posebnimi potrebami pri NPZ iz italijanščine nižje dosežke od ostalih učencev; enako velja tudi za tri učence pri NPZ iz madžarščine in enajst učencev pri NPZ iz nemščine.

Analiza podatkov za obdobje od leta 2008 do leta 2017 (*Slika 4.3.2*) kaže, da učenci s posebnimi potrebami vseskozi dosegajo najslabše rezultate pri angleščini. Leta 2017 so se dosežki učencev s posebnimi potrebami izboljšali pri sedmih predmetih: slovenščini, italijanščini, matematiki, angleščini, nemščini, geografiji in športu, znižali pa so se pri madžarščini. Najvišji so bili dosežki učencev s posebnimi potrebami pri tretjih predmetih. Pri nemščini so bili njihovi dosežki v primerjavi z vrstniki najboljši doslej.

Slika 4.3.2: Delež odstotnih točk učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z učenci brez posebnih potreb pri posameznih predmetih NPZ v obdobju od leta 2008–2017, 9. razred

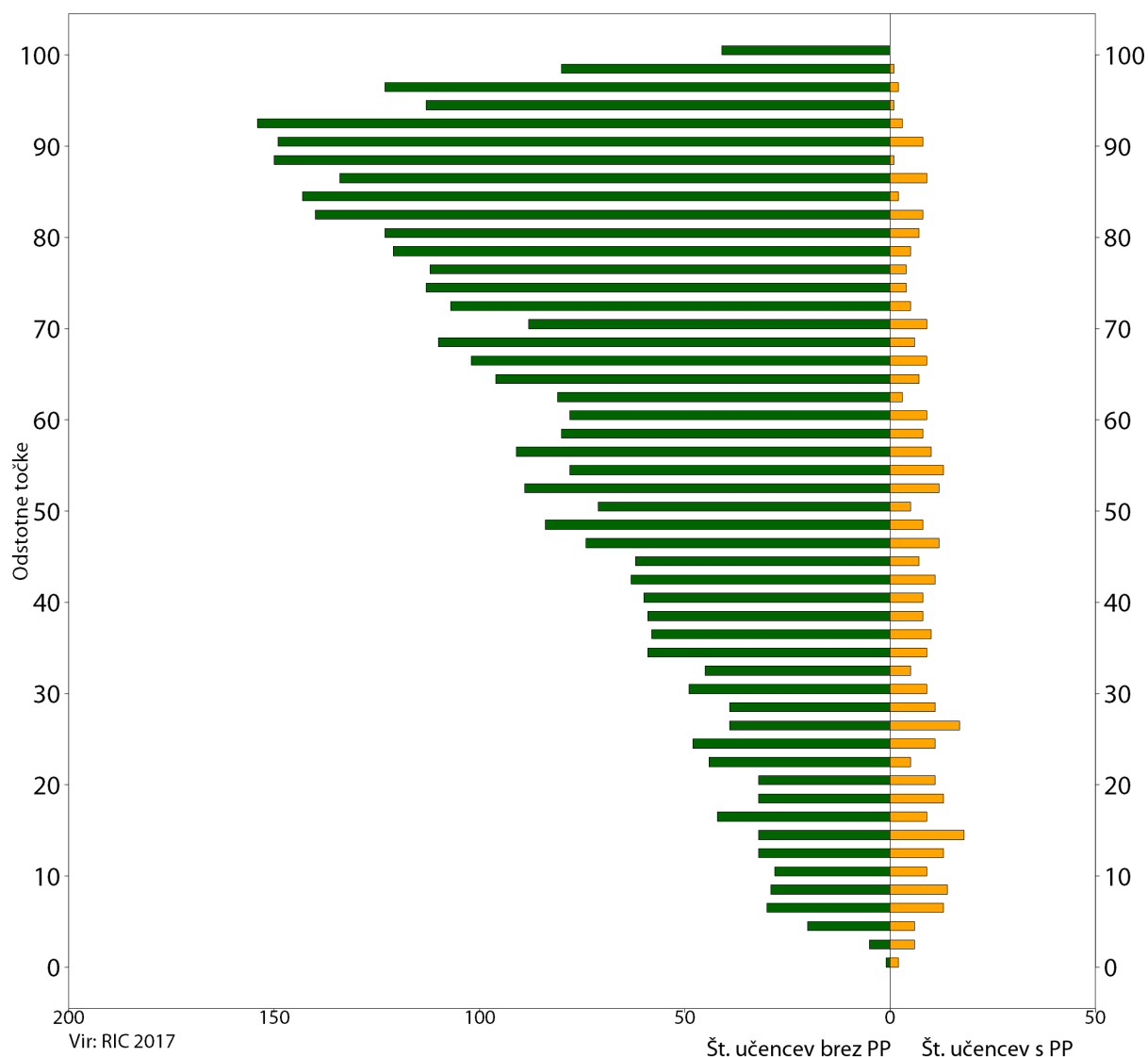

Slika 4.3.3: Dosežki učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z dosežki učencev brez posebnih potreb pri NPZ iz slovenščine v letu 2017, 9. razred

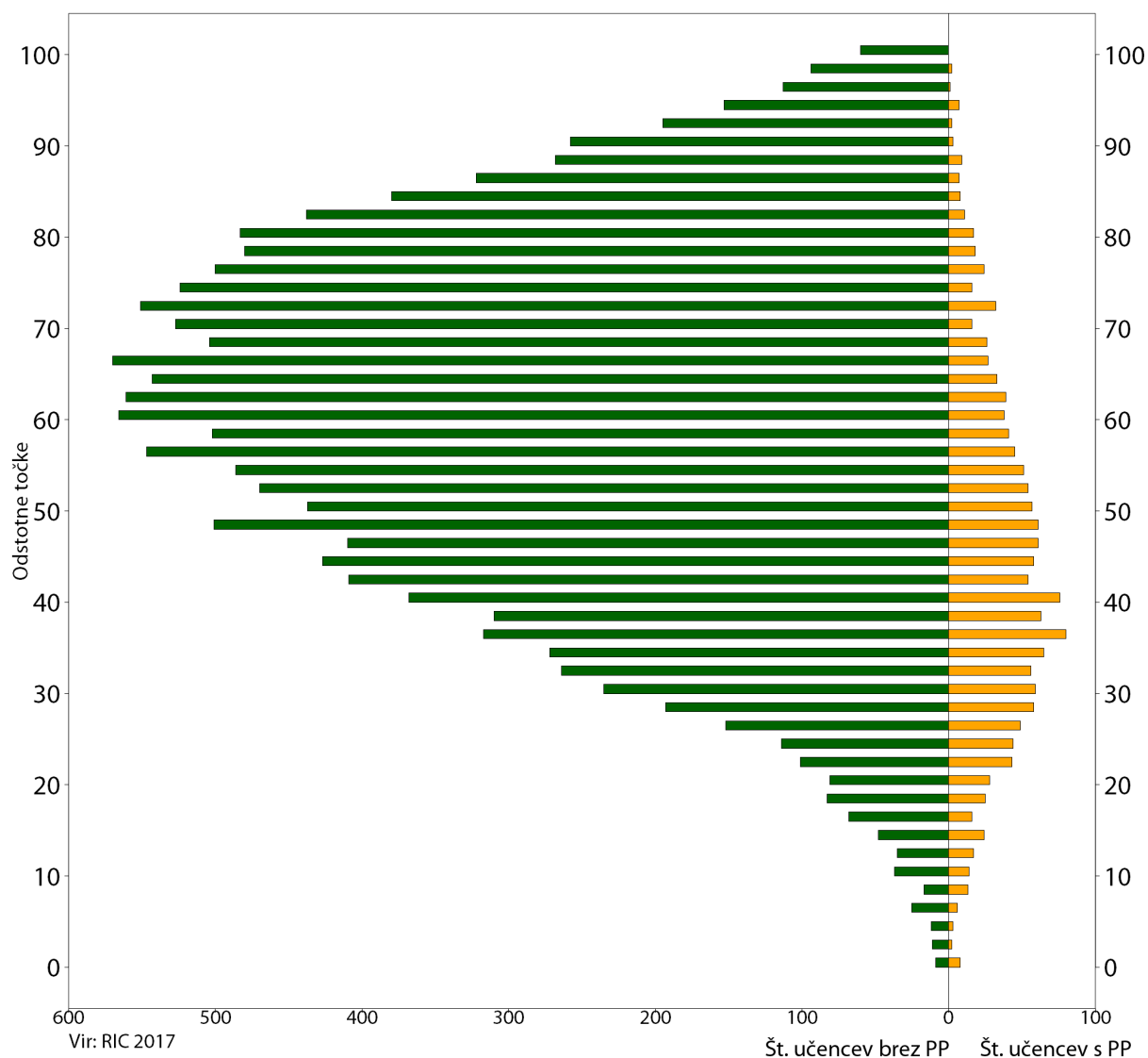
Povprečni dosežek učencev brez posebnih potreb pri slovenščini je bil 47,8 odstotne točke, učencev s posebnimi potrebami pa 33,2 odstotne točke. Porazdelitev dosežkov učencev brez posebnih potreb je precej podobna normalni Gaussovi krivulji, medtem ko je porazdelitev dosežkov učencev s posebnimi potrebami pomaknjena v levo in asimetrična v desno.

Slika 4.3.4: Dosežki učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z dosežki učencev brez posebnih potreb pri NPZ iz angleščine v letu 2017, 9. razred

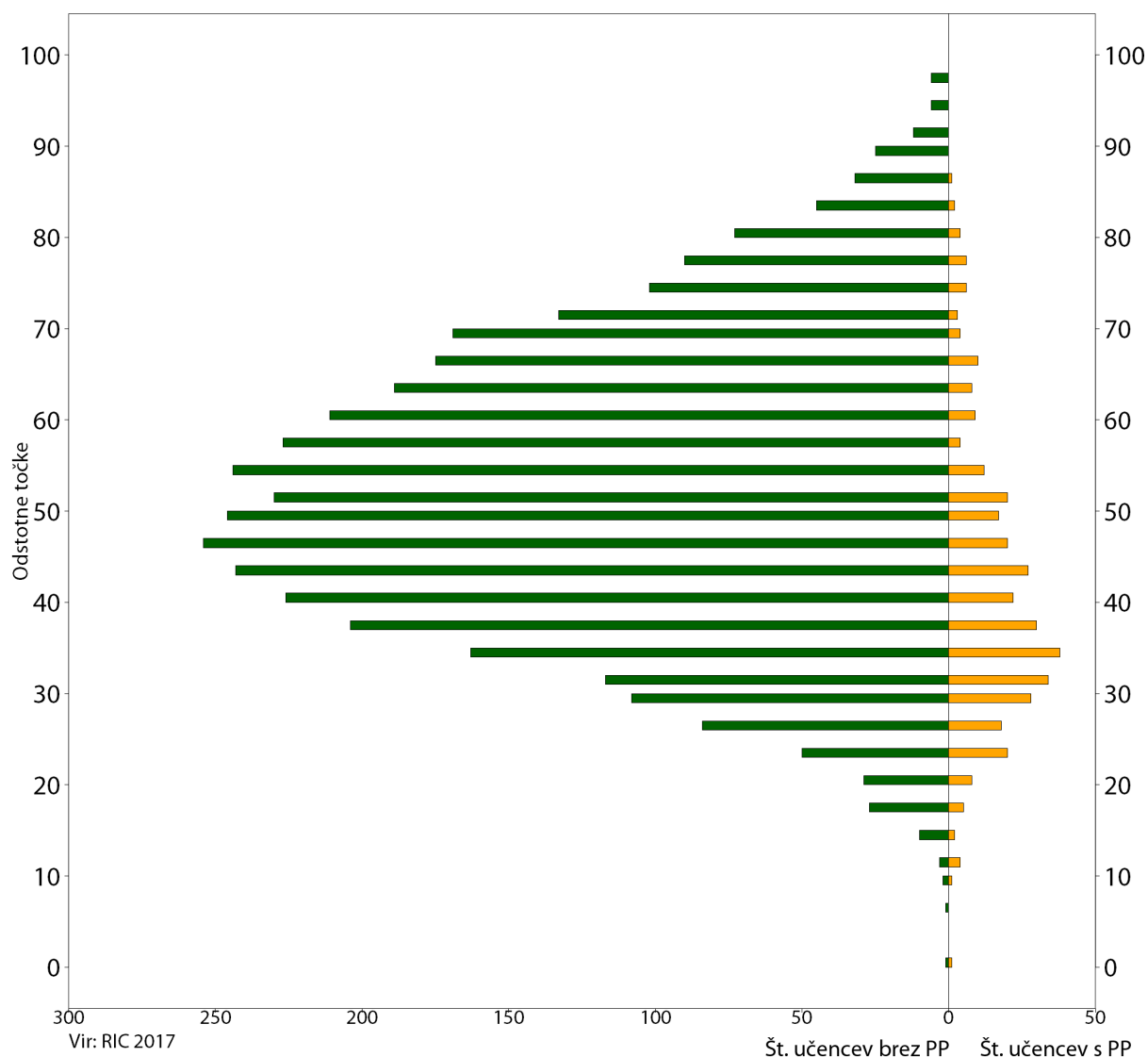
Leta 2017 so bili dosežki učencev s posebnimi potrebami izmed vseh predmetov najnižji pri angleščini. Dosegli so samo 41,0 odstotnih točk, medtem ko so bili dosežki njihovih vrstnikov brez posebnih potreb bistveno višji in so znašali 63,8 odstotne točke. Porazdelitev dosežkov učencev brez posebnih potreb je izrazito pomaknjena v desno in je asimetrična v levo, porazdelitev dosežkov učencev s posebnimi potrebami je bolj enakomerna, vendar asimetrična v desno.

Slika 4.3.5: Dosežki učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z dosežki učencev brez posebnih potreb pri NPZ iz matematike v letu 2017, 9. razred

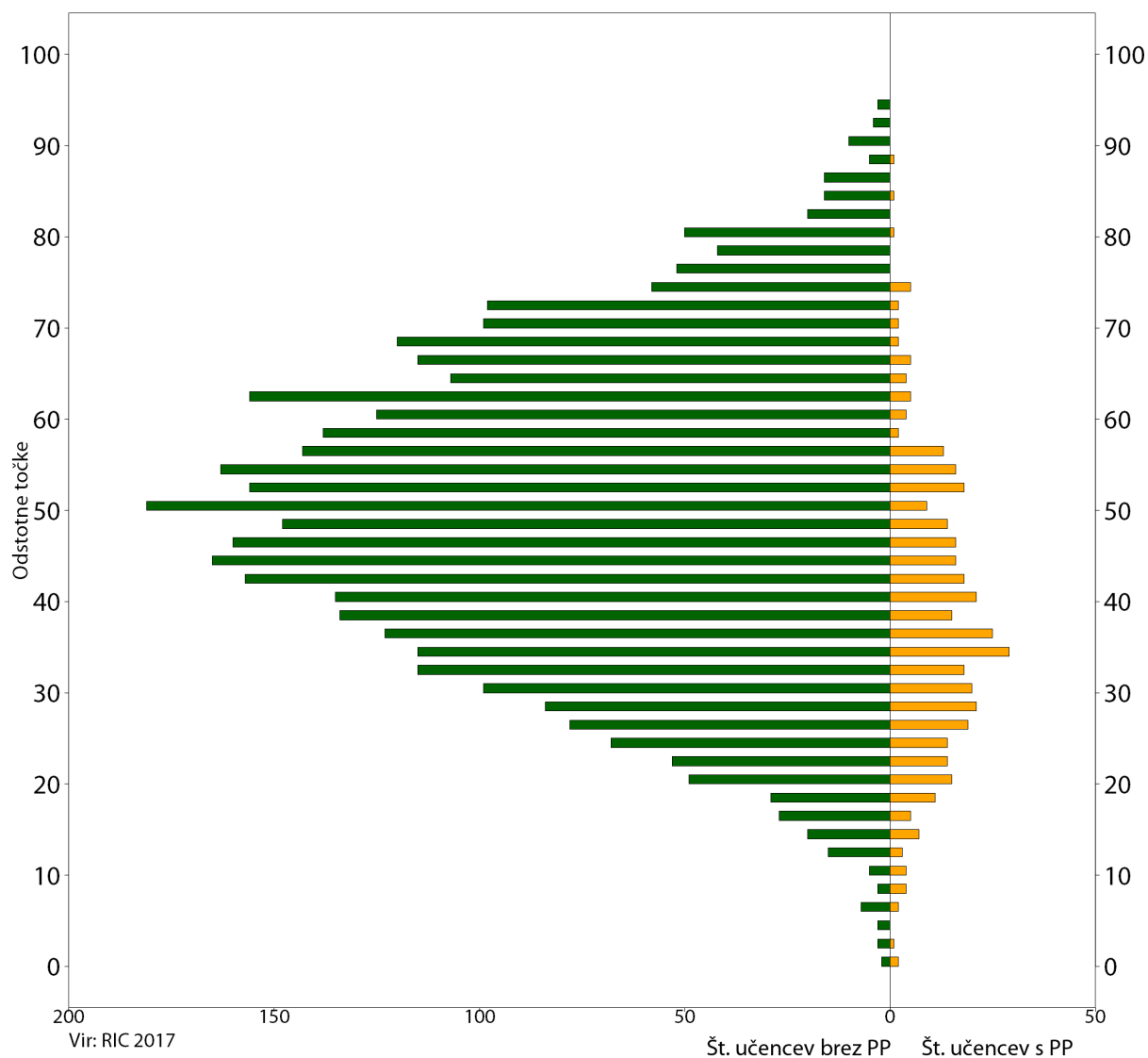
Povprečni dosežek učencev brez posebnih potreb pri matematiki je bil za več kot 10 odstotnih točk višji kakor pri slovenščini in je znašal 59,9 odstotne točke; enako velja za povprečni dosežek učencev s posebnimi potrebami, ki je znašal le 44,0 odstotnih točk. Porazdelitev dosežkov učencev brez posebnih potreb je podobna normalni Gaussovi krivulji in nekoliko pomaknjena v desno, medtem ko je porazdelitev dosežkov učencev s posebnimi potrebami pomaknjena v levo in asimetrična v desno.

Slika 4.3.6: Dosežki učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z dosežki učencev brez posebnih potreb pri NPZ iz biologije v letu 2017, 9. razred

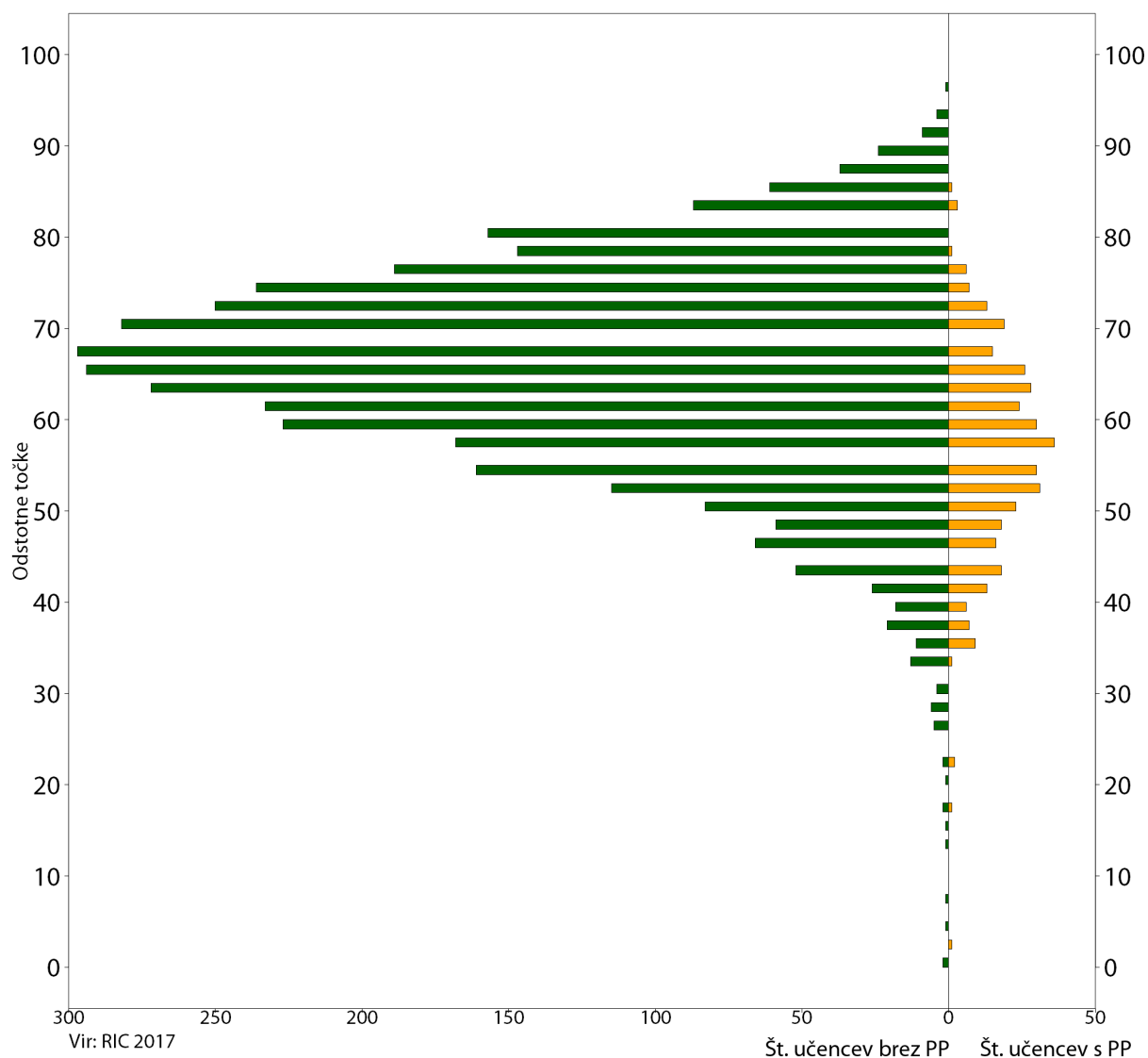
Povprečni dosežek učencev brez posebnih potreb pri biologiji je znašal 51,9 odstotne točke, učencev s posebnimi potrebami pa 40,9 odstotne točke. Porazdelitev dosežkov učencev brez posebnih potreb je pomaknjena v desno, vendar podobna normalni Gaussovi krivulji (manjka ji levi rep), porazdelitev dosežkov učencev s posebnimi potrebami kaže obrnjeno sliko.

Slika 4.3.7: Dosežki učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z dosežki učencev brez posebnih potreb pri NPZ iz geografije v letu 2017, 9. razred

Dosežki učencev s posebnimi potrebami pri geografiji so bili leta 2017 najvišji doslej. Dosegli so 37,5 odstotne točke, medtem ko so bili dosežki njihovih vrstnikov brez posebnih potreb višji in so znašali 49,3 odstotne točke. Porazdelitev dosežkov učencev brez posebnih potreb je podobna normalni Gaussovi krivulji, medtem ko je porazdelitev učencev s posebnimi potrebami pomaknjena v levo in asimetrična v desno.

Slika 4.3.8: Dosežki učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z dosežki učencev brez posebnih potreb pri NPZ iz športa v letu 2017, 9. razred

Dosežki učencev s posebnimi potrebami pri športu so znašali 56,0 odstotnih točk, medtem ko so bili dosežki njihovih vrstnikov brez posebnih potreb višji (65,3 odstotne točke). Porazdelitev dosežkov učencev brez posebnih potreb je pomaknjena v desno in asimetrična v levo, porazdelitev dosežkov učencev s posebnimi potrebami pa je podobna normalni Gaussovi krivulji, z izrazito daljšima repoma na levi in desni strani.

Grafična primerjava podatkov za italijanščino in nemščino zaradi majhnega števila učencev s posebnimi potrebami, ki so opravljali ta dva preizkusa, ni smiselna, madžarščine pa ni opravljal noben učenec s posebnimi potrebami.

V nadaljevanju obravnavamo podatke o učencih s posebnimi potrebami **v 6. razredu** od leta 2014 dalje, saj je bil NPZ za te učence to leto prvič obvezen in primerjava s preteklimi leti ne bi bila zanesljiva.

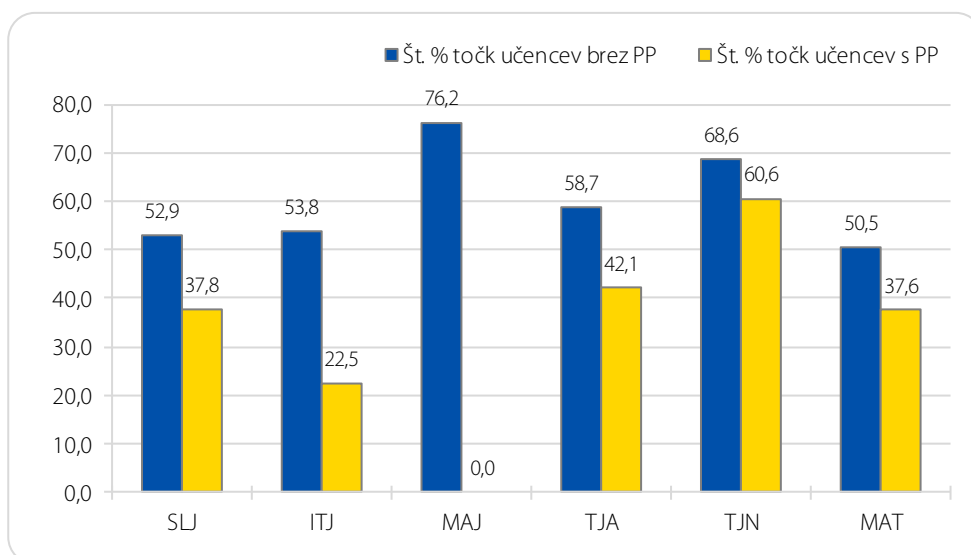
Preglednica 4.3.2: Število učencev s posebnimi potrebami in učencev brez posebnih potreb, povprečno število doseženih odstotnih točk obeh skupin učencev in delež odstotnih točk učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z ostalimi učenci pri NPZ v letu 2017, 6. razred

Predmet	Število učencev brez PP	Število učencev s PP	Število % točk učencev brez PP	Število % točk učencev s PP	Delež % točk učencev s PP v primerjavi z ostalimi učenci
SLJ	15.816	1.444	52,9	37,8	71,5
ITJ	45	4	53,8	22,5	41,8
MAJ	16	0	76,2	0,0	0,0
TJA	15.630	1.391	58,7	42,1	71,7
TJN	399	44	68,6	60,6	88,3
MAT	16.108	1.458	50,5	37,6	74,5

Opozoriti je treba, da je NPZ iz italijanščine opravljalo malo učencev, zato podatki ne omogočajo posploševanja. Kakor je razvidno iz preglednice 4.3.2, so leta 2017 štirje učenci s posebnimi potrebami opravili NPZ iz italijanščine bistveno slabše kakor ostali učenci; NPZ iz madžarščine ni opravljal noben učenec s posebnimi potrebami.

Primerjava dosežkov učencev 6. razreda pri posameznih predmetih je prikazana na sliki 4.3.9.

Slika 4.3.9: Delež odstotnih točk učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z učenci brez posebnih potreb pri NPZ v letu 2017, 6. razred

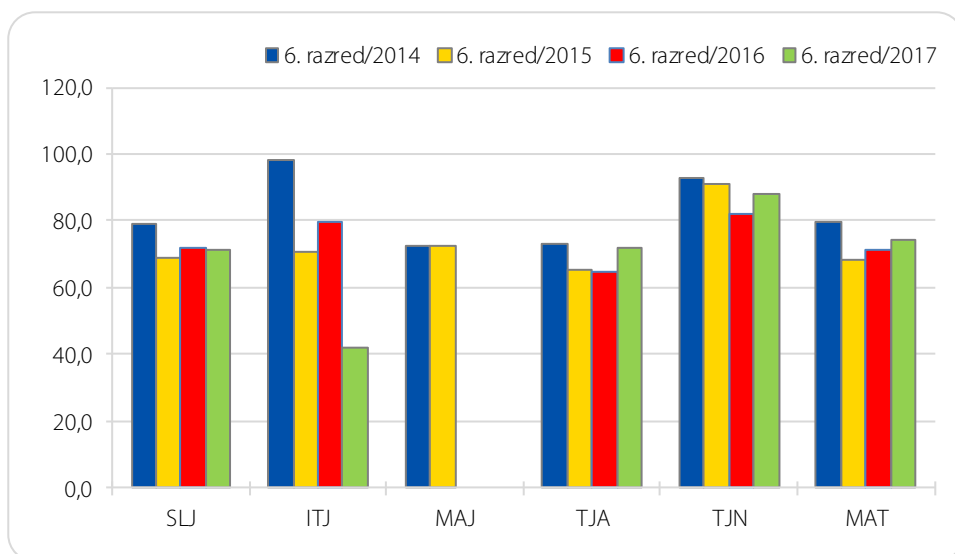
Ker neposredna primerjava dosežkov pri posameznih predmetih med leti in med različnimi predmeti ni strokovno ustrezna, smo za vse predmete izračunali tudi delež povprečnih odstotnih točk, ki so jih dosegli učenci s posebnimi potrebami, v primerjavi učenci brez posebnih potreb.

Podatki v preglednici 4.3.2 kažejo, da so učenci s posebnimi potrebami leta 2017 dosegli med 71,5 % in 88,3 % povprečnih odstotnih točk svojih vrstnikov. Dosežki učencev s posebnimi potrebami so bili najnižji pri slovenščini – v povprečju so dosegli 71,5 % odstotnih točk svojih vrstnikov, kar je sicer več kot lani (leta 2016: 64,9 %).

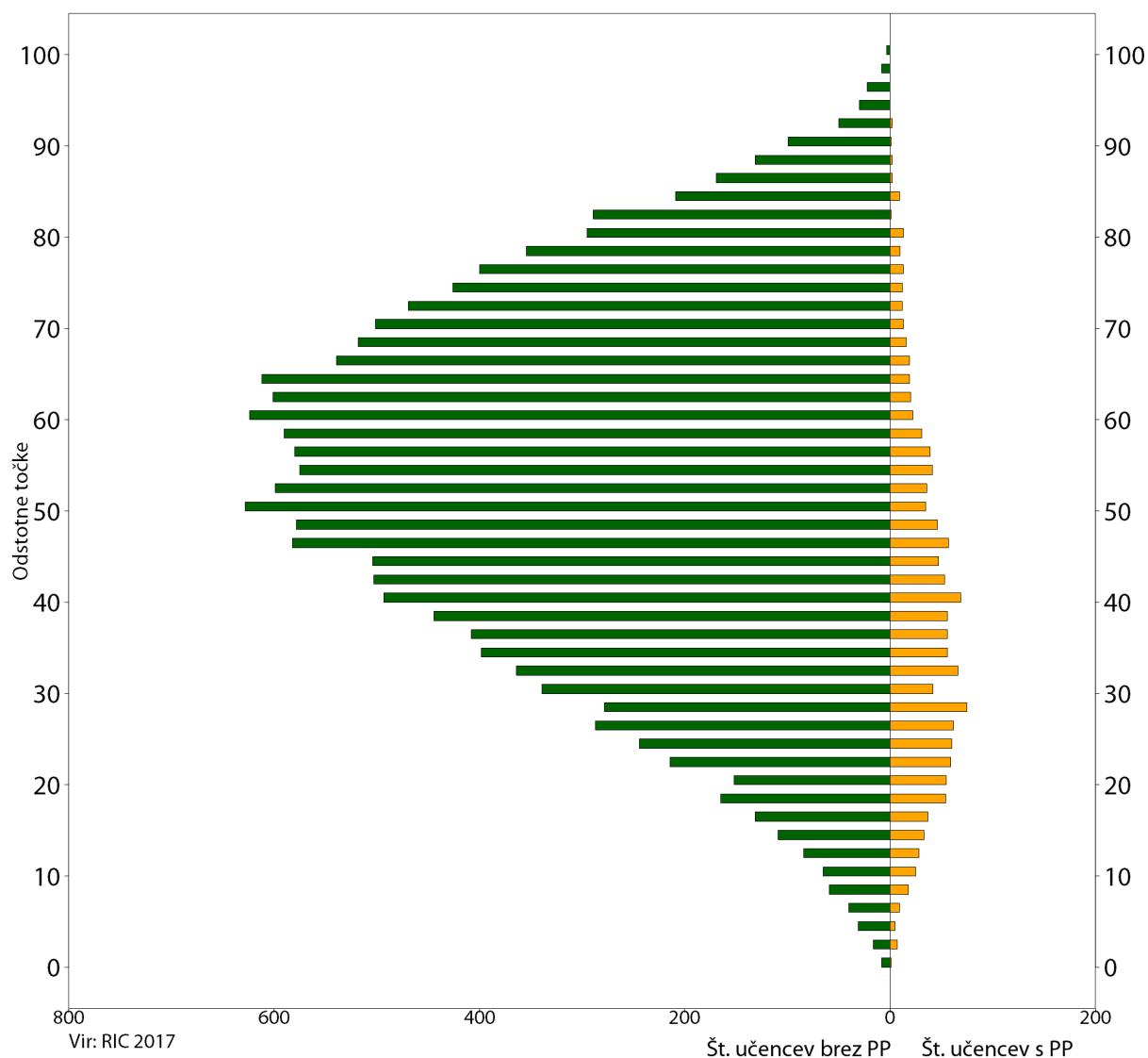
Pri matematiki so učenci s posebnimi potrebami dosegli 74,5 % odstotnih točk svojih vrstnikov, pri angleščini pa 71,7 %. Podatki kažejo, da so imeli učenci s posebnimi potrebami v 6. razredu pri slovenščini, angleščini, nemščini in matematiki višje dosežke kot učenci s posebnimi potrebami v 9. razredu. Največje razlike so v dosežkih pri angleščini, sledi ji slovenščina, pri matematiki in nemščini pa so razlike zelo majhne (Slika 4.3.10).

Analiza podatkov od leta 2014 do leta 2017 (Slika 4.3.10) kaže, da so učenci s posebnimi potrebami dosegali najnižje rezultate pri slovenščini in angleščini. Pri angleščini, matematiki in nemščini so bili sicer nekoliko višji kot lani

Slika 4.3.10: Delež odstotnih točk učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z učenci brez posebnih potreb pri posameznih predmetih NPZ v obdobju od leta 2014–2017, 6. razred

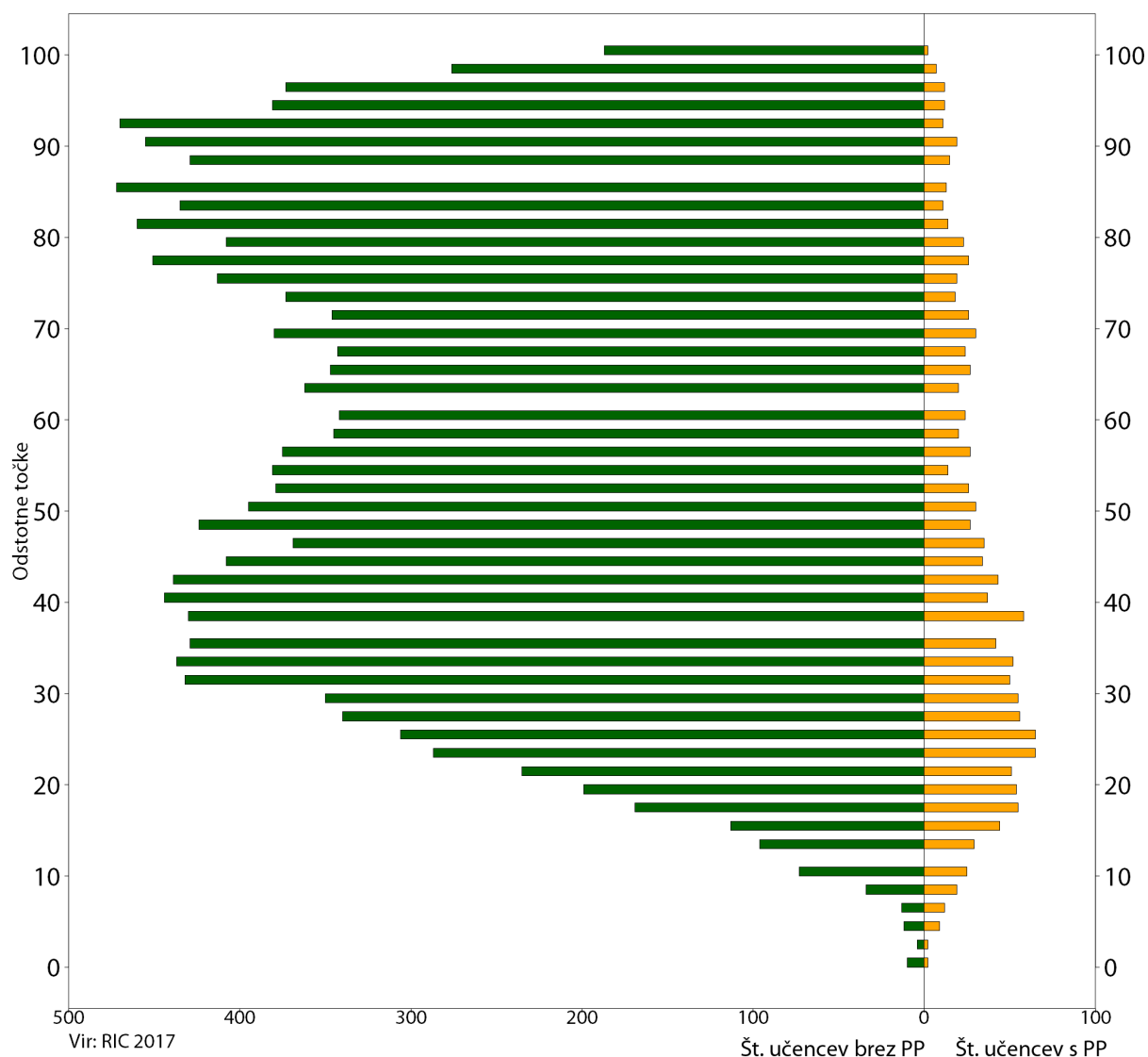

Slika 4.3.11: Dosežki učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z dosežki učencev brez posebnih potreb pri NPZ iz slovenščine v letu 2017, 6. razred

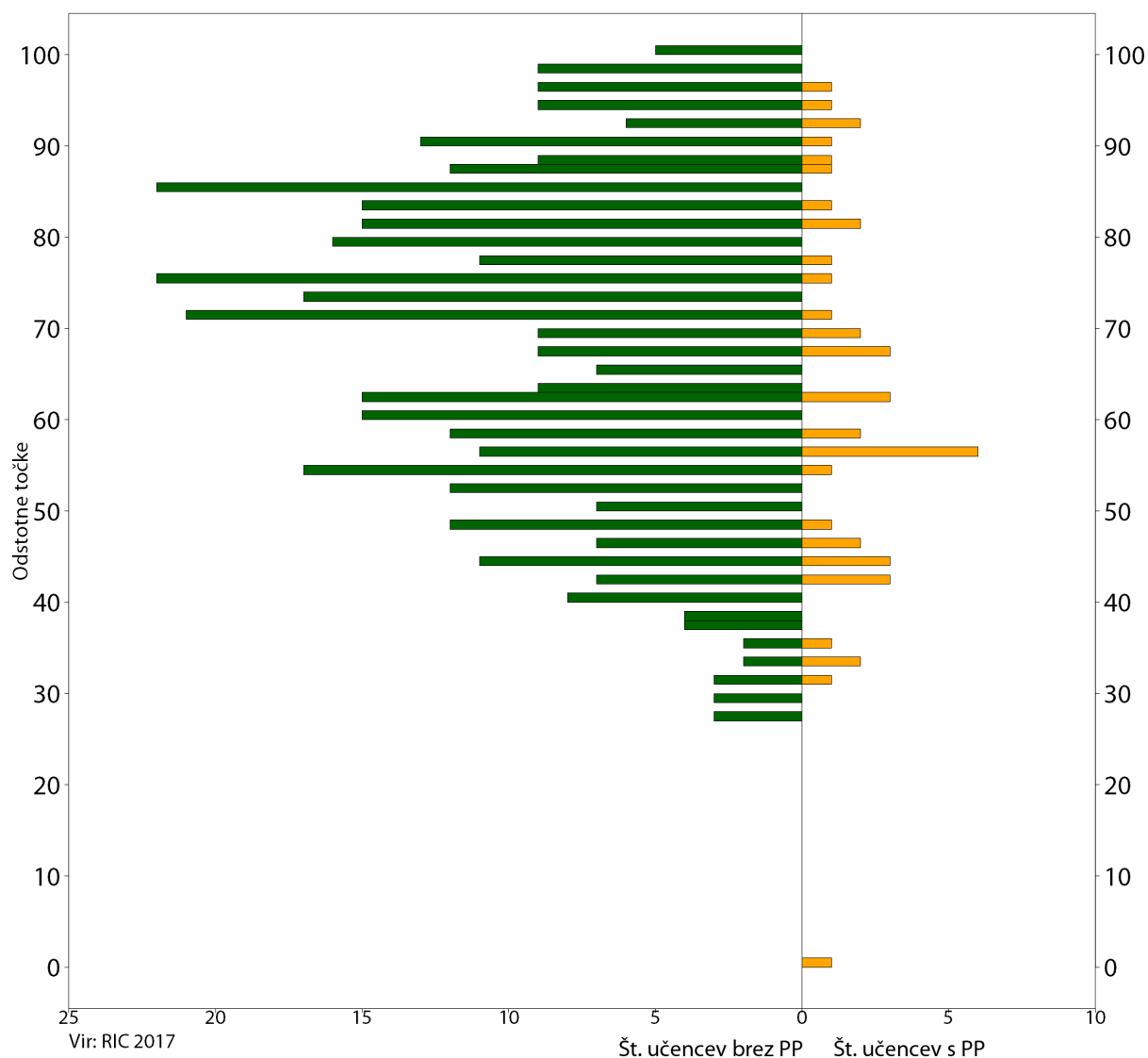
Leta 2017 so bili dosežki učencev s posebnimi potrebami najnižji pri slovenščini. Povprečni dosežek učencev brez posebnih potreb pri slovenščini je bil 52,9 odstotne točke, učencev s posebnimi potrebami pa le 37,8 odstotne točke. Porazdelitev dosežkov učencev brez posebnih potreb je podobna normalni Gaussovi krivulji, medtem ko je porazdelitev dosežkov učencev s posebnimi potrebami pomaknjena v levo in asimetrična v desno.

Slika 4.3.12: Dosežki učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z dosežki učencev brez posebnih potreb pri NPZ iz angleščine v letu 2017, 6. razred

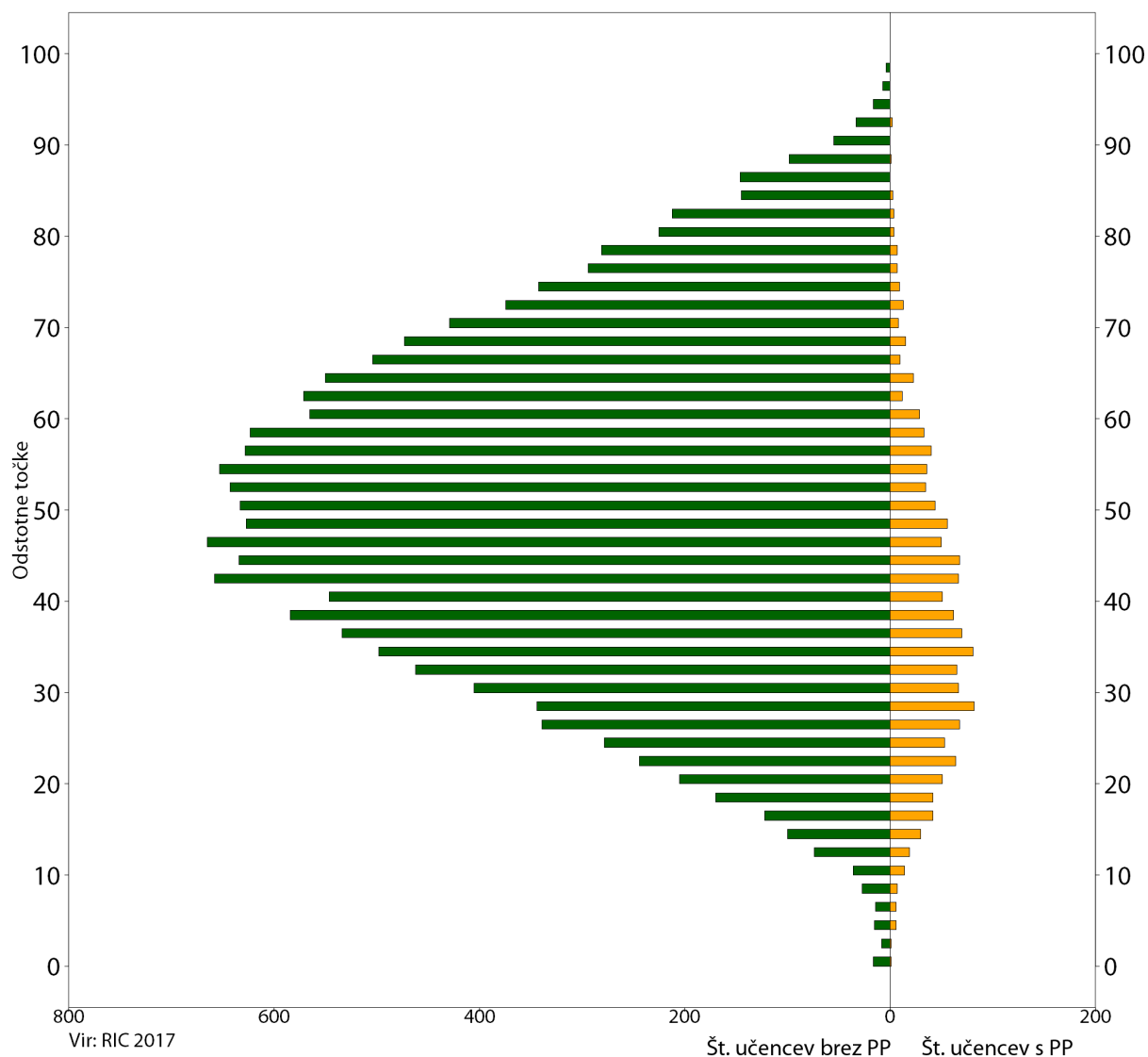
Pri angleščini so učenci s posebnimi potrebami dosegli samo 42,1 odstotne točke, medtem ko so bili dosežki njihovih vrstnikov brez posebnih potreb bistveno višji in so znašali 58,7 odstotne točke. Porazdelitev dosežkov učencev brez posebnih potreb je neenakomerna, z dvema izrazitima vrhovoma in brez značilnih repov na levi in desni strani, medtem ko je porazdelitev učencev s posebnimi potrebami precej pomaknjena v levo, z dvema vrhovoma (od katerih je en manj izrazit) in asimetrična v desno.

Slika 4.3.13: Dosežki učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z dosežki učencev brez posebnih potreb pri NPZ iz nemščine v letu 2017, 6. razred

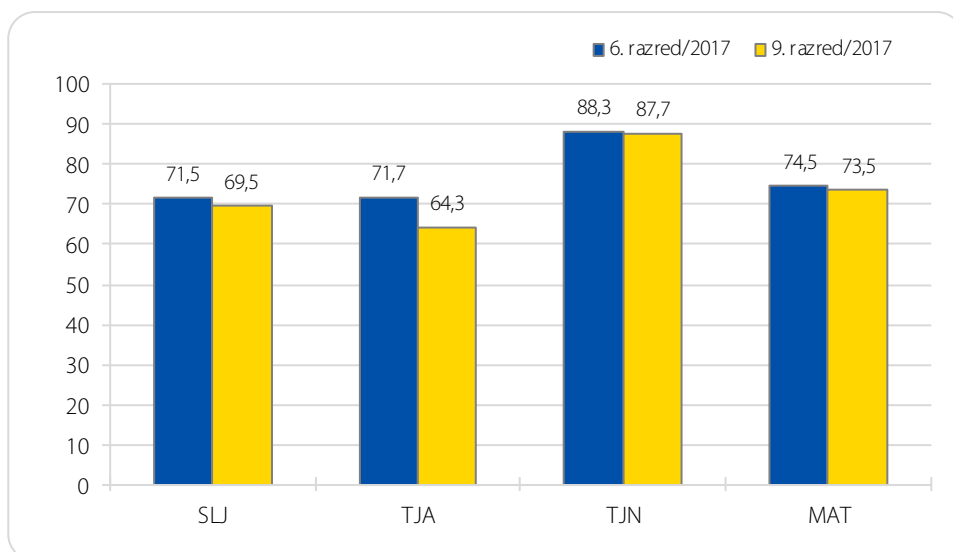
Leta 2017 so učenci s posebnimi potrebami pri nemščini dosegli 60,6 odstotne točke, medtem ko so bili dosežki njihovih vrstnikov brez posebnih potreb višji in so znašali 68,6 odstotne točke. Porazdelitev dosežkov učencev brez posebnih potreb je pomaknjena v desno, asimetrična, z dvema vrhovoma ter brez izrazitih repov na levi in desni strani.

Slika 4.3.14: Dosežki učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z dosežki učencev brez posebnih potreb pri NPZ iz matematike v letu 2017, 6. razred

Povprečni dosežek učencev brez posebnih potreb pri matematiki je bil za malenkost nižji kakor pri slovenščini in je znašal 50,5 odstotne točke; enako velja za povprečni dosežek učencev s posebnimi potrebami, ki je znašal 37,6 odstotne točke. Vendar so pri matematiki učenci s posebnimi potrebami dosegli boljše rezultate v primerjavi z vrstniki z značilnim razvojem kot pri slovenščini. Porazdelitev dosežkov učencev brez posebnih potreb je podobna normalni Gaussovi krivulji, medtem ko je porazdelitev dosežkov učencev s posebnimi potrebami pomaknjena v levo in asimetrična v desno.

Slika 4.3.15: Delež odstotnih točk učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z učenci brez posebnih potreb pri NPZ v letu 2017, 6. in 9. razred

Primerjava dosežkov učencev s posebnimi potrebami v 6. in 9. razredu v letu 2017 kaže, da so se dosežki kljub strokovni pomoči, ki so jo ti učenci prejeli 3 leta, pri vseh predmetih znižali. Največji upad je bil pri angleščini.

4.3.1 Primerjava dosežkov učencev s posebnimi potrebami pri slovenščini in matematiki, ki so NPZ leta 2014 opravljali v 6. in leta 2017 v 9. razredu

Leta 2017 je NPZ v 9. razredu opravljalo 1.283 učencev s posebnimi potrebami, ki so NPZ na prilagojen način opravljali tudi v 6. razredu leta 2014.

Vendar ti učenci v 6. in 9. razredu niso reševali istega testa oziroma testi niso umerjeni na isto mersko lestvico. V praksi to pomeni, da točk, dobljenih na obeh testih, med sabo ne moremo enakovredno primerjati. Težavo rešimo s standardizacijo vrednosti glede na aritmetično sredino in standardni odklon vsakokratne porazdelitve. Zaradi lažje berljivosti so standardizirane vrednosti linearno transformirane v lestvico, ki ima aritmetično sredino 50 in standardni odklon 20, kar je primerljivo s tipičnimi odstotnimi točkami.

Slika 4.3.16: Opisne statistike za vse učence v odstotnih točkah (neposredno neprimerljive)

	6. razred 2014		9. razred 2017	
	AS	SD	AS	SD
Slovenščina	62,10	19,32	46,38	18,28
Matematika	62,47	18,49	58,35	20,08

Slika 4.3.17: Opisne statistike za učence s posebnimi potrebami¹⁷ v odstotnih točkah (neposredno neprimerljive)

	6. razred 2014		9. razred 2017	
	AS	SD	AS	SD
Slovenščina	51,57	18,25	32,31	15,81
Matematika	52,23	17,37	43,21	18,57

Slika 4.3.18: Opisne statistike za učence s posebnimi potrebami¹⁸ v standardiziranih vrednostih

	6. razred 2014	9. razred 2017
	AS	AS
Slovenščina	39,11	34,61
Matematika	38,92	34,91

Glede na to, da je aritmetična sredina nove lestvice 50, je jasno vidno, da učenci s posebnimi potrebami ne dosegajo enakega povprečnega dosežka kot večinska populacija. Iz primerjav med 6. in 9. razredom lahko vidimo, da se je razkorak v dosežkih večinske populacije povečal, saj razlika dobre polovice standardnega odklona (skoraj 11 standardiziranih točk) v 6. razredu naraste na 15 standardiziranih točk ali približno $\frac{3}{4}$ standardnega odklona v 9. razredu.

¹⁷ Podatki le za povezane učence

¹⁸ Podatki so le za povezane učence. Standardizirane vrednosti za vse učence so 50.

4.4 Predmetna komisija za nižji izobrazbeni standard

Analiza dosežkov na nacionalnem preverjanju znanja za učence v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom v letu 2016/17

PREGLEDNICE

Preglednica 4.4.1: Število udeležencev na NPZ pri posameznem predmetu glede na leto preverjanja v 6. razredu

Preglednica 4.4.2: Število udeležencev na NPZ pri posameznem predmetu glede na leto preverjanja v 9. razredu

4.4.1 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja za učence v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom **iz slovenščine v 6. razredu**

SLIKE

Slika 4.4.1.1: Primerjava dosežkov učenk in učencev, slovenščina (NIS), 6. razred

Slika 4.4.1.2: Porazdelitev točk pri slovenščini (NIS), 6. razred

Slika 4.4.1.3: Dosežki učencev v letih 2016 in 2017 glede na indeks težavnosti

Slika 4.4.1.4: Dosežki učencev v različnih delih preizkusa glede na indeks težavnosti

Slika 4.4.1.5: Dosežki učencev po taksonomski stopnjah glede na indeks težavnosti pri neumetnostnem besedilu

Slika 4.4.1.6: Dosežki učencev po taksonomski stopnjah glede na indeks težavnosti pri umetnostnem besedilu

Slika 4.4.1.7: Dosežki učencev po standardih znanja glede na indeks težavnosti – neumetnostno besedilo

Slika 4.4.1.8: Dosežki učencev po standardih znanja glede na indeks težavnosti – umetnostno besedilo

Slika 4.4.1.9: Dosežki učencev po tipih nalog glede na indeks težavnosti (neumetnostno besedilo)

Slika 4.4.1.10: Dosežki učencev po tipih nalog glede na indeks težavnosti (umetnostno besedilo)

PREGLEDNICE

Preglednica 4.4.1.1: Sestava preizkusa znanja glede na taksonomske stopnje

Preglednica 4.4.1.2: Osnovni statistični podatki

Preglednica 4.4.1.3: Specifikacijska tabela, slovenščina (NIS), 6. razred

4.4.2 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja za učence v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom **iz slovenščine v 9. razredu**

SLIKE

Slika 4.4.2.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri slovenščini (NIS), 9. razred

Slika 4.4.2.2: Porazdelitev točk pri slovenščini (NIS), 9. razred

Slika 4.4.2.3: Dosežki učencev po vsebini glede na indeks težavnosti

Slika 4.4.2.4: Dosežki učencev po taksonomskih stopnjah glede na indeks težavnosti v neumetnostnem delu preizkusa

Slika 4.4.2.5: Dosežki učencev po taksonomskih stopnjah glede na indeks težavnosti v umetnostnem delu preizkusa

Slika 4.4.2.6: Dosežki učencev po standardih znanja glede na indeks težavnosti v neumetnostnem in umetnostnem delu preizkusa

Slika 4.4.2.7: Dosežki učencev po tipih nalog glede na indeks težavnosti v neumetnostnem in umetnostnem delu preizkusa

PREGLEDNICE

Preglednica 4.4.2.1: Sestava preizkusa znanja glede na taksonomske stopnje

Preglednica 4.4.2.2: Osnovni statistični podatki

Preglednica 4.4.2.3: Specifikacijska tabela, slovenščina (NIS), 9. razred

4.4.3 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom **iz matematike v 6. razredu**

SLIKE

Slika 4.4.3.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev, matematika (NIS), 6. razred

Slika 4.4.3.2: Porazdelitev točk pri matematiki (NIS), 6. razred

Slika 4.4.3.3: Dosežki učencev po vsebinskih področjih glede na indeks težavnosti

Slika 4.4.3.4: Dosežki učencev po taksonomskih stopnjah glede na indeks težavnosti

Slika 4.4.3.5: Dosežki učencev po tipih nalog glede na indeks težavnosti

Slika 4.4.3.6: Dosežki učencev po dodatkih k nalogam glede na indeks težavnosti

PREGLEDNICE

Preglednica 4.4.3.1: Sestava preizkusa znanja glede na taksonomske stopnje

Preglednica 4.4.3.2: Osnovni statistični podatki

Preglednica 4.4.3.3: Specifikacijska tabela, matematika (NIS), 6. razred

4.4.4 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom **iz matematike v 9. razredu**

SLIKE

- Slika 4.4.4.1: Pregled dosežkov po točkah glede na število učencev
- Slika 4.4.4.2: Primerjava porazdelitev dosežkov učenek in učencev pri matematiki (NIS), 9. razred
- Slika 4.4.4.3: Porazdelitev točk pri matematiki (NIS), 9. razred
- Slika 4.4.4.4: Dosežki učencev na vsebinskih področjih glede na indeks težavnosti
- Slika 4.4.4.5: Dosežki učencev po taksonomskih stopnjah glede na indeks težavnosti
- Slika 4.4.4.6: Dosežki učencev po tipih nalog glede na indeks težavnosti
- Slika 4.4.4.7: Dosežki učencev po vrstah dodatkov pri nalogah glede na indeks težavnosti

PREGLEDNICE

- Preglednica 4.4.4.1: Osnovni statistični podatki
- Preglednica 4.4.4.2: Specifikacijska tabela, matematika (NIS), 9. razred

4.4.5 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom **iz družboslovja v 9. razredu**

SLIKE

- Slika 4.4.5.1: Frekvenčna porazdelitev dosežkov učencev pri družboslovju
- Slika 4.4.5.2: Primerjava porazdelitev dosežkov učencev in učenek pri družboslovju (NIS), 9. razred
- Slika 4.4.5.3: Porazdelitev točk pri družboslovju (NIS), 9. razred
- Slika 4.4.5.4: Dosežki učencev na celotnem preizkusu znanja in posameznih vsebinskih delih glede na indeks težavnosti
- Slika 4.4.5.5: Dosežki učencev po posameznih vsebinskih sklopih glede na indeks težavnosti celotnega sklopa
- Slika 4.4.5.6: Zastopanost minimalnih in temeljnih standardov v % za celoten preizkus in za posamezne vsebinske sklope
- Slika 4.4.5.7: Uspešnost reševanja nalog glede na indeks težavnosti in standard znanja po posameznih področjih in za celoten preizkus
- Slika 4.4.5.8: Delež zastopanosti različnih tipov nalog glede na vsebine in celoten preizkus
- Slika 4.4.5.9: Dosežki učencev po tipih nalog na celotnem preizkusu znanja in po vsebinskih področjih glede na indeks težavnosti
- Slika 4.4.5.10: Delež zastopanosti posameznih dodatkov k nalogam po vsebinskih sklopih in v celotnem preizkusu znanja
- Slika 4.4.5.11: Indeks težavnosti dosežkov učencev glede na dodatke pri nalogah

PREGLEDNICE

- Preglednica 4.4.5.1: Osnovni statistični podatki
- Preglednica 4.4.5.2: Specifikacijska tabela, družboslovje (NIS), 9. razred
- Preglednica 4.4.5.3: Uspešnost reševanja nalog po letih in posameznih vsebinskih sklopih glede na indeks težavnosti
- Preglednica 4.4.5.4: Primerjava dosežkov po taksonomskih stopnjah glede na indeks težavnosti med leti 2008/09, 2010/11, 2012/13, 2014/15 in 2016/17

Analiza dosežkov na nacionalnem preverjanju znanja za učence v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom v letu 2016/17

Preverjanje znanja je za učence prostovoljno, zato se število udeležениh učencev iz leta v leto spreminja in je v rahlem upadu. Nekatere šole v tekočem letu tudi nimajo učencev v 6. oziroma v 9. razredu ali pa je njihovo število zelo majhno. Preizkusa se udeleži vedno več dečkov kot deklic, kar je posledica strukture učencev, ki obiskujejo prilagojen izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom.

Zaradi prostovoljnega opravljanja preverjanja dosežki populacij med leti niso primerljivi, kljub temu da strukture preizkusov tako za drugo, kot tudi tretjo triado ostajajo med leti nespremenjene. Težave v primerjavah in analizah nastopajo tudi, ker v učnih načrtih pri več opredeljenih ciljih niso navedeni standardi znanja, včasih pa isti cilj predstavlja minimalni in tudi temeljni cilj znanja.

Učenci imajo možnost uveljaviti prilagoditve načina preverjanja, prilagoditev preizkusa znanja, uporabo posebnih pripomočkov ali prilagojeni način vrednotenja.

Preglednica 4.4.1: Število udeležencev na NPZ pri posameznem predmetu glede na leto preverjanja v 6. razredu

	6. razred							
	2014		2015		2016		2017	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Slovenščina	74	35	80	40	78	38	68	32
Matematika	75	36	82	41	81	40	71	34

Preglednica 4.4.2: Število udeležencev na NPZ pri posameznem predmetu glede na leto preverjanja v 9. razredu

	9. razred									
	2013		2014		2015		2016		2017	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Slovenščina	92	52,3	86	40	98	55,7	88	37,6	86	43,2
Matematika	89	50,6	85	40	96	54,5	89	38	86	43,2
Družboslovje	90	51,1			96	54,5			83	41,7
Naravoslovje			87	41			90	38,5		

4.4.1 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja za učence v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom iz slovenščine v 6. razredu

Izhodišča in zasnova preizkusa znanja

Preizkus znanja je bil sestavljen iz 20 nalog, ki so bile glede na cilje in standarde pouka slovenščine razdeljene v dva dela: v prvem delu so učenci rešili naloge ob neumetnostnem in v drugem delu ob umetnostnem besedilu. Če so učenci pravilno rešili vse naloge, so osvojili 50 točk. V prvem delu je bilo 12 nalog, ki so jih učenci rešili s pomočjo neumetnostnega besedila (vremenska napoved), v drugem delu pa 8 nalog, ki so bile povezane z branjem in razumevanjem umetnostnega besedila (Svetlana Makarovič, *Hrčkova hruška*).

Namen preizkusa znanja je z neumetnostnim in umetnostnim besedilom preveriti:

- bralne zmožnosti – sposobnost samostojnega tihega branja praviloma neznanega besedila,
- branje podatkov iz besedila,
- razumevanje in vrednotenje prebranega besedila,
- uporabo knjižnih in jezikovnih pojmov,
- pravopisne zmožnosti,
- samostojne tvorbe krajšega besedila po shemi.

Preizkus znanja je bil sestavljen iz sledečih tipov nalog: obkroževanja, dopolnjevanja, nalog alternativnega tipa, kratkega odgovora ter nalog polodprtega tipa. Preizkus znanja je v različnih deležih pokrival tri taksonomske stopnje po Bloomovi taksonomiji.

Preglednica 4.4.1.1: Sestava preizkusa znanja glede na taksonomske stopnje

Taksonomska stopnja	Stopnje zahtevanega znanja	Delež v preizkusu
I.	stopnja: znanje in poznavanje	50 %
II.	stopnja: razumevanje in uporaba	35 %
III.	stopnja: samostojno reševanje novih problemov, samostojna interpretacija, vrednotenje	15 %

Analiza dosežkov

Osnovni statistični podatki

Preglednica 4.4.1.2: Osnovni statistični podatki

Število učencev	68
Število postavk	50
Možne točke	50
Povprečno število točk	30,66
Povprečno število odstotnih točk	61,32
Standardni odklon v odstotnih točkah	13,50
Indeks težavnosti	0,61
Indeks zanesljivosti	0,83
Indeks diskriminatornosti	0,27

Preizkus znanja iz slovenščine je letos opravljalo 68 učencev, kar je za 10 učencev manj kot lani (78 učencev). Število učencev, ki prostovoljno opravljajo preverjanje, se od leta 2014 zmanjšuje.

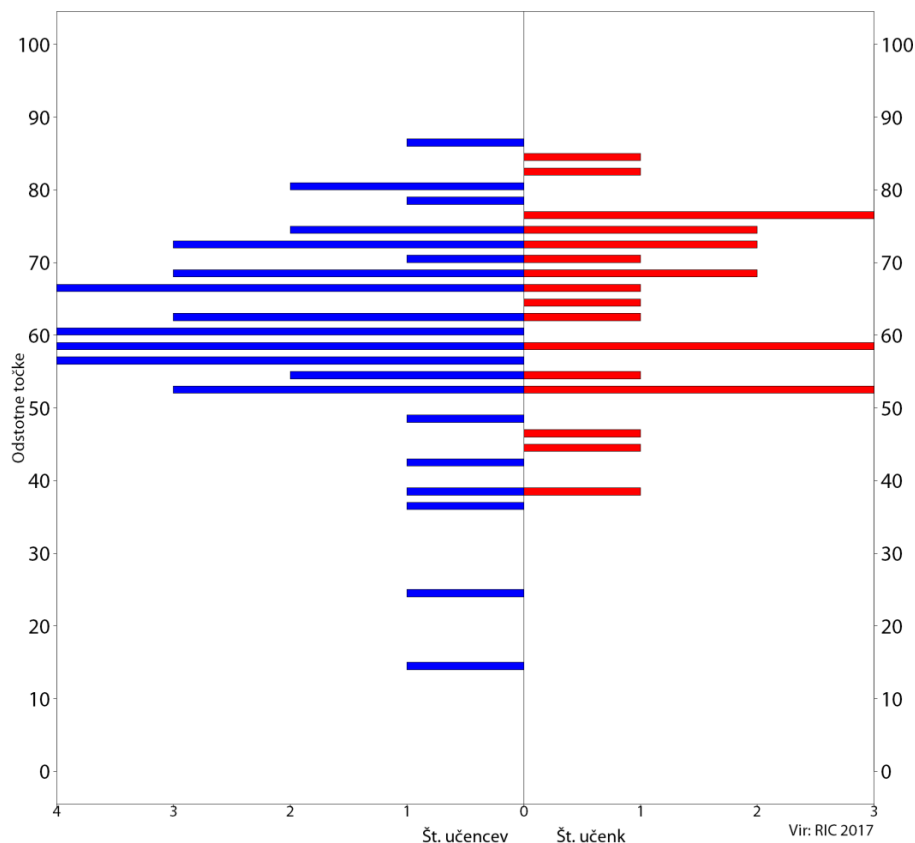
Od 50 možnih točk so učenci v povprečju osvojili 30,66 (61,32 %) točk. V prvem delu, kjer so lahko osvojili 30 od 50 točk, so učenci reševali naloge s pomočjo neumetnostnega besedila (vremenska napoved). V povprečju so osvojili 18,68 od 30 možnih točk. V drugem delu preizkusa je bilo izhodiščno umetnostno besedilo (Svetlana Makarovič, *Hrčkova hruška*). Od 20 možnih točk so učenci v povprečju osvojili 11,99 točke.

Minimalno število doseženih točk v celotnem preizkusu je bilo 7 (14 %), dosegel jih je en učenec. Dvanajst (24 %) točk je naslednji najslabši dosežek. Največ učencev je doseglo dosežek med 26 in 38 (52 in 76 %) točkami. Maksimalno število 43 točk (86 %) je dosegel le en učenec. Maksimalni dosežek je primerljiv z maksimalnim dosežkom preteklih preverjanj. Frekvenčna porazdelitev je torej levo asimetrična.

Povprečni indeks težavnosti celotnega preizkusa je 0,61. Glede na lanski preizkus bi lahko rekli, da je bil letošnji preizkus lažji, kar kaže tudi IT, ki je bil v lanskem letu 0,56.

Dosežki po spolu in regijah

Slika 4.4.1.1: Primerjava dosežkov učenk in učencev, slovenščina (NIS), 6. razred

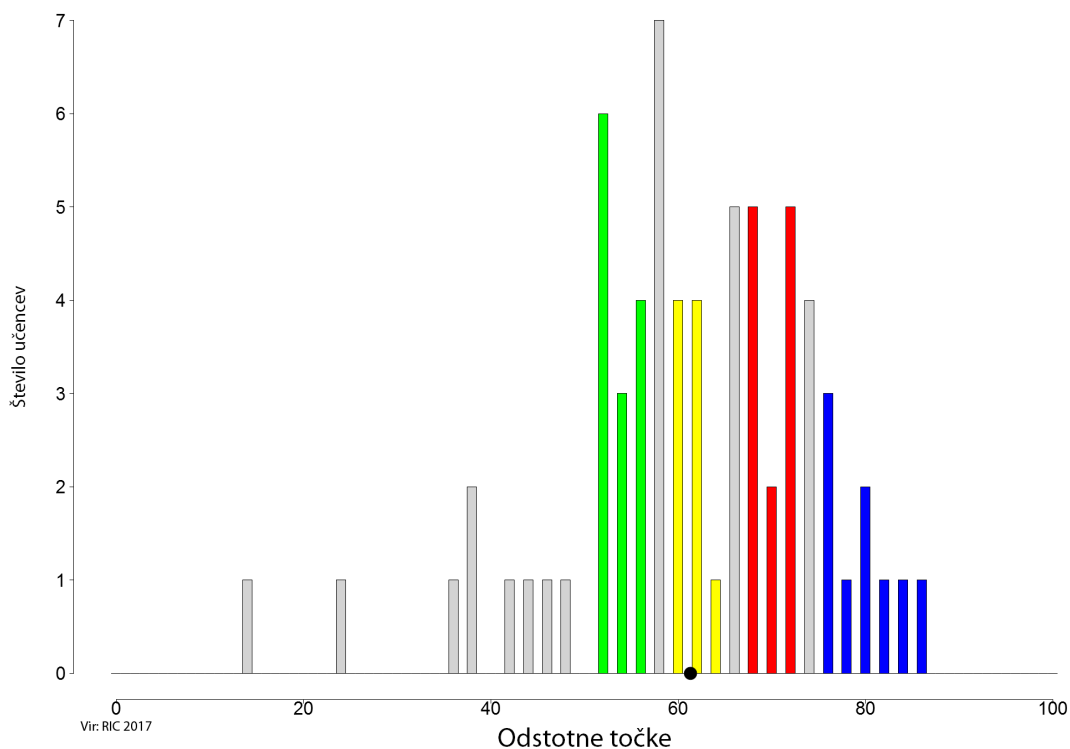

Preverjanje iz slovenščine je v 6. razredu opravljalo 25 deklic in 43 dečkov. Najvišji dosežek je dosegel deček, prav tako najnižji dosežek. Med dosežki po 50 % točkami na celotnem preizkusu znanja je delež deklic in dečkov približno enak. Prav tako je delež dečkov in deklic z dosežki nad 80 % točkami enak.

Največ šol in učencev se je preverjanja udeležilo iz osrednjeslovenske regije. V jugovzhodni Sloveniji, obalno-kraški, savinjski in zasavski regiji pa se je udeležila preverjanja samo po ena šola. Dosežki učencev po regijah so zato zelo težko primerljivi.

Opisi dosežkov učencev na nacionalnem preverjanju znanja v 6. razredu

Slika 4.4.1.2: Porazdelitev točk pri slovenščini (NIS), 6. razred

ZELENO OBMOČJE

V zeleno območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo spodnjo mejo četrtnine dosežkov.

NEUMETNOSTNO BESEDILO

Vsebine:

V večini nalog se je preverjalo znanje neumetnostnega besedila (dvanajst postavk), pri eni nalogi (dve postavki) pa znanje jezika.

Taksonomske stopnje:

Pri šestih nalogah (enajst postavk) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje), pri dveh nalogah (tri postavke) na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja).

Tipi nalog:

Največ je nalog alternativnega tipa, sledijo naloge obkroževanja in naloge kratkega odgovora.

Učenci:

- prepoznajo vrsto besedila (**naloga 01.1**);
- odgovarjajo na vprašanja o bistvenih podatkih iz besedila – o preprostih in v besedilu lahko prepoznavnih podatkih (**naloge 02.1, 03.1 in 04.2**);
- v besedilu prepoznajo bistveni podatek (**naloge 05.1, 5.2, 05.3 in 05.4**);
- v besedilu prepoznajo bistveni podatek – prepoznajo nekaj piktogramov (**naloge 06.1, 06.2 in 06.4**);
- odgovarjajo na vprašanja o podatkih iz besedila – prepoznajo namen in temo besedila (**naloga 07.1**);
- besedam poiščejo nasprotni pomen (**nalogi 09.1 in 09.2**).

Učenci med danimi odgovori poiščejo pravi odgovor, prepoznajo pravilne trditve in namen besedila ter določijo protipomenke.

Zgled:

naloga 1.03

UMETNOSTNO BESEDILO

Vsebine:

Z nalogami se je preverjalo znanje umetnostnega besedila (štiri postavke).

Taksonomske stopnje:

Pri dveh nalogah (štiri postavke) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje).

Tipi nalog:

V zelenem območju je ena naloga obkroževanja in ena naloga alternativnega tipa.

Učenci:

- odgovarjajo na vprašanja o bistvenih podatkih iz besedila – o eni glavni književni osebi (**naloga 02.1**);
- v besedilu prepoznajo bistveni podatek (**naloge 3.1, 03.2 in 03.4**).

Učenci v besedilu prepoznajo eno od glavnih književnih oseb in pravilne trditve o osnovnih podatkih iz umetnostnega besedila.

Zgled:

naloga 2.03

RUMENO OBMOČJE

V rumeno območje spadajo učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo mejo *med polovicama dosežkov*.

NEUMETNOSTNO BESEDILO

Vsebine:

V rumeno območje sta se uvrstili dve **nalogi** (dve postavki), ki sta preverjali znanje ob branju neumetnostnega besedila in ena naloga (ena postavka), ki je preverjala znanje jezika.

Taksonomske stopnje:

Pri dveh nalogah (dve postavki) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje), pri eni nalogi (ena postavka) pa na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja).

Tipi nalog:

V rumenem območju so naloge tipa obkroževanja, alternativnega tipa in kratkih odgovorov.

Učenci:

- odgovarjajo na vprašanja o bistvenih podatkih iz besedila – o podatkih, ki jih pridobijo s ponovnim branjem (**naloga 04.1**);
- v besedilu prepoznajo bistveni podatek – nekoliko bolj kompleksen podatek (**naloga 05.5**);
- uporabijo časovne glagolske oblike – sedanjik (**naloga 11.1**).

Učenci natančneje berejo besedilo in uporabijo glagol v sedanjiku.

Zgled:

naloga 1.05.5

UMETNOSTNO BESEDILO

Vsebine:

V rumeno območje se je uvrstilo sedem nalog (devet postavk), ki so preverjale znanje ob branju umetnostnega besedila.

Taksonomske stopnje:

Pri štirih nalogah (pet postavk) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje) in pri treh nalogah (štiri postavke) na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja).

Tipi nalog:

V rumenem območju so naloge tipa obkroževanja, dopolnjevanja, alternativnega tipa in kratkega odgovora.

Učenci:

- odgovarjajo na vprašanja o bistvenih podatkih besedila – o avtorju (naloge 01.1), o vseh glavnih književnih osebah (**naloga 02.2**);
- v besedilu prepoznajo bistveni podatek – s ponovnim branjem (**naloga 03.3**);
- v besedilu prepoznajo bistveni podatek – ravnanje književne osebe (**nalogi 04.1 in 04.2**);
- zaznajo značajsko lastnost književne osebe – nekaj značajskih lastnosti (**nalogi 05.1 in 05.2**);
- pojasnijo vzrok za ravnanje književne osebe – navedejo le en razlog (**naloga 06.1**);
- navedejo rimo, ki se konča na samoglasnik (**naloga 07.1**).

Odgovarjajo na vprašanja o bistvenih podatkih besedila, avtorju in književnih osebah. Zaznajo značajske lastnosti književnih oseb in razumejo razloge za njihovo ravnanje. Najdejo preproste rime.

Zgled:

naloga 2.04

RDEČE OBMOČJE

V rdeče območje spadajo učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo mejo *zgornje četrtine* dosežkov.

NEUMETNOSTNO BESEDILO

Vsebine:

V rdeče območje so se uvrstile tri naloge (štiri postavke). Ena naloga (dve postavki) je preverjala znanje neumetnostnega besedila, dve nalogi (dve postavki) pa sta preverjali znanje jezika.

Taksonomske stopnje:

Pri eni nalogi (dve postavki) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje), pri dveh nalogah (dve postavki) pa uporabo miselnih procesov na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja).

Tipi nalog:

V rdečem območju so naloge alternativnega tipa in tipa kratkih odgovorov.

Učenci:

- v besedilu prepoznajo bistveni podatek – prepoznajo vse piktograme (**nalogi 06.3 in 06.5**);
- vsakdanjim besedam poiščejo nadpomenko (**naloga 08.2**);
- uporabijo časovne glagolske oblike – prihodnjik (**naloga 11.2**).

Učenci natančneje berejo besedilo in dodatke k besedilu (zemljevid, piktogram) ter so že nekoliko bolj zanesljivi pri izkazovanju jezikovnega znanja.

Zgled:

naloga 1.08.2

Opomba: 1. postavka naloge se je uvrstila nad modro območje.

UMETNOSTNO BESEDILO

Vsebine:

V rdeče območje sta se uvrstili dve nalogi (dve postavki).

Taksonomske stopnje:

Pri eni nalogi (ena postavka) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje) in pri eni nalogi (ena postavka) na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja).

Tipi nalog:

V rdečem območju sta nalogi kratkega odgovora.

Učenci:

- odgovarjajo na vprašanja o bistvenih podatkih besedila – o naslovu besedila (**naloga 01.2**);
- pojasnijo vzrok – več vzrokov za ravnanje književne osebe (**naloga 06.2**).

Odgovarjajo na vsa vprašanja o bistvenih podatkih besedila, izkažejo razumevanje dogajanja in ravnanja književnih oseb.

Zgled:

naloga 2.06.2

MODRO OBMOČJE

V modro območje spadajo učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo mejo *zgornje desetine dosežkov*.

NEUMETNOSTNO BESEDILO**Vsebine:**

V modro območje so se uvrstile tri naloge (tri postavke), ki so preverjale znanje jezika.

Taksonomske stopnje:

Pri treh nalogah (tri postavke) smo preverjali uporabo miselnih procesov na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja).

Tipi nalog:

Znanje smo preverjali z nalogami kratkega odgovora.

Učenci:

- besedam poiščejo nadpomenko – besedam, povezanim z izhodiščnim besedilom (**naloga 08.1**);
- napišejo vprašalnico – za osebo (**naloga 10.1**);
- uporabijo časovne glagolske oblike – preteklik (**naloga 11.3**).

Učenci so zanesljivi pri izkazovanju jezikovnega znanja.

Zgled:

naloga 1.10.1

UMETNOSTNO BESEDILO**Vsebine:**

V modro območje sta se uvrstili dve nalogi (dve postavki), ki sta preverjali razumevanje in presojanje dejstev umetnostnega besedila.

Taksonomske stopnje:

Pri eni nalogi (ena postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja), pri eni nalogi (ena postavka) pa na III. taksonomski stopnji (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog:

Znanje smo preverjali z nalogo kratkega odgovora in nalogo zapisa kratkega odgovora.

Učenci:

- zaznajo značjsko lastnost književne osebe – zaznajo vse lastnosti (**naloga 05.3**);
- napišejo krajše književno besedilo – nadaljujejo zgodbo (**naloga 08.1**).

Učenci izkazujejo bogatejši besedni zaklad in znajo vsebinsko nadaljevati zgodbo.

Zgled:

naloga 2.08

Opomba: V modro območje se je uvrstila le 1. postavka, 2. in 3. postavka sta nad modrim območjem.

V to območje spadajo naloge, ki jih tudi učenci z najvišjimi dosežki niso rešili s 65-odstotno uspešnostjo.

NEUMETNOSTNO BESEDILO

Vsebine:

Z nalogami smo preverjali razumevanje in poustvarjanje neumetnostnega besedila (pet postavk) ter znanje jezika (ena postavka).

Taksonomske stopnje:

Pri dveh nalogah (dve postavki) smo preverjali uporabo miselnih procesov na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja) in pri eni nalogi (štiri postavke) na III. taksonomski stopnji (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog:

Nad modrim območjem je ena naloga obkroževanja, ena naloga kratkega odgovora in naloge zapisa kratkega odgovora.

Učenci so manj uspešni pri:

- odgovarjanju na vprašanja o podatkih iz besedila – sklepanju o namenu besedila (**naloga 07.2**);
- postavljanju vprašalnice – o predmetu (**naloga 10.2**);
- pisanju krajšega preprostega besedila – pri uporabi glavnih značilnosti vremenske napovedi (**naloga 12.1**) in ključnih besed (**naloga 12.2**);
- zapisu zaokroženega povezanega besedila (**naloga 12.3**);
- zapisu zahtevanega števila slovnično in pravopisno pravilnih povedi (**naloga 12.4**).

Pri analizi nalog nad modrim območjem lahko ugotovimo, da učenci niso zanesljivi pri iskanju podatkov, o katerih mora sklepati iz besedila. Pri samostojnem tvorjenju kratkega neumetnostnega besedila (npr. vremenska napoved) nezanesljivo uporabljajo vsa slovnična in pravopisna pravila.

Zgled:

naloga 1.07

UMETNOSTNO BESEDILO

Vsebine:

Z dvema nalogama (tri postavke) smo preverjali poustvarjanje umetnostnega besedila.

Taksonomske stopnje:

Pri eni nalogi (ena postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja) in pri eni nalogi (dve postavki) na III. taksonomski stopnji (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog:

Nad modrim območjem so naloge kratkega odgovora in zapisa kratkega odgovora.

Učenci so manj uspešni pri:

- navajanju rim na soglasnik (**naloga 07.2**);
- zapisu zaokroženega povezanega besedila (**naloga 08.2**);
- zapisu zahtevanega števila slovnično in pravopisno pravilnih povedi (**naloga 08.3**).

Pri analizi nalog nad modrim območjem lahko ugotovimo, da učenci ne najdejo rime na soglasnik. So nezanesljivi pri samostojnem zapisu zaokroženega ter povezanega besedila in pri uporabi vseh slovničnih in pravopisnih pravil v tem zapisu.

Zgled:

naloga 2.07.2

Specifikacijska tabela preizkusa znanja

Preglednica 4.4.1.3: Specifikacijska tabela, slovenščina (NIS), 6. razred

Naloga	Točke	Vsebina	Cilj – učenec	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Območje	IT	ID	
I. DEL (Neumetnostno besedilo: <i>Vremenska napoved</i> , prirejeno po ARSO, www.rzs-hm.si , pridobljeno 19. 1. 2017.)									
1	01.1	1	Neumetnostno besedilo	prepozna vrsto besedila;	M	I.	zeleno	0,79	0,23
2	02.1	1	Neumetnostno besedilo	odgovarja na vprašanja o bistvenih podatkih iz besedila;	M	I.	zeleno	0,81	0,31
3	03.1	1	Neumetnostno besedilo	odgovarja na vprašanja o bistvenih podatkih iz besedila;	M	I.	zeleno	0,90	0,40
4	04.1	1	Neumetnostno besedilo	odgovarja na vprašanja o podatkih iz besedila;	M	I.	rumeno	0,66	0,39
	04.2	1	Neumetnostno besedilo	odgovarja na vprašanja o bistvenih podatkih iz besedila;	M	I.	zeleno	0,75	0,28
5. a	05.1	1	Neumetnostno besedilo	v besedilu prepozna bistveni podatek;	M	I.	zeleno	0,75	0,27
5. b	05.2	1	Neumetnostno besedilo	v besedilu prepozna bistveni podatek;	M	I.	zeleno	0,93	0,43
5. c	05.3	1	Neumetnostno besedilo	v besedilu prepozna bistveni podatek;	M	I.	zeleno	0,91	0,39
5. d	05.4	1	Neumetnostno besedilo	v besedilu prepozna bistveni podatek;	M	I.	zeleno	0,87	0,43
5. e	05.5	1	Neumetnostno besedilo	v besedilu prepozna bistveni podatek;	M	I.	rumeno	0,66	0,08
6. a	06.1	1	Neumetnostno besedilo	v besedilu prepozna bistveni podatek;	M	I.	zeleno	0,84	0,19
6. b	06.2	1	Neumetnostno besedilo	v besedilu prepozna bistveni podatek;	M	I.	zeleno	0,79	0,34
6. c	06.3	1	Neumetnostno besedilo	v besedilu prepozna bistveni podatek;	M	I.	rdeče	0,65	0,18
6. d	06.4	1	Neumetnostno besedilo	v besedilu prepozna bistveni podatek;	M	I.	zeleno	0,76	-0,06
6. e	06.5	1	Neumetnostno besedilo	v besedilu prepozna bistveni podatek;	M	I.	rdeče	0,74	0,10
7	07.1	1	Neumetnostno besedilo	odgovarja na vprašanja o podatkih iz besedila;	S	II.	zeleno	0,71	0,14
	07.2	1	Neumetnostno besedilo	odgovarja na vprašanja o podatkih iz besedila;	S	II.	nad modrim	0,59	-0,02
8. a	08.1	1	Jezik	besedam poišče nadpomenko;	S	II.	modro	0,57	0,29
8. b	08.2	1	Jezik	besedam poišče nadpomenko;	S	II.	rdeče	0,71	0,44
9. a	09.1	1	Jezik	besedam poišče nasprotni pomen;	S	II.	zeleno	0,88	0,11
9. b	09.2	1	Jezik	besedam poišče nasprotni pomen;	S	II.	zeleno	0,91	0,20
10. a	10.1	1	Jezik	napiše vprašalnico;	S	II.	modro	0,25	0,21
10. b	10.2	1	Jezik	napiše vprašalnico;	S	II.	nad modrim	0,19	0,25
11. a	11.1	1	Jezik	uporabi časovne glagolske oblike;	S	II.	rumeno	0,56	0,39
11. b	11.2	1	Jezik	uporabi časovne glagolske oblike;	S	II.	redeče	0,63	0,44
11. c	11.3	1	Jezik	uporabi časovne glagolske oblike;	S	II.	modro	0,56	0,39
12	12.1	1	Neumetnostno besedilo	napiše krajše preprosto besedilo;		III.	nad modrim	0,10	0,23
	12.2	1	Neumetnostno besedilo	napiše krajše preprosto besedilo;	S	III.	nad modrim	0,03	0,13
	12.3	1	Neumetnostno besedilo	napiše zaokroženo povezano besedilo;	S	III.	nad modrim	0,12	0,18
	12.4	1	Neumetnostno besedilo	napiše zahtevano število slovnično in pravopisno pravih povedi.	S	III.	nad modrim	0,06	0,26

Naloga	Točke	Vsebina	Cilj – učenec	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Območje	IT	ID	
II. DEL (Umetnostno besedilo: Svetlana Makarovič, <i>Hrčkova hruška</i> , Zbirka Svetlanovčki, Zlata mačja preja, https://sl.wikisource.org/wiki/Hr%C4%8Dkova_hru%C5%A1ka . Pridobljeno: 19. 1. 2017.)									
1. a	01.1	1	Umetnostno besedilo	odgovarja na vprašanja o bistvenih podatkih besedila;	M	I.	rumeno	0,78	0,50
1. b	01.2	1	Umetnostno besedilo	odgovarja na vprašanja o bistvenih podatkih besedila;	M	I.	rdeče	0,63	0,44
2	02.1	1	Umetnostno besedilo	odgovarja na vprašanja o bistvenih podatkih besedila;	M	I.	zeleno	0,81	0,22
	02.2	1	Umetnostno besedilo	odgovarja na vprašanja o bistvenih podatkih besedila;	M	I.	rumeno	0,53	0,27
3. a	03.1	1	Umetnostno besedilo	v besedilu prepozna bistveni podatek;	M	I.	zeleno	0,90	0,43
3. b	03.2	1	Umetnostno besedilo	v besedilu prepozna bistveni podatek;	M	I.	zeleno	0,87	0,36
3. c	03.3	1	Umetnostno besedilo	v besedilu prepozna bistveni podatek;	M	I.	rumeno	0,68	0,16
3. d	03.4	1	Umetnostno besedilo	v besedilu prepozna bistveni podatek;	M	I.	zeleno	0,85	0,22
4. a	04.1	1	Umetnostno besedilo	v besedilu prepozna bistveni podatek;	M	I.	rumeno	0,75	0,51
4. b	04.2	1	Umetnostno besedilo	v besedilu prepozna bistveni podatek;	M	I.	rumeno	0,82	0,54
5	05.1	1	Umetnostno besedilo	zazna značajsko lastnost književne osebe;	S	II.	rumeno	0,54	0,30
	05.2	1	Umetnostno besedilo	zazna značajsko lastnost književne osebe;	S	II.	rumeno	0,62	0,15
	05.3	1	Umetnostno besedilo	zazna značajsko lastnost književne osebe;	S	II.	modro	0,38	0,40
6	06.1	1	Umetnostno besedilo	pojasni vzrok za ravnanje književne osebe;	S	II.	rumeno	0,66	0,36
	06.2	1	Umetnostno besedilo	pojasni vzrok za ravnanje književne osebe;	S	II.	rdeče	0,50	0,35
7. a	07.1	1	Umetnostno besedilo	navede rimo;	S	II.	rumeno	0,74	0,13
7. b	07.2	1	Umetnostno besedilo	navede rimo;	S	III.	nad modrim	0,29	0,04
8	08.1	1	Umetnostno besedilo	napiše krajše književno besedilo;	S	III.	modro	0,37	0,32
	08.2	1	Umetnostno besedilo	napiše zaokroženo povezano besedilo;	S	III.	nad modrim	0,21	0,22
	08.3	1	Umetnostno besedilo	napiše zahtevano število slovnično in pravopisno pravih povedi.	S	III.	nad modrim	0,06	0,11

LEGENDA:

Naloga: zapisana oznaka vsakega vprašanja/dela naloge/naloge; povzeto po preizkusu znanja, po *Navodilih za vrednotenje* in po programu za e-vrednotenje;

Točke: zapisano maksimalno število točk vprašanja/dela naloge/naloge;

Vsebina: zapisana vrsta besedila, z uporabo katere rešujemo vprašanje/del naloge/nalogo: neumetnostno besedilo in umetnostno besedilo oziroma JEZIK, če z vprašanjem/delom naloge/nalogo preverjamo slovnična in pravopisna pravila;

Cilj – učenec: zapisan cilj, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po učnem načrtu;

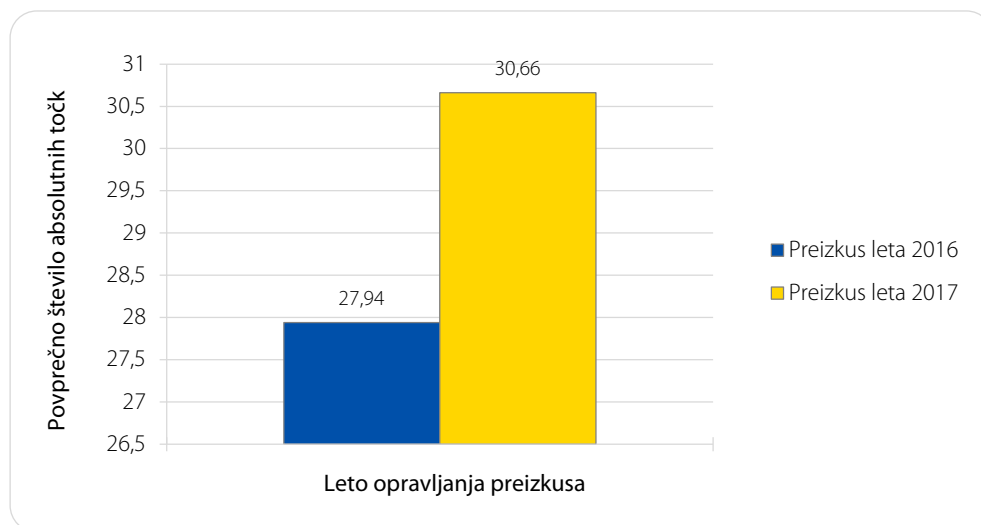
Standard znanja: zapisan standard znanja, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga: M – minimalni, T – temeljni; povzeto po učnem načrtu;

Taksonomska stopnja (po Bloomu): zapisana taksonomska stopnja vprašanja/dela naloge/naloge: I. – znanje in prepoznavanje, II. – razumevanje in uporaba, III. – analiza in sinteza ter vrednotenje;

Območje: zapisno območje, v katero se je uvrstilo vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po *Opisih dosežkov učencev 9. razreda pri NPZ-ju v prilagojenem izobraževalnem programu z NIS-om*.

Analiza dosežkov po vsebinskih področjih glede na indeks težavnosti

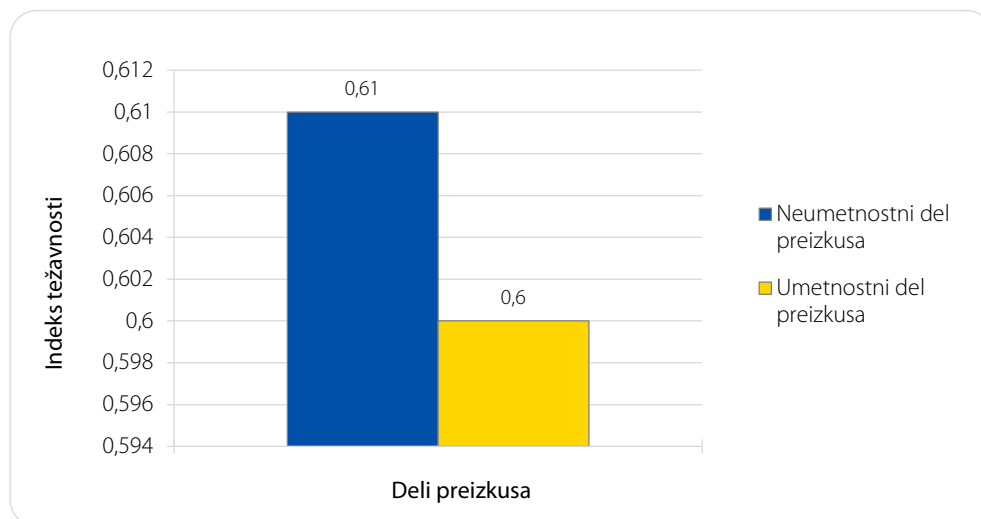
Slika 4.4.1.3: Dosežki učencev v letih 2016 in 2017 glede na indeks težavnosti

Letos so učenci v povprečju dosegli 30,66 točke (61,32 %) od skupaj možnih 50 točk, torej več kot lani in podobno kot leta 2015. Indeks težavnosti (IT) preizkusa leta 2017 znaša 0,61 (lani 0,56), kar pomeni, da je bil letošnji preizkus lažji od lanskega.

Preizkus znanja je sestavljen iz dveh delov. V prvem delu so učenci reševali naloge ob branju neumetnostnega besedila (vremenska napoved), v drugem delu pa ob branju umetnostnega besedila (*Hrčkova hruška*, Svetlana Makarovič).

Slika 4.4.1.4: Dosežki učencev v različnih delih preizkusa glede na indeks težavnosti

Dosežki učencev pri reševanju neumetnostnega dela preizkusa (IT = 0,61) so v povprečju podobni dosežkom učencev pri reševanju umetnostnega dela (IT = 0,60).

Med nalogami, vezanimi na branje **neumetnostnega besedila** (8 nalog, 21 točk), so učenci v celoti najuspešneje rešili **3. nalogo**, pri kateri so odgovarjali na vprašanja o bistvenih podatkih iz besedila in je bila tipa obkroževanje na prvi taksonomski stopnji. Najmanj uspešni v preizkusu so bili pri **12. nalogi**. Napisati so morali kratek sestavek ter uporabiti slovnična in pravopisna pravila. Gre za zapis kratkega odgovora in preverjanje učnega cilja na tretji taksonomski stopnji. V primerjavi s preteklimi leti so bili učenci letos še nekoliko manj uspešni pri opisani nalogi. Morda je zapis vremenske napovedi z danimi podatki prezahtevna oblika neumetnostnega besedila za 6. razred, saj poleg slovnično in pravopisno pravilnega zapisa zahteva od učencev še pravilno uporabo pojmov, povezanih z vremenskimi pojavi.

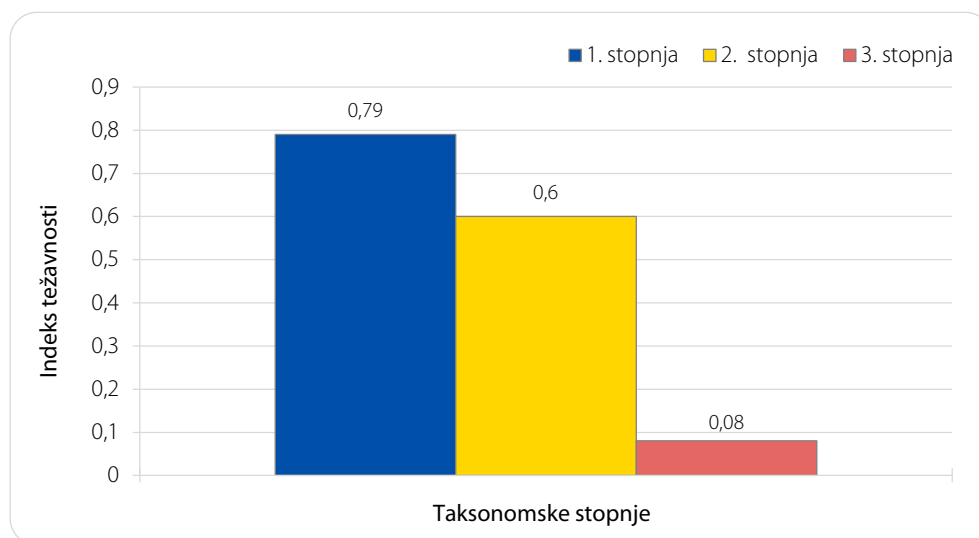
Med nalogami, ki preverjajo **slovnično znanje in pravopis** (4 naloge in 9 točk), so bili učenci najbolj uspešni pri **9. nalogi**, kjer so morali besedam poiskati nasprotni pomen. Najmanj uspešni pa so bili pri **10. nalogi**, kjer so morali napisati ustrezno vprašalnico. Pri obeh nalogah gre za preverjanje učnega cilja na drugi taksonomski stopnji, tipa kratek odgovor.

Med nalogami, vezanimi na branje **umetnostnega besedila** (8 nalog in 20 točk), so učenci v celoti najuspešneje rešili **3. nalogo**, pri kateri so morali v besedilu prepoznati bistveni podatek in je bila alternativnega tipa na prvi taksonomski stopnji. Najmanj uspešni so bili pri reševanju **8. naloge**, pri kateri so morali napisati krajše, zaokroženo in povezano književno besedilo (nadaljevanje zgodbe) ter upoštevati osnovna pravopisna in slovnična pravila. Gre za zapis kratkega odgovora in preverjanje učnega cilja na tretji taksonomski stopnji.

Analiza dosežkov nalog po taksonomskih stopnjah glede na indeks težavnosti

Analiza dosežkov nalog po taksonomskih stopnjah glede na indeks težavnosti – **neumetnostno besedilo**

Slika 4.4.1.5: Dosežki učencev po taksonomskih stopnjah glede na indeks težavnosti pri neumetnostnem besedilu

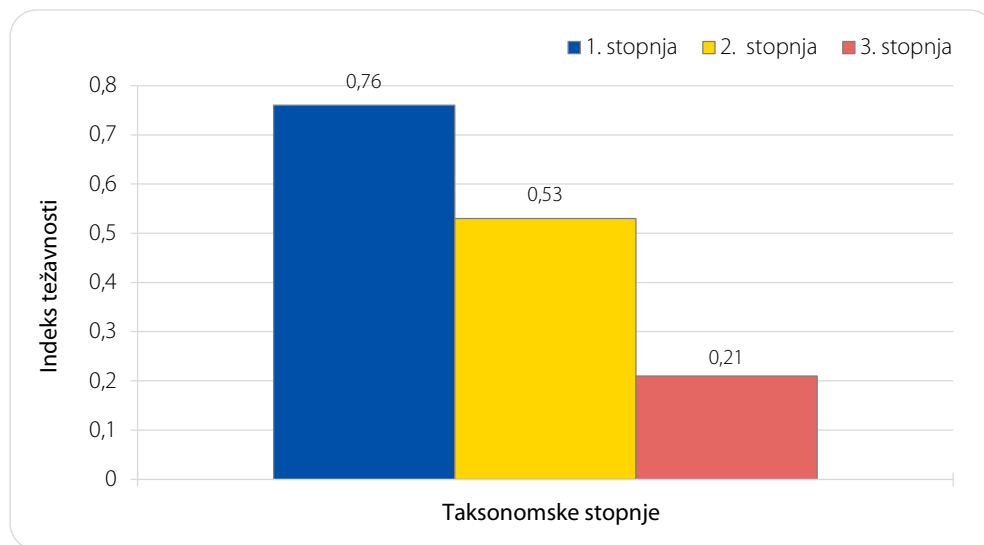
S slike 4.4.1.5 je razvidno, da težavnost nalog s taksonomskimi stopnjami narašča, tako kot v preteklih letih, s to razliko, da letos izstopajo naloge na tretji taksonomski stopnji. Učenci so najboljše rešili naloge, ki so preverjale miselne procese na prvi taksonomski stopnji (IT = 0,79), slabše naloge, ki so preverjale miselne procese na drugi taksonomski stopnji (IT = 0,60), najmanj uspešni pa so bili pri nalogah, ki so preverjale miselne procese na tretji taksonomski stopnji (IT = 0,08).

Na **prvi taksonomski stopnji**, kjer smo preverjali učne cilje na ravni prepoznavanja, je bilo 6 nalog, ovrednotenih s 15 točkami. Najuspešneje so rešili postavke **1.03.1**, **1.05.2** in **1.05.3**. Naloga tri je bila tipa obkroževanja, oba dela pete naloge pa alternativnega tipa. Vse tri naloge so bile vezane na prepoznavanje bistvenih podatkov iz besedila. Najslabše rešeni sta bili postavki **1.06.3** in **1.06.5**, verjetno zaradi tega, ker so morali učenci pri omenjeni nalogi uporabiti piktograme z vremenske slike (zahtevnejša oz. manj očitna podatka z vremenske slike).

Na **drugi taksonomski stopnji**, kjer smo preverjali učne cilje na ravni razumevanja in uporabe, je bilo 5 nalog, ovrednotenih z 11 točkami in so jih učenci slabše rešili kot naloge na prvi taksonomski stopnji. Razen 7. so vse naloge preverjale slovnično in pravopisno znanje. Učenci so najuspešneje rešili postavko **1.09.2**, kjer so morali dani besedi napisati besedo z nasprotnim pomenim, naloga je bila tipa kratek odgovor. Najslabše so rešili **10. nalogo**, pri kateri so morali učenci napisati vprašalnico (oseba, predmet). Naloga je tipa kratek odgovor. Očitno imajo učenci s postavljanjem ustrezne vprašalnice velike težave. V teoriji poznajo vprašalnice, ki pa jih v praksi ne znajo ustrezno uporabiti.

Na **tretji taksonomski stopnji**, kjer smo preverjali učne cilje na ravni samostojne interpretacije in vrednotenja, je bila **12. naloga**, ovrednotena s 4 točkami, in je bila pričakovano najslabše rešena. Dejstvo je, da imajo učenci vsa leta največ težav z uporabo slovničnih in pravopisnih pravil pri tvorjenju zaokroženega besedila v vsaj petih povedih. Tokrat pa so imeli težave tudi s tvorjenjem samega besedila.

Slika 4.4.1.6: Dosežki učencev po taksonomski stopnjah glede na indeks težavnosti pri umetnostnem besedilu

S slike 4.4.1.6 je razvidno, da tako kot v prvem delu preizkusa tudi letos težavnost nalog s taksonomskimi stopnjami narašča. Učenci so uspešno rešili naloge na prvi stopnji ($IT = 0,79$). Izrazito slabše pa so rešili naloge na drugi ($IT = 0,53$) in na tretji taksonomski stopnji ($IT = 0,21$).

Na **prvi taksonomski stopnji**, kjer smo preverjali učne cilje na ravni znanja in poznavanja, so bile 4 naloge, ovrednotene z 10 točkami. Učenci so najuspešnejše rešili **3. nalogo**, ki je preverjala prepoznavanje bistvenih podatkov iz besedila, alternativnega tipa. Verjetno zato, ker so podatki v tej nalogi dokaj očitni, razen v 3. postavki te naloge, ki se je nanašala na ravnanje druge književne osebe, kot v prvih dveh postavkah. Najslabše so rešili **2. nalogo**, pri kateri so morali odgovoriti na vprašanje o bistvenih podatkih iz besedila in je bila tipa obkroževanje. Učenci so pri omenjeni nalogi morali prepoznati književne osebe, a glavno in eno od stranskih književnih oseb. Verjetno je bila zato naloga tudi različno uspešno rešena.

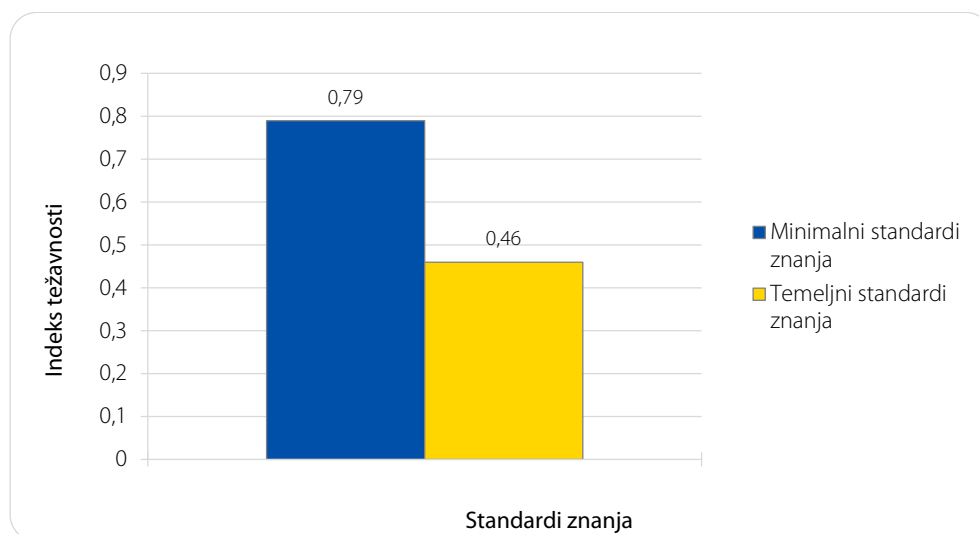
Na **drugi taksonomski stopnji**, kjer smo preverjali učne cilje na ravni razumevanja in uporabe, so bile 3 naloge, ovrednotene s 7 točkami. Učenci so najuspešnejše rešili postavko **2.07.1**, pri kateri so morali navesti preprosto rimo, najslabše rešena pa je bila postavka **2.07.2**, pri kateri so morali navesti zahtevnejšo rimo. Obe nalogi sta bili tipa kratek odgovor.

Na **tretji taksonomski stopnji**, kjer smo preverjali učne cilje na ravni samostojne interpretacije in vrednotenja besedila (nadaljevanje prebranega besedila), je bila ena naloga, ovrednotena s 3 točkami. Pri postavkah **2.08.1**, **2.08.2** in **2.08.3** so morali učenci zapisati kratko zaokroženo in povezano književno besedilo. Kot lani je bila tudi letos to druga najslabše rešena naloga. Podobno kot v prvem delu preizkusa lahko ugotovimo, da imajo učenci največ težav s funkcionalno uporabo slovničnih in pravopisnih pravil pri zapisu kratkega in preprostega poudarjalnega besedila. Kadar so usmerjeni v vsebino, delajo veliko slovničnih in pravopisnih napak, oz. ne upoštevajo slovničnih ter pravopisnih pravil.

Analiza dosežkov nalog po standardih znanja glede na indeks težavnosti

Analiza dosežkov nalog po standardih znanja glede na indeks težavnosti – **neumetnostno besedilo**

Slika 4.4.1.7: Dosežki učencev po standardih znanja glede na indeks težavnosti – neumetnostno besedilo

V prvem delu preizkusa je bilo 6 nalog, ovrednotenih s 15 točkami, ki so preverjale minimalne standarde znanja, in 6 nalog, ovrednotenih s 15 točkami, ki so preverjale temeljne standarde znanja ob branju neumetnostnega besedila.

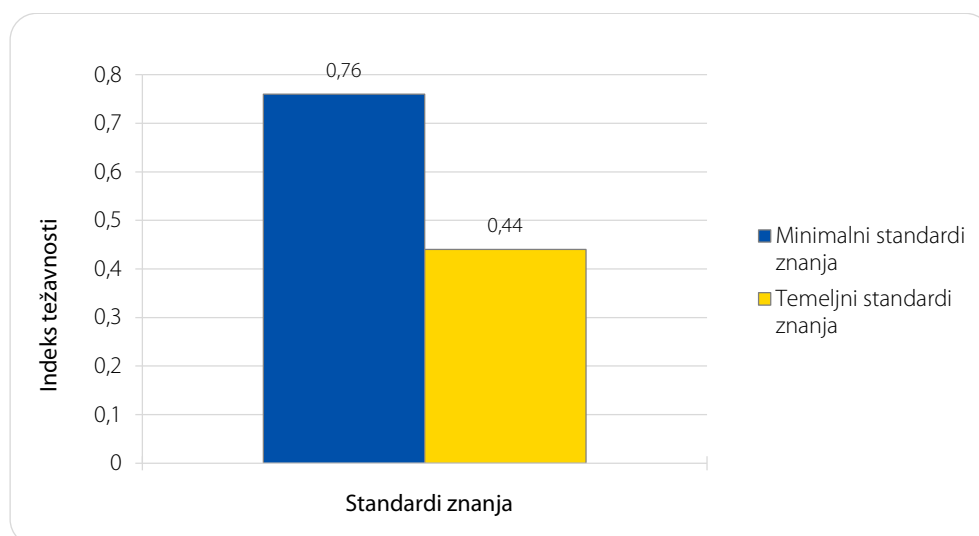
Učenci so podobno kot v preteklih letih bistveno uspešneje rešili naloge, ki so preverjale minimalne standarde znanja ($IT = 0,79$), kot naloge, ki so preverjale temeljne standarde znanja ($IT = 0,46$).

Naloge, ki so preverjale **minimalne standarde** znanja, so preverjale učne cilje s prve taksonomske stopnje, bile so različnih tipov nalog in so bile vse relativno podobno uspešno rešene.

Podobno kot v preteklih letih so učenci naloge, ki so preverjale **temeljne standarde** znanja slabše reševali. Naloge so preverjale učne cilje na drugi in tretji taksonomski stopnji. Učenci so najboljše rešili postavko **1.09.2**, ki je bila na drugi taksonomski stopnji, preverjala je učni cilj na ravni razumevanja in uporabe (besedi napisati nasprotni pomen) in gre za nalogo tipa kratek odgovor. Najslabše pa so rešili postavko **1.12.2**, ki je bila na tretji taksonomski stopnji, preverjala je učni cilj na ravni sinteze znanja (zapis krajšega preprostega besedila), tip naloge pa je zapis kratkega odgovora.

Analiza dosežkov nalog po standardih znanja glede na indeks težavnosti – **umetnostno besedilo**

Slika 4.4.1.8: Dosežki učencev po standardih znanja glede na indeks težavnosti – umetnostno besedilo

V drugem delu preizkusa, kjer so učenci reševali naloge ob umetnostnem besedilu so bile 4 naloge, ovrednotene z 10 točkami, ki so preverjale minimalne standarde znanja, in 4 naloge, ovrednotene z 10 točkami, ki so preverjale temeljne standarde znanja. Podobno kot v preteklosti so učenci bolje rešili naloge, ki so preverjale znanje minimalnih standardov. Gre za podobno sliko kot pri reševanju nalog ob neumetnostnem besedilu.

Naloge, ki so preverjale znanje **minimalnih standardov** ($IT = 0,76$), so bile na prvi taksonomski ravni in so bile vse relativno uspešno rešene.

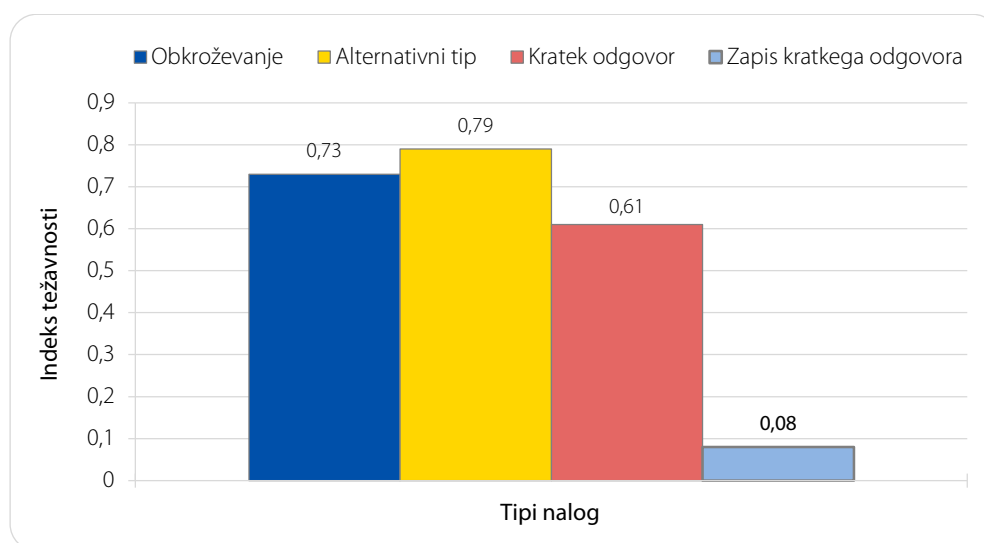
Naloge, ki so preverjale znanje **temeljnih standardov** ($IT = 0,44$), so bile na drugi in tretji taksonomski ravni. Najboljše rešena je bila naloga tipa kratek odgovor (2.07.1), ki je preverjala učni cilj na drugi taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba), navedbo preproste rime. Najslabše rešena pa je bila postavka 2.08.2, ki je preverjala učne cilje na tretji taksonomski stopnji (sinteza znanja), tipa zapis kratkega odgovora.

Bolj kot standard znanja verjetno na uspešnost reševanja vpliva taksonomija in tip naloge.

Analiza dosežkov nalog po tipih nalog glede na indeks težavnosti

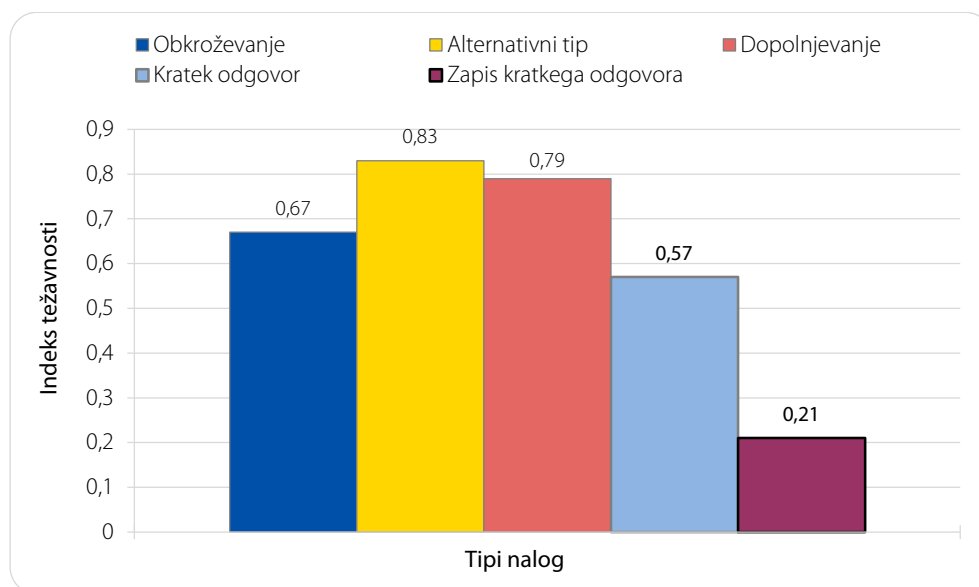
Analiza dosežkov nalog po tipih nalog glede na indeks težavnosti – **neumetnostno besedilo**

Slika 4.4.1.9: Dosežki učencev po tipih nalog glede na indeks težavnosti (neumetnostno besedilo)

Učenci so bili pri reševanju nalog ob **neumetnostnem besedilu** najuspešnejši pri nalogah alternativnega tipa (vse so bile na prvi taksonomski stopnji), nekoliko manj pri nalogah tipa obkroževanja (večina nalog je bila na prvi taksonomski stopnji), sledijo naloge tipa kratek odgovor (razen ene postavke so bile vse naloge na drugi taksonomski stopnji). Najslabše rešene so naloge tipa zapis kratkega odgovora (preverjale so učne cilje na tretji taksonomski stopnji).

Slika 4.4.1.10: Dosežki učencev po tipih nalog glede na indeks težavnosti (umetnostno besedilo)

Pri reševanju nalog ob **umetnostnem besedilu** izstopajo naloge alternativnega tipa in naloge dopolnjevanja, ki so bile najbolj rešene. Po uspešnosti sledijo naloge obkroževanja. Vse te naloge so preverjale učne cilje na prvi taksonomski stopnji. Nekoliko slabše so rešene naloge tipa kratak odgovor (večina nalog na drugi taksonomski stopnji). Najslabše rešene pa so tako kot v prvem delu preizkusa naloge tipa zapis kratkega odgovora (preverjale so učne cilje na tretji taksonomski stopnji).

Primerjava nalog po tipih nalog glede na vrsto besedila

Naloge **obkroževanja in alternativnega** tipa, ki so v glavnem preverjale učne cilje na prvi taksonomski stopnji in minimalne standarde znanja (tako v prvem kot v drugem delu preizkusa), so relativno podobno uspešno rešene. Ena naloga **dopolnjevanja** je le v drugem delu preizkusa in preverja učne cilje na prvi taksonomski stopnji ter minimalne standarde znanja. Naloge tipa **kratak odgovor** so v obeh delih preizkusa večinoma na drugi taksonomski stopnji in preverjajo v glavnem temeljne standarde znanja. Če primerjamo te naloge v prvem in drugem delu preizkusa, lahko ugotovimo, da so v drugem delu nekoliko slabše rešene. Naloge tipa **zapis kratkega odgovora** so v obeh delih preizkusa le na tretji taksonomski stopnji in so precej slabše rešene kot naloge ostalih tipov, pri neumetnostnem besedilu še nekoliko bolj izrazito.

Ugotovimo lahko, da se tudi pri tipih nalog kaže, da učenci približno enako uspešno rešujejo naloge ob neumetnostnem in umetnostnem besedilu, da (ne glede na vrsto besedila) težavnost narašča po taksonomskih stopnjah in da so učenci najmanj uspešni pri samostojnem tvorjenju – zapisu besedila ter pri uporabi naučenega znanja.

Sklepne ugotovitve

Letos so učenci v povprečju dosegli 30,66 točke (61,32 %) od skupaj možnih 50, indeks težavnosti (IT) preizkusa znaša 0,61 (lani 0,56), kar pomeni, da je bil letošnji preizkus nekoliko lažji od lanskega.

Dosežki učencev pri reševanju neumetnostnega dela preizkusa (IT = 0,61) so v povprečju podobni dosežkom učencev pri reševanju umetnostnega dela (IT = 0,60).

Iz dosežkov je razvidno, da težavnost nalog s taksonomskimi stopnjami narašča, ne glede na vrsto besedila (neumetnostno oz. umetnostno besedilo). Le rezultati na tretji taksonomski stopnji so v prvem delu preizkusa izrazito nižji kot v preteklih letih. Učenci imajo največ težav s funkcionalno uporabo slovničnih in pravopisnih pravil pri zapisu kratkega javnega poustvarjalnega besedila. Kadar so usmerjeni v vsebino, delajo veliko slovničnih in pravopisnih napak oziroma ne upoštevajo slovničnih ter pravopisnih pravil.

Učenci so ne glede na vrsto besedila (neumetnostno oz. umetnostno besedilo), podobno kot v preteklih letih, bistveno uspešneje rešili naloge, ki so preverjale minimalne standarde znanja, kot naloge, ki so preverjale temeljne standarde znanja. Naloge, ki so preverjale minimalne standarde znanja (v obeh delih preizkusa), so bile na prvi taksonomski ravni in so bile vse relativno uspešno rešene. Naloge, ki so preverjale temeljne standarde znanja, pa so bile na drugi in tretji taksonomski stopnji. Razvidno je, da težavnost narašča s taksonomsko stopnjo.

Po analizi dosežkov nalog po tipih nalog (glede na indeks težavnosti) lahko ugotovimo, da se tudi pri tipih nalog kaže, da učenci približno enako uspešno rešujejo naloge ob neumetnostnem in umetnostnem besedilu, da (ne glede na vrsto besedila) težavnost narašča po taksonomskih stopnjah in da so učenci najmanj uspešni pri samostojnem tvorjenju – zapisu besedila ter pri uporabi naučenega znanja.

PRILOGA 1**BESEDILO 1****VREMENSKA NAPOVED**

V majskih počitnicah so taborniki zopet pripravljali izlet. S kolesi so želeli na Krim, goro v bližini Ljubljane, ki je visoka okoli 1000 metrov. Tabornico Ano je skrbelo, kakšno bo vreme v sredo, 1. maja, zato je poslušala vremensko napoved na radiu.

Obiskala je tudi spletno stran Agencije Republike Slovenije za okolje www.rzs-hm.si in prebrala naslednje besedilo:

VREMENSKA NAPOVED V BESEDI, sredo, 1. MAJ

Napoved za Slovenijo

V sredo bo pretežno oblačno. Čez dan bo začel pihati jugozahodni veter. Najnižje jutranje temperature bodo od 9 do 18 °C, najvišje dnevne od 22 do 29 °C.

Obeti

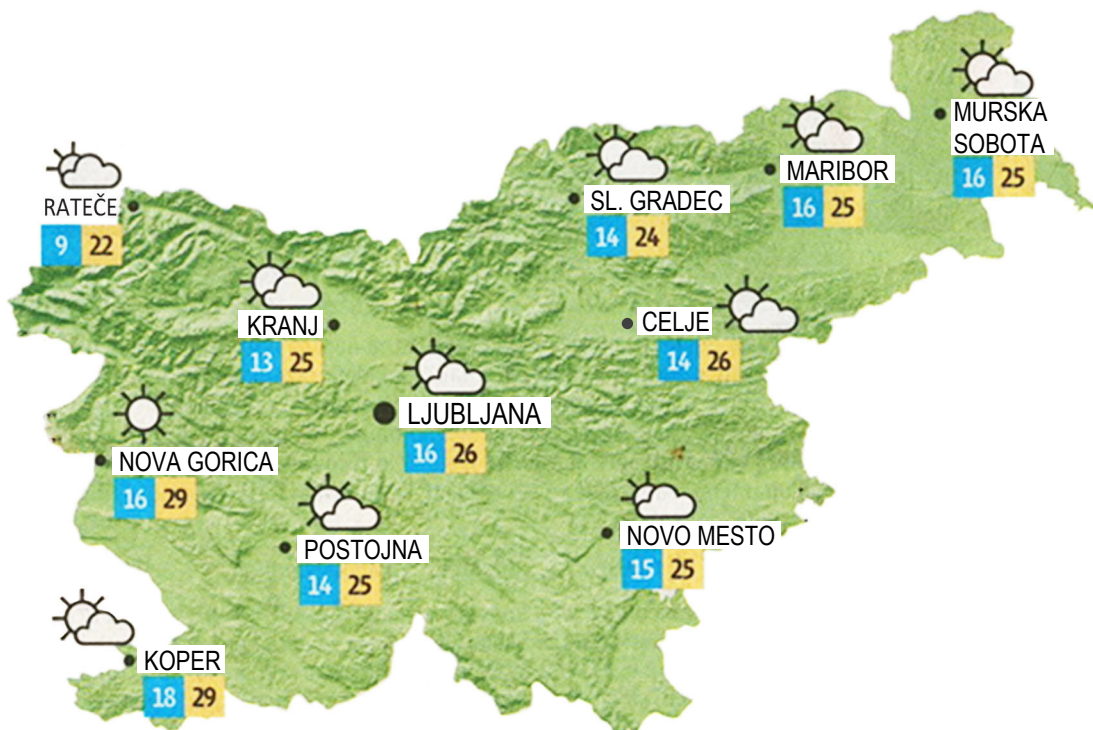
V četrtek bo večinoma sončno in toplo, le v zahodnih krajih se bo proti večeru že pooblačilo. Pihal bo južni veter. V petek bo v zahodnem in delu osrednje Slovenije oblačno s padavinami in z nevihtami, drugod pa bo še delno jasno in toplo.

SLOVAR:

°C – stopinj Celzija

1

VREMENSKA NAPOVED V SLIKI, sreda, 1. MAJ

LEGENDA:

pretežno oblačno

sončno

jutranje temperature **13** **25** popoldanske temperature

(Prirejeno po: ARSO, www.rzs-hm.si. Pridobljeno: 19. 1. 2017.)

PRILOGA 2

BESEDILO 2

Svetlana Makarovič

Hrčkova hruška

Hrček je našel hruško. Ogromno, dišečo, rumeno hruško. Zelo je bil vesel. Zdaj jo je hotel čim prej spraviti domov. Ampak hruška je bila tako velika in tako težka! Hrček je zagrizel v hruško in se pošteno najedel. Potem si je dal hruško na rame in se odpravil po poti. Uf, težka je bila, ta hruška. Že po nekaj korakih je omagal in jo spustil na tla. Potem jo je skušal s sprednjimi tačkami kotaliti po poti.

Priletela je Bzz osa. »Kako diši, kako diši!« je zavpila, »ali lahko malo obliznem?« »Pa daj,« je privolil hrček, »če bo hruške manj, jo bom lažje nesel!« Bzz osa je sedla na hruško in se do sitega najedla. Ko je odletela, si je hrček spet naložil hruško na rame. Malo lažja je že bila, ampak hrček se je spet utrudil.

Srečal je ježa. Jež je rekel: »Hrmf! Daj mi malo te hruške, daš?« »Izvoli,« ga je povabil hrček. In jež si je res izvolil privoščiti nekaj poštenih zalogajev. Hruška je imela zdaj že precejšnjo luknjo, dosti lažja pa ni bila. Jež je odšel, hrček pa spet hruško na rame – in je spet odnehal.

Priletel je kos in kavsnil v hruško. »Saj dovoliš?« je mimogrede pripomnil kos, ko je imel že poln kljun. »No ja. Ker si ravno ti,« je rekel hrček. In kos je kljuval in kljuval in kar ni hotel nehati. Hrček je dvignil hruško in opazil, da je veliko lažja. Zdaj jo je z lahkoto nesel, še tekel je lahko.

Pohitel je, da bi prišel čim prej domov. Ampak na sredi poti je stala drobna, lačna hrčica. Videla je hrčkovo hruško, pa si ni upala nič reči,

2

samo gledala je tako hrepeneče, da se je hrček nazadnje ustavil in odložil hruško na tla. Končno je hrček vprašal: »Si lačna?« Hrčica je plaho prikimala. »Ali si danes sploh že kaj jedla?« »Nič,« je šepnila hrčica. »In povrh vsega je danes moj rojstni dan ...« »Vse najboljše!« je zavpil hrček, »vse najboljše! In tole hruško ti podarim.« In je oddirjal.

Hrčica je gledala za njim in očke so se ji svetile. Potem je z obema tačicama objela hruško in začela glodati.

(Prirejeno po: S. Makarovič, Hrčkova hruška, Zbirka Svetlanovčki, Zlata mačja preja.
https://sl.wikisource.org/wiki/Hr%C4%8Dkova_hru%C5%A1ka. Pridobljeno: 19. 1. 2017.)

I. DEL

Pozorno preberi besedilo 1 in reši naloge.

1. Poimenuj vrsto besedila, ki si ga prebral.

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Besedilo je obrazec.
- B Besedilo je reklama.
- C Besedilo je javno obvestilo.
- D Besedilo je pismo.

(1 točka)

2. Na kateri spletni strani je Ana prebrala vremensko napoved?

Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

3. Koga je zanimala vremenska napoved v prebranem besedilu?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Vojake.
- B Tabornike.
- C Skavte.
- D Mornarje.

(1 točka)

1

4. Kakšna je napoved vremena za 1. maj?

Obkroži črko pred dvema pravilnima odgovoroma.

- A Pihal bo severni veter.
- B Vreme bo pretežno jasno.
- C Pihal bo jugozahodni veter.
- D Ponoči bo začelo deževati.
- E Najvišje dnevne temperature bodo od 22 do 29 °C.

(2 točki)

5. Ali so glede na besedilo spodaj zapisane trditve pravilne?

Če je trditev pravilna, obkroži DRŽI.

Če je trditev nepravilna, obkroži NE DRŽI.

a) V jesenskih počitnicah so taborniki pripravljali izlet.	DRŽI	NE DRŽI
b) S kolesi so želeli na Triglav.	DRŽI	NE DRŽI
c) Ana je poslušala vremensko napoved na radiu.	DRŽI	NE DRŽI
d) Najnižje jutranje temperature bodo od 9 do 15 °C.	DRŽI	NE DRŽI
e) V petek bo oblačno s padavinami in z nevihtami.	DRŽI	NE DRŽI

(5 točk)

6. Ali so glede na vremensko sliko zapisane trditve pravilne?

Če je trditev pravilna, obkroži DRŽI.

Če je trditev nepravilna, obkroži NE DRŽI.

a) V Ljubljani bodo dnevne temperature do 25 °C.	DRŽI	NE DRŽI
b) V Novi Gorici bo deževalo.	DRŽI	NE DRŽI
c) V Murski Soboti bo sončno.	DRŽI	NE DRŽI
d) V Kopru bo čez dan 29 °C.	DRŽI	NE DRŽI
e) V Ratečah bo zjutraj 9 °C.	DRŽI	NE DRŽI

(5 točk)

7. Zakaj je Ano zanimalo, kakšno bo vreme v prihodnjih dneh?

Obkroži črko pred dvema pravilnima odgovoroma.

A Ker bi rada šla na kolesarski maraton.

B Ker bi rada šla na morje.

C Ker bi rada šla na kolesarski izlet.

D Ker se bližajo poletne počitnice.

E Ker načrtuje izlet v naravi.

(2 točki)

1

8. Besedam v vsaki vrsti poišči nadpomenko.

Nadpomenko napiši na črto.

a) oblačno, deževno, jasno, sončno – _____

b) kolesarjenje, plavanje, tek, plezanje – _____

(2 točki)

9. Vsaki besedi poišči protipomenko.

Protipomenko napiši na črto.

a) mrzlo – _____

b) sever – _____

(2 točki)

10. Na črto napiši ustrezno vprašalnico glede na odgovor.

a) _____ je pred vrati? Sosed Marko.

b) _____ stoji na mizi? Steklена vaza.

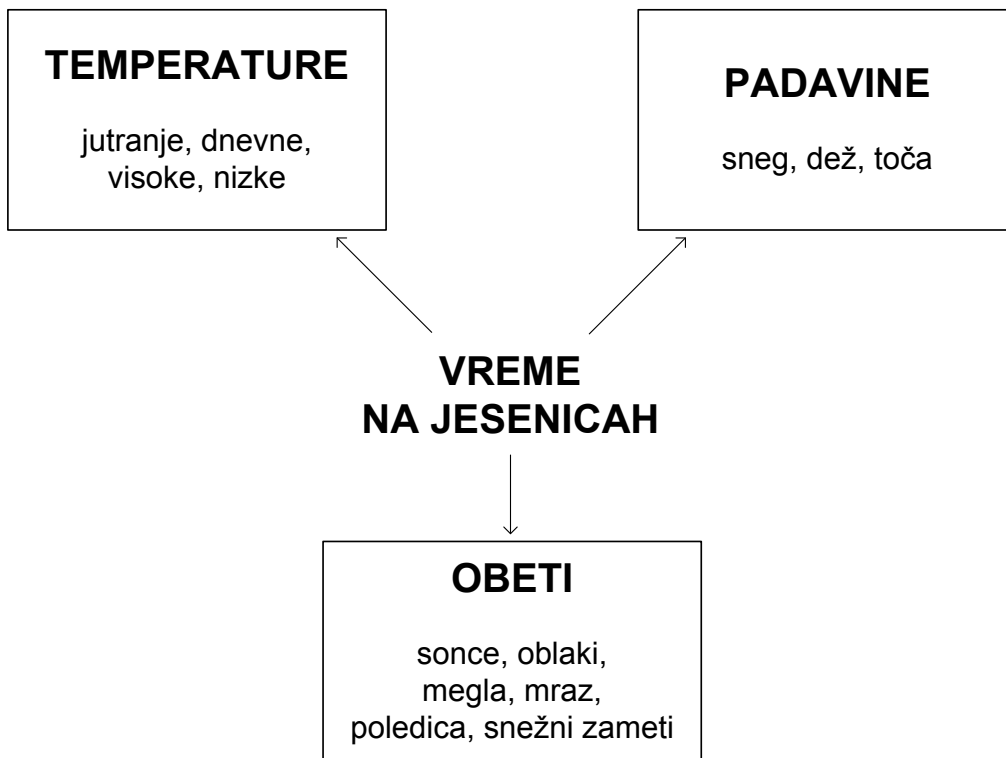
(2 točki)

11. Dopolni povedi. Na vsako črto zapiši besedo iz oklepaja v ustrezni obliki.

- a) Jan vsak teden (plesati) _____ v plesni skupini.
- b) Jan bo v torek (plesati) _____ na prireditvi.
- c) Jan je prejšnji mesec (plesati) _____
na državnem tekmovanju.

(3 točke)

12. Na črte napiši vremensko napoved za Jesenice za petek 16. januarja. Napiši vsaj pet povedi. V napoved vključi vsaj dva podatka iz posameznega okvirja miselnega vzorca.

(4 točke)

2

II. DEL

Pozorno preberi besedilo 2 in reši naloge.

1. a) Kdo je napisal prebrano besedilo?
Ime in priimek avtorja napiši na črto.

- b) Na črto napiši naslov prebranega besedila.

(2 točki)

2. Kdo nastopa v zgodbi?
Obkroži črko pred dvema pravilnima odgovoroma.

A Hrček.

B Čebela.

C Lastovica.

D Jež.

E Lisica.

(2 točki)

3. Ali so glede na prebrano besedilo spodaj zapisane trditve pravilne?

Če je trditev pravilna, obkroži DRŽI.

Če je trditev nepravilna, obkroži NE DRŽI.

a) Hrček je našel hruško, ki je bila velika in težka.	DRŽI	NE DRŽI
b) Hrček je brez težav prenašal hruško.	DRŽI	NE DRŽI
c) Jež je s prednjimi tačkami kotalil hruško po poti.	DRŽI	NE DRŽI
d) Bzz osa se je hruške do sitega najedla.	DRŽI	NE DRŽI

(4 točke)

4. Na črto dopolni vsako poved tako, da uporabiš ustrezno besedo iz oklepaja.

a) In (jež/lisjak) _____ si je res izvolil privoščiti nekaj poštenih zalogajev.

b) In (kos/detel) _____ je kluval in kluval in kar ni hotel nehati.

(2 točki)

2

5. Napiši tri lastnosti književne osebe, ki je na koncu dobila hruško. Izberi med spodaj naštetimi besedami. Odgovor napiši na črto.

glasna, tiha, jezna, hvaležna, plaha, požrešna

(3 točke)

6. Zakaj je hrček podaril hrčici hruško? Navedi dva razloga in ju napiši na črti.

Razlog 1: _____

Razlog 2: _____

(2 točki)

7. Na črto k vsaki besedi spodaj napiši ustrezno rimo.

a) HRUŠKA – _____

b) HRČEK – _____

(2 točki)

8. Hrčica se je odločila hrčku zahvaliti za darilo.

Na črte napiši nadaljevanje zgodbe v petih povedih.

[illegible]

(3 točky)

Skupno število točk preizkusa: 50

4.4.2 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja za učence v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom iz slovenščine v 9. razredu

Izhodišča in zasnova preizkusa znanja

Preizkus NPZ iz slovenščine je bil v šolskem letu 2016/17 sestavljen iz 24 nalog, razdeljenih na umetnostni in neumetnostni del. Upoštevani so bili cilji in standardi znanja, zapisani v *Učnem načrtu za prilagojen izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom*. V celotnem preizkusu je bilo možno doseči 50 točk.

Prvi del je zajemal 14 nalog, ki so jih učenci reševali s pomočjo neumetnostnega besedila (Jasna Merku, *Recept za lepilo in okrasni papir*). Drugi del, ki je zajemal 10 nalog, pa se je navezoval na umetnostno besedilo (Janez Trdina, *Škrat*). Naloge tega dela so v veliki meri preverjale predvsem bralne zmožnosti, razumevanje in vrednotenje prebranega besedila.

Namen preizkusa znanja je z neumetnostnim in umetnostnim besedilom preveriti:

- bralne zmožnosti – sposobnost samostojnega tihega branja neznanega besedila,
- branje podatkov iz besedila,
- razumevanje in vrednotenje prebranega besedila,
- uporabo knjižnih in jezikovnih pojmov,
- pravopisne zmožnosti,
- samostojne tvorbe krajšega besedila.

Preizkus znanja je bil sestavljen iz sledečih tipov nalog: obkroževanja, razvrščanja, alternativnega tipa, tipa kratkega odgovora ter zapisa krajšega besedila.

V preizkusu so bile v različnih deležih zastopane tri taksonomske stopnje po poenostavljeni Bloomovi in taksonomiji.

Preglednica 4.4.2.1: Sestava preizkusa znanja glede na taksonomske stopnje

Stopnje zahtevanega znanja	Deleži v preizkusu znanja
I. stopnja: znanje in poznavanje	50 %
II. stopnja: razumevanje in uporaba	36 %
III. stopnja: samostojno reševanje novih problemov, samostojna interpretacija in vrednotenje	14 %

Analiza dosežkov

Osnovni statistični podatki

Preglednica 4.4.2.2: Osnovni statistični podatki

Število učencev	82
Število postavk	50
Možne točke	50
Povprečno število absolutnih točk	32,50
Povprečno število odstotnih točk	65,00
Standardni odklon v odstotnih točkah	15,02
Indeks težavnosti	0,65
Indeks zanesljivosti	0,87

Preizkus znanja iz slovenščine je opravljalo 82 učencev, torej 6 učencev manj kot v lanskem šolskem letu. Od 50 možnih točk so v povprečju osvojili 32,50 točke (65 %), kar je v povprečju za 2,02 točke manj kot lani. V prvem delu so učenci reševali naloge s pomočjo neumetnostnega besedila, kjer so imeli možnost doseči 30 od 50 možnih točk. V povprečju so osvojili 18,92 točke (63,06 %). Dosežek se od lanskega ne razlikuje bistveno. V drugem delu preizkusa je bilo izhodiščno umetnostno besedilo. Od 20 možnih točk so učenci v povprečju osvojili 13,59 točke (67,95 %), kar je nekoliko nižji dosežek kot lansko leto.

Minimalno število doseženih točk v preizkusu je bilo 14 (28 %) točk, kar je za 4 odstotne točke boljši dosežek od lanskega. Dosegel jih je en učenec. 25 (50 %) točk je preverjalo minimalne standarde na prvi taksonomski stopnji in le-te ali več je doseglo 66 učencev. Največ 45 točk (90 %) so dosegli 3 učenci, kar je za 4 % slabši dosežek od lanskega, a dosegli so ga 3 učenci, lani pa le eden. Maksimalnega števila točk tako kot preteklo leto, tudi to leto ni dosegel nihče.

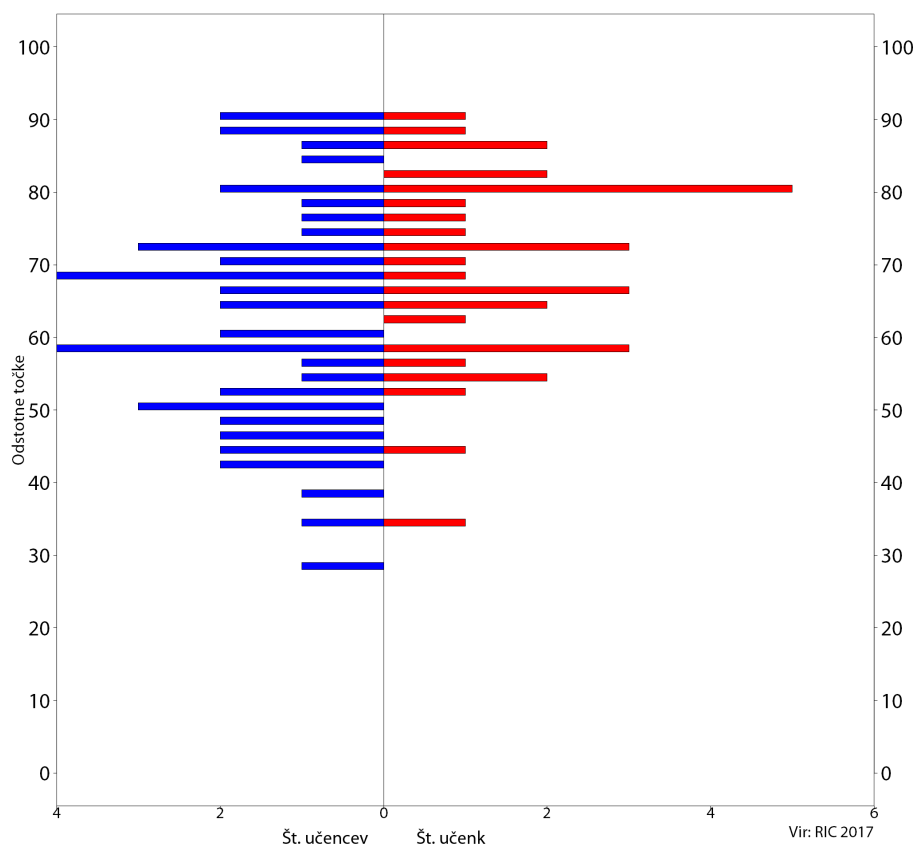
Frekvenčna porazdelitev je močno levo asimetrična. Na levi se nahaja 23,17 % vseh dosežkov, ki so razporejeni med 28 in 52 odstotnimi točkami. Večina dosežkov je razporejenih med 52 in 80 odstotnimi točkami (62,19 %) z najvišjima vrhovoma na 58 in 80 odstotnih točk.

Povprečni IT celotnega preizkusa je 0,68. Učenci so dobro reševali naloge umetnostnega dela, pri katerem je IT 0,70. Dobro so reševali tudi naloge z neumetnostnim besedilom, kar izkazuje IT, ki je v tem delu 0,66. Dosežki kažejo, da sta si preizkusa v lanskem in letošnjem šolskem letu glede težavnosti zelo izenačena, odstopanja so majhna.

Indeks diskriminativnosti celotnega preizkusa je 0,32, v lanskem šolskem letu 0,34. Med neumetnostnim in umetnostnim delom preizkusa so zaznana manjša odstopanja. Vrednost v neumetnostnem delu je 0,33, v umetnostnem pa 0,30. Lansko leto sta bila v obeh delih enaka. Naloge umetnostnega dela nekoliko bolje diskriminirajo učence med seboj.

Dosežki po spolu in regijah

Slika 4.4.2.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri slovenščini (NIS), 9. razred

Preverjanje znanja je opravilo 48 učencev, torej 5 učencev manj kot lani in le ena učenka manj, torej 34 učenk. Opravljanje NPZ je še vedno prostovoljno in tako kot prejšnja leta se je zanj tudi letos odločilo večje število učencev kot učenk, ki obiskujejo prilagojen izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom.

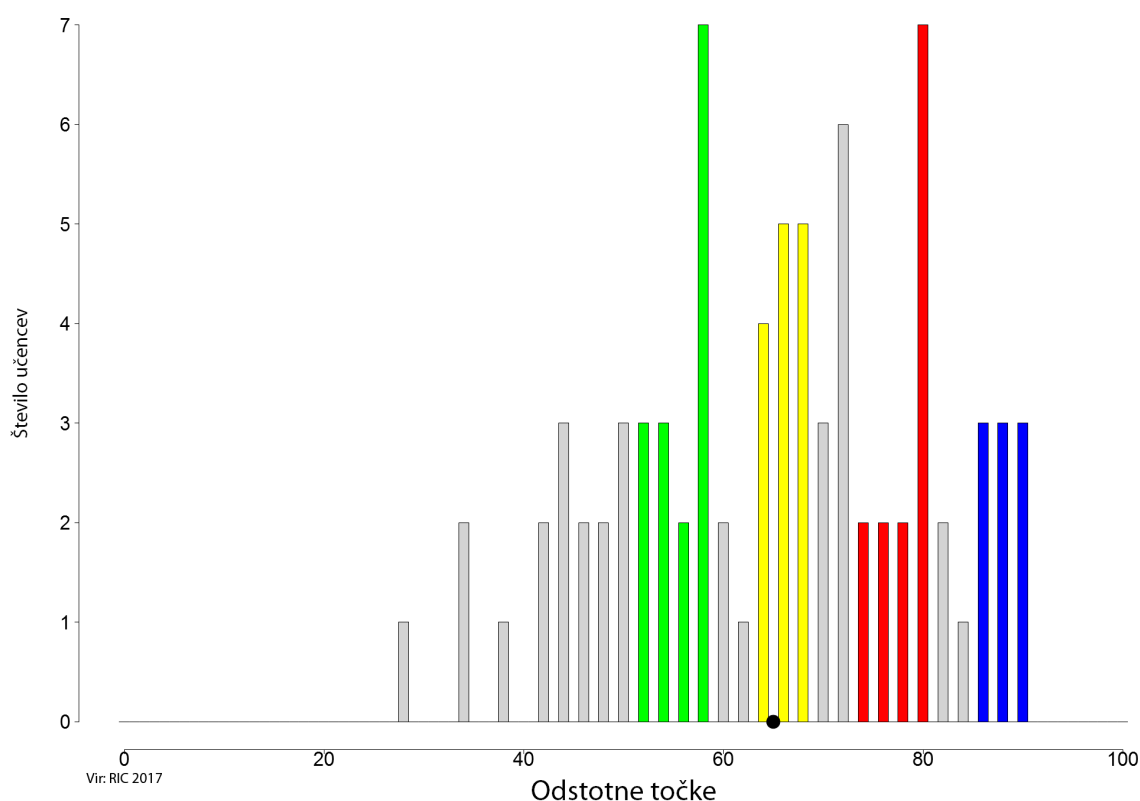
Razberemo lahko, da so učenke dosegale nekoliko višje dosežke, saj pod 50 % točkami beležimo dosežke 14 učencev (17 %) in le 3 učenk (3,7 %), medtem ko so med višjimi dosežki učenke bolje zastopane. Dosežke med 80 % in 90 % je doseglo 11 učenk (13,4 %) in 8 (9,8 %) učencev. Najvišji dosežek sta dosegla 2 učenca in ena učenka, najnižjega pa en učenec.

Tudi v letošnjem letu je odločanje za opravljanje NPZ po posameznih regijah in šolah zelo različno, tako glede udeležbe šol, kot tudi glede števila prijavljenih učencev. Najslabši odziv je zabeležen na področju jugovzhodne Slovenije in notranjsko-kraške regije, kjer se za udeležbo sploh niso odločili. Iz zasavske in obalno-kraške regije sta se prijavila po en učenec, najbolje pa so se odzvali na področju savinjske regije.

Zaradi tako različnega števila prijavljenih učencev primerjava glede doseženih dosežkov ni možna in ni smiselna.

Opisi dosežkov učencev na nacionalnem preverjanju znanja v 9. razredu

Slika 4.4.2.2: Porazdelitev točk pri slovenščini (NIS), 9. razred

ZELENO OBMOČJE

V zeleno območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo spodnjo mejo četrtnine dosežkov.

Neumetnostno besedilo

Taksonomske stopnje:

Pri šestih nalogah (1., 2., 3., 4., 5. in 8. – skupaj deset postavk) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (znanje, prepoznavanje), pri dveh nalogah (9. in 10. – dve postavki) pa na II. taksonomski stopnji (razumevanje, uporaba znanja).

Tipi nalog:

Največ je nalog kratkega odgovora (deset postavk), sledita pa nalogi obkroževanja (dve postavki).

Učenci:

- poiščejo podatek iz besedila (**naloge 1.01.1, 1.02.1, 1.03.1, 1.04.1, 1.04.2, 1.04.3, 1.05.1, 1.05.2, 1.05.3** ter **1.08.1**);
- razčlenjujejo dogajanje na dogajalne enote (**naloga 1.09.2**);
- z vajami usvajajo osnovna pravila slovenskega pravopisa – prepoznajo manjkajoč samoglasnik v besedi (**naloga 1.10.2**).

Učenci poiščejo osnovne podatke o neumetnostnem besedilu in v njem ter poiščejo manjkajoči samoglasnik.

Zgled:

naloga 1.05

Umetnostno besedilo

Taksonomske stopnje:

Pri šestih nalogah (1., 2., 3., 4., 5. in 6. – skupaj devet postavk) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (znanje, prepoznavanje), pri dveh (7. in 8. – skupaj tri postavke) pa na II. taksonomski stopnji (razumevanje, uporaba znanja).

Tipi nalog:

V zeleno območje so se uvrstile naloge obkroževanja, alternativnega tipa in kratkega odgovora.

Učenci:

- poiščejo podatek iz umetnostnega besedila (**naloge 2.01.1, 2.02.1, 2.04.1, 2.04.2, 2.04.3, 2.05.2 in 2.06.1**);
- ločijo glavne in stranske književne osebe – prepoznajo glavnega junaka zgodbe (**naloga 2.03.1**);
- poskušajo razumeti psihološke lastnosti, književne osebe na podlagi dogajanja, dialoga in ravnanja književne osebe – razberejo iz besedila vzrok preprirov med sosedoma (**naloga 2.07.1**), določijo lastnosti glavne književne osebe (**nalogi 2.08.1 in 2.08.2**).

Učenci prepoznajo osnovne podatke iz besedila, razumejo vzrok dogajanja v zgodbi in nekatere psihološke lastnosti književne osebe.

Zgled:

naloga 2.04

RUMENO OBMOČJE

V rumeno območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo mejo med polovicama dosežkov.

Neumetnostno besedilo

Taksonomske stopnje:

Pri dveh nalogah (9. in 12. – tri postavke) smo preverjali miselne procese na II. taksonomski stopnji (razumevanje, uporaba znanja).

Tipi nalog:

Naloge uvrščamo med tipe nalog kratkega odgovora.

Učenci:

- razčlenjujejo dogajanje na dogajalne enote (**nalogi 1.09.1 in 1.09.3**);
- besedam iščejo protipomenke, nadpomenke in sopomenke – poiščejo protipomenko (**naloga 1.12.1**);

Učenci znajo razčleniti dogajanje na dogajalne enote in poiskati protipomenko.

Zgled:

naloga 1.12.1

Umetnostno besedilo

Taksonomske stopnje:

Pri eni nalogi (5. – ena postavka) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (znanje, prepoznavanje), pri eni nalogi (10. – ena postavka) pa delovanje na III. taksonomski stopnji (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog:

V rumeno območje sta se uvrstili nalogi obkroževanja in zapisa kratkega odgovora.

Učenci:

- poiščejo podatek iz umetnostnega besedila – najdejo ponujeno besedo, uporabljeno v 2. odstavku, – rešeto (**naloga 2.05.1**);
- ustvarjajo svoje domišljijske svetove, ki se dogajajo v preteklosti, prihodnosti ali sedanjosti (**naloga 2.10.1**).

Učenci znajo poiskati vse zahtevane podatke v besedilu in nadaljevati zgodbo po navodilih.

Zgled:

naloga 2.05.1

RDEČE OBMOČJE

V rdeče območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo zgornjo mejo *tretje četrtine dosežkov*.

Neumetnostno besedilo

Taksonomske stopnje:

Pri treh nalogah (6., 7., 8. – tri postavke) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (znanje, prepoznavanje), pri dveh nalogah (11. in 13. – skupaj dve postavki) smo preverjali miselne procese na II. taksonomski stopnji (razumevanje, uporaba znanja), pri eni nalogi (14. – skupaj dve postavki) pa delovanje na III. taksonomski stopnji (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog:

V rdečem območju so naloge kratkega odgovora in zapisa kratkega odgovora.

Učenci:

- iščejo zahtevani podatek – iz besedila izpišejo poved glede na navodilo (**naloga 1.06.1**), izpišejo pripomoček za oblikovanje motivov (**naloga 1.07.2**) ter ustrezno preštejejo število povedi v tretjem odstavku (**naloga 1.08.2**);
- v besedilu poiščejo glagole in jim določijo spol, število, čas – dano poved postavijo v prihodnji čas (**naloga 1.11.1**);
- v besedilu poiščejo pridevnik – iz dane povedi izpišejo pridevnik (**naloga 1.13.2**);
- pišejo krajša besedila npr. opis izdelka, naprave, delovnega postopka – v opisu delovnega postopka uporabijo vse podane materiale in pripomočke (**naloga 1.14.1**) in napišejo zaokroženo/povezano besedilo v vsaj sedmih povedih (**naloga 1.14.3**).

Prepoznajo več podatkov iz besedila, znajo zapisati poved v zahtevanem času in v povedi poiskati pridevnik. Samostojno tvorijo krajše besedilo glede na zahtevani kriterij.

Zgled:

naloga 1.13.2

Opomba: V rdeče območje se je uvrstila 2. postavka, 1. spada v območje nad modrim.

Umetnostno besedilo

Taksonomske stopnje:

Pri dveh nalogah (7. in 9. – skupaj dve postavki) smo preverjali miselne procese na II. taksonomski stopnji (razumevanje, uporaba znanja), pri eni nalogi (10. – ena postavka) pa na III. taksonomski stopnji (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog:

Nalogo uvrščamo med naloge obkroževanja, zapisa kratkega odgovora in razvrščanja.

Učenci:

- poskušajo razumeti psihološke lastnosti književne osebe, in sicer na podlagi dogajanja, dialoga in ravnanja književne osebe, – spoznajo, kdaj so prepiri med sosedom prenehali (**naloga 2.07.2**);
- razčlenjujejo dogajanje na dogajalne enote (**naloga 2.09.1**);
- ustvarjajo svoje domišljijske svetove, ki se dogajajo v preteklosti, prihodnosti ali sedanjosti, – zapišejo zaokroženo/povezano besedilo v vsaj sedmih povedih (**naloga 2.10.2**).

Učenci razumejo vzrok in posledico dogajanja v zgodbi, znajo zgodbo tudi členiti na dogajalne enote ter napisati povezano nadaljevanje zgodbe.

Zgled:

naloga 2.07.2

Opomba: V rdeče območje se je uvrstila postavka b), postavka a) pa v zeleno območje.

MODRO OBMOČJE

V modro območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo mejo *zgornje desetine dosežkov*.

Neumetnostno besedilo

Taksonomske stopnje:

Pri treh nalogah (6. in 7. – dve postavki) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (znanje, prepoznavanje), pri dveh nalogah (10. in 11. – skupaj dve postavki) pa na II. taksonomski stopnji (razumevanje, uporaba znanja).

Tipi nalog:

Naloge so tipa kratkega odgovora.

Učenci:

- poiščejo podatek iz besedila – jezikovno pravilno prepisujejo poved (**naloga 1.6.2**) in izpišejo nadaljnji pripomoček za oblikovanje motivov (**naloga 1.7.1**);
- uporabi vejico pri naštevanju in pred obravnavanimi vezniki (**naloga 1.10.1**);
- v besedilu poiščejo glagole in jim določijo spol, število, čas – jezikovno pravilno zapišejo poved v prihodnjem času (**naloga 1.11.2**).

Učenci v modrem območju znajo poved postaviti v zahtevani glagolski čas in so natančnejši pri upoštevanju osnovnih pravil pravopisa.

Zgled:

naloga 1.11.2

Opomba: V modro območje se je uvrstila 2. postavka, 1. spada v rdeče območje.

Umetnostno besedilo

Taksonomske stopnje:

Pri eni nalogi (9. – dve postavki) smo preverjali miselne procese na II. taksonomski stopnji (razumevanje, uporaba znanja).

Tipi nalog:

Znanje smo preverjali z nalogo zapisa kratkega odgovora.

Učenci:

- razčlenjujejo dogajanje na dogajalne enote (**nalogi 2.9.2 in 2.9.3**).

Učenci v modrem območju razumejo časovno zaporedje dogajanja.

Zgled:

nalogi 2.9.2 in 2.9.3

NAD MODRIM OBMOČJEM

V to območje spadajo naloge, ki jih tudi učenci z najvišjimi dosežki niso rešili s 65 % uspešnostjo.

Neumetnostno besedilo

Taksonomske stopnje:

Pri dveh nalogah (10. in 13. – skupaj dve postavki) smo preverjali miselne procese na II. taksonomski stopnji (razumevanje, uporaba znanja) ter pri eni nalogi (14. – dve postavki) na III. taksonomski stopnji (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog:

Znanje smo preverjali z nalogami kratkih odgovorov in zapisa kratkih odgovorov.

Učenci NE:

- usvajajo osnovnih pravil slovenskega pravopisa – ne pišejo jezikovno pravih povedi (**naloga 1.10.3**);
- poiščejo osebne zaimke v besedilu (**naloga 1.13.1**);
- pišejo krajših besedil – v besedilo ne vključijo materiala ali pripomočka po svoji izbiri (**naloga 1.14.2**) in ne napišejo sedem jezikovno pravih povedi (**naloga 1.14.4**).

Tudi najuspešnejši učenci ne znajo oblikovati zahtevnejših vsebin besedotvorja ter ne znajo slovnično in pravopisno zapisati daljše povedi ali več povedi skupaj.

Zgled:

naloga 1.14

Opomba: V območje nad modrim sta se uvrstili 2. in 4. postavka, 1. in 3. spadata v rdeče območje.

Umetnostno besedilo

Taksonomske stopnje:

Pri eni nalogi (10. – ena postavka) III. taksonomski stopnji (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog:

Znanje smo preverjali z zapisom kratkega odgovora.

Učenci NE:

- ustvarjajo svojih domišljij svetov, ki se dogajajo v preteklosti, prihodnosti ali sedanjosti – ne zapišejo jezikovno ustreznega umetnostnega besedila (**naloga 2.10.3**).

Tudi najuspešnejši učenci ne napišejo vsebinsko zaokroženega in jezikovno ustreznega avtorskega zaključka zgodbe.

Zgled:

naloga 2.10

Opomba: V območje nad modrim se je uvrstila 3. postavka, 1. spada v rumeno, 2. pa v rdeče območje.

Specifikacijska tabela preizkusa znanja

Preglednica 4.4.2.3: Specifikacijska tabela, slovenščina (NIS), 9. razred

Naloga	Točke	Vsebina	Cilj – učenec	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Območje	IT	ID	
I. DEL (Neumetnostno besedilo: Jasna Merku, <i>Recept za papir in okrasni papir</i> , Galeb: maldinska revija, zadruga Novi Matajur, Čedad 2008.)									
1	01.1	1	Neumetnostno besedilo	poišče podatek iz besedila;	M	I.	zeleno	0,88	-0,16
2	02.1	1	Neumetnostno besedilo	poišče podatek iz besedila;	M	I.	zeleno	0,94	0,28
3	03.1	1	Neumetnostno besedilo	poišče podatek iz besedila;	M	I.	zeleno	0,94	0,34
4	04.1	1	Neumetnostno besedilo	poišče podatek iz besedila;	M	I.	zeleno	0,93	0,21
	04.2	1	Neumetnostno besedilo	poišče podatek iz besedila;	M	I.	zeleno	0,91	0,10
	04.3	1	Neumetnostno besedilo	poišče podatek iz besedila;	M	I.	zeleno	0,85	0,43
5	05.1	1	Neumetnostno besedilo	poišče podatek iz besedila;	M	I.	zeleno	0,98	0,01
	05.2	1	Neumetnostno besedilo	poišče podatek iz besedila;	M	I.	zeleno	0,91	0,36
	05.3	1	Neumetnostno besedilo	poišče podatek iz besedila;	M	I.	zeleno	0,94	0,15
6	06.1	1	Neumetnostno besedilo	poišče podatek iz besedila;	M	I.	rdeče	0,45	0,48
	06.2	1	Neumetnostno besedilo	poišče podatek iz besedila;	M	I.	modro	0,38	0,47
7	07.1	1	Neumetnostno besedilo	poišče podatek iz besedila;	M	I.	modro	0,44	0,38
	07.2	1	Neumetnostno besedilo	poišče podatek iz besedila;	M	I.	rdeče	0,48	0,45
8. a	08.1	1	Jezik	poišče podatek iz besedila;	M	I.	zeleno	0,88	0,37
8. b	08.2	1	Jezik	poišče podatek iz besedila;	M	I.	rdeče	0,68	0,12
9	09.1	1	Neumetnostno besedilo	razčlenjuje dogajanje na dogajalne enote;	M	II.	rumeno	0,76	0,37
	09.2	1	Neumetnostno besedilo	razčlenjuje dogajanje na dogajalne enote;	M	II.	zeleno	0,83	0,39
	09.3	1	Neumetnostno besedilo	razčlenjuje dogajanje na dogajalne enote;	M	II.	rumeno	0,77	0,38
10	10.1	1	Jezik	uporabi vejico pri naštevanju in pred obravnavanimi vezniki;	M	II.	modro	0,55	0,34
	10.2	1	Jezik	z vajami usvaja osnovna pravila slovenskega pravopisa;	M	II.	zeleno	0,73	0,42
	10.3	1	Jezik	z vajami usvaja osnovna pravila slovenskega pravopisa;	M	II.	nad modrim	0,28	0,29
11	11.1	1	Jezik	v besedilu poišče glagole in jim določijo spol, število, čas;	M	II.	rdeče	0,44	0,52
	11.2	1	Jezik	v besedilu poišče glagole in jim določijo spol, število, čas;	M	II.	modro	0,20	0,40
12	12.1	1	Jezik	besedam išče protipomenke, nadpomenke in sopomenke;	M	II.	rumeno	0,82	0,30
13	13.1	1	Jezik	v besedilu poišče osebne zaimke;	M	II.	nad modrim	0,21	0,35
	13.2	1	Jezik	v besedilu poišče pridevniki;	M	II.	rdeče	0,39	0,33
14	14.1	1	Neumetnostno besedilo	piše krajša besedila npr. opis izdelka, naprave, delovnega postopka;	M	III.	rdeče	0,45	0,31
	14.2	1	Neumetnostno besedilo	piše krajša besedila npr. opis izdelka, naprave, delovnega postopka;	M	III.	rdeče	0,30	0,30
	14.3	1	Neumetnostno besedilo	piše krajša besedila npr. opis izdelka, naprave, delovnega postopka;	M	III.	nad modrim	0,41	0,50
	14.4	1	Neumetnostno besedilo	piše krajša besedila npr. opis izdelka, naprave, delovnega postopka.	M	III.	nad modrim	0,20	0,25

Naloga	Točke	Vsebina	Cilj – učenec	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Območje	IT	ID	
II. DEL (Umetnostno besedilo: Janez Trdina: Škrat, Iz rod v rod, Berilo za 6. razred osnovne šole, DZS, Ljubljana 1978.)									
1	01.1	1	Umetnostno besedilo	poišče podatek iz besedila;	M	I.	zeleno	0,88	0,09
2	02.1	1	Umetnostno besedilo	poišče podatek iz besedila;	M	I.	zeleno	0,57	0,20
3	03.1	1	Umetnostno besedilo	loči glavne in stranske književne osebe;	M	I.	zeleno	0,98	0,11
4	04.1	1	Umetnostno besedilo	poišče podatek iz besedila;	M	I.	zeleno	0,79	0,34
	04.2	1	Umetnostno besedilo	poišče podatek iz besedila;	M	I.	zeleno	1,00	
	04.3	1	Umetnostno besedilo	poišče podatek iz besedila;	M	I.	zeleno	0,88	0,20
	04.4	1	Umetnostno besedilo	poišče podatek iz besedila;	M	I.	zeleno	0,91	0,34
5	05.1	1	Umetnostno besedilo	poišče podatek iz besedila;	M	I.	rumeno	0,61	0,25
	05.2	1	Umetnostno besedilo	poišče podatek iz besedila;	M	I.	zeleno	0,84	0,35
6	06.1	1	Umetnostno besedilo	poišče podatek iz besedila;	M	I.	zeleno	0,67	0,30
7.a	07.1	1	Umetnostno besedilo	poskuša razumeti psihološke lastnosti književne osebe, in sicer na podlagi dogajanja, dialoga in ravnanja književne osebe;	T	II.	zeleno	0,65	0,42
7.b	07.2	1	Umetnostno besedilo	poskuša razumeti psihološke lastnosti književne osebe, in sicer na podlagi dogajanja, dialoga in ravnanja književne osebe;	T	II.	rdeče	0,51	0,39
8	08.1	1	Umetnostno besedilo	poskuša razumeti psihološke lastnosti književne osebe in sicer na podlagi dogajanja, dialoga in ravnanja književne osebe;	T	II.	zeleno	0,90	0,39
	08.2	1	Umetnostno besedilo	poskuša razumeti psihološke lastnosti književne osebe in sicer na podlagi dogajanja, dialoga in ravnanja književne osebe;	T	II.	zeleno	0,82	0,30
9	09.1	1	Umetnostno besedilo	razčlenjuje dogajanje na dogajalne enote;	M	II.	rdeče	0,48	0,42
	09.2	1	Umetnostno besedilo	razčlenjuje dogajanje na dogajalne enote;	M	II.	modro	0,45	0,39
	09.3	1	Umetnostno besedilo	razčlenjuje dogajanje na dogajalne enote;	M	II.	modro	0,46	0,34
10	10.1	1	Umetnostno besedilo	ustvarja svoje domišljijske svetove, ki se dogajajo v preteklosti, prihodnosti ali sedanjosti;	M	III.	rumeno	0,55	0,46
	10.2	1	Umetnostno besedilo	ustvarja svoje domišljijske svetove, ki se dogajajo v preteklosti, prihodnosti ali sedanjosti;	M	III.	rdeče	0,46	0,44
	10.3	1	Umetnostno besedilo	ustvarja svoje domišljijske svetove, ki se dogajajo v preteklosti, prihodnosti ali sedanjosti.	M	III.	nad modrim	0,17	019

LEGENDA:

Naloga: zapisana oznaka vsakega vprašanja/dela naloge/naloge; povzeto po preizkusu znanja, po Navodilih za vrednotenje in po programu za e-vrednotenje;

Točke: zapisano maksimalno število točk vprašanja/dela naloge/naloge;

Vsebina: zapisana vrsta besedila, z uporabo katere rešujemo vprašanje/del naloge/nalogo: NUB – neumetnostno besedilo; UB – umetnostno besedilo oziroma JEZIK, če z vprašanjem/delom naloge/nalogo preverjamo slovnična in pravopisna pravila;

Cilj – učenec: zapisan cilj, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po učnem načrtu;

Standard znanja: zapisan standard znanja, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga: M – minimalni, T – temeljni; povzeto po učnem načrtu;

Taksonomska stopnja (po Bloomu): zapisana taksonomska stopnja vprašanja/dela naloge/naloge: I. – znanje in prepoznavanje, II. – razumevanje in uporaba, III. – analiza in sinteza ter vrednotenje;

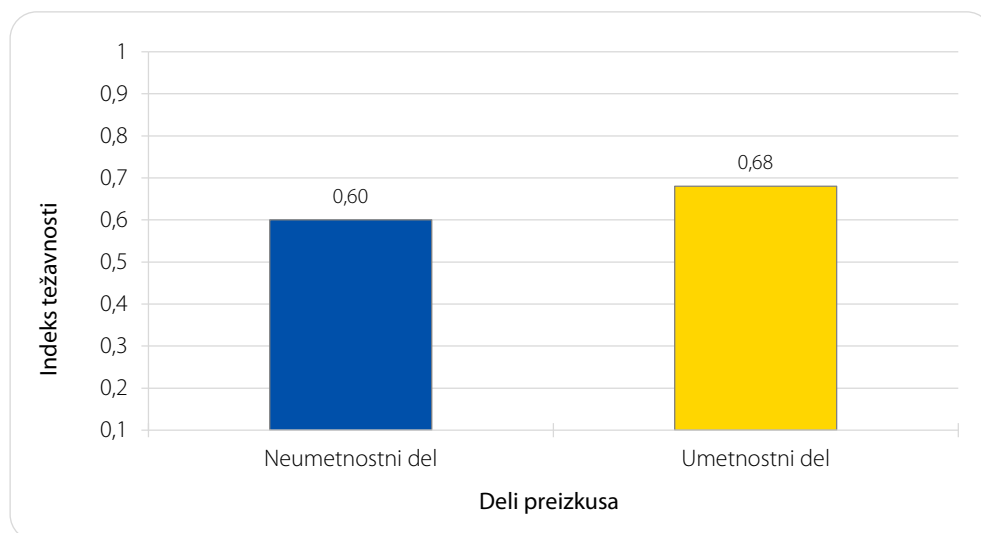
Območje: zapisno območje, v katero se je uvrstilo vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po Opisih dosežkov učencev 9. razreda pri NPZ-ju v prilagojenem izobraževalnem programu z NIS-om

Analiza dosežkov po postavkah v specifikacijski tabeli

Dosežki učencev **po vsebini** glede na indeks težavnosti

Dosežki neumetnostnega dela (povprečni IT = 0,63) preizkusa so nekoliko nižji od dosežkov umetnostnega dela (povprečni IT = 0,68).

Slika 4.4.2.3: Dosežki učencev po vsebini glede na indeks težavnosti

Neumetnostni del preizkusa lahko nadalje razdelimo na naloge, ki jih učenci rešujejo z uporabo besedila, in na jezikovne naloge. Zastopanost nalog, ki jih rešujejo s pomočjo besedila, je 64 % (9 nalog), jezikovne naloge pa so zastopane s 36 % (5 nalog). Povprečni IT v neumetnostnem delu je 0,60.

Med nalogami, vezanimi na **branj in razumevanje neumetnostnega besedila**, so učenci najuspešnejše rešili **5. nalogo**, v kateri je tudi najuspešnejše rešena postavka 1.5.1, pri kateri je (IT 0,98). Pri nalogi tipa alternativna izbira je bilo potrebno poiskati ustrezne podatke iz besedila in ustrezno obkrožiti, ali zapisana trditev drži. Glede na dosežke učenci z iskanjem podatkov niso imeli težav. Velik delež učencev je tudi ustrezno poiskalo podatek o tem, kje je bilo objavljeno besedilo, kar je zahtevala postavka **1.2.1** (IT = 0,94). Enako uspešno so reševali tudi postavko 1.3.1 (IT = 0,94), kjer se iskani podatek nahaja v prvi povedi in učenci z iskanjem podatka ter odgovorom na zastavljeno vprašanje niso imeli težav.

Dobre dosežke so dosegali tudi pri postavki 1.1.1 (IT = 0,88), določanje avtorja besedila. Pri tej nalogi so nekateri učenci bili premalo natančni pri zapisu priimka avtorja. Uspešni so bili pri celotni **4. nalogi** (IT med 0,93 in 0,85), naloga tipa kratkega odgovora, kjer je bilo prav tako potrebno v besedilu poiskati zahtevane podatke o tem, katere sestavine potrebujemo za pripravo lepila. Nekateri učenci so imeli težave pri razločevanju med sestavinami in pripomočki.

Določen odstotek učencev ni povsem pravilno določil zaporedja pri delovnem postopku izdelave lepila pri postavkah **1.9.1** (IT = 0,76) in **1.9.2** (IT = 0,83).

Slabše so reševali postavko **1.6.2** (IT 0,38), pri kateri je bilo potrebno iz besedila razbrati ustrezno poved. Večina učencev je imela velike težave z jezikovno pravilnim zapisom povedi. Pri postavki **1.7.1** učenci niso dosledno upoštevali navodil in so zapisovali več pripomočkov od zahtevanih.

Najmanj uspešni so bili pri **14. nalogi**, zapisu kratkega opisa postopka izdelave rojstnodnevne čestitke s pomočjo določenih pripomočkov in materiala, pri kateri je bilo potrebno upoštevati tudi slovnična in pravopisna pravila. Povprečni IT celotne naloge je 0,34.

Na področju razumevanja besedila, torej nalog, ki preverjajo predvsem bralno razumevanje, je povprečni IT 0,69.

Na področju **jezika** so učenci dosegali nižje dosežke. Povprečni IT je 0,52.

Najuspešnejši so bili pri reševanju postavke **1.8.1** (IT = 0,88), kjer je bilo potrebno določiti število odstavkov izhodišnega besedila. Pri postavki 1.12.1 (IT = 0,82) je večina učencev k dani besedni zvezi pripisala ustrezno protipomenko. Pri postavki 1.10.2 (IT = 0,73) so uspešno prepoznali in dopisali manjkajoči samoglasnik.

Bistveno slabše so reševali postavko 1.10.1 (IT = 0,55), kjer je bilo potrebno dopisati vejico pri naštevanju, ter

postavko **1.11.1** (z IT 0,44), kjer je bila zahtevana pretvorba povedi iz sedanjega v prihodnji čas. Učenci so znali uporabiti prihodnji čas, a so mnogi med njimi spregledali, da je poved zapisana v množini.

Najmanj uspešni so bili pri reševanju nalog, ki so od učencev zahtevale jezikovno pravilen zapis povedi, 1.10.3 (IT = 0,28) in 1.11.2 (IT = 0,2). V zapisih so se pojavljale tako pravopisne kot tudi slovnične napake.

V delu preizkusa, povezanem z **branjem in razumevanjem umetnostnega besedila**, ki obsega 10 nalog, je povprečni IT 0,6. Tokrat so bili učenci zelo uspešni pri iskanju podatkov iz besedila. Najuspešneje so reševali postavki **2.4.2** (IT = 1,00), v kateri so potrdili navedeno trditev iz besedila, in 2.8.1 (IT = 0,9), kjer so določili eno škratovo značajsko lastnost. Uspešni so bili pri določanju avtorja besedila v postavki 2.1.1 (IT = 0,88), poimenovanju glavnih junakov v postavki **2.3.1** (IT = 0,98) in pri postavkah 2.4.3 (IT = 0,88) in 2.4.4 (IT 0,91), kjer so morali s pomočjo izhodišnega besedila ugotoviti, ali so navedene trditve glede na besedilo pravilne. Le nekoliko manj uspešni pa so bili pri postavkah 2.4.1 (IT = 0,79), 2.5.2 (IT = 0,84), 2.8.2 (IT = 0,82), v katerih je bilo potrebno poiskati podatek v besedilu in prepoznati drugo škratovo značajsko lastnost.

Slabše so reševali **9. nalogo** (IT med 0,48 in 0,45). Določen odstotek učencev je imelo večje težave pri določanju ustreznega časovnega zaporedja dogodkov glede na izhodiščno besedilo. Pri postavki 2.10.2 (IT = 0,46) so morali zapisati nadaljevanje in srečen konec zgodbe v sedmih povedih. Določen delež učencev ni zapisalo ustreznega števila povedi. Najslabše so rešili postavko **2.10.3** (IT = 0,17), kjer je bil zahtevan jezikovno pravilen zapis povedi.

Učenci se dobro znajdejo tako v neumetnostnem kot v umetnostnem besedilu, uspešno poiščejo zahtevane podatke v in ob besedilu, znajo določiti avtorja, ločijo med glavnimi in stranskimi književnimi osebami in večinoma pravilno rešujejo tovrstne naloge. Določen delež učencev ima težave pri razčlenjevanju besedila in pravilnem določanju dogajalnih enot glede na časovno zaporedje. V besedilu znajo določiti število odstavkov, manj uspešno pa določajo število povedi v besedilu.

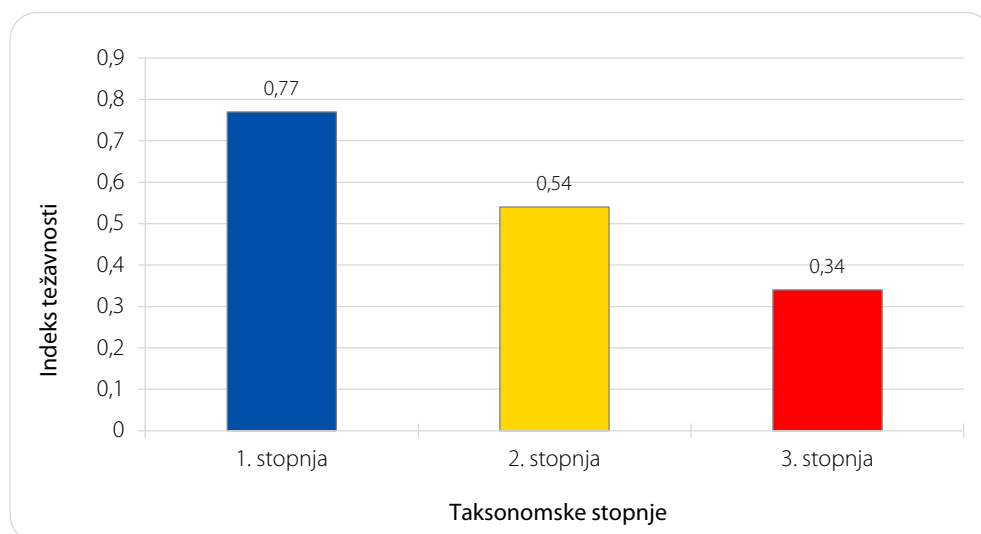
Nekateri učenci so premalo natančni pri branju in doslednem upoštevanju podanih navodil.

Vedo, kaj so protipomenke, in jih znajo ustrezno dobro določati, prav tako zaznajo manjkajoči samoglasnik, manj uspešni pa so še vedno pri določanju ločil, upoštevanju in uporabi jezikovnih pravil. Učenci imajo težave s tvorjenjem jezikovno pravih besedil, zato bi jih bilo potrebno čim več usmerjati k pisanju različnih vrst besedil. Kljub vsemu imajo manj težav z vsebino in več z jezikovno pravilnostjo, kar se ujema z dosežki preteklih let.

Dosežki učencev po taksonomskih stopnjah glede na indeks težavnosti

V prvem delu preizkusa, ki so ga učenci reševali ob branju **neumetnostnega besedila**, je bilo 14 nalog na vseh taksonomskih stopnjah: 8 nalog (15 točk) na prvi, pet nalog (11 točk) na drugi in ena naloga (4 točke) na tretji stopnji. Težavnost nalog s taksonomskimi stopnjami enakomerno narašča. Tako so učenci v skladu s pričakovanji najboljše dosežke dosegali pri nalogah na prvi taksonomski stopnji (povprečni IT 0,77), kar je nekoliko slabši dosežek kot lani. Na drugi taksonomski stopnji je bil povprečni IT 0,54, pričakovano najslabše so reševali naloge na tretji taksonomski stopnji (povprečni IT 0,34). Učenci so nekoliko bolje reševali naloge višje taksonomske stopnje.

Slika 4.4.2.4: Dosežki učencev po taksonomskih stopnjah glede na indeks težavnosti v neumetnostnem delu preizkusa

Naloge prve taksonomske stopnje preverjajo le minimalne standarde po učnem načrtu. Na **prvi taksonomski**

stopnji so bili učenci zelo uspešni pri reševanju postavk 1.5.1, 1.5.2, 1.2.1 in **1.3.1**, kjer so izkazali zmožnost iskanja bistvenih podatkov v besedilu. Dve nalogi sta bili tipa obkroževanja in dve alternativnega tipa. Dobro so reševali 4. nalogo. V besedilu je bilo potrebno poiskati podatek o sestavinah, iz katerih pripravimo lepilo. Nekateri učenci so imeli težave pri razločevanju med sestavinami in pripomočki. Dobro so reševali tudi postavk **1.1.1**, določanje avtorja besedila, kjer so imeli nekateri učenci težave s pravilnim zapisom priimka, in 1.8.1, kjer so večinoma pravilno določili število odstavkov izhodiščnega besedila.

Najmanj uspešno so reševali postavko **1.6.2**. Večina učencev ni zapisala jezikovno pravilnega prepisa povedi iz besedila. Učenci so premalo natančni pri samem branju in zapisovanju posameznih besed.

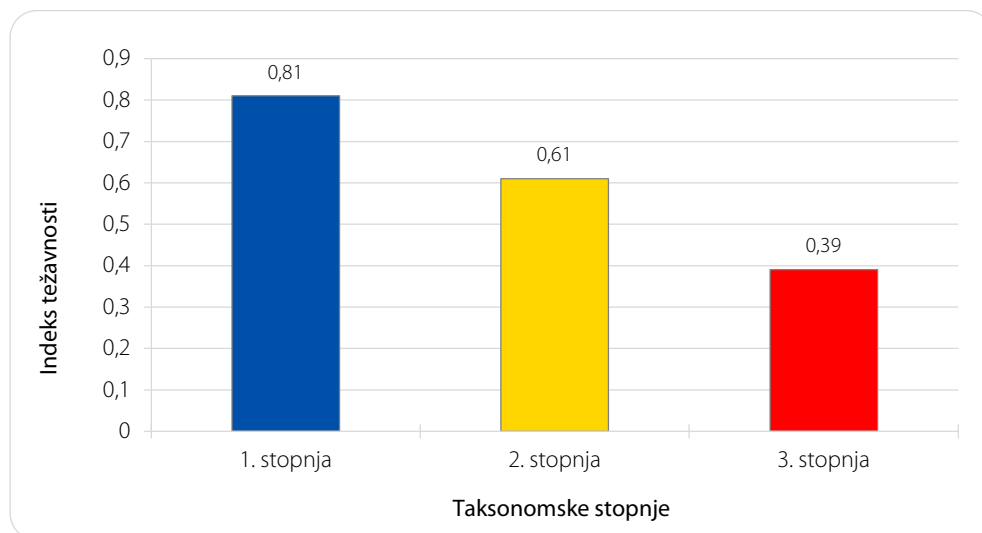
Naloge na **drugi taksonomski stopnji** preverjajo minimalne in temeljne standarde znanja. Učenci so pričakovano nekoliko slabše reševali naloge, saj le-te zahtevajo zahtevnejše miselne procese, kot sta razumevanje in uporaba. Najboljše dosežke so dosegli pri **9. nalogi**. Učenci so večinoma pravilno razumeli in določali časovno zaporedje dogodkov delovnega postopka. Dobre dosežke so dosegli tudi pri nalogi prepoznavanja oz. poimenovanja slovničnih struktur (1.12.1). Večinoma so znali poiskati protipomenko.

Najmanj uspešni so bili pri postavki **1.11.2**. Večina učencev ni pravilno pretvorila povedi iz sedanjega v prihodnji čas. Prav tako neuspešno so reševali tudi postavko **1.13.1**, v kateri je bilo potrebno v povedi poiskati osebni zaimsek in ga v obliki kratkega odgovora zapisati na črto.

Na **tretji taksonomski stopnji** učenci samostojno tvorijo določeno besedilno vrsto in pri tem upoštevajo navodila naloge. Manj kot polovica učencev je v pisnem sestavku uporabila dano besedišče, ponujene materiale in pripomočke (**1.14.1**). Najslabši dosežek pa so dosegli pri postavki **1.14.4**, saj tudi najuspešnejši učenci ne znajo slovnično in pravopisno pravilno zapisati daljše povedi ali več povedi skupaj.

V drugem delu preizkusa, ki so ga učenci reševali ob branju **umetnostnega besedila**, je bilo 10 nalog na vseh taksonomskih stopnjah. Na prvi taksonomski stopnji je bilo 6 nalog (10 točk), na drugi stopnji 3 naloge (7 točk) in na tretji ena naloga (3 točke). Tudi tu so učenci v skladu s pričakovanji najboljše dosežke dosegali pri nalogah na prvi taksonomski stopnji (povprečni IT 0,81). Malenkost slabše na drugi taksonomski stopnji (povprečni IT 0,61), najslabše pa pri nalogi na tretji taksonomski stopnji (povprečni IT 0,39).

Slika 4.4.2.5: Dosežki učencev po taksonomskih stopnjah glede na indeks težavnosti v umetnostnem delu preizkusa

Na **prvi taksonomski stopnji**, ki preverja minimalne standarde znanja, so učenci zelo dobro rešili večino nalog. Najuspešnejši so bili pri nalogah, kjer je bilo potrebno prepoznati osnovne podatke iz besedila in nekatere psihološke lastnosti književne osebe (**4. naloga**). Večinoma uspešno ločijo glavne in stranske osebe (2.3.1). Znajo poiskati vse zahtevane podatke v določenem delu izhodiščnega besedila in ustrezno izbrati pravilno rešitev med ponujenimi (**2.5.2**).

Na tej stopnji so najslabše reševali nalogo **2.2.1**, kjer je bilo potrebno poiskati podatek o tem, kje je bilo objavljeno besedilo. Nekateri učenci niso navedli pravilnega podatka ali pa le-ta ni bil naveden v celoti.

Na **drugi taksonomski stopnji** preverjamo **minimalne in temeljne standarde znanja** so učenci zastavljene naloge dobro reševali. Najbolje so reševali **8. nalogo**. Večina učencev je dobro razumela psihološke lastnosti književne osebe in na podlagi dogajanja pravilno med ponujenimi izbrala značajske lastnosti glavnega junaka. Nekoliko slabše so reševali 7. nalogo, kjer je bilo potrebno razumeti vzrok in posledico dogajanja v zgodbi ter ju zapisati v samostojnem kratkem odgovoru. Najslabše so reševali **9. nalogo**. Le nekateri učenci so v celoti pravilno razumeli in določili časovno zaporedje dogajanja v zgodbi.

Celotna **10. naloga** drugega dela preizkusa je preverjala miselne procese **tretje taksonomske stopnje**. Učenci so morali napisati srečen konec zgodbe v sedmih povedih.

Najuspešnejši so bili pri zapisu vsebinsko ustreznega nadaljevanja in konca, manj uspešni pa pri zapisu zaokroženega povezanega besedila v sedmih povedih. Največ težav jim je povzročal pravopis, saj so tudi najuspešnejši učenci tu izkazali zelo malo znanja.

Podobno kot v prejšnjih letih so učenci dobro reševali naloge na prvi taksonomski stopnji, nekoliko boljši rezultat so dosegli tudi na drugi taksonomski stopnji, kar nakazuje, da imajo učenci relativno dobro razvito zmožnost bralnega razumevanja. Rezultati preizkusa kažejo, da imajo učenci primanjkljaj na področju besedišča, kar se kaže v šibkem besednem zakladu, in da se težko pisno izražajo. Prav tako se kaže primanjkljaj na področju znanja in uporabe slovničnih in pravopisnih pravil.

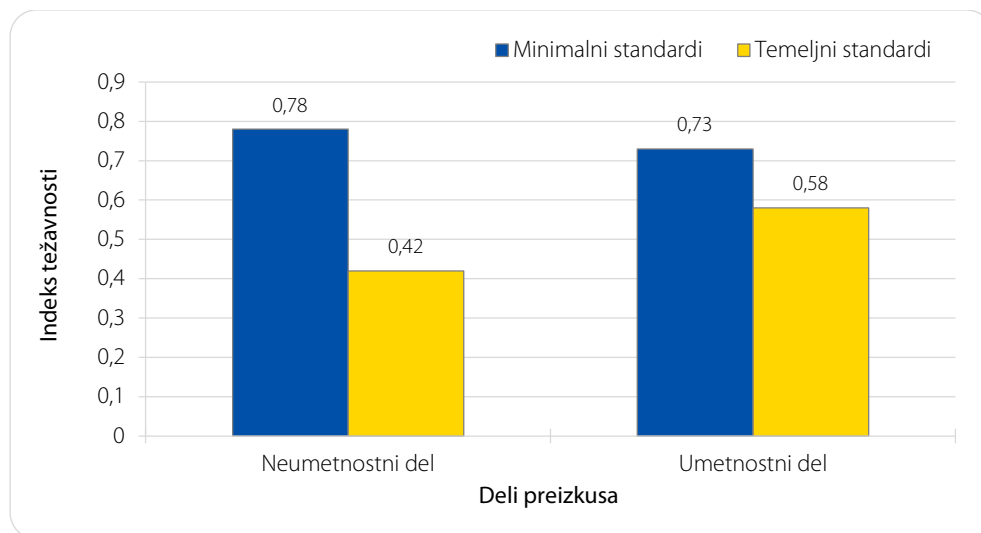
Dosežki učencev po standardih znanja glede na indeks težavnosti

V prvem delu preizkusa, v neumetnostnem besedilu, je 14 nalog, pri katerih je možno doseči 30 točk. Minimalne standarde znanja smo preverjali pri 9 nalogah (18 točk), temeljne pa pri 5 nalogah (12 točk).

Povprečni IT celotnega preizkusa v **neumetnostnem delu** je 0,63. Pri nalogah, ki so preverjale minimalne standarde znanja, je bil IT 0,78. Pri 5 nalogah, ki so preverjale temeljne standarde znanja, pa je bil IT 0,42.

V **umetnostnem delu** je 10 nalog, pri katerih lahko učenec doseže 20 točk. Povprečni IT celotnega preizkusa v neumetnostnem delu je 0,60. Sedem nalog (13 točk) je preverjalo minimalne standarde znanja (IT = 0,73), 3 naloge (7 točk) pa temeljne standarde znanja (IT = 0,58).

Slika 4.4.2.6: Dosežki učencev po standardih znanja glede na indeks težavnosti v neumetnostnem in umetnostnem delu preizkusa

Med nalogami, ki so preverjale **minimalne standarde v neumetnostnem delu** preizkusa, so učenci najuspešneje reševali naloge, pri katerih je bilo potrebno poiskati in prepoznati podatek v izhodiščnem besedilu ter izbrati in obkrožiti ustrezen odgovor ali pa le-tega zapisati v obliki kratkega odgovora.

Najslabše so reševali **6. nalogo**. Naloga je bila tipa kratkega odgovora in je poleg pravilnega odgovora zahtevala tudi jezikovno pravičen zapis povedi, pri čemer so imeli učenci velike težave.

Med nalogami, ki so preverjale **temeljne standarde v neumetnostnem delu**, so bili manj uspešni. Najuspešneje so rešili nalogo **12**, v kateri je bilo potrebno pripisati protipomenko.

Najmanj uspešni so bili pri nalogi 14, tvorjenje besedila v sedmih povedih s srečnim koncem in pri tem upoštevati jezikovno pravilen zapis.

Najuspešneje so med nalogami **z minimalnimi standardi v umetnostnem delu** rešili naloge obkroževanja (1.1.1, 1.5.2) in alternativnega tipa (4. naloga). Pri vseh nalogah je bilo potrebno poiskati podatek iz besedila. Pri postavki 2.3.1 pa so morali prepoznati glavno književno osebo in zapisati kratek odgovor.

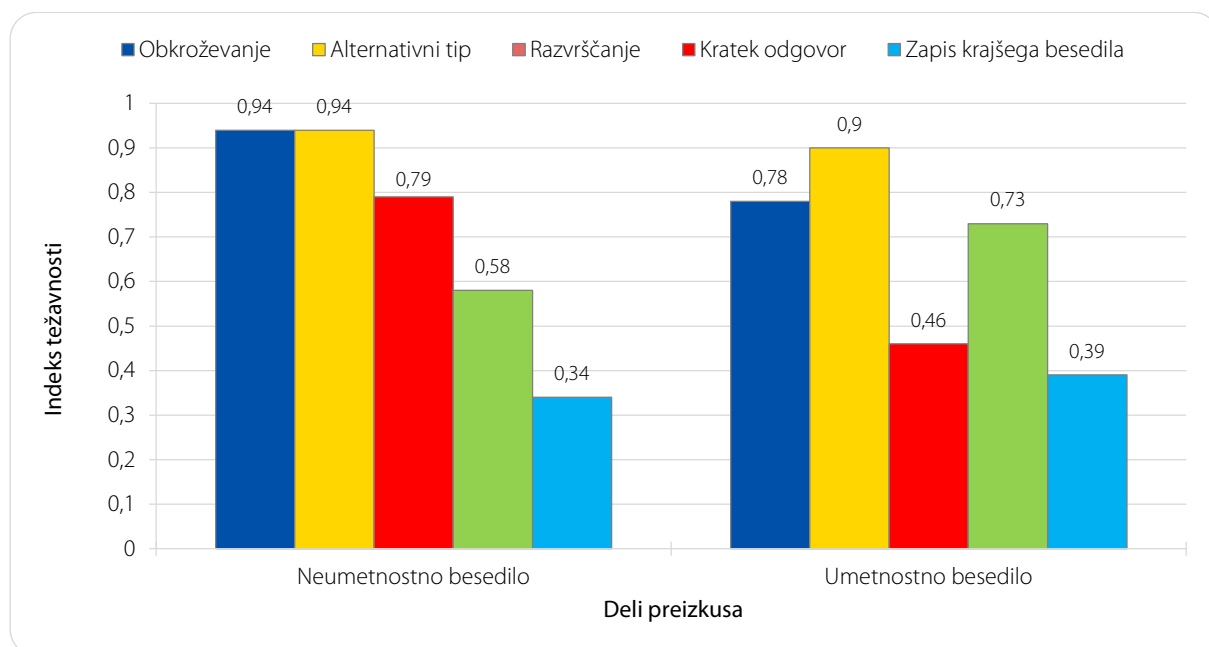
Najmanj uspešni so bili pri postavki 2.10.3, kjer so učenci morali zapisati jezikovno pravilen zapis krajšega besedila.

Najbolje med nalogami s **temeljnimi standardi v umetnostnem delu** so rešili 8. nalogo, tipa kratkega odgovora, kjer so morali učenci razumeti psihološke lastnosti književne osebe in določiti njene značajske lastnosti. Nekoliko slabše so reševali postavki 1.7. in 1.7.2, kjer so v obliki zapisa kratkega odgovora zapisali vzro in konec prepira med sosedoma.

Kot pričakovano, so tako v neumetnostnem, kot tudi v umetnostnem delu preizkusa učenci bistveno bolje reševali naloge minimalnega standarda. Učenci so bolje reševali naloge temeljnega standarda v umetnostnem delu preizkusa kot v neumetnostnem.

Dosežki učencev po tipih nalog glede na indeks težavnosti

Slika 4.4.2.7: Dosežki učencev po tipih nalog glede na indeks težavnosti v neumetnostnem in umetnostnem delu preizkusa

Naloge iz **neumetnostnega besedila** so zajele sledeče tipe nalog: naloge kratkega odgovora, obkroževanja, alternativnega tipa, razvrščanja in zapisa kratkega odgovora.

V neumetnostnem delu preizkusa so najbolj reševali naloge obkroževanja in alternativnega tipa. Pri obeh je bil IT 0,94, pri čemer pa naloge alternativnega tipa bolje diskriminirajo učence. Sledijo naloge razvrščanja (IT = 0,79), kot najzahtevnejše pa so se izkazale naloge zapisa kratkega odgovora (IT = 0,34).

Naloge **umetnostnega dela besedila** so zajele sledeče tipe nalog: naloge kratkega odgovora, obkroževanja, alternativnega tipa, razvrščanja in zapisa kratkega odgovora.

V umetnostnem delu preizkusa so bili učenci najuspešnejši pri nalogah alternativnega tipa (IT = 0,90), sledijo naloge obkroževanja (IT = 0,78) in le nekoliko slabše naloge kratkega odgovora (IT = 0,73). Slabše so reševali naloge razvrščanja (IT = 0,46) in tako kot v neumetnostnem delu preizkusa so bili najmanj uspešni pri reševanju nalog zapisa kratkega odgovora (IT = 0,39).

Sklepne ugotovitve

Število učencev, ki opravljajo NPZ v 9. razredu, se od leta 2015 zmanjšuje. Razmerje med učenkami in učenci je vsa leta v prid učencem.

Učenci so tako kot prejšnja leta najuspešneje reševali naloge na prvi taksonomski stopnji, manj učencev pa je uspešno rešilo naloge na tretji taksonomski stopnji. Pri neumetnostnem delu preizkusa vsa leta bistveno bolje rešujejo naloge, vezane na besedilo, v primerjavi z nalogami, ki preverjajo znanje jezika.

Dobro se znajdejo v besedilu, uspešno poiščejo bistvene podatke. Težave imajo s tvorjenjem jezikovno pravih besedil. Imajo šibko besedišče in se skromno pisno izražajo. Tako učencem uspe zapisati vsebinsko ustrezno besedilo, večje težave pa se izražajo na področju jezikovne pravilnosti.

Podobno kot v prejšnjih letih so bili učenci najuspešnejši pri reševanju nalog alternativnega tipa in tipa obkroževanja, najmanj pa pri tipu zapisa kratkega odgovor.

Dosežke učencev je za več let nazaj med seboj težko primerjati, saj so v preizkusih uporabljene različne besedilne vrste in različna besedila, katerih izbor vpliva na dosežke.

Za izboljšanje dosežkov na NPZ bi bilo potrebno že pri pouku nameniti večji poudarek samostojnemu tvorjenju besedila. Učence in učenke pa dodatno motivirati, da se bodo pri reševanju nalog maksimalno potrudili pri branju in upoštevanju navodil ter tako pokazali svoje dejansko znanje.

Besedilo 1**Jasna Merku: Recept za lepilo in okrasni papir**

Nekoč so si umetniki sami pripravljali barve in lepila, danes jih kupujemo že pripravljene, zato so stari postopki manj poznani. Med enostavnejše in zelo stare spada priprava lepila iz moke. Potrebujemo zelo preproste primesi, ki jih gotovo ima vsak od nas vedno doma: ponev (katere vsebina se ne sprime dna), moko, vodo, tekoče milo in leseno žlico. V ponev damo en kozarec moke in pet kozarcev vode, zmes pazljivo premešamo, da bo gladka: postavimo na ogenj in pozorno mešamo z leseno žlico, dokler ne zavre. Tedaj zmes odstavimo z ognja in dodamo še žlico tekočega mila, da bo bolj gladka in se bo kasneje barva lažje spojila. Tako pripravljeno lepilo ohladimo, nato pa ga lahko uporabimo.

Podobno lahko lepilo pripravimo, če namesto moke uporabimo škrob. V tem primeru razredčimo škrob z vodo, v razmerju 1 : 9.

Pripravljeno lepilo je primerno tudi za izdelovanje motivov na gladkem trpežnem papirju. Dovolj bo, da mu dodamo nekaj tempere, akrila ali tuša. Lepilo in barvo dobro premešamo. Več barve dodamo, tem bolj intenzivna bo, paziti pa moramo, da bo dovolj lepila, sicer se bo naš izdelek prehitro posušil. Z mešanico lepila in barve s čopičem premažemo gladek papir. Nato posežemo na površino z uporabo vilic, glavnika, lahko tudi s prsti, gobico ali drugimi sredstvi, ki puščajo za sabo zanimive obrise. Prednost te tehnike je tudi v tem, da morebitne napake lahko sproti ponovno prekrijemo z barvo in lepilom ter jih popravimo.

Mešanica lepila in barve se počasi suši, zato je primerna tudi za monotipe, za odtiskovanje s papirja, na katerem smo motiv ustvarili, na nov papir, na katerem se bo pojavila podoba v zrcalni sliki, obrnjena. Lahko pa poskusimo isti papir prepogniti na pol in prenesti podobo z ene polovice na drugo.

Bodite iznajdljivi in se poigrajte z različnimi možnostmi. Presenečeni boste nad rezultati.

(Prirejeno po: Jasna Merku, Recept za lepilo in okrasni papir. Galeb: mladinska revija, št. 6, letnik 54/februar, Zadruga Novi Matajur, Čedad 2008.)

Slovar:

primesi – snovi, ki so dodane/primešane glavni snovi

2

Besedilo 2

Janez Trdina

ŠKRAT

Med Bršlinom in Lastovčami se vzdiguje grič, na katerem raste hrastovina. Za visok, lep hrast sta se prepirala soseda, čigav je, in ker se nista mogla nikoli pogoditi, sta branila drug drugemu posekati ga. Od starosti se je hrast posušil in strohnel.

V duplo se je priselil škrat. Ta škrat je ljudem hudo nagajal. Usedel se je na vrh drevesa na najtanjšo vejico, ki ne bi bila držala niti vrane, pa jim je molil jezik in oponašal njih smeh in pogovor. Če so prišli k hrastu, jim je kazal polno rešeto cekinov in jih klical: »Pobirajte cekine!« Kmetje so pobrali cekine v žepe in malhe, ko pa so jih hoteli doma prešteti, so izvlekli iz žepov in malh namesto cekinov najgrše gosenice in žuželke.

Spomladi in jeseni jim je kričal: »Pojte sejat!« Tisti, ki so ga ubogali, pa niso nič pridelali. Drugo leto so rekli, ko jih je zopet klical, da naj sejejo: »Ti si hudoben, škrat, tebe ne bomo nikoli več poslušali.« To leto pa so tisti, ki so ga ubogali, dobili vsega dosti, oni drugi, ki ga niso, pa zopet nič. In tako je kmete zmerom dražil in jih tako zbegal, da nikoli niso vedeli, kaj naj bi storili.

Enkrat so ga ujeli in ga vrgli v vrečo, da bi ga potopili. Ko ga vržejo v Krko in gledajo za njim, kako bo utonil, začujejo za seboj strašen smeh pa se ozro in vidijo škrate, ki jim z vrha suhega hrasta pomalja jezik in se jim smeje.

To je trajalo več let, dokler se soseda nista pogodila, da je hrast od obeh in da ga bosta skupaj posekala. Ko ni bilo drevesa, je pobegnil tudi škrat, od takrat ga ni bilo v tem kraju nikoli več videti. Prepir mu je moč dal, mir mu je moč vzel.

(Prirejeno po: Janez Trdina, Škrat. Iz roda v rod. Berilo za 6. razred osnovne šole, DZS, Ljubljana 1978.)

Slovar:

Bršlin – vas severozahodno od Novega mesta

Lastovče – staro ime za Cegelnico, vasico ob Krki, zahodno od Novega mesta

pojte – pojdite

pomaljati – večkrat pomoliti

I. DEL

Preberi besedilo 1 in reši naloge.

1. Kdo je avtor besedila? Ime in priimek avtorja napiši na črto.

(1 točka)

2. Kje je bilo objavljeno besedilo? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A V reviji Ciciban.
- B V reviji Pil.
- C V reviji Galeb.
- D V reviji Gea.

(1 točka)

3. Kdo si je nekoč sam pripravljaj lepilo? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Trgovci.
- B Umetniki.
- C Obrtniki.
- D Popotniki.

(1 točka)

1

4. Za pripravo lepila potrebujemo ponev in leseno žlico. Naštej še tri sestavine, iz katerih pripravimo lepilo. Odgovore napiši na črte.

(3 točke)

5. Ali so spodnje trditve glede na besedilo pravilne? Če je trditev pravilna, obkroži DRŽI, če ni pravilna, obkroži NE DRŽI.

V ponev damo dva kozarca moke in pet kozarcev vode.	DRŽI	NE DRŽI
Zmesi dodamo žlico tekočega mila.	DRŽI	NE DRŽI
Ohlajeno lepilo lahko uporabimo.	DRŽI	NE DRŽI

(3 točke)

6. Na črti izpiši iz besedila poved, iz katere izvemo, kaj lahko dodamo lepilu, da bo primerno za izdelovanje motivov.

(2 točki)

7. Avtorica predlaga več pripomočkov za oblikovanje motivov.
Dva pripomočka napiši na črti.

(2 točki)

8. Besedilo je sestavljeno iz več odstavkov in odstavki iz več povedi.

a) Koliko odstavkov sestavlja besedilo? Odgovor napiši na črto.

b) Koliko povedi je v tretjem odstavku? Odgovor napiši na črto.

(2 točki)

9. Kako si sledijo dogodki v besedilu? Pravilno zaporedje dogodkov označi s številkami od 1 do 4.

_____ Ponev odstavimo z ognja in dodamo žlico tekočega mila.

_____ V ponev damo kozarec moke in pet kozarcev vode.

_____ Pripravljeno lepilo pustimo, da se ohladi.

_____ Ponev postavimo na ogenj in mešamo, da zavre.

(3 točke)

1

10. Popravi dve pravopisni napaki in na črte napiši pravilno poved.

Osnovno slano testo pripravimo tako, da v posodi zamesimo dve skodelci moke dve skodelici fino mlete soli in skodelico vode.

(3 točke)

11. Poved postavi v prihodnji čas in jo napiši na črte.

Z mešanico lepila in barve s čopičem premažemo gladek papir, nato lahko z glavnikom narišemo motiv.

(2 točki)

12. K dani besedni zvezi na črto napiši protipomenko.

hrpav papir _____

(1 točka)

13. Iz povedi na črti izpiši zaimek in pridevnik.

Mogoče bo Jožeta prispevek spodbudil, da bo tudi on prebral to zanimivo knjigo.

Zaimék: _____

Pridevnik: _____

(2 točki)

14. V najmanj sedmih povedih na črte opiši postopek izdelave rojstnodnevne voščilnice. V opis izdelave moraš vključiti naštet material in pripomočke. V opis vključi še en material ali pripomoček po svoji izbiri.

MATERIAL IN PRIPOMOČKI:

trši barvni papir

kolaž papir

lepilo

posušeno cvetje

barvni trakovi

bleščice

časopisni papir

ravnilo

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

(4 točke)

II. DEL**Preberi besedilo 2 in reši naloge.**

1. Kdo je Janez Trdina? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Stranska književna oseba.
- B Ilustrator.
- C Avtor.
- D Glavna književna oseba.

(1 točka)

2. Kje je bilo objavljeno prebrano besedilo? Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

3. Kdo je glavni junak zgodbe? Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

4. Ali so navedene trditve glede na besedilo pravilne? Če je trditev pravilna, obkroži DRŽI. Če je trditev nepravilna, obkroži NE DRŽI.

Hrast je od starosti strohnjel in se posušil.	DRŽI	NE DRŽI
Škrat je ljudem hudo nagajal.	DRŽI	NE DRŽI
Kmetje so pobirali cekine v žepe in malhe.	DRŽI	NE DRŽI
Kmetje so škrate rešili iz Krke.	DRŽI	NE DRŽI

(4 točke)

2

5. Obkroži črko pred dvema besedama, ki sta uporabljeni v 2. odstavku besedila.

- A Rešeto.
- B Bršljan.
- C Hosta.
- D Lastovice.
- E Malhe.

(2 točki)

6. Iz besedila na črti izpiši poved, iz katere izvemo, da so kmetje želeli škrate potopiti.

(1 točka)

7. a) Kaj je bil vzrok prepиров med sosedoma? Odgovor napiši na črto.

b) Kdaj so prepiri med sosedoma prenehali? Odgovor napiši na črti.

(2 točki)

8. Kako se je škratek obnašal do tistih, ki jim je želel nagajati? Izmed naštetih lastnosti izberi dve pravilni in ju napiši na črti.

prisrčno, nagajivo, ljubeznivo, hudobno, opravljivo

(2 točki)

9. Kako si sledijo dogodki v besedilu? Pravilno zaporedje dogodkov označi s številkami od 1 do 4.

- _____ Če so kmetje prišli k hrastu, jim je škratek kazal polno cekinov.
- _____ Ko so kmetje prišli domov, so iz žepov izvlekli najgrše gosenice in žuželke.
- _____ Od starosti se je hrast posušil in strohnel.
- _____ Sosedu sta se pogodila glede hrasta.

(3 točke)

2

10. V najmanj sedmih povedih napiši na črte nadaljevanje in konec zgodbe o tem, kako so srečno živeli v vasi, potem ko je škrat pobegnil.

[illegible]

(3 točke)

Skupno število točk: 50

4.4.3 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom iz matematike v 6. razredu

Izhodišča in zasnova preizkusa znanja

V matematičnem preizkusu je 13 nalog, ovrednotenih s 50 točkami. Preizkus znanja je sestavljen iz nalog s snovnih področij aritmetike, geometrije, merjenja in branja podatkov.

Naloge v preizkusu znanja preverjajo cilje po sklopih:

- naravna števila do 1000,
- geometrija,
- računske operacije z naravnimi števili in merskimi enotami,
- merske enote, pretvarjanje,
- številski izrazi,
- branje podatkov.

Glede na tipe nalog preizkus znanja vsebuje naloge kratkih odgovorov in naloge obkroževanja.

Stopnjo znanja, ki ga preverjajo naloge v preizkusu znanja, opredeljujemo po Gagnevi taksonomiji.

Preglednica 4.4.3.1: Sestava preizkusa znanja glede na taksonomske stopnje

Stopnje zahtevanega znanja	Deleži v preizkusu znanja
I. poznavanje in razumevanje pojmov in dejstev	30 %
II. izvajanje rutinskih postopkov	40 %
III. uporaba kompleksnih postopkov	18 %
IV. reševanje in raziskovanje problemov	12 %

Miselne procese prve taksonomske stopnje preverjajo štiri naloge (15 točk), pet nalog (20 točk) preverja procese druge taksonomske stopnje, procese tretje taksonomske stopnje preverjajo tri naloge (9 točk), ena naloga (6 točk) pa preverja procese četrte taksonomske stopnje.

Analiza dosežkov

Osnovni statistični podatki

Preglednica 4.4.3.2: Osnovni statistični podatki

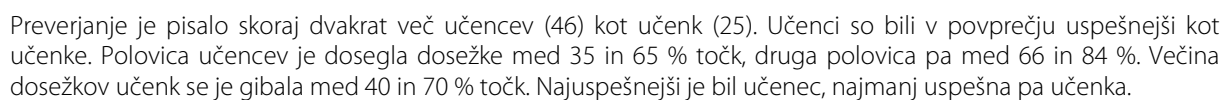
Število učencev	71
Število postavk	50
Možne točke	50
Povprečno število točk	27,66
Povprečno število odstotnih točk	55,32
Standardni odklon v odstotnih točkah	16,28
Indeks težavnosti	0,55
Indeks zanesljivosti	0,88
Indeks diskriminativnosti	0,42

Preizkus znanja iz matematike je letos pisalo 71 učencev, tj. deset manj kot lani. Učenci so od 50 možnih točk povprečno osvojili 27,66 točke (55,32 %), kar je višji dosežek od prejšnjega leta. Maksimalnega števila točk ni dosegel noben učenec. En učenec (1,41 %) je dosegel 42 točk (84 %), kar je najmanj v vseh letih zunanjega preverjanja znanja v 6. razredu v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom. Učenci z najvišjim številom točk do sedaj niso pisali nikoli pod 90 % točk.

Eden učenec (1,41 %) je dosegel 7 točk (14 %), kar je primerljivo z najnižjimi dosežki učencev v preteklih letih. Pet učencev je doseglo dosežke pod 15 točk (30 %), čeprav 13 točk v preizkusu znanja preverja minimalne standarde znanja.

Standardni odklon odstotnih točk 16,28 kaže na raznoliko znanje učencev. Glede na indeks težavnosti preizkusa 0,55 lahko rečemo, da je bil celoten preizkus znanja ustrezno težek, primerljiv z letom 2012 (55,90 % točkami).

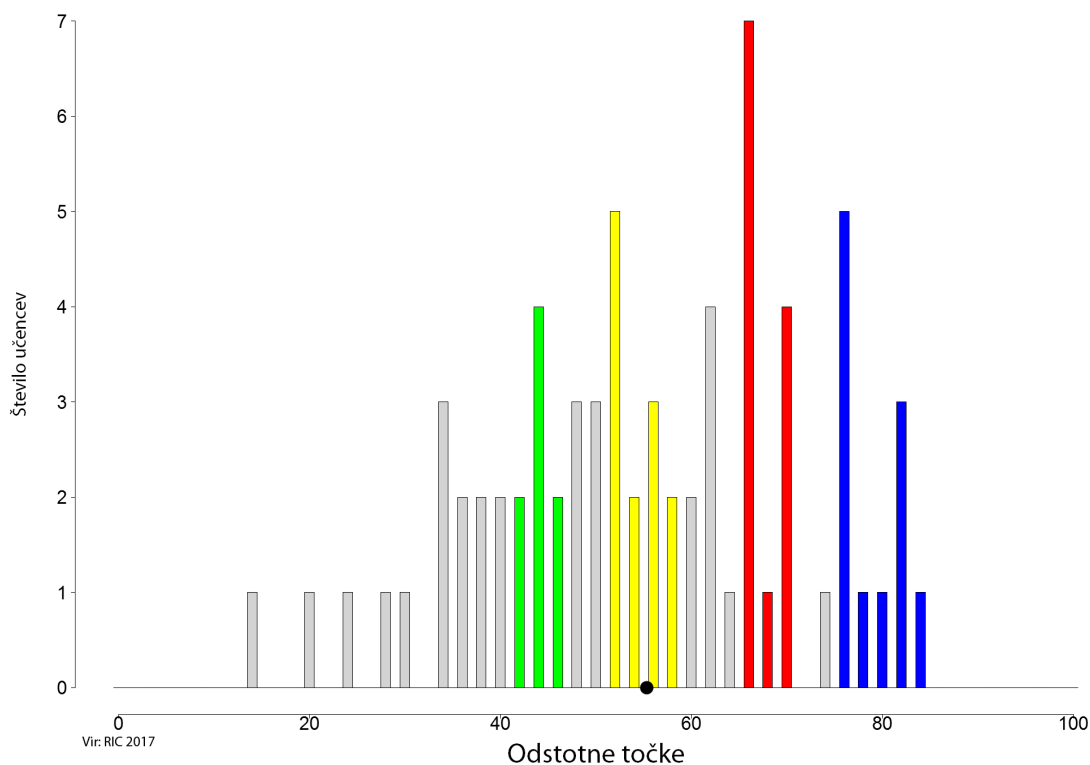
Slika 4.4.3.1: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev, matematika (NIS), 6. razred

DOSEŽKI IN REZULTATI NACIONALNEGA PREVERJANJA ZNANJA | 497

Opisi dosežkov učencev na nacionalnem preverjanju znanja v 6. razredu

Slika 4.4.3.2: Porazdelitev točk pri matematiki (NIS), 6. razred

ZELENO OBMOČJE

V zeleno območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri matematiki določajo *spodnjo mejo četrtnine dosežkov*.

Vsebine:

Naloge zelenega območja so bile s področja aritmetike (osem postavk), geometrije (ena postavka) in merjenja (dve postavki).

Taksonomske stopnje:

Pri štirih nalogah (1., 2., 3., 4. – skupaj pet postavk) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (poznavanje in razumevanje pojmov in dejstev), pri štirih nalogah (5., 7., 8., 9. – pet postavk) na II. taksonomski stopnji (izvajanje rutinskih postopkov) in pri eni nalogi (10. – ena postavka) na III. taksonomski stopnji (uporaba kompleksnih postopkov).

Tipi nalog:

V zelenem območju so naloge kratkega odgovora in obkroževanja.

Učenci:

- štejejo nazaj po 2 od danega števila brez prehoda v obsegu do 100 (**naloga 01.1**);
- zapišejo število s številko – zapisano z besedo (število vsebuje vse mestne vrednosti) (**naloga 02.1**);
- štejejo denar do 100 – brez prehoda (**naloga 03.1**);
- prepoznajo merske enote za čas – prepoznajo koledarske enote za čas (**naloga 04.1**);
- prepoznajo merske enote za dolžino (**naloga 04.3**);
- seštevajo pisno v obsegu do 1000 s prehodom (**nalogi 05.1 in 05.2**);
- primerjajo števili med seboj in uporabijo znake (<, >, =) – primerjajo naravna števila med seboj (**naloga 07.1**);
- izmerijo dolžino daljice (**naloga 08.2**);
- preberejo in pretvorijo arabsko številko v rimsko številko – pretvorijo število 2 (**naloga 9.1**);
- rešijo besedilno nalogo – nakažejo pot izračuna preproste besedilne naloge (**naloga 10.1**).

Učenci v zelenem območju imajo osnovno orientacijo v številski vrsti do 100. Uspešni so pri računih pisnega

seštevanja s prehodom v obsegu do 1000. Ločijo koledarske časovne enote in dolžinske oznake merskih enot. Izkažejo osnovno geometrijsko znanje z merjenjem dolžine daljice. Nakažejo izračun pri preprostejših besedilnih nalogah.

Zgled:

nalogi 5. a in 5. b

RUMENO OBMOČJE

V rumeno območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri matematiki določajo mejo *med polovicama dosežkov*.

Vsebine:

V rumenem območju so naloge aritmetike (dvanajst postavk) in geometrije (ena postavka).

Taksonomske stopnje:

Pri treh nalogah (1., 2., 3. – šest postavk) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (poznavanje in razumevanje pojmov in dejstev), pri petih nalogah (5., 6., 7., 8. in 9. – šest postavk) na II. taksonomski stopnji (izvajanje rutinskih postopkov) in pri eni nalogi (10. – ena postavka) na III. taksonomski stopnji (uporaba kompleksnih postopkov).

Tipi nalog:

V rumenem območju so naloge kratkega odgovora in naloga obkroževanja.

Učenci:

- štejejo nazaj po 2 od danega števila s prehodom čez desetico v obsegu do 100 (**naloga 01.2**);
- štejejo naprej po 5 od danega števila s prehodom čez desetico v obsegu do 1000 (**naloga 01.3**);
- zapišejo število s številko – zapisano z besedo (števila nimajo vseh mestnih vrednosti) (**nalogi 02.2 in 02.3**);
- štejejo denar do 100 – s prehodom (**nalogi 03.1 in 03.4**);
- odštevajo pisno v obsegu do 100 s prehodom (**naloga 05.3**);
- rešijo besedilno nalogo – izračunajo preprosto besedilno nalogo (**nalogi 06.2 in 10.2**);
- primerjajo števili med seboj in uporabijo znake (<, >, =) – primerjajo dve števili, zapisani z mestnimi vrednostmi (**naloga 07.2**);
- primerjajo števili med seboj in uporabijo znake (<, >, =) – primerjajo izračun deljenja in množenja (**naloga 07.5**);
- primerjajo daljice in njihove dolžine (**naloga 08.1**);
- preberejo in pretvorijo arabsko številko v rimsko številko – pretvorijo število 7 (**naloga 09.2**).

Učenci v rumenem območju se že bolj zanesljivo orientirajo v številski vrsti do 1000 (štetje in zapisovanje /rimskih/ števil), izkazujejo nekaj več uporabe osnovnega geometrijskega znanja in računanja (odštevanje do 100 in seštevanje do 1000 s prehodom).

Zgled:

nalogi 3. b in 3. d

RDEČE OBMOČJE

V rdeče območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri matematiki določajo mejo *zgornje četrtine dosežkov*.

Vsebine:

V rdečem območju so naloge s področja aritmetike (sedem postavk), geometrije (ena postavka), merjenja (ena postavka) in podatkov (ena postavka).

Taksonomske stopnje:

Pri treh nalogah (1., 3. in 4. – tri postavke) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (poznavanje in razumevanje pojmov in dejstev), pri štirih nalogah (6., 7., 8. in 9. – pet postavk) na II. taksonomski stopnji (izvajanje rutinskih postopkov) in pri dveh nalogah (11. in 12. – dve postavki) na III. taksonomski stopnji (uporaba kompleksnih postopkov).

Tipi nalog:

V rdečem območju so naloge kratkega odgovora in nalogi obkroževanja.

Učenci:

- štejejo naprej po 5 od danega števila s prehodom čez stotico v obsegu do 1000 (**naloga 01.4**);
- štejejo denar do 1000 – s prehodom (**naloga 03.3**);
- prepoznajo merske enote za maso (**naloga 04.4**);
- rešijo besedilno nalogo – znajo nakazati pot do rezultata (**naloga 06.1**);
- primerjajo števili med seboj in uporabijo znake ($<$, $>$, $=$) – primerjajo naravno število s številom, ki je zapisano z mestnimi vrednostmi (**naloga 07.3**);
- primerjajo števili med seboj in uporabijo znake ($<$, $>$, $=$) – primerjajo izračun množenja in deljenja (**naloga 07.4**);
- načrtajo vzporednico premici (**naloga 08.5**);
- preberejo in pretvorijo rimsko številko v arabsko številko – pretvorijo število XII (**naloga 09.4**);
- rešijo številske izraze – računajo brez zapisanega postopka (**naloga 11.2**);
- berejo podatke – zapišejo en podatek na osnovi primerjanja (**naloga 12.1**).

Učenci v rdečem območju so v celoti zelo zanesljivi pri številski orientaciji, velikostnih odnosih števil, pravilno rešujejo preproste številske izraze. Bolje rešujejo geometrijske naloge (vzporednica). Prepoznajo oznake merskih enot za maso in pretvarjajo nekatere rimske števile v arabske. Zapišejo en podatek iz preglednice na osnovi primerjanja.

Zgled:

naloga 12. a

MODRO OBMOČJE

V modro območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri matematiki določajo mejo zgornje desetine dosežkov.

Vsebine:

Vsebinsko zajema modro območje področje aritmetike (pet postavk), geometrije (ena postavka) in področje merjenja (ena postavka).

Taksonomske stopnje:

Pri eni nalogi (4. – ena postavka) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (poznavanje in razumevanje pojmov ter dejstev), pri treh nalogah (5., 8. in 9. – tri postavke) na II. taksonomski stopnji (izvajanje rutinskih postopkov), pri eni nalogi (11. – dve postavki) na III. taksonomski stopnji (uporaba kompleksnih postopkov) in pri eni nalogi (ena postavka) na IV. stopnji (reševanje in raziskovanje problemov).

Tipi nalog:

V modrem območju so naloge kratkega odgovora in naloge obkroževanja.

Učenci:

- prepoznajo merske enote za čas (**naloga 04.2**);
- odštevajo pisno v obsegu do 1000 s prehodom (**naloga 05.4**);
- načrtajo pravokotnico (**naloga 08.4**);
- preberejo in pretvorijo rimsko številko v arabsko – pretvorijo število IV (**naloga 09.3**);
- rešijo številske izraze – upoštevajo vrstni red številskih operacij in izraz tudi izračunajo (**nalogi 11.3 in 11.4**);
- rešijo besedilno nalogo – nakažejo prvi korak izračuna kompleksne besedilne naloge (**naloga 13.1**).

Učenci v modrem območju zanesljivo odštevajo z naravnimi števili do 1000 s prehodom in rešujejo številske izraze. Zanesljivo merijo in načrtujejo geometrijske naloge. Prepoznajo oznake za časovne enote in zapišejo vse dane rimske številke z arabskimi. Že nakažejo izračun kompleksnih besedilnih nalog.

Zgled:

naloga 11. b

V to območje spadajo naloge, ki jih tudi učenci z najvišjimi dosežki niso rešili s 65-odstotno uspešnostjo.

Vsebine:

Naloge so s področja aritmetike (šest postavk), geometrije (ena postavka), podatkov (ena postavka) in področja merjenja (ena postavka).

Taksonomske stopnje:

Pri eni nalogi (8. – ena postavka) smo preverjali miselne procese na II. taksonomski stopnji (izvajanje rutinskih postopkov), pri treh nalogah (10., 11. in 12. – tri postavke) na III. taksonomski stopnji (uporaba kompleksnih postopkov) in pri eni nalogi (13. – pet postavk) na IV. stopnji (reševanje in raziskovanje problemov).

Tipi nalog:

Nad modrim območjem so naloge kratkega odgovora.

Učenci so manj uspešni pri:

- prepoznavanju poltraka (**naloga 08.3**);
- pretvarjanju merske enote – pretvarjanju manjše v večjo mersko enoto pri besedilni nalogi (**naloga 10.3**);
- reševanju številskega izraza – zapisu postopka reševanja (**naloga 11.1**);
- branju podatkov – primerjavi podatkov iz preglednice po dveh kriterijih (**naloga 12.2**);
- reševanju besedilnih nalog – nakazovanju nadaljnih korakov reševanja in izračunu kompleksne besedilne naloge (**naloge 13.2, 13.3, 13.4, 13.5 in 13.6**).

Pri analizi nalog, ki so se uvrstile nad modro območje, ugotavljamo, da učenci niso zanesljivi pri uporabi geometrijskih pojmov, pretvarjanju merskih enot znotraj reševanja besedilnih nalog, nakazovanju in reševanju matematičnih problemov ter kombinatoričnih besedilnih nalog.

Zgled:

naloga 13

Specifikacijska tabela preizkusa znanja

Preglednica 4.4.3.3: Specifikacijska tabela, matematika (NIS), 6. razred

Naloga	Točke	Vsebina	Cilj – učenec	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Območje	IT	ID	
1. a	01.1	1	Aritmetika	šteje nazaj po 2 od danega števila brez prehoda v obsegu do 100;	M	I.	zeleno	0,77	0,40
	01.2	1	Aritmetika	šteje nazaj po 2 od danega števila s prehodom čez desetico v obsegu do 100;	M	I.	rumeno	0,77	0,40
1. b	01.3	1	Aritmetika	šteje naprej po 5 od danega števila brez prehoda v obsegu do 1000;	T	I.	rumeno	0,70	0,49
	01.4	1	Aritmetika	šteje naprej po 5 od danega števila s prehodom čez stotico v obsegu do 1000;	T	I.	rdeče	0,66	0,53
2. a	02.1	1	Aritmetika	zapiše število s številko;	M	I.	zeleno	0,89	0,22
2. b	02.2	1	Aritmetika	zapiše število s številko;	M	I.	rumeno	0,89	0,43
2. c	02.3	1	Aritmetika	zapiše število s številko;	M	I.	rumeno	0,83	0,35
3. a	03.1	1	Aritmetika	šteje denar do 100;	M	I.	zeleno	0,85	0,39
3. b	03.2	1	Aritmetika	šteje denar do 101;	M	I.	rumeno	0,72	0,45
3. c	03.3	1	Aritmetika	šteje denar do 1000;	T	I.	rdeče	0,58	0,44
3. d	03.4	1	Aritmetika	šteje denar do 1001;	T	I.	rumeno	0,75	0,39
4. a	04.1	1	Merjenje	prepozna merske enote za čas;	M	I.	zeleno	0,69	0,32
4. b	04.2	1	Merjenje	prepozna merske enote za čas;	M	I.	modro	0,49	0,32
4. c	04.3	1	Merjenje	prepozna merske enote za dolžino;	M	I.	zeleno	0,73	0,40
4. d	04.4	1	Merjenje	prepozna merske enote za maso;	M	I.	rdeče	0,45	0,43
5. a	05.1	1	Aritmetika	sešteva pisno v obsegu do 1000 s prehodom;	T	II.	zeleno	0,87	0,20
5. b	05.2	1	Aritmetika	sešteva pisno v obsegu do 1000 s prehodom;	T	II.	zeleno	0,76	0,41
5. c	05.3	1	Aritmetika	odšteva pisno v obsegu do 100 s prehodom;	M	II.	rumeno	0,69	0,34
5. d	05.4	1	Aritmetika	odšteva pisno v obsegu do 1000 s prehodom;	T	II.	modro	0,38	0,45
6	06.1	1	Aritmetika	reši besedilno nalogo;	T	II.	rdeče	0,61	0,41
	06.2	1	Aritmetika	reši besedilno nalogo;	T	II.	rumeno	0,75	0,41
7. a	07.1	1	Aritmetika	primerja števili med seboj in uporabi znake <, >, =;	T	II.	zeleno	0,87	0,35
7. b	07.2	1	Aritmetika	primerja števili med seboj in uporabi znake <, >, =;	T	II.	rumeno	0,58	0,27
7. c	07.3	1	Aritmetika	primerja števili med seboj in uporabi znake <, >, =;	T	II.	rdeče	0,61	0,40
7. d	07.4	1	Aritmetika	primerja števili med seboj in uporabi znake <, >, =;	T	II.	rdeče	0,62	0,23
7. e	07.5	1	Aritmetika	primerja števili med seboj in uporabi znake <, >, =;	T	II.	rumeno	0,62	0,21
8. a	08.1	1	Geometrija	primerja daljice in njihove dolžine;	T	II.	rumeno	0,70	0,11
8. b	08.2	1	Geometrija	izmeri dolžino daljice;	T	II.	zeleno	0,89	-0,05

Naloga	Točke	Vsebina	Cilj – učenec	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Območje	IT	ID	
8. c	08.3	1	Geometrija	prepozna poltrak;	M	II.	nad modrim	0,38	0,16
8. d	08.4	1	Geometrija	načrta pravokotnico;	T	II.	modro	0,38	0,35
8. e	08.5	1	Geometrija	načrta vzporednico premici;	T	II.	rdeče	0,51	0,40
9. a	09.1	1	Aritmetika	prebere in pretvori arabsko številko v rimsko;	T	II.	zeleno	0,86	0,15
9. b	09.2	1	Aritmetika	prebere in pretvori arabsko številko v rimsko;	T	II.	rumeno	0,66	0,05
9. c	09.3	1	Aritmetika	prebere in pretvori rimsko številko v arabsko;	T	II.	modro	0,48	0,09
9. d	09.4	1	Aritmetika	prebere in pretvori rimsko številko v arabsko;	T	II.	rdeče	0,59	0,46
10.	10.1	1	Aritmetika	reši besedilno nalogo;	T	III.	zeleno	0,87	0,11
	10.2	1	Aritmetika	reši besedilno nalogo;	T	III.	rumeno	0,46	0,31
	10.3	1		pretvarja merske enote;	T	III.	nad modrim	0,13	0,36
11. a	11.1	1	Aritmetika	reši številске izraze;	T	III.	nad modrim	0,31	0,44
	11.2	1	Aritmetika	reši številске izraze;	T	III.	rdeče	0,35	0,44
11. b	11.3	1	Aritmetika	reši številске izraze;	T	III.	modro	0,35	0,43
	11.4	1	Aritmetika	reši številске izraze;	T	III.	modro	0,25	0,47
12. a	12.1	1	Podatki	branje podatkov;	T	III.	rdeče	0,56	0,65
12. b	12.2	1	Podatki	branje podatkov;	T	III.	nad modrim	0,34	0,30
13. a	13.1	1	Aritmetika	reši besedilno nalogo;	T	IV.	modro	0,20	0,47
	13.2	1	Aritmetika	reši besedilno nalogo;	T	IV.	nad modrim	0,10	0,40
	13.3	1	Aritmetika	reši besedilno nalogo;	T	IV.	nad modrim	0,07	0,32
	13.4	1	Aritmetika	reši besedilno nalogo;	T	IV.	nad modrim	0,06	0,25
13. b	13.5	1	Aritmetika	reši besedilno nalogo;	T	IV.	nad modrim	0,03	0,20
	13.6	1	Aritmetika	reši besedilno nalogo.	T	IV.	nad modrim	0,00	0,00

LEGENDA:

Naloga: zapisana oznaka vsakega vprašanja/dela naloge/naloge; povzeto po preizkusu znanja, po *Navodilih za vrednotenje* in po programu za e-vrednotenje;

Točke: zapisano maksimalno število točk vprašanja/dela naloge/naloge;

Vsebina: zapisana vsebina, ki jo preverja vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po učnem načrtu;

Cilj: zapisan cilj, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po učnem načrtu;

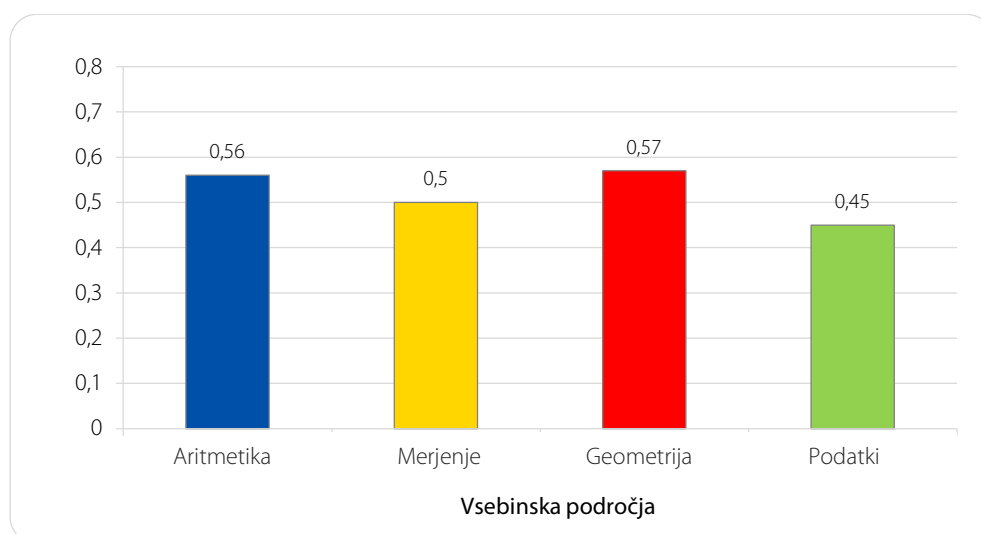
Standard znanja: zapisan standard znanja, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga: M – minimalni, T – temeljni; povzeto po učnem načrtu;

Taksonomska stopnja (po Gagneju): zapisana taksonomska stopnja vprašanja/dela naloge/naloge: I. – poznavanje in razumevanje pojmov in dejstev, II. – izvajanje rutinskih postopkov, III. – uporaba kompleksnih postopkov, IV. – reševanje in raziskovanje problemov;

Območje: zapisno območje, v katero se je uvrstilo vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po *Opisih dosežkov učencev 9. razreda pri NPZ-ju v prilagojenem izobraževalnem programu z NIS-om*.

Dosežki učencev po vsebinskih področjih glede na indeks težavnosti

Slika 4.4.3.3: Dosežki učencev po vsebinskih področjih glede na indeks težavnosti

Preizkus vsebuje štiri vsebinska področja: aritmetika, merjenje, geometrija in podatki. Primerjava vseh štirih področij izkazuje, da so bili učenci letošnje leto nekoliko uspešnejši na področju geometrije. Le-to področje pa je bilo lansko leto učencem najtežje. Sicer pa vsa področja po težavnosti le malo odstopajo drug od drugega. Najmanj uspešni so bili učenci pri branju podatkov. To večino je zahtevala ena naloga.

Aritmetika obsega deset nalog, s katerimi so učenci lahko dosegli 38 točk. Za najlažji nalogi znotraj tega področja in tudi v celotnem preizkusu sta se izkazali postavki **2.1.** in **2.2.** Učenci so morali zapisati prebrano število s številko. Postavki je rešilo 89% testirancev. Uspešno, z nekaj manj odstotki so učenci rešili tudi postavko **2.3.** Predvidljivo pa je v celotnem preizkusu in tudi znotraj aritmetike najtežja zadnja, **13. naloga**. Naloga je najslabše rešena znotraj celotnega preizkusa. Prvi korak besedilne naloge (postavka **13.1**) je rešilo 20 % učencev, drugi korak (**13.2**) je uspešnost razpolovil, skozi postavko **13.3** se je uspešno prebilo le še 7 % učencev, postavko **13.4** je uspešno rešilo še en odstotek manj učencev, postavko **13.5** le 3 % učencev, zadnje (**13.6**) pa ni rešil niti en učenec.

Pri analizi **1.** naloge lahko trdimo, da učenci dokaj dobro štejejo naprej in nazaj. Postavki **1.1** in **1.2** sta zahtevali štetje nazaj po 2 v obsegu do 100. Učencem tudi prehod čez desetico ni predstavljal ovire, obe postavki je rešilo 77 % učencev. Postavko **1.3**, pri kateri so morali šteti najprej po 5 v obsegu do 1000 brez prehoda, je rešilo 70 % učencev. Naslednja postavka (**1.4**) pa je uspešnost nekoliko zmanjšala, 66 % učencev zna šteti tudi s prehodom v obsegu do 1000. Letošnje leto smo s **3. nalogo** želeli preveriti znanje preštevanja denarja. Glede na indeks težavnosti sklepamo, da so učenci najuspešnejši pri preštevanju, ko le-to zahteva najmanj enot. Postavka **3.1** je zahtevala seštevanje treh bankovcev do 100, pravilno jo je rešilo 85 % učencev. Kot najtežja naloga se je izkazala postavka **3.3**, ko so učenci morali seštevati v obsegu do 1000, operirati so morali skoraj z vsemi bankovci (bankovec po 100, 50, 10 in 5) in prišteti še kovance za 2 eura. To nalogo pa je rešilo 58 % učencev.

Računanje do 1000 tudi letošnje leto potrjuje, da učenci dobro seštevajo s prehodom do 1000. Postavko **5.1**, ki je zahtevala en prehod, je uspešno rešilo skoraj 90 % učencev, postavko **5.2**, ki je zahtevala dva prehoda, pa 76 % učencev. Za težje pa se je ponovno izkazalo odštevanje. Postavka **5.3** nakazuje, da učenci bolje odštevajo do 100, težavo pa jim predstavlja odštevanje s prehodom do 1000. Omenjeno postavko **5.4** je uspešno rešilo le 38 % učencev. Trdimo lahko, da učenci večinoma znajo med seboj primerjati dve vrednosti, to večino je zahtevala **7. naloga**. Najuspešnejši so učenci pri primerjanju dveh števil (postavka **7.1**), uspešnost nekoliko zmanjša dodani korak, ko morajo med seboj primerjati dva računa (deljenje in množenje). Postavki **7.4** in **7.5** je rešilo 62 % učencev. Najtežje pa jim je med seboj primerjati desetiške enote (naloga **7.2**). **9. naloga** je zahtevala branje in pretvarjanje arabskih števil v rimske in nasprotno. Znotraj te naloge so učenci najboljše rešili postavko **9.1**, kjer so morali obkrožiti rimsko številko 2. Najtežje pa jim je bilo pretvoriti arabsko številko IV. To nalogo je rešilo nekaj manj kot polovica vseh učencev. Pri tej nalogi lahko tudi sklepamo, da je učencem lažje pretvarjati arabske številke v rimske kot nasprotno.

Vsako leto ugotavljamo, da učenci slabše rešujejo številske izraze. Postavki **11.1** in **11.2** izkazujeta, da je več učencev pravilno izračunalo izraz brez nakazane poti. 31 % jih je pravilno predstavilo pot, 35 % pa je celotni številski izraz pravilno izračunalo. Sklepamo lahko, da so učenci na pamet rešili lažja računa poštevanke in ju sešeli. Postavki **11.3** in **11.4** pa sta bili nastavljeni tako, da je bilo reševanje na pamet težje. Pot reševanja je pravilno nakazalo 35 % učencev, do končnega rezultata pa se jih je prebilo 10 % manj. Možni vzrok manjše uspešnosti zadnjega dela **11.** naloge pa je tudi v operaciji odštevanja, pri kateri smo že ugotavljali, da so učenci manj uspešni. Pričakovano so se besedilne naloge, ki zahtevajo izvajanje rutinskih postopkov, izkazale za lažje v primerjavi s tistimi, ki zahtevajo reševanje in raziskovanje problemov.

Besedilna naloga **6.1** je zahtevala zapis računa, postavka **6.2** pa zapis rešitve. Indeksa težavnosti nam povesta, da je več učencev nalogo pravilno rešilo na pamet, kar 75 %, račun pa jih je pravilno napisalo le 61 %. Vseeno pa ne moremo sklepati, da učenci pri besedilnih nalogah najtežje zapišejo zahtevane korake (račune) reševanja. Besedilno nalogo **10.1** je uspešno rešilo skoraj 90 % učencev, pravilno pa je račune izračunalo le 46 % učencev.

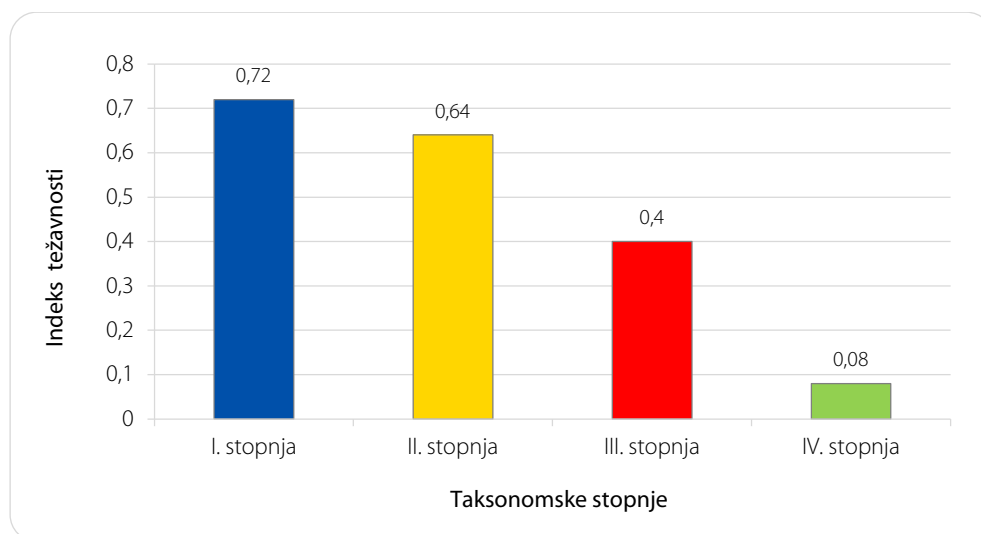
Merjenje smo preverjali s **4.** nalogo, katere cilj je prepoznati oznake za merske enote za čas, dolžino ali maso. Znotraj posamezne postavke so morali učenci prečrtati tisto oznako merske enote, ki ne sodi k drugim.

Če so bili učenci lansko leto najmanj uspešni na področju **geometrije**, pa so letošnje leto to področje reševali najboljše. Geometrijo smo preverjali z **8. nalogo**, kjer so učenci lahko dosegli 5 točk. Naloga je zahtevala opazovanje narisanih črt (daljica, poltrak, premica). Najlažja se je učencem zdela postavka **8.2**, kjer so morali izmeriti imenovano daljico. Daljico je pravilno izmerilo 89 % učencev. Na tem mestu pa velje omeniti še indeks diskriminativnosti, ki je pri tej nalogi negativen, torej so to nalogo najboljše reševali tisti učenci, ki so bili znotraj celotnega preizkusa manj uspešni. Če smo ugotavljali, da je učencem najlažje meriti daljico, pa jim je težje prepoznati poltrak in napisati njegovo označbo (postavka **8.3**). To nalogo je pravilno rešilo le 38 % učencev. Enako število učencev je rešilo tudi postavko **8.4**, kjer so morali narisati pravokotnico skozi imenovano točko na določeno daljico. Če se je risanje pravokotnice izkazalo za težje, ugotavljamo, da je učencem risanje vzporednice nekoliko lažje (postavka **8.5**). Vzporednico določeni premici je pravilno narisalo 51 % učencev. Pri iskanju vzroka, zakaj so bili učenci uspešnejši pri risanju vzporednice je možno najti razlog, da so imeli pri postavki **8.4** (pravokotnica) več navodil, pravokotnico so morali namreč načrtati skozi točno določeno točko.

Zgornji graf prikazuje, da je bilo področje **branje podatkov** za učence najtežje. Podatke smo preverjali z eno nalogo. Znotraj **12. naloge** so si morali učenci ogledati preglednico in odgovoriti na dve vprašanji. Postavka **12.1** je od učencev zahtevala iskanje enega pripomočka, nato pa s pomočjo enega danega kriterija odgovoriti na vprašanje. Nanj je pravilno odgovorilo 65 % učencev. Postavka **12.2** pa je bila za učence težja, saj so morali v preglednici poiskati dva pripomočka, nato pa po dveh kriterijih najti tretji pripomoček. Torej je ta naloga zahtevala več miselnih procesov, pravilno jo je rešilo 34 % učencev.

Dosežki učencev po posameznih **taksonomskih stopnjah** glede na indeks težavnosti

Slika 4.4.3.4: Dosežki učencev po taksonomskih stopnjah glede na indeks težavnosti

Glede na **taksonomske stopnje** so učenci pričakovano najboljše reševali naloge prve in druge stopnje, slabše tretjo stopnjo in pričakovano, kar z nekaj odstopanja navzdol, četrto taksonomsko stopnjo.

Prva taksonomska stopnja obsega prve štiri naloge, ki so vsega skupaj ovrednotene s 15 točkami. Le-te zajemajo poznavanje in razumevanje dejstev. Za učence sta se izkazali za najlažji potavki **2.1.** in **2.2.** Najtežje znotraj te taksonomske stopnje pa je učencem prepoznati oznako merske enote za maso (**postavka 4.4**). Izmed izbranih štirih različnih merskih enot je le 45 % učencev prepoznalo oznako merske enote za maso. Če še malo ostanemo znotraj 4. naloge, lahko trdimo, da učenci slabše poznajo merske enote. Še najuspešnejši so v prepoznavanju enot za dolžino (**postavka 4.3**). Če jim enote za mase niso blizu, lahko to trdimo tudi za enote za čas, ko imajo na voljo oznake časovnih enot (min, h), **postavko 4.2.** je rešilo manj kot polovica vseh učencev. Nekoliko bolj uspešni pa so pri prepoznavanju časovnih enot, kadar so oznake časovnih enot celotne besede (dan, leto, mesec) (**postavka 4.1**). Sicer pa lahko sklepamo, da učenci obvladajo naloge prve taksonomske stopnje, se dobro orientirajo na številski osi do 100, nekoliko manj do 1000.

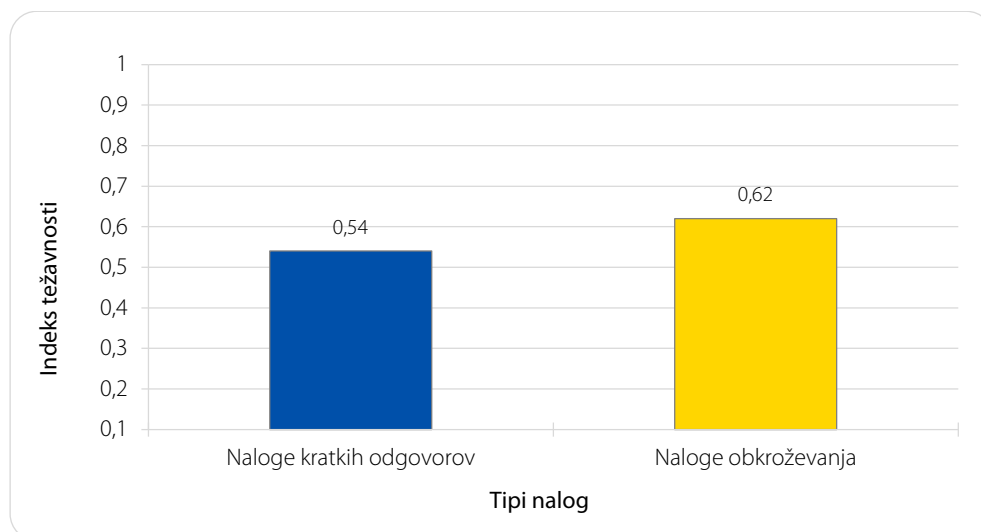
Druga taksonomska stopnja obsega pet nalog, ovrednotenih z 20 točkami. Le-ta preverja izvajanje rutinskih postopkov. Znotraj te stopnje bomo izpostavili **postavko 8.2**, ki je preverjala merjenje daljic. Skoraj 90 % učencev je poiskalo pravo daljico in jo pravilno izmerilo. Podobno kot lansko leto, lahko tudi letošnje trdimo, da so učenci uspešnejši v praktičnem izkazovanju znanja. Če so bili uspešni v izmeri, pa so bili ponovno manj uspešni pri označevanju. Na vprašanje, s katero črko je označen poltrak, je odgovorilo manj kot 40 % učencev (**postavka 8.3**). Ta postavka je bila učencem znotraj te stopnje tudi najtežja. Enak indeks težavnosti ima tudi **postavka 8.4**, kjer so morali skozi dano točko narisati pravokotnico. Če sicer področje merjenja v celotnem preizkusu ni bilo najslabše, pa sta se za najtežji nalogi znotraj druge taksonomske stopnje izkazali ravno pri geometriji. S pomočjo 5. naloge smo že ugotavljali, da so učenci manj uspešni v pisnem odštevanju s prehodom v stolpcu do 1000 (**postavka 5.4**), bolje pa odštevajo s prehodom do 100 (**postavka 5.3**). Ponovno pa ugotavljamo, da učenci dobro seštevajo v stolpcu do 1000 (**5.1** in **5.2**). Pri **postavkah 7.4** in **7.5** lahko naredimo primerjavo z lanskim preizkusom, ko so učenci uspešno računali račune poštevance. Znotraj letošnje 7. naloge pa so morali med dva računa poštevance vstaviti še znak za velikostne odnose. Ta korak je uspešnost zmanjšal do indeksa težavnosti 0,62.

Tretja taksonomska stopnja obsega 3 naloge, ovrednotene z 9 točkami, preverja pa uporabo kompleksnih postopkov. Znotraj te stopnje najdemo tudi drugo najslabše rešeno nalogo v celotnem preizkusu **10.3**, ki so jo učenci morali rešiti s pomočjo **postavke 10.1**, ki pa se je v sklopu tretje taksonomske stopnje izkazala kot najlažja. Torej lahko trdimo, da so učenci sicer razumeli besedilno nalogo, skoraj 90 % jih je pravilno nakazalo račun, manj kot polovica pravilno izračunalo, le 13 % pa jih je rezultat pretvorilo v pravo mersko enoto. Razlogov je lahko več. Morda so bili učenci površni pri branju vprašanja in so izpustili korak pretvorbe dekagramov v kilograme. Glede na ugotovitve pri sklopu nalog prve taksonomske stopnje, da so učenci šibkejši v poznavanju merskih enot (ravno enota za maso je učencem najmanj blizu), zato verjetno pri 10. nalogi rezultata niso znali pretvoriti.

Četrta taksonomska stopnja obsega eno nalogo, ovrednoteno s 6 točkami, zahteva pa proces reševanja in raziskovanja problema. **13. naloga** zajema več besedila s predvidenimi več koraki reševanja, razdeljena je na dva dela. Prve tri točke so učenci pridobili z nakazanjem računa, četrto pa z rezultatom. Indeksi težavnosti so pri vseh prvih štirih delih zelo nizki, spet pa se izkaže, da je nekoliko več učencev pravilno nastavilo račun, kot prišlo do končnega rezultata. 20 % jih je torej rešilo **postavko 13.1** (nakazan izračun za drugi dan), nato pa so bili za vsak nadaljni korak manjši indeksi težavnosti. **Postavka 13.6** pa se tudi znotraj celotnega preizkusa izkaže za najslabše rešeno. Niti en učenec ni prišel do pravilnega končnega rezultata.

Dosežki učencev po **tipih nalog** glede na indeks težavnosti

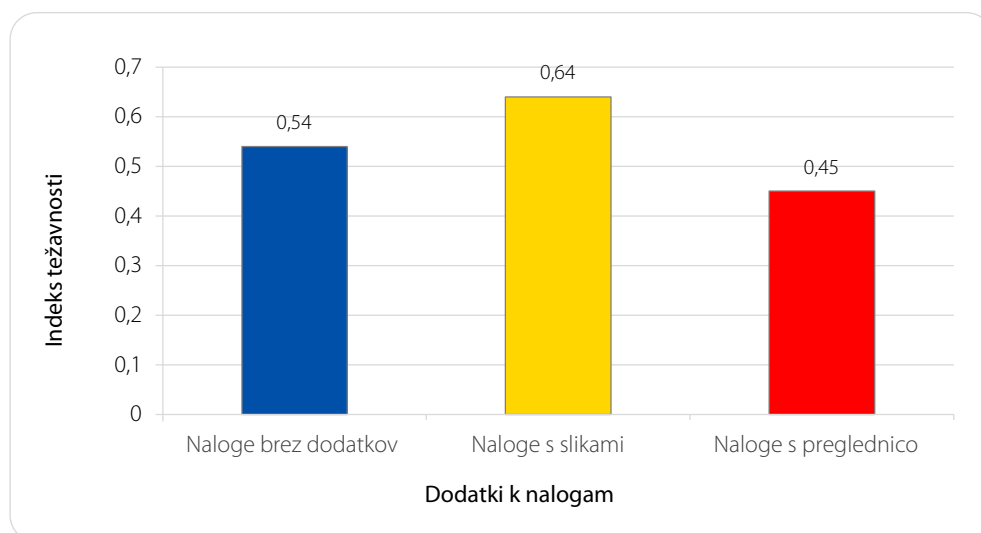
Slika 4.4.3.5: Dosežki učencev po tipih nalog glede na indeks težavnosti

Letošnje leto sta bila v preizkusu dva tipa nalog. S pomočjo nalog kratkih odgovorov je bilo možno doseči 42 točk, s pomočjo nalog obkroževanja pa 8 točk. Graf prikazuje, da so bile le z nekoliko odstopanja bolje rešene naloge obkroževanja. Torej govorimo o **4.** in **9.** nalogi. Moramo pa tudi upoštevati neuravnoteženo razmerje med tipi nalog. Znotraj nalog kratkih odgovorov pa se najdeta tudi najboljše in najslabše rešena postavka v celotnem testu, ki smo ju že podrobneje opisali. Vseeno lahko zaključimo, da je naši populaciji učencev lažje reševati naloge, ki imajo na izbiro več možnih odgovorov, in izmed njih izbrati enega pravilnega.

Dosežki učencev po **dodatkih k nalogam** glede na indeks težavnosti

Slika 4.4.3.6: Dosežki učencev po dodatkih k nalogam glede na indeks težavnosti

Pri kriteriju dodatkov k nalogam so se v letošnjem letu pojavili trije tipi nalog – naloge brez dodatkov, naloge s slikami in naloge s preglednico.

Tako kot prejšnja leta, lahko tudi letošnje trdimo, da učenci lažje rešujejo naloge s sliko. Slika se je pojavila pri dveh nalogah (**3.** in **8.** naloga). Tretja naloga je zahtevala štetje denarja, osma pa reševanje nalog glede na narisane črte. Ti dve nalogi sta prinesli vsega skupaj devet točk. Sklepamo torej, da so slikovne naloge za učence bolj konkretne in predstavljive. Ugotavljali smo že, da so učenci spretnejši v izkazovanju praktičnega znanja, kar omenjeni dve nalogi zahtevata.

Preglednico pa je vsebovala le ena naloga – **12.**, ki smo jo že podrobneje opisali. S pomočjo te naloge je bilo možno dobiti 2 točki. Zato bi zanesljivo lahko trdili, da se učenci slabše znajdejo v iskanju podatkov s preglednicami, če bi bila v preizkusu še kakšna takšna naloga več.

Sklepne ugotovitve

Učenci se dobro orientirajo v obsegu do 100 s prehodom; štejejo po danem zaporedju nazaj in seštevajo denarne vrednosti. Pri štetju do 1000 jim uspešnost nekoliko zmanjša prehod čez stotico. Sicer pa zelo dobro zapisujejo števila s številko, zapisano z besedo, v obsegu do 1000.

Trdimo lahko, da učenci najbolje prepoznavajo merske oznake za dolžino, najmanj pa merske enote za maso. Enako lahko trdimo tudi za pretvarjanje merskih enot za maso, kjer je bila večina učencev neuspešna. Bolje tudi prepoznajo merske enote za čas, če le-te niso zapisane z oznakami.

Učencem še vedno največjo težavo predstavlja pisno odštevanje v stolpcu do 1000 s prehodom. Veliko uspešneje odštevajo v stolpcu v obsegu do 100 s prehodom. Najuspešnejši pa so pri pisnem seštevanju s prehodom do 1000.

Učenci najuspešneje primerjajo in vstavljajo znake za velikostne odnose med dvema številoma, nalogo pa jim oteži, če sta ti števili predstavljeni z mestnimi vrednostmi.

Geometrijske naloge izkazujejo, da so učenci uspešnejši pri praktičnih nalogah. Torej jim gredo bolj od rok izmere kot pa simbolna poimenovanja.

Učenci so uspešnejši pri reševanju besedilnih nalog, ki vsebujejo le en korak (eno računsko operacijo). Seveda pa se vsako leto izkazuje, da so najtežje naloge tiste, ki zahtevajo reševanje in raziskovanje problemov.

1. a) Štej po 2 od 96 nazaj. Števila napiši na črte.

96, _____, _____, _____, _____, _____

b) Štej po 5 od 680 naprej. Števila napiši na črte.

680, _____, _____, _____, _____, _____

(4 točke)

2. Zapiši dana števila s številko. Številke napiši na črte.

a) tristo enainštirideset _____

b) petsto ena _____

c) sedemsto devetdeset _____

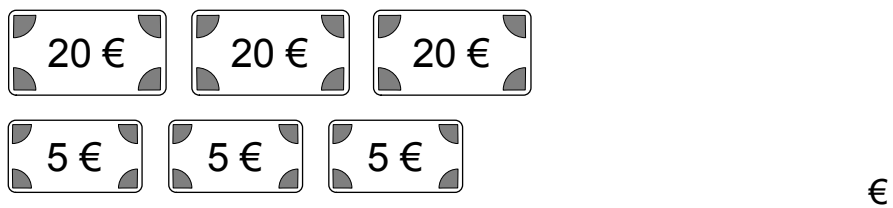
(3 točke)

3. Preštej denar in na vsako črto napiši znesek.

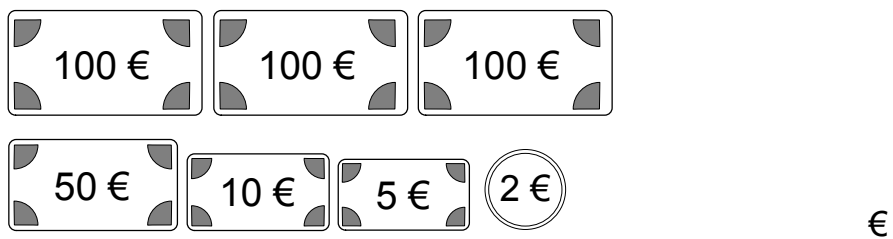
a)

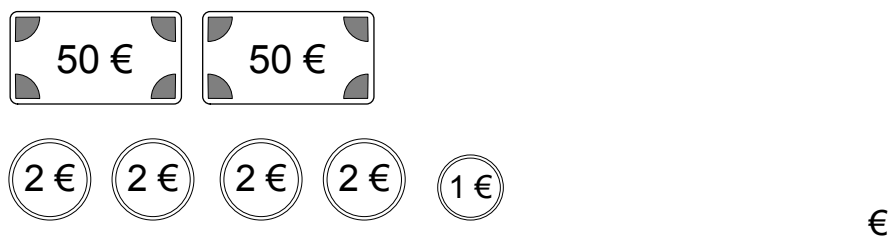
b)

c)

d)

(4 točke)

4. V vsaki vrsti prečrtaj oznako merske enote, ki ne spada k drugim.

a) leto dag dan mesec

b) min h cm leto

c) dm m cm h

d) kg t m g

(4 točke)

5. Izračunaj.

$$\begin{array}{r} \\ 6 5 \\ 2 2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \\ 7 6 \\ 1 9 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \\ 6 \\ 4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \\ 1 0 \\ 6 \\ \hline \end{array}$$

(4 točke)

6. Reši nalogo in zapiši rezultat na črto.

Peter je odšel za dva tedna na počitnice k babici.

Koliko dni je bil na počitnicah?

Reševanje:

Odgovor: _____ dni

(2 točki)

7. Primerjaj spodnje vrednosti. V prazen okvir vstavi znak za velikostne odnose: $<$, $>$, $=$.

a) 490 740

b) 6S 5E 9D 6E

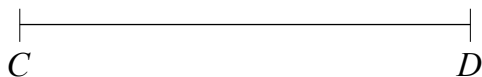
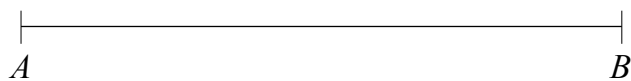
c) 5S 3D 530

d) $3 \cdot 4$ $12 : 6$

e) $42 : 7$ $7 \cdot 7$

(5 točk)

8. Oglej si označene črte in reši nalogo.

$\times G$

- a) Najkrajša daljica je _____ .
- b) Daljica $|AB|$ meri _____ cm.
- c) S katero črko je označen poltrak? _____
- d) Načrtaj pravokotnico na daljico EF skozi točko G .
- e) Načrtaj vzporednico premici p .

(5 točk)

9. Pretvori arabske številke v rimske in obratno.

a) Obkroži rimsko številko 2.

II

IV

V

XII

b) Obkroži rimsko številko 7.

III

V

VII

X

c) Obkroži arabsko številko za IV.

4

5

6

8

d) Obkroži arabsko številko za XII.

3

9

10

12

(4 točke)

10. Mojca je na tržnici kupovala zelenjavo. Kupila je 20 dag zelja, 65 dag krompirja in 15 dag fižola.

Koliko kg zelenjave je kupila?

Reševanje:

Odgovor: _____

(3 točke)

11. Izračunaj številska izraza. Predstavi pot do rezultata.

a) $6 \cdot 7 + 36 : 6 =$

b) $361 - 9 \cdot 8 =$

(4 točke)

12. V skladišču športne trgovine hranijo pripomočke. Količine so prikazane s stolpci v preglednici. Oglej si preglednico in odgovori na vprašanja.

ŠTEVILO
PRIPOMOČKOV

1000					
900					
800					
700					
600					
500					
400					
300					
200					
100					
	žoge	kolesa	keglji	loparji	obroči

PRIPOMOČKI

a) Katerih pripomočkov je za 200 manj kot loparjev?

Odgovor: _____

b) Katerih pripomočkov je manj kot kegljev in več kot koles?

Odgovor: _____

(2 točki)

13. Delavci morajo v štirih dneh asfaltirati 70 km avtoceste. Prvi dan so asfaltirali 10 km. Drugi dan so asfaltirali dvakrat več kot prvi dan. Tretji dan so asfaltirali 2 km manj kot prvi in drugi dan skupaj.

a) Koliko km še morajo asfaltirati četrti dan?

Reševanje:

Odgovor: _____

b) Delo so nadaljevali še peti dan. Zaradi dežja so asfaltirali polovico manj kot četrti dan. Koliko km ceste so asfaltirali v petih dneh?

Reševanje:

Odgovor: _____

(6 točk)

Skupno število točk preizkusa: 50

4.4.4 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom iz matematike v 9. razredu

Izhodišča in zasnova preizkusa znanja

Struktura preizkusa matematike

V letošnjem preizkusu je 17 nalog, kar je za eno več kot lani. Ovrednotene so bile s 50 točkami. Iz specifikacijske tabele, je razvidno, da je na štirih snovnih področjih (geometriji, aritmetiki, merjenju, branju in uporabi podatkov) preverjal minimalne in temeljne standarde znanja ter te učne cilje:

- naravna števila do 1 000 000,
- osnovne računske operacije,
- branje in uporaba podatkov iz preglednic,
- branje in uporaba podatkov iz grafov.
- merjenje in merske enote,
- geometrijska telesa,
- risanje in merjenje kotov
- ulomki in decimalna števila,
- številski izrazi z naravnimi števili, ulomki in decimalnimi števili,
- enačbe z eno neznanko,
- reševanje besedilnih nalog.

Naloge povezovanja, kratkih odgovorov in grafičnih prikazov so po Gagnejevi taksonomiji preverjale znanje na štirih taksonomskih stopnjah.

Analiza dosežkov

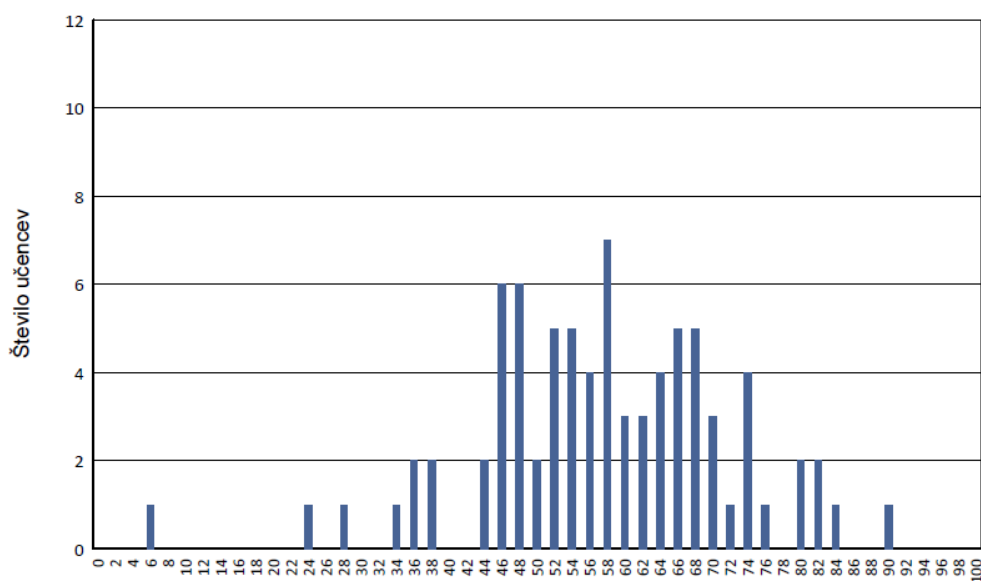
Osnovni statistični podatki

Preglednica 4.4.4.1: Osnovni statistični podatki

Število učencev	80
Število postavk	50
Možne točke	50
Povprečno število točk	28,73
Povprečno število odstotnih točk	57,45
Standardni odklon v odstotnih točkah	14,3
Indeks težavnosti	0,57
Indeks zanesljivosti	0,85

Pisni preizkus znanja je pisalo 80 učencev. Ti so od 50 možnih točk dosegli v povprečju 28,73 (57,45 %) točk. Vseh možnih točk ni dosegel nihče. Največ, 45 (90 %) točk je dosegel en učenec. Sledi mu učenec z 42 (84 %) točkami, njemu pa dva učenca z 41 (82 %) točkami in dva s 40 (80 %) točkami. Najnižje število točk, 3 (6 %), je dosegel en učenec. Tudi drugi najnižji dosežek, 12 (24 %) točk, je dosegel en učenec.

Slika 4.4.4.1: Pregled dosežkov po točkah glede na število učencev

Frekvenčna porazdelitev dosežkov učencev je asimetrična, nagnjena v desno. Izraziti vrh se kaže pri 29 (58 %) točkah, kamor se je uvrstilo 7 (6,4 %) učencev. 35 (43,8 %) učencev je doseglo višje dosežke od navedenega, dosežki 38 (47,5 %) učencev pa so pod omenjenim vrhom.

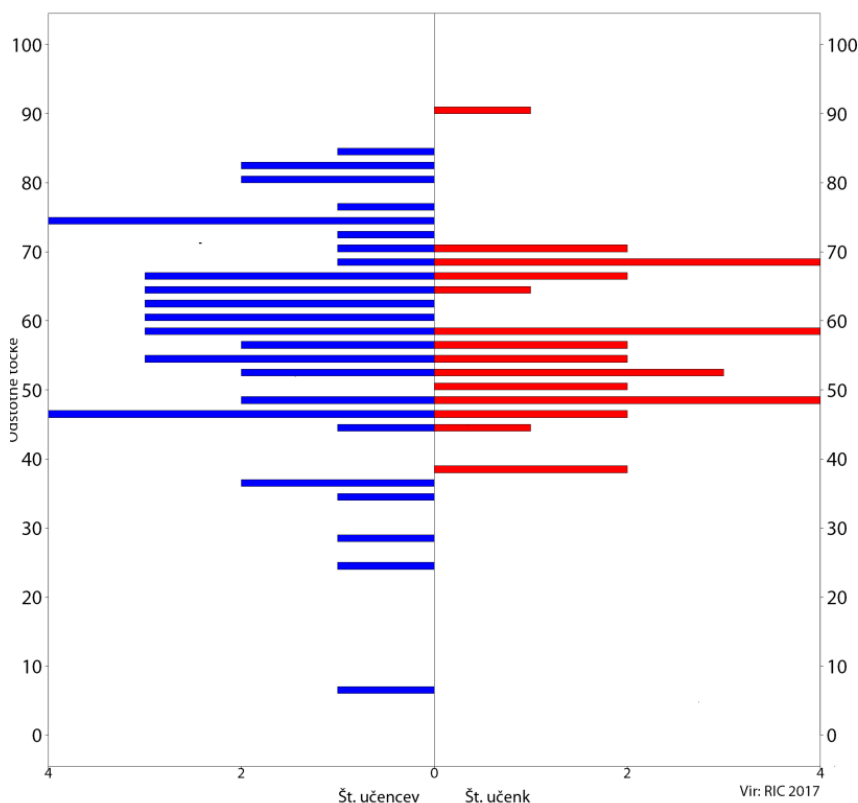
Med slednjimi so večje razlike v znanju, kot pri učencih z višjimi dosežki.

Standardni odklon (14,3 odstotne točke) je visok in kaže, da so razlike v znanju med učenci še vedno velike, kljub temu da so za 2,5 odstotne točke manjše od lanskoletnih.

IT 0,57 pomeni, da je bil letošnji preizkus za učence srednje težak, nekoliko lažji od lanskega, ko je znašal 0,50.

Dosežki po spolu in regijah

Slika 4.4.4.2: Primerjava porazdelitev dosežkov učenk in učencev pri matematiki (NIS), 9. razred

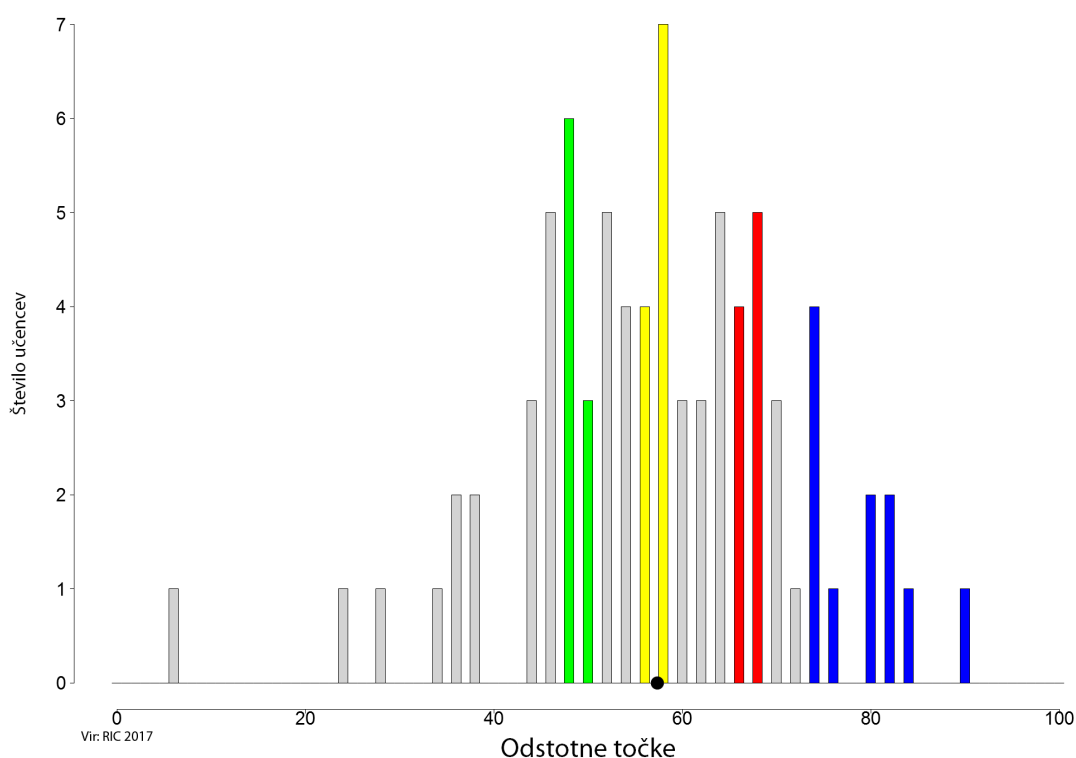
S slike 4.4.4.2 lahko ugotovimo, da je preverjanje opravljalo 32 učenk in 48 učencev. Več dečkov je doseglo dosežke med 60 in 80 % točkami. Večina deklic pa je dosegla dosežke med 45 in 60 % točkami. Najvišji dosežek pripada učenki, najnižji pa učencu.

Letošnji preizkus so reševali učenci iz 10 regij, med katerimi so velike razlike v številu udeležencev. Največ, 25 učencev je bilo iz savinjske regije, medtem ko sta imeli obalno-kraška in zasavska regija le po enega predstavnika. Tudi letos pri NPZ ni sodelovala notranjsko-kraška regija.

Ker je preverjanje v posamezni regiji opravljalo od 1 do 25 učencev, njihovi dosežki, ki so bolj ali manj blizu državnemu povprečju, niso primerljivi.

Opisi dosežkov učencev na nacionalnem preverjanju znanja v 9. razredu

Slika 4.4.4.3: Porazdelitev točk pri matematiki (NIS), 9. razred

ZELENO OBMOČJE

V zeleno območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri matematiki določajo mejo četrtnine dosežkov.

Vsebine:

Po snovni pokritosti prevladujejo v zelenem območju naloge aritmetike (devet postavk – 16 %), sedem postavk (14 %) s področja branja in uporabe podatkov, štiri postavke (8 %) s področja merjenja in dve postavki (4 %) s področja geometrije.

Taksonomske stopnje:

Pri štirih nalogah (1., 3., 4. in 5. – skupaj dvanajst postavk) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (poznavanje in razumevanje), pri treh nalogah (6., 8. in 12. – skupaj šest postavk) na II. taksonomski stopnji (izvajanje rutinskih postopkov) in pri eni nalogi (13. – skupaj štiri postavke) na III. taksonomski stopnji (uporaba kompleksnih postopkov).

Tipi nalog:

Postavke smo preverjali z nalogami kratkih odgovorov in povezovanja.

Učenci:

- naštejejo merske enote za dolžino, maso, čas, prostornino, površino – zapišejo oznake merskih enot z besedo (**naloge 1.1, 1.2, 1.3 in 1.4**);
- uredijo zaporedje in nadaljujejo dano zaporedje (**naloge 3.1, 3.2 in 3.3**);
- pokažejo in prepoznajo kocko (**naloga 4.1**) in kvader (**naloga 4.2**);
- razberejo in interpretirajo podatke iz preprostih računalniških preglednic (**naloge 5.1, 5.2 in 5.3**);
- odštevajo do 100 000 pisno brez prehoda in z njim (**naloga 6.1**);
- uporabljajo pojme: vsote, razlika, večkratnik, faktor, zmnožek ali produkt; deljenec, delitelj, količnik – nakažejo račun množenja (**naloga 8.1**);
- razberejo in interpretirajo podatke iz diagramov (**naloge 12.1, 12.2, 12.3 in 12.4**);
- izračunajo vrednost številskega izraza (**nalogi 13.1 in 13.2**);
- izračunajo vrednosti preprostih številskih izrazov z oklepajem (**nalogi 13.3 in 13.4**).

Učenci imajo osnovne predstave o naravnih številih, geometrijskih telesih in oznakah merskih enot. Prebrati znajo preproste podatke iz grafičnih ali tabelarnih prikazov. Uspešno izvajajo tudi rutinske postopke pisnega odštevanja v številskem obsegu do 100 000, tudi v številskih izrazih brez ali z oklepaji. Račun množenja pa samo nastavijo.

Zgleda:

naloga 1

naloga 2

RUMENO OBMOČJE

V rumeno območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri matematiki določajo mejo *med polovicama dosežkov*.

Vsebine:

Glede snovne pokritosti sta v rumenem območju nalog ena iz aritmetike (dve postavki – 4 %) ter ena postavka (2 %) s področja geometrije.

Taksonomske stopnje:

Pri dveh nalogah (8. in 11. – skupaj tri postavke) smo preverjali miselne procese na II. taksonomski stopnji (izvajanje rutinskih postopkov).

Tipi nalog:

Postavke smo preverjali z nalogami kratkih odgovorov.

Učenci:

- uporabljajo pojme: vsote, razlika, večkratnik, faktor, zmnožek ali produkt; deljenec, delitelj, količnik – nakažejo račun odštevanja (**naloga 8.3**);
- odštevajo do 100 000 pisno brez prehoda in z njim (**naloga 8.4**);
- poznajo in razlikujejo pojme: krožnica, premer, polmer – pravilno izmerijo premer kroga (**naloga 11.2**).

Učenci bolj zanesljivo odštevajo v obsegu do 100 000 in izkažejo osnovno znanje geometrije.

Zgled:

naloga 8

Opomba: V rumeno območje sta se uvrstili postavki c) in d). Postavka a) spada v zeleno območje, postavka b) pa v rdeče.

RDEČE OBMOČJE

V rdeče območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri matematiki določajo mejo *tretje četrtine dosežkov*.

Vsebine:

Naloge so s področja aritmetike (šest postavk – 12 %) in s področja geometrije (ena postavka – 2 %).

Taksonomske stopnje:

Pri eni nalogi (2. – ena postavka) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (poznavanje in razumevanje), pri petih nalogah (6., 7., 8., 9. in 11 – skupaj pet postavk) na II. taksonomski stopnji (izvajanje rutinskih postopkov) ter pri eni nalogi (13. – ena postavka) na III. taksonomski stopnji (uporaba kompleksnih postopkov).

Tipi nalog:

Postavke smo preverjali z nalogami kratkega odgovora.

Učenci:

- dele celote zapišejo z ulomkom – obkrožijo $\frac{1}{8}$ danih elementov (**naloga 2.1**);
- množijo z dvomestnim množiteljem v obsegu do 100 000 (**nalogi 6.2 in 8.2**);
- rešujejo enačbe z eno neznanko (**naloga 7.1**);
- rešujejo besedilne naloge – pretvarjajo kg v dag (**naloga 9.1**);
- narišejo krog z danim podatkom (polmer, premer) (**naloga 11.1**);
- računajo vrednosti preprostih številskih izrazov z oklepajem – pravilno izračunajo vrednost (**naloga 13.5**).

Učenci so zanesljivi pri rutinskih postopkih množenja in reševanja preprostih enačb. Nastavljene račune izračunajo in zapišejo pot reševanja enostavnih besedilnih nalog ter izdelajo geometrijsko sliko.

Zgled:

naloga 2. a

Opomba: V rdeče območje se je uvrstila postavka a), postavka b) spada v območje nad modrim.

MODRO OBMOČJE

V modro območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri matematiki določajo mejo *zgornje desetine dosežkov*.

Vsebine:

Vsebinsko zajema modro območje štiri naloge s področja aritmetike (osem postavk – 16 %) ter eno s področja geometrije (2 %).

Taksonomske stopnje:

Pri eni nalogi (3. – ena postavka) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (poznavanje in razumevanje), pri treh nalogah (6., 9. in 10. – skupaj pet postavk) na II. taksonomski stopnji (izvajanje rutinskih postopkov) in pri eni nalogi (16. – skupaj tri postavke) na IV. taksonomski stopnji (reševanje in raziskovanje problemov).

Tipi nalog:

Vse postavke smo preverjali z nalogami kratkega odgovora.

Učenci:

- uredijo zaporedje in nadaljujejo dano zaporedje – nadaljujejo zaporedje ulomkov (**naloga 3.4**);
- delijo z enomestnim deliteljem brez ostanka in z njim (**naloga 6.3**);
- seštevajo in odštevajo decimalna števila (**naloga 6.4**);
- rešujejo besedilne naloge – nakažejo izračun I. stopnje (naloga 9.2) in ga izračunajo (**naloga 9.3**);
- narišejo in izmerijo kote – pravilno izmerijo kot α (**naloga 10.1**);
- rešujejo besedilne naloge – nakažejo izračun I. stopnje – višina Mihe (**naloga 16.1**), nakažejo izračun razlike med Miho in očetom (**naloga 16.2**) ter zapišejo odgovor (**naloga 16.3**).

Učenci izkazujejo znanje merjenja ostrih kotov, seštevanja in odštevanja decimalnih števil, deljenja in urejanja zaporedij ulomkov. Rešujejo besedilne naloge z naravnimi števili, z uporabo znanih strategij reševanja.

Zgled:

naloga 16

V to območje spadajo naloge, ki jih tudi učenci z najvišjimi dosežki niso rešili s 65 % uspešnostjo.

Vsebine:

Naloge so s področja aritmetike (šest postavk – 12 %), merjenja (dve postavki – 4 %) ter geometrije (ena postavka 2 %).

Taksonomske stopnje:

Pri eni nalogi (2. – ena postavka) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (poznavanje in razumevanje), pri eni nalogi (10. – ena postavka) na II. taksonomski stopnji (izvajanje rutinskih postopkov), pri dveh nalogah (14. in 15. – skupaj pet postavk) na III. taksonomski stopnji (uporaba kompleksnih postopkov) in pri eni nalogi (17. – skupaj dve postavki) na IV. taksonomski stopnji (reševanje in raziskovanje problemov).

Tipi nalog:

Pri nalogah so učenci zapisali kratek odgovor.

Učenci so neuspešni pri:

- določanju, kolikšen del celote prikazujeta model ali slika, – ne pretvorijo podatka v m in cm ulomek (**naloga 2.2**);
- risanju in merjenju kotov – pravilno izmerijo topi kot (**naloga 10.2**);
- določanju danim ulomkom najmanjšega skupnega imenovalca (**naloga 14.1**);
- računanju vrednosti preprostih številskih izrazov z oklepajem – ne razrešijo oklepaja danih ulomkov (**naloga 14.2**) in ne izračunajo pravilno zmnožka dveh ulomkov (**naloga 14.3**);
- pretvarjanju večjih enote v manjše in obratno – ne pretvorijo večjih prostorninskih enot v manjše (**naloga 15.1**) in rezultata dvoimenskih površinskih enot v enoimenske (**naloga 15.2**);
- reševanju besedilnih nalog – ne nakažejo poti reševanja zahtevnejših besedilnih nalog (**naloga 17.1**) in računa ne izračunajo pravilno (**naloga 17.2**).

Učenci neuspešno pretvarjajo merske enote za ploščino in prostornino. Neuspešni so pri računanju z ulomki, merjenju topih kotov, reševanju zahtevnejših besedilnih nalog.

Zgled:

naloga 17

Specifikacijska tabela preizkusa znanja

Preglednica 4.4.4.2: Specifikacijska tabela, matematika (NIS), 9. razred

Naloga	Točke	Vsebina	Cilj – učenec	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Območje	IT	ID	
1. a	01.1	1	Merjenje	našteje merske enote za dolžino, maso, čas, prostornino, površino;	T	I.	zeleno	0,93	0,23
1. b	01.2	1	Merjenje	našteje merske enote za dolžino, maso, čas, prostornino, površino;	T	I.	zeleno	0,83	0,39
1. c	01.3	1	Merjenje	našteje merske enote za dolžino, maso, čas, prostornino, površino;	T	I.	zeleno	0,95	0,24
1. d	01.4	1	Merjenje	našteje merske enote za dolžino, maso, čas, prostornino, površino;	T	I.	zeleno	0,96	0,05
2. a	02.1	1	Aritmetika	dele celote zapiše z ulomkom;	T	I.	rdeče	0,31	0,40
2. b	02.2	1	Aritmetika	določi, kolikšen del celote prikazujeta model ali slika;	T	I.	nad modrim	0,34	0,28
3. a	03.1	1	Aritmetika	uredi zaporedje in nadaljuje dano zaporedje;	T	I.	zeleno	0,56	0,18
3. b	03.2	1	Aritmetika	uredi zaporedje in nadaljuje dano zaporedje;	T	I.	zeleno	0,70	0,41
3. c	03.3	1	Aritmetika	uredi zaporedje in nadaljuje dano zaporedje;	T	I.	zeleno	0,80	0,39
3. d	03.4	1	Aritmetika	uredi zaporedje in nadaljuje dano zaporedje;	T	I.	modro	0,36	0,35
4	04.1	1	Geometrija	pokaže in prepozna, poimenuje kocko in kvader;	T	I.	zeleno	0,98	0,39
	04.2	1	Geometrija	pokaže in prepozna, poimenuje kocko in kvader;	T	I.	zeleno	0,99	0,39
5. a	05.1	1	Podatki	razbere in interpretira podatke iz preprostih računalniških preglednic;	T	I.	zeleno	0,99	0,14
5. b	05.2	1	Podatki	razbere in interpretira podatke iz preprostih računalniških preglednic;	T	I.	zeleno	0,95	0,29
5. c	05.3	1	Podatki	razbere in interpretira podatke iz preprostih računalniških preglednic;	T	I.	zeleno	0,94	0,37
6. a	06.1	1	Aritmetika	odšteva do 100 000 pisno brez prehoda in z njim;	T	II.	zeleno	0,71	0,31
6. b	06.2	1	Aritmetika	množi z dvomestnim množiteljem v obsegu do 100 000;	T	II.	rdeče	0,66	0,28
6. c	06.3	1	Aritmetika	deli z enomestnim deliteljem brez ostanka in z njim;	T	II.	modro	0,46	0,29
6. d	06.4	1	Aritmetika	sešteva in odšteva decimalna števila;	T	II.	modro	0,60	0,34
7	07.1	1	Aritmetika	reši enačbe z eno neznanko;	T	II.	rdeče	0,59	0,24
8. a	08.1	1	Aritmetika	uporablja pojme: vsota, razlika; večkratnik, faktor, zmnožek ali produkt; deljenec, delitelj, količnik;	T	II.	zeleno	0,75	0,32
	08.2	1	Aritmetika	množi z dvomestnim množiteljem v obsegu do 1 000 000;	T	II.	rdeče	0,44	0,37
8. b	08.3	1	Aritmetika	uporablja pojme: vsota, razlika; večkratnik, faktor, zmnožek ali produkt; deljenec, delitelj, količnik;	T	II.	rumeno	0,78	0,34
	08.4	1	Aritmetika	odšteva do 100 000 pisno brez prehoda in z njim;	T	II.	rumeno	0,71	0,27
9	09.1	1	Aritmetika	reši besedilne naloge;	T	II.	rdeče	0,35	0,39
	09.2	1	Aritmetika	reši besedilne naloge;	T	II.	modro	0,58	0,41

Naloga	Točke	Vsebina	Cilj – učenec	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Območje	IT	ID	
10	09.3	1	Aritmetika	reši besedilne naloge.	T	II.	modro	0,31	0,38
	10.1	1	Geometrija	nariše in izmeri kote: 60°, 120°, 30°, 45°, 90°, 180°, 360°;	T	II.	modro	0,44	0,38
	10.2	1	Geometrija	nariše in izmeri kote: 60°, 120°, 30°, 45°, 90°, 180°, 360°.	T	II.	nad modrim	0,20	0,41
11. a	11.1	1	Geometrija	nariše krog z danim podatkom (polmer, premer);	T	II.	rdeče	0,64	0,23
11. b	11.2	1	Geometrija	pozna in razlikovati pojme: krožnica, premer, polmer.	T	II.	rumeno	0,49	0,41
12. a	12.1	1	Podatki	razbere podatke iz diagramov in jih interpretira;	T	II.	zeleno	0,75	0,25
12. b	12.2	1	Podatki	razbere podatke iz diagramov in jih interpretira;	T	II.	zeleno	0,86	0,25
12. c	12.3	1	Podatki	razbere podatke iz diagramov in jih interpretira;	T	II.	zeleno	0,80	0,20
12. d	12.4	1	Podatki	razbere podatke iz diagramov in jih interpretira;	T	II.	zeleno	0,73	-0,04
13. a	13.1	1	Aritmetika	izračuna vrednost številskega izraza;	T	III.	zeleno	0,89	0,40
	13.2	1	Aritmetika	izračuna vrednost številskega izraza;	T	III.	zeleno	0,65	0,40
13. b	13.3	1	Aritmetika	računa vrednosti preprostih številskih izrazov z oklepajem;	T	III.	zeleno	0,74	0,34
	13.4	1	Aritmetika	računa vrednosti preprostih številskih izrazov z oklepajem;	T	III.	zeleno	0,65	0,37
	13.5	1	Aritmetika	računa vrednosti preprostih številskih izrazov z oklepajem;	T	III.	rdeče	0,38	0,32
14	14.1	1	Aritmetika	določi danim ulomkom najmanjši skupni imenovalec;	T	III.	nad modrim	0,08	0,16
	14.2	1	Aritmetika	računa vrednosti preprostih številskih izrazov z oklepajem;	T	III.	nad modrim	0,25	0,15
	14.3	1	Aritmetika	računa vrednosti preprostih številskih izrazov z oklepajem;	T	III.	nad modrim	0,03	0,17
15. a	15.1	1	Merjenje	pretvarja večje enote v manjše in obratno;	T	III.	nad modrim	0,06	0,16
15. b	15.2	1	Merjenje	pretvarja večje enote v manjše in obratno;	T	III.	nad modrim	0,09	-0,02
16	16.1	1	Aritmetika	reši besedilne naloge;	T	IV.	modro	0,49	0,49
	16.2	1	Aritmetika	reši besedilne naloge;	T	IV.	modro	0,28	0,49
	16.3	1	Aritmetika	reši besedilne naloge;	T	IV.	modro	0,29	0,52
17	17.1	1	Aritmetika	reši besedilne naloge;	T	IV.	nad modrim	0,26	0,27
	17.2	1	Aritmetika	reši besedilne naloge.	T	IV.	nad modrim	0,20	0,14

LEGENDA:

Naloga: zapisana oznaka vsakega vprašanja/dela naloge/naloge; povzeto po preizkusu znanja, po *Navodilih za vrednotenje* in po programu za e-vrednotenje;

Točke: zapisano maksimalno število točk vprašanja/dela naloge/naloge;

Vsebina: zapisana vsebina, ki jo preverja vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po učnem načrtu;

Cilj: zapisan cilj, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po učnem načrtu;

Standard znanja: zapisan standard znanja, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga: M – minimalni, T – temeljni; povzeto po učnem načrtu;

Taksonomska stopnja (po Gagneju): zapisana taksonomska stopnja vprašanja/dela naloge/naloge: I. – poznavanje in razumevanje pojmov in dejstev, II. – izvajanje rutinskih postopkov, III. – uporaba kompleksnih postopkov, IV. – reševanje in raziskovanje problemov;

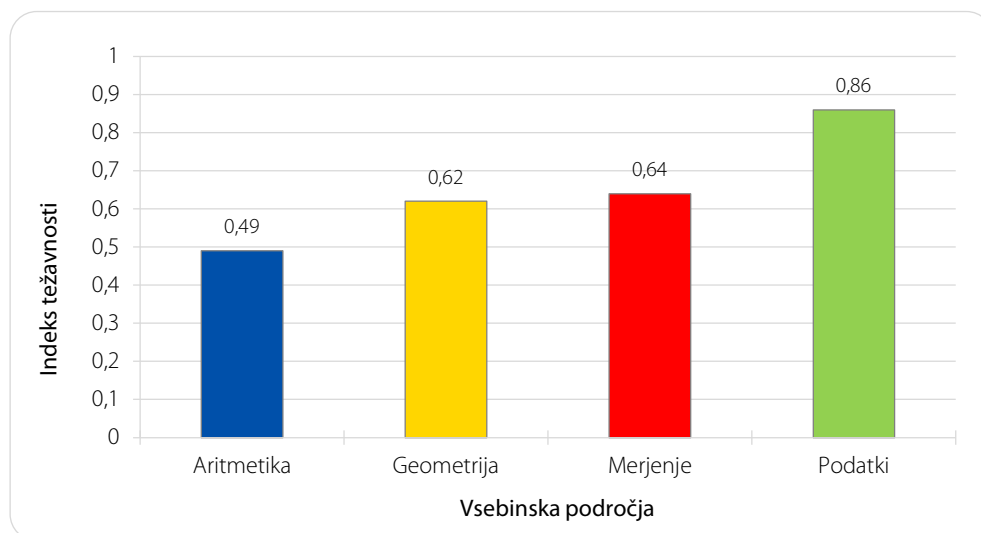
Območje: zapisno območje, v katero se je uvrstilo vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po *Opisih dosežkov učencev 9. razreda pri NPZ-ju v prilagojenem izobraževalnem programu z NIS-om*.

Analiza dosežkov po postavkah v specifikacijski tabeli

Dosežki po vsebinskih področjih glede na indeks težavnosti

V preizkusa je bilo 10 nalog (58,8 %) aritmetike, 2 nalogi (11,7 %) merjenja, 3 naloge (17,6 %) geometrije in 2 nalogi (11,7 %) branja in uporabe podatkov.

Slika 4.4.4.4: Dosežki učencev na vsebinskih področjih glede na indeks težavnosti

Glede na indeks težavnosti so bili učenci najuspešnejši pri reševanju nalog branja in uporabe podatkov (IT = 0,86). Nižje dosežke so imeli pri nalogah merjenja (IT = 0,64) in geometrije (IT = 0,62), najnižje pa pri aritmetičnih nalogah (IT = 0,49). Zaradi različnega števila nalog posameznega vsebinskega področja so dosežki delno primerljivi.

Da učenci znajo razbrati in interpretirati **podatke** iz preprostih preglednic je pokazala **naloga 5**. Pravilno so odgovorili na zastavljena vprašanja skoraj vsi učenci. Očitno jih je imelo nekaj pri zadnjem odgovoru težavo z razumevanjem pojma vsota. Peta naloga je druga najbolj rešena naloga celotnega preizkusa. Nekoliko manj uspešni (78 %) so bili učenci pri reševanju **12. naloge**, kjer so iz diagrama podatke izbirali po določenem kriteriju, jih med seboj primerjali in se na podlagi tega odločali za pravilno trditev. Naloga je pokazala, da učenci uspešneje izbirajo podatek po enem, kakor po dveh kriterijih.

S področja **merjenja** sta bili dve nalogi, pri reševanju katerih je prišlo do velike razlike v višini dosežkov. Dva učenca **nalogo 1** nista reševala, 92 % pa je dane oznake za merske enote pravilno zapisalo z besedo. **Petnajsta naloga** je zahtevala, pretvarjanje večje enoimenske enote za prostornino v manjšo. Tu je bilo uspešnih le 6 % učencev, 14 pa jih nalogo ni reševalo. Tudi pri pretvarjanju večimenske mere za površino v enoimensko so bili učenci nezanesljivi. Nalogo je rešilo 9 % učencev, 14 pa jih naloge ni reševalo. V letošnjem preizkusu je bila to naloga z najnižjimi dosežki.

Znanje iz **geometrije** so preverjale tri naloge. V **nalogi 4** so se učenci srečali z geometrijskima telesoma. Na sliki jih je 99 % prepoznalo in poimenovalo kocko in 98 % kvader. To je bila najuspešneje rešena naloga celotnega preizkusa. Pri **nalogi 10** so učenci merili velikost dveh kotov. 44 % jih je pravilno izmerilo in zapisalo velikost ostrega kota, presenetljivo manj (20 %) pa jihi je pravilno izmerilo topi kot. Predvidevamo, da bi drugi del naloge bolje reševali, če bi bil topi kot narisana na samostojni sliki, tako pa večina ni vedela, kateri kraki pripadajo omenjenemu kotu. Nekaj napak je bilo narejenih tudi v odgovoru pri zapisu stopinj, saj so jih nekateri zamenjali za stopinje pri merjenju temperature. Pri **11. nalogi** je bilo potrebno narisati krožnico z danim središčem skozi dano točko na krožnici. V povprečju je to nalogo uspešno rešilo 56 % učencev. Medtem ko so pri risanju krožnice pokazali višje znanje (64 %), je bil odstotek tistih, ki so znali izmeriti premer narisane kroga, nekoliko nižji (49 %). Očitno so imeli učenci težavo z razumevanjem pojma premer.

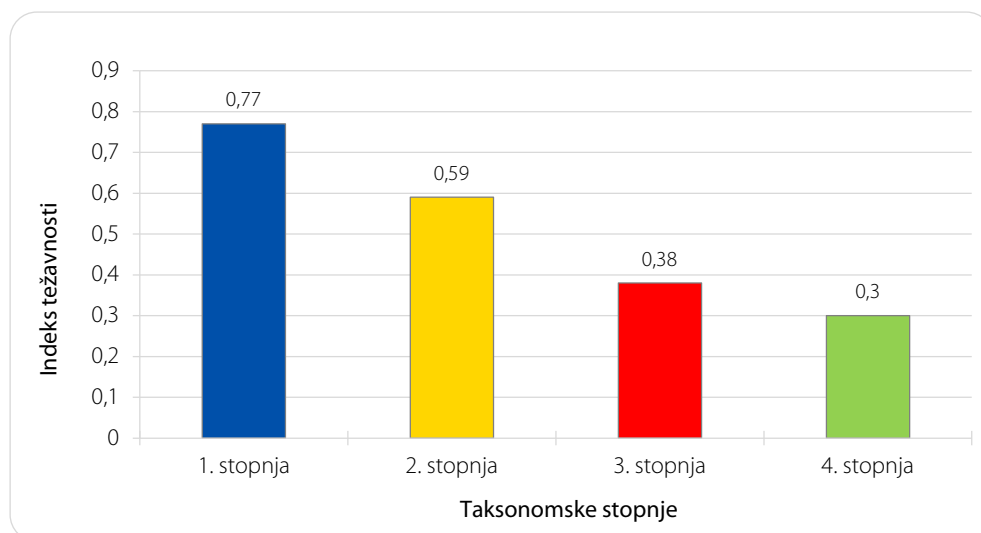
Druga naloga s področja **aritmetike** je pokazala, da zna komaj 33 % učencev del celote zapisati z ulomkom in le 34 % določiti, kolikšen del celote prikazuje slika. Zahteva **3. naloge** je bila nadaljevati dano zaporedje. 80 % učencev je bilo uspešnih pri zaporedju decimalnih števil, 70 % pri zaporedju naravnih števil, ki so se povečevala za 5 desetih, 56 % pri odštevanju stotic in le 36 % učencev pri nadaljevanju zaporedja ulomkov. Zaporedja z ulomki ni reševalo 22 učencev. 71 % učencev je v **nalogi 6** izkazalo znanje pisnega odštevanja, nekaj več kot polovica je

znala množiti naravno število z dvomestnim množiteljem, 60 % pisno seštevati naravno število in manj kot polovica naravno število deliti z enomestnim deliteljem. Pri **7. nalogi** je 59 % učencev izbralo pravilno rešitev enačbe z eno neznanko. **8. naloga** je pokazala, da 75 % učencev pozna pojem zmnožek in 71 % pojem razlika, saj so pravilno nakazali pot reševanja, a jih je manj kot polovica zmnožek tudi uspešno izračunala. Na višino dosežkov (41 %) pri **9. nalogi** je verjetno vplivalo dejstvo, da je bilo potrebno izkazati znanje o pretvarjanju težnih mer ob reševanju enostavne besedilne naloge. V **13. nalogi** je 89 % učencev znalo uporabiti ustrezno strategijo pri reševanju sestavljenega številskega izraza brez oklepaja, z množenjem, seštevanjem in odštevanjem, le 65 % pa jih je pravilno celoten številskega izraz izračunalo. Enako se je ponovilo pri reševanju številskega izraza z oklepajem, kjer jih je 65 % znalo uporabiti ustrezno strategijo, pravilno izračunati pa le 38 %. Znanje s področja ulomkov je preverjala **14. naloga**. 8 % učencev je znalo določiti skupni imenovalec, le 3 % pa so prišli do pravilnega izračuna. Pri reševanju kompleksnih besedilnih nalog **16 in 17** so imeli učenci tudi tokrat nizke dosežke. Izkazalo se je, da jih približno tretjina pravilno nakaže pot reševanja, malo pa jih pride do končnega rezultata, ne glede na to, katero računsko operacijo naloge preverjajo.

Dosežki učencev po taksonomskih stopnjah glede na indeks težavnosti

Po Gagnejevi taksonomiji znanja so naloge razporejene v štiri **taksonomske stopnje**: poznavanje in razumevanje pojmov in dejstev, izvajanje rutinskih postopkov, uporabo kompleksnih postopkov ter reševanje problemov in raziskovanje problemov. Analiza preizkusa kot celote kaže, da so dosežki učencev najvišji na prvi taksonomski stopnji (IT = 0,77), nekoliko nižji pa na drugi (IT = 0,59) in tretji (IT = 0,38) stopnji. Na četrti taksonomski stopnji so dosežki najnižji (IT = 0,32). Dosežki po posameznih stopnjah so pričakovani.

Slika 4.4.4.5: Dosežki učencev po taksonomskih stopnjah glede na indeks težavnosti

Na **prvi taksonomski stopnji** sta bili 2 nalogi aritmetike in po ena naloga s področja merjenja, geometrije ter branja in uporabe podatkov. Učenci so bili najuspešnejši pri reševanju 4. naloge, in sicer v tistem delu, kjer so prepoznali kocko kot geometrijsko telo. Uspešno so reševali 1. nalogo, kjer so oznake za merske enote zapisovali z besedo, in 5. nalogo, ki je preverjala branje in interpretacijo podatkov iz preglednice. Da imata dve tretjini učencev pomanjkljivo znanje pri poznavanju delov celote in ulomkov, so pokazali nizki dosežki **2. naloge**.

Miselne procese na **drugi taksonomski stopnji** je preverjalo 7 nalog, 4 naloge aritmetike, 2 nalogi geometrije in 1 naloga branja in uporabe podatkov. Učenci so bili najuspešnejši pri reševanju 12. naloge, kjer so podatke iz grafikona razvrščali po zahtevanih kriterijih. 9. naloge ni reševalo 18 učencev, 8. naloge pa ni reševalo 12 učencev. Tako lahko sklepamo, da imajo učenci velike težave z razumevanjem matematičnih pojmov in merami, ne glede na kateri taksonomski stopnji se naloga nahaja. Pri preostalih nalogah druge taksonomske stopnje so učenci dosegli pričakovano povprečne dosežke.

Na **tretji taksonomske stopnji** sta bili 13. in 14. naloga s področja aritmetike in 15. s področja merjenja. Pri 13. nalogi so dosežki povprečni, kar je bilo pričakovano. Učenci praviloma nimajo večjih težav pri reševanju preprostih številskega izrazov, če računajo z naravnimi števili. Da imajo učenci skozi vsa leta velike težave z ulomki je potrdila 14. naloga, ki so jo uspešno rešili le 3 učenci, 26 pa jih nalogo sploh ni reševalo. Pričakovano nizki dosežki so bili tudi pri 15. nalogi, saj imajo učenci velike težave že z osnovnimi merami, še toliko večje pa s kvadratnimi in kubičnimi, s katerimi se srečajo šele ob koncu šolanja.

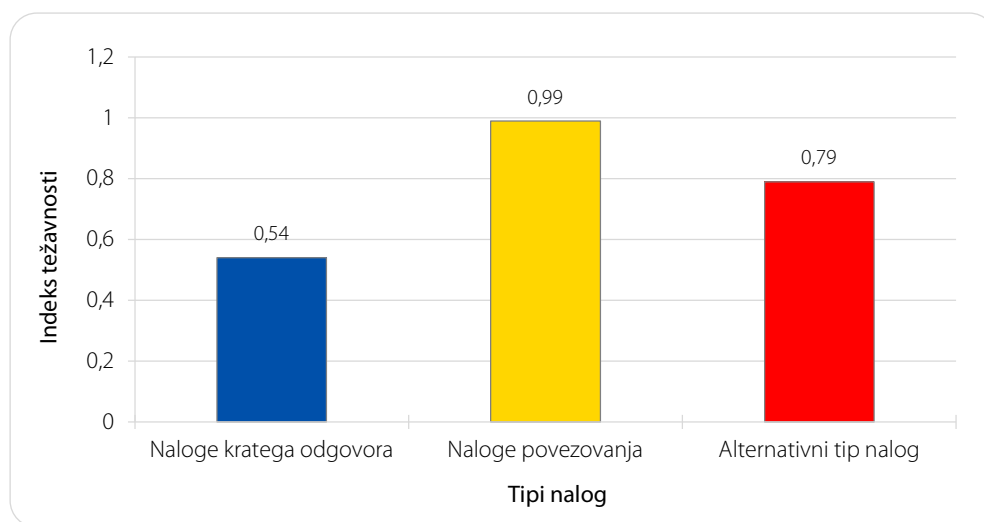
Na **četrty taksonomski stopnji** so učenci reševali 2 nalogi s področja aritmetike. 16. nalogo je rešilo 35 % učencev, 16 pa jih naloge ni reševalo. Pri 17. nalogi je bilo uspešnih 23 % učencev, 20 učencev pa naloge ni reševalo. Dosežki znova potrjujejo, da je reševanje in raziskovanje problemov v obliki sestavljene besedilne naloge za večino učencev v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom prezahtevno, saj ne zmorejo povezovati različnega usvojenega znanja in ga uporabiti v novih problemskih situacijah.

Dosežki učencev po standardih znanja glede na indeks težavnosti

Vse naloge v preizkusu znanja so preverjale **temeljne standarde** znanja. Naloge je uspešno rešilo 58 % učencev.

Dosežki po tipu nalog glede na indeks težavnosti

Slika 4.4.4.6: Dosežki učencev po tipih nalog glede na indeks težavnosti

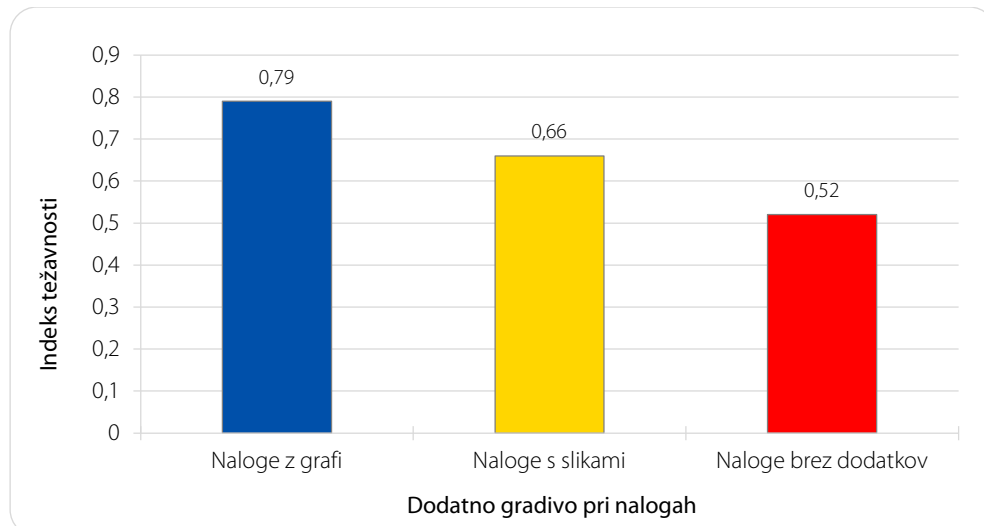
Štirinajst nalog **kratkega odgovora** je preverjalo znanje štirih snovnih področij, 3 na prvi taksonomski stopnji, 6 na drugi, 3 na tretji in 2 na četrty taksonomski stopnji. Vse naloge so preverjale temeljne standarde znanja. Naloge kratkega odgovora je uspešno rešilo 54 % učencev, kar je 13 % več kot pri lanskem preizkusu. Med naloge kratkega odgovora se je uvrstila naloga z najnižjimi dosežki v letošnjem preizkusu.

Naloga **povezovanja** je preverjala temeljni standard znanja na prvi taksonomski stopnji. Bila je s področja geometrije, ki jo je uspešno rešilo 99 % učencev. To je naloga z najvišjim dosežkom v letošnjem preizkusu.

Naloga **alternativnega tipa** s področja podatkov je na drugi taksonomski stopnji preverjala temeljne standarde znanja. Nalogo je uspešno rešilo 79 % učencev.

Dosežki po dodatnem gradivu pri nalogah glede na indeks težavnosti

Slika 4.4.4.7: Dosežki učencev po vrstah dodatkov pri nalogah glede na indeks težavnosti

V preizkusu je bilo 5 **nalog s sliko**. Tri naloge s področja geometrije, ena s področja podatkov in ena s področja aritmetike. Na prvi in drugi taksonomski stopnji so preverjale temeljne standarde znanja. Naloge s sliko je v povprečju rešilo 66 % učencev. Ker so učenci pri teh nalogah dosegli tako nadpovprečne kot podpovprečne dosežke lahko zaključimo, da dodatno gradivo ni bistveno vplivalo na višino dosežkov.

Naloga z grafom je bila s področja podatkov. Na drugi taksonomski stopnji je preverjala temeljne standarde znanja. Nalogo z grafom je uspešno rešilo 79 % učencev.

Nalog brez dodatka je bilo v preizkusu 11, na vseh štirih kognitivnih področjih. Dve nalogi sta bili s področja merjenja, druge pa z aritmetičnega področja. Vse naloge brez dodatka so preverjale temeljne standarde znanja in jih je rešilo 52 % učencev.

Sklepne ugotovitve

Letošnji preizkus je reševalo 9 učencev manj kot lani. Povprečno število odstotnih točk kaže, da so dosežki v primerjavi z lanskimi nekoliko višji. Višje je maksimalno število osvojenih točk, medtem ko je minimalno število osvojenih točk enako lanskemu. Velik razpon med najnižjim in najvišjim dosežkom kaže, da so razlike v znanju pri učencih velike.

Večina učencev je znala razbrati in interpretirati podatke iz preglednice (blagajniški izpisek – račun), saj se s to obliko zapisa pogosto srečuje v vsakdanjem življenju. Kljub temu je opaziti, da se je odstotek pravih odgovorov znižal v tistem delu naloge, kjer je branje pogojevalo razumevanje pojmov količina in vsota. Nekoliko manj uspešni so bili pri branju in interpretaciji podatkov iz diagrama, kjer so podatke izbirali po enem ali več kriterijih in jih med seboj primerjali. Glede na to lahko zaključimo, da na višino dosežkov, bolj kot oblika zapisa, vpliva taksonomska stopnja reševane naloge.

Iz leta v leto ugotavljamo, da so mere in merjenje vsebine, kjer večina učencev usvoji le osnove s tega področja, kljub temu da se z osnovnimi merami srečajo že v nižjih razredih in z njimi operirajo ves čas šolanja. Z njimi se vsakodnevno srečujejo tudi zunaj šole, medtem ko nekatere mere spoznajo šele v zadnjih razredih šolanja. Ob upoštevanju navedenih dejstev lažje razumemo veliko razliko v višini dosežkov obeh nalog s tega področja (zapis oznake za kilometer, dekagram, sekundo in hektoliter z besedo ter pretvarjanje kvadratnih in kubičnih mer).

Tako kot že vsa leta so imeli učenci tudi tokrat težave pri poznavanju in razumevanju osnovnih geometrijskih pojmov. Težave so imeli tudi pri načrtovanju s šestilom.

Dobra polovica učencev je izkazala znanje pri reševanju številskih izrazov z oklepajem in brez oklepaja, ko so računali z naravnimi števili. Številski izraz z ulomki pa je bil za učence praktično nerešljiv problem.

Že reševanje enostavnih besedilnih nalog je za naše učence zahtevno, reševanje sestavljenih besedilnih nalog, kjer se zahteva višje znanje, pa je nekaj, kar zmore le nekaj redkih posameznikov. Nizki dosežki so pri teh nalogah pričakovani.

Splošna ugotovitev je, da učenci znajo izvajati rutinske postopke, slabo pa znajo posamezno znanje med seboj povezovati. Višina dosežkov je v veliki meri odvisna od strukture naloge, taksonomske stopnje, tipa naloge in dodatnega gradiva, ki ga učenec uporabi pri reševanju naloge.

1. Oznake merskih enot zapiši z besedami na črte.

a) hl _____

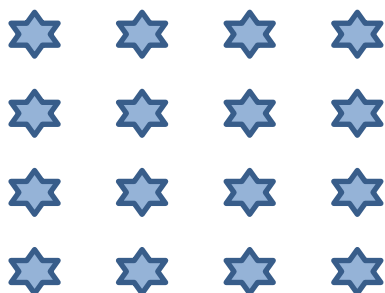
b) s _____

c) dag _____

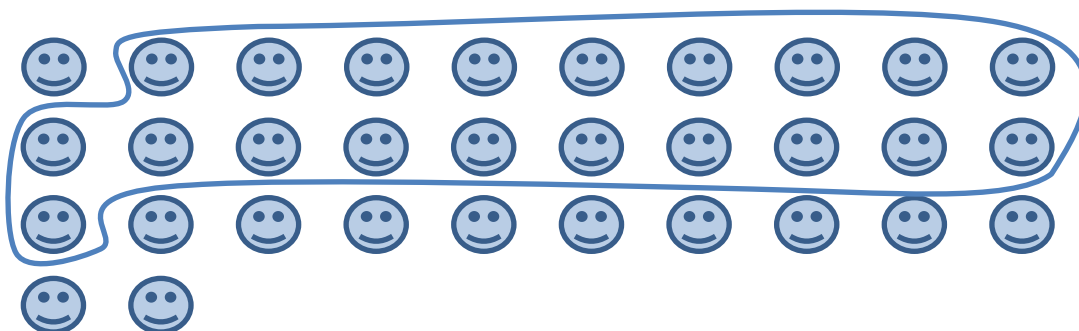
d) km _____

(4 točke)

2. a) Obkroži $\frac{1}{8}$ elementov.

b) Kolikšen del celote je obkrožen? Odgovor napiši na črto v obliki ulomka.

Odgovor: _____

(2 točki)

3. Nadaljuj dana zaporedja.

a)	12 340	12 240	12 140			
----	--------	--------	--------	--	--	--

b)	1 240	1 290	1 340			
----	-------	-------	-------	--	--	--

c)	12,60	12,70	12,80			
----	-------	-------	-------	--	--	--

d)	$12\frac{1}{2}$	14	$15\frac{1}{2}$			
----	-----------------	----	-----------------	--	--	--

(4 točke)

4. Na črto k sliki predmeta napiši številko ustreznega geometrijskega telesa, ki ga predmet predstavlja.

Geometrijska telesa:

1 piramida

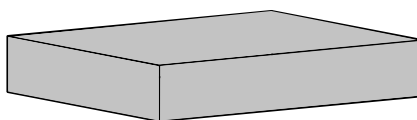
2 stožec

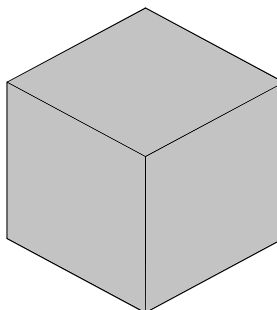
3 kvader

4 kocka

5 valj

Predmeta:

(2 točki)

5. Na sliki računa poišči podatke in odgovori na vprašanja.

Podjetje xyz
Davčna ulica 10
1000 Ljubljana
ID za DDV: SI87654321

RAČUN št.: TRG1-BLAG2-465

Ljubljana, 2. 1. 2016 Ura:15:03

Naziv	Cena	Količina	Znesek
OMARA	3.758,75 EUR	1	3.758,75 EUR
PRT	10,00 EUR	2	20,00 EUR
KOZAREC	5,00 EUR	1	5,00 EUR
VAZA	15,00 EUR	1	15,00 EUR
SKUPAJ			3.798,75 EUR

DDV %	Osnova	Znesek DDV
22%	3.113,73 EUR	685,02 EUR

ZA PLAČILO (EUR): **3.798,75**

Račun izdal: PRODAJALEC1

ZOI: d1ed963bf41db325bebc7aa482613150

EOR: 6df0cb16-944b-4021-bd11-958f8900b762

a) Koliko stane vaza? Odgovor napiši na črto.

_____ €

b) Koliko prtov je kupec kupil? Odgovor napiši na črto.

c) Kolikšna je vsota računa? Odgovor napiši na črto.

_____ €

(3 točke)

(Vir: <http://www.racunovodstvo-prina.si/novice/davcno-potrjevanje-racunov>. Pridobljeno: 26. 1. 2017.)

6. Izračunaj.

a)

$$\begin{array}{r} 63518 \\ - \quad \quad 729 \\ \hline \end{array}$$

b)

$$\begin{array}{r} 541.69 \\ \hline \end{array}$$

c)

$$86211 : 9 =$$

d)

$$\begin{array}{r} 123.69 \\ + \quad 68.54 \\ \hline \end{array}$$

(4 točke)

7. Obkroži črko pred enačbo, ki ima rešitev 3.

A $x \cdot 12 = 24$

B $502 - x = 499$

C $397 + x = 2\,500$

D $60 : x = 15$

(1 točka)

8. Dani sta števili 35 in 3 897.

a) Izračunaj zmnožek danih števil.

b) Izračunaj razliko danih števil.

(4 točke)

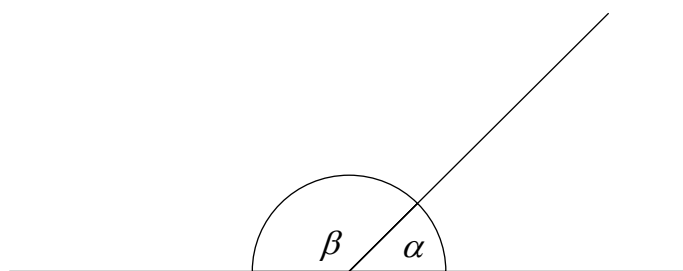
9. Liza je zmešala $\frac{1}{2}$ kg moke, 15 dag sladkorja in 25 dag čokolade. Koliko dag tehta zmes?

Reševanje:

Odgovor: _____

(3 točke)

10. Izmeri dana kota. Velikost kotov napiši na črti.

Odgovor: $\alpha =$ _____ $\beta =$ _____

(2 točki)

11. Dana je daljica $AB = 3,5 \text{ cm}$.

a) Nariši krožnico s središčem v točki A skozi točko B.

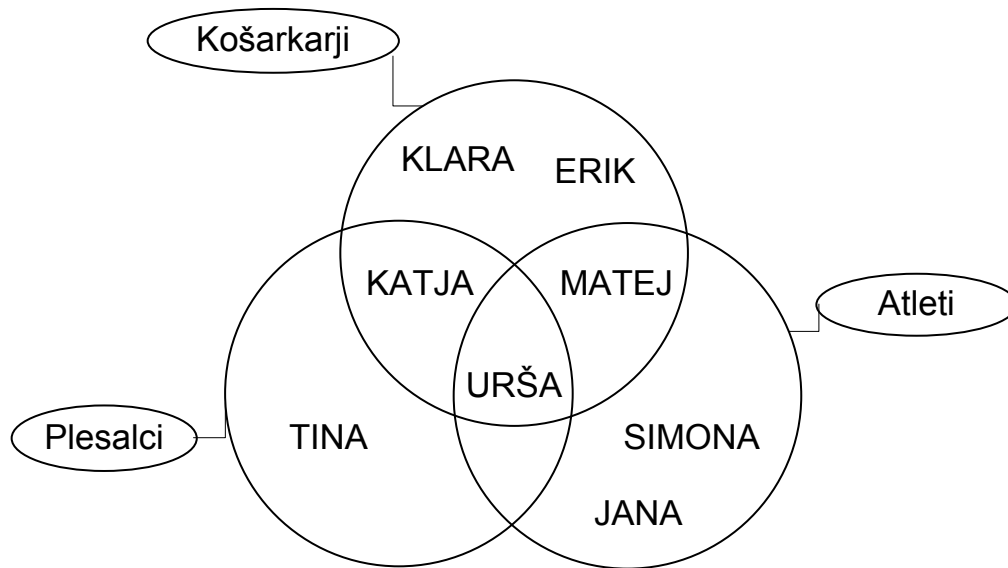

b) Kolikšen je premer kroga, ki si ga narisal? Odgovor napiši na črto.

Odgovor: _____ cm

(2 točki)

12. Grafikon prikazuje imena učencev, ki obiskujejo različne krožke.

Preberi trditve. Če je trditev pravilna, obkroži DRŽI, če ni pravilna, obkroži NE DRŽI.

a) Najbolj obiskan je atletski krožek.	DRŽI	NE DRŽI
b) K istemu krožku kakor Tina hodita še Urša in Katja.	DRŽI	NE DRŽI
c) Košarkarski krožek obiskujeta 2 otroka.	DRŽI	NE DRŽI
d) V natanko dva krožka sta vključena Katja in Matej.	DRŽI	NE DRŽI

(4 točke)

13. Izračunaj.

a) $7 \cdot 8 + 540 - 113 =$

b) $7 \cdot (8 + 540) - 113 =$

(5 točk)

14. Izračunaj.

$$\left(\frac{4}{6} - \frac{1}{3}\right) \cdot \frac{2}{9} =$$

(3 točke)

15. Pretvori.

a) $56 \text{ m}^3 = \underline{\hspace{2cm}} \text{ dm}^3$

b) $14 \text{ m}^2 \ 3 \text{ dm}^2 = \underline{\hspace{2cm}} \text{ dm}^2$

(2 točki)

16. Miha je danes 4,5-krat višji, kot je bil ob rojstvu. Ob rojstvu je meril 42 cm. Koliko cm mora še zrasti, da bo velik kakor oče, ki meri 192 cm?

Reševanje:

Odgovor: _____

(3 točke)

17. Učenci 9. razreda so za valetu vadili ples hiphop. V petih dneh so vadili skupaj 10 ur: v ponedeljek od 17.30 do 20.00, v torek 2 h in v sredo od 14.30 do 16.30, v četrtek pa od dvanajste do ene ure popoldan. Koliko ur so vadili v petek?

Reševanje:

Odgovor: _____

(2 točki)

Skupno število točk: 50

4.4.5 Analiza dosežkov nacionalnega preverjanja znanja v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom iz družboslovja v 9. razredu

Struktura preizkusa znanja družboslovja se glede na šolsko leto 2015/16 ni spremenila.

Analiza dosežkov

Osnovni statistični podatki

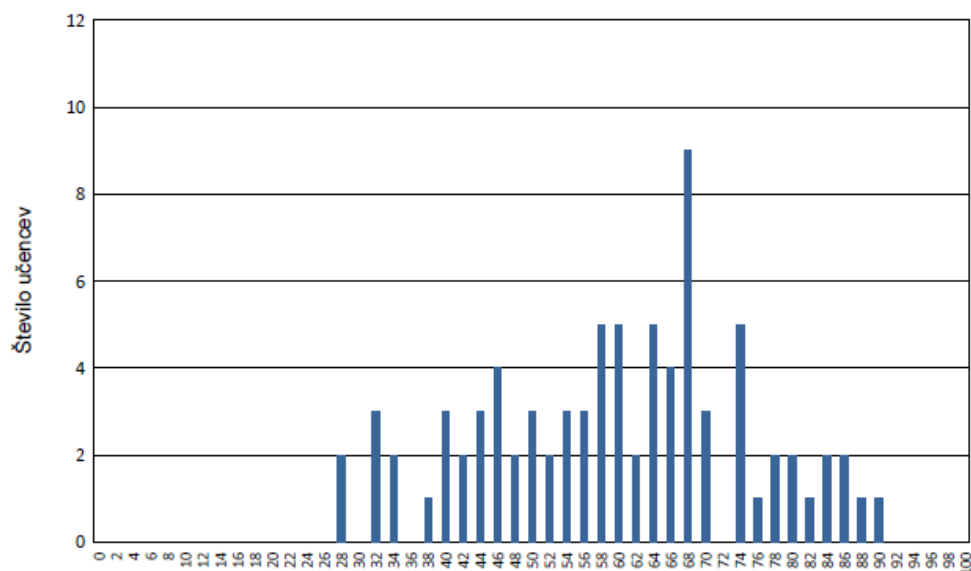
Preglednica 4.4.5.1: Osnovni statistični podatki

Število učencev	83
Število postavk	50
Možne točke	50
Povprečno število točk	29,76
Povprečno število odstotnih točk	59,52
Standardni odklon v odstotnih točkah	15,12
Indeks težavnosti	0,59
Indeks zanesljivosti	0,22
Število učencev	0,85

Preizkus znanja iz družboslovja je pisalo 83 učencev, ki so dosegli v povprečju 29,76 točke (59,52 %) od 50 možnih točk na celotnem preizkusu. Na področju geografije 17,63 točke (58,70 %) od 30 možnih, zgodovine 6,90 (49,28 %) od 14 možnih točk in državljanske vzgoje in etike 5,25 (87,5 %) od 6 možnih točk.

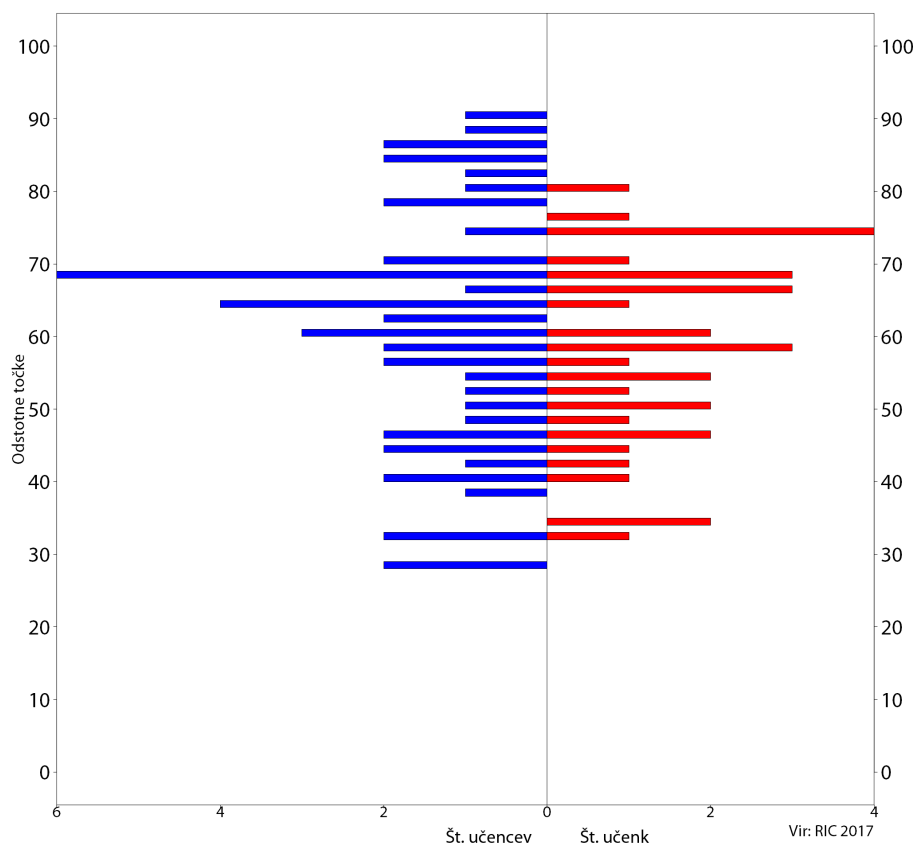
Maksimalnega števila točk ni dosegel noben učenec. En učenec (1,25 %) je dosegel 45 (90 %) točk. 25 ali več točk (50 %) je doseglo 61 učencev (73,4 %). Minimalno število točk je bilo 14 (28 %). Dosegla sta jih dva učenca. Frekvenčna porazdelitev dosežkov učencev je rahlo desno asimetrična. Povprečni standardni odklon odstotnih točk je velik in kaže na raznoliko znanje učencev. Težavnost preizkusa je bila 0,59, kar je v intervalu prejšnjih let 0,50 do 0,60, vendar lažji.

Slika 4.4.5.1: Frekvenčna porazdelitev dosežkov učencev pri družboslovju

Dosežki po spolu in regijah

Slika 4.4.5.2: Primerjava porazdelitev dosežkov učencev in učenk pri družboslovju (NIS), 9. razred

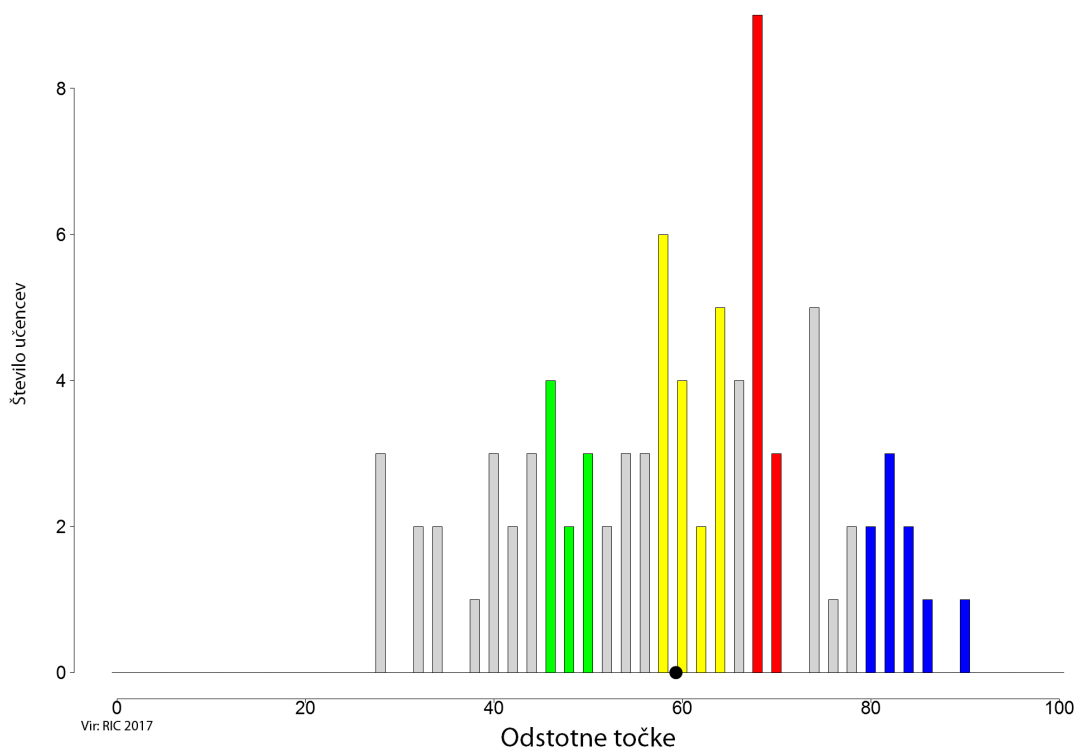

S slike 4.4.5.2 lahko ugotovimo, da je najnižji dosežek dosegel učenec. Tudi najvišji dosežek je dosegel učenec. Pomembnih razlik med fanti in dekleti ni opaziti.

V posameznih regijah se odloča za opravljanje NPZ iz družboslovja zelo različno število učencev in različno število šol. Razlog je poleg prostovoljnosti tudi, da nekatere šole v tem šolskem letu niso imele učencev v 9. razredu. Zaradi majhnega števila učencev 1 do 5 ali 17 iz posamezne regije tudi niso primerljivi dosežki med regijami.

Opisi dosežkov učencev na nacionalnem preverjanju znanja v 9. razredu

Slika 4.4.5.3: Porazdelitev točk pri družboslovju (NIS), 9. razred

ZELENO OBMOČJE

V zeleno območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri družboslovju določajo mejo *spodnje četrtine dosežkov*.

GEOGRAFIJA

Taksonomske stopnje:

Pri treh nalogah (1., 5. in 6. – skupaj pet postavk) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje) in pri dveh nalogah (7. in 10. – štiri postavke) na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja).

Tipi nalog:

Postavke smo preverjali z nalogami obkroževanja, razvrščanja, nalogami kratkih odgovorov, alternativnim tipom nalog ter nalogami povezovanja.

Učenci:

- spoznajo naravne značilnosti površja – na sliki prepozna panonske pokrajine (**naloga 1.01.1**), primorske pokrajine (**naloga 1.01.2**) ter alpske pokrajine (**naloga 1.01.3**);
- s pomočjo globusa in makete Sonca in Zemlje opišejo in razložijo kroženje Zemlje okoli Sonca in naštejejo spremembe, ki jih zaradi gibanja Zemlje opazimo ljudje, – vedo, da Zemlja okoli Sonca potuje približno 365 dni (**naloga 1.05.1**) ter da v Evropi in Avstraliji nimamo istočasno poletja (**naloga 1.10.3**);
- s pomočjo slikovnega materiala in skice spoznajo toplotne pasove na Zemlji, naštejejo vzroke za njihov nastanek – prepoznajo tropski pas (**naloga 1.06.2**);
- na zemljevidu poiščejo pomembne reke in jezera – vedo, da teče Drava skozi Maribor (**naloga 1.07.1**), Soča skozi Tolmin (**naloga 1.07.2**) in Savinja skozi Celje (**naloga 1.07.3**).

Učenci v zelenem območju zapišejo osnovna geografska dejstva in nekatera izmed njih prepoznajo s pomočjo slike, skice ali zemljevida.

Zgled:

naloga 1.07

ZGODOVINA

Taksonomske stopnje:

Pri eni nalogi (2. – ena postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje).

Tipi nalog:

V zelenem območju smo znanje preverjali z nalogo obkroževanja.

Učenci:

- vedo, da so bili Iliri in Kelti prvi stalni prebivalci današnjega slovenskega ozemlja – prepoznajo Kelte kot prve prebivalce današnjega slovenskega ozemlja (**naloga 2.02.2**).

Učenci poznajo Kelte kot prve prebivalce današnjega slovenskega ozemlja.

Zgled:

naloga 2.02

Opomba: V zeleno območje se je uvrstila le 2. postavka, 1. spada v modro območje.

DRŽAVLJANSKA VZGOJA IN ETIKA

Taksonomske stopnje:

Pri eni nalogi (1. – skupaj dve postavki) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje), pri eni nalogi (2. – skupaj tri postavke) pa na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja).

Tipi nalog:

V zelenem območju sta bili nalogi zapisa kratkega odgovora in obkroževanja.

Učenci:

- spoznavajo različno odgovornost, ki je posledica tega, da imajo člani skupine različne položaje in vloge – prepoznajo dve pravici, ki jih imajo učenci v šoli (**nalogi 3.01.2 in 3.01.3**);
- spoznavajo vpliv, ki ga imajo mediji na posameznika in različne družbene skupine ter na njihove življenjske navade in ravnanja – znajo uvrstiti, v katero skupino oddaj spadajo risanke (**naloga 3.02.1**), poznajo pomen simbola ob predvajanju filmov na televiziji (+12) (**naloga 3.02.2**) ter glede na spored predvidijo, katera oddaja bi utegnila zanimati kmeta (**naloga 3.02.3**).

Učenci prepoznajo nekaj osnovnih pravic učencev ter poznajo vpliv medijev na družbene skupine in njihove življenjske navade.

Zgled:

naloga 3.02

RUMENO OBMOČJE

V rumeno območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri družboslovju določajo mejo med polovicama dosežkov.

GEOGRAFIJA

Taksonomske stopnje:

Pri dveh nalogah (1. in 2. – skupaj dve postavki) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje), pri dveh nalogah (8. in 10. – tri postavke) pa na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja).

Tipi nalog:

V rumeno območje so se uvrstile naloge alternativnega tipa, razvrščanja in obkroževanja.

Učenci:

- spoznajo naravne značilnosti površja – na sliki prepozna dinarske pokrajine (**naloga 1.01.1**);
- opišejo naravne značilnosti površja alpskega sveta in ga pokažejo na zemljevidu – iz opisa prepoznajo Julijske Alpe (**naloga 1.02.1**);
- opišejo naravne in družbene danosti za razvoj turizma v Sloveniji – prepoznajo obiranje grozdja kot eno od dejavnosti, ki jo lahko ponudi prekmurska kmetija (**naloga 1.08.1**);
- na zemljevidu poselitve prebivalstva pokažejo najpogostejše in najredkeje naseljena območja – vedo, da je Evropa gostejše naseljena kot Avstralija (**naloga 1.10.1**);
- na globusu in zemljevidu sveta pokažejo, poimenujejo in razlikujejo kontinente – vedo, da je Avstralija manjša celina od Evrope (**naloga 1.10.3**).

Učenci v rumenem območju bolj zanesljivo izkazujejo poznavanje osnovnih geografskih pojmov. Pri tem pojme uspešno poiščejo med danimi možnimi odgovori.

Zgled:

naloga 1.02.1

ZGODOVINA

Taksonomske stopnje:

Pri dveh nalogah (1. in 3. – štiri postavke) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje).

Tipi nalog:

V rumenem območju so bile naloge obkroževanja in kratkega odgovora.

Učenci:

- na časovnem traku označijo desetletje, stoletje, tisočletje – označijo leto 550 pr. n. št. (**naloga 2.01.1**);
- se zavedajo pomena reformacije za slovenski kulturni in narodni razvoj – uvrstijo Primoža Trubarja (**naloga 2.03.1**), Katekizem (**naloga 2.03.2**) in protestantizem (**naloga 2.03.3**) v obdobje reformacije na Slovenskem.

Učenci v rumenem območju bolj zanesljivo izkazujejo orientacijo na časovnem traku ter zanjo uvrstiti nekaj osnovnih zgodovinskih pojmov, oseb in predmetov v obdobje reformacije.

Zgled:

naloga 2.03

DRŽAVLJANSKA VZGOJA IN ETIKA

Taksonomske stopnje:

Pri eni nalogi (1. – ena postavka) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje).

Tipi nalog:

V rumenem območju je bila naloga obkroževanja.

Učenci:

- spoznavajo različno odgovornost, ki je posledica tega, da imajo člani skupine različne položaje in vloge, – prepoznajo, da imajo učenci pravico do varnega in spodbudnega okolja kot pravico, ki jo imajo učenci v šoli (**naloga 3.01.1**).

Učenci v rumenem območju prepoznajo vse navedene pravice učencev.

Zgled:

naloga 3.01

Opomba: V rumeno območje se je uvrstila le 1. postavka, 2. spada v zeleno območje.

RDEČE OBMOČJE

V rdeče območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri družboslovju določajo mejo zgornje četrtine dosežkov.

GEOGRAFIJA

Taksonomske stopnje:

Pri dveh nalogah (4. in 5. – štiri postavke) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje), pri eni nalogi (11. – ena postavka) pa na III. taksonomski stopnji (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog:

V rdečem območju so bile naloge obkroževanja, povezovanja in zapisa kratkega odgovora.

Učenci:

- na karti pokažejo in naštejejo sredozemske države Južne in Jugozahodne Evrope – prepoznajo Španijo kot državo Južne Evrope (**naloga 1.04.1**);
- na zemljevidu pokažejo države Vzhodne Evrope in njihova glavna mesta – prepoznajo Ukrajino kot državo Vzhodne Evrope (**naloga 1.04.2**);
- s pomočjo karte poimenujejo in pokažejo države Srednje Evrope in njihova glavna mesta – prepoznajo Češko kot državo Srednje Evrope (**naloga 1.04.3**);
- s pomočjo globusa in makete Zemlje opišejo in razložijo vrtenje Zemlje okoli svoje osi in njene posledice – vedo, da se Zemlja zavrti okoli svoje osi v enem dnevu (**naloga 1.05.2**);
- se seznanijo z aktualnimi problemi sodobnega sveta – napišejo eno prednost vetrnih elektrarn pred jedrsko elektrarno (**naloga 1.11.1**).

Učenci v rdečem območju se orientirajo v geografskem prostoru in so zanesljivi pri poznavanju osnovnih geografskih pojmov ter že razumejo nekatera geografska dejstva in procese.

Zgled:

naloga 1.04

ZGODOVINA

Taksonomske stopnje:

Pri eni nalogi (5. – skupaj dve postavki) smo preverjali miselne procese na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja).

Tipi nalog:

V rdečem območju smo znanje preverjali z nalogama kratkega odgovora.

Učenci:

- opišejo osamosvojitve Slovenije in njena prizadevanja za mednarodno priznanje – prepoznajo državo na zemljevidu, ki je bila leta 1991 cilj napadov (**naloga 2.05.1**), in vedo, kaj je napadena država po končani vojni dokončno pridobila (**naloga 2.05.3**).

Učenci v rdečem območju prepoznajajo in razumejo zgodovinska dejstva, povezana z osamosvojitvijo Slovenije.

Zgled:

naloga 2.05

Opomba: V rdeče območje sta se uvrstili 1. in 3. postavka, 2. spada v modro območje.

DRŽAVLJANSKA VZGOJA IN ETIKA

V rdeče območje se ni uvrstila nobena naloga s področja državljske vzgoje in etike.

V modro območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri družboslovju določajo mejo zgornje desetine dosežkov.

GEOGRAFIJA

Taksonomske stopnje:

Pri dveh nalogah (2. in 3. – skupaj tri postavke) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje), pri dveh nalogah (8. in 9. – skupaj tri postavke) na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja) in pri eni nalogi (11. – skupaj dve postavki) na III. taksonomski stopnji (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog:

V modrem območju smo znanje preverjali z nalogami obkroževanja, kratkega odgovora in zapisa kratkega odgovora.

Učenci:

- opišejo naravne značilnosti površja alpskega sveta in ga pokažejo na zemljevidu – znajo uvrstiti, v katerem delu Slovenije ležijo Julijske Alpe (**naloga 1.02.2**);
- spoznajo rastlinstvo Zahodne Evrope – na podlagi opisa prepoznajo Nizozemsko (**naloga 1.03.1**);
- s pomočjo zemljevida naštejejo države Zahodne Evrope – pravilno umestijo Nizozemsko med države Zahodne Evrope (**naloga 1.03.2**);
- opišejo naravne in družbene danosti za razvoj turizma v Sloveniji – prepoznajo kolesarjenje kot eno od dejavnosti, ki jo lahko ponudi prekmurska kmetija (**naloga 1.08.2**), ter ovrednotijo prednost gradnje hotela s kopališčem in zdravstveno ambulanto v manjšem kraju (**naloga 1.12.1**);
- spoznajo gorsko podnebje in višinske rastlinske pasove – s pomočjo klimograma opišejo poletne padavine (**naloga 1.09.1**) in poletne temperature (**naloga 1.09.2**);
- se seznanijo z aktualnimi problemi sodobnega sveta – napišejo eno nadaljnjo prednost vetrnih elektrarn pred jedrsko elektrarno (**naloga 1.11.2**).

Učenci v modrem območju prepoznava in razumejo več značilnosti geografskih pojmov. Uspejo tudi analizirati in vrednotiti nekatere geografske procese.

Zgled:

naloga 1.03

ZGODOVINA

Taksonomske stopnje:

Pri dveh nalogah (2. in 4. – skupaj tri postavke) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje), pri eni nalogi (5. – ena postavka) na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja) in pri eni nalogi (6. – ena postavka) na III. taksonomski stopnji (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog:

V modro območje so se uvrstile naloge obkroževanja in zapisa kratkega odgovora.

Učenci:

- vedo, da so bili Iliri in Kelti prvi stalni prebivalci današnjega slovenskega ozemlja – prepoznajo Kelte kot prve prebivalce današnjega slovenskega ozemlja (**naloga 2.02.1**);
- se na podlagi slikovnega gradiva orientirajo v času – na podlagi opisa prepoznajo zgodovinsko obdobje srednjega veka (**naloga 2.04.1**);
- opišejo medsebojni gospodarski odnos med kmetom in graščakom ter kmetove dajatve – na podlagi opisa prepoznajo pojem desetina (**naloga 2.04.2**);
- opišejo osamosvojitve Slovenije in njena prizadevanja za mednarodno priznanje – na podlagi zemljevida prepoznajo objekte, ki so bili cilj napadov leta 1991 (**naloga 2.05.2**);
- se zavedajo pomena mednarodnega povezovanja – vedo, kaj potrebujemo pri prehodu meje iz Slovenije v države, ki so v Evropi, a niso članice Evropske unije (**naloga 2.06.1**).

Učenci v modrem območju izkazujejo poznavanje in razumevanje več zgodovinskih obdobj in dogodkov. Zgodovinska dejstva že nekoliko povezujejo s sodobnostjo.

Zgled:

naloga 2.04

DRŽAVLJANSKA VZGOJA IN ETIKA

V modro območje se ni uvrstila nobena naloga s področja državljske vzgoje in etike.

NAD MODRIM OBMOČJEM

V to območje spadajo naloge, ki jih tudi učenci z najvišjimi dosežki niso rešili s 65 % uspešnostjo.

GEOGRAFIJA

Taksonomske stopnje:

Pri eni nalogi (6. – ena postavka) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje) ter pri dveh nalogah (11. in 12. – skupaj dve postavki) na III. taksonomski stopnji (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog:

V območje nad modrim so se uvrstile naloge kratkega odgovora in zapisa kratkega odgovora.

Učenci so manj uspešni pri:

- spoznavanju toplotnih pasov na Zemlji, vzrokov za njihov nastanek s pomočjo slikovnega materiala in skice – ne znajo poimenovati zmernotoplega pasu (**naloga 1.06.1**);
- seznanitvi z aktualnimi problemi sodobnega sveta – napišejo še eno nadaljnjo prednost vetrnih elektrarn pred jedrsko elektrarno (**naloga 1.11.3**);
- opisu naravne in družbene danosti za razvoj turizma v Sloveniji – ovrednotijo slabost gradnje hotela s kopališčem in zdravstveno ambulanto v manjšem kraju (**naloga 1.12.2**).

Učenci nad modrim območjem niso dovolj zanesljivi pri prepoznavanju vseh osnovnih geografskih pojmov. O istem geografskem problemu ne znajo razmišljati večplastno.

Zgled:

naloga 1.12.2

Opomba: V območje nad modrim se je uvrstila samo 2. postavka, 1. spada v modro območje.

ZGODOVINA

Taksonomske stopnje:

Pri eni nalogi (1. – ena postavka) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje) in pri eni nalogi (6. – ena postavka) na III. taksonomski stopnji (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog:

Nad modrim območjem sta bili nalogi kratkega odgovora in zapisa kratkega odgovora.

Učenci so manj uspešni pri:

- razlikovanju zgodovinskih virov (ustni pisni, materialni) – vaške situle ne prepoznajo kot materialni vir (**naloga 2.02.3**);
- zavedanju pomena mednarodnega povezovanja – ne poznajo prednosti enotne denarne valute (**naloga 2.06.2**).

Učenci nad modrim območjem ne poznajo zahtevnejših zgodovinskih pojmov in dejstev. Zgodovinskih dejstev ne znajo povezati z zahtevnejšimi procesi v sodobnosti.

Zgled:

naloga 2.06.2

Opomba: V rumeno območje se je uvrstila le 2. postavka, 1. spada v modro območje.

DRŽAVLJANSKA VZGOJA IN ETIKA

V območje nad modrim se ni uvrstila nobena naloga s področja državljske vzgoje in etike

Specifikacijska tabela preizkusa znanja

Preglednica 4.4.5.2: Specifikacijska tabela, družboslovje (NIS), 9. razred

Naloga	Točke	Vsebina	Cilj – učenec	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Območje	IT	ID	
I. DEL: GEOGRAFIJA									
1	1.01.1	1	GEO	spozna naravne značilnosti površja;	M	I.	zeleno	0,76	0,32
	1.01.2	1	GEO	spozna naravne značilnosti površja;	M	I.	zeleno	0,90	0,22
	1.01.3	1	GEO	spozna naravne značilnosti površja;	M	I.	zeleno	0,92	0,21
	1.01.4	1	GEO	spozna naravne značilnosti površja;	M	I.	rumeno	0,80	0,35
2	1.02.1	1	GEO	opiše naravne značilnosti površja alpskega sveta in ga pokaže na zemljevidu;	M	I.	rumeno	0,67	0,24
	1.02.2	1	GEO	opiše naravne značilnosti površja alpskega sveta in ga pokaže na zemljevidu;	M	I.	modro	0,54	0,11
3	1.03.1	1	GEO	spozna rastlinstvo Zahodne Evrope;	M	I.	modro	0,41	0,44
	1.03.2	1	GEO	s pomočjo zemljevida našteje države Zahodne Evrope;	M	I.	modro	0,29	0,30
4	1.04.1	1	GEO	na karti pokaže in našteje sredozemske države Južne in Jugovzhodne Evrope;	M	I.	rdeče	0,58	0,35
	1.04.2	1	GEO	na zemljevidu pokaže države Vzhodne Evrope in njihova glavna mesta;	M	I.	rdeče	0,41	0,36
	1.04.3	1	GEO	s pomočjo karte poimenuje in pokaže države Srednje Evrope in njihova glavna mesta;	M	I.	rdeče	0,42	0,33
5	1.05.1	1	GEO	s pomočjo globusa in makete Sonca in Zemlje opiše ter razloži kroženje Zemlje okoli Sonca in našteje spremembe, ki jih zaradi gibanja Zemlje opazimo ljudje;	M	I.	zeleno	0,70	0,43
	1.05.2	1	GEO	s pomočjo globusa in makete Zemlje opiše ter razloži vrtenje Zemlje okoli svoje osi in njene posledice;		I.	rdeče	0,55	0,47
6	1.06.1	1	GEO	s pomočjo slikovnega materiala in skice spozna toplotne pasove na Zemlji, našteje vzroke za njihov nastanek;	M	I.	nad modrim	0,25	0,29
	1.06.2	1	GEO	s pomočjo slikovnega materiala in skice spozna toplotne pasove na Zemlji, našteje vzroke za njihov nastanek;	M	I.	zeleno	0,57	0,32
7	1.07.1	1	GEO	na zemljevidu poišče pomembne reke in jezera;	M	II.	zeleno	0,94	0,16
	1.07.2	1	GEO	na zemljevidu poišče pomembne reke in jezera;	M	II.	zeleno	0,93	0,20
	1.07.3	1	GEO	na zemljevidu poišče pomembne reke in jezera;	M	II.	zeleno	0,89	0,26
8	1.08.1	1	GEO	opiše naravne in družbene danosti za razvoj turizma v Sloveniji;	S	II.	rumeno	0,77	0,25
	1.08.2	1	GEO	opiše naravne in družbene danosti za razvoj turizma v Sloveniji;	S	II.	modro	0,58	0,16
9	1.09.1	1	GEO	spozna gorsko podnebje in višinske rastlinske pasove;	S	II.	modro	0,31	0,51
	1.09.2	1	GEO	spozna gorsko podnebje in višinske rastlinske pasove;	S	II.	modro	0,25	0,43
10	1.10.1	1	GEO	na zemljevidu poselitve prebivalstva pokaže najgostejše in najredkeje naseljena območja;	M	II.	rumeno	0,78	0,43
	1.10.2	1	GEO	na globusu in zemljevidu sveta pokaže, poimenuje in razlikuje kontinente;	M	II.	rumeno	0,83	0,40
	1.10.3	1	GEO	s pomočjo makete Sonca in Zemlje opiše ter razloži kroženje Zemlje okoli Sonca in našteje spremembe, ki jih zaradi gibanja Zemlje opazimo ljudje.0,43	M	II.	zeleno	0,80	0,20

Naloga	Točke	Vsebina	Cilj – učenec	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Območje	IT	ID	
11	1.11.1	1	GEO	se seznani z aktualnimi problemi sodobnega sveta;		III.	rdeče	0,47	0,43
	1.11.2	1	GEO	se seznani z aktualnimi problemi sodobnega sveta;		III.	modro	0,34	0,23
	1.11.3	1	GEO	se seznani z aktualnimi problemi sodobnega sveta;		III.	modro	0,22	0,08
12	1.12.1	1	GEO	opiše naravne in družbene danosti za razvoj turizma v Sloveniji;	S	III.	modro	0,57	0,24
	1.12.2	1	GEO	opiše naravne in družbene danosti za razvoj turizma v Sloveniji;	S	III.	modro	0,18	0,33
II. DEL: ZGODOVINA									
1	2.01.1	1	ZGO	na časovnem traku označi desetletje, stoletje, tisočletje;		I.	rumeno	0,47	0,16
	2.01.2	1	ZGO	razlikuje zgodovinske vire (ustni, pisni, materialni);	M	I.	nad modrim	0,17	0,16
2	2.02.1	1	ZGO	ve, da so bili Iliri in Kelti prvi stalni prebivalci današnjega slovenskega ozemlja – prepozna Kelte kot prve prebivalce današnjega slovenskega ozemlja;		I.	modro	0,51	0,09
	2.02.2	1	ZGO	ve, da so bili Iliri in Kelti prvi stalni prebivalci današnjega slovenskega ozemlja – prepoznajo Kelte kot prve prebivalce današnjega slovenskega ozemlja;		I.	zeleno	0,52	0,31
3	2.03.1	1	ZGO	se zave pomena reformacije za slovenski kulturni in narodni razvoj;	M	I.	rumeno	0,77	0,38
	2.03.2	1	ZGO	se zave pomena reformacije za slovenski kulturni in narodni razvoj;	M	I.	rumeno	0,75	0,48
	2.03.3	1	ZGO	se zave pomena reformacije za slovenski kulturni in narodni razvoj;	M	I.	rumeno	0,67	0,42
4	2.04.1	1	ZGO	na podlagi slikovnega gradiva se orientira v času;	S	I.	modro	0,33	0,25
	2.04.2	1	ZGO	opiše medsebojni gospodarski odnos med kmetom in graščakom ter kmetove dajatve;	S	I.	modro	0,52	0,49
5	2.05.1	1	ZGO	opiše osamosvojitve Slovenije in njena prizadevanja za mednarodno priznanje;	S	II.	rdeče	0,59	0,47
	2.05.2	1	ZGO	opiše osamosvojitve Slovenije in njena prizadevanja za mednarodno priznanje;	S	II.	modro	0,39	0,40
	2.05.3	1	ZGO	opiše osamosvojitve Slovenije in njena prizadevanja za mednarodno priznanje;	S	II.	rdeče	0,34	0,44
6	2.06.1	1	ZGO	se zave pomena mednarodnega povezovanja;	S	III.	modro	0,54	0,20
	2.06.2	1	ZGO	se zave pomena mednarodnega povezovanja.	S	III.	nad modrim	0,33	0,29
III. DEL: DRŽAVLJANSKA VZGOJA IN ETIKA									
1	3.01.1	1	DVE	spoznava različno odgovornost, ki je posledica tega, da imajo člani skupine različne položaje in vloge;	M	I.	rumeno	0,78	0,25
	3.01.2	1	DVE	spoznava različno odgovornost, ki je posledica tega, da imajo člani skupine različne položaje in vloge;	M	I.	zeleno	0,89	0,20
	3.01.3	1	DVE	spoznava različno odgovornost, ki je posledica tega, da imajo člani skupine različne položaje in vloge.	M	I.	zeleno	0,92	0,11

Naloga	Točke	Vsebina	Cilj – učenec	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Območje	IT	ID	
2	3.02.1	1	DVE	spoznava vpliv, ki ga imajo mediji na posameznika in na različne družbene skupine ter na njihove življenjske navade in ravnanja;	M	II.	zeleno	0,99	0,07
	3.02.2	1	DVE	spoznava vpliv, ki ga imajo mediji na posameznika in na različne družbene skupine ter na njihove življenjske navade in ravnanja;	M	II.	zeleno	0,84	0,28
	3.02.3	1	DVE	spoznava vpliv, ki ga imajo mediji na posameznika in na različne družbene skupine ter na njihove življenjske navade in ravnanja.	M	II.	zeleno	0,83	0,22

LEGENDA:

Naloga: zapisana oznaka vsakega vprašanja/dela naloge/naloge; povzeto po preizkusu znanja, po *Navodilih za vrednotenje* in po programu za e-vrednotenje;

Točke: zapisano maksimalno število točk vprašanja/dela naloge/naloge;

Vsebina/Cilji – učenec: zapisana vsebina/cilj, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po učnem načrtu;

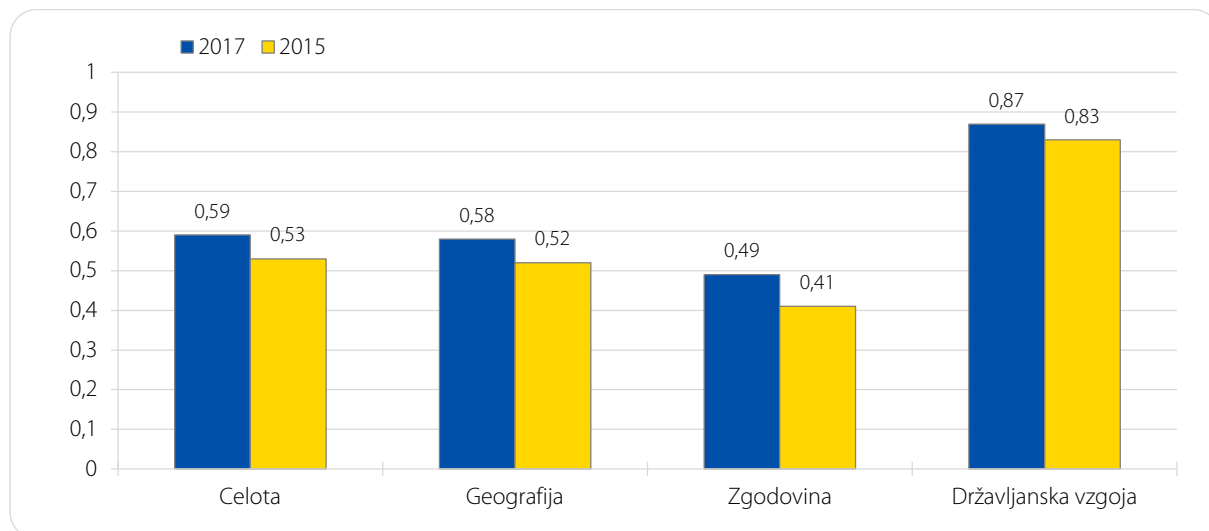
Standardi znanja: zapisan standard znanja, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga; M – minimalni, S – standardi; povzeto po učnem načrtu;

Taksonomske stopnje (po Bloomu): zapisana taksonomska stopnja vprašanja/dela naloge/naloge; I – znanje in prepoznavanje, II – razumevanje in uporaba, III – analiza in sinteza ter vrednotenje.

Analiza dosežkov po postavkah v mrežnem diagramu

Dosežki učencev po vsebinskih področjih glede na indeks težavnosti

Slika 4.4.5.4: Dosežki učencev na celotnem preizkusu znanja in posameznih vsebinskih delih glede na indeks težavnosti

Učenci so najbolj reševali naloge iz tretjega dela preizkusa (IT = 0,87), ki je preverjal znanje s področja državljanske vzgoje in etike. To predmetno področje je najmanj obširno, preverja se ga le z dvema nalogama oziroma zajema le 10 % celotnega preizkusa. Preverja se le znanje na prvi in drugi taksonomski stopnji. Manj uspešno v primerjavi s tretjim delom preizkusa so reševali prvi najboljše znanje, ki preverja znanje s področja geografije (IT = 0,58). Znanje s področja geografije preverja 60 % nalog v preizkusu. Najmanj uspešno so reševali naloge drugega dela preizkusa, ki preverja znanje s področja zgodovine (IT = 0,48). Zaporedje uspešnosti posameznih vsebinskih področij se ohranja vsa leta, relativni dosežki po posameznih področjih pa se spreminjajo v mejah 10 %.

Preglednica 4.4.5.3: Uspešnost reševanja nalog po letih in posameznih vsebinskih sklopih glede na indeks težavnosti

	2008/09	2010/11	2012/13	2014/15	2016/17
Preizkus v celoti	0,58	0,54	0,50	0,53	0,59
Geografija	0,61	0,55	0,57	0,52	0,68
Zgodovina	0,44	0,28	0,32	0,41	0,49
Državljska vzg. in etika	0,77	0,56	0,58	0,83	0,87

Pri reševanju preizkusa znanja so bili učenci v letošnjem letu najuspešnejši v primerjavi s preteklimi šolskimi leti, vendar glede na zelo raznoliko populacijo, prostovoljnost in tudi vsebine preizkusa iz tega ne moremo sprejeti nobenega zaključka. Dosežki niso primerljivi.

S področja **geografije** so učenci najbolj reševali prvo postavko **1.7.1**, ki je preverjala znanje druge taksonomske stopnje in minimalni standard znanja. Učenci so uspešno z zemljevida prebrali nekatere reke in jezera (IT = 0,94). Najmanj uspešni so bili pri reševanju postavke **1.12.2** (IT = 0,18), pri kateri so morali opisati naravne in družbene danosti za razvoj turizma na določenem geografskem področju. Naloga je bile na ravni analize in sinteze ter je zajemala temeljni standard znanja. Manj uspešni so bili tudi pri reševanju postavk **1.11.3** (IT = 0,22) in **1.03.1** (IT = 0,29). Prva naloga je na prvi taksonomski stopnji, kjer so učenci prepoznali rastlinstvo zahodne Evrope. Pri drugi nalogi so učenci morali izraziti znanje o problemih sodobnega sveta. Naloga zahteva analizo in sintezo znanja.

Določene učne cilje iz učnega načrta za geografijo smo preverjali tudi že prejšnja leta (http://www.ric.si/preverjanje_znanja/statisticni_podatki/). Vsa štiri leta smo preverjali poznavanje in lego evropskih držav. Najuspešnejši so bili leta 2008/09 (naloga 1.01 iz IT 0,81). Naloga je od učencev zahtevala, da obkrožijo črko pred obmorskimi državami Evrope. Kot dodatek k nalogi so učenci imeli tudi zemljevid. Uspešni so bili tudi v letu 2010/11 pri reševanju naloge 1.04 (zIT 0,78). Pri tej nalogi so učenci morali obkrožiti črko pred

državo, ki leži v Evropi. Nekoliko manj uspešni so bili v letu 2012/13 pri reševanju naloge 1.02 (IT = 0,60). Naloga je od učencev zahtevala, da obkrožijo črki pred državama Severne Evrope. Podobno nalogo so učenci reševali tudi leta 2006/07 naloga 1.04 (IT = 0,48), pri kateri so učenci morali od naštetih držav ugotoviti, katere sodijo k Zahodni Evropi. V letu 2015 so učenci pri nalogi 1.06 (IT = 0,69) izmed naštetih držav morali obkrožiti črki pred dvema državama Srednje Evrope. Letos so morali po opisu poljedelstva in podnebja prepoznati državo 1.03.1 (IT = 0,41) in jo uvrstiti v ustrezno geografsko enoto Evrope 1.03.2 (IT = 0,29), naloga je bila strukturirana. Bolje so reševali postavke 1.04.1, 1.04.2 in 1.04.3, kjer so morali povezati našete države z ustrezno geografsko enoto Evrope (IT: 0,58, 0,41, 0,42).

Tako kot v letu 2008/09, v letu 2011 in leta 2014/15 smo tudi v letošnjem letu preverjali, kako uspešni so učenci pri branju podatkov iz klimograma. Učenci so bili enako uspešni tako leta 2008/09 (naloga 1.07 z IT 0,68) kot leta 2010/11 (naloga 1.10 z IT 0,68). V letu 2015 se je omenjeni cilj preverjalo z nalogo 1.08, učenci pa naloge niso rešili tako uspešno kot v preteklih letih (IT = 0,28). Letos se je cilj preverjal s postavkama 1.09.1 in 1.09.2. Učenci so morali iz klimograma opisati poletne padavine (IT = 0,31) in opisati poletne temperature (IT = 0,25). Morda je vzrok v zahtevanem opisu, primerjavi v povedih in nismo bili v odgovorih zadovoljni zgolj z eno ključno besedo.

Poznavanje slovenskih jezer in rek smo v letošnjem letu preverjali s postavkami 1.07.1, 1.07.2 in 1.07.3 (IT: 0,94, 0,93, 0,89), kar je bolje od prejšnjih let. (IT₂₀₁₅ = 0,85; IT₂₀₁₁ = 0,76). Učenci so morali v letošnjem letu izmed naštetih rek najti tisto, ki teče skozi določeno mesto.

Najbolje rešene naloge s področja **zgodovine** so bile postavke **2.03.1**; **2.03.2** in **2.02.3** (IT: 0,77, 0,75 in 0,67), ki je preverjala znanje prve taksonomske stopnje in je od učencev zahtevala, da izmed naštetih izbere osebe in dogodke, značilne za reformacijo na slovenskem. Najmanj so bili uspešni pri postavki **2.01.2** (z IT 0,17), ki je preverjala znanje prve taksonomske stopnje. Naloga je od učencev zahtevala, da uvrstijo vaško situlo v ustrezno vrsto zgodovinskih virov.

Poznavanje Primoža Trubarja in obdobja reformacije smo preverjali tudi v letu 2006/07 z nalogo 2.03 (IT = 0,30). Naloga je preverjala znanje na prvi taksonomski stopnji in je od učencev pričakovala, da napišejo, kdo je napisal prvo slovensko knjigo (priloga slika Primoža Trubarja) in obkrožijo črko pred imenovanim obdobjem, v katerem je nastala prva slovenska knjiga. V letu 2015 so morali učenci pri nalogi 2.04 (IT = 0,28) razložiti, zakaj Primoža Trubarja imenujemo »očeta« slovenskega jezika (IT = 0,53) in zakaj je reformacijo najbolje sprejelo preprosto kmečko prebivalstvo (IT = 0,03). V letošnjem preizkusu je na prvi taksonomski stopnji naloga 2.03 preverjala poznavanje pojmov, povezanih z reformacijo. Učenci so bili verjetno zaradi tipa naloge bolj uspešni kot v preteklih letih.

Poznavanje zgodovinskih virov smo preverjali že v letu 2010/11 z nalogo 1.02 (IT = 0,26), ki je od učencev zahtevala, da naštejejo tri skupine zgodovinskih virov. V letu 2015 so učenci pri nalogi 1.01 (IT = 0,90) morali razvrstiti vire, prikazane na slikah, med pisne in materialne vire. Razlika v uspešnosti učencev med leti preverjanja verjetno izhaja iz tipa naloge. Učenci bolje rešujejo naloge izbirnega tipa kot pa naloge s samostojnim odgovorom.

Najbolje rešena naloga s področja **državlanske vzgoje in etike** je bila postavka **3.02.1** (z IT 0,99), ki je od učencev pričakovala, da uvrstijo konkretno TV-oddajo v ustrezno vrsto oddaj. Najmanj uspešno, čeprav še vedno visoko, so rešili postavko **3.01.1** (IT = 0,78). Naloga je bila naloga obkroževanja, preverjala je znanje o pravicah učencev v šoli.

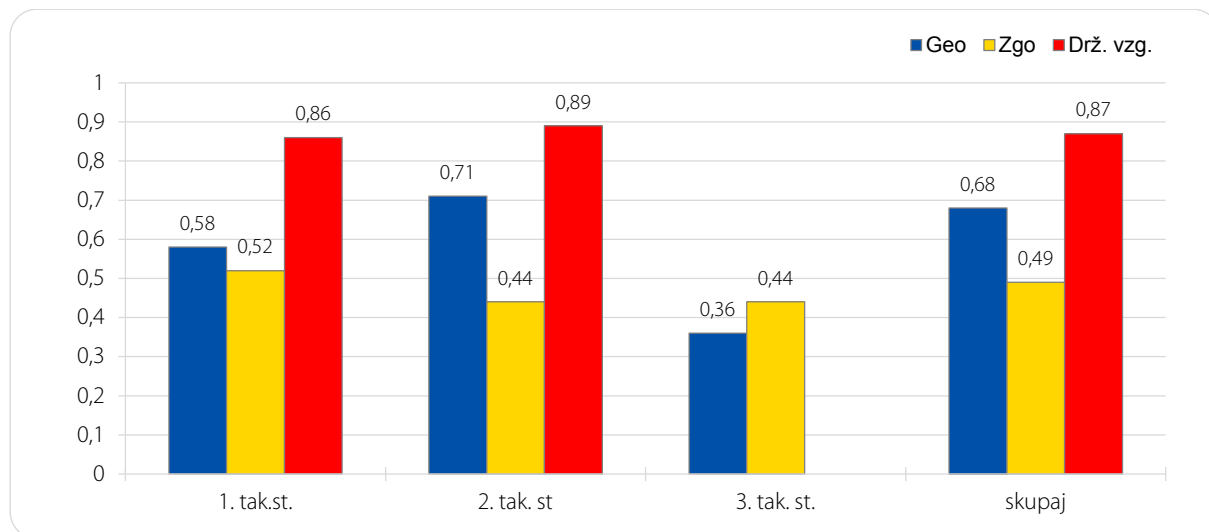
Dosežki učencev po taksonomskih stopnjah glede na indeks težavnosti

Preglednica 4.4.5.4: Primerjava dosežkov po taksonomskih stopnjah glede na indeks težavnosti med leti 2008/09, 2010/11, 2012/13, 2014/15 in 2016/17

	2010/11	2012/13	2014/15	2016/17
I. taksonomska stopnja	IT 0,64	0,52	0,86	0,65
II. taksonomska stopnja	IT 0,48	0,51	0,44	0,68
III. taksonomska stopnja	IT 0,25	0,43	0,21	0,40

Letos so bili učenci najuspešnejši pri reševanju nalog, ki so preverjale znanje na drugi taksonomski stopnji, najmanj uspešni pa pri reševanju nalog, ki so preverjale znanje tretje taksonomske stopnje. Preizkus je bil letos nekoliko lažji, učenci so bili uspešnejši kot pretekla leta. Vzrok je tudi v tipu nalog, kjer se kažejo kot uspešnejše naloge obkroževanja, povezovanja, razvrščanja, alternativni tip. Teh je bilo letos 60 % vseh nalog.

Slika 4.4.5.5: Dosežki učencev po posameznih vsebinskih sklopih glede na indeks težavnosti celotnega sklopa

Letos so učenci dosegli prvič najboljše rezultate na drugi taksonomski stopnji, predvsem zaradi geografije, ki so jo reševali dobro. Državljska vzgoja in etika se preverjata zgolj z dvema naloga, in še to na prvi in drugi taksonomski stopnji.

Prvi del preizkusa znanja – geografija

Ta del preizkusa je bil sestavljen iz 6 nalog s 15 točkami na prvi, 4 nalogami z 10 točkami na drugi in 2 nalogami s 5 točkami na tretji taksonomski stopnji. Učenci so bili malce uspešnejši pri reševanju nalog na drugi taksonomski stopnji kakor na prvi. Najmanj pa pri reševanju nalog na tretji taksonomski stopnji, kar pa je tudi pričakovano, saj te naloge zahtevajo uporabo zahtevnejših miselnih procesov.

Na **prvi taksonomski stopnji** so bili učenci najuspešnejši pri reševanju postavk 1.01.2 in 1.01.3 (IT: 0,90 in 0,92), kjer so morali razvrstiti imena slovenskih pokrajin k številkam na zemljevidu. Tu so dobro prepoznavali velike kontraste med primorsko in alpsko pokrajino, slabo pa panonsko pokrajino. Najmanj uspešno so reševali postavko 1.06.1 (IT = 0,25), pri kateri so morali dopisati manjkajoča toplotna pasova Zemlje.

Pri izkazovanju razumevanja in uporabe znanja na **drugi taksonomski stopnji**, so bili najuspešnejši pri reševanju postavk 1.07.1 in 1.07.2 (IT: 0,94 in 0,93), kjer so morali s pomočjo zemljevida k navedenim slovenskim mestom izbrati ustrezno reko, ki teče skozenj. Najmanj uspešni pa so bili pri reševanju postavke 1.09.2 (IT = 0,25), kjer so morali ob klimogramu opisati poletne temperature. Predvidevamo, da je vzrok za manj uspešno reševanje te naloge v težavah, ki jih imajo ti učenci s samostojnim izražanjem.

Na **tretji taksonomski stopnji** so najuspešneje reševali postavko 1.12.1 (IT = 0,57), pri kateri so morali učenci navesti pozitivno posledico razvoja turizma v kraju s termalno vodo. Niso pa se znašli z negativnimi posledicami razvoja turizma v postavki 1.12.2 (IT = 0,18), ki so jo najslabše rešili.

Drugi del preizkusa znanja – zgodovina

Ta del preizkusa je bil sestavljen iz 4 nalog z 9 točkami na prvi, 2 nalog s 3 točkami na drugi in 1 nalogo z 2 točkami na tretji taksonomski stopnji. Zgodovinski del preizkusa so učenci letos najboljše reševali primerjalno med vsemi leti zunanega preverjanja. Učenci so bili najuspešnejši pri reševanju nalog na prvi taksonomski stopnji, enako uspešno so reševali nalogo na drugi in na tretji taksonomski stopnji.

Na **prvi taksonomski stopnji** so učenci najboljše dosežke dosegli pri reševanju postavk 2.03.1 in 2.03.2 (IT: 0,77 in 0,75), ki sta od učencev zahtevali, da izmed naštetih oseb in dogodkov obkrožijo značilne za reformacijo na slovenskem. Najmanj uspešno pa so reševali nalogo samostojnega odgovora (2.02.2; IT = 0,17), ker niso vedeli, v katero vrsto zgodovinskih virov bi uvrstili vaško situlo.

Na **drugi taksonomski stopnji** so učenci najuspešneje rešili nalogo **kratkega** odgovora 2.05.1 (IT = 0,59), ker so večinoma vedeli, katera država je bila napadena leta 1991, niso pa vedeli, kaj je z vojno država pridobila (2.05.2; IT = 0,34) in je bila najslabše rešena naloga druge taksonomske stopnje.

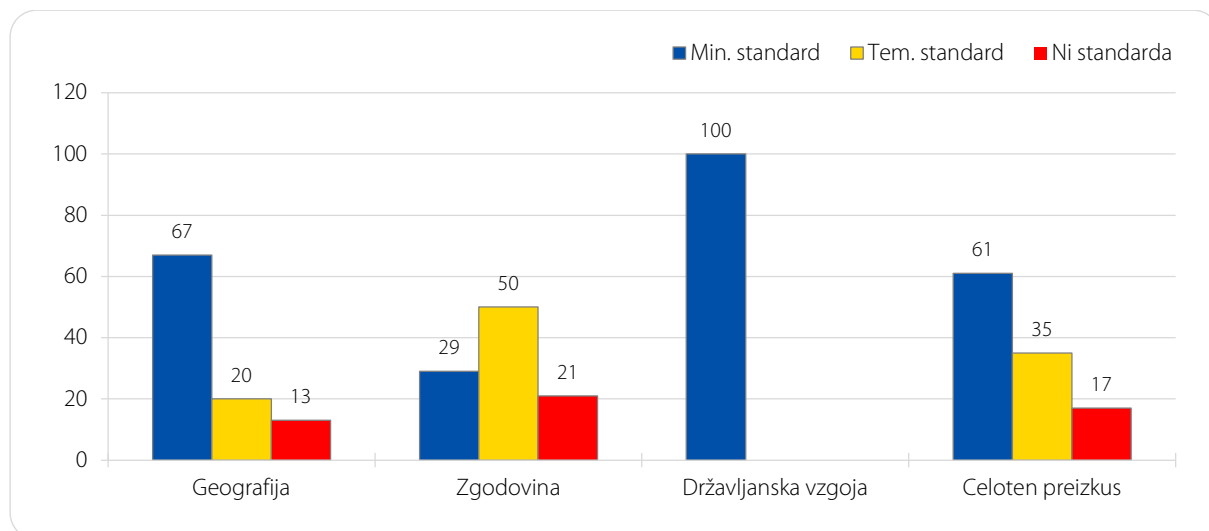
Na **tretji taksonomski stopnji** smo znanje preverjali z eno nalogo. Postavka 2.06.1 je od učencev pričakovala, da vedo, kaj potrebujemo pri prehodu meje v državo, ki ni članica EU. Vzrok je morda v šibkih izkušnjah otrok, saj v vse bližnje države potujemo z osebno izkaznico.

Tretji del preizkusa znanja – državljanska vzgoja in etika

Ta del preizkusa je bil sestavljen iz ene naloge na prvi in ene naloge na drugi taksonomski stopnji. Učenci so bili pri reševanju obeh nalog uspešni. Malo uspešnejši so bili pri reševanju naloge na drugi taksonomski stopnji kakor na prvi. Naloga druge stopnje je od učencev zahtevala, da konkretno TV-oddajo poveže z vrsto TV-oddaj.

Dosežki učencev po standardih znanja glede na indeks težavnosti

Slika 4.4.5.6: Zastopanost minimalnih in temeljnih standardov v % za celoten preizkus in za posamezne vsebinske sklope

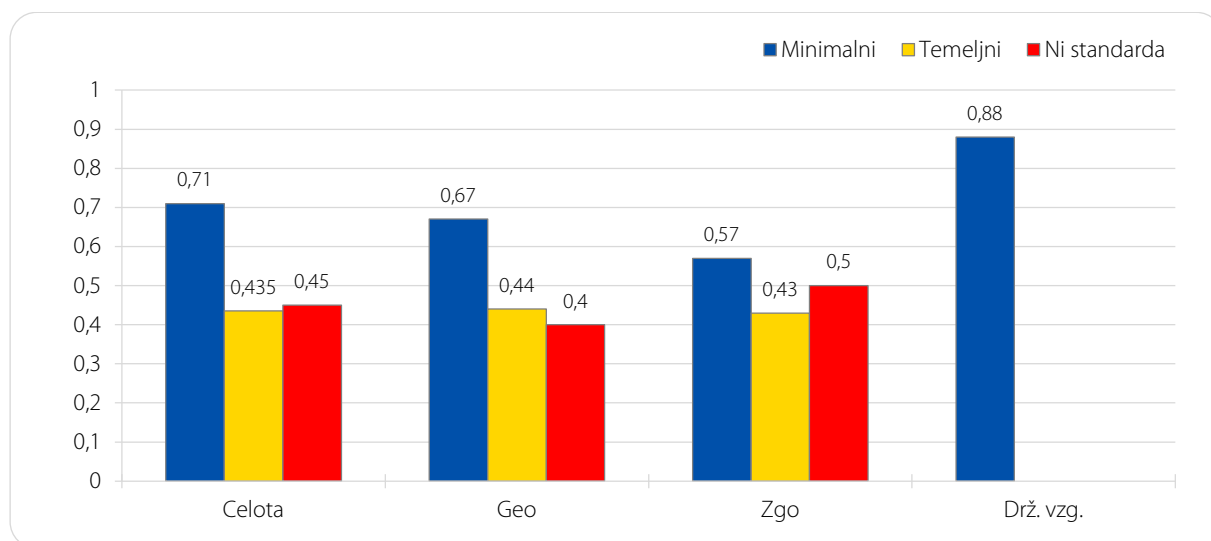

Celoten preizkus znanja je preverjal 61 % minimalnih standardov in 35 % temeljnih standardov za 17 % nalog pa standard v učnem načrtu ni opisan. Vsebinski sklop geografije je najobsežnejši in preverja 70 % vseh v preizkus vključenih minimalnih in 74 % vseh v preizkus vključenih temeljnih standardov znanja. Vsebinski sklop zgodovine je preverjal 13 % vseh v preizkus vključenih minimalnih standardov znanja in 53 % vseh v preizkus vključenih temeljnih standardov znanja. Vsebinski sklop državljanske vzgoje in etike je preverjal samo minimalne standarde znanja, in sicer v deležu 17 % celotnega preizkusa.

Če primerjamo celoten preizkus znanja, lahko ugotovimo, da smo v letu 2009 preverjali večinoma minimalne standarde znanj (70 %), v letih 2011 in 2013 pa so prevladovale naloge, ki so preverjale več temeljnih kot minimalnih standardov (v obeh letih enako, in to 52 %). V letu 2015 je bil delež minimalnih standardov 90 %, v letu 2017 pa 60 %, vendar tudi precej nalog brez opisanega standarda. Potrebno bo skrbneje sestavljati naloge z vidika standardov, čeprav so standardi znanja v učnem načrtu slabo opisani in arbitrarno določeni. Mnogo opredeljenih vsebin pa standarda nima.

V preteklih letih je bilo razmerje med minimalnimi in temeljnimi standardi pri vsebinskem sklopu geografije v prid minimalnim standardom, pri vsebinskem sklopu zgodovine pa v prid temeljnemu standardom. Ravno na podlagi različne zastopanosti minimalnih in temeljnih standardov znanja smo sklepali, da so učenci uspešnejši pri reševanju nalog vsebinskega sklopa geografija. Ta teza se nam v letošnjem letu ni potrdila, saj so učenci, kljub temu da je vsebinski sklop zgodovine preverjal le znanje minimalnih standardov znanja, geografski del pa 7 % temeljnih standardov, bili pri reševanju vsebinskega sklopa zgodovine v primerjavi z geografskim manj uspešni. Je pa res, da razlika v uspešnosti ni več tako velika kot v preteklih letih.

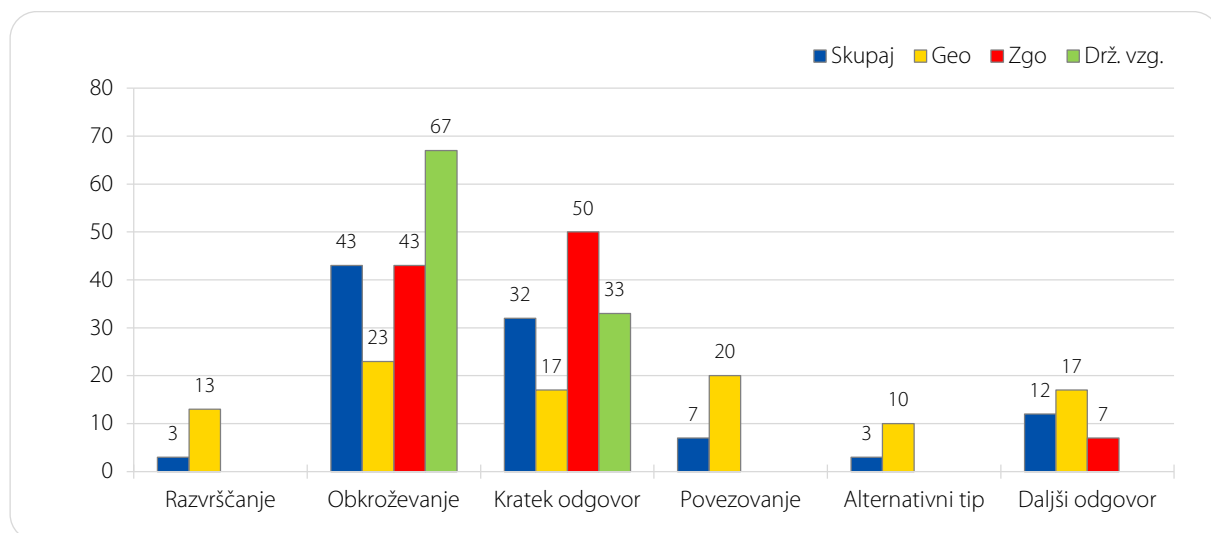
Slika 4.4.5.7: Uspešnost reševanja nalog glede na indeks težavnosti in standard znanja po posameznih področjih in za celoten preizkus

Učenci so najuspešneje reševali naloge, ki so preverjale minimalne standarde znanj, manj uspešno pa naloge, ki so preverjale temeljne standarde na celotnem preizkusu in v vsakem vsebinskem sklopu: geografija, zgodovina ter državljanska vzgoja in etika.

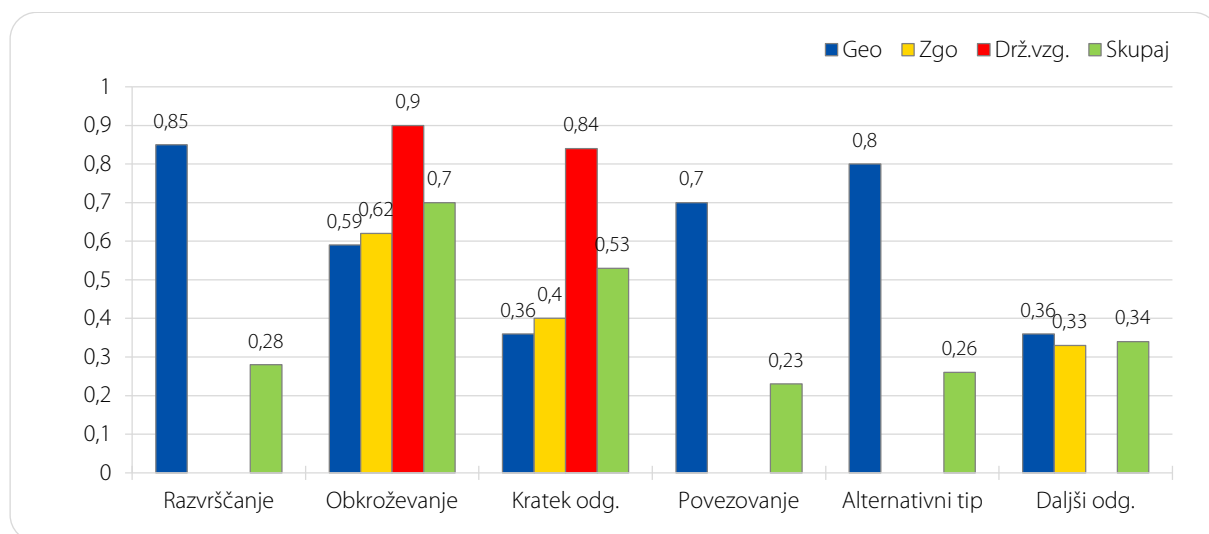
Dosežki učencev po tipih nalog glede na indeks težavnosti

Slika 4.4.5.8: Delež zastopanosti različnih tipov nalog glede na vsebine in celoten preizkus

Znanje v preizkusu se je preverjalo z nalogami razvrščanja, nalogami obkroževanja, kratkega odgovora, povezovanja, alternativnega tipa ter zapisa daljšega odgovora. Deleži različnih tipov glede na vsebino so zelo različni, ker je tudi nalog različno število. Tako pri malo nalogah ni mogoče realizirati več tipov nalog. Največ je nalog obkroževanja in kratkih odgovorov (ključne besede) in veliko manj ostalih tipov nalog. Edino pri vsebinskem sklopu geografija so prisotni vsi tipi nalog, ker je obseg teh vsebin v preizkusu največji. Pri ostalih vsebinskih sklopih niso prisotni vsi tipi nalog. V državljanski vzgoji in etiki so bile le naloge obkroževanja in kratkega odgovora.

Slika 4.4.5.9: Dosežki učencev po tipih nalog na celotnem preizkusu znanja in po vsebinskih področjih glede na indeks težavnosti

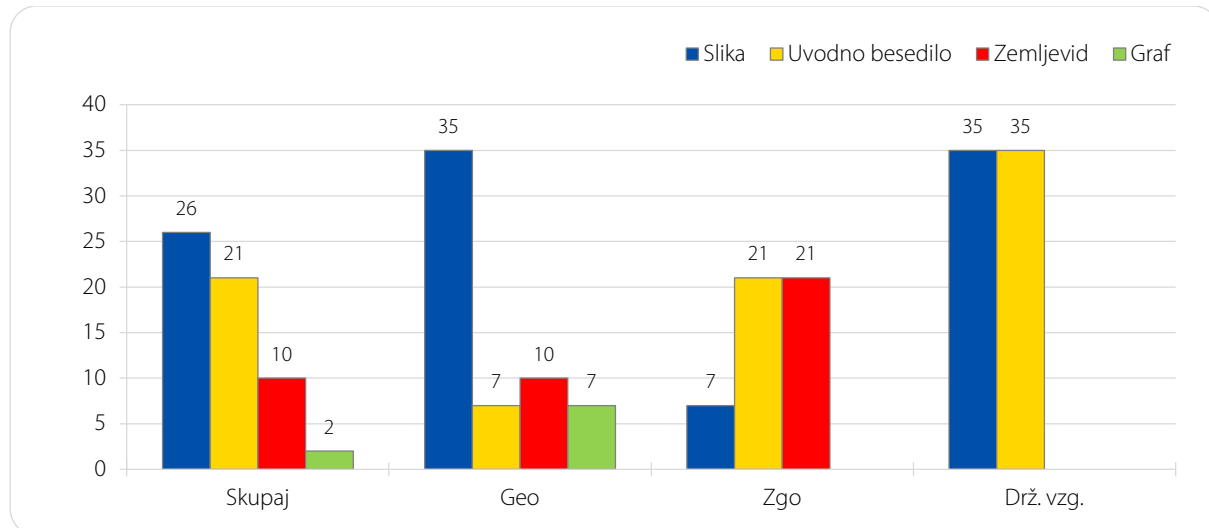

Naloge obkroževanja in kratkih odgovorov (priklica ključne besede) se kažejo kot najuspešnejše. Tak trend se ohranja že leta, čeprav so zelo uspešne tudi naloge alternativnega tipa, povezovanja, razvrščanja, ki pa niso prisotne vsako leto in ne pri vseh vsebinskih sklopih.

Dosežki učencev po dodatkih pri nalogah glede na indeks težavnosti

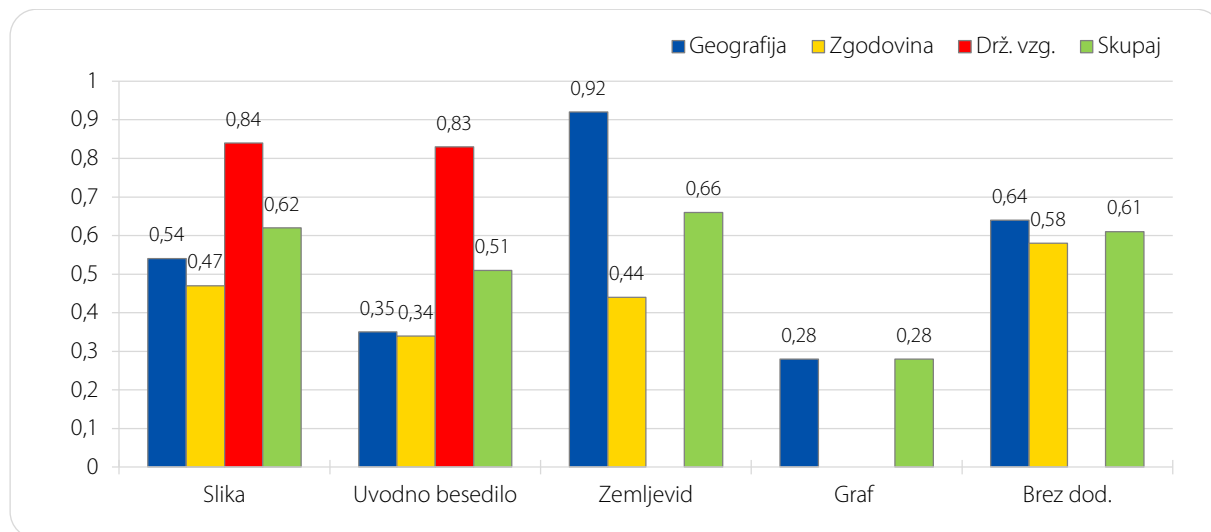
Pojem dodatek definiramo kot izhodišče, ki ga učenec uporabi kot pripomoček za reševanje vprašanj/naloge.

Slika 4.4.5.10: Delež zastopanosti posameznih dodatkov k nalogam po vsebinskih sklopih in v celotnem preizkusu znanja

59 % nalog preizkusa ima nek dodatek k nalogi, bodisi uvodno besedilo, sliko, zemljevid ali graf. Ostale naloge zgolj zastavljajo vprašanja in dodatkov ni. Pri geografiji in zgodovini so prisotni vsi dodatki, pri državljanski vzgoji pa ni zemljevidov ali grafov. Dodatki olajšujejo razumevanje naloge in so pri učencih prilagojenega izobraževalnega programa z nižjim izobrazbenim standardom velika pomoč pri reševanju.

Slika 4.4.5.11: Indeks težavnosti dosežkov učencev glede na dodatke pri nalogah

Učenci najuspešneje rešujejo naloge z zemljevidom. Uspešni pa so tudi pri nalogah s sliko in zgolj pri postavljanju vprašanj brez dodatkov. Izgleda, da graf ali uvodno besedilo ne olajšuje dovolj razumevanja, lahko ga celo zaplete.

Pri vsebinskem sklopu **geografija** lahko ugotovimo, da učencem zemljevid zelo pomaga in so uspešni (IT = 0,92). Uspešni so tudi pri nalogah brez dodatkov (IT = 0,64). Najmanj uspešno so reševali naloge, ki so imela kot dodatek graf (IT = 0,28). Morda je vzrok za to stopnja abstrakcije. Z zemljevidom se srečujejo pogostejše kot z grafi. Pri vsebinskem sklopu **zgodovine** so učenci najboljše rešili naloge brez dodatkov (IT = 0,58), sledijo pa naloge s sliko (IT = 0,47). Nalogi s področja **državlanske vzgoje in etike** sta imeli sliko in uvodno besedilo. Obe so rešili enako dobro ne glede na dodatek.

Sklepne ugotovitve

Pri reševanju preizkusa znanja so bili učenci v letošnjem letu bolj uspešni kot v kateremkoli preteklem šolskem letu. To velja za preizkus v celoti pa tudi za vsak posamezni vsebinski sklop: geografijo, zgodovino in državljansko vzgojo z etiko.

Morda je preizkus prelahek ali pa je bila generacija učencev glede na njihove individualne karakteristike drugačna, boljša.

Tako kot v preteklih letih so bili tudi v letošnjem šolskem letu učenci najuspešnejši pri preverjanju znanja z vsebinskega področja državljanska vzgoja in etika, najmanj pa s področja zgodovine.

Letos so bili učenci malo uspešnejši pri reševanju nalog, ki so preverjale znanje na drugi taksonomski stopnji, najmanj uspešni pa pri reševanju nalog, ki so preverjale znanje tretje taksonomske stopnje.

Če primerjamo celoten preizkus znanja s preizkusi preteklih let, lahko ugotovimo, da smo v letu 2009 preverjali večinoma minimalne standarde znanj (70 %), v letih 2011 in 2013 pa so prevladoval naloge, ki so preverjale več temeljnih kot minimalnih standardov. V letu 2015 je bil delež minimalnih standardov 90 %, letos pa predstavlja 60 % in je preizkus bolj uravnotežen.

Pri vsebinskem sklopu zgodovine so učenci manj uspešni kot pri državljanski vzgoji ali geografiji. To je stalnica skozi leta, vzrok pa je v manjšem deležu ur, posvečenih zgodovini in razmeroma oddaljenim abstraktnim temam.

Dodatki k nalogam, kot so uvodni tekst, grafi, nekatere učence tudi zmotijo v razumevanju naloge. Navajeni so predvsem na postavljanje vprašanj, razmeroma dobro jim služijo zemljevidi.

I. DEL

GEOGRAFIJA

1. Oglej si slike od 6 do 9 na barvni prilogi in reši nalogo.

Slovenija je geografsko zelo raznovrstna. Ločimo alpske, predalpske, panonske, dinarske in primorske pokrajine. Na črto k imenu pokrajin napiši številko slike, ki predstavlja izbrane pokrajine.

panonske pokrajine _____

primorske pokrajine _____

alpske pokrajine _____

dinarske pokrajine _____

(4 točke)

2. Preberi opis dela alpskih pokrajin v Sloveniji in reši nalogo.

Za pokrajino so značilni visoko gorovje, mrzle zime in obilica snega. Razvit ima zimski turizem. Velik del pokrajine je narodni park.

- a) Obkroži črko pred imenom opisane pokrajine.

- A Posavsko hribovje
- B Kamniško-Savinjske Alpe
- C Julijske Alpe
- D Goričko

- b) V katerem delu Slovenije leži opisana pokrajina? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A V JV delu države.
- B V SZ delu države.
- C V SV delu države.
- D V JZ delu države.

(2 točki)

3. Preberi opis evropske države in reši nalogo.

Za državo je značilno deževno oceansko podnebje in nasadi tulipanov. Da bi v tej državi pridobili čim več obdelovalnih površin, izsušujejo morje.

a) Za katero evropsko državo velja opis? Odgovor napiši na črto.

b) Obkroži črko pred tisto geografsko enoto Evrope, v katero spada opisana država.

- A Severna Evropa.
- B Južna in Jugovzhodna Evropa.
- C Srednja Evropa.
- D Zahodna Evropa.

(2 točki)

4. Poveži državo z geografsko enoto Evrope. Na črto pred geografsko enoto napiši številko ene države, ki leži v tej enoti.

GEOGRAFSKE ENOTE:

- _____ Južna Evropa
- _____ Vzhodna Evropa
- _____ Srednja Evropa

DRŽAVE:

- 1 Španija
- 2 Češka
- 3 Francija
- 4 Ukrajina
- 5 Finska
- 6 Velika Britanija

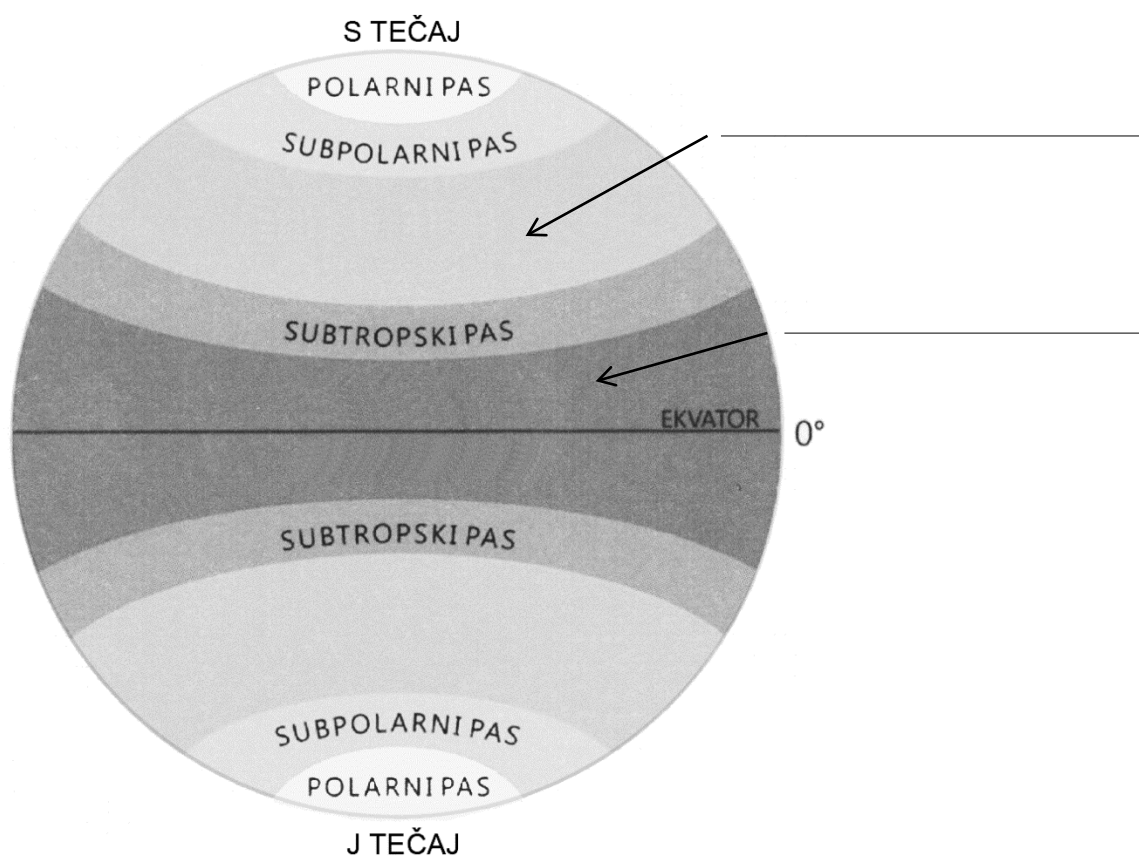
(3 točke)

5. Spodnje trditve se nanašajo na gibanje nebesnih teles. Obkroži črko pred dvema pravilnima trditvama.

- A Zemlja potuje okoli Sonca približno 365 dni.
- B Zemlja potuje okoli Sonca en dan.
- C Zemlja se zavrti okoli svoje osi v približno 365 dneh.
- D Zemlja se zavrti okoli svoje osi v enem dnevu.
- E Sonce potuje okoli Zemlje približno 365 dni.

(2 točki)

6. Slika 1 prikazuje pet toplotnih pasov na Zemlji. Na črti k puščicama napiši imena dveh manjkajočih toplotnih pasov.

Slika 1: Toplotni pasovi na Zemlji

(2 točki)

(Prirejeno po: Dmitrovič, N., Ferlinc, I., Gorše, A., Vališer, A., Zupančič, H., 2010: Družboslovje 9. Učbenik za 9. razred osnovne šole. Prilagojeni izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.)

7. Nalogo boš reševal z uporabo zemljevida Slovenije na sliki 2.

Slika 2: Mesta in reke v Sloveniji

Na črto pred mesto napiši številko tiste reke, ki teče skozi mesto ali blizu njega.

MESTA:

_____ Maribor

_____ Tolmin

_____ Celje

REKE:

1 Mura

2 Drava

3 Krka

4 Soča

5 Savinja

6 Sava

(3 točke)

(Prirejeno po: Holy Šinkovec, N., 1997: Slovenija na dlani 4. Ljubljana: DZS.)

8. V Prekmurju je turistična kmetija. Leži na nadmorski višini 345 metrov. Obkroži črko pred dvema dejavnostma, ki ju v svoji okolici lahko ponudi ta kmetija.

A Obiranje grozdja.

B Smučanje.

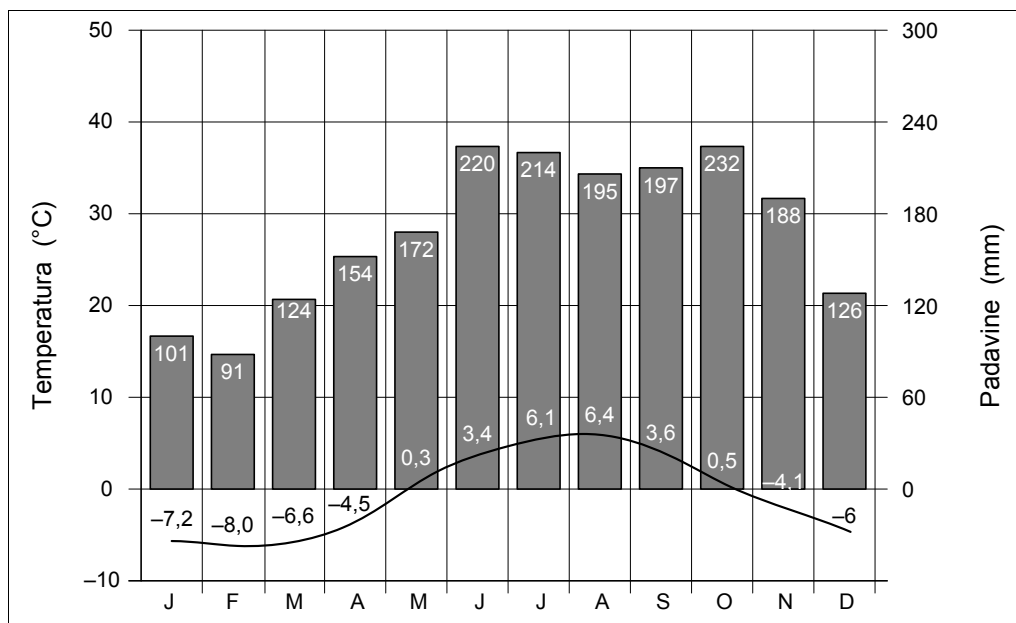
C Obiranje oljk.

D Kolesarjenje.

E Obisk planšarije.

(2 točki)

9. Oglej si klimogram in reši nalogo.

Slika 3: Klimogram

Opiši poletne padavine in temperaturo. Opisa napiši na črte.

Opis poletnih padavin: _____

Opis poletnih temperatur: _____

(2 točki)

10. Primerjaj Evropo in Avstralijo. Če je trditev pravilna, obkroži DRŽI. Če je trditev nepravilna, obkroži NE DRŽI.

Evropa je gosteje naseljena kakor Avstralija. DRŽI NE DRŽI

Avstralija je večja celina kakor Evropa. DRŽI NE DRŽI

V Evropi in Avstraliji imamo poletje istočasno. DRŽI NE DRŽI

(3 točke)

(Vir: arhiv RIC)

11. Oglej si sliko 4 in reši nalogo.

Slika 4

V Sloveniji imamo tudi vetrne elektrarne. Z uporabo vetrnice izkoriščamo veter in pridobivamo električno energijo. Na črte napiši tri prednosti vetrne elektrarne pred jedrsko elektrarno.

Prednost 1: _____

Prednost 2: _____

Prednost 3: _____

(3 točke)

(Vir: www.veterneelektrarne.si/vpliv-na-okolje/. Pridobljeno: 10. 1. 2013.)

12. Oglej si sliko 5 in reši nalogo.

Slika 5

V manjšem kraju v Sloveniji so odkrili termalne izvire vode. Veliko podjetje se je odločilo, da bo v kraju zgradilo hotel s kopališčem in zdravstveno ambulanto. Na črte napiši eno prednost in eno slabost te odločitve za življenje tamkajšnjega prebivalstva.

Prednost: _____

Slabost: _____

(2 točki)

(Vir: <http://www.google.si/imgres?q=hotel+z+bazenom&hl=sl&tbo=d&biw=1024&bih=625&>.
Pridobljeno: 10. 1. 2013.)

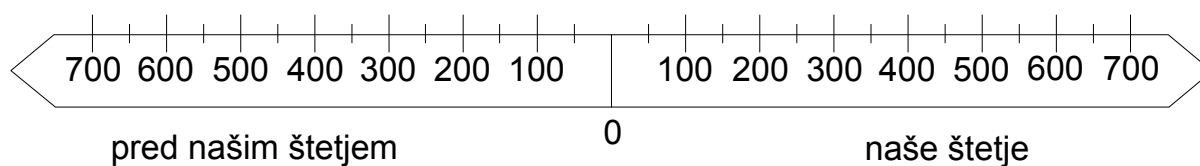
II. DEL

ZGODOVINA

1. Preberi besedilo in reši nalogo.

Vaško situlo je januarja 1880 izkopal Janez Grilc. Ocenjeno je, da je nastala okoli leta 550 p. n. št.

- a) Na časovnem traku obkroži ocenjeno leto nastanka vaške situle.

- b) V katero vrsto zgodovinskih virov spada vaška situla? Odgovor napiši na črto.

(2 točki)

2. Kdo so bili prvi stalni prebivalci na ozemlju današnje Slovenije? Obkroži črko pred dvema pravilnima odgovoroma.

- A Iliri.
- B Obri.
- C Germani.
- D Kelti.
- E Rimljani.

(2 točki)

3. Obdobje reformacije na Slovenskem so zaznamovale osebe, dogodki, pojmi in predmeti. Izmed naštetih poišči tri, ki spadajo v obdobje reformacije, in obkroži črko pred njimi.

- A Rimljani.
- B Primož Trubar.
- C Nacizem.
- D Knjiga Katekizem.
- E Mostiščarji.
- F Protestantizem.

(3 točke)

4. Preberi besedilo in reši nalogo.

Skokovit vzpon Ljubljane, ki se je imenovala Laibach, se je začel v 13. stoletju. Mesto so sestavljala tri jedra: Stari, Mestni in Novi trg. Vsako od njih je bilo ograjeno z obzidjem. V mesto je vodilo pet vrat. Meščani, predvsem obrtniki, so bili razdeljeni v cehe.

- a) Katero zgodovinsko obdobje Ljubljane opisuje besedilo?
Odgovor napiši na črto.

- b) Obkroži črko pred trditvijo, ki pravilno opisuje pojem desetina.

- A Desetina je obvezna dajatev dela pridelka, ki jo je dajal kmet graščaku.
- B Desetina je obvezna dajatev dela pridelka, ki jo je dajal graščak kmetu.
- C Desetina je prostovoljna dajatev pridelka, ki jo je dajal kmet graščaku.
- D Desetina je prodaja pridelka, ki jo je trgovec odkupil od kmeta.

(2 točki)

(Prirejeno po: <http://www.ljubljana.si/si/ljubljana/zgodovina.html>. Pridobljeno: 10. 1. 2013.)

5. Oglej si zemljevid na sliki 10 na barvni prilogi in odgovori na vprašanja.

a) Katera država je bila cilj napadov leta 1991?

Odgovor napiši na črto.

b) Kateri objekti so bili cilj napadov?

Na črto napiši enega izmed njih.

c) Kaj je dokončno pridobila napadena država po končani vojni?

Odgovor napiši na črto.

(3 točke)

6. V 80. letih je bila Slovenija del socialistične Jugoslavije. Danes je del Evropske unije.

a) Kaj potrebujemo pri prehodu meje iz Slovenije v države, ki so v Evropi, a niso članice Evropske unije? Odgovor napiši na črto.

b) Večina držav Evropske unije ima enotno denarno valuto (EUR). Na črti napiši eno prednost tega.

(2 točki)

III. DEL

DRŽAVLJANSKA VZGOJA in ETIKA

1. Ljudje imamo nekatere pravice. Obkroži črko pred tremi pravicami, ki jih imajo učenci v šoli.
- A Učenci imajo splošno volilno pravico.
 - B Učenci imajo pravico do varnega in spodbudnega okolja.
 - C Učenci imajo pravico do obiska pouka in drugih vzgojno-izobraževalnih dejavnosti.
 - D Učenci imajo pravico do občasnega plačanega dopusta.
 - E Učenci imajo pravico do pridobivanja znanja, spretnosti in navad za življenje.
 - F Učenci imajo pravico do denarnega nadomestila v primeru brezposelnosti.

(3 točke)

2. a) V katero od naštetih skupin oddaj spadajo risanke?
Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Izobraževalne oddaje.
- B Informativne oddaje.
- C Športne oddaje.
- D Otroške in mladinske oddaje.

b) Kaj pomeni prikazani znak, ki se občasno pojavi na zaslonu ob predvajanju filmov na televiziji? Odgovor napiši na črto.

+12

c) Oglej si spored in odgovori na vprašanje.

Spored za nedeljo, 4. junij

20:05 Tito, dokumentarna serija, 9/13
22:00 Zapeljevanje pogleda, politično-dokumentarna serija, 3/4
22:35 Pridelovanje pšenice, izobraževalno-dokumentarna serija
22:45 Poročila
23:05 Šport
23:10 Ars 360°, kulturna oddaja
23:25 Sinovi anarhije IV., ameriška nadaljevanka, 1/14
00:30 Slovenski magazin, mozaična oddaja, ponovitev

Očeta zanima kmetijstvo. Katera oddaja v večernem času ga bo zanimala? Odgovor napiši na črto.

(3 točke)

Skupno število točk: 50

Barvna priloga

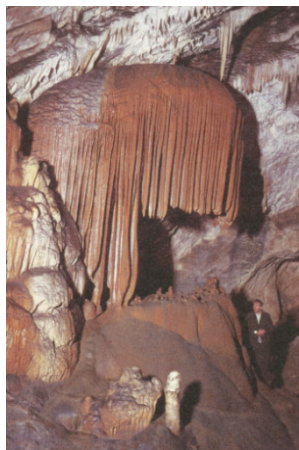
Slika 6: Krška kotlina

Slika 7: Jezersko

Slika 8: Piran

Slika 9: Postojnska jama

Slika 10

(Vir slik 6, 7: Senegačnik, J., Drobnjak, B., Otič, M., 2000: Živim v Sloveniji: Zemljepis za 8. razred osnovne šole. Učbenik. Ljubljana: Modrijan.)

(Vir slike 8: arhiv RIC)

(Vir slike 9: Skoberne, P., 1988: Sto naravnih znamenitosti Slovenije. Ljubljana: Prešernova družba.)

(Vir slike 10: Nešović, B., Prunk, J., 1994: 20. stoletje: Zgodovina za 8. razred osnovne šole. Ljubljana: Državna založba Slovenije.)

5 ANALIZE ANKET

5.1 Analiza anketnega vprašalnika o izvedbi nacionalnega preverjanja znanja za ravnatelje osnovnih šol

Spremljava izvedbe NPZ v šolskem letu 2016/2017 je bila opravljena z anketnim vprašalnikom za ravnatelje osnovnih šol. Vprašalnik so izpolnile izobraževalne ustanove, ki so izvajale NPZ: osnovne šole s splošnim izobraževalnim programom, osnovne šole s prilagojenim programom z NIS, ljudske univerze ter zavodi za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami.

Vprašalnik je bil namenjen spremljanju priprav in izvedbe NPZ, ugotavljanju stališč ravnateljev do NPZ in dejavnostim, ki so namenjene pridobivanju dodatnih informacij, odkrivanju težav in nejasnosti pri izvedbi in vrednotenju NPZ ter zbiranju priporočil za izboljšavo.

Vprašalnik smo v mesecu juniju objavili na spletni strani Ric (eRic za ravnatelje), izpolnjevanje le-tega pa je potekalo elektronsko (od 14. do 30. junija).

Na anketo za ravnatelje osnovnih šol je odgovarjalo 436 ravnateljev, to je 90,5 % ravnateljev vseh izobraževalnih ustanov, ki so v šolskem letu 2016/2017 izvajale NPZ v 6. in/ali 9. razredu (482 izobraževalnih ustanov). V šolskem letu 2015/2016 je bil delež vključenih v anketo 90,6 %. Po regijah se deleži sodelujočih v anketi gibljejo od najmanj 79,2 % (Spodnjeposavska regija) do največ 97,3 % (Jugovzhodna Slovenija). Po izobraževalnih programih najnižji delež sodelujočih beležimo pri osnovnih šolah s prilagojenim programom z nižjim izobrazbenim standardom (72,7 %), najvišji pa pri ljudskih univerzah in zavodih (oboje 100 %).

Stališča ravnateljev do NPZ. Večina ravnateljev upošteva dosežke NPZ pri načrtovanju prihodnjega dela (91,5 %; odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*). Nekoliko manjšemu številu ravnateljev se zdi NPZ smiselna in koristen, ker daje učencu in učitelju dodatno informacijo o učenčevem znanju (86,2 %), hkrati pa menijo, da bi moral imeti dosežek učenca pri NPZ večjo veljavo (88,3 %). Nekoliko več kakor 80 % jih meni, da so izobraževanja o analizah dosežkov in o vrednotenju NPZ, ki jih pripravlja Ric, za učitelje koristna (81,4 %) in da daje NPZ učiteljem dodatne informacije o kakovosti njihovega dela (81,4 %). Okoli 70 % ravnateljev se strinja s trditvami, da NPZ vpliva na izboljšanje dela na šoli (75,2 %), odkriva šibka oziroma močna področja v znanju učencev, ki je predpisano z učnimi načrti (73,2 %; 68,3 %), ter da je NPZ vplival na izboljšanje kakovosti poučevanja (70,9 %). Najmanj pozitivno mnenje imajo ravnatelji o tem, da je NPZ vplival na izboljšanje kakovosti ocenjevanja pri pouku (57,8 %).

Prostovoljno izvajanje NPZ iz tretjega predmeta. Osnovne šole imajo možnost, da poleg NPZ iz tretjega predmeta, ki ga minister določi za njihovo šolo, po končanem preverjanju prostovoljno izvedejo NPZ tudi iz drugih tretjih predmetov. Med 457 šolami, ki so v šolskem letu 2016/17 izvajale NPZ iz tretjega predmeta v 9. razredu, jih je na anketo odgovorilo 420 (91,9 %). Od teh jih NPZ iz tretjega predmeta ni prostovoljno izvedlo 350 (83,3 %; leta 2016: 76,3 %), 70 šol pa je to možnost izkoristilo: NPZ iz enega tretjega predmeta je prostovoljno izvedlo 19 šol, iz dveh tretjih predmetov 28 šol, iz treh tretjih predmetov 16 šol in iz štirih tretjih predmetov 7 šol. Skupno število vseh prostovoljnih izvedb NPZ iz tretjega predmeta je bilo 151 (leta 2016: 169); od tega 41 iz angleščine, 37 iz biologije, 36 iz geografije, 24 iz športa in 13 iz nemščine. Šole so ga izvajale na dva načina: s preizkusom znanja v celoti ali samo s posameznimi nalogami iz preizkusa.

Težave pri izvedbi NPZ. Največ težav pri izvedbi NPZ v šolskem letu 2016/2017 je bilo povezanih s slabšo motivacijo učencev za NPZ (leta 2017: 17,4 %; leta 2016: 23,9 %). Razloge zanjo pripisujejo temu, da učenci v NPZ ne vidijo smisla, jih ne zanima (učenci so apatični, neambiciozni, imajo slabo znanje, od NPZ si ne obetajo koristi, nimajo interesa za dober dosežek, tudi starši ga ne podpirajo), imajo strah pred pisanjem, ne jemljejo ga resno – dosežki se ne upoštevajo nikjer in zato nimajo nobenega vpliva, povratna informacija pa jim ne pomeni ničesar. Za povečanje motivacije učencev predlagajo, da naj NPZ pridobi na veljavi. Največ jih predlaga, naj se dosežki zapišejo v spričevalo oziroma upoštevajo pri šolski oceni, manj je tistih, ki se zavzemajo za to, da bi se dosežki NPZ upoštevali pri vpisu na srednje šole.

Slabšo motivacijo učiteljev za NPZ v letošnjem letu izpostavlja manj ravnateljev kot v preteklih letih (leta 2017: 4,4 %; leta 2016: 5,0 %). Najpogosteje jo povezujejo s tem, da NPZ nima nobene veljave, nekatere moti (preveč) administracije (predlog je, naj se navodila poenostavijo, administracija pa zmanjša). Za izboljšanje predlagajo, naj dosežki na NPZ v bodoče pridobijo na pomenu. En ravnatelj predlaga, naj se razjasni, kaj je NPZ: preverjanje standardov znanja, razvrščanje učencev ali ugotavljanje maksimuma doseženega znanja, drugi, da je treba učitelje na temo NPZ dodatno strokovno izobraževati, tretji pa, naj se učitelje ocenjuje sistemsko tudi na podlagi NPZ.

Pogosteje opažene težave so bile tudi zaradi vrednotenja NPZ (leta 2017: 6,4 %; leta 2016: 8,0 %). Težave so bile raznolike, več je bilo vsebinskih kakor tehničnih, posamezno je običajno izpostavil en ravnatelj. Tehnične težave so povezane z omejenim naborem programske in strojne opreme (predlog je, naj bo delovanje *RM Assessorja* možno na vseh operacijskih sistemih in sodobnih brskalniki), s počasno odzivnostjo programa pri vrednotenju, z dostopom do strežnika, s slabo optično prebranimi nalogami pri biologiji ter s slabšimi izrezi nalog, ki ne zajemajo vsega, kar spada k nalogi. Ravnatelji pogosteje omenjajo vsebinske težave pri vrednotenju, kot npr. nepopolna in nejasna navodila za vrednotenje (učitelji so jih interpretirali različno), nestrinjanje z navodili za vrednotenje (predlog je menjava članov predmetne komisije po enem mandatu), neusklajena navodila za vrednotenje s strani pomočnikov glavnega ocenjevalca, npr. pri slovenščini (predlog je poenotenje in upoštevanje vseh možnosti), pri geografiji (enake odgovore pri določeni nalogi so nekateri ocenjevalci vrednotili kot pravilne, drugi pa kot napačne) in pri angleščini. Nekateri omenjajo obremenjenost in dodatno delo učiteljev, soočajo pa se tudi z nemotiviranostjo nekaterih učiteljev in računalniško manj pismenimi učitelji – en predlaga, naj e-vrednotijo zunanji sodelavci, drugi, naj se to delo opravi na Ricu, tretji, naj vrednotenje poteka dalj časa, četrti pa priporoča e-vrednotenje na šoli. Dva izpostavljata nejasnost plačila (predlog je, naj bodo merila za plačilo dogovorjena vnaprej). Posamične težave so bile: učiteljica ni javila spremembe svojega e-naslova, zato ni prejela sporočila po e-pošti in ni mogla vrednotiti; nihče na šoli ni vrednotil slovenščine v 6. razredu, zato bo težje pripraviti analize (predlog je, naj se ocenjevalce razdeli tako, da bodo na eni šoli učitelji ocenjevali vse tri predmete v 6. in 9. razredu); nekatere šole niso prijavile svojih učiteljev k vrednotenju (predlog je, naj vsi ravnatelji dosledno upoštevajo navodila za prijavo učiteljev k e-vrednotenju oziroma naj se poroča, koliko učiteljev z določenim profilom je k e-vrednotenju prijavila šola); pojavil se je preizkus s šifro učenca, ki tega ni pisal, kar je zapisano tudi v zapisniku; učitelji razrednega pouka so menili, da niso usposobljeni za vrednotenje preizkusov v 6. razredu.

Organizacija pouka med izvedbo NPZ je bila v nekaterih primerih motena (leta 2017: 4,1 %; leta 2016: 3,0 %) zaradi pomanjkanja prostorov in učiteljev (veliko jih je bilo v nadzoru) ter večjega števila učencev s posebnimi potrebami in bolniških odsotnosti. En ravnatelj je zapisal, da težavo rešujejo z organizacijo dejavnosti zunaj šole, drugi pa je predlagal, naj bo izvedba manj komplicirana.

Organizacija prostorov za izvedbo NPZ je bila največkrat motena (leta 2017: 4,4 %; leta 2016: 3,0 %) zaradi pomanjkanja prostorov, predvsem zaradi velikega števila učencev s posebnimi potrebami, ki so bili razporejeni v veliko število skupin. En ravnatelj je pri izvajanju NPZ iz angleščine izpostavil moteč zvok zaradi slabo izoliranih prostorov, drugi pa težavo pri zagotavljanju rezervnega računalnika za 14 skupin (predlagal je dodatno možnost predvajanja posnetka na zgoščenki). Za odpravo težav štirje ravnatelji predlagajo, naj se omogoči združevanje učencev s podobnimi posebnimi potrebami v iste skupine oz. v isti prostor, en ravnatelj, da prilagoditve za posamezne učence niso smiselne, drugi, naj se v večjih oddelkih združi 28 učencev iz 6. in 9. razreda, in tretji, naj NPZ ne poteka istočasno za vse razrede. Eden napoveduje še večjo težavo z organizacijo prostorov v prihodnje, če se bo NPZ izvajal tudi v 3. razredu.

Največja težava z nadzornimi učitelji (leta 2017: 3,0 %; leta 2016: 3,2 %) je bila njihovo premajhno število zaradi kadrovske podhranjenosti, sočasnega izvajanja NPZ, drugih dejavnosti na šoli in pouka (problem je večji na manjših šolah), izvedbe NPZ na več lokacijah, dopolnjevanja obveze učiteljev na drugih šolah ter večjega števila učencev s posebnimi potrebami. En ravnatelj je zapisal, da so učenci preizkus znanja iz biologije rešili zelo hitro, do izteka pisanja so morali ostati v učilnici in v tem času niso bili mirni – učitelji so imeli težave z vzdrževanjem discipline.

Nekaj težav je bilo tudi s Pošto Slovenije (leta 2017: 1,6 %; leta 2016: 1,1 %), ki je ali dostavila premalo poštnih vrečk in zapiralk za vračanje gradiva ali pa je bilo dodanih premalo vrečk za učence s posebnimi potrebami. Na eni šoli je bila odprta vrečka s preizkusi znanja, en ravnatelj pa je napisal, da so stroški s pošto preveliki in naj se gradivo dostavlja z redno pošto.

Težave pri načinu pakiranja preizkusov (leta 2017: 2,3 %; leta 2016: 0,9 %) so bile manjkajoči preizkusi v paketih, neoznačeni preizkusi za 6. in 9. razred na določenih ovojnicah, premajhno število vrečk za vračanje gradiva in raztrgane vrečke na dveh šolah (predlog je manj preizkusov v vrečki).

Čas izvedbe NPZ je, sodeč po odgovorih ravnateljev, za večino šol ustrezen (težave leta 2017: 1,8 %; leta 2016: 2,3 %). Dva ravnatelja se ne strinjata z izvajanjem NPZ takoj po praznikih – eden predlaga, naj se izvedba premakne v čas pred prvomajskimi prazniki. Druga dva ravnatelja izpostavljata neustrezen čas pisanja, ker se ta ne ujema s pričetkom pouka na šoli. Posamično izpostavljene težave so bile: moten pouk med izvedbo NPZ (predlog je, naj NPZ poteka izven pouka), predolg čas pisanja NPZ (skrajša naj se na 45 minut) in predčasen zaključek pisanja pri enem od nadzornih učiteljev.

Največ specifičnih težav pri izvedbi NPZ je bilo povezanih z učenci s posebnimi potrebami (leta 2017: 7,8 %; leta 2016: 6,7 %), najpogostejši razlogi za težave pa so bili: veliko učencev s posebnimi potrebami, kar pomeni pomanjkanje prostorov in nadzornih učiteljev ter posledično zapletena organizacija pouka za druge učence. Ravnatelji predlagajo, naj bo omogočeno fleksibilnejše združevanje učencev v skupine (npr. združevanje učencev s posebnimi potrebami v eno skupino, združevanje učencev brez posebnih potreb z učenci s posebnimi potrebami v eno skupino in po potrebi podaljšan čas pisanja za slednje), oziroma en ravnatelj predlaga, naj se ukine NPZ za učence v zavodih. Več ravnateljev tudi opozarja na težave pri izvajanju NPZ z bralcem oziroma z drugimi spodbujevalci. Eden je zapisal, da so imeli 17 učencev s prilagoditvami, od teh jih je 11 imelo odobrenega bralca, zato jih niso mogli združevati v skupine (predlog je, naj se bralci ukinejo ali pa naj se učence združi v skupine z možnostjo dodatnega nadzornega učitelja). Posamične težave so bile: prilagoditve so izbrane neustrezno, zato učenci pišejo preizkuse, ki jih zmedejo (predlog je več komunikacije med pedagogi, učitelji, učenci in koordinatorjem NPZ na šoli), pomočniki niso imeli svojega izvoda preizkusa (predlog je, naj se ta dodeli vsem pomočnikom), nemotiviranost in neresnost učencev (še posebej tistih, ki imajo čustvene in vedenjske težave, – predlog je, naj bo zanje opravljanje NPZ prostovoljno), učenci z disleksijo niso imeli listov s pastelnimi barvami, premalo je bilo prilagoditev glede na specifične učencev, ena učenka ni želela pisati zunaj skupine, zapletene in prezgodnje prijave (možne naj bodo tudi poznejše oziroma poznejši popravki), težave pri reševanju nalog z računalnikom (navodila naj bodo bolj jasna in natančnejša), dosežki učencev pri NPZ so nizki (NPZ za te učence naj bo prostovoljno), naloge so prezahtevne, preizkusi niso tiskani v barvah, kar ni v skladu z odločbami.

Težavo pri izvedbi NPZ za učence NIS je izpostavil en ravnatelj, ki je zapisal, da pri povečavi matematične naloge razmerje ni ustrezalo podatkom.

E-vrednotenje. Analizirali smo odgovore tistih šol, na katerih se je v šolskem letu 2016/2017 izvajalo e-vrednotenje v 6. in/ali 9. razredu in ki so odgovorile na vprašanja o e-vrednotenju (405 šol oziroma 88,2 % od 459 šol z e-vrednotenjem).

Informiranje in usposobljenost za e-vrednotenje. Ravnatelji ocenjujejo informiranje in usposobljenost za e-vrednotenje z visokimi povprečnimi ocenami na lestvici ocen od 1 (nezadostno) do 5 (odlično): informacije o e-vrednotenju, ki so jih šole prejele z Rica, – z oceno 4,5, gradivo o kakovosti e-vrednotenja učiteljev – 4,4 in gradivo, objavljeno na eRicu za učitelje, – 4,5.

E-vrednotenje s programom Scoris Assessor. Večina ravnateljev podpira e-vrednotenje (95,3 %). Šole so e-vrednotenje organizirale na različne načine, najpogosteje (nad 20 %) so učitelji istega predmeta z vrednotenjem pričeli skupaj v šoli, nato so vrednotili samostojno doma (leta 2017: 38,0 %; leta 2016: 39,8 %) ali pa so učitelji istega predmeta z vrednotenjem pričeli skupaj v šoli, nato so vrednotili samostojno v šoli (leta 2017: 23,0 %; leta 2016: 22,4 %). Skoraj vsi učitelji, ki so vrednotili doma, so imeli to možnost tudi na šoli (93,1 %). Večina ravnateljev je odgovorila, da jih ne moti, da imajo pooblaščen sodelavci Rica vpogled v učiteljevo delo med e-vrednotenjem (leta 2017: 95,1 %; leta 2016: 96,7 %). Tisti, ki jih vpogled moti (4,9 %), so kot razlog navajali nadzor in nezaupanje v delo učiteljev, nespoštovanje učiteljev, dvom v njihovo sposobnost, strokovnost in avtonomijo.

Zagotavljanje kakovosti med e-vrednotenjem. Postopki za zagotavljanje kakovosti med e-vrednotenjem (vaja, standardizacija, kontrolno ocenjevanje) se zdijo popolnoma razumljivi 77,3 %, delno razumljivi 22,0 % in nerazumljivi 0,7 % ravnateljem (leta 2016: popolnoma razumljivi 82,4 %; delno razumljivi 17,1 %; nerazumljivi 0,5 %).

Vpogledi in poizvedbe. Večina ravnateljev je odgovorila, da niso imeli težav z izvedbo vpogledov (leta 2017: 97,5 %; leta 2016: 95,7 %). V primerjavi z izvedbo vpogledov v preteklih letih, ko so se ti izvajali na šolah (ob prisotnosti staršev), jih je letos več odgovorilo, da je bilo manj težav pri organizaciji vpogledov v preizkuse na šoli, precej manjše pa je bilo sodelovanje staršev v postopku vpogledov. Slednje je mogoče pojasniti z možnostjo elektronskega vpogleda, ki se ga lahko starši poslužujejo kjerkoli. Skoraj vse šole so imele dovolj časa za izvedbo vpogledov (95,1 %) in za posredovanje podatkov za poizvedbe (98,5 %).

Prednosti in pomanjkljivosti e-vrednotenja. Največje prednosti e-vrednotenja (nad 50 %) ravnatelji vidijo v večji fleksibilnosti pri razporejanju časa in izbiri kraja vrednotenja (leta 2017: 75,8 %; leta 2016: 78,8 %), nemoteni izvedbi pouka na šolah (leta 2017: 74,8 %; leta 2016: 77,3 %) ter elektronskem dostopu do preizkusov (leta 2017: 73,3 %; leta 2016: 71,3 %).

Ocena posredovanih informacij. Analiza odgovorov pokaže, da ravnatelji pozitivno ocenjujejo natančnost, pravočasnost in nedvoumnost informacij, posredovanih prek MIZŠ, DK NPZ, Rica, ZRSŠ in podjetja B2, saj deleži pozitivnih ocen za vse organe in institucije, ki izvajajo NPZ, presegajo 93 % (leta 2016: 95 %).

Ocena sodelovanja. Ravnatelji so sodelovanje z MIZŠ, DK NPZ, Ricem, ZRSŠ in podjetjem B2 ocenjevali z ocenami od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično). Njihove ocene so visoke, saj povprečne ocene za vse inštitucije in organe za vodenje NPZ presegajo 4,2 (leta 2016: 4,2).

Ocena uporabnosti informacij o NPZ. Tudi uporabnost informacij o NPZ so ravnatelji ocenjevali z ocenami od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično). Ocene so dodeljevali petim različnim informacijam o NPZ: publikaciji *Informacije za učence in starše*, *Koledarju NPZ*, *Navodilom za izvedbo NPZ*, *Letnemu poročilu o izvedbi NPZ* in programu *Prijave KPP*. Ravnatelji z najvišjo povprečno oceno vrednotijo uporabnost *Koledarja NPZ* (ocena: 4,7), sledijo uporabnost *Navodil za izvedbo NPZ* (ocena: 4,6), uporabnost programa *Prijave KPP* (ocena: 4,4), uporabnost publikacije *Informacije za učence in starše* (ocena: 4,3) in uporabnost *Letnega poročila o izvedbi NPZ* (ocena: 4,3).

Ocena ustreznosti računalniškega programa za podporo NPZ. Računalniški program *Prijava na NPZ in Vpis* je za večino ravnateljev ustrezen, saj ga (na lestvici od 1 do 5) ocenjujejo s povprečno oceno 4,5.

Prilagojeno izvajanje NPZ za učence s posebnimi potrebami. Prilagojeno izvajanje NPZ je v šolskem letu 2016/2017 potekalo na 397 šolah, ki so odgovarjale na anketo, oziroma 91,1 % (leta 2016: 87,6 %).

Ravnatelji pri prilagojenem izvajanju NPZ za učence s posebnimi potrebami z najvišjo povprečno oceno vrednotijo sodelovanje Rica s šolo (ocena: 4,5). Nekoliko nižjo povprečno oceno dodeljujejo elektronskemu obrazcu za prijavljanje učencev s posebnimi potrebami (program *Prijave KPP*; ocena: 4,4) in prilagoditvam preizkusov znanja (ocena: 4,4).

Dodatna informacija o dosežkih NPZ na šoli in kakovosti vrednotenja učiteljev. V zvezi z dodatno informacijo o NPZ šole po pogostnosti izvajajo te dejavnosti: učiteljem posredujejo analize dosežkov učencev svoje šole, ki jih pripravi Ric in so objavljene na spletni strani eRic (99,5 %), analizirajo dosežke učencev svoje šole (99,1 %), analizo predstavijo učiteljskemu zboru na šoli (98,2 %), pri pripravi analize sodelujejo vsi učitelji predmeta, ki se preverja (93,3 %), analizo dosežkov predstavijo svetu staršev (91,7 %), ugotovitve o dosežkih učencev pri NPZ upoštevajo pri načrtovanju dela učiteljev za naslednja šolska leta (89,2 %), na šoli opravijo analizo razhajanj med pričakovanim in doseženim znanjem in poskušajo poiskati vzroke za razhajanja (88,8 %), ugotovitve o dosežkih učencev umeščajo v LDN in razvojni načrt šole (83,7 %), analiza dosežkov učencev je del procesa samoevalvacije na šoli (82,3 %), na šoli opravijo primerjalno analizo dosežkov učencev 6. in 9. razreda iste generacije (80,5 %), pripravijo sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev svoje šole (79,6 %), na šoli opravijo primerjavo dosežkov po letih (76,4 %), analizo dosežkov predstavijo staršem učencev, ki so se udeležili NPZ (49,8 %), najmanj pa jih opravi analizo kakovosti vrednotenja učiteljev s šole (41,3 %), čeprav se je delež glede na lani povečal za 12,6 odstotne točke.

Sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev šole največkrat zajema primerjavo dosežkov učencev šole z dosežki na državni ravni (75,7 %), ukrepe za izboljšanje doseženega znanja pri NPZ v prihodnje (70,6 %), poglobljeno opisno (vsebinsko) analizo doseganja ciljev/standardov za šolo/razred (60,1 %), navedbo vzrokov za razhajanja med pričakovanim in doseženim znanjem (57,1 %), primerjalno analizo dosežkov učencev 6. in 9. razreda iste generacije (51,8 %), primerjalno analizo dosežkov po letih (46,3 %) in analizo razhajanj med pričakovanim in doseženim znanjem (43,6 %). Nekatere šole analizirajo tudi povezanost s šolskimi ocenami. Posamični odgovori so: primerjalne analize dosežkov med oddelki/skupinami in po posameznikih, povzetek individualnih rezultatov brez primerjav, primerjava dosežkov NPZ z učnimi rezultati in rezultati na Cambridgeovih testih znanja, sintezno poročilo samo za področja, kjer so dosežki šole pod slovenskim povprečjem, kratek opis šolskega okolja s podatki o strukturi posameznih oddelkov in posebnostih socialnega okolja, ukrepi za izboljšanje NPZ po predmetih in po predmetih vertikalno.

Ric se zahvaljuje vsem ravnateljem, ki so odgovorili na anketo, saj bo analiza njihovih odgovorov pripomogla k boljši izvedbi NPZ.

5.2 Analiza anketnega vprašalnika o e-vrednotenju za učitelje ocenjevalce pri nacionalnem preverjanju znanja

Vprašalnik za učitelje ocenjevalce pri NPZ je bil namenjen ugotavljanju kakovosti izvedbe e-vrednotenja, ki so ga opravili učitelji osnovnih šol v letu 2017, ter primernosti in zahtevnosti nalog NPZ. Učitelje smo tudi spraševali po dejavnostih, ki jih namenjajo dodatni informaciji o dosežkih učencev njihove šole pri NPZ in spletni aplikaciji e-banka nalog RIC.

V sklopu vprašanj o e-vrednotenju smo želeli izvedeti, ali so bile informacije in usposabljanja za e-vrednotenje kakovostni ter ali je ravnatelj obveščal učitelje o možnostih dostopa do povratne informacije o njihovem e-vrednotenju v preteklem letu in pridobitve potrdil za opravljeno delo. Največ vprašanj se je navezovalo na izvedbo e-vrednotenja – zanimala so nas mnenja učiteljev o posameznih uporabnostih programa *RM Assessor*, kje in na kakšen način se je izvajalo e-vrednotenje, kako je potekala komunikacija učiteljev s PGO, kako učitelji ocenjujejo delo PGO in kakšen je njihov pogled na postopke za zagotavljanje kakovosti med e-vrednotenjem. Da bi v prihodnje e-vrednotenje izboljšali, smo učitelje spraševali o njegovih prednostih in pomanjkljivostih.

Z vprašanji o dodatni informaciji dosežkov pri NPZ smo želeli izvedeti, katere analize in poročila o dosežkih NPZ na šolah pripravljajo učitelji, ali svoje ugotovitve predstavijo staršem in ali jih upoštevajo pri samoevalvaciji svojega dela ter načrtovanju pouka v prihodnje.

V preteklih treh letih je Ric razvil spletno aplikacijo e-banka nalog RIC, ki učiteljem omogoča dostop do nalog zunanjih preverjanj znanja in uporabo teh nalog pri poučevanju (za sestavo lastnih testov, primerjave ipd.). Vprašanja v anketi so bila namenjena pridobivanju informacij o tem, ali učitelji spletno aplikacijo uporabljajo in v kakšen namen.

Anketiranje je potekalo elektronsko, od 17. maja do 7. junija 2017. Vprašalnik je bil dostopen na spletni strani Rica. Objavljene analize zaprtih odgovorov v nadaljevanju so prikazane ločeno za 6. in 9. razred. Odgovori v povedih na odprta vprašanja in strokovni komentarji preizkusa znanja niso zapisani, saj so preobsežni za objavo. Natančnejše jih bodo preučili strokovni sodelavci z Rica in člani PK, ki bodo kritike in predloge učiteljev upoštevali v prihodnjem šolskem letu pri sestavljanju preizkusov znanja in razvoju dodatne informacije ter pri e-vrednotenju.

6. razred

Anketni vprašalnik za učitelje ocenjevalce pri NPZ je izpolnilo 1.934 od 3.014 učiteljev (64,2 %; leta 2016: 44,7 %), ki so v letu 2017 e-vrednotili preizkuse znanja pri predmetih NPZ v 6. razredu osnovne šole (slovenščina – 60,2 %, angleščina – 60,0 %, nemščina – 74,2 %, matematika – 71,4 %). Učiteljev, ki so letos prvič e-vrednotili preizkuse znanja, je bilo 416 od 1.934 oz. 21,5 % (leta 2016: 17,2 %).

Informiranje in usposabljanje za e-vrednotenje. Učitelji so usposabljanja za e-vrednotenje ocenjevali z ocenami od 1 (nezadostno) do 5 (odlično). Očitno je, da so bila ta kakovostna, saj so povprečne ocene za vsa usposabljanja višje od 4,3 (predstavitev programa *RM Assessor*, ki jo je izvedel pomočnik za e-vrednotenje na šoli – 4,5; seznanitveni način programa *RM Assessor* – 4,4; navodila in spletna predstavitev programa, objavljena na eRicu za učitelje – 4,5). Učitelje je o možnostih dostopa do povratne informacije o e-vrednotenju v letu 2016 in pridobitve potrdil za opravljeno delo obveščal ravnatelj. Okoli tri četrt (70,0 %) učiteljev je odgovorilo, da jih je ravnatelj pravočasno seznanil z možnostjo dostopa do povratne informacije o e-vrednotenju, nekoliko manj (66,1 %) pa tudi z možnostjo pridobitve potrdil. Večina učiteljev je zadovoljna, da jih je Ric obvestil o tem, kateri predmet in preizkuse katerega razreda bodo e-vrednotili pri NPZ 2017 (92,2 %), in o začetku e-vrednotenja (97,7 %).

E-vrednotenje s programom *RM Assessor*. Učitelji so posamezne funkcionalnosti programa *RM Assessor* ocenili z visokimi povprečnimi ocenami, saj vse presegajo oceno 4,3 (lestvica ocen je bila od 1 do 5). Z najvišjo povprečno oceno so vrednotili možnost sporočanja problemov (4,7). Sledijo možnost uporabe sporočil (4,6), razumljivost besedila v programu (4,6), uporaba popravilnih znakov in pripomočkov (4,5), preglednost programa (4,4), uporaba komentarjev (4,3) in kakovost optično prebranih preizkusov (4,3). Učitelji so najpogosteje vrednotili samostojno doma, čeprav so imeli tudi možnost na šoli (53,1 %) oziroma samostojno v šoli zunaj pouka (19,3 %).

Komunikacija s pomočnikom glavnega ocenjevalca. Komunikacija med učitelji in PGO je potekala brez večjih težav. Pomoč PGO je potrebovalo 854 od 1.934 vseh anketiranih učiteljev (44,2 %) – od teh 23,6 % enkrat, 15,4 % dva- do trikrat, 3,3 % štiri- do petkrat in 1,9 % več kot petkrat. Večina učiteljev je odgovorila, da je spremljanje njihovega dela s strani pomočnika koristno (94,3 %) in da jih ne moti, da imajo glavni ocenjevalci, PGO in pooblaščenici sodelavci Rica vpogled v njihovo delo med e-vrednotenjem (90,0 %). Učitelji so delo svojega PGO ocenjevali z ocenami od 1 (nezadostno) do 5 (odlično). Ocene so dodeljevali za pravočasnost posredovanih odgovorov na poslana vprašanja, uporabnost posredovanih informacij in način komunikacije (prijaznost, vljudnost). Z najvišjo povprečno oceno so vrednotili način komunikacije (ocena 4,8), z nekoliko nižjima pa

uporabnost posredovanih informacij (ocena 4,7) in pravočasnost posredovanih odgovorov na zastavljena vprašanja (ocena 4,7).

Zagotavljanje kakovosti e-vrednotenja. V sklopu vprašanj o zagotavljanju kakovosti nas je zanimalo, ali so postopki za zagotavljanje kakovosti med e-vrednotenjem (vaja, standardizacija, kontrolno vrednotenje) za učitelje razumljivi in kako jih ocenjujejo. Odgovora, da so postopki *popolnoma razumljivi* ali *delno razumljivi*, sta bila izbrana pogostejše (76,9 %; 22,3 %) kakor odgovor, da so postopki *nerazumljivi*, za katerega se je odločilo 16 od 1.934 učiteljev (0,8 %). Učitelji so vajo, standardizacijo in kontrolno vrednotenje ocenjevali tako, da so izbrali enega od treh ponujenih odgovorov: *nujno*, *koristno*, *odveč*. Pri vseh treh so najpogostejše izbrali odgovor *koristno* (nad 55 %), drugi najpogostejši odgovor pa je bil *nujno* (nad 21 %).

Prednosti in pomanjkljivosti e-vrednotenja. Največje prednosti e-vrednotenja (nad 50 %) učitelji vidijo v večji fleksibilnosti pri razporejanju časa in izbiri kraja vrednotenja (68,6 %; leta 2016: 69,9 %) ter kontroli preseženih maksimalnih možnih točk pri nalogah, samodejnem seštevanju točk namesto ročnega izpolnjevanja obrazcev za točkovanje (64,1 %; leta 2016: 68,4 %). Kot največje pomanjkljivosti izpostavljajo potrebo po ustrezni računalniški opreми (46,0 %; leta 2016: 45,7 %) in fizično napornejše delo (43,2 %; leta 2016: 48,4 %).

Dodatna informacija o dosežkih učencev šole na NPZ. V zvezi z dodatno informacijo o NPZ učitelji po pogostnosti izvajajo te dejavnosti: ravnatelj posreduje učiteljem analize dosežkov učencev svoje šole, ki jih pripravi Ric in so objavljene na spletni strani eRic za ravnatelje (96,2 %), učitelji upoštevajo ugotovitve o dosežkih učencev pri NPZ pri načrtovanju svojega dela za naslednja šolska leta (87,4 %), opravijo analizo razhajanj med pričakovanim in doseženim znanjem ter poskušajo poiskati vzroke za razhajanja (85,1 %), analizo obravnavajo v aktivu (83,2 %), analiza dosežkov učencev je del procesa samoevalvacije na šoli (82,6 %), analizirajo dosežke učencev, ki jih poučujejo (76,3 %), analizo dosežkov predstavijo staršem učencev, ki so se udeležili NPZ (73,0 %), opravijo primerjavo dosežkov po letih (70,5 %) in primerjalno analizo dosežkov učencev 6. in 9. razreda iste generacije (69,8 %), pri pripravi analize sodelujejo vsi učitelji predmeta, ki se preverja (66,1 %), in pripravijo poročilo o analizi dosežkov učencev, ki jih poučujejo (54,7 %).

Sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev šole največkrat zajema primerjavo dosežkov učencev, ki jih poučujejo, z dosežki na državni ravni (41,6 %), ukrepe za izboljšanje doseženega znanja pri NPZ v prihodnje (39,7 %), primerjavo dosežkov učencev, ki jih poučujejo, z dosežki na šolski ravni (36,0 %), navedbo vzrokov za razhajanja med pričakovanim in doseženim znanjem (32,0 %), analizo razhajanj med pričakovanim in doseženim znanjem (27,1 %), poglobljeno opisno (vsebinsko) analizo doseganja ciljev/standardov (26,8 %), primerjalno analizo dosežkov učencev 6. in 9. razreda iste generacije (21,8 %) in primerjalno analizo dosežkov po letih (19,1 %).

E-banka nalog RIC. Spletno aplikacijo uporablja 744 anketiranih učiteljev (38,5 %), od teh največ za utrjevanje učne vsebine oziroma snovi (36,4 %), preverjanje znanja (26,5 %) in ocenjevanje znanja (10,0 %).

9. razred

Anketni vprašalnik za učitelje ocenjevalce pri nacionalnem preverjanju znanja je izpolnilo 2.149 od 3.326 učiteljev (64,6 %), ki so v letu 2017 elektronsko vrednotili preizkuse znanja pri predmetih NPZ v 9. razredu osnovne šole (slovenščina – 62,4 %, angleščina – 60,2 %, nemščina – 69,6 %, matematika – 72,8 %, biologija – 65,1 %, geografija – 62,1 %, šport – 59,4 %). Učiteljev, ki so letos prvič e-vrednotili preizkuse znanja, je bilo 491 od 2.149 oz. 22,8 % (leta 2016: 13,9 %).

Informiranje in usposabljanje za e-vrednotenje. Informiranja in usposabljanja so bila kakovostna, saj so povprečne ocene za vse dejavnosti višje od 4,3 (na lestvici ocen od 1 do 5): predstavitev programa *RM Assessor*, ki jo je izvedel pomočnik za e-vrednotenje na šoli, – 4,4; seznanitveni način programa *RM Assessor* – 4,3; navodila in spletna predstavitev programa, objavljena na eRicu za učitelje, – 4,3. Učitelje je o možnostih dostopa do povratne informacije o e-vrednotenju v letu 2016 in pridobitve potrdil za opravljeno delo obveščal ravnatelj. Okoli dve tretjini (66,7 %) učiteljev je odgovorilo, da jih je ravnatelj pravočasno seznanil z možnostjo dostopa do povratne informacije o e-vrednotenju, nekoliko manj (60,8 %) pa tudi z možnostjo pridobitve potrdil. Večina učiteljev je zadovoljna, da jih je Ric obvestil o tem, kateri predmet in preizkuse katerega razreda bodo e-vrednotili pri NPZ-ju 2017 (89,9 %), in o začetku e-vrednotenja (95,5 %).

E-vrednotenje s programom *RM Assessor*. Učitelji so posamezne uporabnosti programa *RM Assessor* ocenili z visokimi povprečnimi ocenami, saj vse presegajo oceno 4,1 (lestvica ocen je bila od 1 do 5). Z najvišjo povprečno oceno so vrednotili možnost sporočanja problemov (4,5). Sledijo možnost uporabe sporočil (4,4), razumljivost besedila v programu (4,4), uporaba popravilnih znakov in pripomočkov (4,3), preglednost programa (4,2), uporaba komentarjev (4,2) in kakovost optično prebranih preizkusov (4,1). Učitelji so najpogostejše vrednotili samostojno doma, čeprav so imeli tudi možnost na šoli (49,4 %) oziroma samostojno v šoli zunaj pouka (26,1 %).

Komunikacija s pomočnikom glavnega ocenjevalca. Komunikacija med učitelji in PGO je potekala brez večjih težav. Pomoč glavnega ocenjevalca je potrebovalo 1.026 od 2.149 vseh anketiranih učiteljev (47,7 %) – od teh 24,4 % enkrat, 14,9 % dva- do trikrat, 5,1 % štiri- do petkrat in 3,4 % več kot petkrat. Večina učiteljev je odgovorila, da je spremljanje njihovega dela s strani pomočnika koristno (90,6 %) in da jih ne moti, da imajo glavni ocenjevalec, PGO in pooblaščen sodelavci Rica vpogled v njihovo delo med e-vrednotenjem (85,5 %). Učitelji so delo svojega PGO ocenjevali z ocenami od 1 (nezadostno) do 5 (odlično). Ocene so dodeljevali za pravočasnost posredovanih odgovorov na poslana vprašanja, uporabnost posredovanih informacij in za način komunikacije (prijaznost, vljudnost). Z najvišjo povprečno oceno so vrednotili način komunikacije (ocena 4,7), z nekoliko nižjima pa uporabnost posredovanih informacij (4,5) in pravočasnost posredovanih odgovorov na zastavljena vprašanja (4,5).

Zagotavljanje kakovosti e-vrednotenja. Postopki za zagotavljanje kakovosti med e-vrednotenjem (vaja, standardizacija, kontrolno vrednotenje) so za večino učiteljev razumljivi, saj sta bila odgovora, da so postopki *popolnoma razumljivi* ali *delno razumljivi* izbrana pogostejše (70,1 %; 28,8 %) kakor odgovor *nerazumljivi* (1,2 %), za katerega se je odločilo 25 od 2.149 učiteljev. Učitelji so vajo, standardizacijo in kontrolno vrednotenje ocenjevali tako, da so izbrali enega od treh ponujenih odgovorov: *nujno*, *koristno*, *odveč*. Pri vseh treh so najpogostejše izbrali odgovor *koristno* (nad 57 %), drugi najpogostejši odgovor pa je bil *nujno* (nad 17 %).

Prednosti in pomanjkljivosti e-vrednotenja. Največje prednosti e-vrednotenja (nad 50 %) učitelji vidijo v večji fleksibilnosti pri razporejanju časa in izbiri kraja vrednotenja (74,2 %; leta 2016: 76,0 %), kontroli preseženih maksimalnih možnih točk pri nalogah ter samodejnem seštevanju točk namesto ročnega izpolnjevanja obrazcev za točkovanje (62,0 %; leta 2016: 69,3 %). Kot največje pomanjkljivosti (nad 50 %) izpostavljajo manj osebnih stikov z drugimi učitelji ocenjevalci (47,2 %; leta 2016: 51,7 %).

Dodatna informacija o dosežkih učencev šole na NPZ. V zvezi z dodatno informacijo o NPZ učitelji po pogostnosti izvajajo te dejavnosti: ravnatelj posreduje učiteljem analize dosežkov učencev svoje šole, ki jih pripravi Ric in so objavljene na spletni strani eRic za ravnatelje (97,0 %), učitelji analizirajo dosežke učencev, ki jih poučujejo (95,3 %), analizo obravnavajo v aktivu (91,1 %), ugotovitve o dosežkih učencev pri NPZ upoštevajo pri načrtovanju svojega dela za naslednja šolska leta (90,4 %), opravijo analizo razhajanj med pričakovanim in doseženim znanjem in poskušajo poiskati vzroke za razhajanja (89,5 %), analiza dosežkov učencev je del procesa samoevalvacije na šoli (83,2 %), pri pripravi analize sodelujejo vsi učitelji predmeta, ki se preverja (81,3 %), pripravijo poročilo o analizi dosežkov učencev, ki jih poučujejo (74,6 %), analizo dosežkov predstavijo staršem učencev, ki so se udeležili NPZ (70,2 %), opravijo primerjalno analizo dosežkov učencev 6. in 9. razreda iste generacije (66,2 %) in primerjavo dosežkov po letih (63,5 %).

Sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev šole največkrat zajema: primerjavo dosežkov učencev, ki jih poučujejo, z dosežki na državni ravni (63,8 %), ukrepe za izboljšanje doseženega znanja pri NPZ v prihodnje (58,9 %), navedbo vzrokov za razhajanja med pričakovanim in doseženim znanjem (49,9 %), poglobljeno opisno (vsebinsko) analizo doseganja ciljev/standardov (40,4 %), analizo razhajanj med pričakovanim in doseženim znanjem (38,7 %), primerjavo dosežkov učencev, ki jih poučujejo, z dosežki na šolski ravni (32,2 %), primerjalno analizo dosežkov učencev 6. in 9. razreda iste generacije (29,4 %) in primerjalno analizo dosežkov po letih (21,4 %).

E-banka nalog RIC. Spletno aplikacijo uporablja 1.249 anketiranih učiteljev (58,1 %), od teh največ za utrjevanje učne vsebine oziroma snovi (55,2 %), preverjanje znanja (47,7 %) in ocenjevanje znanja (25,5 %).

6 UGOTOVITVE IN OCENE DRŽAVNE KOMISIJE ZA VODENJE NACIONALNEGA PREVERJANJA ZNANJA V ŠOLSKEM LETU 2016/2017

Nacionalno preverjanje znanja v 6. razredu

Nacionalno preverjanje znanja iz **slovenščine** je pisalo 17.261 učencev. Skupni dosežek na preizkusu je bil letos 51,61 odstotne točke (standardni odklon je bil 19,35 točke). Primerjava dosežkov učenk in učencev tudi letos kaže v povprečju večjo uspešnost deklet v primerjavi s fanti. Pri učencih je porazdelitev v obliki Gaussove krivulje (z vrhom med 40 in 50 odstotnimi točkami), pri učenkah pa je porazdelitev pomaknjena nekoliko v desno (z vrhom med 60 in 65 odstotnimi točkami). Razlike v dosežkih med regijami so v primerjavi z lanskimi nekoliko večje (7,7 odstotne točke; lani: 4,1). Primerjava med leti od l. 2014, ko so preizkusi na NPZ obvezni tudi za 6. razred, kaže te trende: nad slovenskim povprečjem sta vsa leta gorenjska in osrednjeslovenska regija, letos se jima pridružuje notranjsko-kraška, najbolj izrazito pod povprečjem pa so koroška, pomurska in zasavska regija.

Nacionalno preverjanje znanja iz **italijanščine** je opravljalo 50 učencev 6. razreda iz štirih osnovnih šol z italijanskim učnim jezikom. Učenci so dosegli povprečno 51,25 % (standardni odklon je 19,95 odstotne točke). Minimalno število doseženih odstotnih točk je 8, maksimalno pa 90. Povprečni dosežek učenk je rahlo višji od povprečnega dosežka učencev, je pa ob tem ponovno treba poudariti izredno malo število učencev, ki so opravljali NPZ iz italijanščine.

Nacionalno preverjanje znanja iz **madžarščine** je opravljalo 17 učencev 6. razreda iz dvojezičnih osnovnih šol. Učenci so dosegli povprečno 76,62 % (standardni odklon je 14,71 točke). Povprečni dosežek je za kar 12 % višji od lanskega in je najboljši na nacionalnem preverjanju znanja iz madžarščine v 6. razredu v zadnjih desetih letih. NPZ iz madžarščine v 6. razredu je opravljalo malo učencev v eni sami regiji, zato podatki ne omogočajo analize po spolu in regijah.

Nacionalno preverjanje znanja iz **angleščine** je pisalo 17.022 učencev. Povprečni dosežek na preizkusu je bil 57,35 odstotne točke (standardni odklon je bil 24,62 odstotne točke). Tudi v letošnjem šolskem letu večjih razlik pri dosežkih iz angleščine med fanti in dekleti ne opazimo. Glede razporeditve dosežkov po regijah opazimo podobne trende kot lansko leto, zato bi veljalo analizirati vzroke, zakaj prihaja do večjih odstopanj, tako v pozitivno kot tudi v negativno smer. Osrednjeslovenska regija je visoko nad slovenskim povprečjem (60,19 odstotne točke), precej regij se nahaja ob povprečju (zasavska, gorenjska, pomurska, podravska regija), najnižje povprečne dosežke pa so dosegli učenci v spodnjeposavski regiji (52,62 odstotne točke). Rezultati kažejo, da so učenci dosegli najvišje rezultate pri preverjanju bralne zmožnosti (indeks težavnosti je 0,64), le malo slabše pa pri rabi besedišča (IT = 0,63) in slušni zmožnosti (IT = 0,60).

Nacionalno preverjanje znanja iz **nemščine** je opravljalo 444 učencev. Povprečni dosežek na preizkusu je bil 67,80 odstotne točke (standardni odklon je bil 18,16 odstotne točke). Maksimalno število točk je doseglo 5 učencev, en učenec je dosegel 0 točk. Dosežki NPZ po spolu nam kažejo, da so učenke za spoznanje uspešnejše od učencev. Nacionalno preverjanje znanja iz nemščine se je opravljalo na 33 šolah v treh regijah. Bistvenih razlik v dosežkih učencev v različnih regijah ni zaznati.

Nacionalno preverjanje znanja iz **matematike** je pisalo 17.567 učencev. Povprečni dosežek na preizkusu je bil 49,42 odstotne točke (standardni odklon je bil 18,08 točke). Vse možne točke ni dosegel nihče od učencev (lani jih je doseglo 27 učencev), medtem ko je 17 učencev (0,10 %) doseglo nič točk. Porazdelitev dosežkov po spolu je

skoraj simetrična, ne ugotavljamo pomembnih razlik med spoloma. Tudi razlike med regijami so majhne. Najnižje povprečje je v zasavski regiji (44,05 odstotne točke), najvišje pa v osrednjeslovenski regiji (52,13 odstotne točke).

Nacionalno preverjanje znanja v 9. razredu

Nacionalno preverjanje znanja iz **slovenščine** je pisalo 16.543 učencev. Skupni dosežek na preizkusu je bil letos 46,38 odstotne točke (standardni odklon je bil 18,28 točke). Kljub temu da primerljivost rezultatov med leti ni korektna (vsako leto je namreč preizkus zasnovan na drugih izhodiščnih besedilih, vključuje različno število nalog, standardi znanja iz učnega načrta se merijo z različnimi tipi nalog, merijo se različni standardi znanja ipd.), je treba opozoriti, da je bil skupni dosežek na preizkusu letos za približno 7 odstotnih točk nižji kot v letu 2016 in kar za 12 odstotnih točk nižji kot leta 2015. Krivulji porazdelitve dosežkov učenk in učencev sta pravilni Gaussovi. Porazdelitev dosežkov učenk je pomaknjena malenkost v desno. Vrh krivulje je pri učencih pri okoli 40 odstotnih točkah in je tako v zadnjih letih najnižji, pri učenkah pa med 50 in 65 odstotnimi točkami (za nekaj odstotnih točk nižje kot lani). Tudi v 9. razredu so bile opažene relativno majhne razlike med regijami (7,53 odstotne točke). Najvišje povprečne dosežke so v povprečju dosegli v gorenjski, osrednjeslovenski in notranjsko-kraški regiji, najnižje pa v pomurski in koroški regiji.

Nacionalno preverjanje znanja iz **italijanščine** je opravljalo 38 učencev 9. razreda iz štirih osnovnih šol z italijanskim učnim jezikom. Učenci so dosegli povprečno 49,65 % (standardni odklon je 15,38 odstotne točke). Čeprav preizkusi med leti niso neposredno primerljivi in posledično povprečnih dosežkov učencev različnih generacij ne moremo neposredno primerjati, je opaziti, da so dosežki učencev pri letošnjem preverjanju znanja v povprečju bistveno nižji od povprečnega dosežka lanske generacije (70,58 %). Minimalno število doseženih odstotnih točk je bilo letos 17, maksimalno pa 83. V letošnjem preizkusu znanja je večina učencev uspešno rešila naloge, ki preverjajo razumevanje podatkov in podrobnosti ter neposredno izraženih stališč. Ponovno se je pokazalo, da so dosežki učencev nižji pri nalogah, ki preverjajo njihovo upovedovalno zmožnost.

Nacionalno preverjanje znanja iz **madžarščine** je opravljalo 20 učencev 9. razreda iz dvojezičnih osnovnih šol. Učenci so povprečno dosegli 64,92 % (standardni odklon je 21,44 točke). Tudi v 9. razredu je NPZ iz madžarščine opravljalo malo učencev v eni sami regiji, zato podatki ne omogočajo analize po spolu in regijah.

Nacionalno preverjanje znanja iz **angleščine** je pisalo 4.229 učencev. Povprečni dosežek na preizkusu je bil 61,67 odstotne točke (standardni odklon je bil 25,88 odstotne točke). Tudi letošnja analiza dosežkov glede na spol kaže, da med učenkami in učenci ni velikih razlik. Dosežki med regijami so razporejeni tako, da se kar nekaj regij nahaja ob skupnem povprečju. Večji odmik v pozitivno smer je opaziti pri osrednjeslovenski regiji (65,83 odstotne točke) in obalno-kraški regiji (64,50 odstotne točke), v negativno smer pa pri koroški (52,33 odstotne točke) in v spodnjeposavski regiji (53,15 odstotne točke). V letošnjem šolskem letu so indeksi težavnosti pri vseh jezikovnih zmožnostih zelo izenačeni, slušna zmožnost z IT 0,65, bralno razumevanje z IT 0,63, raba jezika z IT 0,60 in pisno sporočanje z IT 0,59.

Nacionalno preverjanje znanja iz **nemščine** je opravljalo 128 učencev v devetih šolah v treh regijah (koroški, podravske in pomurski). Povprečni dosežek na preizkusu je bil 57,32 odstotne točke (standardni odklon je bil 22,69 odstotne točke). Dosežki NPZ po spolu nam kažejo, da so učenke za spoznanje uspešnejše od učencev.

Nacionalno preverjanje znanja iz **matematike** je pisalo 16.598 učencev. Povprečni dosežek na preizkusu je bil 58,35 odstotne točke (standardni odklon je bil 20,08 točke) in je bil letos za skoraj 7 odstotnih točk višji od lanskega. Vse možne točke je doseglo 60 učencev oziroma 0,36 % (lani 27 učencev oziroma 0,16 %), najmanjše število točk (0 točk) je doseglo 17 učencev oziroma 0,10 % (lani 39 učencev oziroma 0,19 %). Med dosežki učencev in dosežki učenk so majhne razlike. V povprečju so najnižje dosežke dosegli učenci pomurske regije (54,01 %), zasavske (54,16 %) in spodnjeposavske regije (54,51 %), najvišje dosežke pa učenci notranjsko-kraške (61,42 %) in osrednjeslovenske (61,33 %).

Nacionalno preverjanje znanja iz **športa** je pisalo 4.010 učencev. Povprečni dosežek na preizkusu je bil 64,41 odstotne točke (standardni odklon je bil 11,77 odstotne točke). Najvišji dosežek, ki ga je dosegel en učenec, je bil 96 odstotne točke, dva učenca nista dosegla nobene točke. Porazdelitev povprečne uspešnosti opravljanja preizkusa (uspešnost v rangi med 55 do 75 %) je pri obeh spolih zelo podobna. Razlike med spoloma pa je moč zaslediti pri višjih in nižjih vrednostih uspešnosti, in sicer: med najuspešnejšimi (med tistimi z več kot 80 % vseh zbranih točk) je več deklet kot fantov, med manj uspešnimi (med tistimi, ki so dosegli med 35 in 55 % možnih točk) je več fantov kot deklet, med tistimi s skrajno nizkimi dosežki (pod 20 %) so v večini fantje. Porazdelitev dosežkov po regijah ne kaže posebnih odstopanj od državnega povprečja.

Nacionalno preverjanje znanja iz **geografije** je pisalo 4.078 učencev. Učenci so v povprečju dosegli 48,12 odstotne točke (standardni odklon je 16,90 odstotne točke). Štirje učenci (0,10 %) niso dosegli nobene točke, 3 učenci pa so dosegli 94 odstotnih točk. Maksimalnega števila točk ni dosegel nihče. Med povprečnimi dosežki učenk in učencev ni opaziti pomembnejših razlik. Državnemu povprečju, ki znaša 48,12 %, so se najbolj približali v jugovzhodni Sloveniji (48,80 %) ter v savinjski (48,63 %), osrednjeslovenski (48,35 %), pomurski (47,64 %) in podravske regiji (47,46 %). Najvišje povprečje so dosegli v gorenjski regiji (51,51 %), najnižje pa v zasavski regiji (41,27 %).

Nacionalno preverjanje znanja iz **biologije** je pisalo 4.101 učencev. V povprečju so dosegli 50,92 odstotne točke. Najmanjše število točk oziroma 0 točk sta letos dosegla 2 učenca (0,05 %), največje doseženo število odstotnih točk je bilo 97 %, ki ga je doseglo 6 učencev (0,15 %). Porazdelitev dosežkov po spolu je skoraj simetrična, pri učenkah je le malenkost pomaknjena proti višjim dosežkom. Povprečni dosežki po regijah nihajo med 43,96 in 53,85 odstotne točke. V zgornjem delu lestvice je letos osrednjeslovenska regija (53,11 %), v spodnjem delu pa sta koroška (46,39 %) in obalno-kraška (43,96 %) regija.

Nacionalno preverjanje znanja v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom v 6. razredu

Preizkus znanja iz **slovenščine** je letos opravljalo 68 učencev, kar je za 10 učencev manj kot lani (78 učencev). V povprečju so osvojili 61,32 odstotne točke. Dosežki učencev pri reševanju neumetnostnega dela preizkusa (IT = 0,61) so v povprečju podobni dosežkom učencev pri reševanju umetnostnega dela (IT = 0,60). Iz dosežkov je razvidno, da težavnost nalog s taksonomskimi stopnjami narašča, ne glede na vrsto besedila (neumetnostno oz. umetnostno besedilo). Le rezultati na tretji taksonomski stopnji so pri nalogah, vezanih na neumetnostno besedilo, izrazito nižji kot v preteklih letih.

Preizkus znanja iz **matematike** je letos pisalo 71 učencev. Učenci so povprečno osvojili 55,32 odstotne točke. Maksimalnega števila točk ni dosegel noben učenec. En učenec (1,41 %) je dosegel 42 točk (84 %), kar je najmanj v vseh letih zunanega preverjanja znanja v 6. razredu v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom. En učenec (1,41 %) je dosegel 7 točk (14 %), kar je primerljivo z najnižjimi dosežki učencev v preteklih letih. Standardni odklon odstotnih točk, ki znaša 16,28, kaže na raznoliko znanje učencev. Preverjanje je pisalo skoraj dvakrat več učencev (46) kot učenk (25). Učenci so bili v povprečju uspešnejši od učenk.

Nacionalno preverjanje znanja v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom v 9. razredu

Preizkus znanja iz **slovenščine** je opravljalo 82 učencev, torej 6 učencev manj kot v lanskem šolskem letu. V povprečju so osvojili 65 odstotnih točk. Minimalno število doseženih točk v preizkusu je bilo 14 točk (28 %), kar je za 4 odstotne točke boljši dosežek od lanskega. Največ, 90 %, so dosegli 3 učenci. Preverjanje znanja je opravilo 48 učencev in 34 učenk. Tako kot prejšnja leta se je za opravljanje NPZ tudi letos odločilo večje število učencev kot učenk, ki obiskujejo prilagojen izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom. Učenke so dosegle nekoliko višje povprečne dosežke.

Preizkus znanja iz **matematike** je letos pisalo 80 učencev. Ti so dosegli v povprečju 57,45 odstotne točke. Vseh možnih točk ni dosegel nihče. Največ, 45 točk (90 %), je dosegel en učenec. Najnižje število točk, 3 (6 %), je dosegel en učenec. Standardni odklon (14,3 odstotne točke) je visok in kaže, da so razlike v znanju med učenci velike. Preverjanje je opravljalo 32 učenk in 48 učencev. Več dečkov je doseglo dosežke med 60 in 80 % točkami. Večina deklic pa je dosegla dosežke med 45 in 60 % točkami. Analiza dosežkov učencev je pokazala, da na uspešnost bolj kot oblika zapisa naloge, vpliva taksonomska stopnja reševane naloge.

Preizkus znanja iz **družboslovja** je pisalo 83 učencev. Učenci so dosegli v povprečju 59,52 odstotne točke na celotnem preizkusu. Na področju geografije 17,63 točke (58,70 %) od 30 možnih, zgodovine 6,90 (49,28 %) od 14 možnih točk in državljanske vzgoje in etike 5,25 (87,5 %) od 6 možnih točk. Maksimalnega števila točk ni dosegel noben učenec. En učenec (1,25 %) je dosegel 45 točk (90 %). Minimalno število točk je bilo 14 (28 %). Dosegla sta jih dva učenca. Tako kot v preteklih letih so bili tudi v letošnjem šolskem letu učenci najuspešnejši pri preverjanju znanja z vsebinskega področja državljanska vzgoja in etika in najmanj s področja zgodovine, vzrok pa je verjetno tudi v manjšem deležu ur, posvečenih zgodovini, in učencem razmeroma oddaljenim abstraktnim temam.

Nekatere ugotovitve in predlogi

Iz poročil predmetnih komisij je tudi v letošnjem letu mogoče ugotoviti določene značilnosti v znanju učencev in oblikovati predloge, ki bi lahko pozitivno vplivali na kakovost usvojenega znanja. Še vedno je opaziti sistematično višji dosežek učenk na nacionalnem preverjanju iz slovenščine, prav tako pa imajo učenke in učenci še vedno velike težave pri samostojnemu tvorjenju jezikovno pravilnih besedil, pa naj gre za (krajše) odgovore na odprta vprašanja ali tvorjenje (daljših) zaokroženih besedil. Težave z branjem in razumevanjem prebranega so pogosto tudi razlog nižje uspešnosti reševanja nalog pri drugih predmetih, torej ne le pri slovenščini. Tudi predmetna komisija za matematiko ugotavlja, da imajo učenci največ težav z reševanjem besedilnih nalog, kar je verjetno posledica dejstva, da imajo težave z bralnim razumevanjem. Analiza uspešnosti učencev pri nacionalnem preverjanju znanja iz slovenščine je tudi pokazala, da učenci slabo rešujejo naloge, v katerih je treba najti podatke, ki iz besedila niso razvidni na prvi pogled, ampak šele ob natančnejši analizi (zahtevajo »branje med vrsticami«). In ker zahtevajo nekaj več truda, se jih zelo pogosto sploh ne lotijo reševati. Na podlagi ugotovitev ponovno priporočamo, da učitelji pri pouku pripravljajo naloge, ki bodo učence spodbujale k razmisleku ob branju in vsebinskemu analiziranju besedil, hkrati predlagamo, da se učence spodbuja k samostojnemu tvorjenju pisnih/ustnih besedil, in sicer s samostojnim tvorjenjem daljših odgovorov ali krajših besedil. Predlagamo, da učitelji še posebej skrbno izgrajujejo strokovni jezik posameznega predmeta (natančno izražanje, razumevanje pojmov, uporaba ustrezne terminologije in simbolike). Vpeljava nacionalnih preizkusov znanja v 3. razredu, ki je načrtovana v prihodnje, bo omogočila zgodnjo identifikacijo učencev, ki imajo težave z bralno pismenostjo in pripravo načrta sistematičnega odpravljanja teh težav.

Dosežki učencev na nacionalnem preverjanju znanja so pomemben element v sistemu ugotavljanja in zagotavljanja kakovostni šolskega dela, niso pa zadosten element. Zavedati se namreč moramo, da na ta način preverjamo le znanje učencev, pa še to le tisti del znanja, ki ga je mogoče preveriti pisno. V njem torej ni upoštevano tisto znanje, ki ga je mogoče preveriti le ustno ali praktično (npr. govorne sposobnosti, praktično delo), kar učitelji preverjajo in ocenjujejo pri pouku posameznih predmetov. Pri preverjanju znanja iz angleščine z NPZ preverjamo le tri od štirih jezikovnih zmožnosti – govornih zmožnosti učencev NPZ ne preverja. Ker so dosežki učencev lahko različno uspešni glede na posamezno jezikovno zmožnost, je to treba upoštevati tudi pri interpretaciji znanja učencev angleščine.

Še vedno učenci s posebnimi potrebami, ki so vključeni v program s prilagojenim izvajanjem in z dodatno strokovno pomočjo, dosegajo nižje povprečne dosežke kot njihovi vrstniki. V letošnjem šolskem letu je bila v 9. razredu prva generacija učencev s posebnimi potrebami, ki so že v 6. razredu pisali obvezno nacionalno preverjanje znanja (leta 2013/14). Primerjava uspešnosti učencev s posebnimi potrebami in njihovih vrstnikov brez posebnih potreb pokaže, da se je razkorak v povprečnih dosežkih učencev s posebnimi potrebami in njihovih vrstnikov brez posebnih potreb med 6. in 9. razredom povečal, saj razlika skoraj 11 standardiziranih točk iz 6. razreda naraste na 15 standardiziranih točk v 9. razredu. Pričakujemo, da bo tudi na podlagi te ugotovitve na državni ravni opravljena temeljita analiza učinkovitosti pomoči, ki jo učenci s posebnimi potrebami prejmejo v slovenskem šolskem sistemu.

7 PRILOGE

7.1 Koledar nacionalnega preverjanja znanja 2016/2017

Podrobnejša navodila o šolskem koledarju za šolsko leto 2016/2017 – 2. del

Izvedba nacionalnega preverjanja znanja (NPZ) v osnovni šoli

Šolsko leto 2016/2017:

4. maj 2017	četrtek	NPZ iz slovenščine/italijanščine/madžarščine za 6. in 9. razred
8. maj 2017	ponedeljek	NPZ iz matematike za 6. in 9. razred
10. maj 2017	sreda	NPZ iz tujega jezika za 6. razred NPZ iz tretjega predmeta za 9. razred

15. junij 2017	četrtek	Razdelitev obvestil o dosežkih učencev pri NPZ za učence 9. razreda
23. junij 2017	petek	Razdelitev obvestil o dosežkih učencev pri NPZ za učence 6. razreda

7.2 Osnovni statistični podatki o NPZ

Preglednica 7.2.1: Osnovni statistični podatki o NPZ – 6. razred

Šifra	Ime predmeta	Število prijav	Število udeleženih	Udeležba v %	Povprečno število točk	Možno število točk	Povprečno število % točk	Standardni odklon % točk
101	Slovenščina	18.215	17.261	94,76	25,80	50,00	51,61	19,35
109	Slovenščina (NIS)	74	68	91,89	30,66	50,00	61,32	13,40
111	Italijanščina	57	50	87,72	20,50	40,00	51,25	19,75
131	Madžarščina	17	17	100,00	30,65	40,00	76,62	14,27
139	Madžarščina (NIS)	1	1	100,00	33,00	40,00	82,50	0,00
241	Angleščina	17.826	17.022	95,49	27,53	48,00	57,35	24,62
251	Nemščina	463	444	95,90	35,26	52,00	67,80	18,14
401	Matematika	18.289	17.567	96,05	24,71	50,00	49,42	18,08
409	Matematika (NIS)	75	71	94,67	27,66	50,00	55,32	16,16
		55.017	52.501	95,43				

Prijavljeni		Opravljali		Odstotek opravljalo
Število šol	Število učencev	Število šol	Število učencev	
475	18.364	473	18.094	98,53%

Preglednica 7.2.2: Osnovni statistični podatki o NPZ – 9. razred

Šifra	Predmet	Učenci in odrasli z LU										Samo učenci brez odraslih			
		Število vseh prijavljenih	Število učencev OŠ	Število kandidatov LU	Število vseh udeleženih	Število udeleženih učencev OŠ	Število udeleženih kandidatov LU	% udeleženih učencev OŠ	% udeleženih kandidatov LU	Povprečno število točk (vsi)	Možno število točk	Povprečno število % točk	Povprečno število točk (vsi)	Možno število točk	Povp. število % točk
101	Slovenščina	17.192	17.187	5	16.545	16.543	2	96,3	40,0	27,82	60	46,37	27,83	60	46,38
109	Slovenščina (NIS)	86	86	0	82	82	0	95,3	-	32,50	50	65,00	32,50	50	65,00
111	Italijanščina	42	42	0	38	38	0	90,5	-	29,79	60	49,65	29,79	60	49,65
131	Madžarščina	20	20	0	20	20	0	100,0	-	38,95	60	64,92	38,95	60	64,92
241	Angleščina	4.429	4.429	0	4.229	4.229	0	95,5	-	30,83	50	61,67	30,83	50	61,67
251	Nemščina	131	131	0	128	128	0	97,7	-	37,26	65	57,32	37,26	65	57,32
401	Matematika	17.253	17.248	5	16.601	16.598	3	96,2	60,0	29,18	50	58,36	29,18	50	58,35
409	Matematika (NIS)	86	86	0	80	80	0	93,0	-	28,73	50	57,45	28,73	50	57,45
421	Biologija	4.283	4.278	5	4.104	4.101	3	95,9	60,0	17,82	35	50,92	17,82	35	50,92
501	Geografija	4.254	4.254	0	4.078	4.078	0	95,9	-	24,06	50	48,12	24,06	50	48,12
621	Šport	4.155	4.155	0	4.011	4.011	0	96,5	-	29,63	46	64,41	29,63	46	64,41
909	Družboslovje (NIS)	86	86	0	83	83	0	96,5	-	29,76	50	59,52	29,76	50	59,52
Štev. opravljenih preizkusov:					49.999	49.991									

* NIS = nižji izbrzbeni standard

	Prijavljeni		Opravljeni		Odstotek opravljaljo
	Število šol	Število učencev	Število šol	Število učencev	
Učenci in odrasli	476	17.340	476	17.115	98,70%
Učenci	475	17.335	475	17.112	98,71%
Odrasli	1	5	1	3	60,00%

7.3 Člani organov za izvedbo nacionalnega preverjanja znanja

7.3.1 Člani Državne komisije za vodenje nacionalnega preverjanja znanja*

dr. Janez Vogrinc, predsednik, UL, Pedagoška fakulteta
dr. Mojca Štraus, namestnica, Pedagoški inštitut (do februarja 2017) in MIZŠ (od marca 2017)
dr. Stanka Lunder Verbič, članica, Ministrstvo RS za izobraževanje, znanost in šport (od 31. 5. 2017)
Marija Mojca Maleš, članica, Ministrstvo RS za izobraževanje, znanost in šport (do 31. 5. 2017)
Bojana Morato, članica, Osnovna šola Cirila Kosmača, Piran
mag. Gregor Mohorčič, član, Ministrstvo RS za izobraževanje, znanost in šport
dr. Anton Polšak, član, Zavod RS za šolstvo, OE Novo mesto
dr. Andrejka Slavec Gornik, članica, Državni izpitni center
mag. Majda Vehovec, članica, Osnovna šola Šenčur

7.3.2 Člani predmetnih komisij za pripravo in izbor nalog za nacionalno preverjanje znanja**

Slovenščina

dr. Ina Ferbežar, predsednica, UL, Filozofska fakulteta
Milena Čuden, glavna ocenjevalka (9. r.), Osnovna šola Matije Čopa, Kranj
Snežana Gustinčič, glavna ocenjevalka (6. r.), Osnovna šola Cirila Kosmača, Piran
dr. Milena Kerndl, članica, Zavod RS za šolstvo, OE Maribor
Ljiljana Mičović Struger, članica, Osnovna šola Janka Glazerja, Ruše
Vladimir Pirc, član, Zavod RS za šolstvo, OE Kranj
dr. Katarina Rigler Šilc, članica, Osnovna šola Ledina, Ljubljana
Neža Ritlop, članica, Osnovna šola Turnišče

Italijanščina

dr. Sergio Crasnich, predsednik, Zavod RS za šolstvo, OE Koper
Marino Maurel, glavni ocenjevalec (9. r.), Scuola Elementare Dante Alighieri, Izola
Lorena Chirissi, glavna ocenjevalka (6. r.), Scuola Elementare Pier Paolo Vergerio Il Vecchio, Koper
Sonia Mugherli Imperl, članica, Scuola Elementare Vincenzo e Diego de Castro, Piran
Martina Seražin Mohorčič, članica, Osnovna šola Koper
Neva Šečerov, članica, Zavod RS za šolstvo, OE Koper

Madžarščina

Mária Písnjak, predsednica, Zavod RS za šolstvo, OE Murska Sobota
Zita Lebar Nedelko, glavna ocenjevalka (9. r.), Dvojezična OŠ I, Lendava
Elizabeta Gaál, glavna ocenjevalka (6. r.), Dvojezična osnovna šola Prosenjakovci
Valika Balaskó, članica, Dvojezična OŠ I, Lendava
Valéria Varga, članica, Dvojezična osnovna šola Dobrovník
dr. Anna Forgács, članica, Pedagoški inštitut, Budimpešta, Madžarska

* Člani so bili imenovani 17. 9. 2013.

** Člani so bili imenovani 25. 11. 2013, razen v primerih, kjer je datum imenovanja posebej naveden.

Angleščina***

dr. Karmen Pižorn, predsednica, UL, Pedagoška fakulteta
Mojca Jerala Bedenk, glavna ocenjevalka (9. r.), Osnovna šola Vižmarje – Brod, Ljubljana
Darinka Šaubah Kovič, glavna ocenjevalka (6. r.), Osnovna šola Majde Vrhovnik, Ljubljana
Nevenka Jesenik, članica, Osnovna šola Duplek, Spodnji Duplek
mag. Barbara Lesničar, članica, Zavod RS za šolstvo, OE Maribor
Tjaša Milijaš, članica, Osnovna šola Dravlje, Ljubljana
Marjana Pogačnik Medved, članica, Osnovna šola Antona Tomaža Linharta, Radovljica
mag. Helena Žnidaršič Seme, članica, Osnovna šola Jožeta Moškriča, Ljubljana

Nemščina

dr. Vesna Kondrič Horvat, predsednica, UM, Filozofska fakulteta
Breda Premzl, glavna ocenjevalka (9. r.), Osnovna šola Starše
Brigita Lovenjak, glavna ocenjevalka (6. r.), Osnovna šola II, Murska Sobota
Stanka Emeršič, članica, Osnovna šola Janka Padežnika, Maribor
Renata Jakič, članica, Osnovna šola in vrtec Apače
Monika Krančič, članica, Osnovna šola I, Murska Sobota
Marta Trafela, članica, Osnovna šola Žetale
Susanne Volčaršek, članica, Zavod RS za šolstvo, OE Novo mesto
Johann Georg Lughofer, konzulent, UL, Filozofska fakulteta (do 9. 1. 2017)

Matematika

dr. Darjo Felda, predsednik, UP, Pedagoška fakulteta Koper
Boštjan Repovž, glavni ocenjevalec (9. r.), Osnovna šola Krmelj
Aleš Kotnik, glavni ocenjevalec (6. r.), Osnovna šola Rada Robiča, Limbuš
Jerneja Bone, članica, Zavod RS za šolstvo, OE Nova Gorica
Klavdija Cof Mlinšek, članica, Osnovna šola Vodice, Vodice nad Ljubljano
Nada Nikolič, članica, Osnovna šola Vojke Šmuc, Izola
mag. Sonja Rajh, članica, Zavod RS za šolstvo, OE Murska Sobota

Fizika

dr. Jurij Bajc, predsednik, UL, Pedagoška fakulteta
Jaka Banko, član, Zavod RS za šolstvo, OE Kranj
Maša Tramte, članica, Osnovna šola Ivana Cankarja, Vrhnika
Samo Zanjковиč, član, Osnovna šola Ivana Cankarja, Ljutomer

Biologija

dr. Jelka Strgar, predsednica, UL, Biotehniška fakulteta
mag. Bernarda Sopčič, glavna ocenjevalka, Osnovna šola Šempeter v Savinjski Dolini
Simona Slavič Kumer, članica, Zavod RS za šolstvo, OE Murska Sobota
Danica Volčini, članica, Osnovna šola Rodica, Domžale

Kemija

dr. Saša Aleksij Glažar, predsednik, UL, Pedagoška fakulteta
Violeta Stefanovik, članica, Osnovna šola Franceta Bevka, Ljubljana
Marjeta Križaj, članica, Osnovna šola Rada Robiča, Limbuš
mag. Mariza Skvarč, članica, Zavod RS za šolstvo, OE Nova Gorica

*** Člani so bili imenovani 22. 12. 2013.

Geografija

dr. Blaž Repe, predsednik, UL, Filozofska fakulteta
Andrej Krumpak, glavni ocenjevalec, Osnovna šola Zalog, Ljubljana
Bojan Hožjan, član, Dvojezična OŠ I, Lendava
Danijel Lilek, član, Zavod RS za šolstvo, OE Maribor
Tinkara Mihačič, članica, Scuola Elementare Pier Paolo Vergerio Il Vecchio, Koper
Jože Račič, član, Osnovna šola Vencija Perka, Domžale

Zgodovina

dr. Dragan Potočnik, predsednik, UM, Pedagoška fakulteta
Pia Ernestini, članica, Scuola Elementare Dante Alighieri, Izola
Silvia Hardi, članica, Dvojezična OŠ I, Lendava
Vojko Kunaver, član, Zavod RS za šolstvo, OE Ljubljana
Marjan Rode, član, Osnovna šola Bičevje, Ljubljana
Elissa Tawitian, članica, Osnovna šola Ivana Cankarja, Vrhnika

Likovna umetnost

dr. Matjaž Duh, predsednik, UM, Pedagoška fakulteta
Nadja Janko, članica, Osnovna šola Cirila Kosmača, Piran
Marjan Prevodnik, član, Zavod RS za šolstvo, OE Ljubljana
Andrej Velikonja, član, Osnovna šola Sladki Vrh

Glasbena umetnost

dr. Branka Rotar Pance, predsednica, UL, Akademija za glasbo
Zlatka Terlevič, članica, Osnovna šola Prežihovega Voranca, Maribor
dr. Ada Holcar Brunauer, članica, Zavod RS za šolstvo, OE Ljubljana
Palmira Klobas Pečnik, članica, Osnovna šola Savsko naselje, Ljubljana
Anamarija Krvišek Zavec, članica, Dvojezična osnovna šola Dobrovnik
Mira Prel, članica, Osnovna šola Franca Lešnika-Vuka Slivnica, Orehova vas

Šport

dr. Branko Škof, predsednik, UL, Fakulteta za šport
Aleš Mrak, glavni ocenjevalec, Osnovna šola Poljane, Poljane nad Škofjo Loko
Špela Bergoč, članica, Zavod RS za šolstvo, OE Maribor
mag. Marica Žakelj, članica, upokojena učiteljica

Domovinska in državljanska kultura in etika

dr. Damjan Mandelc, predsednik, UL, Filozofska fakulteta
dr. Marinko Banjac, član, UL, Fakulteta za družbene vede
mag. Pavla Karba, članica, Zavod RS za šolstvo, OE Maribor
Dejan Kokol, član, Osnovna šola Gornja Radgona
Natalija Panič, Osnovna šola Sostro, Ljubljana

Tehnika in tehnologija

dr. Slavko Kocijančič, predsednik, UL, Pedagoška fakulteta
Samo Lipovnik, član, Osnovna šola Franja Goloba, Prevalje
Gorazd Fišer, član, Zavod RS za šolstvo, OE Maribor
Tatjana Vičič, članica, Osnovna šola Antona Žnideršiča, Ilirska Bistrica

Predmetna komisija za pripravo in izbor nalog za nacionalno preverjanje znanja za prilagojeni izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom****

dr. Stane Košir, predsednik, univerzitetni profesor v pokoju
Danila Hrovat, glavna ocenjevalka (9. r), Osnovna šola Frana Albrehta, Kamnik
Anja Kožuh, glavna ocenjevalka (6. r.), Osnovna šola Jela Janežiča, Škofja Loka
Katja Cigan, članica, Dvojezična osnovna šola I, Lendava
Robert Farič, član, Osnovna šola Litija
Irena Ferlinc Brezovar, Osnovna šola Jela Janežiča, Škofja Loka
Nada Grčar, članica, Osnovna šola Roje, Domžale
Milena Gvardjančič, članica, Osnovna šola Ivana Cankarja, Vrhnika
Emilija Mrlak, članica – upokojena učiteljica
mag. Aleksander Vališer, član, Center za vzgojo, izobraževanje in usposabljanje, Velenje
Andreja Vouk, članica, Zavod RS za šolstvo, OE Ljubljana

**** Člani so bili imenovani 7. 10. 2014.